

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

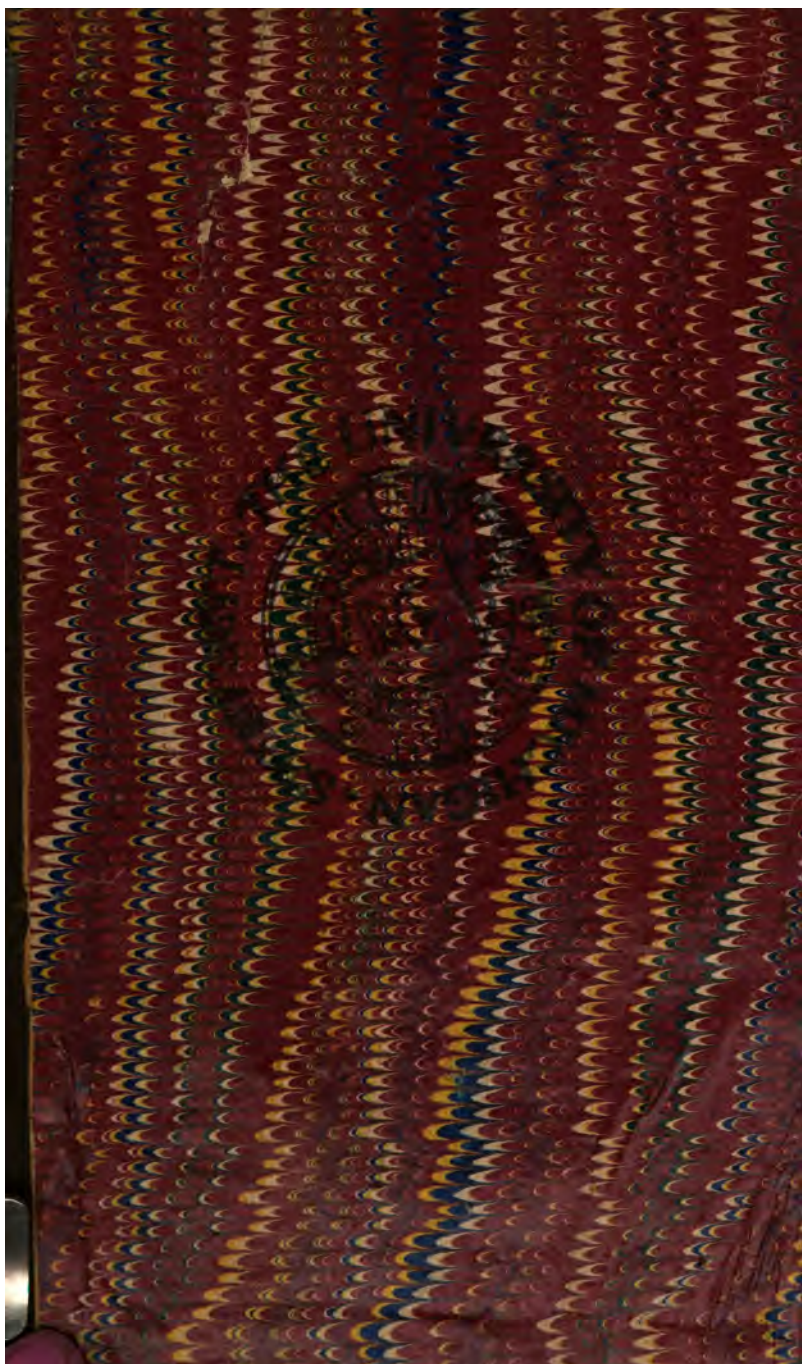
We also ask that you:

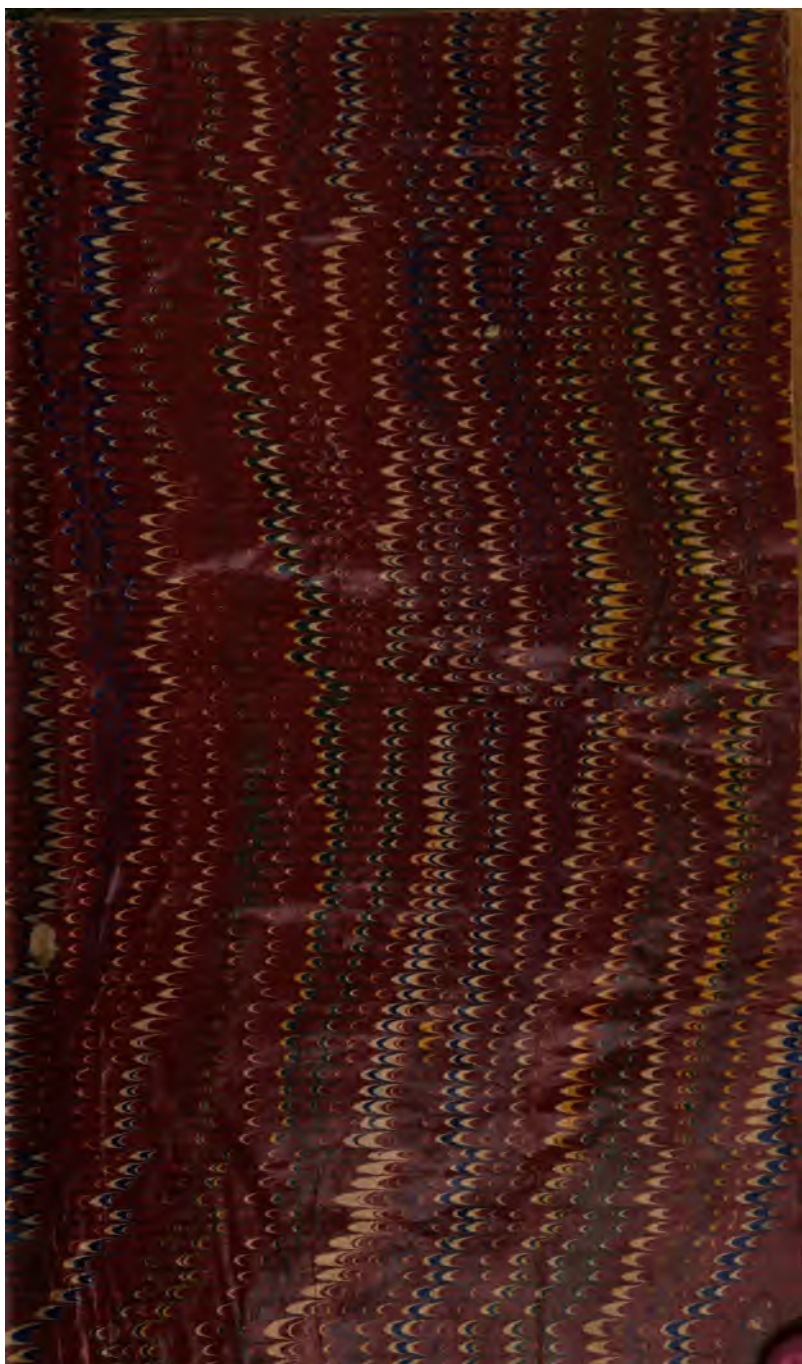
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A 990,756

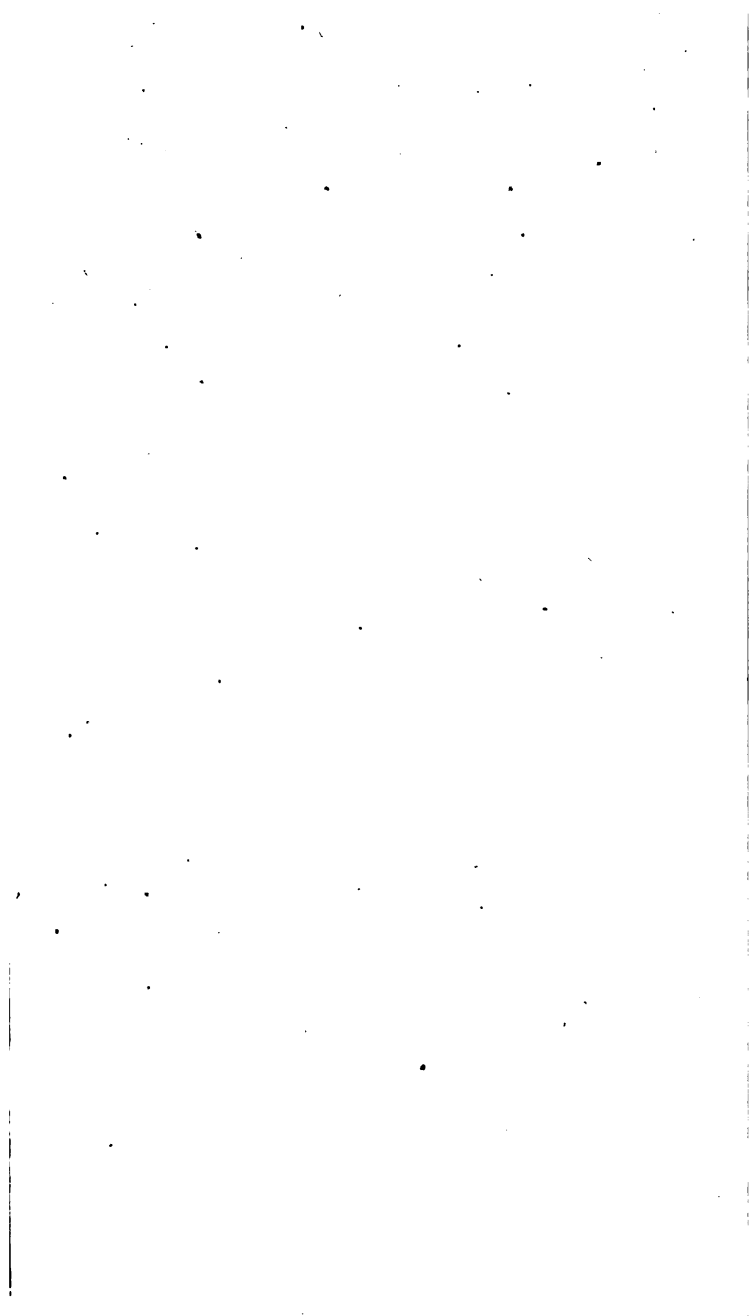

—

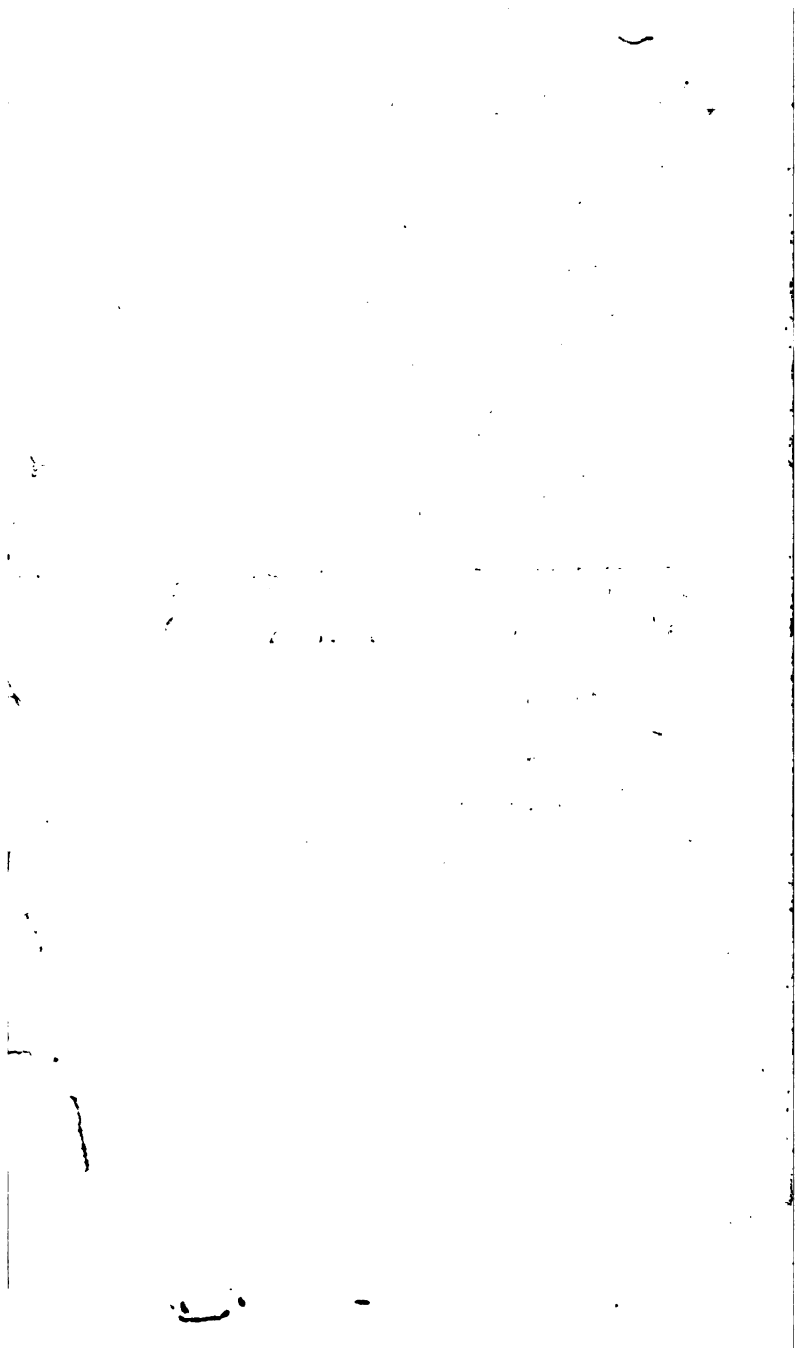
1

ԺԱՄԱԳԻՒՔ

Shamej's
ԺԱՄԱԳԻՐԳ

ԱՐԱՐԵԱԼ

**ՍՈՒՐԻ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՈՐՀ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑՆ
 ՄԵՐՈՑ ՍԱՀԱԿԱՑ ԵՒ ՄԵՍՐՈՎԱԿԱՑ ԵՒ ԵՐԱՆԵԼԻ
 ՀԱՅԵՐԱՊԵՏԱՑՆ ԳԻՒՑՈՑ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ
 ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻՈՑ**

ԵՒ

ՄԻՐՈՑ ՆԵՐՄԻՄ ԸՆՈՐՀԱԼԻՈՑ

100

**ՎՍԵՄՈՓԱՅԼ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐ
 ԱՂԱՑ ՅՈՎԱՆՋԱՆԻ ԷԼԻԱԶԵԱՆՑ ԱՍՊԵՏԻ**

ՆՅԱՒԻՐԵ ԵԱՐԳԱՆՕՔ ՏԳԱՐԱՆԱԳԵՑՆ

**Ի ՀԱՅԵՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՑԵԱԹՆ ՆԵՐՄԻՄ ՀԱՆԳԵՐՈՐԴԻ՝ ՀԱՐԻՒՐ
 ԵՐԵՎԱՆԻՆԻ ՐՈՐԴԻ ԿԱԹՈՒԼԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՅՈՑ :**

ՊՐԻՆԻՍ ԴՆՍԻ
 ԳՐԱԳՐԱՐԱՆ
 2144

Ի ԿԱԼԿԱԹԱ

**ՄԱՐԻՒ ՏԳԱՐԱՆԻ ԳՕԼՈՍԻ ՎԻՋԷՆԵԱՆ
 ՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՕԼՍԵՑԻՈՑ**

ՆԵՐՄԻՄ ԵՒ ՏԳԱՐԱՆԻ

1848

607 + 30

GRAD

EDEN .

117

Buhr

ՀԱՅԿ
ԲՐԵՆ

10.01.99

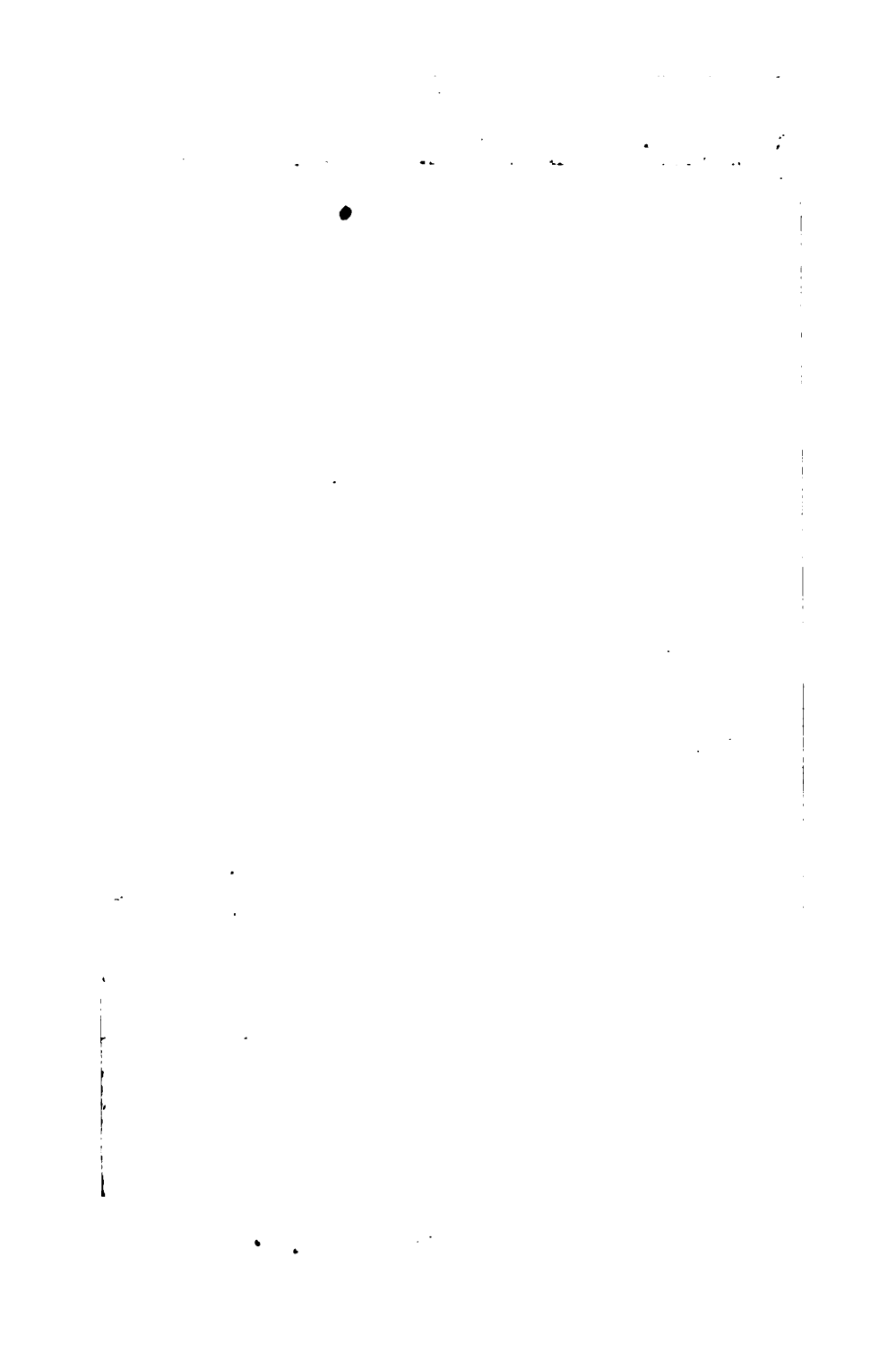
ԱՌ

ՆՈՐԻՆ ՎՍԵՄՈՒԹԻՒՒՆ

ԱԶԳԱՍԻ ԱՂԱՅ ՅՈՎԱՆՁԱՆ ԷԼԻԱՋԵԱՆՑ ԳԱՅԱԶԱՅ

ԱՌ

ԸՍՏՈՒՆՕՒՆՈՒՐՍ

Որպէս 'ի միջի գոհար ականց պատուակա-
նագոյն է ագամանդ , 'ի մէջ մետաղաց՝ ոս-
կի , և 'ի մէջ ծաղկանց՝ վարդ , այնպէս և 'ի
միջի Եկեղեցական մատենից զառաջին տեղի
ունի ԺԱՅՄԱԳԻՐՔ . յոր իբրև յանօթ ընդ իր հա-
ւաքեալ կան շնորհաձիր երկք սրբոց հարցն
մերոց երանելեաց՝ որովք իբրև մշտավառ
լապտերօք պայծառանայ և զուարճացեալ
բերկրի Հայաստանեայցս սուրբ Եկեղեցի :
Եւ ո՞ր արդեօք իցէ՝ որ ոչ ինքնին վկայ-
եսցէ ճշմարտութեան բանիցս . քանզի այս մա-
տեան պատուական՝ յաւուրցանտի բարերջա-
նիկ թարգմանչացն մերոց մինչև ցգիւտ տպա-
դրութեան արհեստին՝ ձեռաց 'ի ձեռս , օրի-

նակաց յօրինակս , Եկեղեցեաց Եկեղեցիս և
 քաղաքաց 'ի քաղաքս սփռեալ տարածեցաւ :
 Տինա՝ յորժամ տիպն ետ գրոց զկրկին թեւ .
 և հրաշագան բազմապատկու թեամբ զթերթս
 մատենից երազ ընդ սփիւռս աշխարհի թռոյց ,
 սոյն այս հոգեշահ գիրք զառաջինն տպագրե-
 ցաւ երկիցս յԱմստերդամ , ապա 'ի Կոս-
 տանդնուպօլիս յոլով անգամ , յետոյ երկիցս
 'ի սուրբ Լճմիածին , 'ի Նախիջևան և յայլ
 տեղիս , և հուսկ ամենայնի 'ի Կոստանդնու-
 պօլիս յօգուտ մանկանց նորոյս Սիոֆի :

Այլ արդ՝ 'ի հասանել իմ աստ 'ի Հնդկիս
 յԱղէքսանդրիոյ ընդ խնամակալ հովանաւո-
 րութեամբ Ազնուամեծար Ազգասէր բարե-
 յիշատակ Պօղոս Պէթ Երոսիմօսեան՝ արտա-
 քին և ներքին գործաց պաշտօնատարի փոխ-
 արքային Եղիպտոսի՝ նուիրեցի եռանդեամբ
 զանձն իմ 'ի ժառայութիւն Ազգի՝ յօրինե-
 լով և ձուլելով զնորանոր կապարեայ տառս ,
 և օգնականութեամբ Պատուելի համազգեաց
 կազմեցի հաստատեցի զՏպարան մի ճօխ , կա-
 տարեալ և վայելուչ . և յաջողութեամբն
 Աստուծոյ տպագրեցի դքանի մի հոգեւորական
 մատենաս'հազարաւոր օրինակօք . որք այնքան
 հաճելի եղին յաչա տեսողաց ամենեցուն , մինչ
 զմանս 'ի նոցանէ անցուցանել յերկրորդ տիպ
 ստիպեցայ : Այն ինչ յուսով մեծաւ պարա-

բազուկս իմ* եւ 'ի խնդիր տպագրութեան
ցանկալի եւ հարկաւոր մատենիս այսորիկ : զոր
ողորմութեամբն Աստուծոյ յետ բազում դժ-
ուարութեանց եւ տարժանակիր աշխատանաց
հազիւ կարացի 'ի լոյս ընծայել եւ նուիրել
Պատուելի Ազգի իմում 'ի հոգեւոր զբօսանաւ
'ի միսթարութիւն նոցա , ջանալով ըստ կարի
զտանալն ժայելու ճեղք եւ անթերի փայտա-
րել եւ 'ի լրումն փծել ուշադիր վերատեսչու-
թեամբ եւ բազդատութեամբ նախկին օրինա-
կաց , ճշգիւ հետեւելով Տօնացուցին :

Որք միանգամ անձամբ զփորձ առեալ են
բազմապատիկ դժուարութեանց եւ նեղու-
թեանց գործոց տպագրութեան , նոքա միայն
կարեն իմանալ եւ ժկայել թէ զորպիսի վիշտս
եւ դառապանս կրեցի յընթացո տպագրելոյ
իմոյ զայս Եկեղեցական մատենն՝ գոլով մի-
այնակ եւ զուրկ 'ի ձեռնսդուութենէ գործակ-
ցաց : Օղո՛ք ընդ այսմ մատենի ունէի ընդ
մամլով եւ ԶԱՏԵՆԻ ԺԱՄԵԳԻՐՍ 'ի պէսպէս
ձեւ եւ 'ի վերայ զանազան տեսակաց թղթոյ ,
ԶՊԱՅՐԱԳ անուանեալ մատենիկ , զծոցա-
կիր ԱԻԵՏՈՐԱՆ եւ զառաջին օրն ԱԻԱԳ ՇԱ-
ՐԱՅՈՒ : Ո՛ր թողցուք եւ զայս , զի յաշխար-
հի աստ Հնդկաց գործաւորք տպարանն ,
այսինքն՝ գրաշարք , մկրանահարք , տպագիրք ,
կազմարարք եւ այլք են Հնդիկք՝ կրօնիւ դի-

ցապաշտք, հեղձ և ծոյլ յաշխատանս և ան-
տեղեակ լեզուիս Հայոց միանգամայն : Այս
ամենայն անյաջող պարագայք կարի յոյժ ծան-
րացուցին զբռն գործաւնութեան իմոյ :

Արդ ուրախացիր՝ ո՞վ անձն իմ լքեալ՝
ընդ այս քո վաստակ ,
Օ ի տպեալ զայս գործ՝ սրտիդ անձկալւոյն՝
եղեր դու գտակ .
Արդ ուրախացէ՛ք՝ մանկսնք Սիոնի՛ն՝
դուք ընդ այս սոփեր ,
Որ ձեզ 'ի Հնդկաց՝ մինչ յաշխարհ Պարսից՝
եղև պողաբեր :
Իսնգացէք և դուք՝ սո՛ւրբ Իկեղեցիք՝
ազգիս Հայկաղենան ,
Օ ի լուսով սորա՝ յոգնաթիւ կանթեղք՝
'ի ձեզ վառեցան :
Արդ ճոխք և աղքատք՝ ծերք և պատանիք՝
գտցեն հաւասար՝
Օ այս ականակուռ՝ և մեղրածորան՝
մատեան կենարար :

Հնորհակալու մոռք ճանաչելով իմ զե-
րախտիս երախտաւորաց՝ բազում մասամբք
պարտական զանձն գաւանիմ Աղգասէր և

Ասեմափայլ ԱՂԱՅՑ (ՅՈՎԱՆՋԱՆԻ ԼԵԼԱԶ-
ԵԱՆՑ • որում և 'ի ցոյց յաւերժական երախ-
աագիտութեան իմոյ վերընծայեմ յարգա-
նօք և մեծարանօք զայս ընտիր մատեան Հո-
գեկեցոյց :

Ոստդ ոստանիկ՝ ծառոյն Յարեթեան՝

ԱՍԳԵՑ (ՅՈՎԱՆՋԱՆ՝

Իշխան Բարեպաշտ՝ Հիւրոց Հայր և տէր՝
և ասպնջական :

'Ի բարեաց գանձուց՝ եղբր ինձ սատար՝
ետուր ինձ ճանն :

'Ի նուէր Լին՝ և Եկեղեցեաց՝
ձօնեալ զայս մատեան :

Իբր սպունդ. թացեալ՝ 'ի գինի անոյշ՝
ծաղկահոտ աղնիւ :

Ուռճացաւ իմ սիրտ՝ շնորհօք երախտեաց՝
ձերոց բազմաթիւ :

Որպէս Յովհաննէն՝ մեր իմաստասէր՝
ոգեաց քաղցարաբան՝

Աստուածաշնորհ՝ Բաթենաւորին՝
աշակերտ և սան :

Արդարեւ ոչ կարեմ անյիշատակ թողուլ և
զբարերարութիւն պատուելի համազգեաց մե-

րոյց , որք գոյիւ չափ բարեհաճեցան օժանդակել ծախուց տպագրութեան գործոյս այսորիկ , և զորոյ զանուանս յիշատակեմ 'ի ստորեւ հանդերձ բազմապատիկ սեռն շնորհակալութեամբ իմով վասն օգնականութեանն՝ զոր մատուցին յայս վախճան :

ՍՏՈՐԱԿԻՐՔ ՄԱՏԵՆԻՍ . Օրի . Ռ . :

Պարտիզ . Ետեւթիւն Արարեանց և Որդիք . . .	4 . 30.
" Գրիգոր Արարեանց	2 . 12.
" Մկրտիչ Ս . Եղիշեանց	2 . 12.
" Զօհրապ Մ . Մանուկեանց	2 . 12.
" Եղիշեանց Զ . Շիրեանց	2 . 12.
" Մարտիրոս Ս . Եղիշեանց	2 . 10.
" Գրիգոր Մ . Գրիգորեանց	2 . 10.
" Եղիշեանց Արարեանց Կարգաւոր	
Պարտիզ Մարտիրոսեան ճեմարանին Հայոց	2 . 10.
" Յ . Խ . Միքայէլեան	2 . 10.
" Պետրոս Յ . Պօղոսեանց	1 . 6.
" Ետեւթիւն Զ . Ետեւթիւնեանց	1 . 6.
" Ետեւթիւն Մ . Վարդանեանց	1 . 6.
" Գրիգոր Մ . Շիրեանց	1 . 6.
" Վարդանց Տէր Մարտիրոսեան	1 . 6.
" Արարեանց Ստեփանեան	1 . 6.
" Ա . Վարդանեան	1 . 6.
" Ետեւթիւն Գ . Ն . Պօղոսեան	1 . 6.
" Կարգեալ Ետեւթիւն	1 . 5.
" Ետեւթիւն Գ . Գրիգորեանց	1 . 5.
" Պետրոս Մ . Գրիգորեանց	1 . 5.

"	Յովսէփ Յ. Քամալեանց	1. 5.
"	Յարութիւն Կարապետեանց	1. 5.
"	Յարութիւն Մ. Շիրիւանց	1. 5.
"	Յովհան Մովսէսեանց	1. 5.
"	Փիլիպոս Ա. Գեորգեանց	1. 5.
"	Յովհաննէս . Գ. Բաղդասարեանց	1. 5.
"	Սէթ Կ. Յ. Պետրոսեան	1. 5.
"	Ի. Սահեփան	1. 5.

Աստանօր Հարկաւոր Համարիմ յուշ առնել պատուելի ընթերցողաց մատենիս, զի արգէն ունիմ ընդ մամլով զԱՅԻՍԳ ԸՍԲԱՍԹ. և լըրուան տպագրութեան սորա, կարօտի օգնականութեան և նպաստաւորութեան բարեպաշտ և հայրենասէր Համազգեսաց : Ահնունիմ յուսալով զի յարիցէ դք Ազգասէր առ 'ի առատաձեռնել զտուրս առատս յամբողջութիւն տպագրութեան մատենիս այսորիկ, որ կարի ցանկալի և փափաքելի է ամենեցուն, և պիտանի սուրբ Եկեղեցեացն մերոյ :

Տ Գ Ա Գ Ր Ի 2.

ՀՐԱԺԱՐՈՒԹՅՆ

Օ՛րայ՝ երեւոյ՝ իննէ՛ շերտո՛ւ Դ յարեմապոս ե յեւսո Դ իւր
անէլիզ, ե առէ :

ՀՐԱԺԱՐՈՒԹՅՈՒՆ 'ի սատանայէ՛ և յամենայն
խաբէութենէ նորա . 'ի պատրանաց նորա .
'ի խորհրդոց նորա . 'ի գնացից նորա . 'ի չար
փամաց նորա . 'ի չար հրեշտակաց նորա . 'ի չար
պաշտօնէից նորա . 'ի չար կամարարաց նորա .
և յամենայն չար զօրութենէ նորա . հրաժա-
րելով հրաժարիմք :

ԳԵՒԵՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՒԱՑՈՅ

Ե՛ւ ապա Դաւանայ յարեւել՝ ե սխտնի Բայագլուսի ե
յեւնամած իերդիւն, ե առէ :

ԽՈՍՏՈՎԱՆԻԹՅՈՒՆ և հաւատամք ամենակա-
տար սրտիւ զՀայրն Աստուած . անեղ, ան-
ծին, և անսկիզբն . այլ և ծնող Արդւոյ և
բղիօղ Հոգւոյն սրբոյ :

Հաւատամք գրանն Աստուած, անեղ՝ ծը-

նեայ՝ և սկսեալ 'ի Հօրէ նախ քան զյաւիտեանս . ոչ յետոյ և ոչ կրտսեր . այլ որքան Հայրն Հայր՝ ընդ նմին և Որդին Որդի :

Հաւատամբ զսուրբ Հոգին Աստուած . անեղձ՝ անժամանակ . ոչ ծնեալ՝ այլ բղխեալ 'ի Հօրէ . էակից Հօր և փառակից Որդւոյ :

Հաւատամբ զԵրրորդութիւնն սուրբ՝ մի բնութիւն՝ մի Աստուածութիւն . ոչ երեք առտուածք , այլ մի Աստուած . մի կամք . մի թագաւորութիւն . մի իշխանութիւն . արարիչ երևելեաց և աներևութից :

Հաւատամբ յեկեղեցի սուրբ՝ զԹողութիւն մեղաց՝ Հաղորդութեամբ սրբոց :

Հաւատամբ զմինն յերկց անձանց զբանն Աստուած՝ ծնեալ 'ի Հօրէ նախ քան զյաւիտեանս . 'ի ժամանակի իջեալ յԱստուածածին կոյսն Սարիամ՝ առեալ յարենէ նորա՝ միաւորեաց ընդ իւրում Աստուածութեանն . իննամսեայ ժուժկալեալ յարգանդի անարատ կուսին . և ելև Աստուածն կատարեալ՝ մարդ կատարեալ . Հոգւով և մօօք և մարմնով . մի անձն , մի դէմ , և միաւորեալ մի բնութիւն : Աստուածն մարդացեալ առանց փոփոխման և առանց այլայլութեան . անսերմ յղութիւն և անասլակսն ծնունդ . որպէս ոչ է սկիզբն Աստուածութեան նորա՝ և ոչ վախճան մարդկութեան նորա : (Օ ի ՅԻՍՈՒՍ

ՎՐԻՍՏՈՍ երէկ և այսօր՝ նոյն և յաւիտեան) :

Հաւատամբ զՏէրն մեր ՅԵՍՈՒՍ ՎՐԻՍՏՈՍ չբլեալ 'ի վերայ երկրի . յետ երեսուն ամաց եկեալ 'ի մկրտութիւն . Հայր 'ի վերուստ վրկայեալ՝ դճ է Որդի իմ սիրելի . և Հոգին սուրբ աղաւեսակերս իջեալ 'ի վերայ նորա : Փորձեալ 'ի սատանայէ և յաղթեալ նմա : Վարդոյեալ մարդկան զփրկութիւն : Աշխատեալ մարմնով . վաստակեալ , քողցեալ , և ծառաւեալ : Հետոյ եկեալ կամաւ 'ի չարչարանս . խաչեալ և մեռեալ մարմնովն . և կենդանի Աստուածութեամբն : Արմինն եղեալ 'ի գերեզմանի՝ միաւորեալ Աստուածութեամբն . և Հոգւովն իջեալ 'ի դժոխս՝ անբաժանելի Աստուածութեամբն : Վարդեալ Հոգւոցն՝ աւերեալ զդժոխս՝ և ազատեալ զՀոգիսն : Հետ երկոյ աւուրց յարուցեալ 'ի մեռելոց և երևեալ աշակերտացն :

Հաւատամբ զՏէրն մեր ՅԵՍՈՒՍ ՎՐԻՍՏՈՍ՝ նովին մարմնովն համբարձեալ յերկինս և նստեալ ընդ աջմէ Հօր : Այլ և գալոց է նովին մարմնովն և փառօք Հօր 'ի դատել ըզկենդանիս և զմեռեալս : Որ և յարութիւն ամենայն մարդկան :

Հաւատամբ և զհառուցումն գործոց . արգարոցն՝ կեանք յաւիտենական . և մեղաւորացն՝ անժաղէք յաւիտենական :

ՕՂՂՔՈՒՄՆ

ՄԵՂՍԵ ամենասուրբ Երրորդութեանն՝
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ : Մեղու-
ցեալ եմ Աստուծոյ : Խոստովանիմ առաջի
Աստուծոյ՝ և սրբուհւոյ Աստուածածնին՝ և
առաջի քո հայր սուրբ՝ զամենայն մեղս զոր
գործեալ եմ : Վրանդի՝ մեղայ խորհրդով՝
բանիւ և գործով , կամայ և ակամայ , գի-
տութեամբ և անգիտութեամբ , մեղայ Աս-
տուծոյ :

Մեղայ Հոգւովս և զօրութեամբ սորա .
մազքս և շարժմամբ սորա . մարմնովս և ըզ-
գայութեամբ սորա : Մեղայ զօրութեամբ
Հոգւոյս . խորամանկութեամբ , անզգամու-
թեամբ , յանդգնութեամբ և երկչոտու-
թեամբ , շռայլութեամբ և ժլատութեամբ ,
զեղխութեամբ և անիրաւութեամբ , չարա-
հաւանութեամբ , յուսահատութեամբ , և
թերամտութեամբ , մեղայ Աստուծոյ :

Մեղայ չար խորհրդով մոռցս . նենդու-
թեամբ . ատելութեամբ . խեթիւ . մախա-
նօք . յաչալանօք . թուլութեամբ . պոռն-
կական խորհրդով . արուական . իշական .
անասնական . գրաստական . գաղտնական .

’ի գիշերի և ’ի տունջեան . երազտկան գի-
ճութեամբ , և յանրջական գարշ աղտեղու-
թեամբ , մեղայ Մատուծոյ :

Մեղայ ցանկութեամբ մարմնոյս . հեշտու-
թեամբ . պղերգութեամբ . յօրանչմամբ
քնոյ , շարժութեամբ մարմնոյս , և զազրա-
գործութեամբ ’ի պէսպէս ախտս . հեշտա-
լրութեամբ լսելեացս . արատութեամբ ա-
չացս . ցանկութեամբ սրտիս . իզութեամբ
ռնգացս . պազշոտութեամբ բերանոյս . ան-
ժուժկալութեամբ . շուտյտութեամբ , և ար-
բեցութեամբ , մեղայ Մատուծոյ :

Մեղայ չարաբանութեամբ լեզուիս . սը-
ռախօսութեամբ . սուտ երգմամբ . երգմա-
ղանցութեամբ . հակառակսութեամբ . վիճա-
բանութեամբ . բանսարկութեամբ . շոգմո-
գութեամբ . քսու . գատարկաբանութեամբ .
և ծաղու . զբախօսութեամբ . հերձախօսու-
թեամբ . և անխժաբանութեամբ . տբանջե-
լով . դժգոհելով . բամբառելով . և հայհոյե-
լով , մեղայ Մատուծոյ :

Մեղայ գողութեամբ ձեռացս . ագահե-
լով , զրկելով , հարկանելով , սպանանելով ,
և ընդ գարշս ածելով , մեղայ Մատուծոյ :

Մեղայ ամենայն յօգուածովք շինուածոյս
և ամենայն անգամօք մարմնոյս . եօթնեակ
զգայաբանօքս , և վեցեկի շարժմամբս . վեր-

ամբարձ ռանահարութեամբ, և վայրագորէշ մեղկութեամբ. յաջ և յահեակ խոտորեցելով, զառաջնոցն մեզանչելով, և վեցջնոցն շար նշաւակ գոլով, մեղայ Աստուծոյ :

Այլ և մեղայ եօթնկցս յանցանօք մահացումեզօք. Հսկարողութեամբ՝ և մասամբք նորին. 'Արխանձու՝ և մասամբք նորին. 'Բարկութեամբ՝ և մասամբք նորին. 'Նուլութեամբ՝ և մասամբք նորին, 'Ազահութեամբ՝ և մասամբք նորին. 'Որկրամոլութեամբ՝ և մասամբք նորին. 'Աղջախոհութեամբ՝ և մասամբք նորին, մեղայ Աստուծոյ :

Այլ և մեղայ ումենայն պատուիրանացն Աստուծոյ. յանձնադնչեացն և հրաժարելեացն. զի ոչ զյանձնառականն կատարեցի և ոչ 'ի հրաժարելեացն հեռացայ. Օգրէն առի՝ և յօրինացն հեղգացայ. 'ի կարգս Քրիստոնէութեան հրաւիրեցայ՝ և գործովս անարժան գտայ. գիտելով զչորն՝ կամաւ կորացայ, և 'ի բարեաց գործոց ինձէն հեռացայ. վայ ինձ, վայ ինձ, վայ ինձ : Օճրն ասեմ, կամ զճրն խոստովանիմ. զի անթիւ են յանցանք իմ. անպսելի են անօրէնութիւնք իմ. անկերբելի են ցաւք իմ, և անբժշկելի են վէրք իմ, մեղայ Աստուծոյ :

Հայր սուրբ՝ զքեզ ունիմ միջնորդ հաշտութեան և բարեխօս առ միածին Որդին

Աստուծոյ . զի իշխանութեամբդ որ տուեալ է քեզ՝ արձակեսցես զիս 'ի կապից մեղաց իմոց, ազաւեմ զքեզ :

ԱՐՁԱԿՈՒՄՆ

ՈՂՈՐԾԵՍՑԻ քեզ մարդասէրն Աստուած ,
և թողութիւն շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց
քոց . խոստովանացելոցն և մոռացելոցն : Եւ
ես կարգաւս քահանայական իշխանութեան ,
և հրամանաւն Աստուածային՝ թէ (զոր արձա-
կեցէք յերկրի , եղեցի արձակեալ յերկինս) :
'Եղովին բանիւն արձակեմ զքեզ յամենայն
մասնակցութենէ մեղաց քոց . 'ի խորհրդոց 'ի
բանից՝ և 'ի գործոց . ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ և ՈՐԻՈՑ
և ՀՈԳԻՈՑՆ ՄՐԻՈՑ : Եւ դարձեալ՝ տամ
զքեզ 'ի խորհուրդս սուրբ Եկեղեցւոյ . զի
զոր ինչ գործիցես բարիս . եղեցի քեզ 'ի
բարեգործութիւն և 'ի փառս հանդերձեալ
կենացն . Ամէն :

Այս-պէս Օրհնա-Բեանն և Հարցին և Ի-ր աղօթիցն, Տէր
յերկնիցն և Ի-ր խառնոյն, Սոսրբ Ես Տէրն Ղլնի Մանկանցն,
Արեւագալի աղօթին, Զառաւօտող աղօթին, Ճաշո- խա-
ղաղուԹեամբն, Փարատեան, Բրիստոս Որդի Ստուծոյն,
Կիրակիէն, Ճաշո- Եսաբն և Աւետարանն՝ յայնիկ է. Առա-
քեալն՝ իողմանն է :

Իսկ լո-ր ա-ւ-ր Գրքքն՝ իողմանն է : Աւետարանն յայնիկ է :
Երեկոյի Խոնարհեցոն՝ յայնիկ է : Աղբեցոն, Հայր գԹածն,
Տէր բարեբարն, Բրիստոս Որդիին՝ իողմանն է : Հայր մերն՝
յայնիկ է :

Հաւատով խոստովանեմ՝ աղօթքն՝ սոսն և լո-րս գո-ն է՝
ըստ սոսն և լո-րս ժամանցն : Իսկ Տէր մեր և փրկիչն, Տէր
Ստուգած մերն՝ ի իարգէ Դո-րս է, Ժամաբարին իմ հաբ-
ի-ւ-ր հի-րին է :

Յորժամ Քո-տիանն Հայոց Կոճառ լինի՝ Բռն յայնսն՝ ԱԶ .
ԲԶ . ԳԶ . ԴԶ : յաջախղման Դոսոսն լինին, ուր սո-րք ա-
ւաղանն է . և յորժամ Դաբ լինի՝ յախախղման լինին :

ԱՐԳԱՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ՄԷՋ ԳԻՇԵՐԻ
Ի ԴԷՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

(Րհնեալ Տէր մը) ԻՍՏԱՒՍՎԱՐՍՏՈՒՄ ԼՂԱՆ.

ԱՅՐ մը որ յերկինս ես . սուրբ
եղիցի անուն քո : Եկեցէ արքայութիւն քո .
եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի :
Օ հայ մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր :
Եւ թո՛ղ մեզ զսլաքտիս մեր , որպէս և մէք
Թողու՛ք մերոց պարտաւանսոց : Եւ մի տա-
նի՛ր զմեզ 'ի փորձութիւն , այլ փրկե՛՛մ զմեզ
'ի չարէ : Օ ի քո է արքայութիւն և զօրու-
թիւն և փառք յաւիտեանս . ԼՂԱՆ :

Տէր՝ եթէ զըթունս իմ բանաս, բերան
 իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո : **Տէր՝** եթէ
 զըթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ
 զօրհնութիւնս քո : **( )** րհնեալ համագոյ և մի-
 տնական անբաժանելի սուրբ **Երրորդու-**
թիւնն՝ Հայր և Որդի և Հոգի սուրբ . այժմ
 և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . **Ամէն :**

Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ . և բա-
 զումք յարեան 'ի վերայ իմ :

Բազումք տսէին զանձնէ իմէ՝ **Թէ** չէք
 փրկութիւն սորա առ **Աստուած** իւր :

Այլ դու **Տէր** օգնական իմ ես . փառք իմ
 և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ :

Չայնիւ իմով ես առ **Տէր** կարգացի . և
 լուաւ ինձ 'ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :

Ես ննջեցի և 'ի քուն եղէ զարթեայ և
Տէր ընդունօղ իմ է :

Այ երկեայց ես 'ի բիւրաւոր զօրաց նոցա .
 ոյք շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պահե-
 րն զիս :

Արի Տէր՝ և փրկեա՛ զիս **Աստուած** իմ . զի
 դու հարե՛ր զամենեւեան ոյք էին ընդ իս **Թըշ-**
նամութեամբ 'ի տարապարտուց . և զատու-
 մունս մեղաւորաց փշրեսցես :

Տեառնդ է փրկութիւն , 'ի վերայ ժողովրդեան քոյ օրհնութիւն քո :

Տէր Աստուած փրկութեան խնայ , 'ի տուէ կարգացի և գիշերի առաջի քո :

Այցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , խոնարհեսցի ունկն քո 'ի խնդրուածս իմ :

Օ ի լցաւ չարչարանօք անձն իմ , և կեանք իմ 'ի դժոխս մերձեցան , և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ որք իջանն 'ի դուք :

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի , և 'ի մեռեալս ազատ :

Որպէս վիրաւորս որք ննջեն 'ի գերեզմանի :

Օ որս դու սչ յիշեցեր , նոքա 'ի ձեռանէ բուժմէ մերժեցան :

Եղին զիս 'ի գրի ներքնումն , 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո , զամենայն զբօսանս քո ածեր 'ի վերայ իմ :

Հեռի արարեր յինէն զճանօթս իմ , և եղին զիս նշաւակ իւրեանց :

Ասանեցայ և սչ ելանէի , աչք իմ տկարացան յաղքատութենէ :

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապաղ , և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Ա' թէ մեռելոց առնիցեն զսքանչելիս քո , կամ բժիշկք յարուցեալ խոստովան առնիցին առ քեզ :

Այն թէ պատմեցէ որ երբեք 'ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ զճշմարտութիւնս քո 'ի կորստեան :

Այն թէ ճանաչեցին 'ի խաւարի պանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ :

Եւ առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ ժամանեցեն առ քեզ :

Բնդէր Տէր մերժես զանձն իմ, կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի մանկութենէ իմէ, 'ի բարձրութենէ խնարհեցայ և ավչեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո, արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս :

Շրջեցան զինե որպէս ջուր, զօր ամենայն պաշարեցին զիս 'ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զծանօթս իմ, վասն թշուառութեան իմոյ :

( ) Բհնեա անձն իմ զՏէր, և ամենայն ուկերք իմ զանուն օուրբ նորա :

( ) Բհնեա անձն իմ զՏէր, և մի մոռանար զամենայն օուրս նորա :

Ա քաւէ զմեզս քո, քժշկէ զամենայն հիւանդութիւնս քո :

Ք փրկէ յապականութենէ զկեանս քո, պրտակէ զքեզ ողորմութեամբ և զթութեամբ :

Այնու 'ի բարութենէ զցանկութիւն քո ,
նորոգեսցի որպէս արծառոյ մանկութիւն քո :

Անէ ողորմութիւնս Տէր , և իրաւունս
ամենայն զրկելոց :

Երոյց Տէր զճանապարհս իւր Մովսէսի , և
որդւոցն իտայելի զկամս իւր :

Գթած ողորմած է Տէր , երկայնամիտ և
բազումողորմ :

Ոչ խառա բարկանայ մեզ Տէր , և ոչ
յաւխտեան պահէ ոխս :

Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ Տէր , և
ոչ ըստ անօրէնութեան մերում հատոյց մեզ :

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ ,
այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր 'ի
վերայ երկիւղածաց իւրոց :

Որչափ հեռի են արեւելք յարեմափոց , այն-
չափ հեռի արար 'ի մէջ զանօրէնութիւնս
մեր :

Որպէս գթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւ-
րոց , այնպէս գթացի Տէր յերկիւղածս իւր :

Օյի նա գիտաց զստեղծուածս մեր , և յի-
շեաց թէ հող եմք :

Մաքուոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր .
որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղիկ :

Շնչէ 'ի նմա հողմ , և ոչ է , և ոչ ևս
երեւի տեղի նորա :

Բայց ողորմութիւն Տեառն մեայ յաւի-

տեանս յաւիտենից 'ի վերայ երկիւզածաց
իւրոց . և արդարութիւն նորա յորդուոց մին-
չև յորդիս :

Ոյք պահեն զուխտս նորա , յիշեն զպատ-
ուիրանս նորա՝ և առնեն զնա :

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր .
արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա՝
հզօրք զօրութեամբ . ոյք առնէք զբան նորա
'ի լսել ձայնի պատգամաց նորա :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զօրութիւնք նո-
րա , սլաշտօնեայք արարողք կամաց նորա :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն գործք նորա .
զի ընդ ամենայն տեղիս է Տէրութիւն նորա .
օրհնեա՛ն անձն իմ զՏէր :

Տէր լուր աղօթից իմոց . ո՛ւնկնդիր խըն-
դրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով :

Ի ո՛ւր ինձ արդարութեամբ քով , և միմտա-
ներ'ի գատաստան ընդ ծառայի քում , զի ո՛չ
արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ . խոնարհ
արար յերկիր զկեանս իմ , և նստոյց զիս 'ի
խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ , և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս . խորհեցայ
յամենայն գործս քո . յարարածս ձեռաց

**Քոյ խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ ըն-
ձեռս իմ:**

Ինձն իմ որպէս երկիր ծառաւ է առ-
քեզ . վաղվաղակի լճւր ինձ Տէր , զի նուա-
ղեցաւ յինէն հոգի իմ :

Ս'ի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն . նըմանիցիմ՝ այնոցիկ , ոյք իջանեն 'ի գուռ :

Լսելի արա ինձ առաւօտու զոզորմութիւն
նրա քո զի ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից . զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

**Փրկե՛ա՛ զիս՝ի Թշնամեաց խմոց Տէր․ զի ըզ-
քեզ ապաւէն ինձ արարի :**

Ուսո՛ր ինձ առնել զկամս քո • զի դու ես
Աստուած իմ :

**Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցե ինձ՝ ի
յերկիր ուղիղ :**

**Վլասն անուան քո Տէր՝ կեցուսցես զիս ,
արդարութեամբ քով Հանցես 'ի նեղութենէ
զանձն իմ :**

Ողորմութեամբ քով աստուկեան Լստուհաճ զԹշնամիս իմ . և կորն զամենայն նեղիչս անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո՞ւ եմ :

Փաշաթե Զօր՝ և Որդւնի և Նոգւոյն սրբ
Բոյ : Ըյտմ և մի շտ և յաւիտեանն յաւի
տեմանիմէրց : Ըմ : և մէ : և մն :

ԵՐԳ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ
ԱՍԱՑԵԱԼ ԴԱՇՏՄԱՆ ԳԻՇԵՐՈՑ

Յիսուս շէնիւմս ոցուք ի գիշերի
զանոմութիւն քո Տէր :

Ինչեւեցե՛ն սիրտք մեր զբան բարի . և
լեզուք մեր պատմեցե՛ն զգործս երկնա-
ւոր թագաւորիդ :

Ի՛մէջ գիշերի յարուցեալ խոստովա-
նեցուք ըզքեզ Տէր :

Օ աղօթս մեր տացուք քեզ Տէր , ի՛
գաւիթըս քո ի՛մէջ նոր Երուսաղէմի :

Ի՛ գիշերի համբարձցուք ըզձեռն
մեր սըրբութեամբ առ քեզ Տէր :

Ի՛ ձայն գոհութեան ամենայն հոգիք
օրհնեցէք ըզՏէր :

Ի՛ . Օ արթիւնք փառք իմ զարթիք :
և ես զարթեայց առաւօտոց , ալի-
լուիա :

Օ արթիք ընդ զուարթունս , մանկունք
վերինն սիօնի . ալիլուիա :

Օ արթիք որդիք լուսոյ, 'ի յօրհնաւ
թիւն հօրըն լուսոյ. անէլուիաւ :

Օ արթիք փըրկեալք արեամբ. և տուք
լիզփառս փըրկողին. անէլուիաւ :

Օ արթիք նոր ժողովուրդք, նոր երգս
անեալ նորողողին. անէլուիաւ :

Օ արթիք հարսունք հոգևով սպասեալք
գալոյ սուրբ փեսային. անէլուիաւ :

Օ արթիք վառեալք լուսով ըստ իման
տուն սուրբ կուսանացն. անէլուիաւ :

Օ արթիք պատրաստեցէք իւր լապաե
րաց զջերմ. արտանուս. անէլուիաւ :

Օ արթիք և մի նընդէք, նըման յիմար
կուսից ներհէք. անէլուիաւ :

Օ արթիք երկիրպագցուք և արտասուօք
զայս անասցուք. անէլուիաւ :

†. Օ արթիւր՝ լոնդէմբիւր նընջես .
Տէր մի մերժե՞ր լոնդմբիւր զիս
պառ :

Արի Տէր օգնեաւ մեզ. տացուք աշու
նըդ քուժ լիզփառս :

Այժմ և յաւէտ. հօր և Որդւոյ,
և տուրք հոգւոյն, Ամէն :

է. Օտր թո՛ղ ցեալքս 'ի զբաժանէ՛ք
գիշերայի՛ն հախգը՛ստենէ՛ :

Հնորհեցէ՛ մեզ մարդասէ՛ր Տէր մըխի
ԹարուԹիւն և 'ի սփոփան՝ սեկեղեցւոյ :

Ահէ՛ և գողնԹեամբ կանցցուք 'ի յա՛
ղօթս :

Եկեալ խոստովանեցողք ըզյա՛նցանս :

Ե՛ւ գըտցուք 'ի Քրի՛ստ Սէ՛ զքաւու
Թիւն և ը՛զմեծ զողորմուԹիւն :

Է. Անբաժանելի՛ և ընձմադոյ՛ ե՛րբ
բորդո՛ղ Եթեանդ : Համաձայնեալք ընդ
ըզ՛րս ե՛րկընից՝ փա՛հ չու մատուցա
նեմք :

Փա՛մմա՛նք քեզ :

Ո՛ր յանարուեստ յաթո՛ւ բարձրո՛յ
ցեալ հա՛նգիս՝ սո՛ւրբ Աստըլանձ հը՛
ղօ՛ր և սքանչելա՛ գործ :

Փա՛նըք քեզ :

Ո՛ր յանէի՛ց գոյացողե՛ր զամե՛նայն
արարածս : սո՛ւրբ Աստըլանձ անձա՛հ ո
հօր ա՛նել Ո՞րդի՛ :

Փա՛նըք քեզ :

Ո՛ր տեսչուԹեամբ խնա՛մեմս զամե՛նայն

արարածս : սգիւրբ Աստուած . բըլխոյն և քննապառ աղբեր :

Տէմբ :

Ժողովը դապե՛տք եկեղեցւոյ, 'ի քէն հայցեն անելով . հոգիւ բարի . ողորմեա՛մ բանաւոր հօ՛տի :

Ամէն անէլո՛ւիւ . անէլո՛ւիւ . անէլո՛ւիւ :
Ամէն անէլո՛ւիւ . անէլո՛ւիւ . անէլո՛ւիւ :

ՎԵՐՈՒՑ

Օ արթուցեալքս ամենեքեան 'ի հանգըս տենէ՛ք ընոյ . զոր շնորհեաց մեզ մարդասէրն Աստուած 'ի մխիթարութիւն և 'ի փոփանս տկարութեան մերո՛ւմ : Եւ եկեալքս միաբան հոգեւոր երգով 'ի փառաբանութիւն և 'ի պառիւ ամենասուրբ անուան Տեա՛ռն մերոյ և փրկչին ՅԻՍՈՒՍԻ ՎԵՐԻՍՏՈՒՄԻ : Ա՛հիւ և դողութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի նորա : Եւ գոհացարո՛ւք զնմանէ 'ի գիշերային ժամուս յայսմիկ վասն իրաւանց և արդարութեան նորա : Որ ընտրեաց զմեզ ողորմութեամբն իւրով . և շնորհեաց մեզ բերել ըզնմանութիւն երկնային հրեշտակացն 'ի փա

աւարանիչս Տեառն Աստուծոյ ամենեցուն և մեզ լինիլ : Եւ մեք այսուհետեւ սրբելով զան ձինս մեր 'ի խլճէ և 'ի չար գործոց : Համ բարձցուք զձեռս մեր 'ի սրբութիւն՝ առանց բարկութեան և երկմխտութեան : Հաւատով խնդրեսցուք 'ի նմանէ զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց : Խոստովան լինելով զգաղսնիս սրտից մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ : Որպէս զի ընդունելով զպաղատանս մեր աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց : Հնորհեսցէ՛ մեզ մարգարէն Աստուած կեալ առաքինութեամբ և աշարատ վարուք ըստ կամոց նորա յայսմ աշխարհին : Եւ արժանեալն լինելով յաւիտեանեան և երկնային խորանացն : Օ որ խոստացաւ սիրելեաց իւրոց՝ ճշմարիտն Աստուած՝ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ Տէր մեր կեցո՛ւ և գործեա՛ւ :
կեցո՛ Տէր :

Օ մեացուած գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի Տեառնէ՛ խնդրեսցուք :

Հնորհեա՛ Տէր :

Օ հրեշտակ խաղաղութեան պաշտպան անձանց մերոց՝ 'ի Տեառնէ՛ խնդրեսցուք :

Հնորհեա՛ Տէր :

Օքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց
մերոյ՝ 'ի Տեառնէ՛ խնդրե՛ցուք :

Հնորհեա՛ Տէր :

Օսրբոյ խաչին մեծ և կարօղ զօրութիւն
յօգնութիւն անձանց մերոյ՝ 'ի Տեառնէ՛
խնդրե՛ցուք :

Հնորհեա՛ Տէր :

Եւ ե՞ս միաբան վանն ձգմարիտ և սուրբ
հաւատոյց մերոյ՝ զՏէր աղաչեցու՛ք :

Տէր ողորմա՛ւ :

Օանձինս մեր և զմիմանն Տեառն
Ըստուծոյ ամենակալին յանձն արացուք :

Քեզ Տեառնդ յա՛նձն եղիցու՛ք :

Ողորմաց մեզ Տէր Ըստուած մեր՝ ըստ
մեծի ողորմութեան քում՝ առաջուք ամե
նեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմա՛ւ . Տէր ողորմա՛ւ

Տէր ողորմա՛ւ :

Իսկ ուրի՛ Յերոզոմէ՛ ըստ պատշաճի աւանդն : 'ի Եփեսո-
սէն և 'ի Գոնս գերանախան՝ ելել : Տէր ողորմա՛ւ . իսկ 'ի Գոնս
որոյ՝ յիստն Յէր ողորմա՛ւ . և յաւանդն պահոյ՝ հարկեալ Տէր
ողորմա՛ւ :

ԵՐԳ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ
ՈՂԱԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ԱՆՁԻՆ ԶՂՋԱՑԵԼՈՑ

ԵՒ

ԲՈՂՈՔ ԻՒՐԱՔԱՆՁԻՒՐՈՑ ԴԻՄԻ

ԽՈՍՑՈՎԱՆԱԲԱՐ

ԼՇԽԱՐՀ ամենայն . առիտ նայեցեալ .
ախտակից լերձւք : Բանամ զչրթունս . բար-
բառիմ լեզուաւս . բողոքեմ զանձնէս :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

Վող եղէ մեղաց . գլտօղ կորստեան . գուբ
ինձ փորեցի : Վաւեցի զանձն իմ . դաւա-
ճանեցի . դարան գործեցի : Տէր ողորմեա՛ :

Երբեմն էի լոյս . և այժմ եմ խաւար .
և ըստուեր մահու : Օ ինձ պատմեցից .
զթիւ մեղաց իմաց . զի բազում են յոյժ : Տէր
ողորմեա՛ :

Լորկինք և երկիր . եկայք ողբացէք . եղկելի
զանձն իմ : Բնտրեցի զչարն . ընկալայ կա-
մաւ . ըզհոյլըս մեղաց : Տէր ողորմեա՛ :

Թաթաւիմ աղմուլ . թաւալիմ 'ի մեղս .
թօթափիլ չկարեմ : Ժանտախտիւ լրցեալ .
ժահահոտ եղէ . ժամանակս բազուսս : Տէր
ողորմեա՛ :

Վրաց մեկնեցայ . ի սուրբ խորհրդոյ . ի բարեաց գործոյ : Եւ վարկաւ անձն իմ . լուսոյն հեռանալ . լինիլ ընդ խաւար : Տէր ողորմեա :

Խորհուրդք չարին . խաբեն զհոգիս . խորասոյզ առնեն : Եւ ծակեն անդընդօք . ծիծաղին գլորմամբս . ծանակ զիս առնեն : Տէր ողորմեա :

Վամաւ կորացայ . կարկամաւ անձամբ . կանգնիլ զկարեմ : Հուր մեղաց կիւղ . հրդեհեաց որ յիս . հոգեոր բարիս : Տէր ողորմեա :

Ձաղկեցայ մեղօք . ձաղեցին տեսողքն . ձանձրացաւ հոգիս : Ղեղի դառնութեան . զողեալ ի սիրտ իմ . զամպար իմ շեջաւ : Տէր ողորմեա :

Ճաշակմամբ մեղաց . ճաշեցի զմահ . ճոխս աղքատացայ . Սեռեալ եմ հոգւովս . մելորեալ մտօքս . միայն կամ մարմնովս : Տէր ողորմեա :

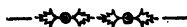
Յորոգայթ մահու . յորսողին անկայ . յաղթեցայ յախտից : Վետից թշնամոյն . նշաւակ եղէ . նոր միշտ խոցոտիմ : Տէր ողորմեա :

Շուրջ պատեալ զինեւ . շունք բազումք եղեն . շաղախին արեամբս : Որս եղէ չարին . ուռականաւ մեղաց . որսացաւ զանձն իմ : Տէր ողորմեա :

Ե Ր Գ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ
ԱՍՍՑԵԱԼ Դ ԳԱՀՏԾԱՆ ԳԻՇԵՐՈՑ

Յի անոր շէնքէ մ'սցունք 'ի գիշերէն
զան նոմաբէն քո Տէր :

Ինչեկեցեն սիրտք մեր զբան բարի . և
լեզուք մեր պատմեցեն զգործս երկնա
ւոր թագաւորիդ :

'Ի մէջ գիշերի յարուցեալ խոստովա
նեցունք ըզքեզ Տէր :

Օ անթոմ մեր տացունք քեզ Տէր , 'ի
գաւիթըս քո 'ի մէջ նոր Երուսաղէմի :

'Ի գիշերի համբարձցունք ըզձեռն
մեր սրբութեամբ ան քեզ Տէր :

'Ի ձայն գոհութեան ամենայն հագեք
ճշնեցեք ըզՏէր :

Ի՛ . Օ արթի՛մք փառք իմ զարթիք :
և ե՛ս զարթեայց անաւօտո՛ւց . ալե՛կ
լուիա՛ :

Օ արթիք ընդ զնաւրթունս , մանկ՛ունք
վերինն սի՛օնի . ալե՛լուիա՛ :

Օ, արթիք որդիք լուսոյ, 'ի յօրհնու
թիւն հօրըն լուսոյ. ակէլուիւն :

Օ, արթիք փրկեալք արեամբ. և տուք
լիցիառս փրկողին. ակէլուիւն :

Օ, արթիք նոր ժողովուրդք, նոր երգս
առեալ նորոգողին. ակէլուիւն :

Օ, արթիք հարսունք հոգւով սպասեալք
գալոյ սուրբ փեսային. ակէլուիւն :

Օ, արթիք վառեալք լուսով բառ իմաս
տուն սուրբ կուսանացն. ակէլուիւն :

Օ, արթիք պատրաստեցէք իւր լապտե
րաց զճերմ. արտասուս. ակէլուիւն :

Օ, արթիք և մի նընկէք, նրման յիմար
կուսից ներհէք. ակէլուիւն :

Օ, արթիք երկրպագողք և արտասուօք
զայս անասցունք. ակէլուիւն :

†. Օ, արթիւր՝ ի՞նչեք մէր նընջես .
Տէ՛ր մի՛ մերժե՛ր ի՞նչ մեմբէ՛լ զի՛ս
պան :

Ա՛րե՛ Տէ՛ր օգնեա՛ մեզ . տացուք աշուա՛
նըդ քուն՝ լիցիառս :

Ա՛յժմ և՛ յաւէտ . հօր և՛ Ո՛րդւոյ ,
և՛ տուրք հոգւոյն , Ա՛մէն :

էի. Օտր թո՛ղ ցեաւքս 'ի զբաժմանէ՛ գիշերայի՛ն հախգը՛ստենէ՛՞ :

Հնորհեսցէ՛ մեզ մարդասէր Տէր մըխի՛ թարուծի՛ն և 'ի սփոփան սեկեղեցւոյ :

Լ՛հիւ և գողութեամբ կանցցուք 'ի յա՛ ղոթս :

Եկեալ խոստովանեսցուք ըզյախնցանս :

Ե՛ւ գըտցուք 'ի Քրիստոսէ՛ զքաւով թիւն և ըզմեծ զողորմութիւն :

Ին. Լ՛նբաժանելի՛ք և ըհամագոյ՛ն երբ՛ ըրորդո՛ղութեանդ : Համաճայեսեալք ընդ ըզօրս երկընից՛ փա՛շտ մատուցանեմք :

Փա՛մմա՛նք քեզ :

Ո՛ր յանարուեստ յաթո՛ւ բարձրա՛ցեալ հա՛նգչիս՝ սո՛ւրբ Լ՛ստըլած հը՛ ղո՛ր և սքանչելա՛ն գործ :

Փա՛նք քեզ :

Ո՛ր յանէից՛ գոյացողես՛ր զամե՛նայն արարածս : սո՛ւրբ Լ՛ստըլած անճա՛ն ու հօ՛ր անեղ Ո՛րդի՛ :

Փա՛նք քեզ :

Ո՛ր տեսչութեամբ խնամեմս՛ զամե՛նայն

արարածս : սգիւրբ Աստուած . բըլխոյ և քն
անխաւառ աղբեր :

Տէմբ :

Ժողովը դապե՛տք եկեղեցւոյ . 'ի՛ քէն
հայցեն անելով . հոգի՛ն բարի . ողորմեա՛մ
բանաւոր հօ՛տի :

Ա՛յն ալէլուիա . ալէլուիա . ա՛լէլուիա :
Ա՛յն ա՛լէլուիա . ալէլուիա . ա՛լէլուիա :

ՎԵՐՈՒՅ

Օ արթուցեալքս ամենեքեան 'ի հանգըս
տենէ՛ք ընոյ . զոր շնորհեաց մեզ մարդասէրն
Աստուած 'ի մխիթարութիւն և 'ի փոփանս
տկարութեան մերո՛ւմ : Եւ եկեալքս միաբան
հոգւոր երգով 'ի փառաբանութիւն և 'ի պա
տիւ ամենասուրբ անուան Տեա՛ռն մերոյ և
փրկչին ՅԻՍՈՒՍԻ ՎԵՐԻՍՏՈՒՄԻ : Ա՛հի՛ և դո
ղութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի՛նորա :
Եւ գոհացարո՛ւք զնմանէ 'ի գիշերային ժա
մուս յայսմիկ վասն իրաւանց և արդարու
թեա՛ն նորա : Որ ընտրեաց զմեզ ողորմու
թեամբն իւրով . և շնորհեաց մեզ բերել ըզ
նմանութիւն երկնային հրեշտակացն 'ի փա

աւարտնիչս Տեառնն Աստուծոյ ամենեցուն և մեզ լինիլ : Ի՞նչ մեք այսուհետև սրբելով զան ձինս մեր 'ի խղճէ և 'ի չար գործոց : Համբարձցուք զձեռս մեր 'ի սրբութիւն՝ առանց բարեութեան և երկմխոնութեան : Հաւատով խնդրեսցուք 'ի նմանէ զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց : Խոստովան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ : Որպէս զի ընդունելով զպաղատանս մեր աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց : Հնորհեսցէ՛ մեզ մարդասէրն Աստուած կետլ առաքինութեամբ և առ նարատ վարուք ըստ կամոց նորա յայսմ աշխարհին : Ի՞նչ արժանաւոր լինելով յաւիտեանեան և երկնային խորանացն : Օ որ խոստացաւ սիրելեաց իւրոց՝ ճշմարիտն Աստուած՝ ՅԻՍՈՒՅ ՔՐԻՍՏՈՍ Տէր մեր կեցո՛ւ և աշխարհ : Կեցո՛ւ Տէր :

Օ Զնացուած գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով . 'ի Տեառնէ՛ խնդրեսցուք :

Հնորհեա՛ Տէր :

Օ Հրեշտակ խաղաղութեան պաշտպան անձանց մերոց . 'ի Տեառնէ՛ խնդրեսցուք :

Շնորհեա՛ Տէր :

Օ՛քաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց
մերոյ՝ ի Տեառնէ՛ խնդրեցուք :

Շնորհեա՛ Տէր :

Օ՛տրբոյ խաչն մեծ եւ կարօղ զօրութիւն
յօգնութիւն անձանց մերոյ՝ ի Տեառնէ՛
խնդրեցուք :

Շնորհեա՛ Տէր :

Եւ եւ միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ
Հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա՛ :

Օ՛անձինս մեր եւ զմիմանըս Տեառն
Ըստուծոյ ամենակոյտին յանձն տրասցուք :

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Աղորմեաց մեզ Տէր Ըստուած մեր՝ ըստ
մեծի ողորմութեան քում՝ տապաքուք ամե
նեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛

Տէր ողորմեա :

Ի՞նչպիսի թերողորմեա՛ ըստ պաշտօնի առաքել : ի՞նչպիսի
նախնայնականութեամբ՝ երբեք Տէր ողորմեա՛ . ի՞նչպիսի
անձնական թերողորմեա՛ . Եւ յառաջագոյն՝ հարկեք Տէր
ողորմեա՛ .

ԵՐԳ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ
ՈՂԱԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ԱՆՁԻՆ ԶՂՁԱՑԵԼՈՑ

ԵՍ

ԲՈՂՈՔ ԻՒՐԱՔԱՆՁԻՒՐՈՑ ԴԻՄԻ
ԽՈՍՏՈՎԱՆԱԲԱՐ

ԼՇԱՐՀ ամենայն . առիս նայեցեալ .
ախտակից լերձեք : Բանամ զշրթունս . բար-
բառիմ լեզուաւս . բողոքեմ զանձնէս :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

Գող եղէ մեղաց . գլտօղ կորստեան . գուր
ինձ փորեցի : Գաւեցի զանձն իմ . դաւա-
ճանեցի . դարան գործեցի : Տէր ողորմեա՛ :

Երբեմն էի լոյս . և այժմ եմ խաւար .
և լստուեր մտնու : Օ խնայ պատմեցից .
զթիւ մեղաց իմոց . զի բազում են յոյժ : Տէր
ողորմեա՛ :

Իշրկինք և երկիր . եկայք ողբացէք . եղկելի
զանձն իմ : Ընտրեցի զչարն . ընկալայ կա-
մաւ . ըզնոյլըս մեղաց : Տէր ողորմեա՛ :

Թաթաւիմ տղմով . թաւալիմ 'ի մեղս .
Թաթալիլ չկարեմ : Դանտախտիւ լրցեալ .
ժաճաճոտ եղէ . ժամանակս բազումս : Տէր
ողորմեա՛ :

՝Ի բաց մեկնեցայ ՝ի սուրբ խորհրդոյ ՝ի բարեաց գործոց : Լաւ վարկաւ անձն իմ . լուսոյն հեռանալ . լինիլ ընդ խաւար : Տէր ողորմեա :

Խորհուրդք չարին . խաբեն զհոգիս . խորասոյզ առնեն : Դաժկեն անդընդօք . ծածաղին գլորմամբս . ծանակ զիս առնեն : Տէր ողորմեա :

Կամաւ կորացայ . կարկամաւ անձամբ . կանգնիլ սչ կարեմ : Հուր մեղաց կիզօղ . հրգեհեաց որ յիս . հոգեւոր բարիս : Տէր ողորմեա :

Ձաղկեցայ մեղք . ձաղկցին տեսողքն . ձանձրացաւ հոգիս : Վեղի գառնութեան . զղեալ ՝ի սիրտ իմ . զամպար իմ շեջաւ : Տէր ողորմեա :

Ճաշակմամբ մեղաց . ճաշեցի զմահ . ճոխ աղքատացայ . Սեռեալ եմ հոգւովս . մոլորեալ մտօքս . միայն կամ մարմնովս : Տէր ողորմեա :

Յորդայթ մահու . յորտողին անկայ . յաղթեցայ յախտից . Կետից թշնամւոյն . նըշաւակ եղէ . նոր միշտ խոցոտիմ : Տէր ողորմեա :

Շուրջ պատեալ զինե . շունք բազումք եղեն . շաղթխին արեամբս : Որս եղէ չարին . ուռկանաւ մեղաց . որսացաւ զանձն իմ : Տէր ողորմեա :

Չարչար վըշտօք • չարչարի անձն իմ •
 չունիմ դադարումն : Պարտապան գտայ •
 պարտուց յանցանաց • պարտեալս'ի մեղաց •
 Տէր ողորմեա" :

Յանամ զըղջանալ • ջեանիմ գարձեալ •
 ջեռնում հրով մեղաց : Ուարբի կոչեցայ •
 առկայ անուանիմ • աամկական վարուքս •
 Տէր ողորմեա" :

Սիրով ցանկութեան • սաստիկ բարկու-
 թեան • սիրտ իմ խոցեալ է : Սիրօք յան-
 ցանաց • վշտանայ հոգիս • վարանեալ շրջիմ •
 Տէր ողորմեա" :

Տիրեցին ինձ չարք • տարագիր հանին •
 տիրական գրկացն : Բաբունւոյն բարւոյ •
 բախճական ձայնին • բառինս ս'չ լուայ : Տէր
 ողորմեա" :

Ցանկութիւն չարեաց • ցանկալի դիմօք •
 ցաւեցոյց զաչս իմ : Ի իւրաքանչիւրոց • լիս-
 մամբ խուռն ախտից • լիծեալ է հոգիս •
 Տէր ողորմեա" :

Փութացիր անձն իմ • փախչիլ 'ի չարեաց •
 փափագիլ բարեաց : Քեզ միշտ մերձ ծա-
 նիր • քուն մահու եկեալ • քննեօղ դատաւոր •
 Տէր ողորմեա" :

Սուրբ Աստուածածնին բարեխօսու-
 թեամբ • յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ :

ՆՈՒՆ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՄԻՄԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

ԵՐԳ

ԱՂԾԹԱԿԱՆ ԴԴԷՄՍ ՍՐԲՈՑ
ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԵԱՆՆ

ՆԱԵԻ

ԻԻՐԱՔԱՆՁԻԻՐՈՑ ԴԻՄԻ
ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԵԱՆՆ ԱՌԱՆՁՆԱԿԻ

— ❦ ❦ ❦ ❦ ❦ ❦ ❦ —

ԼՈՒԱՌՈՑ լուսոյ . արեգակն արդար . առիս
լոյս ծագեան : Բլբլուռնն 'ի Հօրէ . բլբլեան
'ի Հոգւոյս . բան քեզ 'ի Հաճոյս :

Գանձդ ողորժութեան . գանձիդ ծածկելոյ .
գրաօղ զիս արան : Դուռն ողորժութեան .
դաւանողիս բաց . դասեցն վերնոց :

Երբեակ միութիւն . եղելոց խնամօղ . և
ինձ ողորման : Օ արթեր Տէր յօգնել . զար-
թն զթմրեալս . զուարթնոց նրմանիլ :

Էդ Հայր անսկիզբն . էակեց Որդի . է մշտ
սուրբ Հոգի : Բնկալ զիս գլթած . ընկալ
ողորմած . ընկալ մարգասէր :

Թագաւոր փառաց . թողութեանց տուօղ .
թնղ ինձ գյանցանս : Դողովօղ բարեաց .
ժողովեան և զիս . ժողովս սնդրանկաց :

՚ի քէն Տէր հայցեմ . ՚ի մարդասիրէդ .
ինձ բժշկութիւն : Լ եր կեանք մեռելոյս .
լոյս խաւարելոյս . լուծանօղ ցաւոյս :

Խորհրդոց գիտօղ . խաւարիս շնորհեան .
խորհուրդ լուսաւոր : Նունդ Հօր ծոցոյ .
ծածկելոյս ստուերաւ . ծագեան զլոյս փառաց :

Կենարար փրկիչ . կեցն՝ զմեռեալս . կանգ-
նեան զգլորեալս : Հաստեան հաւատով . հաս-
տատեան յուսով . հիմնեցն սիրով :

Ձայնիւս աղաչեմ . ձեռօքս պաղատիմ .
ձիր բարեաց շնորհեան : Պ ամբարամբ լուսոյ .
ղեկավար ճարտար . ղողեալս ամրացն :

Ճառագայթ փառաց . ճանապարհ քնձ
ցոյց . ձեպել ՚ի յերկինս : Ս իածինդ Հօր .
մյծ զիս յառագաստ . մաքուր հարսանեացդ :

Յորժամ դաս փառօք . յահագին աւուրն .
յիշեան զիս Քրիստոս : Կորոզող հնութեանց .
նորոգեան և զիս . նորոգ զարդարեան :

Շնորհատու բարեաց . շնորհեան զքաւու-
թիւն . շնորհեան զթողութիւն : Ուրախացն
Տէր . ոգւոյս փրկութեամբ . ոյր վասն եմ
՚ի սուգ :

Չար մշակողին . չար սերմանց նորին . չո-
բացն զպլտուղն : Պարգեւիչ բարեաց . պար-
գեան իմոց . պարտեացս թողութիւն :

Ջուր շնորհեան աչացս . ջերմ հեղուլ ար-
տօսր . ջընջել լրջյանցանս : Քշտինդք քաղ-

ցու . զամ հոգւոյս արբն . ահ ցոյց ինձ
լուսոյ :

Սէր անուն ՅԻՍՈՒՍ . սիրով քով ճըմէն .
սիրտ իմ քարեղէն : Ս ասըն գըթութեանդ .
վանն ողորմութեանդ . վերստին կեցն :

Տենչալոյդ տեսեամբ . տնւր ինձ յազե-
նալ . Տէր ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ : Բարունդ երկ-
նաւոր . բոտեն զաշակերտս . բամից երկնայ-
նոյ :

Յօղ արեան քոյ Տէր . ցօղեն 'ի հօգիս .
ցընծասցէ անձն իմ : Իիւծեալքս մաղօք .
ւիւծեալ աղաչեմ . ւիւսել ինձ բարիս :

Փրկիչ բոլորից . փութն զիս փրկել . փոր-
ձութեանց մեղաց : Քաւիչ յանցանաց .
քաւեն զօրհնաբանս . քեզ երգել ըզփառս :
Սուրբ Աստուածածնին բարեխօսութեամբ ,
յիշեն Տէր և ողորմեն :

Ե- մի տ

ԱՂՕԹՒՔ

Օ քէն գոհանամք Տէր Աստուած մեր ,
որ շնորհեցեր մեզ հանգիստ քնոյ խաղաղու-
թեամբ : Եւ զարթուցեալ ժամանեցուցեր
զմզ կանխել յերկրպագութիւն ահաւոր և

փառաւորեալ անուանդ քում սրբոյ : Տճւր
 մեզ Տէր աղաչեմք զքեզ , զմնացուած գիշերիս
 խաղաղութեամբ անցուցանել . և զամենայն
 ժամանակս կենաց պանդխտութեան մերոյ ,
 երկիւղիւդ քով ամրացն և պահեմ : Որպէս զի
 զգուշութեամբ և անարատ վարուք կրօնա-
 ւորեալք յայսմ աշխարհիս , ժամանեցուք
 յանքոյթ և 'ի խաղաղ նաւահանգիստ յաւի-
 տենական 'ի կեանսդ : Շնորհօք և մարդասիր-
 ութեամբ Տեառն մերոյ և փրկչին ՅԵՍՈՒՍԻ
 ՔՐԻՍՏՈՍԻ : Ընդ որում քեզ Հօր և Հոգւոյդ
 սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ ,
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենեց .

Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն

Ըստուծոյ երկրպագեսցուք :

'Եւ այնաց Տէր բարերար ողորմութեամբ
 քով յերկրպագուս և 'ի փառաբանիչս ան-
 ուանդ քում սրբոյ : Տէր զօրութեանց խա-
 ղաղացոյ զանձինս մեր յանմենայն սատանայա-
 կան խռովութեանց և յաշխարհական զքօսա-
 նաց : Օհրեշտակ խաղաղութեան քո առա-
 քեմ առ մեզ . որ եկեալ պահեսցէ զմեզ ան-
 խռովս 'ի տուէ և 'ի գիշերի , յաբժնութեան
 և 'ի հանգստեան մերում : Որպէս զի բարե-
 պաշտութեամբ և արժանաւորապէս քեզ
 Տեառնդ ծառայելով 'ի կեանս . յայսոսիկ ,

ժամանեցուք յաւիտեանական երկնից արքայ-
 ութեան քոյ . զոր պատրաստեցեր 'ի սկզբե-
 նէ աշխարհի սրբոց քոց : Եւ ընդ նոսին գո-
 հանալով փառաւորեցուք զՀայր եւ զՈրդի
 եւ զսուրբ Հոգիդ . այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեա-
 նքս յաւիտենից :

Օրհնեալ Տէր մեր Եստոս Քրիստոս . Ամեն .
 Աւելուիա . Աւելուիա :

Ասոր ասի ՍԱՂԾՈՍ ԸՊ Յայնն . եւ շինի ՍԱՂԾՈՍԻՆ
 ասի ԸՊ Յայնն Կանոնագլուխ :

ԿԸՆՈՆԸ ԳԼՈՒԽ

ԿԱՐԳԱՒ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՅՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՅ. Դատեալ Տէր զայնոսիկ . շոք դա-
 տե՛ն զիս . ա՛լ է՛ի լո՛ւսիս :

մարտիր ընդ այնոսիկ՝ շոք մարտընչին ըն-
 դիս . ա՛լ է՛ի լո՛ւսիս :

Ա՛ւ զղէն եւ զառաւր քո . եւ արի՛ յօգնել

ինձ . հան զսուր քո ընդ գէմ հալածչաց
խմոց , արգել զնոսա . և ասա գու ցանձն
իմ , թէ փրկութիւն քո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խընդ-
րէին զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեա-
ցեն , ոյք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փռչի առաջի հողմոյ ,
և հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա՝ ի խաւար և
՝ ի գայթակղութիւն , և հրեշտակ Աստուծոյ
հալածեսցէ զնոսա :

ի նանիր թաղուցին ինձ որողայթ յա-
պականութեան իւրեանց , և ՝ ի նանիր նախա-
տեցին զանձն իմ :

Ի՞նչ . Տէ՛ր . յերկինս է ողորմութիւն քո .
ճշմարտութիւն քո մի՛նչէ՛մ յամպս : անէ՛
լիւիւս ԲԷԲ անէ՛ ԼՈ՛ւիւս :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստ-
ուած . իրաւունք քո որպէս խորք բազումք .
զմարդիկ և զանասուն կեցուցանես գու Տէ՛ր :

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն
քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան ՝ ի հովանի
թևոց քոց յուսացին :

Արբեսցին նոքա ՝ ի պարարտութենէ տան
քո . և զուղիս փափկութեան քո տացես
ըմպել նոցա :

Ի՞նչ է Տէր աղբիւր կենաց . և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :

Օ՜հազե՛նս զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանա-
չեն զքեզ , զարդարութիւնս քո՝ ոյք ուղիղ
են սրտիւք :

Ս՞ի՛ եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբար-
տաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի գողացուս-
ցեն զմեզ :

Ընդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զա-
նօրէնութիւն . մերժեսցին և այլ մի կարա-
ցեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ա՛մէն :

Ա՛լէ՛կ լճե՛կա՛հ . Ա՛լէ՛կ լճե՛կա՛հ :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

Ահ . Աստ՛ւց անըգգամն 'ի սրբոյի իւրում՝
Թէ՛ ոչ գո՛յ Աստ՛րուած , անլէճի՛կ լճե՛կա՛հ :
ապականեցան և պղծեցան յանօրէնութեան
իւրեանց . և ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրու-
թիւն . անլէճի՛կ լճե՛կա՛հ :

Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն

որդիս մարդկան , տեսանել թէ իցէ որ
խմաստուն որ խնդրիցէ զԱստուած :

Ամենքեան խոտորեցան 'ի միասին և ան-
պիտանացան :

Այն ատեն որ առնէ զբարի . և չէ որ մինչև
'ի մի :

Որպէս որ ծանիցեն ամենքեան յյբ գոր-
ծեն զանօրէնութիւն :

Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կե-
րակուր հացի . և առ Աստուած որ կար-
դացին :

Էի . Օր' որ' զոյր նոցա փոխանակ , և
որ' երկեան յԱստուծոյ : Եւ լէ՛ք մի լուիս
մ' ձմիւն' : Եւ լէ՛ք մի լուիս :

Զգեաց զձեռն իւր 'ի հատուցանել նոցա .
և նոքա պղծեցին զօրէնս նորա :

Բաժանեցան 'ի սրտմտութենէ՛ երեսաց
նորա . և եհաս 'ի սիրտս նորա :

Կահուղ էին բանք նոցա քան զձէթ . և
ինքեանք որպէս սլաք :

Ընկեա 'ի Տէր զհոգս քո՝ և նա կերակրէ
զքեզ . և որ' տայ յաւիտեան սասանութիւն
արդարոյ :

Գուր Աստուած թուացես զնոսա 'ի գուրս
ապականութեան . արք արիւնահեղք և նեն-
գաւորք՝ մի հասարակեցեն զաւուրս իւր-

եանց . այլ ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ :
 Փառք Հօր և" . Այժմ և" ,
 Ա՛յլէ՞մ, ի՞նչ լուիա՛ . Ա՛յլէ՛ր՝ ի՞նչ լուիա՛ :

ԵՐԿՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

ԲԶ . **Վ** քեզ Տէր յուսացայ՝ մի ամաչե
 ցից յաւիտե՛ան . ա՛յլէ՛ր՝ լուիա՛ :
 յարգարութեան՝ քում փրկեա՛ւ և ա՛յրե՛ցո՛
 զի՛ս . ա՛յլէ՛ր՝ լուիա՛ :

Իսոնարհեցո՛ առ իս զունկն քո՛ և կեցո՛
 զիս :

Ի՛նչ իմ Աստուած ապաւէն՝ և տեղի ա-
 մուր կեցուցանել զիս . զի հաստատութիւն
 իմ և ապաւէն իմ դու ես :

Աստուած իմ փրկեա՛ զիս 'ի ձեռաց մե-
 ղաւորի . 'ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի :

Ղու ես համբերութիւն իմ Տէր . Տէր
 յոյս իմ 'ի մանկութենէ իմմէ :

'Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգանդէ յո-
 բովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւէն իմ՝ և առ
 'ի քէն է օգնութիւն իմ յամենայն ժամ :

Էի . Ի՛նչ իրկի՛րպագեն նը՛մա ամենայն թաղա-
 ւորք երկրի . և ամենայն ազգք ծառայեսցին
 նը՛մա՛ , ա՛յլէ՛ր՝ լուիա՛ ա՛յլէ՛ր՝ լուիա՛ :

Ո՛ր փրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց Հօրի ,
զաղքատն և զտնանին , որոյ ոչ է իւր օգնա-
կան :

Ընխայեսցէ նա յաղքատն և 'ի տնանին .
և զանձինս տնանկաց կեցուցէ : 'ի վաշխից
չարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա :

Պատուական է անուն նորա առաջինոցա .
կեցցէ , և տացի նմա յոսկւոյն արարացւոց :

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ .
և զօրհանապաղ օրհնեսցեն զնա :

Եղիցի Հաստատութիւն ընդ ամենայն եր-
կիր . և 'ի վերայ գլխոց լերանց :

Բարձրացի քան զլիբանան պտուղ նորա .
և ծաղկեսցի 'ի քաղաքի Տեառն որպէս խոտ
երկրի :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան ,
զի յառաջ քան զարե է անուն նորա :

'Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի ,
և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Խորայելի որ
առնէ սքանչելիս միայն . և օրհնեալ է ա-
նուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան . լցցի
փառօք նորա ամենայն երկիր . եղիցի եղիցի :

Փառք Հօր և" : Այժմ և" :

Ա՛լէլէա՛ , լո՛ւիա՛ : Ա՛լէլէա՛ , լո՛ւիա՛ :

ԱՒԵԳ ԿՈՂՄ

ԲԿ. **Օ** ողորմութիւնս քո Տէր յաւիտեան ճրհենցից ամէն լուիս :

յազգէ յազգ պատմեցից ըզճմարտութիւնս քո բերանով իմով ամէն լուիս :

Ասացեր թէ աշխարհս ողորմութեամբ շինեացի . յերկինս պատրաստ եղեցի ճմարտութիւն քո :

Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց . երգուայ . ղաւթի ծառայի իմոց :

Յաւիտեան հաստատեցից զգաւակ քո . և շինեցից յազգէ յազգ զաթոս քո :

Խառատովան եղեցին երկինք պտնչելեաց քոց Տէր , և ճմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց :

Ո՛վ է յամպս որ հաւատարի քեզ . կամ ո՛վ նմանիցի Տեառն յՈրդիս Աստուծոյ :

Էի . Ղաւրճուցեր զօգնութիւն 'ի սրոյ նորա . և ոչ ընկալար զնա 'ի պստերմզմի :

ամէն լուիս ամէն լուիս :

Անարգեցեր զսրբութիւն նորա , և զաթոս նորա յերկիր կործանեցեր :

Նուազ արարեր զաւուրս ժամանակաց նորա . և հեղեր զնովաւ զամօթ :

Մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս քո
խապառ . 'բորբոքեսցի որպէս հուր բարկու-
թիւն քո :

Իսկ արդ՝ յիշեա՛ւ և տես՝ թէ ո՞վ է իմ հան-
գիստ . միթէ 'ի զո՛ւր ինչ ստեղծեր զամե-
նայն որդիս մարդկան :

Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ՛ և ո՛չ տեսցէ զմահ ,
կամ փրկեսցէ զանձն իւր 'ի ձեռաց դժոխոց :

Ո՛ւր են ողորմութիւնք քո Տէր առաջինք ,
զոր երգուար ' յաւթի ճշմարտութեամբ քով :

Յիշեա՛ զնախատինս ծառայի քո , զոր ըն-
կալայ 'ի ծոց իմ յազգաց բազմաց :

Օ որ նախատեցին թշնամիք քո Տէր , նա-
խատեցին փոխանակ օժելոյ քո :

Օրհնեալ Տէր Աստուած յաւիտեանս
յաւիտենից՝ եղիցի եղիցի :

Փառք հօր և" . Այժմ և" :

Ա՛լ էլ լո՛ւի՛ս . Ա՛ռ էլ յօ՛ր լո՛ւի՛ս :

ԵՐՐՈՐԻ ՁԵՅՆ

ԳԶ . **Ս**ոստո՞վան եղերուք Տեառն՝ զի՛ քաղ-
ցւր է՛ . ա՛լ էլ լո՛ւի՛ս ա՛ռ ,
զի՛ յաւիտեան է ողորմութիւն նորա . ա՛լ էլ
լո՛ւի՛ս :

Ո՞ր խօսեսցի զզօրութիւնս Տեառն . լսելի արասցէ զամենայն օրհնութիւնս նորա :

Երանի ոյք պահեն զիրաւունս , և առնեն զարդարութիւն յամենայն ժամ :

Յիշե՛ա զմեզ Տէր ընդ հաճոյս ժողովրդեան քո . և այց արա մեզ 'ի փրկութեան քում :

Տեսց՛ւք մեք զքաղցրութիւն ընտրելոց քոց . ուրախ եղիցուք մեք յուրախութիւն ազգի քոյ . և զովիցուք մեք 'ի ժառանգութեան քում :

Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր . անօրինեցաք և յանցեաք :

Ի՛ի . Մ' ատենաց զնոսա 'ի ձեռս հեթանոսաց . տիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց . և թշնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա . և խոնարհ եղին 'ի ներքոյ ձեռաց նոցա : Զլէվ՝ և իսմ՝ զսմծ՝ ՍՄԻ՝ . Զլէվ՝ և իսմ՝ :

Բազում անգամ փրկեաց զնոսա , և նորա դառնացուցին զնա 'ի խորհուրդս իւրեանց . և կորացան յանօրէնութեան իւրեանց :

Հայեցաւ Տէր 'ի նեղութիւնս նոցա , 'ի լսել ձայնի աղօթից նոցա :

Յիշեաց զուխտ իւր , և զղջացաւ ըստ բազում ողորմութեան իւրում . և ետ զնոսա 'ի գթութիւնս առաջի ամենայն գերշտոց նոցա :

Փրկեա՛ զմեզ Տէր Աստուած մեր . և ժողովեա՛ զմեզ 'ի Հեթանոսաց :

Խոստովանեցիցուք անուան քում սրբոյ . և պարծեսցուք յօրհնութիւնս քո :

Օրհնեալ Տէր Աստուած խորայելի՛ յաւերտեանս յաւիտենից :

Եւ ասացէ՛ ամենայն ժողովուրդն՝ եղեցի եղեցի :

Փառք Հօր և՛, Այժմ և՛ :

Ա՛լ էլէ՛ւ և՛ իս՛մ և՛ . Ա՛լ էլէ՛ւ և՛ :

ՎԱՌ

Գ. Եւ իբարեմ իրաւունս և արդարեւ թի՛ւն . ա՛լ էլ լուիս՛ :

Մի մասներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոյ . ա՛լ էլ լուիս՛ :

Ընկալ զճառայս քո 'ի բարի . զի մի ամբարստանք զգուեսցեն զիս :

Սոխսեցին աչք իմ՝ փրկութեան քում Տէր , և բանից արդարութեան քո :

Անո՛ր ընդ ծառայի քում Տէր ըստ ողորմութեան քում . զարդարութիւնս քո ուսո՛րին :

Պառայ քո եմ ես , իմաստուն արա զիս , և ծանեայց զվկայութիւնս քո :

Ժամ է պաշտել զՏէր . խափանեցին զօրէնս քո :

Ի՛նչ երձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր . ըսա բանի քում իմանտո՛ւն անբա՛նդս , անլէ՛ւ լուխ . անլէ՛ւ լուխ :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր . և բանիւ քով փրկես զիս :

Բղիւնացեն շրթունք իմ զօրհնութիւնն քո , յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ եմ :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս . զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր . և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեցէ զքեզ . և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ . խնդրես զծառայս քո , զի զպատուիրանս քո ես ս'չ մոռացայ :

Փառք չօր և". Այժմ և".

Անլէ՛ւ լուխ . Անլէ՛ւ լուխ :

ԳԶ. **Օ**րհնեմ անձն իմ լղՏէր. օրհնեցից
լղՏէր 'ի կեանս իմ. անլեռլո՞ւ իսկ.
սաղմոս ասացից. Լստուժոյ իմոյ՝ մինչև եմ
ես. անլեռլո՞ւ իսկ.

Ելլիք հոգի 'ի նոցանէ՛' և դարձցին անգրէհն 'ի հոգ և յայնմ առուր կոբէցեն ամենայն խորհուրդք նոցա :

Ո՞ր արար զերկինս և զերկիւր, զԾով՝ և
զամենայն ուր է՝ Նոստա :

Է. Գրովեան Երուսաղէմ ընկեր.
 ակումբ, Երուսաղէմ, 1881 թ.

Օ՛ր զօրացոյց զնիդս գրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո՛ր քեզ :

Ո՞ր եղ զսահմանս քո 'ի խաղալու թիւն .
պարարտութեամբ ցորենոյ յոյց գգեց :

Առաքէ զբան իւր յերկիր . վաղվաղ ըն-
թանան պատգամք նորա :

Գնէ զձին որպէս զասոր , և զմեզ որպէս
փռչի ցանեաց :

Արկանէ զսառն որպէս պատառս . առաջի
ցրտոյ նորա ո՞ր կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր . և հալէ զնոսա . շնչե-
ցեն հողմք . և գնասցեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ , զարդարու-
թիւն և զիրաւունս խրայելի :

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր .
և զգառաստանս իւր ո՞չ յայանեաց նոցա :

Փանօք Հօր և . " Այժմ և " .

Ալէմծ, ճմ՝ . և . լուիա . Ալէ " .

ՎԵՐՋ

ԴԿ . **Ա**յժմ ցից ըզքե՛ղ Տէր զճրօթի՛ւն
իմ . անէն ճրմի՛մ լիա :

Տէր հաստատիչ իմ , ապաւէն իմ և փրկիչ
իմ . անէն ճրմի՛մ լիա :

Աստուած օգնական իմ , և ես յուսամ 'ի
նա . ապաւէն իմ , եղջիւր փրկութեան իմոյ՝
ընդունելի իմ է :

(Օրհնելով կարգացից առ Տէր , և 'ի թըշ-
նամեաց իմոց ապրեցայց :

Շուրջ եղեն դինև երկունք մահու . և ուղիք անօրէնութեան խռովեցուցին զիս :

Ա իշտք դժոխոց պաշարեցին զիս . և ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու :

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարգացի , և առ Աստուած իմ աղապակեցի :

Դ Գեղցուցեր ինձ զօրութիւն 'ի պատերազմի . և զյարուցեալսն 'ի վերայ իմ , ներքոյ իմ անորե՞ր . ալէ՛ք իմ անլէ՛ք լո՛ւմ , մ՛շխ :

Օ Թշնամիս իմ հալածականօ արարեր . և զատելիս իմ սատակեցեր :

Աղաղակեցին , և ոչ ոք էր որ փրկէր ըզնոսա . կարգացին առ Տէր , և ոչ լուաւ նոցա :

Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի առաջի հողմոյ . և որպէս կաւ գռեհաց կոխեցից ըզնոսա :

Փրկեսցէ զիս Տէր 'ի հակառակութենէ ժողովրդոց . և կացուցէ զիս գլուխ հեթանոսաց :

Ժպովութե՛ք զոր ոչ գիտէի , ծառայեաց ինձ : և 'ի լուր ականջաց լուաւ ինձ :

Արդիք օտարաց ստեցին ինձ . որդիք օտարաց մահեցան , և կաղացան 'ի շաւղաց իւրեանց :

Կենդանի է Տէր՝ և օրհնեալ է Աստ-

ուած . և բարձր եղիցի Աստուած փրկու-
թեան խնյ :

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ . և հնա-
զանդ առնէ զժողովսւրդս ընդ ինե :

Փրկիչ իմ 'ի թշնամեաց իմոց բարկացո-
ղաց . յայնցանէ որք յարուցեալ են 'ի վերայ
իմ՝ բարձր արարեր զիս . և յառնէ անխաւէ
փրկեցեր զիս :

Սասն այսորիկ՝ խոտոտման եղէց քեզ 'ի հե-
թանոսս . և անուան քում սաղմոս առացից :

Սեփ արարեր զփրկութիւն թագաւորի
նորա . առնել ողորմութիւն ընդ օժելոյ նորա
Դաւթի . և ընդ զաւակի նորա յազգէ մինչև
յազգ :

Փաւք հօր և" . Այժմ և միշտ և .

Ալէ՛լուիա . Ալէ՛լուիա :

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ

ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻՆ

ԵՒ

ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԵՒՆ

ՍԸՂՄՈՍ

Օրհնեա՛ անճն իմ զՏէր . օրհնեցից
զՏէր 'ի կեանս իմ . սաղմոս ասացից Աս-
տուծոյ իմոյ՝ մինչև ե՛մ ես :

Մի՛ յուսայք յիշխանս՝ և մի՛ յորդիս մարդ-
կան , զի ոչ գոյ փրկութիւն 'ի նոսա :

Ելցե՛ հողի 'ի նոցանէ՝ և դարձցին անդ-
րէն 'ի հող . և յայնմ աւուր կորիցեն ամե-
նայն խորհուրդք նոցա :

Երանի՛ ազգի՛ որոյ Տէր Աստուած Յակով-
բայ օգնական է նմա . և յոյս նորա 'ի Տէր
Աստուած է :

Ո՞ր արար զերկինս և զերկիր , զծով՝ և զա-
մենայն որ է 'ի նոսա :

Ո՞ր պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան . և
առնէ իրաւունս զրկելոց :

Տայ՛ հաց քաղցելոց . և արձակէ զկապեա-
լը՝ Տէր :

Տէր բանայ զաչս կուրաց . և կանգնէ ըզ-
գլորեալս Տէր :

Տէր սիրէ զարդարս . Տէր պահէ զպան-
դուխտս . զորքս՝ և զայրիս ընդունի Տէր . և
զձանապարհս ամբարշտաց կորուսանէ :

Թագաւորեսցէ Տէր յաւիտեան , Լստ-
ուած քո սիրօն՝ յազգէ մինչև յազգ :

Ի . Օ՛րհնեցից ըզքեզ գոհնութեամբ ՚ի
կեանս իմ . սաղմոս ասացից քեզ Վարդ ԵՄՈՒՄ
Թագաւոր յաղթական նոր երգով օրհ
նութեամբ :

ՍԵՂՄՈՍ

Օրհնեցէք զՏէր՝ զի բարի է սաղմոս .
Լստուծոյ մերում քաղցր եղիցի օրհնութիւն :

Շինէ զերուսաղէմ Տէր . և զցրուեալսն
խրայելի ժողովէ :

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս , և պատէ զամե-
նայն վէրս նոցա :

Որ թուէ զբազմութիւն աստեղաց . և զամե-
նեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ :

Մեծ է Տէր , և մեծ է զօրութիւն նորա .
իմաստութեան նորա ոչ գոյ բաւ :

Ընդունի զհեզս Տէր . և խոնարհ առնէ
զամբարտաւանս մինչև յերկիր :

Օրհնեցէք զԱստուած խոստովանութեամբ, սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ :

Ո՞ր զգեցոյց զերկինս ամպովք, և պատրաստ արար զանձրե իւր յերկիր :

Բուսոյց զխոտ 'ի լերինս, և զդալարի 'ի ծառայութիւն մարդկան :

Ո՞ր տայ անասնոց կերակուր, ձագուց ագռաւուց՝ ոյք կարդան առ նա :

Ո՞չ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ Տէր, և ո՞չ ընդ իրանս առն հսկայի հաճեցաւ :

Ըսլ հաճեցաւ Տէր ընդ երկիւղածս իւր, և ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուսան յողորմութիւն նորա :

Ի՞նչ Բաղքընացի^ն քեզ Քրիստոս՝ գոհութիւնք երկիւղածաց անուանքո՛ւ, զոր յօւսմ ջուլցե՛ր ողորմութեամբք^ն վ 'ի խորհմէրդս կենսաբեր դալստեանդ քոյ :

ՍԸՂՄՈՍ

Գո՛վեա՛ իբրուսաղէմ ըզՏէր :

Եւ օրհնեա՛ զԱստուած քո սիօն :

Օ՛ ի զօրացոյց զնիգս գրանց քոց, և օրհնեա՛ց զորդիս քո 'ի քեզ :

Ո՞ր եղ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւնս .
պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց Ղ.բեղ :

Լաւքէ զբան իւր յերկիր . վազվազ ըն-
թանանս պատգամք նորա :

Պէտէ զձիւն որպէս զասր , և զձէդ որպէս
փռշի ցանեաց :

Լրկանէ զսառն որպէս պատառս . առաջի
ցրտոյ նորա ո՞ր կարէ կեալ :

Լաւքէ զբան իւր՝ և հալէ ղնոսա . շըն-
չեսցեն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ , զարդարու-
թիւն և զիրաւունս Իսրայէլի :

Ո՞չ աշտպէս արար ամենայն ազգաց Տէր .
և զդատաստանս իւր ո՞չ յայտնեաց նոցա :

Ի՞նչ Օբե՛ղ ՔԻՒՄՏՈՍ գո՛վէ՛ եկեղեցի՛ փը՛ր
կեա՛լ քո սո՛ւրբ . ցը՛նծալո՞վ տեա՛նէ՛ ըզ
քե՛զ ը՛զ փըրկո՛ղդ ե՛կեա՛լ հայրակա՛ն ի՛շխա
նութեա՛մբ 'ի՛ պըսակե՛լ ըզ սո՛ւրբը՛ս քո՛ :

ԿԸՆՈՆԵԸ ԳԼՈՒԽ

ՄԵԾԻ ՈՒՐԱԲԹՈՒՆ

— ❖ ❖ ❖ —

ՍԸՂՄ ՈՍ

Իշխա՛նք հալածեցին զիս 'ի նանիր .
անլե՛նժմ՛ւիա՛ :

և 'ի բանից քոց երկեալ սիրտ իմ , անլե՛ն
լ՞մ՛ւիա՛ :

Տնծացայ ես 'ի բանս քո , որպէս այն՝ որ
գտանէ աւար բազում :

Օ մեղս ատեցի և անարգեցի , և զօրէնս
քո՝ սիրեցի :

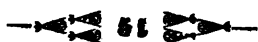
Եթե՛ն անդամ յաւուր օրհնեցից զքեզ ,
վասն իրաւանց և արդարութեան քո :

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ՝ յոք
սիրեն զօրէնս քո . և ո՛չ գոյ 'ի նոսա գայ-
թակղութիւն :

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր , և ըզ-
պատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո , և
սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս
քո . զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի
քո են :

Ի՞նչ Երեմիայի՞ն խնդրուածք իմ առաջիք
Տէր • ըստ բանի քում իմաստուն անձն զիս :
ալէլուիա • ալէլուիա :

Մտցեն անօթք իմ առաջիք Տէր • և
բանիւ քով փրկեմ զիս :

Բաղնայի շրթունք իմ զօրհանութիւնս քո •
յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո • զի ամենայն
պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս • զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Տանկացայ փրկութեան քում Տէր • և օ-
րէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ • և իրա-
ւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ •
խնդրեմ զճառայս քո • զի զպատուիրանս
քո ես ոչ սոռացայ :

Փա՛նք Հօր՝. Այժմ և՛ :

Ա՛լէլուիա՛. Ա՛լէլուիա՛ :

ԿԱՆՈՆԱԳԻՈՒՒՄ

Մ Ե Ծ Ի Հ Ա Ր Ա Թ Ո Ւ Ն

Ա Ռ Ա Հ Ի Ն 2 Ա Յ Ն

ԱԶ • Դաւանեա՝ Տէր զայ՛ն : Գե՛թ յէջ • 31 •

Յէր Սաղճասանն և Կաննազւիոյն , Գաշթօն առնի ըստ
 յայնի , և Հանգստեան Աւերարան ընկերայեալ լինի : Իսկ
 երէ իաւի Գօն իյնէ : Այսօր ա՛նճաւ առի , և իաւելեալեան
 Աւերարան ընկերայեալ լինի : Ղինի՝ Երբող ախշիլ" . և
 հեթեաբար երգ : Տրամահաղորդ՝ իմ Զարհուրեցան : և
 ապա , Հոգւոյ . և Հայր մեր : Ղինի՝ Եւ Լա իաղա : Օրհ-
 նութիւն և" : Ապա յիսանիյի Օրհնութիւնն ըստ պատշաճի
 առաքն :

ԵՐԳ

ՅԵԱԹՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂՈՍԿՈՍԻ

ԱՍԱՑԵԱԼ

ՅԱՂԱԳՍ ԾԵԾԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ ԳԻՇԵՐՆ

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն Ա Ց Ն

Առաջին ՍԱՂԱԳՍ ԳԼ . Բ : Բնդէր խա-
վեցան՝ Տէր զի բազում՝ : Դիպրդալ խմում՝ :

Ի շխա՛նք ժողովրդո՛ց ժողովեցան՝ ի մի՛ ա՛-
սի՛ն . վա՛սըն Տեառն և վա՛սն օծե՛լոյ նորա՛ն .
Երեց՝ նրէնէ՛ս : Բայց զվերէնն բարձր աստ :

Ա՛յսօր անձա՛ն լուսոյն ծա՛ղումն՝ ի
փրկո՛ւթեան մեր կա՛տարումըն . խոնարհի՛ ի
վերնատունն՝ ի ստուերական տօնից լըրումն .
նախ քան զընթրի՛սըն խո՛րհը՛րդոյ՝ սփածաւ
ղենջա՛կ արկօղն լուսոյ . և՛ ջուր առեալ ծա՛
ռայաբար՝ զոտը՛ս լուանայր զանձկերտանցն :

Բա՛նին Հօ՛ր փառաց լուսոյ՝ Պետրոս մեր
ձիւ յոտս ոչ ներէր . այնրմ՝ ձեռաց որոյ են
դործք՝ երկնից երկինք և երկրաւորք . որով

կուրաց աչքք բացան՝ խուլք և համբք ար
ձակեցան . որ վերածեաց զինքն 'ի ծովէն՝
սաստեաց ալեացն և լռեցին :

Գլխոյն ընտրեալ հօտին փոքու՝ սաստէր
ղխորհուրդն ոչ գիտելոյ . որով դառնայր և
հնազանդիւր՝ զոտս և զգլուխս մաքրել մաղ
թէր . գլխոյս ասէ՞ չէ թնչ պիտոյ՝ լուացու
մին ջրոյ զի լուացեալ է . ոտիցրդ պէտք են
մաքրութեան՝ յօգիլ 'ի գլուխս սրբու
թեամբ :

Ղափսուց իւրոց աշակերտաց՝ զոր նախ բա
նիւ վարդապետեաց . այսօր գործով լոգնայրա
գոյն՝ եցոյց յինքեան զխոնարհութիւն . սպա
սաւորեալ հողեղինաց՝ այն որ անտեան է
հրեղինաց . տարեալ պաշտօն իւր ծառայեցն՝
այն որ պաշտին 'ի Արուքէից :

Եթէ ճէ՛րս ասէ էից՝ և վարդապետս բա
լորից . զաշակերտացդ և ըզծառայից՝ զոտրս
լուացի 'ի հնոյ աղաից . միմեանց և գուր հա
մարնութեամբ՝ ցուցէք զնոյն խոնարհութիւն .
բարձրացելոյն 'ի կործանումն՝ և անկելոյ
բնութեանդ կանգնումն :

Ո՞ր մաքրեցե՛ր յաւազանին՝ մաքուր
ձեռք գործս նոցին . և ուսուցեր խոնարհու

Թեամբ՝ յաղթող լինիլ չար հրդարաբն . և
զիմ լուսն զտիղմին մեղաց՝ աղաչանօք սրբոց
զնախն . և զզգլնացս ուղղեալ զոտին՝ խոնար
հուժեամբ ելիւք յերկինս :

Օրթի :

Արքայ Լեւոնարանիս ՅԻՄՈՒՄԻ ՎԵՆԵՐՈՒՄԻ ՂԵ
ՐԱՍ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԳԼ . ԺԳ . : Է . 16 :)

ԼՒԷՆ ԼՒԷՆ : ՍԷՐԸ . ԻՆՔՆ և աշակերտքն
իւր : (ԳԼ . ԺԸ . : Է . 1 :)

Երեւոյ ՍԱՂՄՈՍ՝ ԳԼ . Խ : Երանի որ խոր-
հի՝ Որպէս փափագի՝ Դաւաւ աբա՝ :

Բա՛ն ա՛ն որ է՛ն ու թեա՛ն եղի՛ն՝ Ի վե՛րա՞յ
ի՛մ . Տե՛ք Տե՛ք՝ մի թո՛ղ ո՛ւր զիս : Եւե՛ց
նրե՛ն : Բայց զՎե՛ր Է՛ն Բա՛ն .

Վճից զօրէ՛նաքն Սալսիսի՛ զոր խօսեցաւն
՚ի Սինայի . Էլիւր ըզգառն օրինակին՝ և ըզգա
զարժն ընդ եղեգին . ըզհինն՝ ՚ի նորբա փոխե
լով զըստուեքն ՚ի լոյս ճշմարտելով . փոխան

գառին ինքն գողով՝ գառն Աստուծոյ նը
ուխրելո՛ւ վ :

Ընդ բազարջի՞ն հաց անխրմոր՝ ետ ըզմար
մին իւր զերկնաւոր • ըզկուսածինն անսերմ
նաւոր՝ զանապական և ըզհոգեւոր • ընդ ոչ
խարի՞ն արեան ուխտին՝ ետ մեզ զարիւն
իւր ուխտ կրկին • և եղեգան գառնագռնին՝
փոխան ըզ վարս Աստուածայի՛ն :

Թ՞ ազաւո՞րն արարածոց՝ ղհացն կենաց ետ
բաղցելոց • և ըզբաժակն ուրախարար՝ որք
Աղամայ տրտմեցելոց • այս նոր ուխտ է՞ իմոյ
արեան՝ փոխան հնոյ ուխտին արեանց • զոր
յիշատակ իմ առնիցէք՝ մինչև եկից ես միւս
անգա՛մ :

Ժողովեա՛լքս ՚ի քէն հայցեմք՝ ընդ ժողո
վեալ մեռասանին • որ զկենարարըդ քո մար
մին՝ բաշխեալ ետուր ընդ բաժակին • շնոր
հեա և մեզ Տէր ընդ նոսին՝ հաղորդ լինիլ
քում սեղանին • կենաց հացիդ յոր փափա
գիմք՝ և ըմպելոյդ ում ծարաւի՛մք :

՚Ի՞ յընտրելո՞ց աշակերտաց՝ յուզաս մեկ
նեալ ՚իսուրբ գառանց՝ զբարձօղ մեղաց գառն
Աստուծոյ՝ մատնէր ՚ի մահ ընդ արծաթոյ •
՚ի յընթրի՞սրն հոգեւոր՝ մերձի ժպիրհն և

նենդաւորն • ուտելով ընդ վարդապետ՝ ըն
յաճախէ զխաբէութիւնն :

Ի զիսն խօսէ՛ր աղերսալի՛ խաւարելոյն
վասն դարձի • մի ոմն 'ի ձէնջ ասէ եղբարք՝
զիս մատնելոց է առ 'ի մահ • Պետրոս լուեալ
զայն զարհուրէր՝ և ակնարկէր առ Յով
հաննէս • հարցանել թէ ո՞վ էր զեւաճա
նօղ վարդապետի՛ն :

( ) ԲԹԻ :

Արքայ Աւետարանիս ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ որ
ըստ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

(ԳԼ • ԻԲ • Է • 1 •)

Մ'երձեցաւ տօն բաղ՝ : Ալ էր Է • հայհոյու-
թեամբ խօսէին 'ի նա : (Է • 65 •)

Երբորդ ԱՅՂՄՈՍ՝ ԳԼ • ԾԸ • Փրկեա՛ զիս 'ի՛ :
Աստուած մերժե՛ : Ի՛նչ որ Աստուած աղ՛ :

Փրկեա՛ զիս 'ի Թը՛նա՛մա՛յ Ի՛մո՛յ Ա՛ստ
ու՛ծ Ի՛մ, և 'ի՛ հալա՛ծ չաց իմո՛յ ապրե՛

յո՞ղի՞ս : Երեւո՞ւ երեւո՞ւ : Բայց ՂԱԵՐՆԻՆՆ
 Գարնը ասա :

Խնամով սիրոյն յիւր սիրելեաց՝ ըզ-
 տըրամութիւնն փարատեաց . Թացեալ պա-
 տառ տայ յուգայի՝ նշանակեալ զգոզն մաս
 նիւ . զոր առեալ և մերկացաւ՝ յԱստուա-
 ծային Հոգւոյն շնորհաց . մասնեցաւ նախա-
 չարին՝ ընդ մասնութեան վարդապետի՞ն :

Պա՛յրազոյն լուսոյն զրկեալ՝ խաւարա-
 սերն արտաքս ելեալ . Տէրն յայտնէր լոյս
 եղելոցն՝ զգայթակղելն ՚ի գիշերին . Պետրոս
 խօսէր խրախուսելի՝ և կշտամբիւր հաւախօ
 սի . զիւրն յաշխարհէ զփոխիլն ասէր՝ և ըզ-
 գալուստ Հոգւոյն պատմէ՛ր :

Կե՞դրոնեա՞ն յայնկոյս ճորոյ՝ ՚ի վերնա-
 տունն ել խորհրդոյ . էմնւտ պարտէզ ընդ
 պարտիզի՝ էմոյծ զԱգամ յազին գրախտին .
 մուծցես և զմեզ Տէր ընդ նմին՝ ուստի հա-
 ներ նախ զառաջինն . զի ժառանգել ըզ-
 հայրենին՝ արժանասցուք մեք վերլստի՞ն :

Հոգայր ըզկրի՞ցն տըրամաբար՝ երիւքն
 եղեալ առանձնաբար . փրկել զաշխարհս
 հոգիս յօժար՝ բայց է բնութիւն մարմնոյս

տըլար • սչ ոմն ուժեղ և զօրաւոր՝ և ոմն
անզօր վրտանդաւոր • այլ մի և նոյն գոլ միա
ւոր՝ կրէր ըզկիրսն կամաւոր :

Ձայնիւ մաղթէ՛ր աղօթական՝ վասն իմ
առ. Հայր իւր հական • ծունըդ դնէր խոնար
հական՝ որում կըզկնի ծունար ամենայն • եթէ
ժրկի՞լ մարդկան հնար է՝ առանց մահու իմ
որ գրեալ է • բաժակ մահուս յինէն անցէ՛
սչ իմ կամու • այլ քոյդ ետցէ՛ :

Պօղեալ յերկի՛ւղ քրտանց հոսման՝
որունաձև կայլակ վիժման • ՚ի զօրանալ հը
րեշտակ մերձեալ՝ զօրինական գիրն լցեալ •
զի կատարեալ էառ զքնութիւն՝ Աստուա
ծըն բան ըզմարդկութեան • պարտ էր զեր
կիւղ և զտրամութիւն՝ յիւրումն կրել տը
նօրէնութեա՛ն :

( ) ԸԹԻ :

Աբրոյ Բւետարանիս (ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐ
ԸՍՏ

ՄԱՊՈՍԻ

(ԳԼ • ԺԴ • Է • 27 •)

Իշւ ասէ ցնոսա (ՅԻՍՈՒՍ՝ ՍԼԷՐԷ • և սկսաւ
լալ • (Է • 72 •)

Չորրորդ ՍԱՀՄՈՍ՝ ԳԼ . ԿԸ . ԼՆՍՈՒԼԱԾ՝
մտին հե՛" : Որ հովուեսդ" : Յնծացէք առ
ԼՆՍՈՒԼԱԾ" :

Նո՛քա՛ ի՛նչ ձե՛ռանէ՛ զո՛ւմմէ՛ մե՛րժե՛
ցա՛ն . մե՛ք ժո՛ղովուրդ-ք ե խա՛շն արօ՛տի՛
քո՛ : Երեց . իրէնէ . ինչոյ զվերջէնն բա՛րճեալ :

Ո՞ւրազա՞յթ փառաց էին՝ որ ըստ բնու
թեանըս մարդկային . տագնապեցար ՚ի գի
շերին՝ աղօթեցեր առ Հայր յերկինս . ծա
գեա՛ն ՚ի մե՛զ զլոյսդ երկնային՝ ե փարատեա՛
զերկիւղ չարին . մասունք հոգւոց մեր ե մար
մին՝ յերկիւղ քո սուրբ բեւեռացի՛ն :

Մե՛րձեալ յուզա՞ս որ մատենլոց՝ հան
դերձ դասուն փարիսեցւոց . անկան նըման
ստորանկելոցն՝ որք յաւիտեան չեն կանգնե
լոց . յուզաս նենգա՛ւ համբուրելով՝ առիթ
մահու նըշան տալով . փոխան սիրոյ զնա մատ
նելով՝ չար ընդ բարւոյ վըճարելո՛ւ :

Յայնժամ առ գո՛ւթ սիրոյն Պետրոս՝ ըզ
ժառային անուն Մաղքոս . եհատ սուսերբ
զականջն աջոյ՝ որ ոչ լըւաւ Տեառն իւրոյ .
խկ Տէրն մե՛ր արագապէս՝ յունկըն մեր

(Օրթի :

Աբբոյ Աւետարանիս (ՀԱՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐ

ԸՍՏ

ՄԱՏԹԷՈՍԻ

(ԳԼ . ԻԶ . Հ . 51 :)

Յայնժամ ասէ ցնոսա՝ Սէրլ . և փա-
խեան : (Հ . 56 :)

Հիօտերորդ ՍԱՂՄՈՍ՝ ԳԼ . ՃԸ : Աստուած
օրհնութեան իմոյ՝ Ասաց Տէր ցՏէր իմ՝ :
Խոստովան եղէց քեզ Տէր բո՝ :

Խօսե՛ցա՛ն զի՛նէն լե՛զուա՛լ նե՛նդա՛
ւորա՛ւ , և՛ բանի՛ւ ատելութեա՛ն զիս պա՛
շարեցի՛ն : Երեց՝ երէն : Բայ ՂԱԷՐԷՆՆ
ԲՈՐՅԵ ասա :

Զօր կապանաց մարդկան լուծիչ՝ որ կա
պեցար ընդ կապելոյն . զիս արձակեալ յինքնա
կապէս՝ մեղաց կապից դժօխայեոյն . որ ընդ մե
ղք պարտաւորին՝ կացեր անմեղդ՝ ի յատենի .
յորժամ փառօք դաս հայրենին՝ մի դատես
ցես զիս քնդ նոսի՛ն :

Պատկառանք հինն Աղամայ՝ որ ձաղեցար

վասնն նորա . ջընջեան զամօթ մեղաց լըրբին՝
որով զերեսս իմ՝ ծածկեցին . որ ներեցեր չար
ծառային՝ ածեալ ձեռք քեզ ապտակին .
հար ուժգնակի զդէմս չարին՝ որպէս և զիս
եհար ուժգինն :

Սննն լուսոյ յառաւօտին՝ ՚ի յուրբա
թու հընոյ զատկին . կայր առաջի դատա
ւորին՝ ծառայն նըստէր ՚ի յատենին . ՚ի հար
ցանե՞լ Պիլատոսի՝ Տէրն ոչ առնէր պատաս
խանի . զի կանխասաց գիրքն լըցցի՝ եղէ ես
մարդ որ ոչ խօսի՝ :

Իսմկական դասք զինուորացն՝ արկին հան
դերձ նախատանաց . այնմ որոյ զգեստնէ լոյս
փառաց՝ իբրև զօթոց զինքեամբ արկած . ՚ի
ծռնր իջեալ կատակէին՝ զգլուխն եղեգամբ
հարկանէին . պրսակ ՚ի փշոց բոլորէին՝ ըզ
փուշ մեղացն բարձողի՝ն :

Դոսկալի՞ն Վերովբէից՝ բառնայր ին
քեամբ ըզփայտխաչին . մինչ ՚ի տեղի գողգո
թային՝ յորում եղեալ՝ մարդն առաջին . ե
տուն ըմպե՞լ գինի զմրսեալ՝ և կերակուր
լեղեաւ խառնեալ . որով զպլտղոյն դառն
ճաշակ՝ փոխեաց մեզ քաղցր և տխրեալ :

Սննն տկա՞նքն զարհուրեալ՝ տեսին ըզ

Տէրն մերկացեալ . և զհանդերձսն բաժա
նեալ՝ պատմուճանին վիճակ արկեալ . ըզ
ձեռսն և զո՛տսն ծակեցին՝ ըստ յայտնա
պէս Պաւթեան ձայնին . ընդ փայտ խաչին
բեւեռեցին՝ զմատունսն որ գրեաց 'ի տախ
տակի՝ն :

(Օրթի :

Արքայ Աւետարանիս ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐ
ԸՍՏ

ՄԱՅՔԷՈՍԻ

(ԳԼ . ԻԶ . Է . 57 :)

Իսկ նոցա կալեալ՝ : Ա ի ըԼ . ելացդ առնա
պէս : (Է . 75 :)

Ա ի ցերեդ ԱՆՂՄՈՍ՝ ԳԼ . ՃԺԷ : Խոստո
վան եղերուք Տեառն զի բարի՝ : ՄԻՆԷ
յոյն գոհն՝ որ ասէ . Բացէք ինձ զգրո՝ : Իցերդ :

Խոստովա՛ն եղերո՛ւք Տեառն՝ զի
բարի՛ է՛ , զի յաւիտեա՛նէ՛ ո՛ղորմո՛ւ
թիւն նորա՛ : Երէց՝ իրէիւ՛ : Բայց զՎերջին
բարձր աստ :

Տա՛րածեա՛լ ձեռք ընդ ձեռաց՝ ոտք ընդ

ոսկի ընթանալեաց . փայտ ընդ փայտի դառն
պլտողը՝ կեանք ընդ մահու փոխարկելով . 'ի
մէջ երկունց անօրինաց՝ կայր մերկացեալ
տո՞ւօյն օրինաց . զոր ոչ տեսին ազգքն կու
րաց՝ բաց 'ի միոյն աւաղակաց :

Ի՞նչպէ՞ս արեգականն՝ ըզտինն արար գի
շերանման . զըստուերն քօղ արկ մերկու
թեան՝ զի մի տեսցէ տին տնարժան . 'ի մէջ
րեայնն նըսեմացաւ . յորժամ Ադամ մեղօք
մեռաւ . 'ի յիննեորդն 'ի լոյս դարձաւ .
յորժամ մահուամբ մահն լուծաւ :

Յօգէր արած սրբ ցաւագին՝ մայր Տեառն
որ կայր մերձ առ խաչին . յորժամ լըսէր ըզ
ժարաւին՝ բարբառելոյ իւր միածնին . ետուն
քացա ի խառնեալ լեղի՝ այնմ որ բղխեաց
գետ յադենի . և 'ի վիմէն վըտակ բարի՝
արբոյց տոհմին դառնացողի :

Իբ՛լծեալ յերրորդ ժամու օձին՝ զմիտըս
նախնւոյ մօրն Եւային . 'ի վեցն անկեալ մարդն
առաջին՝ հաւանական բանիւ նորին . 'ի սոյն
ժամու Տէրն 'ի խաչին՝ զի քաւեսցէ զմեղըս
նոցին . և յորժամ ել Ադամին հին՝ եգ զա
ւաղակն 'ի մէջ գրախտի՝ն :

Փարբելի՜ բարբառ ընդ իմ՝ էլի էլի առ

Հայր դուքներ : զհոգին կամաւ Հօր աւանդէր՝
 զհոգիս մարդկան նոյն ընծայէր : երկիր հի
 մամբք սասանեցաւ՝ և վարագոյրն ընդ մէջ
 հերձաւ : վէմք 'ի յինքեանց պատառեցան՝
 և գերեզմանք մահու բացան :

Քաճորոգի՛ 'ի սքանչելեաց՝ Աստուած մարմ
 նով վասն իմ խաչեալ : մերով բնութեամբ
 բլա մեռանի՝ Աստուած անմահ խոստովանի :
 կրկնավերսկ կողին աղբերբք՝ եկեղեցի իւր
 հաստատի : ջրովըն մաքրի՝ զարիւնն ըմպէ՝
 զՈրդի ընդ Հօր փառաւորէ :

—
 (Օրթի :

Սրբոյ Աւետարանիս ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ որ
 ըստ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԳԼ • ԺԸ • Հ • 2 •)

Գիտէր և յուզա՛ : Սէրն • և վաղվաղա-
 կի հաւ խօսեցաւ : (Հ • 27 •)

ՆՈՐԻՆ ԵՐԳ.

Վ. Ա. Ս. Ն.

ՄԵԾԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ ՑԵՐԵԿԻՆ

ԱՒԱԳ ԿՈՂՄ

ԵՒ

Վ. ԵՐԶ

ԲԿ. } **Ս**ո՞րոգո՞ւ ախեղերաց՝ որ զգեցու
ԴԿ. } ցեր մեզ լոյս փառաց . արկար ըզքե՛ր 'ի
զինուորաց՝ զքղամիտ կարմիր նախատանաց .
մերկեա՛յ յինե՛րն ըզքուրճ մեղաց՝ ըզտըրտմա
գինն արեամբ ներկած . և ըզգեցո՛ղուրախա
լին՝ ըզպատմուճանն իմ զառաջի՛ն :

Ե՛րկնաւոր Թագաւորիդ՝ 'ի ծունր ի-
ջեալ խաղ առնէին . ծածկեալ ըզգլուխը
կըռփէին՝ և եղեգամբ հարկանէին . և զիմ
անկեալ մինչ 'ի գետին՝ 'ի հնազանդիլ
կամաց չարին . մի Թողուցուս խաղալ սովին՝
այլ կանգնեսցես զիս վերըստի՛ն :

Բա՛մեալ բոլ՝ որդի քո մարմին՝ յետ վըճը

առյ դատաւորին . սաստիկ էառ զհարուած
գանին՝ վասըն գանից նախաստեղծին . զիս
որ յոտից մինչև ցգլլուխ՝ ցաւօք նեղեմ
անհընարին . առողջացո՛ դարձեալ կրկին՝ որ
պէս շնորհօք աւազանի՛ն :

Սըրբաւիմյլ պըճնեալ զարդուն՝ զոր
զգեցուցեր Լհարօնին . փոխան պըսակ՝ի փշոց
եդին՝ մըշակք այգւոյն Խարայելին . ըզփուշ
մեղա՞ց հանցես յինէն՝ զոր յիս եհար իմ
թշնամին . և ողջացո՛ զխայթուած վիրին՝
զի սպիք մեղացըն ջընջեսցի՛ն :

(Օրթի :

Սըբոյ Լաւտարանիս ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐ
ԸՍԱ

ՄԱՏԹԷՈՍԻ

(ԳԼ . ԻԷ . Հ . Կ :)

Իբրեւ այգ եղև՝ Ս խը՛ և մայր որդուցն
Օ եբեգեսայ (Հ . 56 :)

ԵՐԿՐՈՒ ԵՒ ՉՈՐՈՐԻ ՉԱՅՆ

ԲԶ . } Լ՞տուն ըմպե՛լ քեզ ըզլեղին՝ և լղ
ԴԶ . } քացախն ՚ի ծարաւին . արբեր կամաւ
զի քաղցրասցին՝ ճաշակք պըտղոյ դառնադու

նին . ըզդառնուի՞ն թունաւորին՝ զոր 'ի մասունս հոգւոյս արկին . հերքեա՛ 'ի բաց հանդերձ սովին՝ և քաղցրասցի սէր քո 'ի սմին :

Ա՞նձնեալ ծառայ մահաբերին՝ այն որ բուսաւ 'ի մէջ դրախտին . փոխան բարձեր զփայտ խաչին՝ 'ի գողգոթա հաներ տեղին . զիմ առ 'ի մեջս անկեալ զողի՝ և ծանրադոյն բարձօղ բեռին . յա՛րձ 'ի յուսոյդ ըստ ոչ խաբին՝ հան՝ 'ի յերկինս յուխտեալ տեղի՞ն :

Ի՞՞՞ յուրբաթի՞ն ժամ երբորդին՝ բեռեցար Տէր 'ի խաչին . լուծեր զկապանս նա խաստեղծին՝ և կապեցեր ըզթըշնամին . զիս ամրացո՞ւնդ հովանեալ՝ կենդանարար քո նըշանին . և 'ի ծագելն յարեւելից՝ լուսաւորեա՛ լուսով նորին :

Ի՞՞՞ րանեալ աւազակին՝ բացեր զգուռն ադին դրախտին . ըստ հաւատոյ սըրտինորին՝ կատարեցեր ըզ խնդրելին . տո՛ւր և ի՞նձ Տէր ընդ նըմին՝ լըսել ըզնոյն պատասխանին . այսօր ընդիս իցես յադին՝ 'ի հայրենիս քո առաջին :

—————

(ՐԹԻ :

Արքայ Աւետարանիս ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐ

ԸՍՈՒ

ԾԱՐԿՈՍԻ

(ԳԼ . ԺԵ . Է . 1 :)

Եւ վաղվաղակի ընդ առաւօ" : Ա եւ ը .
եկեալ էին . յԵրուսաղէմ : (Է . 41 :)

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ . ԵՒ ՎԱՌ

ԱԿ . } Բա՞րբառելո՞վ զէլին էլին՝ հիմունք
ԳԿ . } երկրի տատանէին . և վարագոյր հին
օրինին՝ վերուստ 'ի վայր պատառէին . արդ-
ընդ վիմա՞ցն որ շարժէին՝ շարժեա՞ զանշարժ
սիրոս 'ի բարին . ընդ պատառել վարագու-
րին՝ զիմ պատառեա՞ ըզգիւր պարտի՞ն :

Ա՞րեգակա՞ն լոյս քօղ տրկեալ՝ խաւարա-
նայր միջօրէին . և գերեզմանք բանային՝
մարմինք սըրբոցն յառնէին . ընդ խաւա-
րի՞լ լուսաւորացն՝ մաքրեա՞ յինէն զգործ
խաւարին . ընդ մեռելոցն որ յառնէին՝ կանդ-
նեա զմեղք մեռեալ հոգի՞ս :

Վ՞որ սիրո՞յ պատուիրանին՝ գործով լը
ցօղ ելեր բանին . աղօթելով առ Հայր
յերկինս՝ թողուլ ըզմեղս որ 'ի խաչին . ինձ

որ հոգւոյն հաւատացեալ՝ երկրբազեմ
քեզ միածին . թող ըզլուծումըն հրամանին՝
մի յիշեսցին մեզն առաջին :

Սաբսեցին ոտնդարամաք՝ 'ի յաւան
դէն առ Հայր զհոգիդ . սր 'ի դժոխս իջեր
ներքին՝ 'ի բանդ մահու և խաւարին . կա
պեալ զիշխանըն մահածին՝ հաներ զհոգին
որ 'ի բանտին . և զիս հանցեօ Տէր ընդ նո
սին՝ բանտէ մեղաց աղջամբղջին :

(Եթի :

Աբրոյ Լէւոտարանիս (Իստիսի Վրտստս որ
ըստ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

(ԳԼ . ԻԲ : Է . 66 :)

Եւ իբրեւ այդ եղև՝ Ա իւլ , (ԳԼ . ԻԳ :
Է . 49 :) տեսանէին զայն :

ԱՌԱՋԻՆ ԵՒ ԵՐԴՐԻ ԶԱՅՆ

ԱԶ . } Աճիւրդեանցն անապական՝ որ յետ մա
ԴԶ . } հուն անմահարար . բըղխեալ 'ի քէն
վրասկ կրկին՝ 'ի նորոգումըն կողածնին .
բաց ըզբերան իմ յաբբուցումըն՝ քարեան

կենարարին . լըւա դարձեալ յաւազանին՝
թէ ոչ շնորհօք այլ արտասուօք :

Յամմահի՞դ մեռանելոյ՝ զմեռեալ հոգիս
կենդանացո՛ . թաղմամբ 'ի նոր գերեզմանի՝
զթաղեալս 'ի մեղրս վերածեա՛ . 'ի գրի ներք
նո՛ւմն իջանելով՝ 'ի գբոյն մեղաց վերաբե-
րեա՛ . 'ի ստուեր մահու քո բնակելով՝ լուսա-
ւորեա՛ և զիս հոգւով :

Ար՛րտ իմ առ քե՛ղ աղաղակէ՝ բան որ ընդ
Հօր իսկըզբանէ . որ կամաւոր վասըն մարդ-
կան՝ կրեցեր մարմնով զայս ամենայն . ինձ
լըսելի՞ արա՛ ըզձայն՝ յարքայութեանը քո
կոչման . ընդ ժողովոցն անդ անդրանկացն՝
օրհնել ըզքեղ միշտ յաւիտեա՛ն :

( ) րթի :

Արբոյ Աւետարանիս ՅԻՍՈՒՍԻ ՎՆԻՍՏՈՍԻ ոք
ըստ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԳԼ . ԺԹ . Հ . 17 :)

Իւ նոքա առեալ՝ Ա չԵՂ . յոր խոցե-
ցինն : (Հ . 57 :)

Օ ինի Այսօր տեճառին՝ ասի Սողոմոն ինչպէս . նշանեցաւ՝, թիւ . 'ի կարգաւ իմուամ' : Եւ ապա ընթերցեալ լինի Աւետարան ի աշխատեան ըստ յայնին . եւ զինի ասի Հարաւան՝ Նորագոյ՝, Իսկ սմանս զԱւետարանի Հարաւանն Քրիստոսին . եւ սմանս զՆորագոյն համայն ասեն . իսմս սո է : Բայց յորժամ զպաշտման Հարաւանն հանգստեան ասես՝ զինի Հարաւանացն ասի Սողոմոն ըստ յայնին . եւ ընթերցեալ լինի Աւետարան ըստ յայնին . եւ զինի Աւետարանին ասի յԱստուածանկողին թիւ Քի . զինի Աստուածանկողին՝ Հոգւոցն հանգուլ՝, Եւ սմանս ընդ Աստուածանկողին երբեք երբեք ինչպէս Արարիչ եւ մարդասիրի զի քանն . եւ իսմ եւս առաջին զի քանն . իսմս սո է : Եւ ապա Հոգւոց՝, Քրիստոս Որդի Աստուծոյ՝, եւ Հայր մեր որ յերկինս ես՝ :

Ս Ը Ղ Մ Ո Ս Ք

Ը Ս Յ Ո Ւ Թ Ձ Ա Յ Ն Ի Յ

Ն Ա Ւ Ք Ա Ն

Ձ Ա Ւ Ե Տ Ա Ր Ա Ն Ն

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Ձ Ա Յ Ն

ԱՁ . Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս , եւ մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեան ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ես . բժշկեալ զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք իմ :
Ինձն իմ յոյժ խռովեցաւ , եւ դու Տէր՝ մինչեւ յերբ :

Պարճ Տէր և փրկեալ զանձն իմ . կեցո՛ղիս Տէր ըստ ողորմութեան քում :

Օ ի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ , կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ :

Աստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում , լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ . և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թոցի :

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ան իմ . և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց :

'Ի բաց կացեք յինէն ամենեքեան , յոք գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ , լուաւ Տէր աղօթից իմոց . և Տէր զինդրուածս իմ ընկալաւ :

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ . դարձցին յետս և ամաչեսցին յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

ԱԿ . Բարձր առնեմ զքեզ Տէր՝ զի ընկալար զիս . և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Տէր Աստուած իմ՝ կարդացի առ քեզ և բժշկեցեր զիս . Տէր հաներ 'ի դժոխոց զան-

ձըն իմ, փրկեցեր զիս յայնցանէ՝ ոյք իջանեն 'ի գուր :

Սաղմնս ասացեք Տեառնսուրբք նորա . և խոստովան եղբուրք յիշատակի սրբութեան նորա :

Սրտմտութիւնէ 'ի բարկութեան նորա , և կեանք եմ 'ի կամաց նորա :

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք , առաւօտու եղիցի ուրախութիւն :

Երասացի 'ի բարեկենդանութեան իմում , թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան :

Տէր 'ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ զօրութիւն , դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝ և ես եղէ խռովեալ :

Ըռ քեզ Տէր կարդացի , և առ Լստուած իմ աղաղակեցի . զի՛նչ օգուտ է քեզ յարեանէ իմմէ , թէ իջանեմ ես յապականութիւն :

Ս'ի թէ հող խոստովան առնիցի առ քեզ , կամ պատմեցէ զճշմարտութիւնս քո :

Ի ուաւ ինձ Տէր և ողորմեցաւ , և Տէր եղև ինձ օգնական :

Պարճոյց զսուգ իմ յուրախութիւն . և զերծ յինէն զքուրճ . և ինձ զգեցոյց զուրախութիւն :

Որպէս սաղմնս ասացեն քեզ փառք իմ . և այլ մի ևս զղջացայց , Տէր Լստուած իմ յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

ԲԶ • Աստուած յանուան քում կեցո՞ղիս ,
և 'ի զօրութեան քում իրա՞ւ արա ինձ :

Աստուած լո՛ւր աղօթից իմոց , ո՛ւնկնդիր
բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ , և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ , և ո՛չ հասարեցան ըզ-
քեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ , և Տէր ընդ-
ունօղ հոգւոյ իմոյ :

'Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ ,
ճշմարտութեամբ քով սատակեա՞ զնոսա :

Եւ կամօք իմովք պատարագս մատուցից
քեզ . և խոստովան եղէց անուան քում
Տէր զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմէ փրկեցեր զիս ,
և 'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

ԱՒԱԳ ԿՈՂՄ

ԲԿ • Աստուած ողորմեա՞ մեզ և օրհնեա՞ զմեզ ,
երևեցո՞ զերեսս քո 'ի մեզ և ողորմեա՞ մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո , յա-
ղիսս ամենայն զփրկութիւնս քո :

Խոստովան եղիցին առ քեզ Ժողովուրդք
Աստուած , խոստովան եղիցին առ քեզ Ժո-
ղովուրդք ամենայն :

Աւրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք , զի
դու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ , և
ազգաց երկրի դու առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած , գոհասցին զքէն ժողովուրդք ա-
մենայն :

Երկիր եա զպտուղ իւր , և օրհնեաց զմեզ
Աստուած՝ Աստուած մեր :

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ , և 'ի նմա-
նէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի :

ԵՐՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

ԳԶ . Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և դար-
ձուցեր զգերութիւն Յակովբայ :

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան
քոյ , և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

Լեւեցուցեր զամենայն սրտմտութիւնս քո ,
և դարձար 'ի բարկութենէ սրտմտութեան
քո :

Գարձ առ մեզ Աստուած փրկիչ մեր , և
դարձն զսրտմտութիւնս քո 'ի մէնջ :

Մի յաւիտեան բարկանար մեզ Տէր ,
և մի ձգեր զբարկութիւն քոյ յազգէ մինչև
յազգ :

Աստուած՝ դու դարձեալ կեցուսցես զմեզ
և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի 'ի քեզ :

Յոյց մեղ Տէր զողորմութիւնս քո , և զփրկութիւնս քո տուր մեզ :

Լուաք զի՛նչ խօսի Տէր Աստուած մեր , խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր՝ և առ այնոսիկ այք դարձեալ են առ նա սրտիւք :

Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութիւն նորա , բնակիլ փառաց նորա յերկրի մերում :

Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն պատահեսցին , արդարութիւն և խաղաղութիւն համբուրեսցին :

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ , արդարութիւն յերկնից երևեցաւ :

Տէր տացէ զքաղցրութիւն և երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր • արդարութիւն առաջի նորա գնացէ , գիցէ՛ ի ճանապարհի զգնացս իւր :

ՎԱՌ

ԳԿ • Տէր լուր աղօթից իմոց՝ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ , և մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո՛ւ առ իս զունկն քո • յորում աւուր կարդամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լուր ինձ :

Այսպէս օրպէս ծուխ աւուրք իմ , և
ոսկերք իմ օրպէս խռիւ չորացան :

Հարայ ես օրպէս խոտ և ցամաքեցաւ սիրտ
իմ , մոռացայ ուտել զհաց իմ 'ի ձայնէ հե-
ծութեան իմոյ :

Այցեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին իմ . նմանե-
ցայ ես հաւալատան անապատի :

Եղէ ես օրպէս բու յաւերակի , տքնեցայ
և եղէ ես օրպէս ճնճղուկ միայն 'ի տանիս :

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանա-
պազ , և գովիչք իմ ինեւ երգչուին :

Օ մոխիր օրպէս զհաց կերի , և զըմպելին
իմ արտասուօք խառնեցի :

Երեսաց բարկութեան սրտմտութեան
քո , զի գու բարձրացուցեր և խոնարհեցու-
ցեր զիս :

Ըւուրք իմ օրպէս հովանի անցին , և ես
օրպէս խոտ ցամաքեցայ :

Դու Տէր յաւիտեան կիսս , և յիշատակ քոյ
յազգէ մինչև յազգ :

Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ սիօնի .
ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ :

ԶՈՐՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

ԴԶ . Ս' երձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո
Տէր . ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Ստցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր . և բանիւ քով փրկեա՛ն զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո . յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս . զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր , և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ . և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Սոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ . խնդրեա՛ն զճառայս քո , զի զպատուիրանս քո ես ո՛չ մոռացայ :

՚Ի Տէրունի առաջն եկէ յայն ԴԿ ԻճԷ՝ ԽԽ՝ ԶՍԱԼ՝ ՄՈՍՍ ԴԽ՝ :

՚Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր՝ Տէր՝ լուր՝ ձայնի իմում :

Եղիցին ահանջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից իմոց :

Թէ՛ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր՝ Տէր , իսկ ո՞ր կարէ կալ առաջի քո . զի 'ի քէն է քաւութիւն :

Սասն անուան քո համբերի Տէր . համբեր

անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ
'ի Տէր :

Ի պահէ առաւօտու՝ մինչև յերեկոյ . 'ի
պահէ առաւօտու՝ յուսացաւ խորայէ լ'ի Տէր :

Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում, և 'ի
նմանէ է փրկութիւն . և նա փրկեաց զխորայ-
էլ յամենայն նեղութեանց նորա :

Վ Ե Ր Զ

ԿԿ. Տէր լուր աղօթից իմոց . ունկն դիր խն-
դրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով :

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և մի մտա-
ներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ
արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ . խոնարհ
արար յերկիր զկեանս իմ . և նստոյց զէս 'ի
խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից :

Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս . խորհեցայ
յամենայն գործս քո, յարարածս ձեռաց քոց
խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ
քեզ . վաղվաղակի լուր ինձ Տէր, զի նուա-
ղեցաւ յինէն հոգի իմ :

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն .

նմանիցիմ այնոցիկ , ոյք իջանեն 'ի գուր :

Ի սելի արա ինձ առաւօտու զողորմու-
թիւնս քո . զի ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից . զի
առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր . զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո . զի գու ես
Լստուած իմ :

Հոգի քո բարի՛ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի
յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո Տէր՝ կեցուցես զիս ,
արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ
զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս
իմ . և կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ ,
զի ես ծառայ քո եմ :

Օրի ՍԱՂԱՐՈՍԱՑՍ՝ շԲԵՐԵԼ ԼԻՒ ԱԻԵՏԱՐԱՆ
հանգստեան ըստ յայնի :

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

ԸՍՑ ՈՒԹ ԶԱՅՆԻՑ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՑ

ՄԱՏԹԵՈՍԻ

(ԳԼ . ԺԳ . 4 . 56 :)

ԱՒԱԳ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԵՐՋ

ՏԵՍԱՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

ԲԿ . } **Յ**այնժամ թողեալ ՅԻՍՈՒՍԻ զժողո-
րԿ . } վուրդան՝ եկն 'ի տուն . մատեան առ
նա աշակերտքն նորա՝ և ասեն . մեկնեա՛ մեզ
զառակ որոմանցն ագարակի : Այս պատաս-
խանի ետ՝ և ասէ ցնոսա . որ սերմանէ զսերմն
բարի՝ է որդի մարդոյ : Եւ ագարակն աշ-
խարհս է : սերմն բարի՝ նոքա են՝ որ որդիքն
արքայութեան են . իսկ որոմն՝ որդիք չարին
են : Եւ թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ
է . և հունձքն կատարած աշխարհիս է . և
հնձողքն հրեշտակք են : Որպէս ժողովի ո-
րոմն՝ և 'ի հուր այրի , այնպէս եղիցի 'ի կա-
տարածի աշխարհիս : Առաքեացէ որդի մար-

Գոյ զհրեշտակս իւր , և ժողովեսցեն յար-
 քայութենէ նորա զամենայն դայթակղու-
 թիւնս , և զայնոսիկ ոյք գործեն զանօրէնու-
 թիւն : Եւ արկցեն զնոսա 'ի հնոց հրոյ . անդ
 եղիցի լալ՝ և կրճել ատամանց : Յայնժամ
 արդարքն ծագեսցեն իբրև զարեգակն յար-
 քայութեան երկնից : որ ունիցի ականջս լսե-
 լոյ՝ լուիցէ : Վարձեալ՝ նման է արքայու-
 թիւն երկնից գանձի ծածկելոյ յազարակի ,
 զոր գտեալ մարդոյ՝ թագոյց . և 'ի խնդու-
 թենէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն ինչ
 զոր ունի , և գնէ զազարակն զայն : Վար-
 ձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից առն վա-
 ճառականի՝ որ խնդրիցէ մարդարիտս գեղե-
 ցիկս : Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝
 երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ու-
 նէր՝ և գնեաց զայն մարգարիտ : Վարձեալ՝
 նման է արքայութիւն երկնից ուռկանի ար-
 կելոյ 'ի ծով՝ և յամենայն ազգաց ժողովելոյ :
 Որ՝ իբրև լցաւ , հանեալ 'ի ցամաք՝ և
 նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս ,
 և զխոտանն 'ի բաց ընկեցին : Այնպէս եղիցի
 'ի կատարածի աշխարհիս . ելցեն հրեշտակք՝
 և մեկնեսցեն զչարս 'ի միջոյ արդարոց : Եւ
 արկցեն զնոսա 'ի հնոց հրոյն . անդ եղիցի լալ
 և կրճել ատամանց : Ասէ ցնոսա ՅԻՍԻԱՍ .
 իմացարձք զայս ամենայն : ասեն ցնա . այո՛

Տէր : Եւ նա ասէ ցնոսա . վասն այսորիկ
ամենայն դպիր աշակերտեալ արքայութեան
երկնից՝ նման է առն տանուտեառն , որ հա-
նէ՝ ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին : Վ ԷրԷ , Հ . 52 :

ԱՒԵՑԱՐԱՆ

ԸՍՑ

ՄԱՐԿՈՍԻ

(ԳԼ . Դ : Հ . 26 :)

ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՒ ՉՈՐՐՈՐԴ ՁԱՅՆ

Տեառն մերոյ ՀԻՍՈՒՄԻ ՎՐԻՍՏՈՍԻ :

ԲԶ . } Եւ ասէր . այսպէս է արքայութիւն
ԴԶ . } Լստուծոյ . որպէս զի այր մի արկանի-
ցէ սերմանիս յերկիր , Եւ ննջեցէ և յառնիցէ
զցայգ . և զցերեկ . և սերմանիքն բուսանիցին
և աճիցեն . և նա սչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինք-
նին բերէ զպտուղ՝ նախ զխոտն՝ և ապա
զհասկն , ապա զցորեանն ատօք՝ ի հասկին :
Եւ յորժամ տայցէ զպտուղն , վաղվաղակի
առաքի մանդաղ . զի հասեալ են հունձք :
Եւ ասէր . միմ նմանեցուցուք զարքայու-
թիւնն Լստուծոյ , կամ որոմ առակաւ առա-
կեսցուք զնա : Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յոր-
ժամ սերմանիցի յերկրի , փոքրագոյն է քան

զամենայն սերմանիս՝ որ են յերկրի : Եւ յոր-
ժամ սերմանիցի , բուսանի և լինի մեծ քան
զամենայն բանջար , և արձակէ ոստս մեծա-
մեծս , մինչև բաւական լինել ընդ հովանեաւ
նորա թռչնոց երկնից բնակել : Եւ այնպիսի
առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն , որպէս կա-
րօղ լինէին լսել : Եւ առանց առակի ոչինչ
խօսէր ընդ նոսա , բայց առանձինն աշակերտա-
ցին իւրոց մեկնէր զամենայն : Վերջ . 4 , 34 :

—❖❖❖❖❖❖❖❖—
ԱՒԵՑԱՐԱՆ

ԸՍՑ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

(ԳԼ . ԺԲ . 4 . 32 :)

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԵՐՋ

Տեառն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

ԱԿ . } Մի երկնչիւր հօտ փոքրիկ . զի հաճե-
ԴԿ . } ցաւ Հայր ձեր տալ ձեզ զարքայու-
թիւն : Վաճառեցէք զինչս ձեր , և տո՛ւք ողոր-
մութիւն : և ուրարէ՛ք ձեզ քսակս առանց հնա-
նալոյ , գանձ անպակաս յերկինս . ո՛ւր ո՛չ գող
մերձենայ , և ո՛չ ցեց ապականէ : Օ ի ուր
գանձն ձեր է , անդ և սիրտք ձեր եղիցին :
Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս՝ և ճրա-

գունք լուցեալք : Եւ գունք նմանօղք մարդկան՝ որ ան ունիցին տեառն իւրեանց՝ թէ երբ գառնայցէ՝ ի հարսանեաց : զի յորժամ գայցէ և բախիցէ, վազվաղակի բանայցեննմա : Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթունս : ամէն ասեմ ձեզ՝ զի գօտի ընդ մէջ ածցէ՝ և բազմեցուցէ զնոսա , և անցեալ պաշտիցէ զնոսա : Եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս , երանելի են ծառայքն այնոցիկ : Բայց զայն գիտասցիք , եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ՝ հսկէր , և չտայր թոյլ ական հատանել ի տան իւրում : Եւ գունք եղերսւք պատրաստք՝ զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք , գայ որդի մարդոյ : Լսէ Պետրոս . Տէր՝ առ մեզ ասացեր զառակդ զայդ՝ եթէ առ ամենեսեան : Եւ ասէ Տէր . ող իցէ հաւատարիմ տնտես և իմաստուն , զոր կացոյց տէր իւր ի վերայ գերգաստանի իւրոյ տալ ի ժամու զկերակուրս : Երանի իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ արարեալ այնպէս : Լքդարև ասեմ ձեզ՝ զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուցէ զնա : Լսպա եթէ ասիցէ ծառայն այն ի սրտի իւրում . յամէ տէր իմ ի գալ . և սկսանիցի հարկանել զծառայսն և զաղախնայս , ուտել և ըմպել և արբենալ : Եկեսցէ

տէր ծառային այնորիկ՝ յաւուր յորում, ակն
 ոչ ունիցի, և ՚ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ .
 ընդ մէջ կտրեսցէ զնա, և զմասն նորա ընդ-
 անհաւատս գիցէ : Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ ըզ-
 կամս տեառն իւրոյ՝ և ոչ պատրաստեսցէ ըստ
 կամացնորա, արբցէ գան բազում : Եւ որ ոչն
 գիտիցէ՝ և արժանի գանի ինչ գործիցէ, արբ-
 ցէ գան սակաւ : Դմնայնի՝ որում շատ տը-
 ուաւ, շատ խնդրեսցի ՚ի նմանէ . և որում
 բազում աւանդեցաւ, առաւել ևս պահան-
 ջեսցեն ՚ի նմանէ : Վերջ . Է, 48 :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԳԼ. Ե . Է . 19 .)

ԱՌԱՋԻՆ ԵՒ ԵՐԲՈՐԻ ՁԱՅՆ

Տեառն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

ԱՁ . } **Պ**ատասխանի ետ ՅԻՍՈՒՍ և ասէ ցը-
 ԳՁ . } նոսա, ամէն ամէն ասեմ ձեզ . ոչ կարէ
 որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչինչ, եթէ
 ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ . զի զորնայն
 առնէ, զնոյն և Որդին նմին նման գործէ :
 Օր Հայր սիրէ զՈրդի, և զամենայն ինչ

ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ . և մեծամեծս
 և սքան զսոյնս ցուցանէ նմա զգործս , ընդ որ
 գործք զարմանայք : Օ ի որպէս Հայր յա-
 րուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ , նոյն-
 պէս և Որդի՝ զորս կամի կենդանի առնէ : Եւ
 ոչ եթէ Հայր դատի զոք՝ այլ զամենայն գա-
 տաստան ետ Որդւոյ իւրոյ . Օ ի ամենեքեան
 պատուեսցեն զՈրդի՝ որպէս պատուեն ըզ-
 Հայր : որ ոչ պատուէ զՈրդին , ոչ պատուէ ըզ-
 Հայր զառաքիչն նորա : Լինն ամեն ասեմ
 ձեզ . զի որ զբանն իմ լսէ , և հաւատայ այնմ
 որ առաքեացն զիս , ընդունի զկեանսն յաւի-
 տենականս . և ՚ի դատաստան ոչ մտանէ , այլ
 փոխեցաւ ՚ի մահուանէ՝ ՚ի կեանս : Լինն ամեն
 ասեմ՝ ձեզ . զի զայ ժամանակ՝ և արդէն իսկ
 է , յորժամ մեռեալք լսիցեն ձայնի Որդւոյն
 Լստուծոյ . և որք լսիցենն՝ կեցցեն : Օ ի որ-
 պէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում , նոյն-
 պէս ետ և Որդւոյ ունել կեանս յանձին իւ-
 րում . Եւ իշխանութիւն ետ նմա գատաստան
 առնել . և զի որդի մարդոյ է՝ ընդ այն զի՛ զար-
 մանայք . զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամե-
 նեքին որ ՚ի գերեզմանս կայցեն , լուիցեն
 ձայնի նորա , և եկեսցեն արտաքս . որոց բա-
 րիս գործեալ իցէ՝ ՚ի յարութիւն կենաց . և
 որոց զչար արարեալ՝ ՚ի յարութիւն դատաս-
 տանաց : Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել և ոչ

ինչ . այլ որպէս լսեմ՝ դատեմ , և գատա-
տանն իմ արդար է . զի ոչ խնդրեմ զկամս
իմ , այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեալն
զիս : Վերջ . 4 , 30 :

Ե Ր Գ

ՅԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ
ՎԱՍՆ ԱՌԻ ԿՐԻՍՏՈՍ ՆՆՋԵՑՈՒՈՑ

ՅԵՑ ԾՐԱՌՑԻ ՄԱՏԹԻՆՈՍԻ ԱՌԵՏԱՐԱՆԻ
ԱՒԱԳ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԵՐՋ

ԲԿ . } **Լ**ստուած անեղ անժամանակ
ԴԿ . } **Հ**այր անսկիզբն և անքանակ . Որդւոյ
պատճառ ծննդեամբ անճառ՝ Հոգւոյն բլխ
մամբ անքրննաբար՝ , անղաչեմք լղքեզ գը՝
թած՝ երկայնամիտ և ողորմած , սղորմեա
քոյ ստեղծուածոյս՝ ի քեզ յովսով ննջե՛
ցելոյս :

Բանդ որ ի ծոց Հօր միածին՝ և կեր
պա՛րան սկըզբնատալին . սրով երկինք գո՛՛
յացան՝ աշխարհ լըրիւ հաստատեցան՝ . հա՛յ
ցեմք ի քե՞ն Տէր և փըրկիչ՝ ամենո՛ղորմ և
կեցուցիչ . սղորմեա քոյ ստեղծուածոյս՝ :

Գե՞րագո՞յն շնորհաց բա՛շխօղ՝ երկնա՛ւո՛րաց և երկրայնոց . կեանք և կենաց տո՛ւօղ չոգի՛ չօր և Ո՛րդւոյ արարչակից՝ . խը՛նդ բեմք՝ ՚ի քէ՞ն աղբի՛ւր բա՛րեաց՝ արբո՛ւցա նօղրդ ծարաւեաց՝ . ողորմեա քո՛յ ստե՛ղծո՞ :

Պա՛ւանի՛մք ընդ Սրո՛վբէ՛ից՝ զկենդանա՛րարդ համայնից . Երեքսրբեան մի Տէրու թիւն զչայր և զՈ՛րդի և սուրբ զչոգի՛ . յո՛ր հանգուցեա՞լքս մըկըբտեա՛լ և հաւա՛տով խոստովանեալ . ողորմեա քո՛յ ստե՛ղծո՞ :

Ե՞րբակի՛ թիւ կա՛տա՛րեա՛լ յերես ա՛ն ձինքս բաժանեա՛լ . Երբորդու թեամբ միաւորեալ՝ միով բնո՛ւթեամբ հաւասարեա՛լ . յո՛րմէ կապեա՞լք և ա՛րձա՛կի՛մք և վե՛րը՛ս տին անլոյծ կապիմք՝ . ողորմեա քո՛յ :

Օ՛քակի՛ցրդ չօ՛ր զՈ՛րդի փառաւորեօք անլուելի՛ . ո՛ր իջեր յարդա՛նդ կուսի՛ն զՂա՛մային առեր մարմին . ա՛ղա՛չանօք Լստ ուածա՛ծնի՛ն անապա՛կան քուժ՝ ծընողի՛ն . ողորմեա քո՛յ ստե՛ղծուածոյս՝ յո՛ւսով՝ :

Ե՞րեւցա՞ր մամնով յե՛րկրի՛ որ ՚ի չօ՛րէ անմեկնելի՛ . ը՛նդ հո՛գեղէնը՛ս բնա՛կեցար ՚ի հրե՛ղինսց երկը՛րպագեա՛լդ . պաղա՛սանօք

երկնա՛ւորաց փառա՛ բա՛նիչ քոց հրե՛շտա
կա՛ց . հղորմեա քոյ ստե՛ղծուածոյս՝ :

Ը՛ստ օրինա՛ցըն Մո՛վսէ՛սի՝ ընծայե՛ցար
'ի տաճարի՞ն . զի ըզ բնութիւնը՛ս մարդկա
յի՛ն՝ ընծայե՛սցես Հօր 'ի՛ յերկի՛նս . խը՛ն
դըրուածո՞վք սուրբ ծե՛րո՛ւնեւոյն , քե 'ի
կապի՛ց արձակելոյն . հղորմեա քոյ՝ :

Թա՛գաւո՛ր ըրդ հրեղի՛նաց՝ ո՛ր ընդ մա՛րդ
կան հողեղինաց . շը՛րջեցար տնօ՛րի՛նաբար՝
կրեցեր ը՛զկերտ մարդկաբա՛ր . ո՛ր վա՛սըն
մե՛ր զայս ա՛մե՛նայն 'ի յա՛նձն ա՛ւեր խո
նարհութեամբ՝ . հղորմեա քոյ ստե՛ղծուա՛ :

ՅԵՏ ՄԻՐՈՅՆ ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՆԵՏՄԵՆԻՆ

ԵՐԿՐՈՐԻ ԵՒ ՁՈՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

ԲԶ .) Դո՛ղովեա՛լքս 'ի հրա՛ժա՛րումըն
ԴԶ .) ծառա՛յի քոյ յաշխարհէ . հայցեմք 'ի
քէն ա՛րտա՛սուելով ե պաղա՛տիմք զայս ա-
սելով . ճա՛նապա՛րհ ընդ քե՛զ ե՛լից նըն
չեցե՛լոյս լեր ուղեկի՛ց . 'ի յօթեվանս Հօ՛ր
քոյ լուսոյ ը՛կնը՛նչեցեալըս մե՛ր հանդո՛ :

'Ի՞ փրկութեա՛ն մերոյ սկը՛զբան մըկը՛ր
տե՛ցար 'ի Յորդանա՛ն . զոր շնորհեցեր նո՛ր

ա՛ւաղան 'ի մա՛քրո՛ւթիւն մեղաց մարդկա՛ն .
հա՛յցմամբ կըրկի՞ն Կարա՛պետին մեծի՛ն 'ի
ծնունդըս Ս'ըկը՛րտչին . 'ի յօթե՛վանս՝ :

Լո՛ւսաւո՛ր ձայնի՛ւ յե՛րկնից զքեզ դա
ւա՛նեա՛ց Հայր էակի՛ց . աղաւնակերպ Հո՛
գի՛ն իջեալ առ հա՛մա՛գոյդ իւր հանգու
ցեա՛լ . ըզմըկըրտեա՛լո նովի՛ն հոգւո՛վ
յորդէ՛ գրո՛ւթիւն Հօր հաւատով . 'ի յօթե՛ :

Խա՛ւար մեղա՛ց հալա՛ծեցա՛ւ լոյս գի
տո՛ւթեա՛ն քե ծագեցաւ . խայթուած օձի՛ն
բըժը՛կեցաւ հիւանդու՛թիւն մեր ո՛ղջացաւ .
կենդանաբա՛րը մե՛ռե՛լոց և լո՛ւսա՛տու խա
ւարելո՛ց . 'ի յօթե՛վանս Հօ՛ր քո՛յ՝ :

Պա՛գու՛մն անո՛ւն առ 'ի Հօ՛րէ որ ընտ
րե՛ցեր 'ի յաշխարհէ՛ լուսաւորիչ տիե՛ղե
րաց ըզգա՛սս ընտրեալ աշա՛կերտացն . ա՛ղա
չանօք առաքե՛լոցն փող յա՛րու՛թեան մեր
եղելո՛ց . 'ի յօթե՛վանս Հօ՛ր քո՛յ լուսոյ՝ :

Կեա՛նք 'ի կենա՛ց լոյս 'ի լո՛ւսոյ . որ ըս
տե՛ղծեր զմեզ 'ի հողոյ՝ . նորոգեցեր դա՛ր
ձե՛ալ կըրկին ծնընդեա՛մբ սը՛րբոյ աւաղա
նի՛ն . զո՛ր կե՛ցուցե՛ր շնորհի՛ւ քո՛յին 'ի
մա՛հուա՛նէ այն առաջի՛ն . 'ի յօթե՛վանս՝ :

Հոգւով լըցե՛ր զմարդն ա՛ռա՛ջի՛ն զոր
կո՛րո՛ւսեալ խտրմամբ չարի՛ն . ըզնոյն Հոգի
բանի՛ւ քոյին հեզեր յոգի՛ս մեր վերըստին .
նո՛վին Հոգւո՛վ սուրբ ե՛րբա՛րի առաջնո՛ր
դեա հոգւոյ սորի՛ն . 'ի յօթեվանս" :

Ձայնեցե՛ր առ Ղա՛զարոս որով ե՛տուր
մեռելոց յոյս . կենդանութեամբ չորե՛քօր
եայն կենդա՛նացան որք յԱ՛դամայն . կե՛
նաց ձայնի՛ւ վերջի՛ն փո՛ղոյ կոչեա՛ ըզսա
յայսլմ հողոյ . 'ի յօթեվանս Հօ՛ր քոյ" :

Ղօ՛ղեալ սարսեա՛ց պահա՛կ մա՛հու՛ 'ի
կենա՛րար՝ ձայնիդ լըրոյ՝ . ա՛րագապէս զոյգ
ը՛նդ բանին՝ ետ ըզմեռեալն ըստ հրամա
նին՝ . ի՛շխանք օգոյս այս սա՛րսե՛սցեն զհո
գի սո՛րա մի արգելցեն՝ . 'ի յօթեվանս" :

ՅԵՑ ՄԻԲՈՅՆ ՂՈՒԿԱՍՈՒ ԱԿՏՈՐԱՆԻՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԱՌ

ԱԿ . } Ա՛նապա՛րհ մոլո՛քե՛լոց ե ճա՛ռա՛
ԳԿ . } գայթ խաւարելոց . հրա՛ւիրեցեր զո՛ր
գի՛ս լուսոյ 'ի յերկնա՛յին՝ հարսա՛նիս քո՛ .
ը՛նդ զուարճալի՛ց անդ ժո՛ղովոց՝ արժա՛նա
ցո՛ ըզսա գասու՛ց . լի՛ լապտերօք մոյծ յա՛ռա

գաստ ընդ իմաստուն սուրբ կուսանացն ։

ՍԵՐՈՎ ԲՆՈՒԹԵՄԻՔ ՂՈՐ ԸՂԳԵՆՅԱՐ 'Ի փայտ խաչին բւեռեցար՝ լսածանելով զմեզ 'ի մեղաց 'ի նախաձորքն կապանաց՝ լոյծ և՛ ըզսա՞ 'ի յանցանաց վասըն քո՞ սուրբ չարչարանաց՝ լի լապտերօք մոյծ" ։

ՅԵՍԻԱ ԿԱՄԱԼՈՐ ՄԱՀՈՒԼ խաչի եղար 'ի նոր գերեզմանի՝ երեքօրեայ Թաղմամբ յերկրի՝ նոր ըստեղծեր զմեզ կենդանի՝ զիջեալս ընդ քեզ 'ի հոգ մա՜հու վերահո՜չ եա ձայնիւ փողոյ՝ լի լապտերօք մոյծ" ։

ՆՐՍՏԵԱԼ ԿԱՆՈՒՆՅՈՒՆ ԻԼՂԱՐԵՆԻՅ և ո՞ղ բա՛յին արտասուալից՝ էբբ ըզմեռեալ ա՜ն յո՛ւսալից ըզկե՛նդանիդ յաւիտե՛նից՝ վա՛սըն նոցի՞ն սուրբ ա՛րտասուաց՝ մաքրեա՛ ըզսա 'ի յանցանաց՝ լի լապտերօք մոյծ" ։

ՇԱՐԺԵԱԼ ՀԻՄՈՒՆՅՐՆ ԴՐժՈՒԹՈՅ 'Ի տե՛սանել ըզքեզ ներքնո՞յ՝ հաներ զհոգիսն՝ որ 'ի՛ բանտին կապեալ զի՛շխանըն մահա ծին՝ ընդ հանգուցեալ հոգիս՝ սըրբոց հան գո՞ զհոգիս ննջեցելոյց՝ լի լապտերօք" ։

ՈՒՐԱԽՈՒԹԵՄԻՔ ՂՈՐԷ ԵՐԿՆԱՅԻՆ յերկ նից՝ յե՛րկիր իջանէին՝ յորժամ՝ յարեալ

‘ի՛ մեռելոց՝ լոյս ծաղեցար արարածոց՝
սո՛ւրբ յա՛րութեա՞մբ քո կենա՛լա՛ր յարո՞
լ՛զսա՛ ‘ի կեանս անմա՛հ . լի լապտերօք՝:

Ձը՛նանդուրժեա՛լ պահա՛պա՛նտցն ‘ի յե՛ր
կիւղէ երկնաւորա՛ցն . որք աւետիս տա՛յին՝
կանա՛նց թէ մա՛հ լուծաւ մահկա՛նացուա՛ց .
սա՛ որ մահո՛ւ քո տը՛նկա՛ կից՝ լիցի՛ կե՛նաց
հաղորդակի՛ց . լի լապտերօք մոյծ յա՛՛:

Պա՛րակցեա՛լ անմա՛րմնա՛ կանքն առ կե՛ն
սա՛տու սուրբ գերեզմա՛նն . տան աւետիս
ա՛զգի՛ մարդկա՛ն վասը՛ն կենացն յաւէժա
կա՛ն . դա՛սաւորեա՞ պարո՛ւց նոցի՛ն ըզնը՛ն
ջե՛ցեալս յօրըն վերջի՛ն . լի լապտերօք՝:

Սա՛հաւորեա՛լ նըլան խա՛չի՛ն յարեւ
լի՛ց փայլեալ ծագի՛ն . հաւատացեալքն ‘ի՛
քե՛զ բերկրի՛ն և ո՛ւրա՛ցօղքըն կոծեսցին .
զե՛րկըրպագո՛ւս սրբոյ խա՛չին պոյծառացո՞
լուսով նորի՛ն . լի լապտերօք մոյծ յա՛՛:

ՅԵՏ ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՒՎՀԱՆՆՈՒ ԱՆԵՏՐԱՆԻՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

ԱԶ . } Ո՛րա՞ն գործեա՛լ երկնա՛ւո՛րաց դան
ԴԶ . } ա՛ռա՛ջի քոյ նախընթա՛ց , զը՛նտրեա

ընտրութիւնով քեզ ընդ առաջ բերեն
ամպով . ընդ անշունեաց ազնայարից խառ
նեա՛ ըզսա՛ սուրբ երամից . գնասաւորեա
ըզսա՛ վերնոցն երգե՛լ քեզ փառս ընդ
դ՛ւարթնոցն :

Ամրսափի՛ն տարե՛րք երկրի յորժամ փա՛
ռօք գաս հայրենի՛ . անդաւան լոյս խաւարի՛
լուսինն անսեղեքըն նըւալին՝ . ըզսա՛ յա
ւո՛ւրն անե՛րեկի լուսաւորեա լուսով քո
յի՛ն , գնասաւորեա ըզսա՛ վերնոցն” :

Վերնակա՛ն զօրացը՛ն պեա՛ փողէ զբա՛ր
բառ աւետարե՛ր . անդ մեռեալք ո՛րք յԱ՛յ
գամայ՝ քանզի ահա՛ եկըն փեսայ՝ . բնդ հարս
նացեալ մաքո՛ւր հոգւոց՝ կարգեա՛ ըզսա՛ ի
թիւ սրբոց . գնասաւորեա ըզսա՛ վերնոցն” :

Տի՛րակա՛ն յաթնօ նըստիո՛ յարարածոց
երկրրպագիս . անդարութեամբ զանխաբհ
գատես՝ վարձս քստ գո՛րծոց հառուցանես .
յա՛յնժամ շնորհեա՛ որո՛րմութիւն՝ նընջե՛
ցն՝ լոյս մեր թողութիւն՝ . գնասաւորեա” :

Թամեալ մարդկա՛ն ազգ ժողովին՝ որք յԱ՛յ
գամայ՝ ծընեալք լինին՝ . և հրեղինաց դասք
ե՛րկնայի՛ն համանգամայն վայրաբերին՝ , ի

յայնմ ահեղ հրապարակին յիշեալ ըզսա՛
յօրն ահագին՝ . դասաւորեա ըզսա՛ վերն՝ :

Յուցանի՛ն գաղտնիք մա՛րդկան իւրաքան՛
չիւր որ գործեցան՝ . բարեաց գործօղքըն
պըսակին չարեա՛ցն՝ ի՛հուրն անշէջ մատնի՛ն .
յայնժամ յիշեա՛ զսորա՛ բա՛րին . գո՛րծըք
մա՛ղացըն ջընջեցի՛ն . դասաւորեա ըզսա՛ :

Իհօսին պըսակք զանազա՛նեալք . և պատ
մուճանք լուսափայլեալք . սո՛ւրբ վըկայիցն
՛ի գլո՛ւխ եգեա՛լ և արգարոցըն զարգարեա՛լ .
հա՛ղորդս արա՛ հայցմամբ նոցի՛ն ըզսա լուսոյ
փառաց նոցի՛ն . դասաւորեա ըզսա՛ վեր՝ :

Փա՛ռաց ՛ի փառս բարձրանան . աջակողմ
եանքըն վերանա՛ն . յո՛րժամ լսեն զերա՛նա
կա՛ն . ձայն օ՛րհնութեան ՛ի քէն կոչման .
նը՛նջեցելո՛յս մեր լըսե՛ցո զՂստուածա՛յին
բարբառդք . դասաւորեա ըզսա՛ վերն՝ :

Քա՛հանայք և ժո՛ղովուրդք հայցեմք ՛ի՛
քէն Տէր բարեգո՛ւլթ . ընդ նընջեցեալսը՛ն
հա՛ւատով ընկալ ը՛զսա նովին յուսով՝ .
յի՛րուսաղէ՛մ քաղաք՝ վե՛րին յոր՛ում ա՛ր
դարքըն ժողովին՝ . փառս երգել մի՛շտ ընդ
նոսին Երբո՛րդութեանդ երբեա՛կ անձի՛ն :

ԵՐԳԻ

ՁՈՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

Արարի՛ւնք Էմա՛րդանսէ՛իք՝ րաննիանկա՛ւ
 Է՛րա՛րենգո՛ւթ . ո՞ր գողի՛ւող ՚ի Սրո՛ւվ
 Բէի՛իք՝ Տէր՝ դատաւո՛ր ա՛րդարութեա՛ն .
 Ընդ սրբո՛ց անա՛քելո՛իք՝ Տէ՛ր պսս
 Կեա՛ղմի՛ր նը՛նջեցեա՛լն . ո՞ղորմա՛ւք Տէր
 ո՛ղորմեա՛իք՝ Լո՛գւոցըն մե՛ր նը՛նջե՛ցելոց :

Յո՛րժամ գրեա՛լքըն կա՛տարի՛իքն՝
 ո՛ր դայնմ աւուր մե՛զ պա՛տմեցին՝ . մա՛ր
 դարէի՛ց բանքը՛ն յարգի՛իքն՝ . ա՛ռաքե
 լոցըն վը՛մաբին՝ . ո՞ղորմա՛ւք Տէր :

՚Ի վերի՛նն Երո՛ւստղէ՛իքմ ՚ի՛ բնա
 կարա՛նըս հրե՛շտակաց . ո՛ւր Ենո՛վք Է
 Եղիա՛իքս կա՛ն ծերացեա՛լ . ա՛ղա՛ւնա
 կերպ՝ ՚ի՞ դրախտի՛ն եղե՛մակա՛իքն՝
 պայծառացեա՛լ ա՛րժա՛ւնապէ՛ս . ո՞ղոր՛ :

Թա՛գաւո՛ր փառա՛ց Վրո՛սնո՛իքս .
 ո՛ր ժամանեա՛լ գա՛ս ՚ի՛ յերկնի՛ց . ՚ի՞ վե
 րա՛յ Թեո՛ց հողմո՛իքց քո՛ հայրենի՛
 կե՛րպա՛րանօք՝ . Է՞ առնե՛ս հրափո՛ր
 ձութեա՛իքմը զքը՛ննութի՛ւն ո՛րդւո՛ց
 մարդկա՛ն . ո՞ղորմա՛ւք Տէր ո՛ղոր՛ :

Դ՛ դնել բերնի՛ն բազմի՛ն փեսա՛նքն և՛ առագա՛ ստըն զա՛րդարի՛ն . Գա՛րբիէլ եա՛ն փողը՛ն գոչէ՛նք սո՛ւրբք ամենայն անգ՛ հաւաքի՛ն . արդարո՛ց դաւաքը՛ն բերդ րի՛նքն , ի՛սկ մեղսասէ՛րքը՛ն թա՛խանձի՛ն . Ծ՛ղորմա՛ Տէր ո՛ղորմեա՛նքն :

Յո՛րժամ հընչի՛ն փողո՛յն լինի՛նք և ղ՛ կտակա՛ն գի՛րը՛ն յայտնի՛ն . Ճա՛ռա գա՛յթ սրբո՛յ խաչի՛նքն՝ յարեւելի՛ց փա՛յլեալ ծագի՛ն . հրե՛շտակա՛ց գունդք ծա՛ւալի՛նքն հրե՛շտակապետք պա՛րո՛ւ նակի՛ն . ո՛ղորմա՛ Տէր ո՛ղորմեա՛նքն :

Ա՛հեղ խորհո՛ւրդք քահա՛նայի՛նքն բա՛ղկատարա՛ծ կայ՛ի բերնի՛ն . ա՛ռա ջի՛սուրբ սե՛ղանո՛ւնքն հո՛ւր շիջանի՛ խա՛ւա՛ր մերժի՛ն . տը՛րտմեալ հոգի՛քն ուրա՛խանա՛նքն զի՛ թողութի՛ն մե՛զա՛ց լինի՛ն . ո՛ղորմա՛ Տէր ո՛ղորմա՛նքն :

Սո՛վսէ՛ս Աստուա՛ծախո՛ւնքն և՛ Ա՛հարո՛ն ը՛ղ կա՛տացի՛ն . մա՛րգարէ՛քն Խարա՛յէլի՛նքն և՛ քահանա՛ք հի՛նքն օ՛րբինին . յա՛ռաջագո՛յն մեզ ծա՛նկցի՛նքն և՛ զ գալո՛ւստ սո՛ւրբ մի՛աճնի՛ն . ի՛՞նչ փը

կութի՛ն մեզ յայտնեցի՛րքն յանա
կատի կե՛րա՛կրէի՛ն . ո՞ղորմա՛ծ :

Տը՛բումահաղո՛րդ չարչա՛րանօ՛րք ՚ի
յանձն առե՛ր ըզմա՛ն խաչի՛ն . և փայ
տի՛ն բարձօ՛ղ եղեի՛ք զանն Ագամայ
նա՛խա՛ստեղծի՛ն . ողորմա՛ծ Տէր՛ :

Օ աբհուրեցա՛ն զօրք ե՛րկնայի՛րքն
յո՛րժամ տեսի՛ն զՏէ՛րդ ՚ի՛ն խա՛չն .
ա՛րեգակա՛ն լոյս քօ՛ղ արկեա՛րքն . և՛
լոյս լուսնի՛ն նը՛ւա՛ղեցա՛ն : յա՛նկ
փառա՛ց Աստուա՛ծ որդւո՛րք յա՛ւար
եղե՛ ընդ տի՛եզերս . ողորմա՛ծ Տէր՛ :

Ուրախացա՛ն ազգը՛ք մարդկա՛րքն
յո՛րժամ լուսն զքո՛ յա՛րութի՛ւնդ .
նո՛րանիւտո՛ւք զարգա՛րեցա՛րքն ՚ի՛ն
յարու թեա՛ն սո՛ւրբ միա՛ծնի՛դ . ողոր՛ :

Ա՛ղահանօ՛ք սրբո՛յ խաչի՛րքն և՛
անբարբա՛ռ բարե՛խօսի՛ն . և՛ սրբո՛յ
Աստուա՛ծ ածնի՛րքն և՛ Յովհաննո՛ւ Աս
րա՛պետի՛ն . և՛ սրբո՛յն Ստեփա՛նօ
նոսի՛ք և՛ առաջի՛ն մա՛րտի՛րոսի՛ն .
և՛ սրբո՛յ լուսա՛ւորչի՛րքն հայաստան
եա՛յց հայրա՛պետի՛ն . և՛ սրբո՛յ

պառակտեց իմաց : և համօրէն մարտիկ
բոսաց . հզօրմեմք Տէր ողորմեալք :

† Ես ապաքինեալ ի վերանալ յինչն
աւօտեց իմաց : յոգեալ երթացեմ ևս
անյօր . յառաջին օրմեման զոր ոչ գի
տէի . օգնեալ եմ ի նձ Վարդապետ
անյօր . յառաջին ճանապարհին . և
ի վիսանգամ գալըստեանս զքո օգ
նեալսմ եմ :

Ենչ եղալս օր վախճանի իմոյ
լսելովսմն հղբումն և աշխարհումն .
սիմեմբոյ իմ խռովեցաւ յես . և ոսկերք
իմ ցամաքեցան . օգնեալ եմ ի նձ
Վարդապետ անյօր . յառաջին ճանապարհին :

Ի մահիկսմ իմ զարթոյցի զիս
պահանջեալսմ զհոգւոյ իմոյ . պաշտէ
իմ զիս ճանապարհ հեռաւոր զոր ոչ
գիտէի . օգնեալ եմ ի նձ Վարդապետ :

Եւստիցեմի . և ոչ ոք էր ոչ օգնէր
ինձ . ապաւինեցալսմ յԱստուծոյ վրէ
կօրմեան իմոյ . ցընծասցէիս հոգի
իմ յարքայութեանս . օգնեալսմ :

Գլորեցա՛ւս, ես ՚ի գիր կե՛նդա՛նո՛ւ
 Թեան՝ . և մե՛կնեցա՛ւս, երթալ պա պ-
 րա՛րի՛նչ երկնի՛ և՛ ե՛րկրի՛ : օ՛գնեա՛ւս :

Յանճո՛ստուե՛ւս, և յա՛նե՛ղ լո՛ւսոյն՝
 հե՛ռացա՛ւս . խաճմամբ խա՛ւա՛րանի՛ն
 ճաճա՛կեցի՛ւս ը՛ղմահա՛ռեթ պը՛տուզն՝ .
 հոգանա՛ւս, պատկեր բարեբա՛ր ստե՛ղ
 ծո՛ղիկ . օ՛գնեա՛ւս և ե՛նձ ՎՐԻՍՏՈ՛Ս :

Յանջո՛տմա՛ւս, հոգւոյս՝ ՚ի մա՛րմ
 նոյս՝ : ՚ի քակտի՛ւս և գե՛ղեցիկ՝ շե՛նուա՛ն
 ծոյս՝ . զա՛հուրի՛ւսմ ՚ի սպառնա՛լեանց
 Թագա՛ւո՛րին՝ . Թէ՛ պա՛հանջի՛ւս յինէ՛ն
 զտա՛ղանդ պատուի՛րա՛նին՝ . օ՛գնեա՛ւս :

Կուսա՛ծի՛ւս մարգա՛ցեա՛լ Աստուծ
 իմ ՅԻՍՈՒՍ . յայնմ աւո՛ւսւր ահե՛ղ ա՛-
 տե՛նին՝ զգի՛նս արեա՛ւսն . քոյ մի դա՛-
 տա՛պարտեր՝ . օ՛գնեա՛ւս և ե՛նձ :

Սոսկալի՛ւս է օ՛ր վա՛խճա՛նի՛ . և՛ ա-
 հե՛ւս և՛ օր դա՛տա՛ստա՛նին՝ . յայնմ
 ա՛ւո՛ւսւր ահե՛ղ ատե՛նին ըզգի՛նս ար
 եա՛ւսն . քոյ մի ա՛նտե՛ս ա՛հաներ՝ . զի պա՛տ
 կե՛ւս և՛ բաճե՛ցա՛ր պտե՛ղծո՛ղիկ . օ՛գ :

Օ՛գնաւո՛ւս դատապա՛տան դա՛տա՛ւոր

իդ տե՛սի՝ և զաճրհուրեցա՛ իսկ զի ա՛նպատ
բա՛նա ե՛զիմ զիս՝ ի հրա՛մանա՛ իսկ քոյ
Թազա՛ւո՛ր յաւի՛տե՛նից . օ՛գնեա՛ իսկ՝ :

Աստուած՝ ասի՛ իսկ անա՛բա՛ մայր Տեա
ռըն՝ և՛ կոյն սո՛ւրբ բա՛րե՛թօսեա՛ իսկ առ
Ո՛րդի՛դ քո մի՛տե՛ի՛ն՝ : զի գը՛րկեոցէ՛ իսկ
ըզմե՛զ ի՛նչ սպառնա՛լեա՛ց գե՛հե՛նոյն . և՛
պաճրգեւեցէ՛ իսկ մեզ զե՛րկեի՛ց զարքա՛յ
ո՛ւթիւնն . և՛ հա՛նգուցէ՛ իսկ զհոգի՛ն մեր
նը՛նզե՛ցե՛լոցն . օ՛գնեա՛ իսկ և ի՛նչն՝ :

Մ Ը Գ Թ Ը Ն Ք

Հոգւոցն հանգուցելոց ՎԵՐԻՍՏՈՍ Աստուած՝ արա՛ հանգիստ և ողորմութիւն . և մեզ մեղաւորացս՝ շնորհեա՛ զթողութիւն յանցանաց

Վ Ը Ր Ո Ջ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Ասան հանգուցեալ Հոգւոցն աղաչեսցուք զգիրկին մեր ՎԵՐԻՍՏՈՍ՝ զի զնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ . և զմեզ կեցուցէ շընորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր . կեցի և ողորմեա՛ :

ԱՂՕԹԻՔ

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

ՔՐԻՍՏՈՍ Որդի Աստուծոյ անոխակալ
և բարեգութ՝ գթան քո արարչական սիրովդ
'ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց : Անշ-
եան յաւուր մեծի գալստեան արքայութեան
քոյ : Արա՛ արժանի ողորմութեան՝ քաւու-
թեան և թողութեան մեղաց : Դատաւորեալ
պայծառացո՛ ընդ սուրբս քո յաջակողման
դատուն : Օ՛ի դու ես Տէր և արարիչ ամե-
նեցուն : Դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց :
Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

Եւ ապա առի Օրհնութիւն ըստ պարզաճի առարկ , խմ
'ի յայնէն . և շինի՝ Մաղբանդ , Քարոն , և Աղօթի :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

Փառք հրաշափառ ծննդեան քո Տէր՝
ղօրհնեալ և զփառաւորեալ , զհրաշալի և
զյաղթօղ զծնունդ քո սուրբ օրհնեմք և
փառաւորեմք :

Մարդասէր Տէր՝ վասն սրբուհւոյ անարա-
տի մօր քոյ և կուսի՛ և վասն խաչի քոյ պաա-

ուսկանի, ընկալ զաղաչանս մեր, և կեցո՛ղ զմեզ :

Սոյնպէս առա՛ւել յաշինայն Գոնոսնայն ըստ պարտա-
շի առաքել . Բէ Յայրենութեան, Բէ Գաւլըստեան, Բէ Տնօրէ-
նութեան, Բէ Մարնութեան, Բէ Խաչեղութեան, Բէ Թաղ-
ման, Բէ Յարութեան, Բէ Համբարձման, Բէ Գալտիտեան
Հոգոյն սրբոյ, Բէ Պայծառալերդութեան, և ՚ի Գոնոս սրբոյ
Խաչի և Եկեղեցոյն : Բայց ՚ի Գալտիտեան Հոգոյն սրբոյ, ըս-
տ Մարգարէի Տէրն աշտպէս առա : Մարգարէի Տէր՝ զասն որ-
բուհնայն արատի մօրն և Կուսի . և զասն խաչին պատուա-
կանի՝ **ընկալ զաղա՛** . Զի սխալին որդ առնն առ Հոգին
սուրբ, Բէ մօր տոյ խաչի տո : Եւ ՚ի Գոնոս Եկեղեցոյն առա՛ւել,
Փառք Տէրութեան քո Տէր : և այն սրպէս ՚ի վերոյ :

ՄԵԳԹԵՆՔ

Ի ՏՕՆՍ ՍՐԲՈՑ

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Լստուա-
ծածնին . և սրբոյն Յովհաննուս մկրտչին .
սրբոյն Ստեփաննոսի նախազգային . և սրբոյն
Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին : Յիշատակաւ
և աղօթիւք սրբոց (այս առաջ), որոց այսօր է
յիշատակ : Եւ զասն խաչի քոյ պատուակա-
նի, Տէր ընկալ զաղաչանս մեր . և կեցո՛ղ զմեզ :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

ՊԱՀՈՑ

ԸՍՑ ՈՒԹ ԿԱՆՈՆ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ԵՒ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ԵՐԱՆԵԱԼ ԿԱՆՈՆԻ

ԴԿ • ՔՐԻՍՏՈՍ է իմ Աստուած, և փառաւոր առնեմ զսա • Աստուած հօր իմոյ՝ և բարձր արարից զսա : Մարգասէր Տէր” :

ԵՐԿԻՆՔ ՊԱՏՄԵՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԱԶ • ՏճԼք փառս Աստուծոյ, տնւք օրհնու-
թիւն մարգասիրին թագաւորին յաւիտենից,
որ փրկէ զճառայս իւր և կեցուցանէ : Մար-
գասէր Տէր” :

ՄԻ՛ ՆԱԽԱՆՁԻՐ ԿԱՆՈՆԻ

ԱԿ • ՂԽԼ ես Տէր մեր՝ դու ես ՔՐԻՍՏՈՍ փրկիչ մեր, զքեզ օրհնեն անձինք մեր : Մար-
գասէր Տէր” :

ՈՂՈՐՄԵԱՎ ԿԱՆՈՆԻ

ԲԶ • Բարձրացաւ եղջիւր իմ յԱստուած
փրկիչ իմ. հաստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի Տէր՝

Տէրամբ և հաւատով : Մարդասէր Տէր” :

ԻՐԻՆԻ ԿԱՆՈՆԻ

ԲԿ. **Խաղաղութեանց տուօղ-ՔՐԻՍՏՈՍ՝ զեա-
ղաղութիւն և զերկնային ողորմութիւն քո
պարգևեալ յարարածս քո : Մարդասէր Տէր” :**

ՏԻՐ ԱԳԱՒԷՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԴԶ. **Յոյս կենդանութեան , յոյս և ապաւէն
փրկութեան Տէր ՅԻՍԱԻՍ փրկիչ • փրկեալ և
փարատեցո՛ղ զցաւս անձին իմոյ : Մարդա-
սէր Տէր” :**

ԽՈՍՏՈՎԱՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԳԿ. **Երկեսցեն աղօթք մեր ’ի տաճար սուրբ
քո • խոնարհեսցի ունկն քո ’ի խնդրուածս
մեր : Մարդասէր Տէր” :**

ԴԻ ՆԵՂՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԴԶ. **Լո՛ւր մեզ Տէր լո՛ւր մեզ , Լստուա-
ծային՝ ողորմութեամբ և գթութեամբ քո
խնայեալ յարարածս քո : Մարդասէր Տէր” :**

ՔԱՐԱՉՔ ԸՂՕԹՔ

ԵՒ

ՍԸՂԹԱՆՔ

ԸՍՑ ՈՒԹ ԿԱՆՈՆ ՍԱՂԾՈՍԱՑ

ԵՒ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ՔԱՐԱՉ

ԵՐԱՆԵԱԼ ԵՒ ԻՐԻՆԻ

ԿԱՆՈՆԱՑՆ

ԴԿ. } Ս ասն 'ի վերուստ խաղաղութան՝ և
ՔԿ. } փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Ս ասն լսելի լինելոյ Տեառն Լստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն քաւիչ և ներօղ լինելոյ Լստուծոյ 'ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր, զկամայ և զակամայ, զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք յաւուրն պառասխանատուութեան, զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն հողւոցն հանդուցելոց՝ որք ճշարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ճնջեցին, ըզՏէր աղաչեսցուք : Եւ յիշեա Տէր և ողորմեա :

Եւ ևս՝ միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ
հաւատոյս մերոյ , զՏէր աղաչեսցուք ։

Օ անձինս մեր՝ և զմիմեանս , Տեառն Աս-
տուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք ։

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք ։

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ
մեծի ողորմութեան քում . ասասցուք ամե-
նեքեան միաբանութեամբ ։

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա ։

ԱՂՕԹԻՔ

Տէր տունդեան՝ և գոյացուցիչ գիշերոյ . որ
արարեր զտիւր ի զբօսանս բարեգործութեան՝
ի փրկութիւն անձանց մերոց , և զգիշեր ի
հանգիստ քնոյ՝ տկարացեալ բնութեան մե-
րոյ ։ Իսկ այժմ՝ զարթուցեալ բացեր զբե-
րանս մեր յօրհնաբանութիւն՝ ահաւոր և
փառաւորեալ անուանդ քումսրբոյ ։ Եւ նկալ
և այժմ՝ զաղաչանս մեր , և յաջողեալ մեզ
ուղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք ի
նոյն պաշտօն քո կանխել միշտ . և նովին
կանոնիւս անդադար փառաւորել զՀայր և
զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ , այժմ և միշտ և ։
Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Օ քեզ , որ յամենայնի գթած և մարդա-
սէր Տէրդ ես , աղաչեմք հանապաղ , զի զ-

իդ տե՛սի՝ և զաճուրեցա՛ւ իւր զի ա՛նպատ
բա՛ստ ե՛ղիւ զես՝ ի հրա՛մանա՛ւ իւր քոց
Թագա՛ւո՛ր յաւի՛տե՛նից . օ՛գնեա՛ւ իւր՝ :

Լսո՞ռեաժ՝ աժի՛ իւր անա՛րա՛տ մայր Տեա
ռըն՝ և՛ կոյն սո՛ւրբ բաճե՛լեօսեա՛ւ իւր առ
Ո՛րդի՛դ քո մի՛տե՛նի՝ : զի ժը՛րկեոցէ՛ իւր
ըզմե՛զ ի՛ սպառա՛շտե՛ց գե՛ւէնոյն . և՛
պաճե՛րկեացէ՛ իւր մեղ զե՛րկեմի՛ց զարքա՛յ
ո՛ւթիւնն՝ . և՛ հա՛նգուսցէ՛ իւր զհոգիս մեր
նը՛նդե՛ցե՛լոցն . օ՛գնեա՛ւ իւր և՛ ի՛նձ՝ :

Մ Ը Դ Յ Ը Ն Ք

Հոգւոցն հանգուցելոց՝ ՎԻՄՑՈՍ Լսո-
ուած՝ արա՛ հանգիստ և ողորմութիւն . և մեղ
մեղաւորացս՝ շնորհեա՛ զթողութիւն յան-
ցանաց

Ք Ը Ր Ո Օ

Իւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն հանգուցեալ Հոգւոցն աղաչե-
ցուք զժրկիչն մեր ՎԻՄՑՈՍ՝ զի զնոսա ընդ
տրդարան դասեսցէ . և զմեզ կեցուցէ շը-
նորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Լսնալալ
Տէր Լստուած մեր : կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

ԱՂՈԹՔ

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

ԿԻՐՍՏՈՍ Որդի Աստուծոյ անոխակալ
և բարեգութ՝ գթեալ քո արարչական սիրովդ
'ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց : Ախ-
եա՛ յաւուր մեծի գալստեան արքայութեան
քոյ : Այն արժանի ողորմութեան՝ քաւու-
թեան և թողութեան մեղաց : Գաւառորեալ
պայծառացո՛ ընդ սուրբս քո յաջակողման
դասուն : Օ՛րդու ես Տէր և արարիչ ամե-
նեցուն : դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց :
Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

Եւ ապա առի Օրհնութիւն ըսք զապշտեի առնն , խմ
'ի յայնէն . և շինի՛ Մաղթանքն , Բարոյն , և Աղօթն :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

Փառք հրաշափառ ծննդեան քո Տէր՝
ղորհնեալ և զփառաւորեալ , զհրաշալի և
զյաղթող զծնունդ քո սուրբ օրհնեմք և
փառաւորեմք :

Սարգասէր Տէր՝ վասն սրբուհւոյ անարա-
տի մօր քոյ և կուսի՛ և վասն խաչի քոյ պաա-

ուականի, ընկալ զաղաչանս մեր, և կեցո՛ղմեզ:

Սոյնպէս առա՛ւել յամենայն րօնս րէրոհնականս ըստ պարզաշի առարհն . Բէ Յայտնութեան, Բէ Գաւլըստեան, Բէ Տնօրէնութեան, Բէ Ստրկութեան, Բէ Խաչելութեան, Բէ Թաղման, Բէ Յարութեան, Բէ Համբարձման, Բէ Գալտեան Հոգոյն սրբոյ, Բէ Պայծառալիւրդութեան, և ՚ի րօնս սրբոյ Խաչի և Ելիզեցոյ : Բայց ՚ի Գալտեան Հոգոյն սրբոյ, ըստ Սարգսսէր Տէրն աշոյղէս առա, Սարգսսէր Տէր՝ վասն որբութեան անարատի մօրն և կուսի . և վասն խաչին պատուականի՝ ընկալ զաղա՛ւ . Զի սխալին որդիսն առ Հոգիին սուրբ, Բէ մօր յոմ Խաչի չա : Եւ ՚ի րօնս Ելիզեցոյ առա՛ւ, Փառք Տէրութեան քո Տէր : և այնք սրպէս ՚ի վերոյ :

ՄԵՂԹԱՆՔ

Ի ՏՕՆՍ ՍՐԲՈՑ

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին . և սրբոյն Յովհաննու մկրտչին . սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային . և սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին : Յիշատակաւ և աղօթիւք սրբոց (այ՝ ահա՛ն), որոց այսօր է յիշատակ : Եւ վասն խաչի քոյ պատուականի, Տէր ընկալ զաղաչանս մեր . և կեցո՛ղմեզ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՊԱՀՈՑ

ԸՍՑ ՈՒԹ ԿԱՆՈՆ ՍԱՂԾՈՍԱՑ

ԵՈ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ԵՐԱՆԵԱԼ ԿԱՆՈՆԻ

ԴԿ • ՔՐԻՍՏՈՍ է իմ Աստուած, և փառաւոր առնեմ զսա • Աստուած Հօր իմոյ և բարձր արարից զսա : Մարդասէր Տէր :

ԵՐԿԻՆՔ ՊԱՏՄԵՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԱԶ • ՏՈՒՔ փառս Աստուծոյ, տճՔ օրհնու-թիւն մարդասիրին թագաւորին յաւիտենից, որ փրկէ զժառայս իւր և կեցուցանէ : Մարդասէր Տէր :

ՄԻ՛ ՆԱԽԱՆՁԻՐ ԿԱՆՈՆԻ

ԱԿ • ՂՈՒ ԵՍ Տէր մեր՝ դու ես ՔՐԻՍՏՈՍ փրկիչ մեր, զքեզ օրհնեն անձինք մեր : Մարդասէր Տէր :

ՈՂՈՐԾԵԱՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԲԶ • Բարձրացաւ եղջիւր իմ յԱստուած փրկիչ իմ, հաստատեցաւ սիրտ իմ՝ Ե Տէր :

Տէրամբ և հաւատով : Մարգասէր Տէր :

ԻՌԵՒ ԿԱՆՈՆԻ

ԲԿ . Խաղաղութեանց տուօղւթւոցս զիտաղաղութիւն և զերկնային ողորմութիւն քո սարգեւեւ յարարածս քո : **Մարգասէր Տէր :**

ՏԷՐ ԱՊԱՒԷՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԴԶ . Յոյս կենդանութեան , յոյս և ապաւէն փրկութեան Տէր ՅԻՍԱԻՍ փրկիչ . փրկեաւ և փարատեցո՞ զցաւս անձին իմոյ : **Մարգասէր Տէր :**

ԽՈՍՏՈՎԱՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԴԿ . Երկեսցեն աղօթք մեր 'ի տաճար սուրբ քո . խոնարհեսցի ունկն քո 'ի խնդրուածս մեր : **Մարգասէր Տէր :**

ԴՆԵՂՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆԻ

ԴԸ . Դուր մեզ Տէր լուր մեզ , Լստուածային ողորմութեամբ և գթութեամբ քո խնայեալ յարարածս քո : **Մարգասէր Տէր :**

ՔԱՐԱՉՔ ԵՂՕԹՔ

ԵՒ

ՄԵՂԹԱՆՔ

ԸՍՑ ՈՒԹ ԿԱՆՈՆ ՍԱՂԾՈՍԱՑ

ԵՒ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ՔԱՐԱՉ

ԵՐԱՆԵԱԼ ԵՒ ԻՐԲԵՒ

ԿԱՆՈՆԱՑՆ

Դ.Կ. } Ս ասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և
Ք.Կ. } փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Ս ասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն քաւիչ և ներօղ լինելոյ Աստուծոյ 'ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր , զկամայ և զակամայ , զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան , զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ասն հողւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նշնեցին , ըզՏէր աղաչեսցուք : Այլեւ Տէր և ողորմեա :

Ի՛նչ և ս՝ միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ
հաւատոյս մերոյ , զՏէր աղաչեսցուք :

Օ անձինս մեր՝ և զմիմեանս , Տեառն Աս-
տուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք :

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ
մեծի ողորմութեան քում . ասասցուք ամե-
նեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա :

Լ Դ Օ Թ Ք

Տէր տունջեան՝ և գոյացուցիչ գիշերոյ . որ
արարեր զտիւր իզբօսանս բարեգործութեան՝
'ի փրկութիւն անձանց մերոց , և զգիշեր 'ի
հանգիստ քնոյ՝ տկարացեալ բնութեան մե-
րոյ : Իսկ այժմ՝ զարթուցեալ բացեր զբե-
րանս մեր յօրհնաբանութիւն՝ ահաւոր և
փառաւորեալ անուանդ քումսրբոյ : Ընկալ
և այժմ՝ զաղաչանս մեր , և յաջողեալ մեզ
ուղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք 'ի
նոյն պաշտօն քո կանխել միշտ . և նովին
կանոնիւս անդադար փառաւորել զՀայր և
զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ , այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օքեզ , որ յամենայնի գլխած և մարդա-
սէր Տէրդ ես , աղաչեմք հանապազ , զի զ-

բացուցցես զմեզ օր ըստ օրէ կալ 'ի կարգի
կրօնաւորութեան մերում: Թեթեալն Տէր՝
զքաղցր լուծ քո՝ զոր եդեր 'ի վերայ մեր .
զի կարացուք կալ 'ի պատուիրանի քում,
և զհաճոյսն առնել առաջի քոյամենայն ժամ,
'ի տուէ և 'ի գիշերի: Հրեշտակային երգակ-
ցութեամբ զքեզ օրհնել՝ զքեզ գովել, և
քեզ գոհութիւն և փառս մատուցանել ամե-
նազօր Տէրութեանդ, այժմ և միշտ և":

ՄԱՂԹԱՆՔ

Սաղմոսիւք և օրհնութեամբ՝ և երգօք հո-
գեորօք անդադար փառաւորեմք զՀայր և
զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և":
Օրհնեալ Տէր մեր ՀԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ . Ամեն .
Հայր մեր որ յերկինս ես":

ՔԱՐՈՉ

ԵՐԿԻՆՔ ԳԱՅՄԵՆ

ԵՈ

Տէր ԱԳԱՒԷՆ ԿԱՆՈՆԱՅՆ

ԱԶ . }
ԳԶ . } Ասան 'ի գիշերի և 'ի տունջեան ,
և յամենայն ժամու խօսիլ մեզ զբան Տեառն՝
զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Ասան չանկանելոյ մեզ 'ի փորձութիւն ,

որում ոչ կարեմք հանդուրժել՝ զՏէր աղա-
չեսցուք ։”

Այս ամբիժ և անդատապարտ կալ մեզ
տռաջի անեղ ատենին ՎԻՍՏՈՍԻ՝ զՏէր ա-
ղաչեսցուք ։”

Այս ան առաջնորդելոյ մեզ ՚ի նաւահան-
գիստն կենաց անլախճանից՝ զՏէր աղաչես-
ցուք ։”

Այս ան արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչ-
մանն և երկնից արքայութեանն՝ զՏէր ա-
ղաչեսցուք ։”

Այս ան հոգ՝ ՚ի Եւ ևս՝ միա՝ ՚ի Օւանձինս՝
Ողորմեաց՝ ։”

Ե Ղ Օ Թ Վ

Ի գիշերի և ՚ի տունջեան և յամենայն
ժամու գգեղ աղաչեմք , և ՚ի քէն խնդ-
րեմք մարդասէր Տէր ։ Եւ մեզ Աստուած
փրկիչ մեր . խոնարհեսցի՛ ունկն քո ՚ի խնդ-
րուածս մեր . զի մի ունայն լիցին վաստակք
ծառայից քոց . այլ համարեա՛ զաշխատու-
թիւնս մեր ՚ի գործ արդարութեան , և ՚ի
պտուղ Աստուածպաշտութեան ։ Ընկալ
Տէր՝ զաղօթս և զերկրպագութիւնս մեր , և
հատո՛ մեզ զողորմութիւն քո առատապէս .
ծածկեա՛ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենաղօր
աջոյ . զօրացո՛ զմեզ Տէր՝ զօրութեամբ

սուրբ Հոգւոյդ : պահեա՛ զմեզ որպէս բեր
աւան : Եւ արա՛ առ մեզ նշան բարի, 'ի գո-
վեստ և 'ի փառաբանութիւն անուանդ քում
սրբոյ : Օ՛խ 'ի քո փառս կատարի ամենայն
արարածոց մշանջնաւոր փառաբանութիւն
'ի բարձունս , Հօր և Որբւոյ և Հոգւոյն
սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի՛ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Հովիւ քաջ՝ Հովիւ բարի՝ և յաւիտենա-
կան՝ նայեաց և այց արա բանաւոր հօտի քո ,
զոր ժողովեցեր առ քեզ գթութեամբ քով :
Օ՛խ քո առաջի կամբ Տէր , և առ 'ի քէն
ողորմութեանցդ և գթութեանցդ ակնու-
նիմբ : Օ՛ ամենեւեան օրհնեա՛ , զամենեւեան
խնայանացո՛ , զամենեւեան լուսաւորեա՛ . և
ամենեցուն պարգեւեա՛ զերկնից արքայու-
թիւնդ : Վասն զի դու ես Տէր կենաց , և
Լստուած ողորմութեանց . և քեզ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և՛ :

ՄԵՂԹԱՆԻՔ

Դ՛ի գիշերի և 'ի տունջեան և յամենայն
ժամու անդադար փառաւորեմք զՀայր և
զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ , այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից . Լն՛ն :

ՔԱՐՈՂ

ՄԻ ՆԱԽԱՆՁԻՐ ԵՒ ԽՈՍՏՈՎԱՆ

ԿԱՆՈՆԱՑՆ

Այս } Ս ան ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանա-
գոյս } պարհս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա՛ :

Ս ան ցրելոյ 'ի մէջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ան պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ան պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ա-
մենազօր աջոյն խրոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Ս ան խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղաչ՛ :

Ս ան հող՝ : " Եւ ևս՝ միա՛ : " Օ անձինս՝ :
Ողորմեաց՝ :

ԵՂՕԹ Ք

Տէր երկնի և երկրի՝ արարիչ ամենայն
արարածոց երեւելեաց և աներեւութից : Ըռ-
քեզ կարգամբ յամենայն ժամ : զի ընդ համե-
նայն տեղիս է Տէրութիւն քո , և արքայու-
թիւն քո ամենեցուն տիրէ : Շնորհեա՛ մեզ
երկիւղիւ 'ի պաշտօն քո կանխել հանապազ ,
սիրել զքեզ 'ի բոլոր սրտէ և 'ի բովանդակ
մտաց , և յամենայն զօրութենէ մերմէ պա-

հել զպատուիրանս քո : Համբառնալ առ քեզ զձեռս մեր 'ի սրբութիւն առանց բարկութեան և երկմտութեան , և գտանել 'ի քէն զշնորհս և զողորմութիւն , և զառաքինասէր գործոցն յաշողութիւն : Այսին զի դու ես Տէր կենաց և Աստուած ողորմութեանց . քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Վրում ամենազօր և յաղթօզ Տէրութեանդ կրկնի ամենայն ժոննր յերկրպագութիւն . և փառաւորի յամենեցունց թագաւորութիւն քո : Այսին յերկրպագութիւնը մեր , և ուսո՞ մեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտութեան : Այսին զի դու ես Աստուած խաղաղութեան , որ բարձեր զթշնամութիւն 'ի միջոյ , և արարեր զխաղաղութիւն յերկինս և յերկրի . հեռաւորաց և մերձաւորաց աւետարանեցեր զնոր պարգևս քոյին բարեացդ : Որում և զմեզ մեծի շնորհացդ արժանաւորս արասցես , դասելով ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո , Աստուած մեր և Տէր մեր և փրկիչ ՅԵՍՈՒՍ ՎԵՐԻՏՅՈՍ : Որ ես օրհնեալ ընդ Հօր և ընդ սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ՄԵՂԹԱՆԻՔ

Յերգս օրհնութեան և 'ի ձայն սաղմոսաց
անգադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և
զսուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. Ամէն :

ՔԱՐՈՋ

ՈՂՈՐՄԵԱՆ ԵՒ 'Ի ՆԵՂՈՒԹԵԱՆ
ԿԱՆՈՆԱՑՆ

ԲԶ : } Այսն գտանելոյ մեզ զչնորհս և զս-
ԴԶ : } րբն զորմութիւն 'ի բարեբար Տեառնէ մերմէ՝ ըզ-
Տէր՝ աղաչեսցուք : Տէր ողորմա՛ :

Այսն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութենէ
մարդկան և յորոգայթից սատանայի՝ զՏէր
աղաչեսցուք :

Այսն ամենայն անձանց Քրիստոնէից և
տանց հաւատացելոց՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Այսն որք 'ի լերինս յայրս և 'ի փապարս
բնակեալ են սուրբ Հարքն մեր՝ զՏէր աղա՛ :

Այսն որք սաղմասիւք և օրհնութամբ
կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւր-
եանց՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Այսն հոգ՝ : " Եւ ևս՝ միա՛ " : Օ՛րհնձիւնս՝ :
Ողորմեաց՝ :

ԼՂՕԹՔ

Գահանամք զքէն Տէր Լստուած մեր , որ զարթուցեր զմեզ 'ի հանգստենէ քնոյ շնորհիւ ողորմութեան քո : Օ արթն զմիտս մեր արդարութամբ առ քեզ Տէր Լստուած մեր , զի տեսցեն աչք մեր զփրկութիւն քո : Եկեսցէ և բնակեսցէ առ մեզ Լստուածութիւն քո . և ողորմութիւն քո հովանի և պահապան լիցի 'ի վերայ պաշտօնէից քոց : Եւ զմեզ զծառայքս քո արժանի արա 'ի տուէ և 'ի գիշերի և յամենայն ժամու միշտ խորհիլ 'ի սէր պատուիրանաց քոց : Եւ գոհանալով փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Կենդանաբար զօրութիւն և աղբիւր անմահութեան , դու ես ՎԵՐԻՍՏՈՍ Լստուած փրկիչ մեր : Որ շնորհեցեր մեզ 'ի մէջ գիշերի յառնել և խոստովան լինիլ առ քեզ վասն իրաւանց և արդարութեան քո : Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր Լստուած մեր , արա զմեզ արթունս և պատրաստս 'ի ժամ առաւօտու ընդ սուրբս քո : Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Լսէն :

ՄԸՂԹԱՆՔ

Գոհութեամբ և ճշմարիտ խոստովանութեամբ անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և զուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ՝

ԹԱԳԱԽՈՐՔ

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԿՈՒՇԱԹԻ

Թա՛գաւո՛ր յաւի՛տեա՛լսն ,

Ի՛նչե՛ր մեզ Աստուած փը՛րկի՛չ մեր և կեցո՛ղմն՛դ, որ յա՛մե՛նայնի՛ կա՛րճ՛ի՛ս դի՛ս :
 Սը . Ի՛նչե՛ր մեզ Աստուած փրկի՛չ մեր . յոյս ամենայն ծագաց երկրի . և ո՛ր 'ի՛ժո՛ղ հե՛ռի : Ո՞ր պատրաստէ՛ զլեբինիս զօրութեամբ իւրով . և ըզգեցեալէ զօ՛րո՛ւթիւն . և կեցո՛ղմն՛դ Տէր որ յա՛մե՛նայնի՛ :

Էի . Ի՛նչե՛ր աղաճանաց մերոց Տէր մարգասէր , և գթա՛ 'ի մեզ :

Թ . Մի՛՛ զի՛ս անտե՛ս ա՛ռնե՛ր . ա՛յլ ո՛գնեա՛լի՛նձ մա՛րգասէ՛ր :

Սը . Մի՛ ընկենո՛ւր զիս Տէր յերեսաց քոց .

և զհողի քո սուրբ՝ մի համեստ քո յիմենն ։
 Այլ ասուր ինձ զցընծութիւն քո քրկու
 թեան . և հոգւով պետութեան քո հաստա
 տեա՛լ զիս . այլ օգնեա՛լ ինձ մարդասէր ։
 Էի . Սի անտես առնե՛ր զիս՝ Տէր Աստու
 ռա՛ծ քո՛րկիչ իմ . այլ շնորհեա՛ ինձ թո
 ղութի՛ւն բազմագո՛ւթ մարդասէր , և
 ը՛կեցո՛ւ ։

Թ . Երկե՛նք ե՛րկե՛ր գոհանա՛ն զքէն
 Տէր . անարա՛ծք ամենայն քեզ ե՛րկե՛ր
 պազա՛նենն . և հրեշտա՛կք ՚ի՛ բարձունս
 ա՛ղա՛ղակե՛ն ե՛րկե՛ն . ո՛ղորմեա՛ գու
 ստե՛ղծեր , մի կո՛րո լսա՛նք ։

ՍԷ . Երկե՛նք երկնի՛ց , ջուրք որ ՚ի վերոյ
 քան զերկինս օրհնեցէք զա՛նո՛ւնն . Տեա
 ռն ։ Օ ի նա ասաց և եղեն . հրամայեաց և
 հա՛ստատեցան . և հրեշտա՛կք ՚ի բարձ՛ր ։

Էի . Երկե՛նք ե՛րկե՛ր հանա՛պաղ ըզքեզ
 գովեն՝ . թագաւո՛ր քո քառաց . Սե՛րովբէք
 և Քե՛րովբէ՛ք ՚ի խո՛նա՛րհ ունենլո՛ւ ըզ
 գէ՛մս իւրեանց . և միաձա՛յն բարբառօ՞ն
 աղաղակե՛ն ե՛րկե՛ն . սո՛ւրբ . ս՛ուրբ .
 սուրբ . Տէ՛ր զօրո՛ւթեա՛նց ։

ԵՐԵՔՇԱԹԻ

Ք. Երկայնամիտ ես Տէր առ ամենեսեան .
 և գըթա՛ Տէր 'ի վերայ մեր . որբալէս և՛
 յաւազակին փըրըկիչ և՛ ըկեցո՛ :

ՄԶ. Երկայնամիտ բազումողորմ և ճըշմա
 րիտ նայեաց առիս . և՛ ո՛ղո՞ւ բմեա՞ց ինձ :
 Տո՛ւր զօրութի՛ւն ծառայի քոյ . կեցո՛ զո՛րդի
 աղախնոյ քոյ . և արա՛ առ իս զնըշա՛ն բա՛
 րութեան . և գըթա Տէր 'ի վերայ մեր՝ :

Ք. Տէր որ գըթացա՛ր յաւազակն խաչա
 կե՞ց լինիլ քեզ . և մաքրեցեր զաղտեղու
 թի՛ւն յանցանա՞ց նորա յաղբերե՞լ կո
 ղե՞ր քոյ . գըթա՛ և յիս 'ի մեզաւորս , որ
 ծարաւե՞ս եմ ա՛ռ քեզ . և փափագիմ 'ի դա
 ւիթըս քո՞ որբալէս ըզմի 'ի յեղջերուաց 'ի
 յաղբե՛ր ըլ՞ս ջուրց :

Ք. Մարտեա՛ւ ընդիս թը՛շնամին . հանա
 պա՞զ զիս կամի՞ կորո՛ւսանել . այլ գո՛ւ
 Տէր ի՞մ ա՛յց տրա տըլո՛րեմ՛ և ո՛չխարիս ,
 և ը՛կե՞ցո՛ :

ՄԶ. Մարտեա՛ն ընդիս 'ի տարապարտուց .
 և փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս . ա՛յլ
 ե՛ս յա՞ղթա կո՛յի : Հատուցե՛ն ինձ չար

փոխանակ բարւոյ . տտեղութիւն փոխանակ
սիրոյ իմոյ . այլ դո՛ւ Տէր իմ ա՛յց արա՛ :
Էի . Ս'ը հոյի՛ւդ ե՛ս հօտից բանաւո՞ր կեն
դանեաց . տուր ինձ յո՛յս կենաց ապաշ
խարճութեան . և դարձո՛ղ զմոլո՛րեալս 'իմ
հօ՞տ քո ՎԵՐԻՍՏՈ՞Ս , և ըկե՛ցո՛ :

Թ . Ս'եղայ և աղա՛չեմ ըզ քեզ . Թողու
թիւն շքնորհեա՛ մեղաց իմո՞ց . քաւի՞չ
իմ լե՛ր քո գըթութեամբդ . որ միայնդ ես
փրկիիչ , և ըկե՛ցո՛ :

ՍՐ . Ս'եղայ Տէր մեղայ . և զանօրէնութիւ
նըս իմ ե՛ս ի՞նչէ՛ն գիտեմ : Աղաչեմ և
խնդրեմ 'ի քէն , Թո՛ղ ինձ Տէր . Թո՛ղ ինձ .
և մի կորուսաներ զիս ըստ անօրէնութեան
իմոյ . քաւի՛չ իմ լե՛ր քո գըթութեամբդ .
որ միայնդ ես փրկիիչ , և ըկե՛ցո՛ :

Էի . Ս'եղայ քեզ Տէր . մեղայ քեզ Տէր ,
մեղայ . և քան զաւաղ ծալնո՛ւ բազում
են յանցա՛նք իմ . պատրա՛նք աշխարհիս խա
բեցի՛ն զիս . և եղէ՛ անպրտուզ 'ի կենաց
յուտոյդ . այլ դո՛ւ անտխակալ և անյիշատաք
փրկիիչ . խնա՛ցեա 'ի մեղացեալ ծառայս ,
և քկե՛ցո՛ :

ՉՈՐԵՔԱՐԱՐՈՒ

Թ. Տէր իմ բազում են անօրէնութիւնք
ա՛նձի՛ն ի՛մոյ . ո՛չ յի՛շեցի զահեղ ը՛զ
զա՛տատա՛նքս քո . ա՛րդ անկե՛ալ ըզ
քե՛զ ա՛ղաչեմ . շնորհեա՛ ինձ ապաշխա
րութիւն Տէր , և ո՛ր զո՞ք բմեա՛ :

ՍՂ. Անօրէնութիւնք իմ բարձրացան քան
ըզգլուխ իմ . և որպէս բեռն ծանր ծանրա
ցա՛ն ի վերայ իմ : Նեխեցա՛ն և փտեցան
վերք իմ յերեսաց անզգամութեան ի՛մոյ .
ո՛չ յիշեցի զահեղ զգատատանքս քո . ա՛րդ
անկեալ զքեզ աղաչեմ . շնորհեա՛ :

ՀԻ. Պաղատա՛նս մատուցանե՛մք քեզ Հայր
երկնա՛ւոր . մի անտե՛ս առե՛նք զաղա՛նս
մե՛ր . ա՛յլ անցո՛ գցասումն քո ի՛մէնդ .
և յիշեա՛ զե՛ պատկե՛ր եմք բարերարու
թեանդ :

Թ. Տէր իմ գըթութիւնըք քո բազում են
յոյժ . անիս արա՛ զբարեբա՛րութիւնըս
քո . որպէս և ըմբօքսաւորին , և ի՛նձ ո՛ղոր՛ :

ՍՂ . Վթութիւնըք քո բազում են Տէր . և
լստիրաւանց քո՞ց կեցո զիս : Բազում են
որք հալածեն և նեղեն զիս : Ի վկայութեանց

քոց եւ ոչ խոտորեցայ . առիս արան զբարե
բարութիւնն քո . որպէս եւ ըմա՞քսաւ ո՞րին ,
եւ ի՞նձ ողորմեա՞ :

Է. Ա՛նոխակալ եւ անյիշաչա՛ր Տէ՛ր . որ
գըթալով ՚ի մեղաւո՛րս շնորհեցե՛ր ա՛պաշ
խա՛րո՛ւթիւն . արգ գըթա՛մ եւ յիս Տէ՛ր ՚ի
մեղո՛ւցեալ եւ յանօրի՛նեալ քո ծառայս՝ .
եւ փո՛խա՞րկեա՛լ ըզգործօղջս չա՛րեաց ՚ի՛
զըզ ջո՛ւմն ապաշխա՛րո՛ւթեան , եւ ըկեցո՛՛ :

Թ. ՚Ի Տա՛ճարի՛ քում սը՛րբութեան՝ .
փառա՛ւորելով ըզ քեզ . դո՛ւ ո՛ւնիս
իշխանութի՛ւն , որո՛րմեա՞ մեղ :

Յ. Այլ ես ըսա բազմ՛ւմ ողորմութեան քում .
մըտից ՚ի տուն քո . եւ երկիրպագից ՚ի տաճա՛ր
սուրբ քո երկի՛ւղի՛ւ քո : Տէ՛ր առաջնօր
դեա՛ ինձ յարգարութեան քում վասն թըշ
նամեաց իմոց . եւ ուզի՛ղ արա առաջի իմ ըզճա
նապա՛րհըս քո . դու ունիս իշխանութի՛ւն ,
որո՛րմեա՞ մեղ :

Է. ՚Ի տաճարի՛ քում սը՛րբութեան հանա
պա՛ղ ըզ քեզ գոյեմք թա՛գաւմ՛ւր փա՞
ռանց . որ ունիս իշխա՛նութի՛ւն կենաց եւ
փըրկութեան , որո՛րմեա՞ մեղ :

ՀԻՆԴԱՐԱՐԵԹԻ

Թ. Ապաշխարու թեան արտաժողան աւազան լինի, և լուսնայ զբաղմունքին և ըմբռնաց. սովան շնորհեա՝ յառաջ քան ըզվախճան զբաղմունքին և ըզմեծ քո զորմունքին :

ՄԼ. Օտարաւիկէ անձն իմ առ քեզ Աստուած հը զօր և կենդանի, երբ եկից երեսեցայց երեսացդ Աստուծոյ : Եղեն ինձ արտառուք իմ կերակուր 'ի տուէ և 'ի գիշերի . և այն՝ զի ասէին ցիս զօրհանապաղ, թէ ո՛ւր է Աստուած քո : սովան շնորհեա :

ԺԵ. Յորժամ գոս փառօք հօր յահագին աւուրն 'ի դաժան զերկիր . և զողան սարսափմամբ երկրածինքս ամենայն 'ի յահէ՛ք քո՛ւմիկ . 'ի նստի՛լ քո յատենի՛ գատաւոր ահեղ . և յակնարկել քո յարարածս՝ յիշեա՛ և զիս ը՛զ բազմամեղս . որ ընկըզմալս եմ յանցանօք բա՛նսարկութն խա՛րմամբ , և հայցեմ զաւա՛ղակին Տէր և զիս յիշեա՛ որ միա՛յնդ եմ փը՛րկի՛չ , և ը՛կեցո՛ :

Թ. Օրս որ 'ի նաւի՛ տշխարհի՞ ալէկո՞ծ հն մեղք իմ . նաւահանգիստ ապաշխար

բոլոր թեան շնորհեա՛ ինձ բազմ լմողորմ, և
ըկեցո՛ւ :

ՍՂ . Այեցո՛ղ իս լստուած զի հասի՛ն շնորհ
յա՛նձն իմ . ընկլայ՛ ես 'ի խորս անգլխդոց
ուր ո՛չ գո՛յ ինձ հանգիստ . նաւահանգիստ՝
էի . 'յաւապե՛տ բարեգութ առ քեզ ապա՛
ւի՛նք իմ . տո՛ւր ինձ ձեռն որպէս երբեմն
Պետրոսին 'ի վերայ անլեացն . որ ծը՛փիմս
ալեկոծեալ յանցանօք մեղա՛ց, և ըկեցո՛ւ :

Թ . 'Եւ ու ես 'ՎԻՒՍՅՈՒՍ աղբիւր կենաց՝ .
բղիթն՝ լմն ողորմութեան . շնորհեա՛ փրկի՛չ
անձանց մերոց ըզթողութիւն մեղաց մե՛րոց,
ՍՂ . 'Ի քե՛ն է Տէր աղբիւր կենաց . և լու
սով երեսաց քոց տե՛սա՛նեմք ըզլոյս : 'Որա
գեա՛ զողորմութիւնըս քո՛ որք ճանաչեն ըզ
քեզ . զարդարութիւնըս քո՛ ոյք ուղիղք
ե՛ն սրբտի՛ւք . շնորհեա՛ փրկի՛չ անձանց՝
էի . Որ աղբիւրդ ես ծաբաւեա՛ց և հանգիստ
աշխատելոց . ճանապարհ մոլորելոց , և հո
վի՛ւ հոգեւոր բանաւո՞ր հօ՛տի . փափաքողացո
առ քեզ 'ՎԻՒՍՅՈՒՍ լեր նա՛ւահանգիստ . և
արբո՛ մեզ ծաբաւեա՛ցս զբաժակ քո քողց
բութեան յանըսպա՛ռ յաղբե՛րէ՛ք :

ՈՒՐԲԱԹ

Թ. ՚Ի՛ Տաճարի՛ սրբբո՛ւթե՛լն քու՛մ
լո՛ւր Տէ՛ր ձա՛յնի ի՛մում . և ա՛ղա՛չա՛նք
իմ ժամա՛նե՛սցե՛ն ՚ի յա՛կա՛նջը՛ս քո՛ Տէ՛ր .
ՍՂ. Լուա՛ւ ինձ ՚ի տաճա՛րէ սրբոյ իւրե՛
ձայնի ա՛ղօթի՛ց իմոց . և աղաղակ իմ առաջի
նորա , մըտցէ յա՛կա՛ն ջը՛ս նորա . և աղա՛ :

ԱՂՈՒՀԱՅԻ : *

ԷԷ. Ո՛ր լուսատու՛ ես տիե՛ղե՛րաց Վրի՛ս՛
ՏՈՍ Աստու՛ած . լո՛ւսաւո՛րեա՛ն զիմ ըզ
խա՛ւարային խո՛րհո՛ւրդս , և ը կե՛ցո՛ :

ՆՆԶԵՑԵԼՈՑ : †

ԷԷ. Օ՛րհնեա՛ւ ե՛ս Տէ՛ր , և փա՛ռա
ւորեա՛լ է՛ քո անբաւ մա՛րդասիրութիւնդ .
զա՛ղա՛չա՛նքս մե՛ր քեզ մա՛տուցա՛նե՛մք ,
որ Թագաւորդ ես յա՛ւիտե՛նից . ըղն՛նջե
ցեա՛լսն մեր ա՛րժանե՛արա՛ Տէ՛ր ընդու
նիլ ՚ի կեա՛նսըդ յաւիտե՛նի՛ց :

Թ. Արտառու՛ս ինձ շնո՛րհեա՛ ՚ի՛ յապաշ
խա՛րութի՛ւն Տէ՛ր . զի լուա՛ցի՛ց ըզմեզ

* Միայն աղաւանջին առաջ :

† Բայ յաղահայէն , յամենայն ուրեմի առաջ :

անձին խմյ . որպէս պո՞ռնին անգլեմ ,
 և ըկեցո՞ :

ՍՂ . Այստակեցայ ես 'ի Հեծութեան խմում .
 լուացի զամենայն գիշեր ըզմահիճս իմ . և
 արտասուօք խմովք զանկողինս իմ թացի . զի
 լուացից զմեզս անձին խմյ . որպէս պոռ .
 էի . Ո՛ր ազբի՛ւրդ ես անանկան Վարժ
 Յո՞ւս Լստրուած . զվի՛րաւորեալ ան
 ձըն իմ 'ի մեզաց . բըժըշկեա՛ն Տէր բըշկ
 մա՞մ մը անտասուաց , և ըկեցո՞ :

Թ . Օ մո՛լորեալ ծա՛ռայս խը՛նդըրեա՛
 Տէր . և մի՞ դատապարտե՞ր ըզիս , 'ի յա
 ւուրն անյցելութեա՞ն քոյ մա՛րդանէ՛ր :

ՍՂ . Կեցցէ՛ անձն իմ օրհնեսցէ ըզքեզ .
 և իրաւունըք քո օգնե՛ցեն ինձ : Մոլո
 բեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ . խընդ
 բեա՛ զծառայս քո , զի զպատուիրանս քո ես
 ոչ մո՛ռացայ . և մի՛ դատապարտեր՝ :

էի . Ո՛ր մոլորեցայ 'ի հօ՛տէ՛ քո՛ւմէ՛ հո՞
 վի՛ւր բա՛րի . խը՛նդըրեա՞ն զի՛ս ըզ մո՛
 լո՛րեալս . և արժանա՛ւորեա՛ խա՛ռնիլ 'ի
 հօ՛ւմ քո Վարժ-Սո՞ւս , և ըկեցո՞ :

ԹՎԳՆԻՈՐԻՔ

ՄԱՐՏԻՈՍԱՆՑ

ՀԱՅ ՌԻԹ ԶԱՅՆԻՑ

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

Թագաւոր յաւիտեան յիշատակուի,
 * ԱՎ. Օ ողորմութիւն քո՛յ՛ Տէ՛ր բարե-
 աշխարհային մե՛ր զ . և բարեխօսու-
 թեամբ սրբբոց (այս անուն .) մի՛ կորուսա-
 ներ ըզլմազ . Ե՛րբ որ ըզլութիւն
 սո՛ւրբ ողորմա՛ մազ .
 ՄԼ. Փրկութիւն արդարոց 'ի Տեաւնէ է .
 վերակացու է նոցա 'ի ժամանակս նեղու-
 թեան : ( ) Գնեսցէ՛ նոցա Տէր և փրկեսցէ
 ընդոսա . ապրեցուցէ՛ 'ի մեղաւորաց . և կե-
 ցուցէ ը՛ղ նոսա զի յուսացա՛ն 'ի նա . և
 բարեխօսութեամբ սրբբոց՝ :

---

* Պարգաւ Բէ վասն է՛ր յարգիրոսաց Բագաւորի ԱԹԱ-
 ՋԻՆ ԿՈՂՄՆ յառաջ եղեալ է խն զԱՌԱՋԻՆ ԶԱՅՆԻՑ : Ասին
 Բէ՛ր առաջ Գրիգոր ԼԱԽԱՆԱՐԻՉՆ Օր տառնալէ զայս յամփո-
 խէն զմասոր յարգինսն արեոց ինասանացն Հռիփփոսանց և
 Գալիանէանց : Յետոյ շարադրօն զԲագաւորի յարգիրոսաց ,
 զայս Բանս եր Ակ յայնիս վասն հանրեղելոյ քան ինասանացն 'ի
 նոյն յայն : Եւ առ 'ի պարիս երեւոց արեոց ԼԱԽԱՆԱՐԻՉՆ ,
 յառաջ Դասեաց զնա խն զԱՌԱՋԻՆ ԶԱՅՆԻՑ :

էի . Որք ըղ ասնջանս և ըզման վասըն քոյ
յանձն առին . և հեղին զարիւնս իւրեանց
վասն անուանըդ քոյ սրբոյ . բարեխօսու
թեամբ սոցա մի կորուսաներ ըզլմեզ . Երբ :

ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՁ . Բարեխօսու թեամբ սըբրոց (այս
տեսն .) աղաւ չեալաբիմ մք ըմիգեզ .
Թողո՞ւթի՞ւն շընորհեա՞ր յանցանալից
մի՞րոց . բարեբալի՞ւրք Վարժարձո՞ւ
ՍՂ . Սերճ է Տէր առ այնոսիկ որք մաշեալ
են սրտիւք , և ըզխոնարհս հոգւով կեցո՞ւ
ցանէ : Բազո՞ւմ նեղութիւնք են արդարոց .
յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր . և պահէ զա
մենայն ոսկերս նոցա . և մի 'ի նոցանէ մչ
կորիցէ . Թողո՞ւթի՞ւն շընորհեա՞ր ,
էի . Ո՞ր յաղթօղ զօրութեամբ 'ի հանդէս
ճրգնաւսի՞ր բա՛կան . տեա՛ս բա՛տ պա՛
հեցե՛ր զխո՞ստովանօղ վը՛կմյս քո՞ Վարժ
ճՈՍ Լստրուած տո՛ւր մե՞զ օգնութիւն բա՛
'ի նեղութեան մարում . բա՛րեխօսու
թեամբ սրբոց մարտիրոսա՛լց , և՛ ըկեցա՛ :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

ԲԶ. Բարեխօսութեամբ սրբոց (այս առիթով) պարգևեալ մեկը Տէր. առնուլ մասն եւ բաժին ընդ հրաւիրեալսն 'ի կոչումն ա'րքայութեան երկնից :

ՍԶ. Սքանչելի է Աստուած 'ի վերայ սրբոց իւրոց Աստուած Իսրայէլի : Այս տացէ զօրութիւն հաստատութեան ժողովրդեան իւրոց, օրհնեալ է Աստուած. առնուլ մահսն եւ բաժին ընդ հրաւիրեալսն 'ի կոչումն :

ԺԷ. Մարտիրոսք երանեալք եւ փառաւորք եալք. որք բազում տանջանացն համբերեցիք. դուք ըզ լոյսն կենաց ըզգեցեալ ունիք. եւ առ Քրիստոս վասն մեր բարեխօսեցէք :

ԱՆՍԳ ԿՈՂՄ

ԲԿ. Դու ես Քրիստոս աղբիւր կենաց. բազում ողորմութեան. շնորհեցի՞ր սրբբոց (այս առիթով) յաղթող ըզհաւատալիութիւն. հալածել բաւաւորն եւ լուսաւորել զանձի'նը մե'ր :

ՍԶ. Աստուած փառաւորեալ է 'ի խորհուր

դէս սրբոց իւրոց . մեծ և անաւոր 'ի վերայ
այնոցիկ որք շուրջ են ը'զ նո'վաւ : Տէր
Աստուած գորութեանց ո'ր նմանի քեզ . հոր
ես դու Տէր , և ճշմարտութիւն քո շուրջ է'
ը'զքե . շնորհեցեր սրբոց («յ» առան .) յազ
թող զնաճատակութիւն . հալածել զհաւա
րը'ն և լո'ւսաւորել զանձի'նը'ն մեր'ն ,
ի . Որ շնորհօ'ք սուրբ Հոգւոյն յազթեցիք
թըշնամւոյն . երանեալ սուրբ վիպք Վրտ
ՅՈՍԻ . վասն ձե'ր տնողացո հայեցե'ք
. Մատուցոց զթողութիւն մե'զաց :
ի . Ո'ր պսակդ էք պարծանաց ամենայն ա
ռաքինեաց . նախաշաւիղ և առաջնորդ կե
նացըն յաւիտենից . ով սուրբ վը'կայք
առ պըսակի' չըն սրբոց և վասն մեր բարե
խօսեցե'ք . շնորհելով ողորմութիւն յա
նըսպառ աղբերէ'ն կենացըն յաւիտե'սի
նից :

ԵՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

ԳԶ . ի'զ ճշմութիւն սրբոց («յ» առան .)
բարեխօս ո'ւնի մք առ քե'զ ՎրտՅՈՍ .
և աղաչեմք սոքօ'ք շնորհեա զթողու

Թի՛ւն յանցանաց մերոց՝ . և 'ի կեանսորդ
յաւիտե՛հնից , նորոգեա՛լ և ըկե՛ցո՛ :
ՎՂ . Լոյս ծագեաց տրդարոց՝ . ուղղաց սրբ
տից եղև ուրախութիւն : Աւրա՛խ եղերուք
արդարք 'ի Տէր . և խառովան եղերուք
յիշատակի արբուծե՛տն նորա . և աղաչե
միք սոբօ՛ւք շնորհեա՛ զթողութի՛ւն յան՝ :
Էի . Հանդիսացեա՛լք 'ի մարտս պատերազմի
յա՛ղթօղ գլտայք սո՛ւրբ զը՛կայք . քան
զի ճանապարհօրդեցիք ըմն՛ յերկնային
քաղաքն յերո՛ւսաղէմ . ընդ անմարմնոցն
դասս փառաւորելով սո՛ւրբ ըզլըրո՛ւր
զո՛ւթիւնն :

ՎԱՍՈ

Գ.Կ . Ը՛ղճգնութիւն սրբոց (այս անուն .)
բարեխօս ո՛ւնի՛մք սաքե՛ղ ՎՐԻՍՏՈ՞Ս .
և աղաչեմք սոբօ՛ւք շնորհեա՛ զթողութի՛ւն
յանցանաց մերոց՝ . և 'ի կեանսորդ
յաւիտե՛հնից , նորոգեա՛լ և ըկե՛ցո՛ :
ՍՂ . Պատուակա՛ն է առաջի Տեառն մահ
սրբոց իւրոց . ո՛ Տէր ես ծառայ քո ծմ՝ , ծա
ռայ և որդի աղախնոյ քոյ : Հատե՛ր զկա

պանս իմ, քեզ մատուցից պատարագ օրհնու
թեան, և զանուն Տեառն կորզացից, և
ազաչեմք սղօք շնորհեա՛ զթողութիւն՝,
ի՛. Հանգիսացեալք ՚ի մարտս պատերազմի
յա՛ զթօ՞ղ գլխայք սո՛ւրբ վը՛կայք. քան
զի ճանապարհորդեցիք ըմ՛շ յերկնային
քաղաքն յիշրո՛ւսադէմ. ընդ անմարմնոցն
գա՛սս փառաւորելով սո՛ւրբ ըղիշրո՛ւ
զո՛ւթիւնն.

—
ԶՈՐՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

ԴԶ. Ո՞րք ՚ի խորանս սրբութեան եմք ժողո
վեալ օրհնել զքեզ ՎՐԻՍՏՈՒՄ. աղա՛ւանօք
սը՛րբոց (այ՛ առա՛ն.) զպաղա՛տանս մե՛ր մի՛
անտե՛ր առնե՛ր. որ միայնդ ե՛ս բա՛զում
ողորմ թա՛գաւոր փառա՛ց ՎՐԻՍՏՈՒՄ.
ՄԼ. Սե՛րձ է Տէր առ ամենեւեան որք կար
դան առ նա. առ ամենեւեան որք կարդան
առ նա ճշմարտութեամբ. Օ՛ կա՛մս երկեւա՛
ծա՛ց իւրոց առնէ Տէր, աղօթից նոցա լըսէ,
և կեցուցանէ ըզնո՛սա. աղա՛ւանօք սրբոց
մտաբիրոտացն զպաղա՛տանս մե՛ր մի՛ անտե՛ր
առնե՛ր. որ՛.

ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՒ ՄԱՐԴԱՐԷԻՑ

Այն բանք և ոչ են խօսք, որոց ոչ լրսին
ձայնք նոցա : Բնդ ամենայն երկիր ել
բարբառ նոցա . և մինչև 'ի ծագս աշխարհի
են խօսք նոցա . աղաչանօք սըրբոց առաքե
լոցն զպաղատանս մեր :

Ի . Երանտակք և՞ վեկայք Վարժ ԵՅՈՍԻ
Լստո՞ո լծոյ . ընդ հանձնը տի՞ե՞զե՞
րա՞ց քա՞րողք փըրկո՞ւթեան . որք զանձի
նըս ձե՞ր մա՞տուցի՞ք պատարա՞յգ . և զե
նո՞ւմ Լստո՞ւ լծո՞յ չո՞ր 'ի՞ հո՞տ ա՞ն՞ու
շից . ժո՞ղովելո՞ցս 'ի կա՞տարե՞լ զլիշա
տա՞կ ա՞նուան ձե՞րոյ . բարեխոսեցէ՞ք ա՞ռ
Տէր վասն քաւութեան մեղա՞ց ըմբո՞ց :

ՎԵՐՋ

ԴԿ . Օրեքսըրբեան Տէրութիւնդ
քո միաբա՞ն աղաչեմք , լո՞ւր Տէր .
աղաչանօք սրբոցն («յ» ա՞ռա ,) խընայեա՞
'ի մեզ , և ըկե՞ցո՞ :

ՍԴ . Աւրախ լեցին ամենեքեան որք յուսա
ցեալք են 'ի քեզ , յաւիտեան ցընծացեն .
և բնակեսցիս դու 'ի՞ նոսա : Պարծեսցի՞ն
'ի քեզ սիրելիք անուան քոյ . զի օրհնեսցես

դու զարդարն Տէր . որպէս զինու հաճու
թեամբ քով պըսակեցեր ընդ ուս . ազա՛ւանօք
սրբոց մարտիրոսացն . խնայեա՛ն 'ի մեզ , և
ըկե՛ցո՛ւ :

Ի՛նչ . Տօ՛նէ՛լ այսօր Եկեղեցի սուրբ զյիշատա՛մ
կը՛ս ձե՛ր սուրբ ըմբ՛կայք . ո՛րք զօրու
թեամբ՝ սուրբ Հոգւո՛յն վանեցիք զպա՛տեմ
բա՛ղմ չա՛րին՝ . և 'ի կամարը՛ս լուսեղէ
նը՛ս թագաւո՛րեալք . օրհնե՛լ սո՛ւրբ և
զի՛րրորդութիւնն :

ՍՐՈՑՆ ՍՅԵՓԱՆՆՈՍԻ :

ՍՏԵՂԻ

ՍՅ . Այսօ՛ր գաղք հրեշտակա՛ց . ուրա՛ջ
խա՛հանան ընդ ճը՛գնութիւն սրբոյն Ստե
փաննոսի նախաժըկա՛մ յին . Քանըզէ՛ գո՛
չէ՛մ / Ե՛մք / Եկե՛ցի քո Քրի՛ստո՛ս ըզբ
յա՛ղթա՛նակ մարտ Հե՛ղման ա՛րեան
սո՛ւրա՛մ 'ի՛ք վե՛րայ ըմբ՛ ծի առնո՛ւ ա՛ման
ըմբո՛ւմ յ Տէ՛ր :

Բազո՛ւմ համարձակութիւն է սորա ա-
ռաջի Ղստուծոյ 'ի ձեռնն Հեղման սուրբ
արեանն ի՛մբոյ . քանզի յօժա՛րո՛ւ
թեամբ՝ մատնեաց զանձն իւր չա՛րաչա՛ր

և՛ դառն տանջանաց վաճառն մեծի՞ն ա՛ն
ուսանելն Տեառն :

Քանզի արհամարհե՛լ լո՛վ ա՛նարգեանց
զանցաւո՛ր ըզկեանս աշխարհի՛ս, և փափա
գեանց յաւիտենական կե՛նացն . և մի՛շտ և
հա՛նասլա՛ղ ուրախտնայ ընդ Տեառն ի՛մ
բոյ յա՛նը սպա՛ռ յո՛ւրախո՛ւն լծի՛ննն :

Քանը՞զի գո՛չէ Եկեղեցի՛ք քո՛ Քրի՛ս
ՅՈՍ ըզ ըյա՛ղթանակ մարտ հեղման արեա՛ն
սորա՛ն ի՛ վերայ ըմբ՛ծի անուս՛ն քո՛ Տէ՛ր :

Փա՛ռք Հօրն հեկա՛նի՛, Որդւոյն միաճ
նի՛, և ա՛ղաթի՛ չսուրբ Հո՛գւոյն ըլա՛յ
ե՛լէ : փա՛ռք պատի՛ւ և իշխանութիւն .
այժմ՛ և մի՛շտ և յաւիտեանքս յաւիտենից .
Ամէ՛ն :

Ե՛ւ յորժամ շա՛րժի՛ն ե՛րկինք և եր
կիր ի՛ յահէ՛ փառաց բա՛նին Տեա՛ռն
Ա՛ստուծոյ : Յայնժամ նըստուցա՛նէ՛
ընդ աջմէ՛ իւրմէ՛ ը՛զ սիրելի՛ս անուան իւրոյ
ի լո՛ւսեղէ՛ն խորանսն զո՛ւգաւ ո՛
րե՛լ լո՛վ :

Արե՛նէ՛ Քայն զառաջէն քոնն իւն : Այսօր
գապք հրեշտակաց ու՛ :

ԱԼԻՍԻՔ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ ԿԱՐԳԱԻ

ԸՍՑ ԳԱՅԸԱՃԻ ԱՌԻՐՑ

ԵՒ

ԸՍՑ ՈՒԹ ԶԱՅՆԻՑ

ՔՐԱՅԻՆԱԿԱՆ ԾՆՆԻՆԱՆ ՏԱԵՐՈՒՆ ՄԵՐՈՑ :

ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ . ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ . ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ :
 ԲԱՆՔԵԱՅ ԳՐԱՆ ԻԼՐ , Ե ԲԺՂԵԱՅ ԳՆՈ
 ՍԱ՝ Ե ՓՐԿԵԱՅ ԳՆՈՍԱ յԱՎԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷ՞ ԻԼՐ
 ԵԱՆՅ : ԻՅՈՍԱՌ՝ ՎԱՆՆ ԵՂԵԳԻՆ ՏԵԱՆՆ՝ ՈՂՈՐ
 ՄՈՒԹԵԱՆՅ ՆՈՐԱ , Ե ԱՐԱՆՆԵԼԵԱՅ ՆՈՐԱ ՈՐ
 ԴԻՔ ՄԱՐԳԿԱՆՆ :

ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ՝ . ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ՝ . ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ՝ .
 ԻՒ . ԻՂԵԳԻ՛ ՈՐԱԿԱՆ ԳԱՆՃՐԵ՝ Ի ՎԵՐԱՅ ԳԵՂ
 ՄԱՆ , ՈՐԱԿԱՆ ԳՈՂ , ԳԻ ԳՈՂԷ՞ ԵԲԵԿԻՐ : ԾԱ՛
 ԳԵՍԵԻ՛ յԱԼՈՒՐԱ ՆՈՐԱ ԱՐԳԱՐՈՒԹԻՒՆ .
 ԲԱԳՈՒՄ ԽԱՂԱԳՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆՆԵ ԿԱՏԱՐԵԱՅԻ՞
 ԼՈՒՍԻ՞ՅՆ :

ՓԱՆՔ Ե ԵՐԿՐԱԳԱԳՈՒԹԻՒՆ ՆՕՐ Ե ՈՐ
 ԴԼՅՅ Ե ՆՈՒԼՈՅՆ ՍՐԲՅՅ . ԱՅԺՄ Ե ՄԻՂՈՒ Ե
 յԱԼԻՏԵԱՆՐԱ յԱԼԻՏԵԱՆԻ՞Յ . Ա՛ՊԷ՞ՅՆ :

ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ . ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ . ԱՆԷ՛ՆԼՈՒԽԱ :

ԱՂԵՂՈՒՔ

ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ԸՍՏ ՈՒՔ ՁԱՅՆԻՑ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՂԵՂՈՒԽԱ • ԱՂԵՂՈՒԽԱ • ԱՂԵՂՈՒԽԱ :

ԱՁ . **Տ**ԷՐ Հողուեացէ զիս . և ինձ ինչ ոչ
պակա սեացի : 'Ի վայրի՝ դալարւոյ անդ բնա
կեցոյց զիս . և առ ջուրլս հանգըստեանս ը
նոյց զիս :

ԻՒ • ԱՂԵՂ • Իջցէ՝ որպէս դանձրե 'ի վերայ
գեղման . որպէս ցօղ զի ցօլէ՝ յերկիր : 'Օրա
գեսցի յաւուրս նորա արգարութիւն . բազում
խաղաղութիւն մինչև կատարեսցի՝ լուսին :

Փառք և եր" : այժմ և" : ԱՂԵՂ : երե" :

Օրի միայն գերանուն գծից . որ ԱՁ և՛ի՛ ՆԴԱՅՆ

Պապ հրեշտակաց օրհնեն ըզքեզ
ՎԵՐՍՏՈՍ ալէլուիա • մարդկան ազգ տալ
մոսեն քեզ • ԱՂԵՂՈՒԽԱ :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

Ալէլուիա • Ալէլուիա • Ալէլուիա :

ԱԿ • Ի՞նչը դուստար է անս • խոնարհեցն զուն
կըն քո • մոռնա զժողովուրդ քո • և ըզտուն
հօր քո • զի ցանկացաւ թաղաւոր գե՛րդոյ
քոյ : Սա ի՛նքն է Տէր քո՝ երկիրպագցես
սմա • և դուստար ծուրայ երկիրպագցէ սմա •
և պատարագօք զերեսս սորա պաշտեսցեն
մեծամեծք 'ի ժողովրդոց :

ԷԻ • Ալէ՛" : Ե՛րկարդասցէ աւիս , Հայր իմ
ես դու • Աստուած ընդունօղ փրկութեան
իմոյ : Ե՛րկ անգրանիկ արարից զնա և բարձր
քան զամենայն թաղաւմբս երկրի :

Փա՛ռք և երկրբ" : ա՛յժմ և" : Ալէ՛" : Երե" :

ԵՐԿՈՐԻ ՁԱՅՆ

Ալէլուիա • Ալէլուիա • Ալէլուիա :

ԲԶ • Ի՞նչե՛ր սրպէս զանձրե՛ 'ի վերայ գեղ
ման • որպէս ցօղ զի ցօղե՛ր յերկիր : Ե՛րկ
գեցի՛ր յաւուրս նորա արդարութիւն • բա
զում խաղաղութիւն մինչև կատարեսցի
լուսին :

էի • Ալէ" : Երջոց Տէր զփրկութիւն իւր • առաջի ազգաց յայանեաց զարդարութիւն իւր : Յիշեաց ողորմութեամբ իւրով զՅակովբ • ճշմարտութեամբ իւրով զտունն Իսրայէլի • և տեսին ամենայն ծագք երկրի ըզփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ :
Փառք և երկրբ" : այժմ և մշտ և" : Ալէ" :

ԱՒԱԳ ԿՈՂՄ

Ալէլուիա • Ալէլուիա • Ալէլուիա :
ԲԿ • Երա կարդացէ առ իս' Հայր իմ ես դու • Աստուած ընդունօղ փրկութեան իմոյ : Ես անդրանիկ արարից զնա • և բարձր քան զամենայն թագաւորս երկրի :
էի • Ալէ" : Ընդ քեզ է ըսկիզբն աւուրըն զօրութեան 'ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծընայ դեռ : Երդուա՛ Տէր' և ոչ ևս զըղջացի • Թէ դու ես քանանայ յաւիտեան ըստ կարգին Սեւթեհեհեկի • և Տէր ընդ աջմէ՛ քումմէ :
Փառք և երկրբ" : այժմ և մշտ" : Ալէ" :

ԵՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :

ԴԶ . Երբ Տէր զգրկութիւն իւր . առաջի
ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր :
Յիշեաց ուղորմութեամբ իւրով զՅակովբ .
ճշմարտութեամբ իւրով զտունն Խարայէլի .
և տեսին ամենայն ծագք երկրի զգրկութիւն
Աստուծոյ մերոյ :

Ի՛ . Ալէ՛ . Յիշեա՛ Տէր զՂաւիթ , և զամ
նայն հեզութիւնն նորա : Որպէ՛ս երգուաւ
Տեառն , և ուխտս եղ Աստուծոյ Յակովբայ :
Փա՛ռք և երկրբ՛ . ա՛յժմ՛ և միշտ՛ : Ալէ՛ :

ՎԱՌ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :

ԴԿ . Ընդ քեզ է ըսկիղբն աւուրն զօրու
թեան . 'ի վայելութիւն սրբոց քոց յար
գանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծընայ ըզ
քեզ : Երգուա՛ Տէր՝ և ոչ ևս զըզնացի .
թէ դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կար
գին Սելֆեսեգեկի . և Տէր ընդ աջմ
բումբ :

Է. Եւէ՛ : Տէ՛ր ասաց ցիս որդի իմ ես դու .
 և ես այսօր ծնեալ զքեզ : Իննդրեա՛յ ինէն , և
 տաց քեզ զՀեթանոսս 'ի Ժառանգութիւն , և
 իշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն ծա՛ղս երկրի :
 Փա՛ռք և երկըր՛ : ա՛յժմ և միշտ՛ : Եւէ՛ :

ՁՈՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

Եւէ՛լուիա . Եւէ՛լուիա . Եւէ՛լուիա :
 ԴԶ . Յիշեա՛ Տէ՛ր զՂաւիթ , և զամենայն
 Հեղութիւն նորա : Որպէ՛ս երդուաւ Տեա
 ւըն , և ուխտս եդ Լաստաժոյ Յակովբայ :
 Է. Եւէ՛ : Տէ՛ր հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ
 ոչ պակա՛սեսցի : 'Ի վայրե՛ դալարուջ անդ
 բնակեցոյց զիս . և առ ջուրըս հանգըստեան
 սը՛նոյց զիս :
 Փա՛ռք և երկըր՛ : ա՛յժմ և միշտ՛ : Եւէ՛ :

ՎԵՐՋ.

Եւէ՛լուիա . Եւէ՛լուիա . Եւէ՛լուիա :
 ԴԿ . Տէ՛ր ասաց ցիս որդի իմ ես դու . և ես
 այսօր ծնեալ ըզ քեզ : Իննդրեա՛ յինէն ,
 և տաց քեզ զՀեթանոսս 'ի Ժառանգութիւն .

և իշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն ծաղս
երկրի :

Ի՞նչ . Ալէ՛ : **Ա**ռբ դուստր և տես . խոնարհե
ցո՛ զունկն քո . մոռա՛ զժողովուրդ քո և ըզ
տուն Հօր քո . զի ցանկացաւ Թագաւոր
գե՛ղոյ քոյ : Սա ի՛նքն է Տէր քո՝ երկիր
պագցես սմա . և դուստր ծուրոյ երկիրպագ
ցէ սմա . և պաաարագօք զերեսս սորա պաշ
տեսցեն մեծամեծք 'ի ժողովրդոց :

Փառք և երկ՝ . ա՛յժմ և միշտ՝ . Ալէ՛ : երէ :

ՔԱՆԱՄԱՐՈՒՄԵՆ ԳԱՄԱՅԵԱՆ ՏԵՆՈՒՆ ՄԵՐՈՅ

Ի ՏԱՃԱՐՆ :

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :

Օրհնեալ եկեալ յանուն Տեառն . օրհ
նեալ որ գալոց ես : Տէր Աստուած մեր
երեւցաւ մեզ . արարէք տօնս ուրախու
թեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ :

Ի՞նչ . Տէր՝ : Տէր 'ի տաճար սուրբ իւրում
Տէր յերկինս յաթո՛ւ իւրում : Ա՛չք նորա
'ի տնանկա Հային . արաւանունք նորա քեն
նեն զորդիս մարդկա՛ն :

Փառք և երկ՝ . ա՛յժմ և միշտ՝ . Ալէ՛ :

ԱՆԻՆՈՒՔ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՆԷԼՈՒԽ • ԱՆԷԼՈՒԽ • ԱՆԷՐՈՒԽ :

ԱՁ • **Ո**ղորութեամբ Տեառն լի եղև երկիր •
և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան : Եւ
հոգւով ընդանոյ նորա ամենայն զօրու
թիւնք նոցա :

ԷԷ • ԱՆԷ՝ **Յ**արեալ Աստուած և ցրուեցան
ամենայն թշնամիք նորա : Փախեան ատելիք
նորա յերեսաց նորա •

Փաճք և երկըր՝ այժմ և միշտ՝ ԱՆԷ՝ :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

ԱՆԷԼՈՒԽ • ԱՆԷԼՈՒԽ • ԱՆԷՐՈՒԽ :

ԱԿ • **Օ**րհիւ հարէք ամենայն հեթանոսք •
աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցլն
ծութեան : Տէր բարձրեալ և ահարկու •
թաղաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի :

ԷԷ • ԱՆԷ՝ **Հ**աճեցա՛ր Տէր ընդ երկիր քո •
և դարձուցեր զգերութիւն **Յակովբայ** : Թա

զէ՛ր զանիրաւութիւն՝ ժողովրդեան քոյ . և
 ծածկեցեր զամենայն մեղը՛ս նոցա :
 Փա՛ւք և երկըր՛ . այժմ՛ և միշտ՛ : Ալէ՛ :

ԵՐԿՐՈՒ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
 ԲԶ . Յարեա՛ւ Աստուած . և ցրուեցան ամե
 նայն թշնամի՛ք նորա : Փախեա՛ն տառիք
 նորա յերեսանց նորա :
 ԷԻ . Ալէ՛ : Տէ՛ր Թագաւորեաց զվայելչու
 թի՛ւն զգեցաւ : Օգեցա՛ւ Տէր զօրութիւն
 ընդ մէջ ի՛ւր էած :
 Փա՛ւք և երկըր՛ . այժմ՛ և միշտ՛ : Ալէ՛ :

ԱՌԱՅ ԿՈՂՄ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
 ԲԿ . Հաճեցա՛ւ Տէր ընդ երկիր քո . և դար
 ձուցեր զգերութիւն Յա՛կովբայ : Թողե՛ր
 զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ . և ծած
 կեցեր զամենայն մեղը՛ս նոցա :
 ԷԻ . Ալէ՛ : ( ) Բհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր և
 օրհնեցէ՛ք զանո՛ւնըն Տեառն : Եպեցէ՛ ա-

նուն Տեառն օրհնեալ . յայսմ հետէ մինչև
յաւելիտեան :

Փա՛ռք և երկրր՝ . ա՛յժմ և միշտ : Ա՛լէ՛ :

ԵՐԴՐԴ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԳԶ . Տէր Թաղաւորեաց . զվայելութիւն
ըզդեցաւ : Այլեւս Տէր զօրութիւն ընդ
մէջ իւր էած :

Է . Ալէ՛ : Գողեա՛ Երուսաղէմ զՏէր .
և օրհնեա՛ զԱստուած քո սիօն : Այլ՛ զօր
ցոյց զնիդս դրանց քոց . և օրհնեաց զորդիս
քո՛ ի քեզ :

Փա՛ռք և երկրր՝ . ա՛յժմ և միշտ և՛ : Ա՛լէ՛ :

ՎԱՍԻ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԳԷ . Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր . և օրհ
նեցէ՛ք զանո՛ւնն Տեառն : Եզկիէ՛ անուն
Տեառն օրհնեալ . յայսմ հետէ մինչև յա՛
ւելիտեան :

Է . Ալէ՛ : Աննդանի՛ է Տէր , և օրհնեալ է
Աստուած . և բարձր եղեցի Աստուած իւր

կութեման խնայ : Աստուած է որ խնդրէ
զվրէժ իմ . և հնազանդ առնէ զժողովուրդս
ընդ ինե :

Փառք և երկըր՝ աշտմ և մշտ՝ : Աւէ :

ՁՈՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Աւէլուիա . Աւէլուիա . Աւէլուիա :
ԴԶ . Պառլեան՝ Երրուսաղէմ զՏէր . և օրհ
նեմ զԱստուած քո՞ սիօն : Օ՛ր զօրացոյց
զնիզս դրանց քոց . և օրհնեաց զորդիս քո՞
'ի քեզ :

Ի՛նչ . Աւէ : Ողորմութեամբ՝ Տեառն լի եղև
երկիր . և բանիւ Տեառն երկինք հաստա՞
տեցան : Եւ հոգւով բերանոյ նորա ամ
նայն զօրութիւնք նոցա :

Փառք և երկըր՝ աշտմ և մշտ՝ : Աւէ :

ՎԵՐԱ

Աւէլուիա . Աւէլուիա . Աւէլուիա :
ԴԿ . Աննդանի՛ է Տէր և օրհնեալ է Աստ-
ուած և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան
խնայ : Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ .
և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինե :

ի՞նչ : Եւ զայն հարեք ամենայն հեթա-
նոսք . աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն
ցընծութեան : Տէր բարձրեալ և ահարկու
թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի :
Փառք և երկրր" . աշտմ և միշտ : Ալէ" :

ԱՄԷՆՈՒՔ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏԵՍՈՒՆ ՄԵՐՈՅ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :

ԱՁ : ամբարձէք իշխանք զգրունս ձեր
'ի վեր . համբարձցին գրունք յաւիտենից
և մոցէ թագաւոր փառաց : Ո՛վ է սա թա-
գաւոր փառաց . Տէր հզօր զօրութեամբ իւ-
րով . Տէր կարօղ 'ի պատե՛րազմի :

Ի՞նչ : Ալէ" : Այսպէս Աստուծոյ բիւրապատի-
կըք . հազարք ուղղիչք . և Տէր 'ի նստս 'ի Սե-
նէ սրբութեան իւրոյ : Եւ 'ի բարձունս և

գերեաց զգերութիւն . էառ աւար . բաշ
խեաց պարգևս , և ետ որդւոց մարդկան :
Փառք և երկր . աշտմ և միշտ : Ալէ :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԱԿ . Համբարձակ Աստուած օրհնութեամբ .
և Տէր մեր ձայնի՞ն փողոյ : Սաղմոս ասացէք
Աստուծոյ մերոյ . սաղմոս ասացէք Թագաւորին
մերոյ , սաղմոս ասացէք :

Է՛ . Ալէ : Որ հովուե՛սդ Խարայէի . նայեաց
որ առաջնորդես որպէս խաչին Յովսէփու :
Որ նըստե՛սդ 'ի Քրովբէս՝ յայտնեաց առաջի
Եփրեմի , Բենիամինի և Մանասէի :
Փառք և երկր . աշտմ և : Ալէլուիա :

ԵՐԿՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԲԶ . Սառք Աստուծոյ բիւրապատիկք . հա
ղարք ուղղիչք . և Տէր 'ի նոսա 'ի Սինէ
սրբութեան իւրոյ : Ե՛լ 'ի բարձունս և
գերեաց զգերութիւն . էառ աւար բաշ
խեաց պարգևս , և ետ որդւոց մարդկան :

Է. Եւէ՛ : Ո՛ր դնէ յամպս զգնացս իւր . և
 շրջի նա 'ի վերայ թեոց հողմոց : Խոստովա
 նութիւն և մեծ վայելութիւն զգեցար .
 տրկեր զլոյս որպէս զօթոց . ձգեցեր զերկինս
 որպէս խորան . և արկեր 'ի վերայ ջուրց ըզ
 վերնայարկս նորա :

Փա՛գ և եր՛ . աշտմ՛ և՛ : Եւէլուիա :

ԱՒԱԳ ԿՈՂՄ

Եւէլուիա . Եւէլուիա . Եւէլուիա :
 ԲԿ . Ո՛ր հովուե՛սդ Իսրայէլի . նայեաց որ
 առաջնորդես որպէս խաչին Յո՛մսէփու : Ո՛ր
 նստիսդ 'ի Վրովքէս՝ յայտնեաց առաջի
 եփրեմի , Բենիամինի և Մանասէի :
 Է. Եւէ՛ : Ս՛եճ եղև մինչև յերկինս ողոր
 մութիւն քո . և մինչև յամպս ճշմարտու
 թիւն քո : Բարձրեալ ես դու յերկինս
 Եստուած . և յամենայն երկրի ենփա՛գ քո :
 Փա՛գ և եր՛ . աշտմ՛ և՛ : Եւէլուիա :

ԵՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

Եւէլուիա . Եւէլուիա . Եւէլուիա :
 ԴԶ . Ո՛ր դնէ յամպս զգնացս իւր . և շրջի
 նա 'ի վերայ թեոց հողմոց : Խոստովանու

Թիւն և զմեծ վայելչութիւն զգեցար . արկեր զլոյս որպէս զօթոց . ձգեցեր զերկինս որպէս խորան . և արկեր 'ի վերայ ջուրց ըզվերնայաբկս նորա :

Ի՛. Ալէ" : Տէ՛ր խոնարհեցո՛ղ զերկինս և էջ . մերձեաց 'ի լերինս և ծըխեսցին : Փայլեա՛ղ զփայլատակունս քո և խառովեա՛ն զնոսա . առաքեա՛ն զնեաւս քո , և ցրուեա՛ն ըզնոսա :

Փա՛ռք և երկըր" . ա՛յժմ և" : Ալէլուիա :

ՎԵՌ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԿԿ . Ս'ե՛ծ եղև մինչև յերկինս ողորմութիւն քո . և մինչև յամպս ճշմարտութիւն քո : Բարձրեա՛լ ես դու յերկինս Աստուած . և յամենայն երկրի են փա՛ռք քո :

Ի՛. Ալէ" : Խոնարհեցո՛ղ զերկինս և էջ . և մեզ 'ի ներքոյ ոտի՛ց նորա : Ե՛լ 'ի Վարովբէս և թռեալ . ոլացալ նա 'ի թեքս հողմոց :

Փա՛ռք և երկըր" . ա՛յժմ և" : Ալէլուիա :

ՉՈՐՈՐԻ ՉԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
 ԴԱ . Յերեւա՛ց նորա ելցեն հարուածք .
 և զհետ շաւղաց նորա երթիցեն մեծամեծք
 'ի թրուշնոց : Երբ՝ նք հալեոցին և անտառք
 վատնեսցին . ճանապարհք որք 'ի սկզբանէն
 էին կուրացին . և 'ի նմանէ դուլացի ամե
 նայն երկիր :
 ԻԻ . Ալէ՛" . Համբարձէք իշխանք զդրունս
 ձեր 'ի վեր . համբարձցին դրունք յաւի
 տենից և մոցէ թագաւոր փառաց : Ո՛վ է սա
 թագաւոր փառաց Տէր հզօր զօրութեանց .
 սա ինքն է թագաւոր փառաց :
 Փառք և երկըր՝ . այժմ՝ և՛ : Ալէլուիա :

ՎԵՐՋ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
 ԴԿ . Խոնարհեցո՛յց զերկինս և էջ . և մեզ 'ի
 ներքոյ ոտի՛ց նորա : Ե՛լ 'ի Բրովբէս և
 թռեալ . սլացալ նա 'ի թեւք հոգմոց :
 ԻԻ . Ալէ՛" . Համբարձա՛ւ Աստուած օրհնու
 թեամբ . և Տէր մեր ձայնի՛ւ փողոյ : Սաղմոս
 ասացէք Աստուծոյ մերում . սաղմոս ասացէք

Թագաւորին մերում : սազմոս ասացէք :
Փահաք և երկըր" : աշտմ և" : Ալէլուիա :

ԱԼԻԼՈՒԲ

ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՍՑԵԱՆ
ԸՍՑ ՈՒԹ ԶԱՅՆԻՑ

ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԱԶ . Յանկալի՜ է նա քան զուսկի և քան զա-
կանս պատուականս բաղումս , քաղցր է նա
քան զմեղո՞ւ խորիսխ : Քանզի՜ ծառայ քո
պահեսցէ զայս , 'ի պահել նմա զհատուցու-
մըն բաղում :
Ի՛ . Ալէ" : Թահաք աղանոյ արծաթապատ :
և թիկնամէջ նորա 'ի գոյն ոսկւոյ : 'Ի գո-
մարե՛լ երկնաւորին զթագաւորս 'ի վերայ
նորա . ձիւնասցին 'ի՞ Սաղմօն :
Փահաք և երկըր" : աշտմ և" : Ալէլուիա :

ԱՌԱՋԻՆ ՄՈՂՄ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԱԿ . Օսկրա սաւրբ հաստատեա՛ յիս Աստ-

որած . և զհոգի ուղիղ նորոգեա՛ն 'ի փորե՛ր
 խմում : Մի՛ ընկենուր զիս Տէր յերեսաց
 քոց . և զհոգի քո օտւրբ մի հանե՛ր յինէն :
 Ի՛նչ . Ընէ՛ . Գառի՛ զգաւիթ ծառայ իմ . և
 իւղով սրբով խմով օծի՛ր զնա : Ձեռն իմ ըն
 կալցի զնա . և բազուկ իմ զօրացուսցե՛ր զնա :
 Փա՛ռք և երկըր՛ . ա՛յժմ՛ և" : Ընէլուիա :

ԵՐԿՐՈՒԹՅԱՆ ՁԱՅՆ

Ընէլուիա . Ընէլուիա . Ընէ՛լուիա :
 ԲԶ . Թե՛ք աղանոյ արծաթապատ . և թիկ
 նա մէջ նորա 'ի գոյն ոսկւոյ : Դգումարե՛լ
 երկնաւորին զթագաւորս 'ի վերայ նորա .
 ձիւնասցին 'ի Սաղմօն :
 Ի՛նչ . Ընէ՛ : Ըաաքե՛ն զոգի քո և ստանաս ըզ
 նոսա . և նորոգես զերե՛սս երկրի : Եղեցե՛ն
 փառք Տեսուն յաւիտեան . և Տէր ուրախ
 եղիցի յարա՛րածս իւր :
 Փա՛ռք և երկըր՛ . ա՛յժմ՛ և" : Ընէլուիա :

ԱՅԵԳՅԱՆ ԿՈՂՄ

Ընէլուիա . Ընէլուիա . Ընէ՛լուիա :
 ԲԿ . Գառի՛ զգաւիթ ծառայ իմ . և իւղով

սրբով խնով օծի՛ր զնա : Ձեռն իմ ընկալցի
 զնա . և բազում կ'իմ զօրացուցե՛ր զնա .
 Ի՛նչ . Ալէ՛" : Յայտնութիւն բանեց քոյ լուսա
 ւոր է . և խմածառուն առնէ զտղայս : Օրե
 բան իմ բացի և առի զՀոգի . 'ի պատուի
 բանս քո փափաղեանց անձն իմ :

Փառք և երկըր՝ . այժմ և՛ : Ալէլուիա :

ԵՐՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէ՛լուիա :
 ԴՁ . Առաքե՛ս զոգի քո և ստանաս զնոսա .
 և նորոգես զերեւոյս երկրի : Եղեցի՛ն փառք
 Տեառն յաւիտեան . և Տէր ուրախ եղեցի
 յարմբածս իւր :
 Ի՛նչ . Ալէ՛" : Հոգի՛ քո սուրբ և բարի առաջ
 նորդեսցէ ինձ 'ի յերկի՛ր ուղիղ : Ամն
 անուա՛ն քոյ Տէր կեցուցես զիս . արդա
 բութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենե՛ր
 զանձն իմ :

Փառք և երկըր՝ . այժմ և՛ : Ալէլուիա :

ՊԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէ՛լուիա :
 ԴԿ . Օրերա՛ն իմ բացի և առի զՀոգի ,

’ի պատուիրանս քո փափազեաց անձն իմ :
Նայեաց առ իս և ողորմեաց ինձ ըստ իրա
ւունս սիրողաց անուան քոյ :

Էբ. Ալէ” : Ի սաստէ՛ քումմէ Տէր և ’ի շըն
չել հոգւոյ բարկո՛ւթեան քոյ : Առաքեաց ’ի
բարձանց՝ և ընկալաւ զիս . ընկալաւ զիս . ’ի
ջո՛ւրց բաղմաց :

Փա՛ռք և երկըր” . ա՛յժմ և” : Ալէլուիա :

ՁՈՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէ՛լուիա :
ԴԶ . Որպէս ի՛նչ զի իջանէ ’ի գլուխ և ’ի
մօրուսն Ահարոնի . և ’ի մօրուացն իջանէ
’ի գրապանս զգեստո՛ւն նորա : Որպէս ցո՛ղ զի
ցօղի ’ի Հերմօնէ ’ի վերայ լերին սի՛օնի :
Էբ. Ալէ” : Ի վայրի՛ գալարւոջ անդ բնա
կեցոյց զիս . և առ ջուրըս հանգստեան սը՛
նոյց զիս : Դարձոյց զանձն իմ առիս . և
առաջնորդեաց ինձ ’ի ճանապարհս արդարու
թեան վասն անուա՛ն իւրոյ :

Փա՛ռք և երկըր” . ա՛յժմ և” : Ալէլուիա :

ՎԵՐՋ

Ալէլուիա • Ալէլուիա • Ալէլուիա :
 ԴԿ • Դ՛սաստե՛քումէ Տէր և 'ի շնչել
 հոգւոյ բարկո՛ւթեան քոյ : Առաքեալց 'ի
 բարձանց , և ընկալաւ զիս ընկալաւ զիս 'ի
 ջուրոց բազմաց :
 ԷԷ • Ալէ" : Ահրա սուրբ հաստատեա՛յ յիս
 Աստուած , և զհոգի ուղիղ նորոգեա՛յ 'ի փո
 լի՛ իմում : Մի՛ ընկենուր զիս Տէր յերեսաց
 քոց , և զհոգի քո սուրբ մի հանե՛ր յինէն :
 Փա՛ռք և եր" , ա՛յժմ և" : Ալէլուիա :

ԱՄԷՆՈՒՅԻ

ՍՐԻՈՅ ԽԱԶԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ալէլուիա • Ալէլուիա • Ալէլուիա :
 ԱԶ • Տո՛ւպ քո և գաւազան , նոքա մի իծա
 րե՛սցեն զիս : Պատրաստ արարեր առաջի իմ
 զոեղան • ահն յանգիման նեղւա՛ց իմոց :
 ԷԷ • Ալէ" : Ետե՛ւր երկիւղածաց քոց նը
 շան • զի ասլրեսցին յերեսաց ա՛ղեղան : Ո՛ր

պէ՛ս փրկեցան սիրելիք քո . կեցո՛ւ աջով քով
և՛ լուր մեղ :

Փա՛ւք և երկըր՝, ա՛յժմ և միշտ՝ : Ալէ՛ :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէ՛լուիա :
ԱԿ . Այե՛տք քո սրեալ են հզօր . և ժողո
վուրդք 'ի ներքոյ քոյ անկցին . 'ի սիրտս թըշ
նամնաց թագաւորի : Աթո՛ռ քո Աստուած
յաւիտեանս յաւիտենից . գաւաղան ուղղու
թեան՝ գաւաղան արքայո՛ւթեան քոյ :

Ի՛ . Ալէ՛ : Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ .
կեցո՛ւ զորդի տղախնոյ քոյ . և արա՛ռիս նը
շան բա՛րութեան : Տեսցե՛ն տտելիք իմ և
ամաչեսցեն . զի դու Տէր օգնեցեր ինձ՝ և
մխիթարեցեր զիս :

Փա՛ւք և երկըր՝, ա՛յժմ և միշտ՝ : Ալէ՛ :

ԵՐԿՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէ՛լուիա :
ԲԶ . Այո՛ւր երկիւղածաց քոց նշան . զի
ապրեսցին յերեսաց ա՛ղեղան : Որպէ՛ս փր

կեցան սիրելիք քո . կեցո՛ւ աջով քով և՛ լուր
մեղ :

Է՛ . Ա՛լէ՛ : Պ՛ռ՛ ապարաստեցեր զուղղու
թիւն և զիրաւունս . և զարդարութիւն Յա
կովբայ դու անրարեր : Բա՛րճր արարէք ըղ
զՏէր Աստուած մեր . երկիրպագէք պատ
ուանդանի ոտից նորա զի՛ սուրբ է :

Փա՛ռք և երկըր՛ . ա՛յժմ և միշտ՛ : Ա՛լէ՛ :

ԱՒԱԳ ԿՈՂԾ

Ա՛լէ՛լուիա . Ա՛լէ՛լուիա . Ա՛լէ՛լուիա :
ԲԿ . Տ՛ո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ . կեցո՛ւ
զորդի աղախնոյ քոյ . և արա՛ւ առիս նշան
բարութեան : Տեցե՛ն ատելիք իմ և ամուս
չեսցեն . զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխի
թարեցեր զիս :

Է՛ . Ա՛լէ՛ : Ա՛սաց Տէր ցըՏէր իմ , նխտընդ
աջմէ իմմէ . մինչև եդից զթշնամիս քո պատ
ուանդան ո՛տից քոց : Պաւաղա՛ն զօրու
թեան առաքեսցէ քեզ Տէր 'ի սիճնէ . և
տիրեսցես դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց :

Փա՛ռք և երկըր՛ . ա՛յժմ և միշտ՛ : Ա՛լէ՛ :

ԵՐՈՒՐԻ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
 ԳԶ . Ի՞նչ պատրաստեցեր զուղղութիւն և
 զերաւունս . և զարդարութիւն Յակովբայ
 դու անրարեր : Բա՛ճր արարէք զՏէր Աստ-
 ուած մեր . երկիրպագէք պատուանդանի
 ոտից նորա զի՛ սուրբ է :
 ԷԻ . Ալէլ : Յայտնեցեն՝ երկինք զլայել
 շութիւն փառաց նորա . և օրհնութեամբ
 նորա լըցան տի՛եղերք : Ճառագայ՛ծք որ
 պէս 'ի լուսոյ հատան 'ի նմանէ . և եղջիւրք
 'ի ձեռին նորա գտան . և անդ հաստառե՛
 ցաւ զօրութիւն փառա՛ց նորա :
 Փա՛ռք և երկըր՝ . ա՛յժմ և միշտ՝ : Ալէլ :

ՎԱՌ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
 ԳԿ . Ասա՛ց Տէր ցըՏէր իմ, նիստընդ աջմէ
 իմմէ . մինչև եդից զթշնամիս քո պատուան
 դան ո՛տից քոց : Ղաւազա՛ն զօրութեան
 առաքեսցէ քեզ Տէր 'ի սիօնէ . և տիրեսցես
 դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց :
 ԷԻ . Ալէլ : Այլանեցա՛ւ առ մեզ լըս երե

սաց քոց . և ետուր ուրախութիւն սըրտի՜ց
մերոց : 'Ի պտղո՜յ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր ըզ նոսա :

Փա՛ռք և երկըր՝. ա՛յժմ և միշտ և" : Ալէ" :

—
ԶՈՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԴԶ . Յայտնեցե՛ն երկինք զվայելչութիւն
փառաց նորա . և օրհնութեամբ նորա լցան
տիեզերք : Ճառագայթք որպէս 'ի լուսոյ
հատան 'ի նմանէ . և եղջիւրք 'ի ձեռին նո
րա գտան . և անդ հաստատեցաւ զօրութիւն
փառաց նորա :

Էի . Ալէ" : Յո՛ւպ քո և գաւազան՝ նոքա
մխիթարեցեն զիս : Պատրա՛ստ արարեր ա-
ռաջի իմ ըզսեզան . ակն յանդիման նեղչաց
իմոց :

Փա՛ռք և երկըր՝. ա՛յժմ և միշտ և" : Ալէ" :

—
ՎԵՐՋ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԴԿ . Այլանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց .
և ետուր ուրախութիւն սըրտի՜ց մերոց :

’ի պաղըյ ցորենոյ գինոյ և ձիթոյ խորեանց
լցուցեր ը զ նոսա :

Է՛. Ա՛ԼԷ՛ : Երեւոք քո սրեալ են հոօր . և
ժողովուրդք ’ի ներքոյ քոյ անկցին . ’ի սիրտս
թշնամեաց թագաւորի : Աթո՛ւ քո Աստ-
ուած յաւիտեանս յաւիտենից . գաւազան
ուղղութեան՝ գաւազան արքայո՛ւթեան քո ,
Փա՛ռք և երկըր՝ . այժմ և միշտ և՛ : Ա՛ԼԷ՛ :

ԱՆԻՆՈՒՔ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ա՛ԼԷ՛Լուիա . Ա՛ԼԷ՛Լուիա . Ա՛ԼԷ՛Լուիա :

ԱՁ . Երեւոք քո ինձ զձայն օրհնութեան քո :
և պատմել զամենայն սքանչելիս քո : Տէ՛ր
սիրեցի զվայելչութիւն տան քո . և զտեղի
յարկի փա՛ռաց քոց :

Է՛. Ա՛ԼԷ՛ : Երանի՛ զոր ընտրեցեր և ընկա-
լար . և բնակեսցին ’ի գաւի՛թս քո : Լըց
ցո՛ւք մեք ’ի բարութենէ տան քո . սուրբ

է տաճար քո սքանչելի արդարութեամբ :
Փա՛ռք և երկըր՝ ա՛յժմ և՛ : Ա՛լէ՛ :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԱԿ . Ս՛ե՛ծ է Տէր և օրհնեալ է յոյժ . 'ի
քաղաք Աստուծոյ մերոյ 'ի լեառն սո՛ւրբ
նորա : Հաստարմա՛տ ցնծասցէ ցնծու
թեամբ ամենայն երկիր . լերինք սիօնի՛ կող
մանք հիւսիսոյ՝ 'ի քաղաք թագաւորի՛ մեծի :
• Է՛ի . Ա՛լէ՛ : Հիմո՛ւնք նորա 'ի լեառն
սուրբ նորա . սիրէ Տէր զգլուխս սիօնի առա
ւել քան զամենայն յարկսն Յակովբայ :
Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քոյ . ահա
ւազիկ քաղաքդ Աստուծո՛յ :
Փա՛ռք և երկըր՝ ա՛յժմ և միշտ՝ : Ա՛լէ՛ :

ԵՐԿՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԲԶ . Երանի՛ զոր ընտրեցեր և ընկալար .
և ընակեսցին 'ի գաւթիթէս քո : Լ՛ցցո՛ւք
մէք 'ի բարութենէ տան քոյ . սուրբ է տաճար
քո սքանչելի արդարութեամբ :

էի . Ալէ" : Պահ՛ Տէր յաւիտեան կաս . և
 յիշատակ քո յազգէ մի՛նչե յազգ : Պահ՛ լ
 յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ սիօնի . ժա
 մանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ :
 Փա՛ռք և երկըր" . այժմ՛ միշտ և" : Ալէ" :

ԱՒԱԳ ԿՈՂՄ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
 ԲԿ . Հիմո՛ւնք նորա 'ի լեառնն սուրբ
 նորա . սիրէ Տէր ըզգրունս սիօնի առա
 լել քան զամենայն յարկնն Յանկովբայ :
 Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քոյ . ահա
 լադիկ քաղաքդ Ա՛ստուծոյ :
 էի . Ալէ" : Այսօ՛ր է զոր արար Տէր . եւ
 կայք ցնծասցուք և ուրախ եղիցո՛ւք 'ի սմա :
 'ի Տեառնէ՛ եղև այս . և է սքանչելի ա
 ռաջի աչա՛ց մերոց :
 Փա՛ռք և եր" . այժմ՛ և" : Ալէլուիա :

ԵՐՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
 ԴԶ . Պահ՛ Տէր յաւիտեան կաս . և յիշա
 տակ քո յազգէ մի՛նչե յազգ : Պահ՛ յարու

ցեալ գլխասցիս 'ի վերայ սիօնի . ժամանակ
գլխալոյ նորա հասեալ է ժամ :

Է՛ . Ալէ՛ : Խոստովա՛ն եղէց քեզ Տէր բո
լորով սրտիւ իմով . առաջի հրեշտակաց սաղ
մոս ասա՛ցից քեզ : Օ՛ր լուա՛ր զբանս բերա
նոյ իմոյ . երկիրպագից 'ի տաճար սուրբ քո .
և խոստովան եղէց անուան քում վասն ողոր
մութեան և ճշմարտութեան քոյ :

Փա՛ռք և երկըր՝ . ա՛յժմ և՛ : Ալէ՛ լուիա :

ՎԱՌ

Ալէ՛ լուիա . Ալէ՛ լուիա . Ալէ՛ լուիա :
ԳԿ . Խոս՛ր է զոր արար Տէր . եկայք ջրն
ծասցուք և ուրախ եղեցո՛ւք 'ի սմա : 'Ի
Տեառնէ՛ եղև այս . և է սքանչելի առաջի
աշխ՛ց մերոց :

Է՛ . Ալէ՛ : Տէ՛ր ով կացցէ 'ի խորանի քում .
կամ ո՛վ բնակեսցի 'ի լեառը՛ն սուրբ քո :
Ո՛ր գընայ անբի՛ծ . գործէ զարդարութիւն .
և խօսի զճշմարտութիւն 'ի սրտի իւրում :

Փա՛ռք և երկըր՝ . ա՛յժմ և միշտ՝ : Ալէ՛ :

ԶՈՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա • Ալէլուիա • Ալէլուիա :
 ԴԶ • Ուրախ եղէ ես յիշ ասէին ցիս , 'ի
 տուն Տեառն երթիցուք մեք : Հասեալ կայ
 ին ոտք մեր առ դրունս քո Երո՛ւսաղէմ :
 ԷԷ • Ալէլ" : Եւսե՛լ ինձ զձայն օրհնութեան
 քոյ • և պատմել զամենայն սքանչելիս քո :
 Տէ՛ր սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ • և
 զտեղի յարկի փա՛ռաց քոց :
 Փա՛ռք և երկըր" աշ՛տմ և միշտ" : Ալէլ" :

ՊԵՐՁ

Ալէլուիա • Ալէլուիա • Ալէլուիա :
 ԴԿ • Տէ՛ր ով կացցէ 'ի խորանի քում • կամ
 ով բնակեցցի 'ի լեառնն սուրբ քո : Ո՛ր գնայ
 անբիժ • գործէ զարդարութիւն • և խօսի
 զճշմարտութիւն 'ի սրտի՛ իւրում :
 ԷԷ • Ալէլ" : Ս՛եճ է Տէր և օրհնեալ է յոյժ •
 'ի քաղաք Աստուծոյ մերոյ 'ի լեառն սո՛ւրբ
 նորա : Հաստարմա՛տ ցլնծութամբ ցնծաս
 ցէ ամենայն երկիր • լերինք սիօնի՛ կողմանք
 Հիւսիսոյ՝ 'ի քաղաք թագաւորի՛ մեծի :
 Փա՛ռք և երկըր" աշ՛տմ և միշտ" : Ալէլ" :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ

ԴՆ 30 ՆԻ ՀՐԵՇՅԱԿԱԳԵՑԱՑ

ԱԼԷԼՈՒԻԱ • ԱԼԷԼՈՒԻԱ • ԱԼԷԼՈՒԻԱ :

Արար զհրեշտակս իւր յողիս , և ըզ
պաշտօնեայս իւր 'ի հուր կի՛ղեցայ : Հաստա
տե՛աց զերկիր 'ի վերայ հաստատութեան իւ
րոյ , զի մի սառանեացի յա՛ւիտեան :
Ի՛նչ . ԱԼԷ : ( ) ԲՀՆԵԳԷՔ զՏԷՐ յԵՐԿԻՆԱ • օՐՀ
ՆԵԳԷՔ զՆԱ 'ի՛ բարձանց : ( ) ԲՀՆԵԳԷՔ զՆԱ
ամենայն հրեշտակք նորա , օՐՀՆԵԳԷՔ զՆԱ
ամենայն զօրութի՛ւնք նորա :

Փա՛ռք և երկրր՝ . ա՛յժմ և միշտ : ԱԼԷ :

Պա՛սք հրեշտակաց օրհնեն զքեզ ՔՐԻՍՏՍ
ՅՈՍ ալէ՛լուիա . մարդկա՛ն ազգ սաղմոսեն
քեզ . ԱԼԷԼՈՒԻԱ :

ԴՆՐՅԵԱԼ

Թագաւոր յաւիտեան :

Երկի՛նք և՛ ե՛րկի՛ր գո՛հա՛նա՛ն ը՛զ
քե՛ն ՏԷ՛ր . ա՛րա՛րա՛մք ամե՛նայն քե՛զ
ե՛րկի՛ր պա՛գա՛նե՛ն . և՞ հրեշտա՛կք 'ի՛ բար
ձո՛ւնս ա՛ղա՛ղա՛կե՛ն և՛ ասե՛ն . ո՛յո՛րմա՛ր
գո՛ւ ստե՛ղծե՛ր , մի կո՛րո՛ւսա՛նե՛ր :

ՍՂ. Երկինք երկնից, ջուրք որ 'ի վերոյ
քան զերկինս. օրհնեցէ՛ք զամենակեանս
Տեառն : Օ իմնա տա՛յց. և եղեն, Հրամայ
եսց և հաստատե՛ցան. և՞ Հրեշտակք 'ի՛ն :
Է՛ի. Երկինք և՛ երկիր հանապա՛ղ
բոլորք զամեն. Թագա՛ւոր ք փառաց .
Սերո՞վբէ՛ք և՛ Վերո՞վբէ՛ք 'ի խա՛
նարհ ո՛ւնելով ըզդէ՛մս ի՞նչ Լեւանց .
և՛ մի՞աճա՛յն բարբառոյն ա՛ղաղակե՛ն և՛
ասեն . սո՛ւրբ . սո՞ւրբ . սուրբ . Տէ՛ր
զօրո՛ւթեա՛նց :

ԱՄԷՆ

ՂԱԶԱՐՈՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :

ԱԶ. Բարձր առնեմ զբոլոր Տէր , զի ըն
կալար զիս . և ճշ ուրախ արարեր ըզթըշնա
միմն իմ յիս : Տէ՛ր Աստուած իմ կարգացի
առ բոլոր և բոլորեցեր զիս . Տէ՛ր հաներ 'ի

բու թեամբ . և զգողովորդս իւր ուղղութեամբ :

Փառք և երկըր՝ աշմմ և միշտ՝ Ալէ՛ :

ԱԼԷԼՈՒԻՔ

ԱՌՈՒՐՑ ԱՌԱԳ ՇԱՐԱԹՈՒՆ

ԱՌԱԳ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ :

ԵՐԿՈՐԻ ՁԱՅՆ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :

ԲՀ . **Օ** ի նա՛սաց և եղին . հրամայեաց և հաստա՛տեցան : Կարգեա՛ց զնոսա յաւիտեա նըսյաւիտենից . սաՀման եղ՝ և ոչ ա՛նցանեն : Է՛ . Ալէ՛ : Ի սկզբանէ՛ Տէր զՀիմունս երկ . ի հաստատեցեր . և գործք ձեռաց քոց ե՛ր կինք են : Երբա՛ կորնչին . և դու կաս և մնաս յաւիտեան :

Փառք և երկըր՝ աշմմ և միշտ՝ Ալէ՛ :

ԱՌԱԳ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ :

ԱՌԱԳ ԿՈՂՄ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :

ԲՀ . Կացցէ՛ դէտոյ ընդ աջէ քումբ . Ի

Հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պահ
ճուռնեալ : Ա՛րճը դուստր և տես . խոնարհե
ց՛ս զունկն քո . մոռնա՛ ըզժողովուրդ քո և
ըզտունն հօր քոյ . զի ցանկացաւ թագաւոր
դե՛հղոյ քոյ :

Է՛ի . Ա՛լէ՛ : Տարցի՛ն թագաւորի կուսանք
զհետ նորա . և զքնկերս նորա տարցի՛ն
նմա : Ա՛ծցի՛ն ցնծութեամբ և ուրախու
թեամբ . և տարցին 'ի տաճար թագաւորի .
և փոխանակ հարց քոց եղիցին ո՛րդէք քո :
Փա՛ւք և երկըր՝ . ա՛յժմ և միշտ՝ : Ա՛լէ՛ :

ԱՒԱԳԻ ՉՈՐԵՔԱԲԹԻ .

ԵՐՈՐԴԻ ՉԱՅՆ

Ա՛լէ՛լուիա . Ա՛լէ՛լուիա . Ա՛լէ՛լուիա :
ԴԵ՛ . Ո՛ր ուտէ՛ք զհաց խմ . յաճախեսց առ
նեւ ինձ զխորէ՛ութիւն : Ա՛յլ դո՛ւ Տէր
ողորմեա՛ ինձ . և կանգնեա՛ զիս . և ես հատու
ցի՛ց նոցա :

Է՛ի . Ա՛լէ՛ : Խորհեցա՛ն և խօսեցան զչարու
թիւն . և զապիրատութիւն 'ի բարձունս
խո՛րհեցան : Ե՛դէ՛ն յերկինս զբերանս

խրեանց • և զլեզուս իւրեանց ածէին զերկ
բաւ :

Փառք և երկըր". այժմ և միշտ" : Աւէ" :

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳԱԲԹԻ.

ՊԱՌ

Աւէլուիա • Աւէլուիա • Աւէլուիա •
Եւ. [ուսացից սրբութամբ զձեռս իմ. և
շուրջ եղէց զսեղանով քո Տէր : Տէր սիրե
• ցի զժայելութիւն տան քոյ • և զտեղէ յար
կի քան ապ քոյ :

Էի : Աւէ" : Պատրաստ արարեր առաջի իմ
զսեղան • ակն յանդիման նեղւաց իմոց :
( )Տէր իւզով ըզգլուի իմ • բաժակ քո
որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Փառք և երկըր". այժմ և միշտ" : Աւէ" :

ԱՒԱԳ ՌԻՐԱԲԹ.

ՁՈՐՈՐ ԶԱՅՆ

Աւէլուիա • Աւէլուիա • Աւէլուիա •
ՌԻՐ. [Եւբ գու 'ի կառս քո • հեծելու
թիւն փրկութիւն եղև յեկաններն քո : Օյար
թեալ ալեղն քո զնետս կապարձից քոյ ար

բեցուցեր . զգետս յրուեցեր . զերկեր գո
զացուցեր 'ի սաստկութենէ անձրևի : որք
անցանե՞ն ընդ սա : Անդո՛ւ նդք ազագահե
ցին մեծասէս . լըս փայլման արեգակունն
արգելաւ . և ծագումն լուսնին դադարե
ցաւ :

Ի՞նչ . Ալէ՛ : Ստանեցայ և ոչ ելանէի . աչք
իմ տկարացան յաղքատութենէ : Աղաղա
կեցի առ Տէր զօրհանապաղ . և համբարձի
առ քեզ ընդ ձեռս իմ :

Փառք և երկրբ . ա՛յժմ և միշտ՝ : Ալէ՛ :

ՍԻՍԳ. ՇԱՐԱԹ .

ՎԵՐՁ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ՀԲ . Եդի՛ն դէս 'ի գբի ներքնումն . 'ի խա
ւարի և 'ի ստուերնս մահու : Այ՛ն հաս
տատեցաւ սրտմտութիւն քո . զամենայն ըզրօ
տանս քո անէր 'ի վերայ իմ :

Ի՞նչ . Ալէ՛ : Եդէ՛ ես որպէս մարդ առանց
օգնականի . և 'ի մռեալս ազատ : Որպէ՛ս
վերառոքս որք ննջեն 'ի գերեզմանի :

Փառք և երկրբ . ա՛յժմ և միշտ՝ : Ալէ՛ :

Յայլ օրինակ :

**Ինքն 'ի գերեզմանի գրնաց և 'ի տապա-
նի տընքնեցաւ :** Քաղցրացան նրմա խիճք
հեղեղատի . և զհետ նորա ամենայն մարդ .
գընացցէ :

Փառք և երկըր" . այժմ և միշտ" : Ալէ" :

ԱԼԷԼՈՒՔ

ՊԱՅՆԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՈՐ ԱՍԻ

ՎԱՐԴԱՎԱՌ

ԿԻՒՐԱԿԷ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :

Կի՛ր . **Ք**են երկինք , և քո է երկիր .
զաշխարհ լրիւ իւրով դու հաստամ տեցեր :
Զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր . թափօր .
և հերմոն . յանուն քո ցընծացեն :
Է՛ի . Ալէ" : **Ք**արձրութիւնք լերանց նորա
են . նորա է ծով . և նա արար զնա . և

զցամաք ձեռք նորա ընտելծին : Եկա՛յք
երկիրպագցուք նրմա . անկցուք և լացցուք
առաջի Տեառն արարչի՛ն մերոյ :

Փառք և երկրր՝ . ա՛յժմ՝ և՛ : Ալէլուիա :

ԵՐԿՈՒՀԱԲԹԻ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԲՀ . Բարձրութիւնք լերանց նորա են .
նորա է ծով . և նա՛ արար զնա . և զցա
մաք ձեռք նորա ընտելծին : Սո՛վսէ՛ս և
Ա՛հարովն երկցունք նորա . Սամուէլ ընդ
այնոսիկ որք կարգան զանո՛ւն նորա :
Է՛ի . Ալէ՛ : Երի՛նք ցընծասցեն առաջի
Տեառն , զի՛ գայ և հասեալ է Տէր՝ի դա
տե՛լ զերկիր : Դաատէ՛ զաշխարհս արդարու
թեամբ . և զժողովուրդս իւր ո՛հղղութեամբ :
Փառք և երկրր՝ . ա՛յժմ՝ և՛ : Ալէլուիա :

ԵՐԵՔԷԱԲԹԻ

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
ԴՀ . Ի՛նչ ձեռն նորա են ամենայն տիեզերք
երկրի . և բարձրութիւնք լերանց նորա

մն : 'Նորա՛ է ծով և նա՛ արար զնա . և
զցամաք ձեռք նորա լստեզծին :
Է՛ի . Լ՛է" : Ի երկ՛նք օրպէս մոմ հալեացին
յերեսաց Տեառն . յերեսաց Տեառն ամենայն
երկիր : Պատմեսցե՛ն երկինք զարդարու
թիւն նորա . և տեսցեն ամենայն ժողո
վուրդք զփառը՛ս նորա :

Փա՛ռք և երկրպագութիւն Հօր և Որդ
ւոյ և Հոգւոյն սրբոյ . ա՛յժմ և միշտ և յաւի
տեանս յաւիտենից . Լ՛ի մէջ՝ն : Լ՛ի էլուիա :

ԿԱՐԳ-ԸՆԴՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻԱՅ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ ՅԱԹԱԽՕՏՈՒ ՃԱՄՈՒ
Ի ԴԵՄՍ ՈՐԴԻՆՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

որ

ԵՐԵՒԵՑԱՒ ԻՒՂԱՐԵՐԻՑՆ

(Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԱՐԿՆ :
Հայր մեր որ յերկինս ես" :

ԻՑԱՔ առաւօտու ողորմութեամբ քով .
ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն աւուրս
կենաց մերոց :

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս
խոնարհ արարեր զմեզ . և ամացն՝ յորս տե-
սաք զչարչարանս : Հայեա՛ Տէր 'ի ծառայս
քո և 'ի գործս ձեռաց քոց , և առաջնոր-
դեա՛ որդւոց նոցա . եղեցի լոյս Տեառն Լու-
սուծոյ 'ի վերայ մեր : Օգործս ձեռաց մե-

բոց ուղիղ արա 'ի մեզ Տէր . և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա՛ մեզ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտեանից . Ամէն :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք ընկալ կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

(Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտեանից . Ամէն :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

(Օրհնեալ ես Տէր Աստուած Հարցն մերոց , օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան :

Յիրաւունս անցուցեր զայս ամենայն ընդ մեզ . արդարես դու Տէր , և ամենայն գործք քո ճշմարիտ են :

Ճանապարհք քո ուղիղ են , և ամենայն դատաստանք քո արդար են :

Դատաստան արդարութեան ածեր 'ի վերայ մեր ըստ ամենայնի , զոր ինչ ածեր 'ի

վերայ մեր և քաղաքի սրբոյ հարցն մերոց
Երուսաղէմի :

Արդարութեամբ և յիրաւի ածեր զայս
ամենայն 'ի վերայ մեր վասն մեղաց մերոց :

Անօրինեցաք և յանցեաք արստամբ լինել
'ի քէն , մեղաք յամենայնի և պատուիրանաց
քոց մեք 'չ անսացաք :

Այ պահեցաք և 'չ արարոք որպէս պատ-
ուիրեցեր դու մեզ , զի զբարիս գտցուք մեք
'ի քէն :

Արդ՝ զամենայն զոր տրարեր և զոր ինչ
ածեր 'ի վերայ մեր , արդար դատաստանաւ
արարեր :

Մատենցեր զմեզ 'ի ձեռս թշնամեաց մե-
րոց , անօրինաց՝ խստաց՝ և արստամբողաց :

'Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի քան
զամենայն երկիր , մատենցեր զմեզ :

Եւ արդ՝ 'չ գոյ մեզ ժամ բանալ զբե-
րանս մեր , զի ամօթ և նախատինք եղաք
ծառայից քոց պաշտօնէից :

Այլ մի մատեներ զմեզ խապառ վասն անուան
քոյ . մի ցրեր զուխտս քո . և մի 'ի բա-
ցեայ առներ զողորմութիւնս քո 'ի մէջ :

Վասն Աբրահամու սիրելւոյ քոյ , Իսա-
հակայ ծառայի քոյ , և Իսրայէլի սրբոյ քոյ :

Խոստացար նոցա և ասացեր , բազմացուցից
զզաւակ ձեր որպէս զառօտեղս երկնից բազ-

մութեամբ և սրպէս զաւազ առ եղբօնովս :

Եւ արդ Տէր՝ նուաղեցաք մեք քան զամենայն ազգս . և եմք տառապեալ յամենայն երկրի այսօր վասն մեղաց մերոց :

Այ գոյ՛ի ժամանակի յայսմիկ իշխան , մարգարէ և առաջնորդ . սչ ողջակէզք պատարագաց , սչ խունկք օրինաց , և սչ տեղի պատարագս մատուցանելոյ առաջիքոյ և շողորմութիւն գտանել ՚ի քէն :

Այլ անձամբք խոնարհեալ՝ և հաղւով տառապանաց ընդունելի լիցուք մեք սրպէս զողջակէզս խոյոց և զուարակաց . և որպէս զբիւրաւորս գառանց պարարտաց :

Այնպէս ընդունելի լիցին պատարագք մեր այսօր առաջի քոյ . զի կատարեալ գացուք զկնի քոյ . և չիք ամօթ յուսացելոցս ՚ի քեզ :

Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամենայն սրախք մերովք , երկնչիմք ՚ի քէն և խնդրեմք զերեսս քո , Տէր մի յամօթ առներ զմեզ :

Այլ արձ առ մեզ ըստ հեղութեան քում , և ըստ բազում ողորմութեան քում , փրկեալ զմեզ վառն սքանչելեաց քոց Տէր , և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան :

Համօթ լիցին ամենեքեան , որ չարչարեն զծառայս քո , ամաչեցեալ լիցին բռնութիւնք նոցա և ամենայն զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին :

Եւ ծանկոյն զի դու ես Տէր Աստուած միայն , որ փառաւորեալդ ես 'ի վերայ ամենայն տիեզերաց :

(Օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած հարցն մերոց , գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց , գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան :

(Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբութեան քո , գովեալ և առաւել բարձրաց :

(Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ արքայութեան քո , գովեալ և առաւել բարձրաց :

(Օրհնեալ ես որ նստիս 'ի Քրովբէս և հայիս յանդունդս , գովեալ և առաւել բարձրաց :

(Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստատութեան երկնից , գովեալ և առաւել բարձրաց :

(Օրհնեցէք ամենայն գործք Տեառն զՏէր . օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք երկինք զՏէր . օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք հրեշտակք Տեառն , և ջուրք որ 'ի վերայ երկնից զՏէր . օրհնեցէք և բարձր :

(Օրհնեցէք զօրութիւնք Տեառն , արեգակն և լուսին զՏէր . օրհնեցէք և բարձր :

(Օրհնեցէք աստեղք երկնից՝ անձրեք և ջուրք զՏէր . օրհնեցէք և բարձր արարէք :

(Օրհնեցէք ամենայն հողմք , հուր և ջուր

դՏէր • օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա՝ :

(Օրհնեցէք ցուրտ և աօթ , ցօղ և ձիւնա-
բեր զՏէր • օրհնեցէք և բարձր արարէք՝ :

(Օրհնեցէք սառն և պարզ , եղեռն և
ձիւն զՏէր • օրհնեցէք և բարձր արարէք՝ :

(Օրհնեցէք տիւք և գիշերք , լոյս և խա-
ւար զՏէր • օրհնեցէք և բարձր արարէք՝ :

(Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք և եր-
կիր զՏէր • օրհնեցէք և բարձր արարէք՝ :

(Օրհնեցէք լերիք , բլուրք և ամենայն
բոյսք երկրի զՏէր • օրհնեցէք և բարձր՝ :

(Օրհնեցէք աղբիւրք , ծովք և գետք ըդ-
Տէր • օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա՝ :

(Օրհնեցէք կէտք և ամենայն կայտառք , որ
'ի ջուրս , և թռչունք երկնից զՏէր • օրհնեց՝ :

(Օրհնեցէք պաղանք և անասունք , և որ-
դիք մարդկան զՏէր • օրհնեցէք և բարձր՝ :

(Օրհնեցէ խորայէլ զՏէր • օրհնեցէ և
բարձր արասցէ զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք քահանայք զՏէր • օրհնեցէք
և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք ծառայք Տեառն զՏէր • օր-
հնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք անձիւք , և շունչք արդարոյ
զՏէր • օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա՝ :

(Օրհնեցէք ոուրբք և խոնարհք սրտիւք
զՏէր • օրհնեցէք և բարձր արարէք՝ :

Օրհնեցէք Անանիա Աղաբիա և Սիսայ-
էլ զՏէր . օրհնեցէք և բարձր արարէք :
Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
անից . Ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Օրհնեցէք ամենայն արարածք զարա-
րէչն արարածոց, զՏէրն տերանց, զԹաղա-
ւորն Թաղաւորաց, զԱստուածն ապառժոց :
Օրհնեցէք՝ գովեցէք՝ բարեբանեցէք . զի
քահնք է , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

ԿԼՆՈՒՆ

ՍՐԲՈՅ ՅԵՐՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՀԱՐՑ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ .

Ն . Ո՛ր եկիր 'ի փրկութիւն տիե՛ղե-
րաց՝ Թա՛գաւո՞ր յաւիտենից՝ ՔՐԻՍՏՈՍ .
զքե՛զ փառաւո՛րեմք Աստըւա՛ծ Հա՛րցըն
մե՛րոց : Յանձն առե՛ր ըզջարջարանըս
կա՛մա՛ւորապէս . և՛ ըզմա՛հ ճաշա՛կեցե՛ր

վանն մեր . զքեզ փառա՛" : Կընքեցա՛ր
 վիմով 'ի գերեզմանի . և՛ լո՛ւծե՛ր ըղ
 կնիք մա՛հո՛ւ յանցանաց . զքե՛զ փառա՛" :
 Է . ( ) Ահնեցէք ամենայն գործը՛ք Տե՛առն
 ըզ Տէր օրհնե՛ցէ՞ք բարձր սրբաբէ՛ք
 ըզնա՛ յաւիտեա՛ն : Օ յարո՛ւցեա՛լն 'ի
 մեռե՛լոց Քրիստո՛ս Ա՛ստուծո՛ւ . ո՛ր ըզ
 մա՛հ խափա՞նեաց յա՛րութեամբն ի՛ւ
 բո՞ւղ . բարձր՛ : Օ ըսքանչե՛րի Յա՛րութիւ
 նըն Քրիստոս . Ա՛ստուծո՛յ . ամե՛նայն
 ժողո՞ւղ ո՛ւրդք բարեբանե՛լո՞ւ . բարձր՛ :

ԿԸՆՈՒՆ

ՍՐԻՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑ

ՀԱՐՑ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՒԱԴ ԿՈՂՄ

ԳԿ . Ա՞նըսկի՛ղբն Հայր . ա՛ռաջի՛ն լոյս
 ա՛նճա՛ռե՛րի . ո՛ր 'ի լո՛ւսոյ՛ լոյս նե՛րգոր
 ծեա՛լ զիմանա՛լեաց գոյա՛կոն . ըզքե՛զ
 օրհնե՛մք Ա՛ստը՛ուծ Հա՛րցըն մեռոց :
 Ի՞նչսկի՛ցըդ Հօ՛ր . 'ի՞ լո՛ւսոյ լոյս ծա՛
 գո՛ւմն Ո՛րդի . ո՛ր արա՛րել 'ի պա՛շտո՛ն

փառանց քոյ զհրեղի՛նացըն զօրս . ը՛ղքե՛ղ" :
 'Ի՞նչ օրէ՛ք բլղխո՛ւմն փա՛ռակի՛ց Որդւոյ
 Հոգի՛դ անե՛ղ . ո՛ր ըստե՛ղծե՛ր 'ի յոգիս
 կա՛տարեա՛լ զհոգե՛ղի՛նացըն դա՛սս . ը՛ղ
 քե՛ղ օ՛րհնե՛մք Ա՛սալ՝ ուսա՛ծ" :

Կ. ( ) Երհնեցէք ամենայն գործը՛ք Տե՛ա
 ուն ը՛ղՏէ՛ր օրհնեցէ՛մք բա՛րձր ա՛րա՛
 րէ՛մ . ի՛հմ՛ք գնա՛յաւիտեա՛ն . Երկնայի՛ն
 զըւարթո՛ւնք հրե՛շտակք ե՛ւ հրե՛շտակա
 պե՛տք . վերի՛ն պե՛տութիւնք . բա՛րձր
 ա՛րա՛րէ՛մ . ի՛հմ՛ք ը՛ղՀա՛յրն երկնա՛ւո՛ր :
 Ա՛նմարմնո՞ց բա՛ղմութիւնք . իշխանո՛ւ
 թիւնք զօրութիւնք . անմա՛հ տէ՛րութիւն
 ք . բա՛րձր ա՛րա՛րէ՛մ . ի՛հմ՛ք զՎԻՍՅՈ՛Ս
 Թագա՛ւո՛րն : Ա՛նցթեւեա՛ն Ա՛րողբէ՛ք
 քառակե՛րպեա՛ն ՎԻ՛րողբէ՛ք . աթո՛ռք
 ա՛նեղի՛մն . բա՛րձր ա՛րա՛րէ՛մ . ի՛հմ՛ք ը՛ղ
 Հոգի՛ն ճը՛շմա՛րիտ :

ԿԼՆՈՒՆ

ՍՐԻՈՑ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

ՀԱՐՑ • ՀԱՐԱԿԱՆ ՁՈՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Հ. ՈՐ ԸՆԴ ՀՈՂԵՆԷՆ ԲՆՈՒԹԵ՛ԱՆ ՄԵՐՈՅ
 Խա՛ռնեցեր ը՛ղբա՛նա՛կա՛ն Հո՛գիւ . ո՛ւ
 նե՛ւ ՂՕՐՈՒԹԻ՛ւն ը՛նդո՛ւնե՛լոյ . զԱստ-
 ուաժայի՛ն և զհո՛գեւո՛ր ը՛զնո՛րհս Բ՛ջեալ
 'ի վե՛րուստ . օ՛րհնեալ Տէ՛ր Ա՛ստ-
 տըրուաժ հա՛ւըցն ը՛մե՛րոց . Ո՛ր շնորհեցե՛ր
 մաքուր Հո՛գւոց յԽարայէ՛լե զհո՛գի մա՛ր
 գա՛րէ ուԹե՛ան . ո՛րով ժա՛նուցե՛ր յա՛
 ռա՛ջագո՛յն . բազմապա՛տի՛կ օրի՛նակօք
 զա՛նճա՛ռելի՞ Խո՛րհու՛րդ քո՛ մարդե՛ղո՛ւ
 Թեա՛նդ . օ՛րհնեալ" : Ո՛ր զանե՛ղ գոյի՛դ լի՛
 ներուԹի՛ւն Բ՛րբե զեղեալ տեսա՛նէի՛ն .
 յա՛ռա՛ջնորդա՛կա՛ն միտը՛ն նոցա՛ . տըպա
 ւո՛րեալ Հոգիդ ըզիբըպա՛րա՛ն իրի՛ն գե
 րագո՛յն հրա՛շիւք 'ի՛ վե՛ր քա՛ն ըղբա՛ն .
 օ՛րհնեալ Տէ՛ր Ա՛ստըրուաժ" :

Կ. ՕՐՀՆԵԳԷՔ ամենայն գո՛րծը՛ք Տե՛առն
 ըղՏէ՛ր օ՛րհնե՛ցէք բա՛րձր ա՛րարէ՛ք ըզնա՛

յա՛ւթաեա՛ն, ընդ ա՛ւետաւորսն յա՛ռա՛
ջագոյն փըրկա՛ւթեան մերոյ. ծափս հա՛
րէ՛ք եկեղեցի՛ք հեթանոսաց անա՛ղա՛կե
լով. ԸՊՏէ՛ր օ՛րհ՛, ընդ տե՛սանողաց մա՛ր
դա՛րեից հի՛նն Ի՛սրայէլի. քա՛հանա՛յք
նորոյ ո՛ւխտի՛ս ըսպասա՛ւորք. ԸՊ Տէ՛ր՝

ԿԼԱՆՈՒՆ

ԱՊԱՀԻԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՐՑ. ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՁ. Ո՛ր հայի՛ս քա՛ղցրութեամբ յա՛րա
րածը՛ս քո՛ Հոյր ամե՛նակա՛լ. օ՛րհնեալ
ե՛ս Ըն՛ ստը՛ուած հա՛րցը՛ն մերոց. Ո՛ր
իջե՛ր ի փըրկե՛լ զա՛րա՛րածըս քո՛ Ո՛րդի՛դ
մի՛ածի՛ն. օ՛րհ՛. Ո՛ր խնամես տե՛սչու
թեամբ զա՛րա՛րածըս քո՛ Հո՛գի՛դ ճըշմա
րիտ. օ՛րհնեալ ե՛ս Ըն՛ ստը՛ուած՝

Կ. Օնրհեցէք ամենայն գո՛րծը՛ք քո՛ Ը՛դ
քեզ օրհնե՛ն. Ո՛ր յո՛չնչէ գոյա՛ցուցե՛ր
զե՛րկինս և՛ զե՛րկի՛ր. յի՛շխեա՛լ զմե՛զ
Տէ՛ր մարդասի՛րութեամբըդ քո՛. ամե՛ն

նա՛յն : Ո՛ր անդադար փա՛ռա՛բունիս 'ի
քո՛ յարա՛րա՛ծոց . ը՛նկա՛լ զա՛ղա՛չա՛
նրա սուրբ Եկե՛ղե՛ցւոյ . քո՛ . ա՛մե՛նա՛յն :

ԿԼՆՈՆ

ՀԱՄՕՐԷՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ՀԱՐՑ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՁ : | Ասկի՛ց Բա՛նդ Հօ՛ր և՛ Հո՛գւոյն .
որ իջե՛ր 'ի յե՛րկնից 'ի փը՛րկութիւն ազգի
մա՛րդկան . Ա՛ստը՛ուած հա՛րցն մերոց : Ո՛ր
պահեցե՛ր յա՛ղթող բզճըգնութիւն սրբոց
ա՛ռաքե՛լոցն . ա՛յսօ՛ր և մե՛ք ը՛նդ նոսի՛ն
ցընծո՛ւթեամբ՛ օրհնե՛մք ը՛զքե՛զ . Ա՛ստը՛
ուած" : Ո՛ր առա՛ւել թա՛րճրա՛ցեալդ ե՛ս
յա՛ւիտենից . ա՛յսօր ը՛նդ դա՛սս վը՛կայից
քո՛ց բարեբանե՛մք ը՛զքե՛զ . Ա՛ստը՛ուած" :
Է . Օրհնեցէ՛ք ամենայն գո՛րծը՛ք Տե՛րան
ը՛զՏե՛ր օրհնե՛ցէ՛ք բա՛ժը՛ թճրա՛րճե՛ք բզն
յաւիտեա՛ն : Ո՛ր ընտրեա՛ց զե՛րանեկը՛
առա՛քեալն և՛ նոքօ՛ք ո՛րսաց 'ի Հա՛ւա՛սս
ը՛գոթե՛ղե՛րըս Քրի՛ստո՛ս . բա՛ժը՛ : Ո՛րք

ըզխա՛ւա՛ր կռա՛սլա՛շտուԹեան՝ցը՛ն վանե
ցի՛ն և՛ ըզլո՛յս գխտուԹեան ընդհանո՛ւր
յերկի՛ր ծա՛ւալեցի՛ն . ը՛նդ նոսի՛ն բա՛ճը՛ :

ԿԼՆՈՒՆ

ՀԱՄՕՐԷՆ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ 'Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

ՀԱՐՑ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՁ . ( ) Երհնեա՛լ ես դո՛ւ Վար՛ոցո՛ւս . որ
յա՛րեա՛րդ 'ի մեռելո՛ց ողո՛րմա՛ծ և կոխե
ցե՛ր ըզմա՛հ . Տէ՛ր Լա՛ստրուա՛ծ հա՛ր
ցը՛ն մերո՛ց : Ո՛ր մահկա՛նա՛ցուացս կեա՛նքդ
ես . զհոգի՛ս նընջեցե՛լոց մեր ը՛նկա՛լ .
Տէ՛ր Լա՛ստրուա՛ծ : Օ՛հ արս փոխեցե՛ր յա՛շ
խարհն կե՛նդա՛նեաց . հանգը՛ոտեա՛ն աբ
ժանա՛ւորեա՛ . Տէ՛ր Լա՛ստրուա՛ծ :

Կ . ( ) Երհնեցէ՛ք ամենայն դո՛րժը՛ք Տէ՛առն
ըզՏէ՛ր օ՛րհնե՛ցէ՛ք . և՛ բա՛րձր արա՛
րէ՛՞ք ըզնա՛ յա՛ւի՛տեա՛ն : Ե՛՞ցէ՛ք Ո՛ր
դա՛լո՛ցն է զօրո՛ւթեամբ բա՛ղմա՛լ . ազդ
մա՛մբ ձա՛յնի՛ կենսագո՛րծէ՛ ըզնընջե՛ալ
սըն . ըզՏէ՛ր օ՛րհնե՛ք : Ե՛՞ցէ՛ք Լա՛ղաշե՛մբ ըզ

քեզ բարեբար . հանգստեցնող քեզ և ծա-
ւայից քոց ընդ սուրբքս քո . օրհնեմ
ցաւք եւ բարձր արարցո՛ւմ էք զանո՛ւն
քո՛ յաւի՛տեա՛ն :

ԿԼԵՈՒՆ

ՀԱՄՕՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ՀԱՐՑ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՁ . Ընդ քեզ արդարեւ ուղիղ դատաւոր
'ի մէջ սրբոց քոց բարեբանին . հար-
ցնն մերոց Աստուծո՛ւ օրհնեալ եւ յա՛ւի
տեա՛ն : Ընդ քեզ ո՛ր 'ի հնոցն իջե՛ր ապա՛-
ւէ՛ն . խոնարհեալ 'ի գունդըս մարտի՛րո
սաց գո՞վին . հա՛րցըն : Ընդ քեզ որ ահա՛ւոր
Թագաւոր յա՛ւիտենից . այսօր ընդ դա՛ս
վճկայից քոց բարեբանե՛մք . հա՛րցըն :

Կ . Օրհնեցէք ամենայն գործըք Տե՛առն
ըզՏե՛ր օրհնեցէք . բարձր արարէք զնա՛-
յաւի՛տեա՛ն : Ա՛նբաւելին ե՛րկնից եւ
հրեղի՛նաց 'ի հողեղինաց հաճեցա՛ւ ընտրե՛լ
իւր զինա՛ւորս . բարձ՛ : Ի՛ւրաի ե մե՛ք հա՛

Լատա՛ցեալքո ՎարճճՈՒ՛մ Լստո՛ւծոյ՝ .
ը՛նդ նոսին խընդրե՛լով ը՛զթո՛ղութիւն
մեղա՛ց մե՛րո՛ց . բա՛րձր ա՞րարէ՛ք ըզ" :

ՔԱՐՈՉ

ԶԻՒ ԿԱՐՈՒՅ :

Եկեալքս ամենեքեան 'ի սուրբ կաթու-
ղիկէ և առաքելական Եկեղեցի , աղաչեա-
ցաւք զմիածին Որդին Լստուծոյ , զՏէրն
մեր և զՓրկիչն ՅԻՍՈՒՍ ՎԱՐՄՅՈՍ : Որ էջ
ժառօք Հօր 'ի մէջ Հնոցին . և փրկեաց զերես
մանկունսն 'ի Վազգէացւոց անտի : Ի ու-
սաւոր և սուրբ պահեսցէ զմիտս մեր . զի մի
երբէք խաբէցուք մեք 'ի մեղաց , և 'ի ցան-
կութենէ աշխարհի : Լսյլ արժանի եղիցուք
պահել զպատուիրանս նորա . առնուլ ըզ-
պսակն լուսոյ և կենաց 'ի յանձինս մեր :
Օ որ խոստացաւ սիրելեաց իւրոց Ճշմարիտն
Լստուած ՅԻՍՈՒՍ ՎԱՐՄՅՈՍ Տէր մեր . կեց՛
և ողորմեա՛ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԿԻՐԱԿԷՒՑ

ԵՒ

ԱՅԼՈՑ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

Տէր ողորման • Տէր ողորման • Տէր ողորման :

Հօր՝ յաղթօղ՝ սքանչելագործ , սուրբ
մեծի Յարուժեանն ՎԵՐԻՍՏՈՍԻ Աստուծոյ
մերոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Տօղեան Տէր զցօղ բարեբար ողորմու-
թեան քոյ 'ի մեղուցեալ անձինս մեր • շիջո՛
ղբոց հնոցի յանցանաց մերոց • և փրկեան ըզ-
մեզ 'ի յաւիտենական հրոյն : Արա՛ արժանի
ընդ երիս սուրբ մանկունն՝ և ընդ երա-
նելի սուրբ վկայսն՝ օրհնել զքեզ և գովել ,
և քեզ գոհութիւն և փառս մատուցանել
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից • Ամէն :

ՄԱՂԹԱՆԻՔ

ՊԱՀՈՑ

Յօդեա՝ Տէր զօղ բարերար ողորմութեան քոյ՝ ի մեղուցեալ անձինս մեր . շիջ զբոց հնոցի յանցանաց մերոց . և փրկեա՛ ըզմեզ՝ ի յաւիտենական հրոյն : Աբա՛ արժանի ընդ երիս սուրբ մանկունսն՝ և ընդ երանելի սուրբ վկայսն՝ օրհնել զքեզ, գովել և ասել :
 Աստուած քաւեա՛ զիս զմեղաւորս :
 Աստուած քաւեա՛ զիս զմեղաւորս :
 Աստուած քաւեա՛ զիս զմեղաւորս՝ ի մեղաց ,
 և կեցո՛ :

ԵՐԳ

ՄԱՐԻԱՄՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր , և ցընծասցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով :

Այց արար ի վերայ խոնարհութեան ազախնոյ իւրոյ , այսուհետեւ երանիցեն ինձ ամենայն ազգք :

Աբար ընդիս մեծամեծս հզօրն , և սուրբ է անուն նորա :

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւ-

դաժաց իւրոց , արար զօրութիւն բազկաւ իւրով ,

Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց սրտից ,
և քակեաց զհզօրս յաթոռոց :

Օ խոնարհս բարձրացոյց՝ զկարօտս ելից
բարութեամբ , և զմեծատունս արձակեաց
ունայնս :

Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի իւրոյ ,
յիշելով զողորմութիւն իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ Հարսն մեր՝ ընդ Աբ-
բաշամու և զաւակի նորա յաւիտեան :

ՕՐՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅԵ ԼՕՐՆ ՅՈՎԻԱՆՈՒ ՄԿՐՏՁԻՆ :

( ) րհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի որ
յայց եւ , և արար փրկութիւն ժողովրդեան
իւրոյ :

Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութեան 'ի տանէ
Պաւլի ծառայի իւրոյ , որպէս խօսեցաւ
բերանովք սրբոցն որ յաւիտենից մարգա-
րէքն էին :

Փրկութիւն 'ի թշնամեաց մերոց , և 'ի ձե-
ռաց ամենայն ատելեաց մերոց :

Առնել ողորմութիւն առ Հարսն մեր , և
յիշել զկտակարանս սրբութեան իւրոյ :

Երգումք զոր երգուաւ Աբրահամու Հօր
մերոյ , տալ մեզ առանց երկիւղի զփրկու-
թիւն 'ի թշնամեաց մերոց :

Պաշտել զնա սրբութեամբ և արգարսութեամբ առաջի նորա, զամենայն աւուրս կենաց մերոց :

Եւ դո՛ւ մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն կոչեսցի՛ր, գնացես առաջի Տեառն պատրաստել զճանապարհս նորա :

Տալ զգիրտութիւն փրկութեան ժողովրդեան իւրոյ, 'ի թողութիւն ամենայն մեղաց մերոց :

Վասն գթոյ ողորմութեան Տեառն Աստուծոյ մերոյ՝ որով երեւցաւ մեզ արեգակն 'ի բարձանց, լուսաւոր առնել զխաւարմեր :

Օգագել լոյս 'ի վերայ այսոցիկ, որ նրստէաք 'ի խաւարի և 'ի ոտուերս մահու, ուղղել զոտս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութեան :

ԱՂՕԹՔ ՍԻՄԵՈՎՆԻ ԾԵՐՈՒՆԱՌՅՆ :

Արդ՝ արձակեա՛ւ զճառայս քո Տէր՝ ըստ բանի քում 'ի խաղաղութիւն, զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո՝ զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց :

Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, և փառք ժողովրդեան քում Լսրայէլի :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ այժմ և միշտ և՛ :

ԿԱՆՈՒՆ

ՍՐԲՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆԵ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Մ • **Յ**անճառ փառաց խոհարհեցա՛ր 'ի՛
 ԱՁ • մը բը՛նո՛ւթիւնը՛ս • Բա՛նդ Լ՛ստորուծ
 և՛ մա՛րմնացա՛ր 'ի՛ սը՛րբո՛յ կո՛ւսէ՛ն • Ե՛ւ
 ծնա՛ր 'ի՛ սուրբ կո՛ւսէ՛ անա՛պական մա՛րմ
 նո՛ւ • Ը՛ղբե՛ղ անդա՛դա՛ր բա՛րե՛բա
 նեա՛լ • մե՛ծա՛ցո՛ւցանե՛մք • Լ՛ստօ՛ր զե՛
 կեա՛լդ 'ի՛ փըրկո՛ւթիւն ա՛ղբի մա՛րդկա՛ն •
 մի՛աբանո՛ւթեա՛մք առն՛նեքեա՛ն • մե՛ծա՛
 ցո՛ւցանե՛մք •

ԿԱՆՈՒՆ

ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՀՏԱԿԱՊԵՏԱՑ

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Մ • **Ս**ա՛յր և կո՛յս ա՛ղախի՛ն ՎԻ՛ՍՏՈՒՍԻ •
 ԴԿ • որ բարեխօս՞ող ես մի՛շտ աշխարհի՛ • քե՛զ
 ե՛րա՞նե՛ն ա՞մենայն աղե՛կք • Սա՛քո՛ւր

աղաւնիէ՛լ և՛ հա՛րսն երկնից՝ Սա՛րիամ՝
տա՛ճար և՛ ա՛թոռ լստուծոյ Քանի՛ն .
քե՛զ երա՞նե՛ն՝, Վրէ՛ հա՛ճեցա՛ն ի՞մա
նալի՛քն ընդ հո՛ղեղէ՛նքս . և՛ քե՛ մե՛ր
ձեցա՛ք ՚ի փայտը՛ն կենաց . քե՛զ՝:

ԿԼԱՆՈՒ,

ՍՐԲՈՑ ՄԱՐԳԱՐԻԻՑ

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ . ՀԱՐԱԿԱՆ ՁՈՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Մ՝. Լստա՛րա՛տ կոյս լստուծա՛ծի՛ն Սա-
րիամ սը՛րբ ո՛ւհի՛ և մայր Վրէ՛սցոսի . յա՛ր
գանդի՛ տարար զանտա՛նեկին ամենե՛ցուն .
օրհնո՛ւթեամբ ըզքեղ լստուծա՛ծա՛ծի՛ն
մե՛ծացո՛ւցանե՛մք : Ը՛զ քե՛զ երկնայի՛ն
գո՛ւռն զո՛ր ետեսն Եզե՛կի՛էլ . և՛ ա՛սրն
զո՛ր ծա՛նեալ Չեղէ՛օն . Սերո՛վբէ՛ հո
ղեղէն վե՛հագոյն Վերո՛վբէ՛ից . օրհնո՛ւ՝
Երո՛ս ԽՈՐՀՈՒՐԴՍ ՍՈ՛ՍԿԱԼԻՍ ՚ի քե՛զ տե
սանի՛ լստուծա՛ծա՛ծի՛ն . յըղո՛ւթի՛ն
անսե՛րմաղա՛ն . ծնս՛ւնդ անա՛րա՛մ, կո՛ւսու

Թիւն յե՛տ ծընընդեա՛ն մընալով անա՛
պա՛կան . օրհնուԹեամբ զքեզ՛ :

ԿԱՆՈՒՆ

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՄԵՆԱՑՈՒՍՑԻ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՁ . Բ՛զ քե՛զ ե՛րևեա՛լ դուռն ա՛ռ Եզե՛
կիւլի՛ւ ըմարդա՛րէիւ . ընդ որ ո՛չ ո՛ք
էանց եթէ ո՛չ Ա՛ստուած մի՛այն . Ա՛ստ-
ուածա՛ն ձի՛ն կո՛յս . օրհնուԹեա՛մբ մե
ծա՛ցուցանե՛մք : Բ՛զ քե՛զ ո՛ր ի՛մո՛րե
նու՛ջն ա՛ռ Ս՛ոմսիսիւ ըմարդա՛րէիւ . Ըզ
նոր խորհուրդ կո՛ւսի՛ յայտնե՛ցե՛ր մա՛րդ
կա՛ն ա՛ղգի . օրհն : Բ՛զ քե՛զ ո՛ր ի՛
նօրէ՛ ա՛նժամա՛ նա՛կա՛պէս և՛ ի՛մօրէ՛
անԹա՛րգմա՛նա՛բար . ի՛ ժա՛մանա՛կի՛
ծնընդեա՛ն ի՛ բոլո՛րի՛ց փըրկո՛ւԹեան յայտ
նե՛ցա՛ր Ա՛րդի՛ բա՛րձրելոյն . օրհն :

ԿԱՆՈՆ

ՀԱՄՕՐԷՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Մ. Ա. Այսօր ընդհանուր ժողովուրդք • ցըն
ծաւցէ Բալթիք ընդ գալուստ Հոգւոյն
սըրբոյ • մեծացողացանելո՛ւ վ զե՛րլօղըն
'ի Հօրք • Այսօր ցընծաւքն առաւ
քեալքն • զարդաւք Բալթիք 'ի շնո՛ր
հայ Հոգւոյն սըրբոյ • Այսօր ըզուա՛ր
ճացաւքն ա՛րաւք Բալթիք • ճըլմաւք Բալթիք
գալըստեա՛մք Հոգւոյն սըրբոյ • Այս •

ԿԱՆՈՆ

ՀԱՄՕՐԷՆ ՆԱԶԵՑԵԼՈՑ Դ ՔՐԻՍՏՈՍ

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Մ. Ա. Յարուցելոյն 'ի մեռելոց բնա՛կա
րա՛ն մայր Է՛լ հոյս • որ ըզննեցեալ լըն
յալ գամայ կեանա՛գործէ ա՛նապա՛կան •

զ քե՛ղ մեծացուցա՛նեմք որ օրհնեա՛լդ ե՛ս
'ի կանա՛յս : Արա՛րողին ե՛րկնի՛ և ե՛րկրի՛
եղեր տա՛ճա՛ր և առա՛գա՛ստ . որ ըզ
նընջե՛ցեա՛լսըն մե՛ր հրե՛ղէ՛ն նորոգէ՛ . ըզ
քե՛ղ մեծա՛՛ : Կերակրողին աթեղերաց
արբուցե՛ր ըզքո՛սուրբ ը՛ղկաթն . որ ըզ
նընջե՛ցեա՛լսըն մե՛ր վե՛րըստին նո՛րոգէ՛ .
զ քե՛ղ մեծացուցա՛նեմք ո՛ր օրհնեա՛լդ :

ԿԱՆՈՒՆ

ՀԱՄՕՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ԽԵԾԱՑՈՒՍՑԷ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ս՝ ԱՐ զաւետին հոգւոյն 'ի հրեղէ՛ն
'ի հրե՛շտակէ՛ն ընկալա՛ր . ո՛ւրա՛ խ լե՛ր
բե՛րկրեա՛լդ Տէր ը՛նդ քե՛ղ Սա՛րիամ ա՛ն
հարսնացեա՛լ : Անըսկի՛ղբն Բանըն հաճե՛
ցա՛ւ առնուլ մարդեղութեա՛մբն ըսկի՛ղբն
'ի կուտէ՛գ . Քրիստո՛ս Ասա՛րուած Թա՛
գաւորն յաւիտենից : Աղաչե՛մք ը՛ղ քե՛ղ
սուրբ Աստուածածի՛ն . առ Քրիստո՛ս

բա՛րեխօսեա՛ քը՛րկե՛լ ըզժո՛ղո՛վս՛րդս
ի՛ւր . զո՛ր գընեաց ա՛րեամբն իւրո՛վ :

ՔԱՐԱՉ

ՋԻԻ ԴԵՆՆԵՆԻ :

Սուրբ զԼստուածածինն՝ և զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի
յերկինս . զի կամեցեալ ողորմացի՝ և գթա-
ցեալ կեցուցէ զարարածս իւր : Լսմնակալ
Տէր Լստուած մեր կեցս և ողորմես :

ԼՂՕԹՎ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ ԵՒ ՊԸՀՈՑ

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր՝ բարեխօ-
սութեամբ սուրբ Լստուածածինն անարատ
ծնողի միածնի որդւոյ քոյ . և աղաչանօք
ամենայն սրբոց քոց . և որոց այսօր է յիշա-
տակ : Ի սուր մեղ Տէր , և ողորմես . ներեա՛
քաւես և թո՛ղ զմեզս մեր : Լրժանաւորեա՛
գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ
և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ՝ և միշտ և" :

ՎԵՐՈՉ

ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ ԱՌՈՒՐՑ

Ջրի ձեռնարկներ :

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչեսց՛նք :

Ս ան սուրբ տեղւոյս շինութեան , ե
բարեկարգութեան . զՏէր աղաչեսց՛նք :

Տէր ողորմեա՛ :

Ս ան ժողովրդեանս՝ որք մտանեն ընդ
դրունս սրբոյ Եկեղեցւոյ . զՏէր աղաչես՛ :

Տէր ողորմեա՛ :

Ս ան ընդունելոյ զպաղատանս սոցա ըստ
մեծի ողորմութեան իւրում . զՏէր աղա՛ :

Տէր ողորմեա՛ :

Եւ ես միաբան վանս ճշմարիտ ե սուրբ
հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսց՛նք :

Տէր ողորմեա՛ :

Օ անձինս մեր ե զմիմեանս Տեառն Աս-
տուծոյ ամենակալին յանձն տրասցուք :

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ
մեծի ողորմութեան քում . ասացնք ամե-
նեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

ԵԴՈԹՔ

Պառ ես թագաւոր յաւիտեանս յաւիտենից ԲՐԻՍՏՈՍ Աստուած մեր : Եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ : այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :

ԵՐԳ

ԻԻՂԱՐԵՐԻՑ ԱՒԵՑԱՐԱՆԻՆ

Եղիցի անունն Տեաճաւուն օրհնեալ ի՛յ յայսլմ հետե՛՛մ մա՛ւր օրհնէ՛՛ք մի՛նչե՛՛ք ի՛յ յաճա՛ւր արեա՛ւ յոգնա՛ւ յաճա՛ւր :

Օրհնեցէ՛ք մանկունք ըզՏէ՛ր եւ օրհնեցէ՛ք զանձնա՛ւ Տեառն :

Եղիցի՛ անուն Տեառն օրհնեա՛լ յայսլմ հետե՛՛ք մի՛նչե՛՛ք ի՛յ յաճա՛ւր արեա՛ւ :

Յարեւելից մի՛նչ ի՛յ տուտն արեւո՛՛ւ օրհնեա՛լ է՛՛ք անո՛՛քն Տեա՛ռն : ի՛յ յայսլմ հետե՛՛ք մի՛նչե՛՛ք ի՛յ յա՛՛ :

Փա՛ռք է՞՞ երկըրպաղուծի՛ւն Հօր եւ՛՛

Արդւոյն է՝ սրբորոնիքս չորսուն . և
այժմ և միշտ և յաւիտեանքս յաւի
տեանքն ինքն ամեն . ի՞նչ յայտնմ հե՛տե
մի՛նչն ի՛նչ յաւիտեանքն :

Արի՛ Տէ՛ր օգնեալեմ անկողնիս , և՛
փրկեալ զմեռացեալսն անկողնիս . վա՛յ
սըն աշունուանիս քոմեմոյ :

Արի՛ և՛ մի՛ մե՛րժեալսն ըզմեմոյ
բո՛ւսպալմեմոյ . վա՛յն աշուն
ուանիս քոմեմոյ :

Թա՛ւաւաւորեցէ՛ Տէ՛ր յաւիտեանքս
նորսն . և՛ ինքն մե՛նչսն : Աստուծո՛ւմ
քո՛ սիրոն յազգէ՛ր յաւիտեանքս , ինքն
նորսն :

Օգնեալ աշուն ի՛նչ ըզՏէ՛րսն
նորսն . օգնեալսն ըզՏէ՛ր կե՛ն
դանութեան ի՛նչսն :

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ

ԻՒՂԱՐԵՐԻՑ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՑ

ՄԱՏԹԷՈՍԻ

(ԳԼ . ԻԸ : 2 . 1 :)

ԱՒԱԳԻ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԵՐՋ.

Սուրբ-գրք : (ՐԹԻՐ :

Քահանայ : Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Դպիտակ : Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ :

Սուրբ-գրք : Երկիւղածութեամբ լուարճե :

Քահանայ : Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի

Վրիստոսի որ ըստ :

Դպիտակ : Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Սուրբ-գրք : Պաշտօնի մէ :

Դպիտակ : Ասէ Աստուծո՛ւմ :

Սուրբ-գրք : Յարութեան Տեառն մերոյ

Յիսուսի Վրիստոսի :

ԲԿ . } Եւ յերեկոյի շաբաթուն՝ յորում
ԴԿ . } լուսանայր միաշաբաթին , եկն Մարիամ

Մագդաղենացի, և միւս Սարգիսն՝ տեսա-
նել զգերեզմանն : Եւ ահա շարժումն մեծ
եղև : զի հրեշտակ Տեառն իջեալ յերկնից՝
մատուցեալ 'ի բաց թաւալեցոյց զվէմն 'ի
դրաց անտի, և նստէր 'ի վերայ նորա : Եւ
էր տեսիլ նորա իբրև զփայլակն, և հանդերձ
նորա սպիտակ իբրև զձիւն : Եւ յահէ անտի
նորա խռովեցան պաշապանքն, և եղեն իբրև
զմեռեալս : Պատասխանի ետ հրեշտակն՝ և
ասէ ցկանայսն . մի երկնչիք դուք, գիտեմ
զի ՋԵՍՍՈՒՍ զխաչելեալն խնդրէք . Չէ
աստ, քանզի ՅԱՐԵԱՒ, որպէս ասացն, եկայք
տեսէք զտեղին ուր կայր : Եւ վազվազակի
երթայք ասացէք աշակերտացն նորա՝ թէ
ՅԱՐԵԱՒ . և ահա յառաջանայ քան զձեզ 'ի
Պալիւեա, անդ տեսանիցէք զնա . ահա ա-
սացի ձեզ : Եւ ելեալ վազվազակի 'ի գե-
րեզմանէ անտի ահիւ և խնդութեամբ բազ-
մաւ՝ ընթանային պատմել աշակերտացն : Եւ
ահա պատահեաց նոցա ՋԵՍՍՈՒՍ՝ և ասէ . ողջ
էք : և նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա՝
և երկիրպագին նմա : Յայնժամ ասէ ցնո-
սա ՋԵՍՍՈՒՍ . մի երկնչիք, երթայք ասացէք
եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն 'ի Պալիւեա, և
անդ տեսցեն զիս : Իբրև նոքա գնացին,
ահա ոմանք 'ի զօրականացն եկին 'ի քաղաքն՝
և պատմցին քահանայապետիցն զամենայն

որ ինչ եղևն : Եւ նորա ժողովեալ Հանդերձ ծերովքն խորհուրդ առեալ՝ արժաթ յոյժ ետուն զօրականացն , Եւ ասեն . ասա ջէք՝ եթէ աշակերտքն նորա եկեալ գիշերի գողացան զնա՝ մինչ մեք 'ի քուն էաք : Եւ եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն , մեք հաճեսցուք զնա՝ և զձեզ անհոգս արասցուք : Եւ նոցա առեալ զարժաթն , արարին որպէս ուսանն . և ել համբաւս այս 'ի Հրեից մինչև ցայսօր :

Իսկ մատասան աշակերտքն գնացին 'ի Քալիլեա 'ի լեառնն՝ ուր ժամագիր եղև նոցա ՅԻՍՈՒՍ : Իբրև տեսին զնա , երկիրապաշին նմա . և ոմանք յերկուացան : Եւ մատուցեալ ՅԻՍՈՒՍ խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ . տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ : Վնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք զամենայն Հեթանոսս . մկրտեցէք զնոսա ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ՝ և ՈՐԻՒՌՈՅ՝ և ՀՈԴԻՌՈՅ՝ ՍՐՔՈՅ : Ուսուցէք նոցա պահել զսոմնայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ . և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս , մինչև 'ի կատարած աշխարհի : Պ ԵՐԶ . Զ . 20 :

զ քե՛ղ մեծացուցանե՛մք որ օրհնեա՛լդ ե՛ս
'ի կանա՛յս : Արա՛րողին ե՛րկնի՛ և ե՛րկրի՛
եղեր տա՛ճա՛ր և ա՛ռա՛գաստ . որ ըզ
նընջե՛ցեա՛լսըն մե՛ր հրե՛ղէ՛ն նո՛րոգէ՛ . ըզ
քե՛ղ մեծա՛ն : Կերակրողին տի՛եզերաց
արբո՛ւցե՛ր ըզքո՛ սուրբ ը՛ղկաթն . որ ըզ
նընջե՛ցեա՛լսըն մե՛ր վե՛րջստին նո՛րոգէ՛ .
զ քե՛ղ մեծացուցանե՛մք որ օրհնեա՛լդ :

ԿԱՆՈՒՆ

ՀԱՄՕՐԷՆ ՄԱՐՑԻՐՈՍԱՑ

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Մ . Ո՛ր զաւեստիս Հո՛գւոյն 'ի՛ հրեղէ՛ն
'ի՛ հրե՛շտակէ՛ն ընկալա՛ր . ո՛ւրա՛խ լե՛ր
բե՛րկրեա՛լդ Տ՛էր ը՛նդ քե՛ղ Ս՛արիամ ա՛ն
հա՛րսնացեա՛լ : Ա՛նը՛սկի՛զբնն Բա՛նըն հաճե՛
ցա՛ւ առնուլ մա՛րդեղութեա՛մբն ըսկի՛զբն
'ի՛ կուսէ՛դ . Քրի՛ստոս Ա՛սաբ՛ուած Թա՛
գաւորն յա՛ւիտենից : Ա՛ղաչե՛մք ը՛ղ քե՛ղ
սուրբ Ա՛ստուածածին . առ Քրի՛ստոս

բա՛րեխօսեա՛ ժը՛րկե՛լ ըզժո՛ղո՛վս՛ւրդս
ի՛ւր . զո՛ր գընեաց ա՛րեամբն իւրո՛վ :

ՔԱՐԱՉ

Ջի՛ի ԺԺԺԺԺԺԺԺ :

Սուրբ Ղստուածածինն՝ և զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի
յերկինս . զի կամեցեալ ողորմացի՝ և գթա-
ցեալ կեցուցէ զարարածս իւր : Լմենակալ
Տէր Լստուած մեր կեցն և ողորման :

ԼԳՕԹՔ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ԵՒ ՊԸՀՈՑ

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր՝ բարեխօ-
սութեամբ սուրբ Լստուածածինն անարատ
Ծնողի միածնի որդւոյ քոյ . և աղաչանօք
ամենայն սրբոց քոյ . և որոց այսօր է յիշա-
տակ : Ի սուր մեղ Տէր , և ողորման . ներեան
քաւեան և թող զմեզս մեր : Լքժանաւորեան
գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ
և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և" :

ՎԵՐՈՉ

ԿԻՐՈՍԿԻՑ ԱՌՈՒՐՑ

ՁԻՅԻ ՊԵՏԱԿԱՆՆԵՐՆԵՐ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսց՛նք :

Ս ան սուրբ տեղւոյս շինութեան , և
բարեկարգութեան . զՏէր աղաչեսց՛նք :

Տէր ողորմեա՛ :

Ս ան ժողովրդեանս՝ որք մտանեն ընդ
դրունս սրբոյ Եկեղեցւոյ , զՏէր աղաչես՛ :

Տէր ողորմեա՛ :

Ս ան ընդունելոյ զպաղատանս սոցա ըստ
մեծի ողորմութեան իւրում . զՏէր աղա՛ :

Տէր ողորմեա՛ :

Եւ ևս միաբան վան ճշմարիտ և սուրբ
հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսց՛նք :

Տէր ողորմեա՛ :

Օ անձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աս-
տուծոյ ամենակալին յանձն տրասցուք :

Վեղ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ
մեծի ողորմութեան քում . ասացուք ամե-
նեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

ԱՂՈԹՔ

Պառ եւ Թաղաւոր յաւիտեանս յաւիտենից Քրիստոս Աստուած մեր : Եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ : այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :

ԵՐԳ

ԻԻՂԱՐԵՐԻՑ ԱՒԵՑԱՐԱՆԻՆ

Եղիցի անո՛ւնն Տեա՛թեալն
Օ՛րհնեալ 'ի՛ յայսմ շեռե՛լ մա՛րմ
Օրհնեալ 'ի՛ յա՛մբ մա՛րմ
Սո՛ւք մի՛նչե՛լ 'ի՛ յա՛մբ մա՛րմ տեա՛

Օ՛րհնեցէ՛ք մանկունք ըղՏէ՛ր եւ օ՛րհ
նեցէ՛ք զանճա՛րմն Տեա՛ռն :

Եղիցի անո՛ւն Տեա՛ռն օ՛րհնեալ յայ
սմ շեռե՛լ մա՛րմ
Սո՛ւք մի՛նչե՛լ 'ի՛ յա՛մբ մա՛րմ տեա՛

Յա՛րեւելից մի՛նչ 'ի՛ ժողոտն անո՛ւն օ՛րհ
նեալ է՛ անճա՛րմն Տեա՛ռն . 'ի՛ յայ
սմ շեռե՛լ մա՛րմ
Սո՛ւք մի՛նչե՛լ 'ի՛ յա՛մ :

Փա՛ռք ե՞ Երկրպագութիւն Հօ՛ր եւ՛

Ո՛րդւոյն է՝ սրբաւնիքս շնորհոյն . և
ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանքս յաւի
տեա՛նք ինչ ամէն . ի՛նչ յայտնէ հե՛տէ
մի՛նչ և ի՛նչ յաւիտեա՛ն :

Ա՛րի՛ Տէ՛ր օգնեա՛նք մե՛զ, և՛
ժը՛ղկեա՛նք զմե՛զ մե՛զ մե՛զ մե՛զ . զա՛յ
սնն ա՛նձուհի մե՛զ, քո՛մք մե՛զ :

Ա՛րի՛ և՛ մի՛ մե՛րժեա՛նք ըզմե՛զ
ի՛նչ սպա՛նք, մե՛ք, և՛ . զա՛յն ա՛նձ
ուհի մե՛զ, քո՛մք :

Թա՛ղաւո՛րե՛սցէ՛ք Տէ՛ր յաւիտեա՛նք
նոր՛մք, ի՛նչ մե՛զ, և՛ : Աստու՛ծ
քո՛ սիրո՛ն յազգէ՛ք յա՛նձ, ի՛նչ !

Օ՛րհեա՛նք ա՛նձն ի՛նչ ըզՏէ՛ր, ի՛նչ
նոր՛մք, ի՛նչ ! օ՛րհեա՛նք ըզՏէ՛ր կե՛ն
դանութե՛ան ի՛նչ :

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ

ԻՒՂԱՐԵՐԻՑ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՉԱՅՆԻՑ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՑ

ՄԱՏԹԷՈՍԻ

(ԳԼ . ԻԸ . 2 . 1 .)

ԱՒԱԳԻ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԵՐՋ.

Սարկաւազն : Օրթի :

Քահանայն : Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Դիւիւն : Եւ ընդ հոգւոյդ քոճմ :

Սարկաւազն : Երկիւղածութեամբ լուարճէ :

Քահանայն : Սրբոյ Աւետարանիս (ՅԻՍՈՒՍԻ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ որ ըստ :

Դիւիւն : Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Սարկաւազն : Պաշտօնիս :

Դիւիւն : Ասէ Աստուծո՛ւ :

Վասն Յարութեան Տեառն մերոյ

(ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

ԲԿ . } Ե
ԴԿ . } Ե Երեկոյի շարաթուն՝ յորում
լուսանայր միաշաբթին , եկն Մարիամ

Մագդաղենացի, և միւս Սարխամի տեսա-
նել զգերեզմանն : Իւ ահա շարժուին մեծ
եղև . զի հրեշտակ Տեառն իջեալ յերկնից՝
մատուցեալ 'ի բաց թաւալեցոյց զվէմն 'ի
դրաց անտի, և նստէր 'ի վերայ նորա : Իւ
էբ տեսիլ նորա իբրև զփայլակն, և հանդերձ
նորա սպիտակ իբրև զձիւն : Իւ յահէ անտի
նորա խռովեցան պահապանքն, և եղեն իբրև
զմեռեալս : Վատասխանի ետ հրեշտակն և
ասէ ցկանայսն . մի երկնչիք գուք, գիտեմ
զի ԶԵՒՍՈՒՍ զխաչելեալն խնդրէք . Չէ
աստ, քանզի ՅԱՐԵԱՒ, որպէս ասացն, եկայք
տեսէք զտեղին ուր կայր : Իւ վաղվաղակի
երթայք ասացէք աշակերտացն նորա՝ թէ
ՅԱՐԵԱՒ . և ահա յառաջանայ քան զձեզ 'ի
Վալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա . ահա ա-
սացի ձեզ : Իւ ելեալ վաղվաղակի 'ի գե-
րեզմանէ անտի ահիւ և խնդութեամբ բազ-
մաւ՝ ընթանային պատմել աշակերտացն : Իւ
ահա պատահեաց նոցա ՅԵՍՈՒՍ՝ և ասէ . ողջ
էք : և նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա՝
և երկիրպագին նմա : Յայնժամ ասէ ցնո-
սա ՅԵՍՈՒՍ . մի երկնչիք, երթայք ասացէք
եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն 'ի Վալիլեա, և
անդ տեսցեն զիս : Իբրև նոքա գնացին,
ահա ոմանք 'ի զորականացն եկին 'ի քաղաքն
և պատմցին քահանայապետիցն զամենայն

որ ինչ եղևն : Իշւ նորա ժողովեալ Հանդերձ ծերովքն խորհուրդ առեալ՝ արծաթ յոյժ ետուն զօրականացն , Իշւ ասեն . ասասջէք՝ եթէ աշակերտքն նորա եկեալ գիշերի գողացան զնա՝ մինչ մեք 'ի քուն էաք : Իշւ եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն , մեք հաճեսցուք զնա՝ և զձեզ անհոգս արասցուք : Իշւ նոցա առեալ զարծաթն , արարին որպէս ուսանն . և ել համբաւս այս 'ի Հրեից մինչև ցայսօր :

Իսկ մատասան աշակերտքն գնացին 'ի Քալիլեա 'ի լեառնն՝ ուր ժամագիր եղև նոցա ՅԻՍՈՒՍ : Իբրև տեսին զնա , երկիրալագին նմա . և ոմանք յերկուացան : Իշւ մատուցեալ ՏԻՍՈՒՍ խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ . տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ : Պնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք զամենայն Հեթանոսս . մկրտեցէք զնոսա ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ՝ և ՈՐԻՌՈՅ՝ և ՀՈԴԻՌՈՅ՝ ՍՐԻՌՈՅ : Եւսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ . և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս , մինչև 'ի կատարած աշխարհի : ՄԵՆ . Զ . 20 :

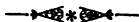
ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ՀԱՅ

ՄԱՐԿՈՍԻ

(ԳԼ. ԺԵ. Է. 42.)

ԵՐԿՐՈՐԻ ԵՒ ՉՈՐՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Սյանն Յարութեան Տեառն մերոյ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

ԲԶ. } Ե իբրև երեկոյ եղև՝ քանզի ուր-
ԴԶ. } բաթ էր՝ որ 'ի շաբաթն մտանէր, Եկեալ
Յովսէփ որ Յարիմաթեայն էր՝ այր պարկեշտ
նախարար, որ և ինքն իսկ ակնուշէր արքա-
յութեանն Լստուծոյ. Համարձակեցաւ՝ ե-
մուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց զմարմինն
ՅԻՍՈՒՍԻ : Եւ Պիղատոս զարմացաւ թէ այն-
չափ վաղ մեռաւ. և կոչեցեալ առ ինքն ըզ-
հարիւրապետն, և հարց զնա և սուէ՝ թէ ար-
դարև այնչափ վաղ մեռաւ : Եւ իբրև ստու-
գեաց 'ի հարիւրապետէ, անտի, շնորհեաց
զմարմինն Յովսէփայ : Եւ Յովսէփ գնեաց
կտաւ՝ և իջուցեալ զնա պատեաց կտաւովն,
և եզ 'ի գերեզմանի, զոր էր փորեալ 'ի վիմէ.
և թաւալեցոյց վէմ մի 'ի դուռն գերեզմա-
նին : Իսկ Մարիամ Մագդաղենացի՝ և
Մարիամ Յակովբայ՝ և Յովսեայ, տեսին
զառչին ուր եգաւ :

Եւ իբրեւ անց շաբաթն, Մարիամ Սաղ-
գազննացի եւ Մարիամ Յակովբայ եւ Սողով-
մէ՝ չոքան պատրաստեցին խունկս, զի եկեա-
ցեն օծցեն զնա : Եւ ընդ առաւօտս միաշա-
բաթուն գան 'ի գերեզմանն ընդ արեւագալն,
Եւ ասէին ցմիմեանս, ո՞վ թաւալեցուցե-
մզ զվէճն 'ի դրաց գերեզմանին : Եւ հայե-
ցեալ տեսին՝ զի թաւալեցուցեալ էր զվէճն
'ի գերեզմանէն . քանզի էր մեծ յոյժ : Եւ
մտեալ 'ի ներքո 'ի գերեզմանն՝ տեսին երի-
տասարդ մի զի նստէր ընդ ավմէ կողմանէ ըզ-
գեցեալ պատմութեան սպիտակ, եւ զարհուրե-
ցան : Եւ նա ասէ ցնոսս . մի երկնէիք, զՅի-
սուս խնդրէք զ'Եղիշտի զխաչելեալն :
ՅԱՐԵՈՒՅՔ աստ . ահա ագիկ տեղին՝ ուր
եղին զնա : Եւ երթայք ասացէք ցաշա-
կերտս նորա՝ եւ ցՊետրոս, եթէ ահա յառա-
ջագոյն երթայ քան զձեզ 'ի Վալիլեա, անդ
տեսանիցէք զնա՝ որպէս ասացն ձեզ : Եւ իբ-
րեւ լուան՝ ելին եւ փախեան 'ի գերեզմանէն :
Քանզի զառի՜հարեալ էին . եւ սչ ումեք ինչ
ասացին, զի երկնէին : Ս. Լ. Գ. Ժ. Զ. Է. 8 :

ԱՌԵՑԱՐԱՆ

ՀԱՅ

ՂՈՒԿԱԾՈՒ

(ԳԼ. ԻԳ. 2. 50 է.)

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԱՌ

Միայն թաղման և հարուստան ճեղքման
հետեւ իրարմէս փութանք :

Այս } Եւ ահա այս մի անուն (հոգեւոր, որ
ԳԳ. } էր նախարար՝ այս բարեգործ և արդար. Սա
չէր միաբանեալ ընդ խորհուրդուն ընդ գործ
ծըս նոցա. յԵրեմիայի քաղաքէ Հրէից :
որ և ինքն իսկ ամենուէր արքայութեան
Բաաուծոյ : Սա մատուցեալ առ Պիղատոս
խնդրեաց զմարմինն (ՅՍՈՒՍԻ. Եւ թուցեալ
զնա՝ պատեաց պատառապիւրաւ, և եղ. 'ի
կաւածոյ գերեզմանին. ուր չէր բնաւ զոք ե-
ղեալ : Եւ արն էր ուրբտի, և շաբաթ լու-
սանայր : Եւ երթային զհետ նորա կանայք՝
որ եկեալ էին ընդ նմա 'ի Վաղիլիէ. տեսին
զգերեզմանն, և որպէս եղաւ մարմինն արա-
Վարձան, և պատրաստեցին խունկս և իւղս .
և 'ի շաբաթուն Հանդարտեցին վասն պատ-
ուիրանին :

ԲԱՅՑ 'ի միաշաբաթուն վաղքաջ ընդ ա-
ռաւան եկին 'ի գերեզմանն. բերին զխունկ

ալն զոր պատրաստեցին . և այլ կանայք ընդ նոսա . Եւ գտին զվէճն թաւալեցուցեալ 'ի գերեզմանէ անտի : Եւ մտեալ 'ի ներքս՝ ճչ գտին զմարմինն Տեառն (ՅԻՍՈՒՍԻ : Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա վասն այնորիկ , և ահա արք երկու հասին առ նոսա 'ի հանդերձս լաւաւորս : Եւ իբրև զահի հարան . և խո նարհեցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր , ասնն ցնոսա . զի խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս : Չէ սոսա՝ այլ ՅԱՐԵՍԻ . յիշեցէք՝ որպէս խոսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էրն 'ի Քալիլեա , Եւ ասէր՝ Թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ մտանել 'ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց , և 'ի խաչ ելանել՝ և յերբորդ աւուր յառնել : Եւ յիշեցին զբանն նորա : Եւ դարձան պատմեցին զայս ամենայն մեռաւորսն , և այլոցն ամենեցուն . Եւ էին Սաբիամ , Սաբաթաղեմացի և (Յովհաննա և Սաբիամ (Յահովթայ , և այլք ընդ նոսա՝ որ պատմեցին զայս առաքելոցն : Եւ երևեցան առաջն նոցա չաղփաղփութիւն բանքն նոցա՝ և ճառատաւորին նոցա : Բայց Պետրոս յարուցեալ ընթացաւ 'ի գերեզմանն , և հայեցեալ տեսանէ զկառասն լոկ՝ զի հային . և գնաց՝ ընդ միտս զարմացեալ , Թէ զինչ եղև : Սկիզբ . ԳԼ . ԻԴ : Է . ԻԶ Բ

ԱՌԵՏԱՐԱՆ

ՀԱՅ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԳԼ . ԺԹ . Է . 38 .)

ԱՌԱՋԻՆ ԵՒ ԵՐՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

—❖❖❖—

Վասն Թաղման և Յարութեան Տեառն մերոյ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՎՐԻՍՏՈՍԻ :

ԱՁ . } ԵՏ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս
ԳՁ . } Յովնէփ , որ յԱրիմաթեայ էր աշակերտ
ՅԻՍՈՒՍԻ 'ի Ժածուկ՝ վասն աւին չրէից , զի
բարձցէ զմարմինն ՅԻՍՈՒՍԻ , և հրամայեաց
Պիղատոս . եկն և երարձ զնա : Իշկն և
'Վիկողեմոս՝ որ եկեալն էր առ ՅԻՍՈՒՍ 'ի
գիշերի զառաջինն . և երբք զմուռս խառն
ընդ Հալուէս՝ իբրեւ լտերս հարիւր : Առին
զմարմինն ՅԻՍՈՒՍԻ , և պատեցին կտաւովք՝
խնկովք հանդերձ , որպէս օրէն էր չրէից
պատել : Իշ և էր 'ի տեղւոջն յորում խաչե-
ցաւ՝ պարտէզ . և 'ի պարտիղի անդ գերեզ-
ման նոր , յորում ոչ ոք երբէք էր եղեալ :
Անդ վասն ուրբաթուն չրէից՝ զի մօտ էր
գերեզմանն՝ եգին Ձ(ՅԻՍՈՒՍ :

Իշ 'ի միաշաբաթոյն Մարիամ Մագ-
դաղինացի գայ առաւօտուն ընդ արշալուսն
'ի գերեզման անդր , և տեսանէ զվէճն բար

Ժեսլ 'ի դրաց գերեզմանին : Այդ ընթացքով
 և գայ առ Սիմոն Պետրոս և առ միւս աշա-
 կերան՝ զոր սիրէին Յիսուս , և ասէ ցնոսա .
 բարձին զՏէր 'ի գերեզմանէ անտի , և ոչ
 գիտեմ՝ ուր եգին զնա . Եւ Պետրոս և միւս
 աշակերտն՝ և գային 'ի գերեզմանն : Բն-
 թանային երկօրեան 'ի միասին . և միւս աշա-
 կերտն յառաջեաց ընթացաւ վաղագոյն քան
 զՊետրոս՝ և եկն նախ 'ի գերեզմանն : Եւ
 խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային անգ. կտաւքն ,
 բայց 'ի ներքս ոչ եմուտ : Եկն և Սիմոն
 Պետրոս՝ որ գայրն զկնի նորա . եմուտ 'ի
 գերեզմանն , և տեսանէ զկտաւսն՝ զի կային
 անգ . և վարչամակն որ էր 'ի գլուխ նորա՝
 ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր , այլ ուրոյն ծա-
 լեալ 'ի մի կողմն : Նայնժամ եմուտ և միւս
 աշակերտն , որ եկեալն էր յառաջագոյն 'ի
 գերեզմանն , ետես և հաւատաց . Օրհնե-
 ւս գիտէին զգիրս՝ թէ պարտ է նմա 'ի մեռ-
 ելոց յառնել : Չոգան դարձեալ առ միմեանս
 աշակերտքն : Բայց Սարիամ կայր արտաքոյ
 գերեզմանին՝ և լայր . և մինչ գեռ լայր՝
 խոնարհեցաւ 'ի գերեզմանն , Եւ տեսանէ
 երկուս հրեշտակս 'ի սպիտակս , զի նստէին
 մի 'ի սնարից և մի յանոտից՝ ուր կայր մար-
 փնն Յիսուս : Եւ նոքա ասեն ցնա . կին
 գող՝ զի լաս : ասէ ցնոսա . զի բարձին զՏէրն

իմ 'ի գերեզմանէ աստի, և ոչ գիտեմ՝ ուր
եղին զնա : Օ այս իբրև ասաց, դարձաւ 'ի
Թիկունս կոյս, և տեսանէ ՋՅԻՍՈՒՍ զի կայր .
և ոչ գիտէր Թէ ՅԻՍՈՒՍ իցէ : Ասէ ցնա
ՅԻՍՈՒՍ . կէն գու՝ զի լաս, զո՞ խնդրես : նմա
այսպէս Թուեցաւ՝ Թէ պարտիզպանն իցէ,
ասէ ցնա . Տէր՝ եթէ դու բարձեր զնա՝ ասա՝
քնձ ուր եղիր զնա, զի ես առից զնա : Ասէ
ցնա ՅԻՍՈՒՍ . Ս'աբիամ, և նա դարձաւ,
և ասէ ցնա Երբայեցերէն . Քաբունի, որ
Թարգմանի՝ Ս'արդապետ : Ասէ ցնա ՅԻ-
ՍՈՒՍ . Թի մերձենար յիս, զի չեւս ելեալ եմ
ուն չայր իմ . այլ երթ դու առ եղբարսն իմ,
և ասա ցնոսա . ելանեմ ես առ չայրն իմ և
առ չայր ձեր, և Աստուածն իմ և Աստուած
ձեր : Գայ Ս'աբիամ Ս'ազգազենացի և
պատմէ աշտկերսոցն, եթէ ետես նազՏէր,
և զայս քնչ ասաց ցնա : Վ ԷրԷ . ԳԼ . Ի . Զ . 18

ԵՐԳՈՒՐ

Ջնի Ի-դաբէրի Ա-եդաբէրի :

Փառք Յա՛րութեան քոյ Տէ՛ր . ո՛չ
դադարեցայց Քրիստոս ո՛ր հնել ըզգեղ զա
մեայն աւուրս կենդանութեան իմի :

Փա՛ռք Յա՛րութեան քոյ Տէ՛ր . ո՛չ գա

դարեցայց ՅԻՍՈՒՍ զազել ըզբեզ՝ զամենայն աւուրս կենդանութեան իմոյ :

Եւ ոչ զադարեցայց քըրկիչ փառաւորել ըզբեզ զամենայն աւուրս կենդանութեան իմոյ :

ԱՂՈՒՀԱՅԻ ԿԻՒՐԱԿԷԻՑՆ,

Օ ամենայն ավետմամբ զբարեկենսամբ զնոց . եւ յարարամք ոչ զադարեցմոցեց . յոչ ընկել ըզբեզ ընդ ԲՐՈՒՍՏՈՒՍ քըրկիչ . զքամակս իմս . ընկմ . Եւ ինչ . ինչեւ . եւ զէրէնն բարձր առ :

Ի զիշերեմ . համբարմ բձէք ըզձեռս ձեռ 'ի սըրբոմ լթիւն . եւ իմ . ընկեցէք ընդ ձեռ :

Աստ . օրհնեցեմք ամենայն ծառայք Տեառն ըզձեռ 'ի սըրբոմ լթիւն . եւ օրհնեցէք ընդ ձեռ :

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՌԷՌՈՒՈՒՆԵԱՆ

Դասպ ընտեղէմ . զոմամբ ընտնցն ըսպանէն մեծի զալլստեղնքն . Տեառ

Դուք : Եթե՛ր Երգէի՛ն Երգ նոր : օրհ
նեա՛լ է՞ք քո՛ սո՛ւրբ գա՛լ լո՛ւսադ :

ՋԱՏԳԻ

Ի՛ր սապայծա՛ւ հրե՛շտա՛ն կըն՛ : նրս
տելով՝ ի՛կ կենսա՛տո՛ւ Գե՛րեզնա՛նին :
Ե՛թէ՛ ա՛ւետէ՛ր կա՛նա՛նցն՝ Յարեալ Ա՛ս
տըր՛ւմն՝ :

ՀԱՄԱՐԱԶՄԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Հա՛մարձէ՛իք ի՛ր շնա՛ք : Ը՛ղբըրու
նը՛ս ձե՛ր ի՛ր վե՛ր : Ե՛թէ՛ գա՛լ մը՛տա
նէ՛ք փա՛ռօք ի՛ր փա՛ռս :

ԳԱԼԱՏԵԱՆ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԻՈՅ

Ի՛ջեալ Հոգի՛ն յա՛ռա՛քեա՛լսն : Է՛մ
հրա՛զինեաց զընտրեա՛լսն : ա՛նկէ՛զ ի՛ր
սուրբ վե՛րնատո՛ւնն : Ե՛ւ հա՛նգեալ նոքօք
յա՛ղգրս մա՛րդկա՛ն զանա՛ղա՛ն լեզուաց
բա՛ժա՛նմամբ :

ՎԱՊԻԱՎԱՌԻ

Յընծայ Թաբօ՛թը՝ հերմո՛նիս : Է

առաքեալքն 'ի՞ հայրա՛կա՞ն ձայնե՛ն Թլ՛մ
բեա՞լք : Ե՛ւ կենդանեա՛ց և մեռե՛րց՝ Տէր
ժանուցին ը՛ղբեղ Սո՛վսէ՞ս և՛ Ե՛րզնա՛ս :

ՓՈՒՄԱՆ ՍՈՒՐԻ ԱՍՏՈՒԵԾԱԾՆԻ

ՎՐԻՍՅՈՍ ե՛կեա՛լք : Լ 'ի՞ փոխո՛ւմ
Աստուա՛ծա՛ծնի՛ն և սուրբ կո՛ւտի՛ն Սա՛
րի՛մ մո՛ւ : Ե՛ւ զօրք ե՛րկե՛ց
ընդ ա՛ռա՛քեալսն և՛ սուրբ կո՛ւսան
սը՛ն գո՛վէ՞իք՛ն :

ԽԱՁԻ

Այսօր ե՛կեալ կամա՛ Տէրն 'ի՛ խաճչ
և՛ տարա՛ծեա՛ց լըբազո՛ւկս իւր 'ի՛ նմա :

ԾՆՆԻԵԱՆ

Հոյ՛լք հոգեղէ՞նք ըստ հո՛վիւսըն քա՛րո՛
ղէին 'ի՛ յանբանի՛ց մլտո՛ւր զբա՛նըն բա՛զ
մա՛լ : Ե՛ւ Սո՛գքն աստե՛ղբըն գո՛ւշա
կեալ մնա՛ցիք՛ն զընծա՛յսըն խո՛րհչը՛րդոյ :

ՏԵՆՈՒՆ ԸՆԻ ԱՌԱՁԻ

Վա՛ղասնորեա՛լսյ տղայ և՛ Տէրն ձրի
նադիր՝ տնորենա՛բար եկի 'ի՛ տաճարն :

Ի՛նչ Սի՛մոնի գլխուէր գրկո՛ւնք . և՛ յարի
նայ՝ կա՛պից լուծո՛ւմն հայցէ՛ք ի՛նչ կեանս
աւետարանի՛ն :

ՔԱՐՈՉ

Ձկն Իււսէիէ Աւետարանին , և Եղեղի :

Օ ուարճացեալքս մեծաւ ուրախու-
թեամբ աւետեօք Յարութեան Տեառն մե-
քոյ և փրկչին ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ : Որ եղև
պտուղ և անդրանիկ ամենայն ննջեցեաց .
խորտակեաց զդրունս գոթոց , և ելոյծ ըզ-
բռնութիւն մահու , և ետ յոյս հաստատու-
թեան վերստին նորոգման կենդանութեան
ամենայն մարդկան : Խնդրեսցուք հաւատով
ի փրկչէն մերմէ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ : Ղի
զմեզ արժանի արասցէ յարութեան իւրոյ .
կերպարանակից առնել զմարմին խոնարհու-
թեան մերոյ ըստ նմանութեան մարմնոյ փա-
ռաց իւրոց : Ս ան զի զայս խոստացաւ ,
զմեծ և զանճառելի շնորհս պարգեւել տիրե-
լեաց իւրոց՝ Ճմարտին Աստուած ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ Տէր մեր . կեցս և ողորմեա :

ԵՂՕԹԻՔ

Ամենակեցոյց Ճմարտա՝ սուրբ մեծի Յա-
րութեան ՔՐԻՍՏՈՍԻ Աստուծոյ մերոյ : Հայ-

եբէ. փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ՍԵՂՄ ՈՍ

Ի՛նչ . Ողորմեա՛ ինձ Աստուած՝ ըստ մեծի ու
զորմութեան քում . ըստ բազում գթութեան
քում . քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութենէ իմ
մէ . և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս :

Օ անօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ,
և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :

Քեզ միայն մեղայ Տէր , և չար առաջի
քո արարի :

Արդէս արգար եղիցիս 'ի բանս քո , և
յաղթեսցես 'ի գատել քում :

Անօրէնութեամբ յղացաւ , և 'ի մեղս ծնաւ
զիս մայր իմ :

Գու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր , զան-
յայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ քով
յայտնեցեր ինձ :

Տօղեա՛ յիս մշտեալ և սուրբ եղէց , լուա՛
և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Եւ ի՛նչ արա ինձ զցնծութիւն և զուրախու-
թիւն , և ցնծացնես ոսկերք իմ տառապեալք :

Գարձս զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց . և զա-

մենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեան յինէն :

Սիրտ սուրբ Հաստատեան յիս Աստուած ,
և Հոգի ուղիղ նորոգեան 'ի փորի իմում :

Մէք ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոյ ,
և զՀոգի քո սուրբ մի Հաներ յինէն :

Տճուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քոյ ,
և Հոգւով պետութեան քոյ Հաստատեան զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո , և
ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեան զիս յարենէ Աստուած՝ Աստուած
փրկութեան իմոյ • ցնծասցէ լեզու իմ յար-
դարութեան քում :

Տէր եթէ զըրթունս իմ բանս , բերան իմ
երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցու-
նէսք • բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ Հա-
ճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ Հոգի խոնարհ , բզ-
սիրտ սուրբ և զՀոգի խոնարհ՝ Աստուած ոչ
արհամարհէ :

Բարի արա Տէր կամօք քովք Սիոնի , և
շինեսցին պարիսպք Երուսաղէմի :

Եայնժամ Հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան • յորժամ ուխտից պատարագս
Հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս :

Փառք Հօր և" : Այժմ և միշտ և" :

ԿԼԵՈՒՆ

ՍՐԲՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

— ❦ —

ՈՂՈՐԾԵԱ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ՈՂՈՐԾԵԱ • ԲԱՆԻՆԻՆԻ ԶՈՐԷ ԻՉԵԱՄԼ ՄԱՐՄԻՆ
 ԶԱՐԻՆԻՆԻ ԿՈՆԱԿՆԻՆ • ԽԱՆԶԵՆԻՆ ԿԱՄԱՄԼ ԶՈՐ
 ՎԱՄԱՆԻՆ ՄԵՐ ԸՂՄԻՆ ԸՍԱԿԱՆԻՆ • ՍՈՒՐԲ ԼԱ-
 ՄԱՐՈՒԼԱԾ ՈՂՈՐԾԵԱ ՄԵՂ • ՈՐ ԵԱՐԱՐԱԾՈՅ
 ԵՍ ԱՆԲՈՎԱՄԻՆԿԵԼԻՆ • ԻՆ ԽԱՆԶԱՓԱՅԱԻՆԻ
 ԲԵՆԻՆԵԼԻՎ ԸՂՄԱՆ ԿՈՆԱԿԵՐ • ՍՈՒՐԲ •
 ՈՐ ԻՆ ԱՄԽԱՆՈՒԼՄԻՆ ՂԱՆԿԵԱՄԻՆ Ի ԺԱՆԱՅՈՒԼ
 ԹԻՆՆ ՄԱՆՈՒԼ • ԱՄԱՏՈՒԼԱՄԻՆ ՄԱՐՄԻՆՈՎ Ե
 ԱՐԵԱՄԲԸՂ ԳՐՈՒ ԱՂԱՏԵԵՐ • ՍՈՒՐԲ •

— ♦ —

ԿԼԵՈՒՆ

ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱԳԵՏԱՑ

— ❦ —

ՈՂՈՐԾԵԱ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԶՈՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

ՈՂՈՐԾԵԱ • ՈՐ ԻՆ ՀՐԵՇԴԻՆ ԶՈՐԱԳ ԵՐԿԵԼԻՆ ՎԱՄԱՆ
 ԲԱՆԻՆԻՆ ԼԱՄԱՐՈՒԼԱԾ • ՈՐՈՎ ԶԵՐԿԵՆԱՅԻՆ
 ԱՄԱՄԱՐԿԱՆ ԼԱՄԱՐՈՒԼԱԾ ԱՅԻՆ ԸՂՄԻՆՈՐԿԱ

հեղեղ յորդգիս Ազգամայն . անշահանօք սո՛-
ցա՞ն հղորմեա՛ մեզ Ա՛ստուծո՛ւ ծա՛ն : Ի՞նչ ե-
լո՛վ հողեզիւնացս անհիւթակա՛նքն ի՛-
ձե՛ մա՛րմնոյ . ո՞րք ե՛ ծա՛ն ունի՛ն մա՛ր
գա՛րէնցն . ըզխո՛րհուրդ քո գա՛լստեանդ
բա՛ղմա՛կատի՛կ տե՛սլեամբ օ՛րինակելո՛վ .
անշահ՛ : Անճառե՛լի տնօրէ՛նութեանդ
քո՛ անետաբե՛րք առա՛քեցա՛ն . Գա՛ր
բի՛է՛լ ե՛ Սի՛քայէ՛լ . անմտրմնա՛կա՛ն դա
սո՛ւքն իւրեանց յե՛րկրի՛ սպա՛սաւո՛րե՛-
լո՛վ . անշահանօք սո՛ցա՞ն հղորմեա՛ն :

ԿԼԵՆՈՒՆ

ՍՐԲՈՑ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

— 1883 —

ՈՂՈՐԾԵԱ . ՀԱՐԱԿԱՆ ՁՈՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

ԴԶ : Ո՛ր աւետա՛ւո՛ր քու՛մ գա՛լստեանդ
առա՛քեցեր յաշխարհ ըզսուր՛ք մա՛րգա՛-
րէ՛սն . ե՛ ե՛կեա՛լ խո՛նարհո՛ւթեամբ նո՛ր
օ՛րինօք զթե՛րի՛ն լըցե՛ր ի՛ գի՛րս օ՛րի՛նաց
ե՛ մարգա՛րէ՛ից . բա՛րեխօ՛սո՛ւթեամբ սո
ցա՛ն Քրի՛ստո՛ս ո՞ղորմեա՛ն մեզ : Ո՛ր կոչե՛-
ցե՛ր մարգա՛րէ՛իւք յա՛ռաջագոյն ըզհե՛

Թա՛նոսս քե՛զ նոր ժողովո՛ւրդ . ե՛լ լճ
գո՛ւտաւր Սի՛մֆի՛ զեկեզեցի՛ Նեթանոսաց
Հա՛րսն սի՛րեկի՛ անմահ փե՛սայի՛ն . բա՛ն,
Ո՛ր ըզփա՛ւրս տաճարիս զո՛ր շի՛նեցե՛ր
շինօղդ է՛ից՝ի՛ վերայ՝ վի՛մի՛ն . բա՛րձրա՛
գոյն քա՛ն զա՛ռջի՛նն . ե՛ գերա՛զա՛րդ
վայե՛լ լուծեամբ՛ տեսա՛նօղջքն ծա՛նո՛ւ
ցի՛ն ի՛մաստե՛ւք Հոգւոյն . բա՛րեխօ՛ն :

ԿԸ՛ՆՈ՛Ն

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

— — — — —

ՈՂՈՐԾԵԱ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ո՛ . Հայր բա՛զումողո՛րմ . խոստովանի՛մ
առ քե՛զ ո՛րպէ՛ս զանա՛ռակ որդի՛ն . Թա՛ղ
ի՛նձ ը՛զ մե՛ղս ի՛մ . ե՛ ո՛ղո՛րմա՛ , Տէր որ
գըթա՛ցա՛ր ՚ի կինքն Վա՛նանայի՛ . գըթա
ե՛ յի՛ս ՚ի մե՛ղա՛ւո՛րս . ե՛ ո՛ղո՛ր՛ , Տէր որ
դարձո՛ւցե՛ր ըզմա՛քսաւորն ՚ի գիտութի՛ւն
ճը՛շմարտութեան . դարձո՛ ե՛ զի՛ս ըզմո՛
լո՛րեա՛լս . ե՛ ո՛ղո՛րմա՛ :

— — — — —

ԿԱՆՈՒՆ

ՀԱՄՕՐԻՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

— ❦ —

ՈՂՈՐԾԵԱ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ո՛ւ . Տէր որ զգը՛ծի՛նք քո՛ զա՛ռա՛տ
 Հե՛ղե՛ր յե՛րկնեց՛ի՛ մէ՛ջ սը՛րբոց առա՛քելոց
 քո՛ց • աղաչա՛նօ՛ք սոցա՛ ո՛ղորմեա՛ : Ո՛ր ՚ի
 ձե՛ռը՛ն սոցա՛ սրբուեցա՛ն շնորհք չո՛-
 գւո՛յր սը՛րբոց ընդ ամենա՛յն երկի՛ր • աղա՛ :
 Ո՛ր սո՛քօ՛ք լո՛ւսաւորե՛ցե՛ր մի՛կըրտո՛ւ
 թեամբ՛ աւանդանին զիկեղե՛ցի քո սուրբ •
 աղաչա՛նօ՛ք սոցա՛ ո՛ղորմեա՛ :

— —

ԿԱՆՈՒՆ

ՀԱՄՕՐԻՆ ՆՆՋԵՑՑԵԼՈՑ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

— ❦ —

ՈՂՈՐԾԵԱ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ո՛ւ . Ո՛ր ստեղծեա՛մբ ըստ պատկերի քո՛
 Տէր պատուե՛ցե՛ր ըզմե՛զ • ընկալ ե՛ւ ա՛յժմ
 ըզնընջեցե՛ալսն ՚ի քեզ ո՛ղիղ հա՛ւատո՛վ •
 ըստ մեծի՛ք քո՛ւմ ո՛ղորմութեան : Ո՛ր
 շնորհօ՛ք սուրբ չո՛գւո՛յն լո՛ւսաւորե՛ցե՛ր •

յիշատակի՛ իւրեանց զհոգի՛ս նոցա՝ ընկա՛լ
մա՛րդասէ՛ր . ը՛ստ մե՛ : Ո՛րք հալորդեցա՛ն
մա՛րմնոյ՝ և՛ արեա՛նքո՛՝ Տէ՛ր . հա՛նգո՛րզ
հոգի՛ս նոցա ընդ սո՛ւրբըս քո ՎՐԻՍՏՈՍ
Լ՛ստուած . քա՛նզի գի՛նջ սո՛ւրբ ա՛րեան
քո՛ ե՛ն :

ԿԼԵՈՆ

ՀԱԹՕՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

— ~~ՀԱԹՕՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ~~ —

ՈՂՈՐԾԵԱ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՔԻՆ ՁԱՅՆ

Ո՛ . Ժողովեա՛լքս 'ի յիշատակ սը՛րբոց
քոց ՎՐԻՍՏՈՍ . ա՛ղաչե՛մք ըզքե՛զ . սոցա
բարեխօսութեա՛մք ո՛յո՞րմեա՛ : Երկըրպա
գե՛մք առաջի՛ բեմի քո ՎՐԻՍՏՈՍ . ը՛նկա՛լ
քո՛ գլխո՛ւ թեամբ՛ւդ զաղաչա՛նքս մե՛ր .
սոցա՛ : Օ՛ որս հոգւո՛վ և մա՛րմնով ո՛րպէ՛ս
զանմա՛րմի՛ն . անարա՛խտ 'ի գա՛լո՛ւսս
քո պահե՛սցես մարդա՛սէր փըրկի՛չ . սոցա՛ :

ՔԱՐՈՉ

ՁԻՒ ՈՂՐԴԵՅԻ :

Երկրպագեմք քեզ Տէր Լստուած մեր՝
անցեալքս ընդ երկարութիւն գիշերիս . և

կանխեալքս՝ ի տեղւոյ խոտովանութեան .
մատուցանեմք զառաւօտու աղօթս Կեր :
Օքեզ Տէր օրհնեսք և փառաւորեմք , և
գգէն Տէր գոհանամք . որ արժանի արարեր
զգիշերս խաղաղութեամբ անցուցանել և հա-
սանիլ ի ժամ առաւօտուս : Արժանաւորեա՛
զմեզ Տէր անձառ խոստմանց քոց . զոր խոս-
տացար սիրելեաց քոց ճշմարիտդ Աստուած՝
ՅԵՍՈՒՍ ՎԻՐՍՏՈՍ Տէր մեր . կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծ ի
ողորմութեան քում . ասասցո՛ւք ամենեքեան
միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ողորմած՝ գթած՝ ճշմարիտ՝ սուրբ մեծի
Յտրութեանն ՎԻՐՏՈՍԻ Աստուծոյ մերոյ .
վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ .
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից՝ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԳԱՀՈՑ

Ողորմութեամբ և գթութեամբ քով .
լուր մեզ Տէր և ողորմեա՛ . ներեա՛ քաւեա՛
և թո՛ղ զմեզս մեր : Արժանաւորեա՛ գոհու-

Թեամք փառաւորել զՀայր և զՊօղոս և ըզ-
սուրբ Հոգիդ . այժմ և միշտ և յաւիտեան :

ՄԱՂԱԹԱՆԻՔ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Ի Զարեիսուսութեամբ և աղօթիւք որոց
մարտիրոսացն , որոց այսօր է յիշատակ և ա-
մենայն սրբոց քոց . ընդ մեզ Տէր և ողորմեան .
նեքեան քաւեան և թնոյ զմեզս մեր . Ըրժա-
նաւորեան գործութեամբ փառաւորել զՀայր
և զՊօղոս և զսուրբ Հոգիդ . այժմ և՛ :

ԱՂԻՂՈՒԻԱ

ԱՆԳԵԱՑ ԵՒ ԶԱՔԱՐԻԱՑ

ԱԼԷԼՈՒԻԱ . ԱԼԷԼՈՒԻԱ :

Օրհնեցէք զՏէր յերկնից . օրհնեցէք
զնա՝ ի բարձանց :

( ) օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակք նորա .
օրհնեցէք զնա ամենայն զօրութիւնք նորա :

( ) օրհնեցէք զնա արեգակն և լուսին . օր-
հնեցէք զնա ամենայն աստեղք և լոյսք :

( ) օրհնեցէք զնա երկինք երկնից . և ջուրք
որ ի վերայ . քան զերկինս , օրհնեցէք զանուն
Տեառն :

Օ՛ր չա տասց՝ և եղեն , հրամայեցո՛ղ և հաստատեցան :

Վացոյց զնոսա յաւիտեանս յաւիտենից . սաՀման եղ՝ և ո՛չ անցանեն :

(Օրհնեցէք զՏէր յերկրէ՝ վիշապք և ամենայն խորք :

Հուր և կարկուտ՝ ձիւն և սառն՝ հողմ՝ և մրրիկք , որք առնէք զբան նորա :

Լերիկք՝ և ամենայն բարձունք՝ ծառք պտղաբերք և ամենայն մայրք :

Վազանք՝ և ամենայն անասունք , սողունք , և ամենայն թռչունք թեւաւորք :

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց . իշխանք և ամենայն դատաւորք երկրի :

Երիտասարդք և կուսանք , ծերք և արդայք՝ օրհնեցէք զանուն Տեառն :

Բարձրացաւ անուն նորա միայն . խոտովանութիւն նմա յերկինս և յերկրի :

Բարձր առնէ Տէր զեղջիւր ժողովրդեան իւրոյ . օրհնութիւն նմա յամենայն սրբոց նորա . յորդւոցն Իսրայէլի ժողովոյն՝ որ մերձ է առ Տէր :

(Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր . օրհնութիւն նմա յԵկեղեցիս սրբոց :

Ուրախացի Իսրայէլ յարարիչ իւր . որդիք Աիովի ցնծասցեն 'ի Թագաւորն իւրեանց :

( ) ԲՀՆԵՅԵՆ զԱՆՈՒՆ ՆՈՐԱ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՄԲ .
սաղմոսիւք և օրհնութեամբ սաղմոս երգես-
ցեն նմա :

Հաճի Տէր ընդ ժողովուրդ իւր սուրբ . և
բարձր առնէ զՀեղս 'ի փրկութեան :

Պարծեսցին սուրբքն փառօք՝ և ցնծասցին
'ի Հանգիստս իւրեանց . և բարձր արասցեն
զԱստուած բերանօք իւրեանց :

Սուր երկապրի ետ 'ի ձեռս նոցա , առ-
նուլ զՀատուցումն 'ի Հեթանոսաց , 'ի յան-
դիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց :

'Ի կապել զԹագաւորս նոցա կապանօք .
զգօրավարս նոցա ձեռնակապօք երկաթօք :

Լռենլ նոցա դատաստանս ըստ գրոց . և
փառք այս են ամենայն սրբոց նորա :

( ) ԲՀՆԵՅԷՔ զԱստուած 'ի սրբութեան նո-
րա . օրհնեցէք զնա 'ի Հաստատութեան 'ի զօ-
րութեան նորա :

( ) ԲՀՆԵՅԷՔ զնա 'ի զօրութեան նորա .
օրհնեցէք զնա 'ի բազում մեծութեան նո-
րա :

( ) ԲՀՆԵՅԷՔ զնա 'ի ձայն օրհնութեան .
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնութեամբ :

( ) ԲՀՆԵՅԷՔ զնա ցնծութեամբ , գովեցէք
զնա ուրախութեամբ :

( ) ԲՀՆԵՅԷՔ զնա 'ի բանս քաղցր . գովեցէք
զնա 'ի բարբառ լսելիս :

(Գրենեցէք զնա 'ի ձայն գոհութեան . ա-
մենայն հոգիք օրհնեցէք զՏէր .
Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .
Ըյժմ և Յիշատակ և յաւիտեանս յաւիտեանից .
Ամէն .

ԿԱՆՈՒՆ

ՍՐՐՈՅ ԹԱՐԻԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՏԵՐ ԹԵՐԿՆԻՑ . ՀԱՐԱԿԱՆ ՍՈՒՆԻՆ ՁԱՅՆ

ՊԶ. **Ր**էպ լուսանալ միաշաբաթին
կանխեցին կանայքն 'ի գերեզմանն . 'ի
խրնկել զանապաղան մարմինն . Եւ
գտին ըզվէմն բարձեալ 'ի դրա՛ց գե-
րեզմանին . և լըւեալ բա՛րբառ 'ի
հրեշտակն . եթէ՛ ՅԱՐԵԱՒ ՔՐԻՍՏՈՍ և՛
խափանեաց ըզմահ . Եւ հանգիպեալ
քո՛ Տէ՛ր առաքել լոցն և՛ տըլւեալ ո՛ղջոյն
կե՛նդանարա՛ր . առաքելցե՛ր զնոսա՛ն 'ի ժը՛ր
Կութիւն՝ տի՛ե՛ր զե՛րաց .

ԿԼԵՐՆ

ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱԳԵՑԱՑ

ՅԷՔ ՅԵՐԱԿԻՑ • ՂԱՐԱԿԱՆ ՉՈՐՐՈՐԻ ՉԱՅՆ

8 . Եւ իմանալ անբարեկամներն որ
 անթոճաք • քաղաքներէ՛յ • Բեքըն՝ վրէժք սըք
 բանակց • ձայնի՛ւ Սրբաբէ՛ք • անաղի՛ն յեր
 կի՛թէնքս քահանայապետ՝ տք • բարեկ
 խոս լեթո՛ւք առ Տէ՛ր վասն Եկեղեցի
 ցւո՛յ • Բարձրե՛լ յիսփառա՛թէք բարձո՛ղ
 Տէ՛րս լեթեմք • անյարժեքի՛ ղօրո՛ւ լեթեմք
 վեհա՛քոյն իշխանութիւնք • երկրորդի՛ն
 դասա՛թէք քահանայապետ՝ տք • բարեկ
 խոս լեթո՛ւք առ Տէ՛ր վասն Եկեղեցի
 ցւո՛յ • Պերա՛գէյն իսթէ՛ն սրտո՛ւ լեթեմք
 վե՛րի՛ն • Հրե՛շտակապետ՝ տք ե՛րկնա՛սորք
 Հրեշտակա՛ց ղինուո՛րութեմք • երրորդի՛ն
 յերկի՛թէնք քահանայապետ՝ տք • ձեզ
 հա՛մա՛մայնեալ ե՛րգե՛թէք ըզգա՛ռս ի
 բարձո՛ւնս :

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԻՈՑ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

ՏԵՐ ՅԵՐԿԵՒՑ • ՀԱՐԱԿԱՆ ՁՈՐՈՐԴ ՁԱՅՆ

Յ. Այսօր ժողովուրդք որք 'ի հե՛ծա՞նոսաց • Հրա՛ւիրեալք յա՛ռջագոյն մա՛րգարէի՛ ծւ. ք. գա՛լ առ Աստուծոն Աբրա՛համու յե՛րկը՛րպագութի՛ւն • օրհնե՛ցէ՛ք ըզՏէ՛ր յե՛րկի՛նս ընդ ե՛րկնա՛ւորացն • Այսօր որդիք գը՛տտե՛ր վերին Սի՛ոնի • շի՛նեալք 'ի վերայ հիմա՛ն առա՛քելոց և՛ մա՛րգարէի՛ ծց • Բք և ը՛մպէ՛ք զառառա՛բո՛ւղիս վըտակ Հոգւոյն 'ի յա՛ղբե՛րացն Խորայէլի յեկե՛ղեցիս սըրբո՛ւն • օրհնե՛ցէ՛ք ը՛զՏէ՛ր յօրհնո՛ւթի՛ւն 'ի նո՛ր • Այսօր վերի՛ն զօրացըն հա՛մա՞ճայեալ • դա՛սք նահապետաց և՛ մա՛րգարէի՛ ծց • երգե՛ն Աստուծոյ զե՛րգը՛ս հոգեո՛ւն • 'ի յի՛շատակի՛ սոցա երգե՛մք և՛ մե՛ք ըզ փա՛ռս 'ի՛ բարձո՛ւնս •

ԿԱՆՈՒՆ

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՅԷՐ ՅԵՐԿԵՒՑ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Յ. Տէր որ 'ի վերայ Քերովբէից փա՛
ռա՛րա՛նիս • քնզցրութե՛ամբ խոնար
հեա՛լ ընկա՛լ զա՛ղա՛յա՛նըս մե՛ր • Տէր
որ շնորհե՛ցե՛ր ողորմութիւն ա՛ղգի՛ մա՛րդ
կա՛ն • քնզց՛ • Տէր որ ուսո՛ւցե՛ր մեզ յա՛
մենայն ժա՛մ փառըս տա՛լ անուա՛նըդ
քո՛ւմ սը՛րբո՛յ • քնզց՛ •

ԿԱՆՈՒՆ

ՀԱՄՕՐԷՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ՅԷՐ ՅԵՐԿԵՒՑ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Յ. Արք 'ի սկզբա՛նէ՛ պատուեա՛լ եղին
'ի սէ՛ր բո՛լո՛րից Հօ՛ր • փռաքելա՛կա՛ն
կոչմա՛մբ ըզտիե՛ղե՛րս հրա՛ւի՛րեցի՛ն յո՛ւ
սո՛վ հա՛սա՛նել մասի՛ն • վա՛րդապետա՛ն
թեա՛մբ սոցա՛նմե՛նէքեա՛ն օ՛րհնե՛ցմէ՛ք
ը՛շտէ՛ր • Արք ազանա՛տե՛ղք և սպա՛սա՛մբք

եղեն մա՛րմնացե՛լոյ Բանի՛ն . դե՛ր 'ի վերոյ
անմա՛րմնո՛ց դասուցն հա՛նգի պե՛րով շնո՛ր
հի՛ . վա՛րդա՛ . Որոց գատողական անթոռ ան
հեղ ատենի՛ն հա՛նգե՛ր ձեռալ մընայ . կա
տա՛րե՛լ 'ի մե՛զ դա՛տա՛ստան ըստ գրեա՛լ
սն . ա՛ռ սոսա ա՛նկցո՛ւք զըզջա՛ցեա՛լ ան
ձա՛մբ պա՛ղատելով . հա՛շտեցո՛ւցանե՛լ սո՛
քօք ը՛նդ ըմե՛զ զա՛հա՛ւո՛ր Յիճի՛տ
զգա՛տա՛ւո՛րն :

ԵԱՍ

ՀԱՄՕՐԷՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ՏԷՐ ՏԵՐԿՆԵՑ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Յ . Ա՛ռաքեա՛լք Ա՛ստուծոյ սի՛ւնըք հա
ւա՛տոյ կաթո՛ւղիկէ Ե՛կեղե՛ցւոյ . Վ՛րիՍ-
ՏՈՒ՛ի Ա՛ստուծոյ ե՛րկնաւոր վարդապե
տին ա՛շակե՛րտք . բարեխօ՛սեցե՛ք շնո՛րհե՛լ
ըզխաղաղութիւն ամենայն ա՛շխա՛րհի՛ .
Բա՛րեկամք Վ՛րիՍՏՈՒ՛ի հաղա՛րապե՛տք
Ա՛ստուածայի՛ն խորհրդոցն . ը՛նդունե՛
հի՛զք ը՛զԲանըն կե՛նայց և՛ լուսաւորի՛չք
տի՛եզերայց . բարե՛ . Պա՛տաւո՛րք ա՛հե՛զ

ասենին և՛ դատապարտօ՛ղք ԶՎՐԻՍՅՈՍ՝
 ո՛չ խոստովանողաց . ա՛ղա՛լե՛ր մք ըզ
 ձե՛ղ . բա՛րե՛ :

ԿԼՆՈՒՆ

ՀԱՐՕՐԷՆ ՆՆՁԵՑԵԼՈՑ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

ՅԵՐ ՅԵՐԿԵՒԹ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Տ .
 ԱԶ . ՔՆԷՂ վայելէ՛ Լ՛ստուած օ՛րհնո՛ւ
 Թիւն . որ յարո՛ւթի՛ւնդ ես ձայնիւ յա՛ւի՛
 տենից նընջե՛ցե՛լոցն . Թա՛գաւո՛ր և՛ իշխա՛ն
 վե՛ր օ՛րհնե՛մք ըզքե՛ղ : Ի՛ միւսանգա՛մ
 գալըստեա՛նըն քո ՎՐԻՍՅՈՍ փառա՛ց Թա
 գա՛ւոր . Ի՛ ձայն փողո՛յ նորո՛գի՛ն հոգի՛ք
 նընջեցե՛լոցն . և՛ յա՛ւնե՛ն Ի՛ մեռելոց անա՛
 պա՛կան մարմնո՛վ : Ա՛սսն որոյ և՛ մեք
 ըզքեզ աղա՛լե՛մք Հա՛յր երկնա՛ւոր . գա՛
 սաւո՛րեա՛լ ըզնընջե՛ցեա՛լսն մե՛ր Ի՛ վե՛
 րի՛նըդ քո Խ՛րուսաղէ՛մ . Ի՛ ժողո՛վս ա՛նդ
 բա՛նկա՛ց գրե՛լոց Ի՛ յե՛րկի՛նս :

ԵՒՍ

ՆՆՁԵՑԵԼՈՑ

ՅԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Յ. Այն արկեալ կեանարարին լստուածային բարբա՛ռոյն . ասէ եկա՛յք օրհնեալք Հօր իմոյ ժա՛ռանդեցէ՛ք . պատրաստեալ ձե՛զ ըզկեանսն ՚ի Հա՛նդե՛րձեա՛լ երկրին : Ընդ առաջ ելա՛նե՛լ քեզ Հաւատով ՚ի յօ՛ղբս վե՛րինս . լստուածադգետ ց լո՛ւսով պայծա՛ռացեալ ՚ի դասս անմարմնոցն . ՚ի՛ լըսե՛լ ըզձայն երա՛նա՛ւէ՛ս կոչմա՛նն : Ընդա՛ջմէ քո՛ւմմէ՛ կացո՛ւնդ ՚ի՛ մատո՛ւն Սո՛ւրբ կո՛ւսանսն . ՚ի՛ լուսեղէ՛ն ա՛ռա՛գաստին պայծա՛ռացեալ ՚ի դասս անմարմնոցն . ՚ի՛ ժողովս անդրա՛նկա՛ց գրե՛լ լոց ՚ի՛ յե՛րկէ՛նս :

ԿԼՆՈՒՆ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ՅԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ • ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Յ. Ահա՛ղովեա՛րէքս ՚ի յի՛շատակ Սո՛ւրբոց մարտիրո՛սացը՛ն . միարա՛նո՛ւթեամբ՛

ե՛րգե՛ր լո՛ւ . օ՛րհնութի՛ւն 'ի բարձո՛ւնս
ե՛րկնաւո՛ր Թա՛գա՛ւօրի՛դ : Վա՛նդի հեղ
մա՛մբ ա՛րեան սոցա՛ պարտեցա՛ւ Թըշնա՛
մի՛ն . և՛ մեծարեա՛լ պարճի՛ Սիոնի ե՛ր
գե՛ր լո՛ւ . օ՛րհն : Վա՛ստակցելո՛ցն լ՛նդ զօրժ՛ս
վերի՛ն զըւա՛րթնո՛ցն . յիշատա՛կա՛ւ բերկ
րեալ 'ի սը՛րբութի՛ւն սոցա՛ ե՛րգե՛ր
ցո՛ւք . օ՛րհն :

ԵԻՅ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

ՏԷՐ ՅԵՐԿԵՒՅ . ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Տ . Ո՛րք ըզհանդէ՛ս նահատակո՛ւթեան
ա՛ռ բը՛ռնաւո՛րսըն ցո՛ւցին . և՛ յաղթեցին
հա՛ւատով ե՛րբեա՛կ լուսոյն եղե՛ն մեզ ա-
ռի՛թ . ա՛ղա՛ջանօք սոցա՛ կե՛ցո՞ ըղձի՛դ :
Ո՛րք ըղխա՛ւա՛ր կռապաշտո՛ւթեանցըն վա
նեա՛լ հերքե՛ցին . և՛ կանգնեցի՛ն մեզ նը
շա՛ն յաղթօղ ընդդէ՛մ Թըշնամւոյն .
ա՛ղա՞ : Ի՛շ չրաշափա՛ռ ճըգնո՛ւթեամբ
պա՛տե՛րազմեա՛լք 'ի յե՛րկրի . վեր համ
բա՛րձեա՛լք ե՛րկնա՛յնոց դասուցն եղե՛ն
երգակի՛ց . ա՛ղա՞ :

ՓԲՆԱՌԻԹԻՒՆ ԵՌԱԽՈՏՈՒ

ԸՍՍՏԵՍԷՂ ԶՐԵՇՏԵԱԿԱՑ

ԵՐ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈԼՍՈՑ ՍՈՒՐԻ ԺՈՂՈՎՈՑՆ

ՀԱՌԻՐ ՀԻՍՈՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ

ՁԻՔ ՏԵՐ յԵՐԵՅԻՆ

Փառք 'ի բարձունս Մատուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն 'ի մարդիկ հաճութիւն ։ Եւ օրհնութիւն քեզ 'ի բարձունս օրհնեալ ես Տէր Մատուած մեր ։ օրհնեմք զքեզ և գովեմք զքեզ ։ Խոստովանիմք Տէր զքեզ և երկիրպագանեմք քեզ ։ փառաւորեմք զքեզ ։ գոհանամք Ձէք զբէն ժառն մեծ փառաց քոյ ։ Տէր Թագաւոր սուրբդ երկնային ։ Բառուած և Հայր ամենակալ ։ Տէր և Որդի Հօր միածին Յիսուս Քրիստոս և սուրբ Առդի ։ Տէր Բառուած գառն Բառուծոյ և Որդի Հօր ։ որ առեր զմերս 'ի կուսէն ։ Արարմանք ։ բարձեք զմեզս տշխարհի ։ և արդ ընկալ զազաչանս մեր ։ Սուրբդ որ նստիս ընդ աջակ Հօր ։ ողորմեաց մեզ ։ Օյի գու միայն սուրբ գու միայն բարձրեալ ես ։ գու միայն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ։ Տէր և Հոգիդ սուրբ որ 'ի փառս Բառուած ընդ Հօր ։ ԲՁԻՆ ։

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ ։ Տէր և գովեմք զանուն սուրբ քո յաւիտեան և

յաւիտեանս յաւիտեանից : Արժանիաբան Տէր
զօրս զայս խաղաղութեամբ . և առանց մե-
ղաց պահեան զմեզ : Օրհնեալ ես Տէր Աստ-
ուած հարցն մերոց . զսղեալ և փառա-
ւորեալ է անուն սուրբ քո յաւիտեանս .
Ամէն : Օրհնեալ Տէր՝ ուսօ ինձ զարդա-
րութիւնս քո : (Եւրոյն Երեմիայ :) Տէր ապա-
ւէն եղեր մեր յազգէ յազգ : Ես ապաւնմ
Տէր ողորմեան ինձ և բժշկեան զանձն իմ .
ես մեղայ քեզ : Յայց մեզ Տէր զողորմութիւ-
նքս քո . և զփրկութիւնս քո ահա մեզ : Տէր
ողորմութիւն քո յաւիտեան . զզործս ձեռաց
քոց մի անտես յառնէր : Տէր իմ զքեզ ա-
պաւէն ինձ արարի . ուսօ ինձ արժեւել զկամս
քո՝ զի դու ես Աստուած իմ : Դէն է Տէր՝
աղբիւր կենդանութեան . և լուսով երեսաց
քոց տեսանեմք զլոյս : Օրհնեան զողորմու-
թիւնս քո՝ որք անաչեան զքեզ Տէր :

ՄԱՂԱԹԱՆԻՔ

Փառք պատիւ և երկրպագութիւն ՚ի
բարձունս Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտեանից :

ԱՌԱՅՈՏՈՒ ԵՐԳՔ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԸՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ԶԻՆՔ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ԱՌԱՅՈՒՆ ՁԱՅՆ ԵՒ ԱՌԱՅՈՒՆ ԿՈՂՄ

ԱԶ. } ԶԱՐՈՒԹԻՒՆ ԸՊԳՐԵԿԻՆ ՕՐՀ
ԱԿ. } ՆԵ՛ՍՅՈՒՆ. ԶԳՐԵԿԻՆ ՄԵՐՈՅ ՕՐՀՆԵՍՅՈՒՆ
ԸՊԳՐՈՒԹԻՒՆ :

ՅԱՐԵԱԼ ԱՍՏՈՒԼԱԾ. ԶԵՐՈՒՆԵՄԱՆ ԹԵՂ
ՆԱՄԻՔ ՆՈՐԱ :

ԵՐԿՐՈՒ ՁԱՅՆ ԵՒ ԱՌԱՅՈՒՆ ԿՈՂՄ

ԱԶ. } ԶԱՐՈՒԹԻՒՆ ԸՊԳՐԵԿԻՆ ՕՐՀՆԵՍ
ԱԿ. } ԶՈՒՔ. ԶԳՐԵԿԻՆ ՄԵՐՈՅ ՕՐՀՆԵՍՅՈՒՆ. ԶՅԱՐՈՒՆ
ՕՂՄԱՐՈՒՆԵԱՆ ԶԻՏՈՒՅՈՒՆ ՕՐՀՆԵՍՅՈՒՆ.
ԸՊԳՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐԱ ՓԱՏԱԼՈՐԵՍՅՈՒՆ :

ԵՐԿՐՈՒ ՁԱՅՆ ԵՒ ՎԱՌ

ԱԶ. } ԶԱՐՈՒԹԻՒՆ ԸՊԳՐԵԿԻՆ ՕՐՀ
ԱԿ. } ՆԵՍՅՈՒՆ. ԶԳՐԵԿԻՆ ՄԵՐՈՅ ՕՐՀՆԵՍՅՈՒՆ. ԶՅԱՐՈՒՆ

Որ ե՛լն ի՛ր բարձունս ե՛լ գերեաց ը՛զ
գերո՛ւթի՛ն. էառ աւար՝ բա՛շխեաց պար
գե՛նս եւ ե՛տ ո՛րդւո՛ց մա՛րդկա՛ն :

— ◆ —
ԶՈՐՐՈՐԻ ԶԱՅՆ ԵՒ ՎԵՐԶ

ԴԶ . } ԶՅա՛րութի՛ն ը՛զփը՛րկչի՛ն օ՛րհնեա
ԴԿ . } ցո՛ւք . զփրկչին մերոյ օրհնեսցուք զՅա՛րու :
Որ հա՛մբերեաց խաչի՛ եւ եղա՛ն ի՛նո՛ր
բա՛փո՛ր վի՛մի՛ . եւ Աստուածային Յարու
թեամբն ըզմահացեալսն վերա՛ծեաց ի՛
կեա՛նս :

— ◆ —
ՀԱՄԱՐԶՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԶՅա՛րութի՛ն ըզփը՛րկչին օ՛րհնեա
ցո՛ւք . զփրկչին մերոյ օրհնեսցո՛ւք
զՅա՛րութի՛ն :

Հա՛մբա՛րձաւ Աստուած օ՛րհնելթեամբ
եւ Տէ՛ր մե՞ր ձայնիւ փո՛ղո՛ց :

— ◆ —
ՀՈԴԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ԳԱԼՍԵԱՆ

ԶԳա՛լո՛ւստ Հողւոյն օրհնեսցուք . ըզ
Հողւոյն սրբոյ օրհնեսցուք ը՛զԳալուստ :
Յիկեղեցի՛ս բարեբանեցէ՛ք զԱստուած .
եւ ը՛զՏէր յաղբե՛րացն խորայէլի՛ :

ԱՂՈՒՀԱՑԻՑ
 ԵՈՒ
 ԱՅԼՈՅ ԱՌՈՒՐՑ ՊԱՀՈՑ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ԲԸ. | Դոս առւեր Տէր աշխատի միայն
 իմ մէջ. զի մի երբեք նրա
 ջանքից իմ մասնը :

Սի աւստացէ թընամիւն թէ յաղ
 թեցի նմա. կամ նեղիչք իմ ցընծան
 ցեալն թէ ես սասանեցայ :

ԵՐԵՔԱԲԹԻ

ԴԸ. | Դէն է Տէր աղբիւր կենա
 ծիւց. և լուսով երեսաց քոց տե
 սանեմք ըզլոյս :

Օրագեալ զողորմութիւնք քո որք
 ձանաչեալ ըզքեզ. զարդարութիւնք
 քո որք ուղիղ ես սըրտիւք :

ՁԱՐԵԿԱԲԹԻ

ԴԸ. | Ես առաջի Տէր ողորմեալ քոմ
 իմ մեծ. բըժըլեալ զանձն իմ, ես մեղալ
 քեմձը :

Եւրանի՛ որ խորհի զաղփանն եւ քշոր
նա՛նկն . յաւուր չարի՛ փրկկէ զնա՛Տէր :

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՐԱԾԱՆԿՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԵՃ. Եւ առքեզ Տէր սղաղակեցիք
 Զմեզմեզ. Զձեզմեզմեզ. Կաւարակ ա-
 ղիթք թմ ժամանեմսցեմն առ քեմք :

Ընդէր Տէր յերժես զա՛նձն իմ՛մ. կամ
գարձո՛ւցանես զե՛րեւրս քո՛, յի՛նչէ՛ն :

በተገኘው

ՈՒՐ • ՍՆՈՅԵՆ ԿՂԹԵ ԽՄԱՆՆԻ ՔՈ՛Յ
ՏԷԴՐ • ԽՈՆԱՐԸԻՆՑԻ Ո՛ՆԿԸՆ ՔՈ՛ՒՆ ԽԸՆԴԸՐ
ՈՒՄԻԹՐԱ ԽԻՒՄՈՒՄ:

Տէր Աստուած փրկո՛ւթեան ի՛մո՛վոյ . ի՛նչ
տուէ կարգացի՛ք և գիշերի՛ առաջե՛ք քո՛վոյ .

ՂԱԶԱՐՈՒ ԲԱՐՈՒԹԵԱՆ

Շ. Տէր Հաներ 'ի գոնոց զանձն
բոլոր. Ժողովոց զիս յայնցանէ ողբ
իջանեան 'ի գործք :

Բա՛րձր առնեմ ըզքեզ Տէր զի ըն
կա՛նք զի[∞]ս . և սչ ուրախաբարեբ զթըշնա
մին խա յի՛ս :

ԾԱՂԿԱԶԱՐԻ

ԿԻՐ. Եւ յայտնեալ թա՛ գաւ որն
մեր ԲՆԻՍՏՈՒՆԻՍ 'ի յերո՛վսւմ զէմ
ընո՛ր քաղաք Գաւթի՛ :

Ընդ ա՛ռա՛մ ջ ելին ծերքն ոստովք ձի՛
թե՛նեօնք . և զԽ՛ստուա՛մ ծ Որդի՛ն
փառա՛ծ ուրէ՛ի :

ԱԻԱԳ ԵՐԿՈՒՇԱԹԻ

Ա. ԲԸ. Եւ սկը՛ղբանէ՛ Տէ՛ր զերկի՛ր հա՛ս
տատե՛ց եմք . և գո՛րծք ձե՛ռաց քո՛ց
երկի՛նք եմն :

Եւ քա՛ կորը՛նչին . և դու կա՛ն և մաս
յաւիտեա՛ն :

Յ. Եւ ոստովանութիւն և մեծ վայելչու-
թիւն զգեցար . արկեր զլոյս որպէս զթոց .
ձգեցեր զերկինս որպէս զխորան , և արկեր
'ի վերայ ջուրց զվերնայարկս նորա :

Է. ( ) Բհնեա՛ անձն իմ զՏէ՛ր . Տէ՛ր Աստ-
ուած իմ մեծ եղեր յոյժ : ԴՓԻ՛ն ԼԻ՛ն
* : ՍԱՂ . ԳԼ , ԶԳ :

ԱԻԱԳԻ ԵՐԵՎԱԹԻ

Ա ԴԸ . Տաճարին թագաւորի կուսանք
ըզնե՛տ նորա՞նձ . և՛ զընկերս նորա՛ տաճ
րին նը՛մանն :

Ա՛ծցի՞ն ցնծութեամբ և՛ ուրախու
թե՞ամբ . և՛ տաճարին ՚ի տաճար թա՛
գաւո՛րինն :

Մ . Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ
նորա . և զընկերս նորա տարցին նմա :

ԺԻ . Բախտաց սիրտ իմ զբանբարի , և ասեմ
զգործս իմ թագաւորի : Ղփոն լմա՛ն առա՛ :

ՍԱՂ . ԳԼ , ԽԴ :

ԱԻԱԳԻ ՉՈՐԵՎԱԹԻ

Ա ԴԸ . Խորհե՛ցան և՛ խօսեցա՛ն ըզ
չա՛րո՛ւթի՛նն . և՛ զապի՞րատո՛ւթի՛նն ՚ի
բարձո՛ւնս խորհե՛ցանն :

Ե՛գին յերկի՛նս զբերա՛նս ի՛ւրեանց .
և՛ զլեզո՛ւս ի՛ւրեա՛նց ա՛ծէին զե՛րկրանն :

Մ . Որ ուտէր զհաց իմ , յաճախեաց առ
նե՛լ ինձ զխաբէութիւնն :

ԺԻ . Երանի որ խորհի զազատն և զտնանին .
յաւուր չարի փրկէ զիա Տէր : Ղփոն լմա՛ն
առա՛ : ՍԱՂ . ԳԼ , Խ :

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԹԻ

Ա ԵՇ . Որոտցան զանձն արդարո՞ւն . և զարիւն անբիծ պարտաւոր անէ՞ն ինն :

Ե՛ղև Տէ՛ր անպակէ՞ն ինմ . Աստուած օգնական յո՞ւսոյ իմո՞ւն :

ՄԴ . Որոտցան զանձն արդարոյ . և զարիւն անբիծ պարտաւոր անէ՞նն :

ՀԻ . Աստուած վրէժխնդիր՝ Տէր Աստուած վրէժխնդիր յայտնեցար : ՂԹԻ՛ն լմն առա՛ :

ՍԱԴ . ԳԼ , ԴԳ :

ԱՒԱԳ ՈՒՐԻԱԹ

Ա ՈՒՐ . Մանենցայ և ո՛չ ելանէ՞ն ինն . ա՛նք իմ տկարացան յաղքատութե՞նն :

Ա՛ղա զակեցի՛ ան Տէ՛ր զօրհանա՞ն պաճ . և չա՞մբարձի՛ ան քեզ զձեռն ինմ :

ՄԴ . Փոխանա՞կ սիրոյ իմոյ մա՛նտէ՛ն . ԲԵ՛ն զի՛ ծոցի՛ ծոցի՛ և ԲԵ՛ն . ա՛յլ ևս յա՛ղքութս կա՞յ իմծ :

ՀԻ . Ա՛ստուած ջ՞ծ օրհնութեան իմոյ մի՞նչ լե՞ն և ե՛ն մի՛ ջր . զի՛ բերան մեղաւորի՛ բերան նենգաւորի բա՛ցաւ ի՛նչ վերաբե՞ն իմ : ՂԹԻ՛ն լմն առա՛ : ՍԱԴ . ԳԼ , ԶԸ :

ԱՒԵԳԻ ՇԱՐԱԹ

Ա ՇԱ. Երբն զիս 'ի գբի ներքնոջդ ,
 Լմին . 'ի խաճարի և 'ի ստուերըս
 մահնոջ :

Յիս հաստատեցաւ սըրամըտողութիւն
 քո . զամենայն զբօսանըս քո ածե՛ր 'ի
 վերայ Իմ :

Մ. Երբն զիս 'ի գբի՞ն ներքնոջ
 ներքնոջ . Լմին . 'ի խաճարի և 'ի
 ստուերըս մահնոջ :

Ի. Տէ՛ր Աստուած փըրկութեան Իմ
 մոմայ . 'ի տուէ՛ր կարգա՛ցի և գիշերի ա՛-
 ռա՛հ ըմբօքս քո՛ւմ : Ղփո՛ն Լմն ա-
 մ : ՍԱՂ . ԳԼ , ԶԷ :

ՄԱՀՈՒԱՆ

Մ. Դա՛ւրձ ա՛նձն Իմ 'ի հա՛ն
 գիթո՛ւս քո՛ւմ Դա՛ւրձ մա՛յն . զի՛
 Տէ՛ր կո՛ւնեա՛ր Դա՛ւրձ ըզբեմի՛ք :

Ի. Սի՛րեցի՞ն զի լո՛ւիցէ՛ր Տէ՛ր զձա՛յն
 աղօթի՛ք Խոն՛ մա՛յն . զի՛ խոնարհեցո՛յց զու՛ն
 կըն իւր ա՛ռ Իմ . և ե՛ս յաւո՛ւրս Իմ կար
 դացի՛մ ա՛ռ նա՛մ : Ղփո՛ն Լմն ա-
 մ : ՍԱՂ . ԳԼ , ՃԺԴ :

ԾՆՆԴԵԱՆ

ԵՒ

ԱԻՑՏԵԱՑ

Ի՜նչէ՛ որպէս զանձրե՛կ՝ ի՛նչ վերայ
գե՞ղմա՛ն . որպէ՛ս ցօ՞ղ զի ցօղէ՛
յե՞րկիր՝ :

Աստուած՝ զի՛րա՛ւո՛ւնքս քո՛ ա՛նքայն՞
տո՛շա՛ւր . ե՛կ զարգարուԹի՛նքս քո՛ որդ
ւոյ՛ Թա՛գա՛ւո՞րի :

ԽԱՉԻ

Ե՛տո՛ւր երկիւղածաց քո՛ց նը՞շան .
զի ա՛յրեսցի՛ն յե՛րեսաց աղե՞ղան :

Ո՛րպէս փըրկեցա՞ն սիրե՛ր լի՞ք քո . կե
ցո՞ աջով քո՛վ եւ լո՞ւր մե՛կ :

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑ

( ) Ե՛րհնեցէ՛ք ըզՏէ՛ր յե՞րկինս՝ . օրհ
նեցէ՛ք ը՛զնա՛՝ ի՛նչ բա՞րձուեն :

( ) Ե՛րհնեցէ՛ք ը՛զնա՛՝ ա՛մենայն Հրե՛շտա՛կը ք
նո՞րա՛ . օրհնեցէ՛ք ը՛զնա՛՝ ա՛մենայն զօ՛րո՛ւ
Թի՛ւնը քո՛նո՞րա՛ :

ԿԱՐՏԻՌՈՍԱՑ

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

ԱԿ. Առաջեալ միջ Տէր ը զլոյս քո
 և զձեռն շարունակ թիւնք միս քո : ցոյց մեզ
 Տէր զոգո՛րմոս թիւն . եւ քո ծառա
 յիշքս լե՛ր օգնա՛կածմա՛ն . բարեխօ
 սո՛ւ թեամբ սըրբո՛ց մաքաթ՛րոխտացն ո՛րոց
 ախօ՛ր ե՛ր յիշատա՛մ ծիս՛կ :

Օ՛ր սոքօք առաջնո՛րդեալ ելցուք ՚ի
 լեառն սո՛ւրբ և ՚ի յա՛րկընս քո :
 մոխ՛ց առաջի սե՛ղանոյ Աստուծոյ ա՛ռ Աստ-
 ուած ո՞ր ուրախ առնէ՛ զմա՛նկոս թիւն
 ի՛ծմ : ցոյց մեզ :

ՅԱՅՏԱՌԻԹԵԱՆ

ԵՒ

ՏԵԱՌԻՆ ԸՆԴԻ ԱՌԱՋԻ

Ա՛րեգ ա՛կն ա՛րդարօ՞ւ լթեա՛մախա՛մ,
 մա՛նաւն . ախօ՛ր յա՛յ յաղ՛նեալ գոցա՛մ
 քո ա՛ր ի գգի՛ն ծաղիկ մա՛րջա՛րդեալն .
 մա՛րդ ե՛ր ծղեա՛մ գոցա՛մ և սը՛ծբեծ
 օղի ծիս՛ցեօք ըզլո՛ւրս . զե՛րածը՛
 նեա՛լ և ըզլ՛մեզ մը կը՛րտո՛ւ լթեա՛մ

բլն սըրբո՞մծո՞յ չո՞ւմմա՞ն գւո՞ւմմ յն ։
 'Ի՛վա՜յել լթի՞ն փառա՞ց սըրբո՞ւ
 թեա՞մմն քո՞ւմմա՞ն . 'ի՛յա՜ր
 գա՞նդէ՛յ յառա՞ջ քան զարո՛ւսեակ ծընայ՝
 քզբե՞մմա՞ն զ ։ մա՞րդ ե՛մ ծղեա՞ն .
 " . . . . .

ԲԱՐՈՉ

ԿԻՒՐԱԿԱՄՏԻՑ . ԿԻՒՐԱԿԷՒՑ

ԵՒ

ՅԻՆԱՆՑ

Ասացուք ամենեքեան միաբանութեամբ
 Տէր ողորմեա ։ Տէր ողորմեա ։

Ս ան խաղաղութեան ամենայն աշխար-
 Հի՛ և Հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ .
 ՂՏէր աղաչեսցուք ։

Ս ան ամենայն սուրբ և ուղղափառ եպիս-
 կոպոսաց . ՂՏէր աղաչեսցուք ։

Ս ան Հայրապետին մերոյ Տեառն («յո
 առն») կենաց՝ և փրկութեան հոգւոյ նորին .
 ՂՏէր աղաչեսցուք ։

Ս ան վարդապետաց՝ քահանայից՝ օտր-
 կաւագաց՝ դպրաց և ամենայն ուխտի ման-
 կանց Եկեղեցւոյ . ՂՏէր աղաչեսցուք ։

Ս ան բարեպաշտ թագաւորաց և Աստ-

ուածածէր իշխանաց՝ զօրավարաց և զօրաց նոցին . զՏէր աղաչեսցնուք :

Վասն զի Տէրն ամենակալ Հնազանդեցուսցէ առաջի նոցա զամենայն պատերազմունս թշնամեաց . զՏէր աղաչեսցնուք :

Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց՝ որք 'ի գերութեան են և 'ի չար ծառայութեան . զՏէր աղաչեսցնուք :

Յաղագս ճանապարհորդաց և նաւորդաց՝ խաղաղութեամբ հասանիլ 'ի նաւահանգիստն բարութեան . զՏէր աղաչեսցնուք :

Յաղագս Հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց՝ փութապէս առողջութեան . զՏէր աղա :

Յաղագս բարեխառնութեան օգոց՝ անձրեաց քաղցրութեան , և պտղոց առատութեան . զՏէր աղաչեսցնուք :

Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբերից 'ի սուրբ Եկեղեցի Աստուծոյ . զՏէր աղա :

Եւ յաղագս այնոցիկ , որք մատնեալք են 'ի ձեռս անօրինաց վասն անուանն Քրիստոսի . զՏէր աղաչեսցնուք :

Ազատեա՛ Տէր և ողորմեա՛ :

Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց . որք ճմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոսոյնս . զՏէր աղաչեսցնուք :

Յեղեա՛ Տէր և ողորմեա՛ :

Յաղագս փրկելոյ զմեզ Տեառն Աստու-

ծոյ՝ յերևելի և յաներևոյթ թշնամոյն .
 զՏէր աղաչեսց՛նք :
 Տէր ողորմեա՛ :

ՄԸԳԹԱՆՔ

Բարեխօս ունիմք սուրբ զՍարիամ զԱստ-
 ուածածինն զփառաւորեալ և օրհնեալ
 միշտ սուրբ կոյն . սուրբ զՅովհաննէս մկր-
 տիչն . սուրբ զՍտեփաննոս նախալկայն .
 սուրբ զԱռքեալսն և զՍարգարէսն . զարի
 և զյաղթօղ սուրբ զԱկայսն : Եւ զմեծ
 խոստովանօղն ՎԲԻՍՏՈՍԻ զհայրապետն մեր
 զսուրբն Գրիգորիոս լուսաւորիչն Հայաս-
 տանեայց աշխարհի :

Յիշեցիք և զամենայն սուրբս և զնոքօք .
 զՏէր աղաչեսց՛նք :

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ :

Օ առաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրըս
 խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի
 Տեառնէ խնդրեսց՛նք :

Ընորհեա՛ Տէր :

Օ հրեշտակ խաղաղութեան՝ . Օ քառու-
 թիւն և զթողութիւն՝ . Օ սրբոյ խաչին
 մեծ՝ . Եւ ևս միաբան՝ . Օ անձինս մեր՝ .
 Ողորմեաց մեզ՝ :

ՔԱՐՈՉՔ

Ի ՍՐԿՈՅՆ ԳԻՒԳՈՐԷ ԼՈՒՍԱՌՈՐԱԷՆ ՄԵՐՄԷ
ԱՍԱՑԵԱԼ

ՎԱՐՆ

ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ

ԱՅԼ ԵՒ ՎԱՐՆ

ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

ԼՍՅՈՒԱՅԻ ՄԵՃ ՀԵՂՈՐ Է ՓԱՌԱՆՈՐԻՄԸ,
լուսաւորիչ սրբոյ՝ Է ի սուրբքս հաճեալ
ցեալ. զձեզնութիւն սրբոյ Առաքելոցն
բարեխօս ունիմք առ քեզ. աղաչեմք ։

ԼՍԷՐ ՏԷՄԻՔԷՐ Է ՈՒՄԻՂՈՒՄ ԲԱՄԻՐ,

ՈՐ անդադար օրհնաբանիս ի դասուց
հոգեղինաց երկնաւոր զըւարթնոցն . արժա
նաւորեան զմեզ ուղիղ փառատրութեամբ
ընդ ԵՌԵՐԸՍ քո՝ երկրպագե՛լ մեծի Է
ահաւոր Տէրութեանըդ քո՝ յաղաչեմք ։

( ) ԲՀԵՄԷՐ ԸՂԵԵՂ միաբան սիրով ի յի
շատակըս վկայից քո՝ ց . որք հետեօգք եղեն
լուսաղարդ . ճանապարհաց քոց Տէր . որ
վասնն մեր յանձն առեր զչարչարանքս խա
չի Է մահո՛ւ . աղաչեմք ։

Կատարի՜չք հաճոյից կամաց Լստուածու-
թեանդ . քո՛ . զանձինս իւրեանց պատարագե-
ցին 'ի վկայութիւն ճշմարիտ սի՛րոյ . քոյ . և
բուրեցի՜ն զհոտ անուշից Տէրութեանդ
քոյ . աղա՛ չե՛ մք։”

Արբեցի՜ն զանձինս իւրեանց տաճար
անուանդ . քում սրբոյ , մաքրեալք զմիտս՝
և զխորհուրդս իւրեանց երկիւղիւդ քո՛վ
սըրբով . և դասակի՛ցք եղին հոգեղինաց
երկնաւոր զուարթնոցն . աղա՛ չե՛ մք։”

Բարեխօսութեա՛մք սրբուհւոյ Լստուա-
ծածնին , և (Յովհաննու կարապետի՛ն . սրբ
բոյն Ստեփաննոսի նախավկայի՛ն . և սրբոց
Լաւքելոց Սարգարէից և Սարտիրոսաց .
և սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին , Բա-
րեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոցն («յ» ա-
նուն) որոց այսօր է յիշատակ : Եւ ամե-
նայն սրբոց քոց Տէր՝ որք միացան 'ի սէր
Լստուածութեա՛նլդ . քոյ՝ յիշեա՛ զհոգիս
ննջեցելոց մերոց , և այց արա 'ի քում գա
լլստեա՛նդ . աղա՛ չե՛ մք։”

Եւ ևս առաւել զլորդորումն սիրոյ , և ըզ-
գործ ըսբարեաց պարգեւել մեզ խը՛նդրե՛մք։”
Օ , ա՛նձինս մեր՝ . Ողորմե՛աց մեզ՝ :

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՎԱՐԵՏՈՒԹՅԱՆ

Առաջնորդք եղեն մեզ ուղիղ գնացիւք
'ի շաւիղս արքայութեան երկնի՛ց . մեծազայ
ժառ ջահիւ՝ հաւատով և սիրովն իւրեանց .
ժագեցի՛ն զլոյս Աստուածգիտութեան 'ի
սիրտս մե՛ր . ա՛ղաչե՛մք :

Ի՞նչ Ե՛կե՛մք և ի՞նչ Ե՛կե՛մք :

Պահպանութեամբ խորհրդոց բանից և
գործոց մերո՛ց . սրբութեամբ փառաւորել
զամենասուրբ զիւրո՛րդ ուրիշութիւնն . զՀայր
և զՍրբի և զսուրբ Հոգին՝ յաւիտեանս
ամէ՛ն . ա՛ղաչե՛մք :

Աղաչանո՛ք սրբոց Մարտիրոսացն Տէր ,
որք ճգնեցան վասն անուանդ քում սրբոյ՛ .
նայեալց յերկրպագութիւն ժողովելոցս . և
շնորհեա՛ մեղաց թողութիւն , և Հա՛ն մասն
և բաժին ընդ սուրբս ա՛մենայն . ա՛ղ-
աչե՛մք :

Աղաչանո՛ք սրբոց արեամբ նահատակեալ
վկայիցն Տէր . որք զանձինս խրեանց տաճար
մաքրեցին Հոգւոյդ քում սրբոյ՛ . պարգևեա՛
երկրի մերում ըզքաղցրախառն օդ . և ըզ-
գուարձալի՛ ըզբոյս . առ 'ի լցո՜մէ լինիլ ա-
մենայն հարկաւոր պիտոյից մերո՛ց . ա՛ղաչե՛մք :

Աղաչանք սրբոյ արեամբ նահատակեալ
վիայիցն Տէր , որք զանձինս իւրեանց տա
ճար մտքերեցին Հոգւոյդ քում սրբոյ . պար
գեհն երկրի մերում ըզքաղցրախառն օդ .
և ըզդուարճալի՞ ըզբոյս . առ 'ի լցոճւմն լի
նիլ ամենայն հարկաւոր պիտոյից մերո՞ց .
աղաչեմք :

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուա-
ծածնին : " Եւ ևս առաւել " : " Օ ա՛նձինս
մեր " : " Ողորմեա՛ց մաղ " : " Գ. Է. Գ. 256 :

ԾՆՆԴԻԵԱՆՆ ԿՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ

ԱԻԵՏԵԱՑ ԵՒ ՓՈԽՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

ԵՒ

ՏԵԱՌՆ ԸՆԻ ԱՌԱՋԻՆ

Սայր սուրբ պանչելի լուսոյն . որ
զԱստուածն ամենայն յաւիտեանց յորովայնի
քո՛ւմ կրեցեր՝ և ցընծութի՛ծն աշխարհի
ծընար զԲանն Աստը՛ուած . աղաչեմք :

Սայր սուրբ բա՛րեխօ՛սեա՛ :

Աղաչեա՛ վստն մեր զառ 'ի քե՛ն ըզմարմ
նացեալն Աստը՛ուած . Որ խոնարհեցաւ 'ի
Հայրական ծոցոյ . էա՛ռ մարմին ըստ մարդ
կային բը՛նո՛ւթեանս՝ առնե՛լ խաղաղու

Թիւն յերկինս և յերկրի . ա՛ղա՛նք մք :

Աղաչեա՛մ : Երբեք մեզ անտես առնել
 զյանցա՛նք ս մեր . և տա՛ծ օգնականութիւն
 ընդդիմակաց լինիլ հակառակամարտիցն 'ի
 պատերազմի . ա՛ղա՛նք մք :

Աղաչեա՛մ : Օ ի լրուեսցին պատերազմնք .
 դադարեսցին յարձակմունքը թի՛շնա մեաց .
 տընկեսցի՛ծ օէր և արդարութիւն 'ի յեր-
 կրի . ա՛ղա՛նք մք :

Աղաչեա՛մ : Աճեցուցանել յերկրի մերում
 զքաղցր բլիսումն աղբերաց . զառա՛տ պլտ
 զարերութիւն բուսոց՝ և՛ տը՛նկոց . առ 'ի
 զուարճալի՛ծ լինիլ ամենայն հարկաւոր պի
 տոյից մերոց . ա՛ղա՛նք մք :

Աղաչեա՛մ : Օ ի միաբանեսցէ զխկեղեցիիւր
 սուրբ . շինեա՛լ 'ի վերայ հիման առաքելոց
 և մարգա՛րէ ից . պահե՛ծ անարատ մինչև յօր
 երևելոյ զալրստեան իւրոյ . ա՛ղա՛նք մք :

Աղաչեա՛մ վասն մեր Սըրբուհի զմիածին քո
 զՍրբին . և վասն հոգւոցն հանգո՛ւցե՛լոց՝
 ընդունի՛ծ յարքայութիւնն երկնից . և տալ
 մասն և բաժին ընդ սուրբս ամենայն . ա՛-
 ղա՛նք մք :

Յեւեա՛Տէր և՛ ողորմեա՛մ .

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սիրոյ և
զգործութարեաց պարգևել մեզ խընդրեմք :
Տէր մեզ Տէր Աստուած :
Օ ա՛նձինս մեր և ըզմիմանս Տէ՛ առն
Աստուծոյ ամենակալին յա՛նձն արասցուք :
Քեզ Տեա՛նըդ յա՛նձն եղի՛ցմա՛ք :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր :
Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛. լո՛ւր Տէ՛ր
և ողորմեա՛ :

ՔԱՐՈՉ

ՊԱՀՈՑ

Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստուած զՀայր Տեառն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍ : գոհանալով զեմանէ՝ որ պահեաց զմեզ խաղաղութեամբ 'ի գիշերիս յայամիկ : Եւ առաջնորդեաց մեզ 'ի խաւարէ 'ի լոյս . 'ի մահուանէ 'ի կեանս . յապականութենէ յանապականութիւն . յանգիտութենէ 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան իւրոյ : Աղաչեսցուք և խնդրեսցուք 'ի նմանէ , զի գերկարութիւն տունջեանս խաղաղութեամբ և ամենայն մտադիւր զուարթութեամբ արասցէ անցուցանել 'ի մէնջ : Եւ պարսպեալ պահեսցէ զԺողովուրդս իւր Աստուածային զո-

բութեամբն . որ 'ի վերայ ամենայնի բարերա-
բութեամբն իւրով իշխանութիւն ունի : Ամ-
նակալ Տէր Աստուած մեր , կեցն և ողորմեա :

Օ առաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս
խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով 'ի
Տեառնէ խնդրեսցնւք : ' Օ հրեշտակ խաղա-
ղութեան : ' Օ քաւութիւն և զթողութիւն : '
Օ սրբոյ խաչին մեծ և կա : ' Եւ ես միա : '
Օ անձինս մեր : ' Ողորմեաց մեզ Տէր : '

ԱՂՕԹՔ

Գոհանամք զքէն Տէր Աստուած մեր .
որ երեւելի լուսով քով զուարճացուցեր զա-
մենայն արարածս քո . խսկ իմանալի լուսով
պատուիրանաց քոյ՝ զամենեսեան լուսաւորե-
ցեր զհաւատացեալս 'ի քեզ : Օ օրացն և
զմեզ Տէր 'ի պահպանութիւն պատուիրա-
նաց քոյ 'ի տունջեանս յայսմիկ և յամե-
նայն ժամանակի : Որպէս զի լուսաւորեալ
մուօք՝ միշտ զհաճոյս քո արացուք . և հան-
դերձեալ բարեացդ հասցուք ընդ ամենայն
սուրբս քո : Հնորհօք և մարդասիրութեամբ
Տեառնդ մերոյ և փրկչիդ Հիսուսի Քրիս-
տոսի . որում վայել է փառք իշխանութիւն և
պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից . Ամէն :

խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութիւն մը և կեանք՝ որ 'ի Հօրէ առաքեցար՝ միածին Որդի Լստուծոյ . Տէր մը և փրկիչ ՅԻՍՈՒՍ ՎՐԻՍՏՈՍ . Տ՛հա մզ խաղաղութիւն քո՝ զոր շնորհեցեր սրբոց քոց առաքելոց . փշմամբ քո՝ ի նոսա զկենդանացուցիչ և զամենազօր Հոգիդ քո սուրբ : Որպէս զի և մեք խաղաղացեալք յամենայն աշխարհական սահեցմանց՝ լեցնւք տաճար և բնակարան Լստուածային շնորհացդ . և գոհանալով փառաւորեցնւք զքեզ ընդ Հօր և սուրբ Հոգւոյդ ՎՐԻՍՏՈՍ Լստուած մեր . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ՍՈՒՐԻ ԼՍՏՈՒԸ՝

ԸՍՑ ԳԱՏԸԱՃԻ ԱՒՈՒՐ

ԱՒԵՏԵԱՑ . ԾՆՆԴԻԵԱՆ

ԵՒ

ԹԼՓԱՏՈՒԹԵԱՆ

Սուրբ Լստուած . սուրբ և հը՛ջօր . սուրբ և անմահ . որ յայանեցար վասն մեր . ողորմած մզ : Երեց՝ Ինչե՛ս :

ՔԱՌԱՄԵՐՈՐԵԱՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ

Սուրբ Աստուած . " որ եկիր և գալոց ես .
մեր . ողորմեա՛ մեզ :

ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

ՄԱՏՆՈՒԹԵՆ ԳԻՇԵՐԻՆ

Սուրբ Աստուած . " որ մատնեցար վանն
մեր . ողորմեա՛ մեզ :

ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹՈՒ ՃԱՇՈՒՆ

ԵՒ

ԱՄԵԱՅՆ ՏՕՆԻՑ ՍՈՐՈՑ ԽԱԶԻ

ԵՒ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԱՅԼ ԵՒ ՊԱՀՈՑ

Սուրբ Աստուած . " որ խաչեցար վանն
մեր . ողորմեա՛ մեզ :

ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹՈՒ ԵՐԵԿՈՑԻՆ

ԵՒ

ՇԱՐԱԹՈՒ ԳԻՇԵՐԻՆ

Սուրբ Աստուած . " որ թաղեցար վանն
մեր . ողորմեա՛ մեզ :

ԶԱՏԿԻ

ԵՒ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՒՐԱԿԷՒՑ

Սուրբ Աստուած .” որ յարեար ’ի մեռելոց . ողորմեան մեզ :

ՀԱՄԲԱՐՁԺԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Սուրբ Աստուած .” որ համբարձար փառք առ Հայր . ողորմեան մեզ :

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ

Սուրբ Աստուած .” որ եկիր և հանդեար յառաքեալսն . ողորմեան մեզ :

ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Սուրբ Աստուած .” որ յայտնեցար ’ի Թաբօր լերինն . ողորմեան մեզ :

ՎԵՐԱՓՈՒՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Սուրբ Աստուած .” որ եկիր ’ի փոխումն մեր քոյ և կուսի . ողորմեան մեզ :

ԹՈՎՄԱՅԵ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՄՃՅԱԼ :

Փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ սուրբ կոյս Աստուածածին Մարիամ մայր Քրիս-

ՏՈՍԻ մատո՛ղ զաղաչանս մեր՝ Որդւոյ քոյ և Աստուծոյ մերոյ :

ՄԵՂԹԱՆՔ

Փրկել զմեզ 'ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց :

ՔԱՐՈՕ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Ասան լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի՝ աղաչանաց մերոց՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին : Եւ իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր . կեցո՛ղ և ողորմես :

Քահանայն առէ : Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և՛ : Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Իս . առ ՍԵՂՄՈՍ յայնի . յառօր իիւրաիկի յառաւելնեաց ԲՅԷԼԻՆԻԿԻԱՆ ԱԿԵՑՈՒՄԵՆԻՆ :

ՄԵՂՄՈՍ

Էյ . Իդիցի՛ անուն Տեառն օրհնեալ , յայսմ Հեռէ մինչև յաւիտեան :

Էի . Օրհնեցե՛՛ք մանկունք զՏէր . և օրհնեցե՛ք զանուն Տեառն :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան :

Յարեւելից մինչև 'ի մուսա արեու՝ օրհ-
նեալ է անուն Տեառն :

Բարձր է 'ի վերայ ամենայն աղագաց Տէր .
և յերկինս են փառք նորա :

Ո՛վ է որպէս Տէր Աստուած մեր 'ի բար-
ձունս բնակեալ . և զխոնարհս տեսանէ յեր-
կինս և յերկրի :

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ . և բարձր
անէ զտառապեալս յաղբեաց :

'Աստուցանէ զնոսա իշխանս՝ լնդ իշխանս
ժողովրդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ՝ զամուլն 'ի տան ուրախա՛
մի՛տ , օրպէս մա՛յր որդւո՛վք բերկրեալ :

Յառաջ քննարկելու արժէ յառաջընթաց
Արեւմտեան Եւրոպայի , եւ 'ի քան Տէրութեան
Սուրբոց և Գիւրգ և Արեւմտեան Եւրոպայի քանջողի :

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

ՀՍՑ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ՀՍՑ

ՄԱՏԹԵՈՍԻ

(ԳԼ. ԺԵ. Է, 21 :)

ԱԻԱԳ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԵՐՋ

Տէրն մեր ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐՍՏՈՍ :

ԲԿ. } **Ե**՛ւ ելեալ անտի ՅԻՍՈՒՍԻ գնաց 'ի
ԴԿ. } կողմանս Տիւրոսի և Սիդոնի : Եւ ահա կին
մի Վանանացի 'ի սահմանաց անտի նոցա ել-
եալ, աղաղակէր և ասէր . ողորմեաց ինձ Տէր
որդի Ղաւթի, դուստր իմ չարաչար այսա-
հարի : Եւ նա 'ոչ ետ նմա պատասխանի . և
մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա
և ասէին . արձակեա՛ զնա, զի աղաղակէ զհետ
մեր : Եւ պատասխանի ետ և ասէ . 'ոչ ուրեք
առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս
տանն Իսրայէլի : Եւ նա մատուցեալ եր-
կիրպագանէր նմա և ասէր . Տէր՝ օգնեա՛ ինձ :
Պատասխանի ետ նմա և ասէ . 'ոչ է բարւոք
առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց :

Եւ նա ասէ . այո՛ Տէր , քանզի եւ շունք կե-
րակրին 'ի փշրանաց անկելոց 'ի սեղանոյ տեա-
ռին իւրեանց : Հայնժամ պատասխանի ետ
նմա ՀԵՍՈՒՍ եւ ասէ . ո՞վ կին դու՝ մեծ են
հաւատք քո , եղեցի քեզ որպէս . ե կամիս .
ե բժշկեցաւ դուստր նորա 'ի նմին ժամու :
Ս ԷՐԷ . 4 , 28 :

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն

ՀՅԵ

ՄԱՐԿՈՍԻ

(ԳԼ . Է . 4 , 31 :)

ԵՐԿՐՈՐԻ ԵՒ ՉՈՐՐՈՐԻ ՉԱՅՆ

Տէրն մեր ՀԵՍՈՒՍ ՎԵՐՍՏՈՍ :

ԲԶ . } Եւ ելեալ միւսանդամ 'ի սահմանացն
ԴԶ . } Տիւրոսի եւ Սիդոնի , ե եկն 'ի ծովեզրն
Գալիլեացոց 'ի մէջ սահմանացն 'ի Վեկա-
պօլիս : Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի եւ
համր . ե աղաչէին՝ զի ձեռն դիցէ 'ի վերայ
նորա : Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբօխէ
անտի՝ արկ զմատունս իւր ընդ ականջս նորա՝
ե եթուք անդր , ե կալաւ զլեզուէ նորա ,
հայեցաւ յերկինս՝ յողոց եհան՝ ե ասէ ,
Եփփաթա՝ որ է բացիւր : Եւ նոյնժամայն բա-

ցան լսելիք նորա , և լուծան կապանք լեզուի նորա . և խօսէր ուղիղ , իշւ պատուիրեացնոցա՝ զիմի ումեք ասիցեն . և որչափ նա պատուիրէր նոցա , նոքա ևս առաւել քարոզէին . և ես քան զէս զարմանային և տէին . զամենայն ինչ բարւոք գործեաց սա , զի խլից լսել տայ՝ և համարց խօսել : Ա՛յ էրջ . 2 , 37 :

ԱՌԵՏԱՐԱՆ

ԸՅԵ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

(ԳԼ , Թ . 2 , 37 :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ ԵՒ ՎԱՌ

Տէրն մեր ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ :

ԱԿ . } **Ե**ւ եղև 'ի վտղիւն մինչ իջանէին
ԳԿ . } նոքա 'ի լեռնէ անտի , ընդ առաջ եղև նմա ժողովուրդ բազում , իշւ ահա այր մի 'ի ժողովրդենէ անտի աղաղակեաց և ասէ , Ա՛յ արդապետ՝ աղաչեմ զքեզ հայեաց յորդի իմ , զի միամօր է ինձ : իշւ ահա այս հարկանի 'ի նմա , և յանկարծ գոչէ՝ և զարկուցանէ զնա և թաւալեցուցանէ և փրփրեցուցանէ , և հազիւ մեկնի 'ի նմանէ խորտակեալ զնա . և աղաչեցի զաշակերտսն քո զի հանցեն զնա , և ճչ

կարացին : Պատառխանի ետ (ՅԻՍՈՒՍ և ասէ ,
 ս՛վ աղղ անհաւատ ե. թիւր , մինչև յե՛րբ
 եղէց ընդ ձեզ՝ և անսայցեմ ձեզ . մատո՛ւ այսր
 զորդին քո : Եւ մինչ դեռ մատչէր , զար-
 կոյց զնա դէն՝ և շարժւեաց : Կատեաց (ՅԻ-
 ՍՈՒՍ այսոյն պղծոյ , և բժշկեաց զմանուկն .
 և ետ զնա ցհայր իւր : Եւ զարմանային տ-
 մանեքեան 'ի վերայ մեծամեծացն Լստու-
 ծոյ : Վ. երջ. 4 , 44 :

Ա Ի Ե Յ Ա Ր Ա Ն

ԸՍՅ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԳԼ. Դ. 4 , 46 :)

ԱՌԱՋԻՆ ԵՒ ԵՐԴՐԻ ԶԱՅՆ

Տէրն մեր (ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ .

ԱԶ . } Եւն դարձեալ 'ի կանա զալիլեա-
 ԳԶ . } ցւոց՝ ուր արար զՅՈՒՐՆԱՔԻՆԻ . և անդ էր թա-
 գաւորապէս մի , որոյ որդի նորա հիւանդ կայր 'ի
 կաթառնայում : Կա իբրև լուաւ եթէ (ՅԻ-
 ՍՈՒՍ եկեալ է 'ի Հրէաստանէ 'ի զալիլեա .
 եկն առ նա՝ և աղաչէր , զի իջէ և բժշկեսցէ
 զորդի նորա . քանզի մարձ էր 'ի մեռանիլ :
 Լսէ ցնա . եթէ ոչ նշանս ինչ և արուես-

տրս տեսանէք՝ ոչ հաւատայք : Ասէ ցնա
Թագաւորացն . Տէր՝ էջ մինչեւ մեռեալ իցէ
մանուկն իմ : Ասէ ցնա ՅԻՍՈՒՍ , երթ՝ որդին
քո կենդանի է . և հաւատաց այրն բանին՝
զոր ասաց նմա ՅԻՍՈՒՍ , և գնաց : Եւ մինչ
դեռ իջանէր , ընդ առաջ եղեն նմա ծառայ-
քին նորա . աւետիս ետուն և ասին , Թէ
մանուկն նորա կենդանի է : Հարցանէր
ցնոսս վասն ժամուն՝ յորում ապաքինեաց .
և ասին ցնա , երէկ յեթներորդ ժամու ե-
թող զնա ջերմն : Վիտաց հայրն նորա՝ եթէ
յայնմ ժամու՝ յորում ասացն ցնա ՅԻՍՈՒՍ՝
Թէ որդին քո կենդանի է . և հաւատաց ինքն
և ամենայն տուն իւր : Օ այս դարձեալ երկ-
րորդ նշանս արար ՅԻՍՈՒՍ եկեալ՝ ի Հրէաս-
տանէ ՚ի Վալիլեա : Վերջ . 4 , 54 :

ԵՐԳ.

ԱՌԱՋՆՈՅ ԱՌՈՒՐ ՄԻԱՀԱՐԱԹԻՆ՝ ՚Ի ԽՈՐՀՈՒԴԻ
ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ , ԵՒ ՚Ի ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

ԿԻՒՐԱԿԷ

Սոբաստեղծեալ Բանն յա՛նէից ՚ի
սկը՝ զբա՛նէ զերկի՛նս երկնի՛ց . և՞ զերկնայի՛ն
զօրս ա՛նմարմնո՞ց իմա՛նա՛լեացըն ղը՛ւարթ
նո՞ց . և՞ ըզգալի՞ տարե՛րց քառի՞ց հակա՛

աւակաց միաբանից . ո՞րով յաւէ՛տ փա՛
ռաբանի՞ն Երրորդով թիւնն անձա՛ւելլի՞ն .

Ե՞րեքուրբեա՛ն մի Տէ՛րով թիւնն միո՛վ
բնով թեամբ Ա՛ստուածութիւնն . Ը՞յսն որ
անե՛ղ արա՛րչակա՛ն ասաց լի՛նել լոյս ե՛ղա
կա՛ն . զոր և ծագեա՛ց յօրն ա՛ռաջի՞ն միա՛
շաբաթ կիւրա՛կէի՛ն . ո՞րով յաւէ՛տ :

Ի՛նչո՞ւնօրէ՛ն բացա՛տրեսցո՛ւք զծած
կեա՛լ խո՛րհուրդըն ծանիցո՛ւք . զի՞ լոյսն
անաե՛ս իմա՛նալի՞ն մաքո՛ւր հո՛գւոց տեսա՛
նելի՛ն . 'ի՞ սոյն ծագեա՛ց միա՛շաբաթ մեղ
Յա՛րով թեան սուրբ ճա՛ռագայթ . ե՛կայք
փըրկեա՛լք ընդ զը՛ւարթնո՞ցն տա՛լք օ՛րհ
նով թիւն Շարուցեի՛լ լո՞յն :

Ա՛ն՞որդ սիրո՛վ խոնա՛րհեցա՛ր 'ի փը՛ր
կով թիւն մեր մա՛րմնացա՛ր . նո՞վին մարմ
նո՞վըն խա՛չեցա՛ր 'ի գե՛րեղման մահո՛ւ ե-
ղա՛ր . ա՛յսօր յարեա՛ր Ա՛ստուածաբա՛ր
'ի հրեշտա՛կաց քարո՛ղեցա՛ր . ե՛կայք :

Ե՞րեւեցա՛ր խնկա՛բերիցն յողջոյն կե՛
նացն ուրա՛խալի՛ց . և՞ 'ի լերի՛նն Վա՛լի
լեա՛ն առա՛քելոց մետա՛սանից . ա՛րժանա
ցո՛ զմեղ ը՛նդ նոսի՞ն զքեզ տե՛սա՛նել
յօրը՛ն վերջի՛ն . ե՛կայք փըրկեա՛լք :

և յաւիտեանս յաւիտենից . Ա՛մէ՛ն :
Դպիք : Ա՛լէ՛լո՛ժւիա՛ . Ա՛լէ՛լո՛ժւիա՛ .
Ա՛լէ՛լո՛ժւիա՛ :

Քահանայն : (Օ)՛րհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նա
խախնամեալ պահեսցի . արեւելեան կողմ աշ
խարհիս . և հայրապետութիւն Հայոց . այս
նշանա՛լ սուրբ Խաչիւս և սուրբ Աւետա
րանաւս . և աւուրս շնորհիւ . անուամբ Հօ՞ր
և Որդւոյ և Հոգւոյն սըրբոյ . այժմ և՛ :

Եւ Դաւիթ-Յանէն շերտոյ յարմարս :

Դպիք : Ա՛մէ՛ն . Ա՛լէ՛լո՛ժւիա՛ . Ա՛լէ՛
լո՛ժւիա՛ . Ա՛լէ՛լո՛ժւիա՛ :

Քահանայն : (Օ)՛րհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նա
խախնամեալ պահեսցի . արեւմտեան կողմ աշ
խարհիս . և Թագաւորութիւն Քրիստոնէից .
այս նշանա՛լ սուրբ Խաչիւս և սուրբ Ա՛ :

Եւ շերտով Դաւիթն ի հարս :

Դպիք : Ա՛մէ՛ն . Ա՛լէ՛լո՛ժւիա՛ . Ա՛լէ՛
լո՛ժւիա՛ . Ա՛լէ՛լո՛ժւիա՛ :

Քահանայն : (Օ)՛րհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նա
խախնամեալ պահեսցի . հարաւային կողմ աշ
խարհիս . երկիրս անդառտանս և պաղարե՛

բուծիւն տարւոյս . այս նշանա՛ւ սուրբ խա
չիւս և սուրբ Աւետարանաւս և յաւու՛ր :

Եւ շնորհ շատնոն Դ հիւսիս :

Դղերն : Ա՛ճէ՛ն . Ա՛լէ՛ լո՛՛ւիա՛ . Ա՛լէ՛
լո՛՛ւիա՛ . Ա՛լէ՛ լո՛՛ւիա՛ :

Քահանայն : Օ՛րհնեցի՛՛ և պահպանեցի և նա
խախնամեալ պահեցի . հիւսիսային կողմ
աշխարհիս . վանքս անապատս քաղաքս և
գիւղս . և բնակեալ ժողովուրդս 'ի սմա .
այս նշանա՛ւ սուրբ խաչիւս և սուրբ՛ :

Եւ շատնոն Դ Է Է Է :

Դղերն : Ա՛ճէ՛ն . Ա՛լէ՛ լո՛՛ւիա՛ . Ա՛լէ՛
լո՛՛ւիա՛ . Ա՛լէ՛ լո՛՛ւիա՛ :

Քահանայն : Օ՛րհնութի՛ւն և փա՛ռք Հօր և
Որդւոյ և Հոգւոյն ս՛րբոյ . այժմ և միշտ՛ :

ՔԱՐՈՉ

ԹԱՓՈՐԻ ԵՒ ԽԱՉԻ

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցո՛ւք զՏէր . զի
սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց՝ և կեցուցէ
չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակա՛ւ
Տէր Աստուած մեր . կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

ԸՆԴՈՒՔ

Պահպանեն զմեզ ՔՐԻՍՏՈՍ Աստուած մեր՝ ընդ հովանեալ սուրբ և պատուական խաչիդ քով՝ ի խաղաղութեան փրկեալ յերեւի և աներեւոյթ թշնամեոյն ։ Արժանաւորեան գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սբբոյ Հոգւոյդ ։ այժմ՝ և" ։
 Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ Ամէն ։
 Հայր մեր որ յերկինս ես" ։

Իսկ այլ առարկայ 'ի ներսիէն' յեղ սուրբ Աստուծին, և Բարդէն, ապա ՍԱՂՄՈՍ 'ի Բիւ' ։

ՍԸՂԱՐՈՍ

Է՛ր ։ Օրհնեցէք մանկունք զՏէր ։ և օրհնեցէք զանուն Տեառն ։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ՝ Հեառ մինչև յաւիտեան ։

Յարեւելից մինչև 'ի մուտս արեւու՝ օրհնեալ է անուն Տեառն ։

Բարձր է 'ի վերայ ամենայն ազգաց Տէր ։ և յերկինս են փառք նորա ։

Ո՞վ է որպէս Տէր Աստուած մեր 'ի բարձունս բնակեալ ։ և զխոնարհս տեսանէ յերկինս և յերկրի ։

Յարուցանէ զազգաստս յերկրէ ։ և բարձր առնէ զառաւապեալս յաղբեալս ։

‘Ետուցանէ զնոսա իշխանն՝ ընդ իշխանս
ժողովորդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ զամուլն ‘ի տան ուրախա-
մբա , որպէս մայր որդւոյք բերկրեալ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ԿԱՆՈՒՆ

ՀՐԵՇՏԱԿԱԳԵՏԱՑ

ՄԱՆԿՈՒՆԻՔ ՀԱՄԱԿԱՆ . ՍՏԵՂԻ ԵՒ ՎԵՐԶ

ՍՏ . } Երկնաւոր՝ Բնութեան զոր
ԴԿ . } հովիւն քաջ թողեալ յերկինս . և ե-
կեալ ‘ի խընդի բնի զմեղութեանցս . սրբի
լըցեալ զթիւ հաճութեանցդ . ամբարձրաւ
խոթիւն ‘ի յերկինս երկնաւորացդ .
ամառեմք ըզմէզ բարեխօս լերուք ամ
Տէր վասն քաւոյ լեռան մեղաց մա-
րոց : Տե՛սանօ՛րք անտե՛սին . խո՛ր
հրդա՛ծո՛ւք խորո՛ցն Ա՛ստու՛ծայ . սրբ
իջեա՛լ ընդ միա՛ծնին սպասաւորե՛լ տնօ՛
րէն լեռեա՛նն . ‘ի ծընդեա՛նն աւե՛տա՛

ւորք հովուացն . եւ կանախցն իւղաբերից
կենաց քարոզք ըզկենդա՞նսն : ա՛ղա՛ :
Պա՛հապա՛րհք ա՛շխարհի՛ . բա՛նա՛կըք
Տե՛առն շո՛ւրջ զե՛րկի՛ւղա՛ծո՛վք . բա՛րե՛
կա՛մք ազգի՛ մարդկան միջնորդք մա՛հո՛ւ
ե՛յ յարո՞ւթեան . Սեքայէ՛լ ե Պա՛րբի՛
է՛լ մե՛ծք . ո՛ր կա՛յք միշտ ա՛ռջի ամե՛
նասո՞ւրբ Ե՛րրորդո՞ւթեանն . ա՛լաչե՛մք :

ԿԱՆՈՒՆ

ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԾԱՆՈՒՆԻ ՀԱՐԱՎԱՆ . ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ԱՁ . Օ առաւօտո՛ւ զո՛րհներգո՛ւթիւնը՝
մարդասիրո՛ւթեամբըդ քո՛ ընկա՛լ թա՛գա
ւոր փա՛ռաց . եւ զմա՛նկո՛ւնս Ե՛կեղեցւոյ՝
քո՛ սաՀեա՛յի խա՛ղաղութեա՛ն : Ո՛ր տե
սողդ ե՛ս խոնարհաց յե՛րկնից՝ ի՛յ յե՛րկի՛ր .
եւ տուօղ ողո՛րմութեան ա՛զգի մարդկա՛ն .
եւ զմա՛ն : Ը՛նդ Սե՛րովբէ՛սն սրբա՛սաց
հա՛մա՛ճայնեա՛լ քե՛զ երգե՛մք . երեքսըբ
բեա՛ն Տէ՛րութիւն խնայեա՛լ քա՛ղցրու
թեամբ յա՛րարածըս քո՛ . եւ զմա՛նկո՛ւնս :

ԿԼՆՈՒՆ

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԾԱՆԿՈՒՆՔ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂԾ

ԱԿ • Այնպէս որքա՛ն փոքր էր Կոլոնիալը, որքա՛ն
 նայն ախիւղե՛րս առաջեալք • բարեխօսեցէ՛ք
 ա՛ռ Տէ՛ր վանքն մեր • Ո՛րք առի՛ք ը՛զպատ
 ուէ՛ր • քարո՛ղել աներկելի ըզնա՛նքն
 կենաց յաշխա՛րհի • բա՛ • Ո՛րք արժա՛նի՛ր
 եղէ՛ք տեսա՛նել մարմնով զՈ՛րդի՛ն Աս-
 տուծո՛յ յայտնա՛պէս • բարեխօսեցէ՛ք •

ԿԼՆՈՒՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ

ԾԱՆԿՈՒՆՔ ՀԱՐԱԿԱՆ • ՎԵՐՁ

ԴԿ • Այսօ՛ր ցը՛նծայ զուա՛րճացեալ ե՛կե
 ղեցի՞ հեթանոսաց • տօնելո՞վ զյի՛շատակ
 մեծի՛ նահա՛պետին և՛ հօ՛րն հաւատոյ Ա՛ր
 բահամո՛ւ • օ՛րհնեցէ՛ք մա՛նկունք Ո՛րդի՛ն
 զՀայրն լուսոյ ա՛նլը՛ռելի • Այսօ՛ր նո՛ր
 Ի՞սրայէ՛լ կոչե՛ցեալ մարգա՛րէի՛ւքն առ
 Աստուած • տօնեա՛լ ցը՛նծութեամբ ը՛շ

տո՛ւն հովուա՛ցն իսրայէլի՛ն առաջնոյ՝ Գո՛
վելո՛վ ըզգլուի անկեա՛ն երկո՛ւց որմոց
յարմա՛րոսթեա՛ն։ Այսո՛ր ի՛նչ զլուխըն
գերա՛նց տո՛ւն Աստուծոյ՝ հաստատեա՛լ.
ո՛ր և յաւէ՛տ ո՛ռոգիս յա՛մարց հոգւոյն
Աստուածաբուղիս անա՛տահոս անձրեօ՛ք.
բա՛րեբանեա՛ զա՛ղբիւրն կե՛նայց զարբո՛ւ
ցանօղբն ծա՛րաւեաց։

ԿԱՆՈՒՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ՄԱՆԿՈՒՆԻ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅԵ

ԱՅ. Ր. զձը՛գնսլթի՛ծ և նս՛րբոց քոց Քրիստոս
տօնե՛լո՛վ այսօր ընդ զօրս անմարմնոցն.
քե՛զ երգե՛մք անլ՛ռելի զօրհնա՛
բանոսթի՛ն։ Մե՛րկացեա՛ծ էք ըզմարդկա՛
յի՛ն աղկա՛րոսթեան ըզգե՛ստ. հա՛ւանտոյ
վառեա՛լ ըզգե՛ստու՛րք. յա՛ղթեա՛մք էք
հակառա՛կամարտիցն ի՛նչ պատե՛րազմի։ Սք՛
կըրտեա՛ծ էք ընդ Քրիստոսի հեղմա՛մբ
ա՛րեան ի՛մա՛հ. Աստուածութեանն գոլե՛վ
հրա՛շա՛մ կե՛րտք. շե՛նեա՛մք էք ի՛վա՛
յե՛լութի՛ն. սու՛րբ ա՛րքա՛յոսթեա՛ն։

ՔԱՐՈՒՑ

Զինի Մանկան Ընթերցանի :

Այսն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի . և Հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ Տէր աղաչեսցուք : Ասացուք ամենեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմա՛ . Տէր ողորմա՛ . Տէր ողորմա՛ :

ԵՂՈԹՒՔ

Սուրբ եւ Տէր Առաւել մեր Հօր և փառաւորեալ . որ նստիս 'ի կառս Վրդաբէականս և լոյս ծագես յարարածս քո : | Սուսաւորեա՛ զմեզ Տէր 'ի ժամ առաւօտուս . որպէս զի 'ի ծագել լուսոյ տունջեանս՝ ծագեսցի առ մեզ գութ մարգասիրութեան քոյ : Հեռացո՛ 'ի մէջ Տէր զխաբէութիւն սատանայի . և զբռնութիւն նորա խորտակեա՛ն աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց : Արա՛ և զերկիրս պողաբերո՛ 'ի սնունդս ծառայից քոց : Եւրոց Հանապաղ փառաւորեալ . գովի ամենասուրբ Երրորդութիւնն . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից՝ :

Յառաջ աղահայեց ապառի՛ Տէր ամենալա՛ . զբ Գրանիս . 390 : և յեղևորա՛ Բանից իմաց . և յայլ առաջս պահոյ՛ Դոյն Բանից իմաց առի՛ . զբ Գրանիս 391 : Իսկ 'ի քոնս սբէոց ԵԶԷՄԵՍՍ զայս առի՛ :

ՍԵՂՄԱՍ

Է՛ի . Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից
իմոց . զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս , և
ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա :

Շրջեցան զինն երկունք մահու . և վիշտք
դժոխոց գտին զիս :

Օ նեղութիւն և զանձկութիւն գտի , և զա-
նուն Տեառն կարդացի :

Ո՛ր Տէր՝ փրկեա՛ զանձն իմ . ողորմած Աստ-
ուած մեր ողորմի՛ , և պահէ զտղայս Տէր :

Ես խոնարհ եղէ՛ և Տէր կեցոյց զիս . դարձան-
ձըն իմ՝ ի հանգիստ քո . զի Տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահուանէ . զաչս իմ
յարտասուաց . և զոտս իմ՝ ի գայթակղու-
թենէ . հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկրին
կենդանեաց :

Հաւատացի զոր և խօսեցայ . և ես խոնարհ
եղէ յոյժ :

Ես ասացի ՚ի զարմանալ իմում , թէ ամե-
նայն մարդ սուտ է :

Օ քնչ տաց տրիտուր Տեառն՝ ընդ ամե-
նայնի՛ զոր և ետ ինձ :

Օ բաժակ փրկութեան ընկալայց . և զա-
նուն Տեառն կարդացի :

Օ աղօթս իմ Տեառն տաց՝ առաջի ամե-
նայն ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց

իւրոց , ո՛ր Տէր ես ծառայ քո եմ , ծառայ և որդի աղախնոյ քո :

Հատեր զկապանս իմ , քեզ մատուցից պատարագ օրհնութեան , և զանուն Տեառն կարգացից :

Օ աղօթիս իմ Տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա , 'ի գաւիթս տան Տեառն , և 'ի մէջ քո Երուսաղէմ :

( ) րհնեցէք զՏէր ամենայն ազիւնք , գովեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :

Օ օրասցի ողորմութիւն նորա 'ի վերայ մեր , և ճշմարտութիւն Տեառն մնացէ յաւիտեան :

Աստուած յանուան քում կեցո՛ւ զիս , և 'ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած լո՛ւր աղօթից իմոց , ո՛ւնկնդիր բանից բերանոյ իմոյ :

( ) տարք յարեան 'ի վերայ իմ , և Հղօրք խնդրեցին զանձն իմ , և ո՛չ Համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ , և Տէր ընդունող Հոգւոյ իմոյ :

'Ի գարձուցանել զչարս 'ի թշնամիս իմ , ճշմարտութեամբ քով սատակեա՛ զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ , և խոստովան եղէց անձուան քում Տէր , զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ խնկիրկեցեր զիս ,
և ՚ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

Տուր զօրութիւն ծառայի քո . կեց՛ զորդի
ողակնոյ քո . և արա՛ առ իս նշան բարու-
թեան :

Տեսցին ատելիք իմ և ամաչեցեն . զի դու
Տէր օգնեցեր ինձ , և մխթարեցիր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ : Այժմ և միշտ՝ :

ՄԼԴԹԱՆԻՔ

Ի ՏՕՆԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ

ՎՐԻՍՏՈՍ Աստուած մեր՝ Վասն խաչի քոյ
պատուականի , զխաղաղութիւն քո տուր մեզ
Տէր :

Տուր մեզ Տէր :

Ս ան սրբուհւոյ Աստուածածնին , և
Յովնանու կարապետին , և սրբոյն Ստե-
փաննոսի նախավկային , զխաղաղութիւն քո
տուր մեզ Տէր :

Ս ան սրբոյ քոյ Առաքելոյ , Մարգա-
րէից , Սարգապետաց , Մարաիրոսաց , Հայ-
րապետաց , Ճգնաւորաց , Կոստանաց , Մի-
անձանց և երկնային Օրացն , զխաղաղու-
թիւն քո տուր մեզ Տէր :

Եւ Վասն նախկին լուսաւորչացն մերոյ
Թադէոսի և Բարդուղիմէոսի , և սրբոյն

Գրեգորի մերոյ լուսաւորչին, և սրբոց Յակովբանց երջանիկ Առաքելոցն, և սրբոց Յակովբայ Մժբնայ հայրապետին, Սարուգէի Ճգնաւորին, և Սեփրոսի եպիսկոպոսին, և Գէորգայ զօրավարին: Խարեխօսութեամբ յիշատակաւ և աղօթիւք սրբոցն (այս անուն) որոց այսօր է յիշատակ. զխաղաղութիւն և զմեծ ողորմութիւն քո պարգեւեալ մեզ մարգասէր Տէր:

Ա՛մէն,

ՔԱՐՈՂ

Ի ՏՕՆԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԵՒ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ

Սուրբ Ճգնաւորօքն աղաչեացուք զՏէր. որք զչարսն պարտեցին, նեղութեանցն հաճ բերեցին: Առսեղէն և երկնային անթառամ պսակացն արժանի եղեն: Աղօթիւք նոցա և բարեխօսութեամբ մեզ ողորմեացի, ԱմենակալՏէր Աստուած մեր կեցո՛ւ և ողորմեա՛:

ԱՂՈԹԻՒՅ

Ի ՏՕՆԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՒ ՄԱՐԴԱՐԷԻՑ

ԱՅԼ ԵՒ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ

Որ բնորեցեք և ընկալար զերանելի բոլոր կայսն քո (այս անուն) Վարդապետ Աստուած:

մեր . և հալորդս արարեր զնոսա կամաւոր
չարչարանաց քոց : Այդ՝ բարեխօս առ քեզ
ունիմք , որք աստ , և ընդ ամենայն տիեզերո
սուրբք իցեն : Որպէս զի աղօթիւք նոցա և
բարեխօսութեամբ խաղաղացուսցես զկեն-
ցաղաւարութիւնս մեր , փրկելով զմեզ յե-
րևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն : Շնորհեա՛
մազ Տէր ըստ օրինակի նոցա կեալ , և զվախ-
ճանն մեր կնքեա՛ ուղղափառ խոստովանու-
թեամբ 'ի յոյս կենացն յաւիտենից : Օ՛ի և
մեք արժանի եղիցուք մոռանել յերկնային
խորանսն լուսոյ , և ժառանգել զպատրաս-
տեալն 'ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց զար-
քայութիւնդ : Եւ ընդ նոսին գոհանալով
փառաւորեսցո՛ւք զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ
Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

Ի ՅԱՐԿԱՅԻ ԳՈՐԴԱԳԵՏԻՆ ԱՅՏՅԵԱԼ :

Յիշեա՛ Տէր զպաշտօնեայս քո . զՕ՛հօղ-
սըն մեր . զՎարդապետս . զԵղբարս . զԱն-
կերս . զԿերակրիչս . զՍխտաւորս . զՃանա-
պարհորդս : զՀանգուցիչս . զՎաստակա-
ւորս . զԽոստովանօղս . զԱպաշխարօղս .
զԳերիս . զՀիւանդս . զԵղեալս . զԻշխանս .
զԶարարարս . զԲարերարս . զԹշնամիս . զԱ-
տելիս : Եւ որք պատուիրեցին մեզ հաւատով :
Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ :

Բարերար և բազումողորմ Լստուած՝ քո
անմոռաց գիտութեամբդ և անբաւ մարդասի-
րութեամբդ՝ յիշեա՛ զամենայն հաւատացեալո
'ի քեզ, և ողորմեա՛ ամենեցուն : () Գնեա՛, և
փրկեա՛ յիւրաքանչիւր վտանգից և 'ի փոք-
ձութեանց : Լքժանաւորեա՛ գոհութեամբ
փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զսուրբ
Հոգիդ : այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի՛ :

ԸՂՕԹՎ

Ի ՏՕՆԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ ԾԴՆԱՒՈՐԱՅ

ԿՈՒՍԱՆԱՅ

Պսակիչ սրբոց ՎԴՍՏՈՍ, որ պսակես ըզ-
սուրբս քո, և առնես զկամս երկիւղածաց
քոց, և նայիս սիրով և քաղցրութեամբ յա-
րարածս քո : Լճւր մեզ յերկնից 'ի սրբու-
թենէ քումմէ բարեխօսութեամբ սուրբ Լստ-
ուածածնին, և աղաչանօք ամենայն սրբոց
քոց, և որոց այսօր է յիշատակ : Լճւր մեզ
Տէր և ողորմեա՛. ներեա՛ քաւեա՛ և թող ըզ-
մեղս մեր : Լքժանաւորեա՛ գոհութեամբ փա-
ռաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոց Հոգ-
ւոյդ : այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե՛ :

Յիշեա՛ Տէր զպաշտօն՝ : Բարերար և բա-
զումողորմ՝ : Պէ՛տ յէջ, 288—289 :

Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ • Ա՜ճն •
Հայր մեր որ յերկինս ես՝ :

ԵՂՈԹՎ

ՄԱՆԱՍԷԻ ԹԱԳՈՒՈՐԻՆ :

Տէր ամենակալ՝ Աստուած՝ Աբրահամու՝
Իսահակայ՝ Յակովբայ և զաւակի նոցա ար-
դարոց • ամենակալ Տէր՝ թող զմեզս իմ :

Որ արարեր զերկինս և զերկիր՝ և զամե-
նայն զարդ նոցա • ամենակալ :

Որ կապեցեր զԺող բանիւ Հրամանի քո ,
փակեցեր զխորս , կնքեցեր ահաւոր և փառա-
ւորեալ անուամբ քով • ամենակալ :

Որ ամենայն ինչ սարսի և դողայ յերեսաց
աւի զօրութեան քո • ամենակալ :

Անբաւ է մեծ վայելչութիւն փառաց սրբ-
բութեան քո , սաստիկ է բարկութիւն սպառ-
նալեաց քոց 'ի վերայ մեղաւորաց • անչափ
և անքննին են ողորմութիւնք աւետեաց քոց •
ամենակալ Տէր :

Ղաու Տէր բարձրեալ՝ դթած՝ երկայնա-
միտ՝ բազում ողորմ • և զղջանաս 'ի վերայ չար-
եաց մարդկան • ամենակալ :

Ղաու Աստուած՝ ոչ եղեր ապաշխարու-
թիւն վասն արդարոցն Աբրահամու՝ Իսա-
հակայ և Յակովբայ՝ որք ոչ մեղան քեզ • ամեն :

Այլ եղեր ապաշխարութիւն վասն իմ մեղաւորիս, զի մեղայ աւելի քան զաւազ ծովու, և բազմացան անօրէնութիւնք իմ. ամենակալ Տէր”:

Չեմ արժանի հայիլ և տեսանել զբարձրութիւնս երկնից՝ ի բազմութենէ անօրէնութեան իմոյ. ամենակալ”:

Կորացեալ եմ ես ի բռնութենէ կապանաց երկաթից, և ոչ գոյ ինձ հանգիստ. ամենակալ”:

Բարկացուցի զսրտմտութիւնս և զչար աւաջի քո արարի. կանգնեցի պատկեր և բազմացուցի զցասումն անձին իմոյ. ամենակալ”:

Եւ արդ Տէր՝ խոնահեցուցանեմ զծունր սրտի իմոյ՝ և հայցեմ ի քաղցրութենէ քում մէ. ամենակալ”:

Մեղայ Տէր՝ մեղայ՝ և զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամենակալ”:

Աղաչեմ և խնդրեմ ի քէն՝ թող ինձ Տէր՝ թող ինձ. և մի կորուսաներ զիս ըստ անօրէնութեան իմոյ. ամենակալ”:

Մի յաւիտեան բարկանար ինձ Տէր. և մի յիշեր զչարիսն իմ. և մի պարտաւորեր զիս ընդ իջեալսն ի ներքոյ երկրի չարեօք. ամենակալ”:

Օ ի դու Աստուած՝ Աստուած ապաշխարողաց ես. և յիս ցոյց զբարերարութիւնդ քո, որ անարժան եմ. ամենակալ”:

Կեցուցես զիս ըստ բազում օղորմութեան

քում, և ես օրհնեցից զքեզ զամենայն աւուրս
կենաց իմոց • ամենակալ” :

Օ քեզ Տէր օրհնեն ամենայն զուարթունք
երկնից • և քո են փառք յաւիտեանս • Ամէն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ •
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե” :

Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն Տէր՝ թող
ինձ զմեղս իմ :

Ազգումոզորմ Տէր՝ ողորմեալ ինձ :

Աստուած՝ քաւեալ զիս զմեղաւորս 'ի մե-
ղաց : և կեցո՛ :

Արարիչ իմ և յոյս՝ Աստուած, գթեալ յիս
'ի մեղուցեալ ծառայս • և ողորմեալ ինձ բազ-
մամեղիս :

Ամենօրհնեալ Սրբունի՛ և միշտ կոյս Աստ-
ուածածին Սարիամ • բարեխօսեալ առ Տէր
վասն մեր մեղաւորիս :

Ամենայն սուրբք Աստուծոյ՝ բարեխօսե-
ցէք առ Հայր 'ի յերկինս վասն մեր մեղա-
ւորացս :

ԲՐԻՍՏՈՍ ՈՐԳԻ Աստուծոյ անոխակալ՝ ըն-
կալ զաղաչանս մեր, զի 'ի քեզ են ապաւինեալ
անձինք մեր :

Յաղթող զօրութեամբ սուրբ և կենդա-
նարար և պատուական խաչիւ քո Տէր՝ պահ-
պանեալ զմեզ :

Աւագեն Տէր զհրեշտակ խաղաղութեան
քո՝ որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս 'ի
տուէ և 'ի գիշերի :

Եւ մարդասիրութեամբ քով յիշեն զմեզ
Տէր՝ յիշեն զմեզ , յորժամ դաս արքայու-
թեամբ քով , և ողորմեն մեզ :

ՎԵՐՈՒՑ

Եկեալքս 'ի խոստովանութիւն ապաշխա-
րութեան՝ Հաւատով զյոյս միածնի Որդւոյն
Աստուծոյ գիցուք 'ի սիրտս մեր , խնդրե-
լով 'ի նմանէ զքաւութիւն և զթողութիւն
յանցանաց մերոց : Այսն զի նա ինքն է նա-
խախնամօյն Աստուած յաւիտենական . որ
եկն կամաւ Հօր 'ի փրկել զարարածս . և ա-
սաց՝ զինքն լինիլ քաւիչ մեղաւորաց , յոյս
ապաշխարողաց , շնորհելով զհանգիստ աշ-
խատելոց , ընդունելով զծանրաբեռնեալքս
և զտաժանեալքս մեղօք յապաշխարութիւն
քաւութեան : Արդ՝ եկայք ամենեքեան խո-
նարհեալ անձամբք՝ բեկեալ սրտիւք անկցուք
և լացցուք առաջի Տեառն արարչին մերոյ .
զի անցուցէ 'ի մէնջ զցասուձն պատուհասի
յանցանաց մերոց բարերարութեամբն իւ-
րով : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր . կեց՛
և ողորմեն :

ԱՂՕԹ՝Ք

ՏէՐԱստուած փրկութեան մերոյ՝ որ ողորմածդ ես և գթած . երկայնամիտ բազում ողորմ , և զղջանաս 'ի վերայ չարեաց մարդկան . որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին , այլ զգառնալ նորա 'ի չար ճանապարհէն և զկեանք : Դու Տէր՝ առատ ողորմութեամբ քով միեմարեան զծառայսս քո . և տո՛ւր սոցա տեղի ապաշխարութեան : Հաշտե՛ա՛ մարգասիրութեամբ քով . և արա՛ զսոսա անդամս եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Որպէս զի առողջացեալք հոգւով խոստովանութեամբ և ապաշխարութեամբ մտցեն յեկեղեցի քո սուրբ : Եւ ընդ ժողովրդեան քում , քեզ հանցեն զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեա՛ն :

ՍԱՂՄՈՍ

ԱՂՈՒՀԱՑԻՑ ԵՒ ՍՅԼՈՑ ԱՒՈՒՐՑ ՊԱՀՈՑ

Է՛ . **Բ**անից իմոց ո՛ւնկնդիր Տէր , և 'ի միտ առ զաղապակ իմ :

'Կայեա՛ն 'ի ձայն աղօթից իմոց , թագաւոր իմ և Աստուած իմ :

Ես զքեզ աղաչեմ Տէր , ընդ առաւօտս

լուիցես ձայնի խմում . ընդ առաւօտս պատ-
րաստ եղէց , յանդիման լինիլ առ քեզ :

Ո՛չ թէ դու Աստուած կամիս զանօրէնու-
թիւն , և ո՛չ բնական առ քեզ չարք , և անօ-
րէնք մի բնակեսցին առաջի աչաց քոց :

Ատեցեր զայնոսիկ , ոյք գործեն զանօրէ-
նութիւն , կորուսանես զամենեսեան ոյք խօ-
սին զսուտ :

Օ այր արիւնհաւիղ և զննիգաւոր՝ պիղծ
առնես դու Տէր . այլ ես ըստ բազում ողոր-
մութեան քում մտից 'ի տուն քո , և երկիր
պագից 'ի տաճար սուրբ քո երկիւղիւ քո :

Տէր՝ առաջնորդեա՛ ինձ յարդարութեան
քում վասն թշնամեաց իմոց . ուղիղ արտ
առաջի իմ՝ զճանապարհս քո :

Օ ի ո՛չ գոյ 'ի բերանս նոցա ճշմարաու-
թիւն , և սիրտք նոցա նանրեալք են :

Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք նոցա .
և լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն :

Դատեա՛ զնոսա Աստուած՝ զի անկցին 'ի
խորհրդոց սրտից իւրեանց . ըստ բազում ամ
բարշտութեան նոցա՝ մերժեա՛ զնոսա . զի
դպռնացուցին զքեզ :

Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ
են 'ի քեզ . յաւիտեան ցնժասցեն , և բնա-
կեսցիս դու 'ի նոսա :

Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան քո՝

զի օրհնեսցես դու զարդարն . Տէր որպէս
զինու հաճութեամբ քո պսակեցեր զնոսա :

Եւ քաջ առաւօտու ողորմութեամբ քով ,
ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն աւուրս
կենաց մերոց :

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս
խոնարհ արարեր զմեզ , և ամացն՝ յորս տե-
սաք զչարչարանս :

Հայեա՛ Տէր 'ի ծառայս քո և 'ի գործս
ձեռաց քոց , և առաջնորդեա՛ որդւոց նոցա .
եղիցի լոյս Տեառն Աստուծոյ 'ի վերայ մեր :

Օ գործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա՛ 'ի
մեզ Տէր . և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա՛
մեզ :

'Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր . Տէր՝
լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից
իմոց :

Թե՛ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր ,
Տէր՝ իսկ ո՛ր կարէ կալ առաջի քո . զի՛ 'ի քէն
է քաւութիւն :

Ա՛յ տան անուան քո համբերի Տէր . համ-
բեր անձն իմ բանի քում . յուսացաւ անձն
իմ 'ի Տէր :

'Ի պահէ առաւօտու՝ ժնչև յերեկոյ . 'ի
պահէ առաւօտու՝ յուսացաւ Խորայէլ՝ ի Տէր :

'Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում , 'ի

նմանէ է փրկութիւն . և նա փրկեաց զԼա-
րայէլ յամենայն նեղութեանց նորա :

Եւ ի արա ինձ առաւօտու զողորմութիւ-
նքս քո . զի ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից . զի
առ քեզ Տէր համարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր . զի ըզ-
քեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամա քո . զի գո՛ւ ես
Լստուած իմ :

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի
յերկիր ուղիղ :

Մասն անուան քո Տէր՝ կեցուցես զիս .
արգարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ
զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս
իմ . և կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ , զի
ես ծառայ քո եմ :

Լստուած յանուան քում կեցո՛ զիս . և 'ի
զօրութեան քում իրա՛ւ արա ինձ :

Լստուած լճւր աղօթից իմոց . սնկնդիր
բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ , և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ . և ոչ համարեցան ըզ-
քեզ Լստուած առաջի իւրեանց :

Լահա՛ Լստուած օգնական իմ . և Տէր ըն-
դունեօղ հոգւոյ իմոյ :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ Այտմ և Միշտ՝:

အလုပ်အကိုင်

ԸՍՑ ՎԵՑ ԱՒՈՒՐՑ

မူဝါဒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՒՈՒՐ ԱՐԱՐԶՈՒԹԵԱՆՆ

66 9.00%

ԵՐԿՆԱՅՆՈՑ ԶՕՐԱՑՆ ։

ԵՐԿՈՒՇԱԹԻ

ԲԸ. Լճորդաչական Բանի՛ն հրամա՞ն՝ ՚ի
յե՛րկրո՛րդու՜մն աւո՛ւր սկըզբա՛ն. ք՞ղջ՞ւրսն
՚իջո՛ւրցըն բա՛ժանեա՛ց՝ հաստա՛տու՛թեա՛մբ
պարո՛ւնսկեա՛ց. որով՝ զաշխա՛մբն հո՛ղեղե՛

նանց՝ անջընթակեալաց 'ի հրեղինաց . ընդ նոսի՛ն որդի՛ք լուսոյ՝ անւք օրհնութիւն իբրեւ՛կ Լուսոյ՛ն :

Բա՞ղմաչեալ հոյլք Քրո՛վբէից՝ երեքօր՛ք բեաներդ Որո՛վբէից . ամթռք անե՛ղ Լս՛տուածութեանն՝ համա՛գոյ իբրո՛րդութեանն . բարեխօս լերո՛ւք առ Տէ՛ր վասը՛ն մանկանց իշկե՛ղեցւոյ . ընդ նոսի՛ն որդի՛ք :

Գե՞րադոյն իշխա՛նութիւնք՝ և անփո՛վորն միշտ Տէ՛րութիւնք . ամշաղթելի՛ սուրբ զօ՛րութիւնք՝ 'ի յա՛րաբշին փառա՛տութիւն . ամղաչեցէ՛ք զՏէրն ո՛ղորմած՝ անտե՛ս չա՛ռնել զգործը՛ս ձեռացն . ընդ՝ :

Պա՞սք անմարմնոցն պե՛տութեանց՝ հրեշտակա՛ պետքք բա՛րձրութեանց . հո՞գիք հրեղէ՛նք և սպա՛սաւորք՝ հրեշտակաց զինուո՛րութիւնք . մա՞ղթեցէ՛ք զՏէ՛րն տերանց՝ վասը՛ն մա՛րդկան երկրա՛ւորաց . ընդ նոսի՛ն որդի՛ք լուսոյ՛ն :

Ի՞րկնաւորաց գասուց վերնո՛ց՝ օրհնա՛ բանից քոց զո՛ւարթնոց : քա՞ղցբասցի՛ն առ քե՛զ զըթ՛ած՝ օրվա՛սը՛ն մեր ձայն մա՛ղթանաց . զո՞րս և տայցե՛ս մեզ պա՛հապա՛ն՝ յայսը՛մ հե՛տէ մինչ 'ի վախճա՛ն . ընդ նո՛ր :

Օ օրութեանց և Տէրութեանց իշխանութեանց և պետութեանց . և ամենայն անուանելոց՝ որ ի յերկինս պաղատանօք . ընկալ Քրիստոս ուրախութեամբ՝ զմեզ յօր մահու և յաճութեան . ընդ նոսի՛ն օրհնել և հոգւո՛վ ըզքե՛զ ընդ չօր փառաբարեւելո՛վ :

ՎԱՍՆ

ԵՐՐՈՂԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐԱՌԻԹԵԱՆՆ

ԵՒ ՎԱՍՆ

ԵՐՐՈՂԻ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՒ

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԿՐՅԻԶՆ :

ԵՐԵՔԸԱԲԹԻ

ԳԸ . Եւ քական Ռանն ո՛ր ընդ չօր՝ արա՛ր չա՛կից և հա՛մազօ՛ր . յե՛րրորդ աւո՛ւր զըն՛ւրսըն զատո՛յց՝ ըզբոյսս և՛ զտո՛ւնկըս բը՛ղ խեցոյց . ի՞սկ ի յերրօ՛րդ դարո՛ւն դար ձեա՛լ զըն՛ւրսըն հե՛ղեղ ցամա՛քեցոյց . զի՛րոյ տապանա՛ւն իւր ա՛պրեցոյց՝ ըզկենդա՛նեաց սեռս ա՛ճեցոյց . տո՛ւք օրհնութի՛ւն անձա՛ւ լուսոյն , չօր և՛ Ո՛րդւոյ և սո՛ւրբ չո՛րդւո՛յն :

Ընդ ծառոց երկրի՛ զգալեա՛ց տընկեա՛ց՝

և՛ ը՛ղտո՛ւնկըս խմա՛նալեաց . զՀե՞ղեզ մեղա՞
ցըն ցա՛ծուցեա՛լ՝ զդասս ար՛դարոց բազ
մա՛ցուցեա՛լ . յո՞րոց և մե՛ծն 'ի ծնո՛ւնդս
կանա՞նց՝ միջնո՞րդ շնո՛րհաց և օ՛րինաց .
տո՞ւք օրհնուԹի՛ւն անձա՛ռ՝ :

Թա՞գաւորի՛ն երկեի՛ց զինուո՞ր՝ արքայ՝
ո՛ւԹեանն աւե՛տաւոր . խը՞նդրեա՛ գընե՛լ
ելս 'ի՛սրտի՞ առ 'ի՛ հո՛վաէս տըրամա՛կսնէ՛ .
յո՛ւԹտեալ աեղի՛ն Տէրո՛ւնակա՛ն՝ 'ի խո՛ս
տա՛ցետլն որդւո՛ց մարդկա՛ն . տո՞ւք օրհ՛ :

Ժա՞ռանգին Հօ՛ր սպա՛ստաւո՞ր՝ և յա՛ր
գա՛նտէ երկը՛րպագօ՛ղ . կա՞րապե՛տ և Ս՛ր՝
կը՛րտի՞ն՝ այնմ ո՞ր մե՛ղաց մերո՛ց քաւի՛չ .
լե՞ր բարեխօ՛ս առ նո՛յն գըԹա՞ծ՝ ջընջե՛լ
ը՛գգիր մեր յա՛նցանաց . տո՞ւք օրհ՛ :

'Ի՞ Հօրէ՛ լոյս ծա՛գեցա՞ր՝ մեռեա՛լ բնո՛ւ
Թեանս կենդա՛նարա՛ր . տո՞ւքեցե՛ր յա
ռա՛ջընԹա՛ց՝ սուրբ զէ՛նփհա՛նէս քարո՛ղ
էենաց . սո՞րին հայցմա՛մբն ամե՛նակա՛լ՝
զպաղա՛տանքս մե՛ր ընկա՛լ . տո՞ւք օրհ՛ :

Ի՞նչսաշաւի՛ղ յերկի՛նս ելի՞ն՝ հողա՛նի՛լ
Թեայ սուրբ հրե՛շտակի՛ն . տօ՞ժանացո՞ւ ըզ
մե՛զ նորի՞ն՝ նեղ և՛ ա՛նձուկ ճանա՛պար
հի՛ն . զի՛ հետեօ՞ղ գալո՛վ նորի՞ն՝ Հօր

քո՝ վե՛րին օթե՛վանի՛ն . և՞ երգեսցո՞ւք
բնդ ե՛րջանկա՛ցն՝ որդւո՛ց լո՛ւսոյ քե՛զ
եթե՛րդ փա՛ռա՛յլ՝ ց :

—
ՎԱՍԵ

ՁՈՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ

ԵՎ ՎԱՍԵ

ՁՈՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՎ

ԱՒԵՏԵԱՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ :

ՁՈՐԵՔԱԲԹԻ

ԴԱ . Խա՛ւարն անդո՛յ և սկը՛ղբնածի՛ն՝ Հա
լա՛ծե՛ցաւ յօրն ա՛ռաջի՛ն . լոյսն այն պայ
ծա՛ռ յօր չո՛րրորդի՛ն՝ յարե՛զա՛կան նիւթ
հա՛ւաքեա՛լ . լո՛ւսինն՝ ի ախ՛ պլուսո՛յ ստեղ
ծեա՛լ՝ և ա՛ստե՛ղաց պարք յօ՛րինեա՛լ .
ո՞րով օրհնի՛ ստեղծօ՛ղն էի՛ց՝ ի բա՛նա՛ւսր
պաշտօ՛նէի՛ց :

Պա՛ծկեալ խորհո՛ւրդքն ծա՛նուցա՛լ՝
չորրո՛րդ դա՛րուն Խա՛հակա՛ւ . ի՞նչ չոր
րորդ օր դարձեա՛լ հրեշտա՛կն՝ ետ դաւե՛
տիսըն կո՛ւսակա՛ն . Թէ՛ լոյսն որ մ՛չ բո
վա՛նդակի՛ն՝ ի քէ՛ն մա՛րմնով պարո՛ւնակի՛ն .
յո՞ր օրհնեցա՛յք ազգք ե՛րկրածի՛նք՝ տա՛ւք
օրհնո՛ւթիւն պլուսո՛յ կո՛ւսի՛ն :

Կո՛ւսին նախնւոյ մօրն Ե՛ւայի՛ յօրմէ՛
Լ՛իզամբն հի՛ն պարտի՛ . բա՛րձան անէ՛ծքն
տը՛րտմակա՛ն . քո՛սուրբ ծն՛ընդեամբ կո՛յս
Ս՛ա՛րիա՛մ . ա՛ղաչեա՛մ զքո մի՛ածի՛նն՝ Թո
ղո՛ւլ լ՛ղմիղս որդւո՛ց նոցի՛ն . յո՛ր օրհ՛ :

Հա՛րան ընծայեա՛լ յե՛րկրէ՛լ յերկի՛նս՝
յոր հա՛մբա՛ւնամք առ քե՛զ զհոգի՛ս . յօ՛ր
լըսելո՛յ քո զա՛ւետի՛ս՝ խնդրեա՛լ լի՛նել մեզ
լը՛սելի՛ս . զճա՛յն աւետեա՛մ քո մի՛ածնի՛ն՝
եթէ՛ ե՛կայք օրհնեա՛լք Հօր ի՛մ . յո՛ր
օրհնեցա՛յք ազգք ե՛րկրածի՛նք՝ տո՛ւք օ՛րհ
նո՛ւթիւն պրտղո՛յ կո՛ւսի՛ն :

Զա՛յնիւ առ քե՛զ Տէր պա՛ղատի՛զք՝ և
ա՛ռա՛ջի քո ա՛նկանի՛մք . ա՛ղաչանօք Լ՛ստ-
ուածածնի՛ն՝ շիջո՛ւի՛ մէնջ ըզբո՛ց հոցի՛ն .
տո՛ւր արտաոռօ՛ք զմեղը՛ս ջընջը՛լ և վե՛
րը՛ստին զմեզ նո՛րոգե՛լ . յո՛ր օրհ՛ :

Ղե՛կազա՛ր ճարաա՛րապե՛ա՝ անցե՛ր լ՛նդ
ծով կենցա՛ղս անհե՛տ . վե՛րաբերեա՛մ ընդ
Պե՛տրո՛սի զմեզ ՚ի յա՛լեաց մեղա՛յց ծովէ՛ս .
պա՛ղատանօք գերա՛զունի՛ն անապա՛կան
քում ծը՛նողին՝ . յո՛ր օրհնեցա՛յք ազգք
ե՛րկրածի՛նք՝ տո՛ւք օ՛հնո՛ւթիւն պրտղո՛յ
կո՛ւսի՛ն :

ՎԱՍՆ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴԻ ԱՌՈՒՐ ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ

ԵՒ ՎԱՍՆ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՒ

Ի ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԱԼԱՍՆ ԲԵՐԻՍՏՈՍԻ :

ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ

ԵՇ. Ո՞ւրապայտեալ Լ Բա՛նն 'ի՛ Հօ՞րէ՛
յօր հինգերո՛րդն հրա՛մայէ՛ . բը՛ղլեւ Ի՛
ջրո՞ց սեռս կա՛յտառա՞ց՝ և թե՛ւա՛ւորս օղա՛/
կանա՞ց . Ի՞նչ 'ի գարն՛ւն հինգ մը՛կըրտի՞ն՝
յամա՛ն և՛ 'ի ծո՞ղն Խարայէ՛ Լ հի՛ն . տա՞ցա՛ք
հրաշի՞ց ներգո՛րծողի՞ն՝ պատի՛ւ և՛ փառս
անե՛ղ բա՛նի՞ն :

Ս՞ա՞քբապէ՛ս օրի՛նա՞կի՛ առա՛քելոցն
Բա՛րսՍՏՈՍԻ՝ ո՞րք 'ի ծովէ՛ն Տիբե՛րական՝
'ի յե՛րկնայի՛նսն կո՛չեցա՛ն . ա՞նցին ընդ
ծո՛ղ աշխա՛րհական՝ և 'ի հո՛գին մըկը՛ր
տեցա՛ն . տա՞ցա՛ք հրաշի՞ց ներգո՛րծողի՞ն՝ :

Յօ՛ւրախութի՛ւնսն անդրա՛ւական՝ 'ի
հա՛րսա՛նիսն անա՛պական . զձե՛զ առաքեա՞ց
Հայրը՛ն փառա՞ց՝ հրաւի՛րա՛տուք տըրտմա՛/
կանա՞ց . սո՛ւրբ հարսանեա՞ցն այն հա՛յցե
ցե՞ք ընդ ձե՛զ լի՛նեւ մեզ պա՛րակից . աա՛ն .
'Երո՞ղօղք տիե՛ղերա՞ց՝ 'ի նա՛խա՛հօրն

յա՛նցանայ. նո՛րափեռա՛ւր զարգա՛րեցի՞ք՝
զ]շկե՛ղեցիս հեթա՛նսսայ. պա՛ղատեցէ՛ք
առ նո՛յն դըթա՛ծ՝ զմեզ նո՛րո՛գեւ ՚ի հնո՛յ
մեղաց. տա՛ցո՛ւք հրաշի՛ց՝:

Ընձող էի՛ցըս հա՛մայնի՛ց՝ արա՛րածոց
՚ի յա՛նգոյից. նոյն շինեցե՛ր զ]շկե՛ղեցի՛
վէմդ ՚ի՛ վերայ վիմի՛ն բանի. ընդ եդեալ
հիմն լնս ՚ի նո՛ր Սի՛ոնի՛ ըզմե՛զ յո՛գեա՛ն շին
մա՛մբ ՚ի նոյն. տա՛ցո՛ւք հրաշի՛ց՝:

Ո՛ւրախացա՛ւ գնացի՛ւք գետո՛ց՝ քաղա՛ք
՚ի՛ քէն շինեա՛լ Քի՛սի. յո՛րմէ վըտա՛կք
շնորհա՛ց հոսե՛ն՝ զոգի՛ս մարգկա՛ն առա՛գա
նե՛ն. ա՛րբո՛ւ ե զմե՛զ ՚ի ջրո՛յն կենա՛ց՝ հայց
մա՛մբ շո՛ղւոյն մատը՛ւռւտկաց. զի՞ բանա
ւո՛ր երկի՛րբս քո՛ւ պըտղա՛բե՛րի ՚ի փախ՛բ
ա՛լը՛ւ քո՛ւ:

—
ՎԱՅՆ

ՎԵՑԵՐՈՐԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ

ԵՒ ՎԱՅՆ

ՎԵՑԵՐՈՐԻ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՒ

՚Ի ԽԱՉԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ԳՐԻՍՅԱՍԻ:

ՈՒՐԱԸԹ

ՈՒՐ. Չը՛հանգուրժեա՛լ բնութե՛ամբ բար
ւոյն՝ ունի՛լ մի՛այն զանճա՛ւ բարի՛ն. ա՛յլ

ստեղծեալ մա՛րդ յիւր պա՛տկերի՞ն՝ 'ի վե՛
ցե՛րորդն առա՛ւօտի՛ն . և՞ 'ի յերրո՞րդ ժամ
զգո՛ղածի՞նն՝ 'ի յօ՞գնո՛ւթիւն ետ չո՛ղած
նի՛ն . զո՞րս 'ի դբախտի՛ն եզ վա՛յելե՞լ
բայց 'ի պլ՛տղոյն մահո՛ւ ախ՛րդե՞լ :

Պա՞պանձեա՛լ առ դա՛տողի՞ն՝ յետ յա՛ն
ցանացն Լ՛դա՛մըն չի՛ն . զկի՞նքն պատճա՛ռ
եզեա՛լ խարմա՞նն՝ և կի՛նքն զօճըն դա՛ւա
ճա՛ն . որով երկի՛րս այս ա՛նիծա՞ն՝ փուշ և՛
տա՛տասկ 'ի սմա բուսա՛ւ . վըճիւ մահո՛ւ
մարդո՛յն տուա՞ն՝ դառնա՛լ 'ի՛ չող ուստի՛
ստեղձեա՛լ :

Սը՛նջել փութա՛յր Հայրը՛ն փառա՞ց՝ ըզ
դի՛ր պա՛րտեաց մեր յա՛նցանաց . ո՞րով
զգեցա՛ւ Որդի՛ն գը՛թած՝ 'ի վե՛ց դա՛
բուն զմարմի՛ն մեղաց . Հօ՞ր հաճութեա՛մբ
'ի մա՛չ խաչի՞ն՝ եկը՛ն կա՛մաւ 'ի յո՛ւրբա
թի՛ն . գա՛ռըն զենա՛ւ 'ի չի՛ն զտակի՞ն՝ փո
խան դա՛ւանցն օ՛րի՛նախ՛կի՞ն :

Ուա՞հիւ լուսո՞յ պատուի՛րանի՞ն՝ արգա՛
րո՛ւթեան ճանա՛պարհի՛ն . բա՞րձրանալո՞վ
քո 'ի՛ խաչի՞ն՝ բարձրացո՛ւցեր զմեզ . 'ի՛
յերկի՛նս . քո՞ անպատե՛ւմ խոնա՛րհու
թեա՞մբդ՝ և կա՛մա՛ւոր խա՛չելութեա՛մբ .

Հաշտեալ ընդ մեզ Տէր գըթութեամբ՝ և
Թճ՝ ըզմեղս ողորմո՛վութեամբ՝

Սոսկալի՛ց և Սերովբէի՛ց՝ և անա՛ւորդ
Վերովբէի՛ց. խոնարհեցա՛մ ի չա՛րչարանս՝
չարչարելի բնութեամբ մարդկան. 'ի՛ խա
չի՛ն զմեղս սպանե՛ր՝ և զդատանիք մա՛լ
հուլումե՛ր. Հաշտեալ ընդ մեզ Տէր գըթ
թութեամբ՝ և Թճ՝ ըզմեղս ողորմո՛վ
ութեամբ՝

Սէ՛հադոյն բնութեանց էի՛ց՝ և անա՛ւ
րիչըդ բո՛լորից. յո՛րժամ ծագե՛ս խաչի՛դ
նըչան՝ 'ի գալըստեան քոյ մի՛ւսանդամ.
զերկրպագո՛ւս այժմ հա՛ւատով՝ լուսա՛ւով
բեա՛ն որի՛ն լուսով. զի՛ համաձայն խաչա՛դ
գեցի՛ցն՝ ըզքեզ օ՛րհնեմք յա՛ւի՛թ տե՛նի՛ցս

—
ՎԱՅՆ

ԵՕԹՆԵՐՈՐԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐԱՌԻԹԵԱՆՆ

ԵՒ ՎԱՅՆ

ԵՕԹՆԵՐՈՐԻԻ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՒ

ԴԻ ԽՈՐՀՈՒՐԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆՆ :

ՀԱՅԱՍԹ

ՀՐ. Տէ՛րն յետ ստեղծման արա՛րածոց՝
հանգեալ յեօթն օրն 'ի՛ գործոց. այն որ
հանգի՛ստ աշխատելո՛ց՝ և կամքը՛ն գործ

է՛կեղերո՛ց . ո՞ւստի ե մե՛զ յոյս հաստատուն՝
եա հա՛նգը՛ստեամբն շա՛րաթո՛ւն . թէ՞
աստ գործե՛լ զգործս [Ն՛ստուծո՞յ՝ անդ էն՝
հա՛նգչիլ ընդ [Ն՛ստուծո՞յ՝

Բա՛րունաբա՛ր վարդա՛պետի՞մք՝ յորի՛նա՛վ
կէ Տեառն խրատի՛մք . ո՞ր 'ի յերկրո՞րդ ա-
բա՛րչու[թեա՞նն՝ յետ կա՛տա՛րման տնօրէ՛
նութեա՛նն . յեօ՞թներո՞րդ օր հա՛նգըս
տեա՞ն՝ իջեա՛լ մա՛րմնովն 'ի գե՛րեզմա՛ն .
զկա՛պեալ հոգի՛սըն վե՛րածեա՛ց՝ զանա՛նց
հա՛նգխտըն պա՛տրա՛խտե՛աց :

Ցո՞ղդ ո՞ր 'ի քո՛յդ կողէ՛ցողեա՞լ բըժը՛նչե՛ս
ցէ ըզհա՛նգուցեա՛լսն . ի՞ջցէ 'ի հո՞ղ մա
հո՛ւ նոցի՞ն՝ ե բո՛ւսո՛ւսցէ յօրը՛ն վերջի՛ն .
կե՛նդանաբա՛ր ձայնի՛ւրդ քո՞՛ կոչեա՛ղնո՛րա
'ի կեա՛նքս քո՛ . ե՞՞զասեցո՞ւ ընդ ա՛րդարո՞ցն
երգե՛լ քե՛զ փառս ընդ զո՛ւա՛րթնո ջն :

Ի՞նչեալ զբնութի՛ւնս կենա՛ց ունօ՞ղ՝
դարձո՛յց յանցանքն 'ի մա՛հու հո՞ղ . ի՞սկ ան
մահի՛դ մեռե՛լու[թի՞ւն շնորհեա՛ց դա՛րձեալ
զանմա՛հութի՛ւն . զո՞րս են ընդ քե՛զ թա
ղեա՛լ մահուա՞մք՝ աւա՛զա՛նին միկըրտու
թեա՛մք . յա՛րճ ընդ քե՛զ քոյի՛ն փառօ՞ք՝
արեգա՛կան նըմա՛ն լո՛ւսո զ :

Փայլին տրդած բն յարքայութեանն՝ և ճըգնա՛ւորքն 'ի հա՛նդըստեա՛ն . մա՛րտի բո՛սքըն պը՛սակե՛ն՝ և կո՛ւսա՛նաց լապտե՛րք վառի՛ն . դա՛սեցո՛՝ Տէ՛ր ընդ նոսի՛ն՝ որք զքե՛զ լստո՛ւած խոստո՛վանի՛ն . ա՛րդա բու՛թեամբ մի դա՛տեսցի՛ն՝ այլ գը՛թու՛թեամբ քո քա՛ւեի՛սցի՛ն :

Քո՞ անպատճա՛ռ խոնա՛րհութեամբդ՝ որ թա՛ղեցար մե՛ռելութեամբ . և՞ յարուցե՛ր յորդու՛ց մարդկա՛ն՝ որք հա՛ւաառ՛վ 'ի քե՛զ անկա՛ն . յա՛րո՛ և զմե՛զ արդա՛րութեամբ՝ և զնը՛նջե՛ցեալն ողո՛րմութեամբ՝ . զի՞ կենդանեա՛նցրս բե՛րանո՛վ տացի՛ն քե՛զ փառս ընդ Հօ՛րէ՛ր Հո՛րէ՛ր վ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՊԱՀՈՑ

Յէ՛ր Աբուլու՛ս երգո՛յ :

Խաչքոեղիցի մեզ ապաւէն Տէ՛ր ՅԻՍՈՒՍ . յորժամ երևիս փառօք Հօր ընդ ամպս լուսաւորս : Յայնժամ մեք մի ամաչեսցուք յուսացեալքս 'ի քեզ . այլ զօրութեամբ քով մեծաւ բերկրեսցուք ընդ աջէ քումմէ՝ որպէս զորդիս լուսոյ և որդիս տունջեան :

քո՝ վե՛րին օթե՛՞վանի՛ն . և՞ երգեսց՛ն ւ ք
բեղ ե՛րջանեկա՛ցն՝ որդւո՛ց լո՛ւսոյ քե՛զ
եթե՛րգ փա՛ռա՛յմ՝ ց :

— ♦ —
ՎԱՍՆ

ՉՈՐՈՐԻ ԱՌՈՐ ԱՐԱՐՉՈՒԹԵԱՆՆ

ԵՈՒ ՎԱՍՆ

ՉՈՐՈՐԻ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՈՒ

ԱՒԵՏԵԱՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ :

ՉՈՐԵՔԸԱԹԻ

ԴԸ . Ի՛յա՛ւարն անգո՛յ և սկը՛ղքնածի՛ն՝ Հա
լա՛ծե՛ցաւ յօրն ա՛ւաջի՛ն . լո՛յսն այն պայ
ծա՛ւ յօր չո՛րրորդի՛ն՝ յարե՛գա՛կան նիւթ
հա՛ւաքեա՛լ . լո՛ւսինն՝ ի տի՛ պլուսո՛յստեղ
ծեա՛լ՝ և ա՛ստե՛ղաց պարք յօ՛րինեա՛լ .
ո՛րով օրհնի՛ ստեղծօ՛ղն էի՛ց՝ ի բա՛նա՛ւոր
պաշտօ՛նէի՛մ՝ ց :

՝ ( ) Կա՛ծկեալ խորհ՛ւրդըն ծա՛նուցա՛ւ
չորրորդ դա՛րուն Իսա՛հակա՛ւ . ի՞նչ
րորդ օ՛ր դարձեա՛լ հրեշտա՛կն՝ ետ դաւե՛
տիսըն կո՛ւսակա՛ն . թէ՞ լոյսն որ ա՛յլ բո
վա՛նդակի՛ն՝ ի քէ՛ն մա՛րմնով պարո՛ւնակի՛ն .
յօ՛ր օրհնեցա՛յք աղգք ե՛րկրածի՛նք՝ տո՛ւք
օ՛րհնո՛ւթիւն պլուսո՛յ կո՛ւսի՛մ՝ ց :

կո՛ւսին նախնւոյ մօրն իշլա՞յի՛ յորմէ՛
 Լի՛ղամլն հի՛ն պարտի՛ . բա՛րձան անէ՛ծքն
 տը՛րտմակա՞ն . քո՛ սուրբ ծն՛ընդեամբ կո՛յս
 Սա՛րիամ . ա՛ղաչեա՛ զքո մի՛ածի՞նն՝ Թո
 ղո՛ւլ լի՛ղմիղս որդւո՛ց նոցի՛ն . յո՞ր օրհ՛ :

Հա՛րան ընծայեա՛լ յե՛րկրէ՛ յերկր՞նս՝
 յոր հա՛մբա՛ռնամբ առ քե՛զ զհոգի՛ս . յո՞ր
 լըսելո՞յ քո զա՛ւետի՞ս խնդրեա՛ լի՛նել մեզ
 լը՛սելիս . զձա՞յն աւետեա՛ց քո մի՛ածնի՞ն՝
 եթէ՛ ե՛կայք օրհնեա՛լք Հո՛ր ի՛մ . յո՞ր
 օրհնեցա՞յք ազգք ե՛րկրածի՞նք՝ տա՛ք օ՛րհ
 նո՛ւթիւն պըտղո՞յ կո՛ւսի՞ն :

Զա՞յնիւ առ քե՛զ Տէր պա՛ղատի՞ւք՝ և
 տա՛ջի քո տ՛նկանի՛մք . ա՛ղաչանօք Լի՛սա-
 ուածածնի՞ն՝ շիջո՛ ի՛ մէնջ բղբո՞ց հոցի՛ն .
 աո՛ւր արտաոռօ՛ք զմեղը՛ս ջընջի՛լ և վե՛
 բը՛ստին զմեզ նո՛րոգե՛լ . յո՞ր օրհ՛ :

Ղե՛կավա՛ր ճարաա՛րապե՛ն՝ անցե՛ր լի՛նդ
 ծով կենցա՛ղս անհե՛տ . վե՛րաբերեա՛ ընդ
 Պե՛տրո՞սի զմեզ ի՛ յա՛լեաց մեզա՛ց ծովէ՛ս .
 պա՛ղատանօք գերա՛դուհի՞ն անապա՛կան
 քու՛մ ծը՛նողին՝ . յո՞ր օրհնեցա՞յք ազգք
 ե՛րկրածի՞նք՝ տա՛ք օ՛հնո՛ւթիւն պըտղո՞յ
 կո՛ւսի՞ն :

ՀԱՅՆ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԸՌՈՒՐ ԱՐԱՐԶՈՒԹԵԱՆՆ

ԵՒ ՀԱՅՆ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՒ

ԴՆ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԱԼՍՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

ՀԻՆԳՇԱԹԻ

ԵՇ. Աճադայթեաւ Լ Բա՛նն 'ի' Հօ՛րէ՛
յօր Հինգերո՛րդն Հրա՛մայէ՛ . բըղլեւ Ի
ջրո՞ց սեռս կա՛յտառա՞ց . և թե՛ա՛ւորս օգա՛
կանա՞ց . ի՞սկ 'ի' դարո՞ւն Հինգ մը՛կրբոխն՝
յամպն և՛ 'ի' ծոխն Խարայէ՛ Լ Հի՛ն . տա՞ցո՛ւք
Հրաշի՞ց ներդո՛րծողի՞ն՝ պատի՛ւ և՛ փառս
անե՛ղ բախի՞ն՝ :

Ս՝ա՞քբապէ՛ս օրի՛նա՛կի՛ առա՛քե՛լոցն
Քրի՛ստոսի՛ . ո՞րք 'ի' ծովէ՛ն Տիբե՛րակա՞ն՝
'ի' յե՛րկնայի՛նսն կո՛չեցա՛ն . ա՞նցին ընդ
ծո՛ղ աշխա՛րհակա՞ն՝ և 'ի' հո՛գին մեկը՛ր
տեցա՛ն . տա՞ցո՛ւք Հրաշի՞ց ներդո՛րծողի՞ն՝ :

Յո՛ւրախութի՛ւնսն անդրա՛ւակա՞ն՝ 'ի'
Հա՛րսա՛նիսն անա՛պակա՛ն . զձե՛զ առաքեա՞ց
Հայրը՛ն փառա՞ց՝ Հրաւի՛րա՛տուք աբրամա՛
կանա՞ց . սո՛ւրբ Հարսանեա՞ցն այն Հա՛յցե
ցէ՞ք ընդ ձե՛զ լի՛նել մեզ պա՛րակից . աա՛ .
'Երոզօ՞ղք տիե՛ղբա՞ց՝ 'ի' հա՛խա՛հօրն

յա՛նցանաց . նո՛րախետո՛ւր զարդա՛րեցի՞ք .
 շէշկե՛ղեցիս հեթա՛նոսաց . պա՛ղատեցէ՛ք
 առ նո՛յն գլթա՛ծ՝ զմեզ նո՛րո՛գեւլ 'ի հնո՛յ
 մեղաց . տա՛ցո՛ւք հրաշի՛ց՝ :

Հի՛նօղ էի՛ցրս հա՛մայնի՛ց՝ արա՛րածոց
 'ի յա՛նգոյից . նո՛յն շինեցե՛ր շէշկե՛ղեցի՛
 վէմդ 'ի՛ վերայ վիմի՛ն բանի՛ . ը՛նդ եդեալ
 հիմո՛ւնս 'ի նո՛ր Սի՛ոնի՛ լղմն՝ զյո՛գեան շին
 մա՛մբ 'ի նո՛յն . տա՛ցո՛ւք հրաշի՛ց՝ :

Ս՛ուրախացա՛ւ գնացի՛ւք գետո՛ց՝ քաղա՛ք
 'ի՛ քէն շինեա՛լ Քի՛սոյի՛ս . յո՛րմէ վըտա՛կք
 շնորհա՛ց հոսե՛ն՝ զոգի՛ս մարդկա՛ն առա՛գա
 նե՛ն . ա՛րբօ ե զմե՛զ 'ի ջրո՛յն կենա՛ց՝ հայց
 մա՛մբ Հո՛գւոյն մտաբ՛ռուակաց . զի՞ բանա
 ւո՛ր երկի՛րս քո՛՝ պըտղա՛բե՛րի 'ի փա՛րբ
 ա՛լբ՛ս քո՛՝ :

—
 ՎԱՅՆ

ՎԵՑԵՐՈՐԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆՆ

ԵՒ ՎԱՅՆ

ՎԵՑԵՐՈՐԻԻ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՒ

'Ի ԽԱՉԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ԴՐԻՍՅԱՍԻ :

ՈՒՐԲԱԹ

ՈՒՐ . Չ՞ըհանգուրժեա՛ւ բնութի՛ամբ բար
 ւո՛յն՝ ունի՛լ մի՛այն զանա՛ռ բարի՛ն . ա՛յլ

ստեղծեալ մաքուր յիւր պատկերին՝ 'ի վե-
ցե՛րորդն առա՛ւօտին . և՞ 'ի յերրո՛րդ ժամ
դի՛զածի՛նն՝ 'ի յօ՛գնո՛ւթիւն ետ հո՛ղած
նի՛ն . զո՛րս 'ի դրախտի՛ն եդ վա՛յելե՛լ
բայց 'ի պը՛տղոյն մահո՛ւ ախ՛րդե՛լ :

Պա՛պանձեալ առ դա՛տողի՛ն՝ յետ յա՛ն
ցանացն Ադա՛մըն հի՛ն . զկի՛նըն պատճա՛ռ
եդեա՛լ խաբմա՛նն՝ և կի՛նըն զօճըն դա՛ւա
ճա՛ն . որով երկի՛րս այս ա՛նիծա՛լ՝ փուշ և՛
տա՛տասկ 'ի սմա բուսա՛ւ . վըճիւ մահո՛ւ
մարդո՛յն տուա՛լ՝ գառնա՛լ 'ի՛ հող ուստի՛
ստեի՛ղծա՛լ :

Սը՛նջել փութա՛յր Հայրը՛ն փառա՛ց՝ ըզ
դի՛ր պա՛րտեաց մեր յա՛նցանա՛ց . ո՛րով
զգեցա՛ւ Որդի՛ն գը՛թա՛ծ՝ 'ի վե՛ց գա՛
րուն զմարմի՛ն մեղա՛ց . Հօ՛ր հաճութեա՛մբ
'ի մա՛հ խաչի՛ն՝ եկը՛ն կա՛մաւ 'ի յո՛ւրբա
թի՛ն . գա՛ռըն զենա՛ւ 'ի հի՛ն զստկի՛ն՝ փո
խա՛ն գա՛ռանցն օ՛րի՛նստի՛կի՛ն :

Ուա՛հիւ լուսո՛յ պատուի՛րանի՛ն՝ արդա՛
րո՛ւթեան ճանա՛պարհի՛ն . բա՛րձրանալո՛վ
քո 'ի՛ խաչի՛ն՝ բարձրացո՛ւցեր զմեզ 'ի՛
յերկի՛նս . քո՛ անպատճա՛մ խոնա՛րհու
թեա՛մբդ և կա՛մա՛ւոր խա՛չի՛ լութեա՛մբ .

հաշտեալ ընդ մեզ Տէր գըթութեամբ՝ և
թմազ ըզմեղս ողորմով թեամբ :

Սոսկալիք Սերովքէից՝ և անաւորազ
Քրովքէից. խոնարհեցան ի չարչարանս
չարչարելի բնութեամբ մարգկան. 'ի խա
չին զմեղս սպանե՞ր՝ և զդաւանակիք մա
հու լուծե՞ր . հաշտեալ ընդ մեզ Տէր գը
թութեամբ՝ և թմազ ըզմեղս ողորմով թե
ամբ :

Սէփազոյն բնութեանց էից՝ և անբա
րիչք բոլորից . յորժամ ծագես խաչի՞ք
նըշան՝ 'ի գալըստեան քոյ մի՛ւսանգամ .
զերկրպագս ևս այժմ հաւատով՝ լուսաւո՛ր
բեա նորի՛ն լուսով . զի համաճայն խաչա՛զ
գեցիցն՝ ըզքեզ օրհնեմք յանի՛թ տե՛նից :

—
ՎԱՅՆ

ԵՕԹՆԵՐՈՐԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐԱՌԻԹԵԱՆՆ

ԵՒ ՎԱՅՆ

ԵՕԹՆԵՐՈՐԻԻ ԴԱՐՈՒՆ

ԵՒ

ԴԻԻՐՀՈՒՐԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆՆ :

ՀԱՐԱԹ

ՀԱ . Տէ՛րն յետ ստեղծման արա՛րածսց՝
հանգեալ յեթի՛ն օրն 'ի գործսց . այն ուր
հանգի՛ստ աշխատելո՛ց՝ և կամքը՛ն գործ

է՛կեղեւո՛ց . ո՞ւստի ե մե՛զ յոյս հա՛ստատո՞ւն՝
ես հա՛նգընտեամբ շա՛բաթ ուն . թէ՞
աստ գործե՛լ զգործս Ա՛ստուծո՞յ՝ անդ էն՝
հա՛նգ չիլ ընդ Ա՛ստու՛ւծո՞ւյ :

Բա՛բունարա՛ր վարդա՛պետե՛մք՝ յօրի՛նա՛յ
կէ Տեառն խրատի՛մք . ո՞ր 'ի յերկրո՞րդ ա-
բա՛րչու թեա՛նն՝ յետ կա՛տա՛րման տնօրէ՛-
նութեա՛նն . յեօ՛թներո՞րդ օր հա՛նգըս
տեա՛ն՝ իջեա՛լ մա՛րմնոյն 'ի դե՛րեղմա՛ն .
զկա՛պեալ հոգի՛սըն վե՛րածեա՛ց՝ զանա՛նց
հա՛նգիստըն պա՛տրա՛խտե՛աց :

Ցօ՛ղդ որ 'ի քո՛յդ կողէ՛ց օղեա՛լ՝ բըժընչե՛ս
ցէ ըզհա՛նգ ուցեա՛լսն . ի՞նչցէ 'ի հո՞ղ մա
հո՛ւ նոցի՞ն՝ ե բո՛ւսո՛ւսցէ յօրը՛ն վերջի՛ն .
կե՛նդանարա՛ր ճայեի՛ւրդ քո՞՝ կոչեա՛ղնո՛սա
'ի կեա՛նքս քո՛ . ե՞՞զասեցո՞ ընդ ա՛րդարո՞ցն
երգե՛լ քե՛զ փառս ընդ զո՛ւա՛րթնո՞ցն :

Ի՞նչեալ զընութի՛ւնս կենա՛ց ունօ՞ղ՝
դարձո՛յց յանցանքն 'ի մա՛հու հո՞ղ . ի՞սկ ան
մահի՞դ մառե՛լութի՛ւն շնորհեա՛ց դա՛րձեալ
զանմա՛հութի՛ւն . զո՞րս են ընդ քե՛զ թա
ղեա՛լ մահուա՛մբ՝ աւա՛ղա՛նին միկըբառ
թեա՛մբ . յա՛րճ ընդ քե՛զ քոյի՛ն փառօ՞ք՝
արեգա՛կան նըմա՛ն լո՛ւսո՞ւմ :

Փայլին տրդա՞րքն յարքա՛յրութեանն՝ և
ձըգնա՛ւորքն 'ի հա՛նդըստեա՛ն . մա՞րտի
րո՞ւքն պը՛սակի՞ն՝ և կո՛ւսա՛նաց լապտե՛րք
վառի՛ն . գա՞ռեցո՞՛՛՛՛ Տէ՛ր ընդ նոսի՛ն՝ որք
գքե՛ղ լստո՛ւած խոստո՛վանի՛ն . ա՞րդա
րութեան՞ մը մի գա՛տեսցի՞ն՝ այլ գը՛թնվ
թեամբ քո քա՛ւեկի՛սցի՞ն :

Քո՞ անպատճա՛ր խոնա՛րհութեան՞ մըդ՝ որ
թա՛ղե՛ցար մե՛ռելութեան՞ մը . և՞ յարու
ցե՛ր յո՞րդւո՛ց մարդկան՝ որք հա՛ւատո՛վ
'ի քե՛ղ անկա՛ն . յա՞րո՛ և զմե՛ղ արդա՛րու
թեան՞ մը՝ և զնը՛նջե՛ցեալսն ողո՛րմութեամբ՝ .
զե՛կ կենդանեա՛ցըս բե՛րանո՞վ տացի՛ն քե՛ղ
ժառա՛ր ընդ չօ՛րմբ և չօ՛րմբ գւո՛վ :

ՄԱՂԹԻՆՆՔ

ՊԱՀՈՑ

Յէր Աբաբալան երգոյն :

Խաչքոնդիցի մեղ ապաւէն Տէր (ԵՍՈՒՍ .
յորժամ երեխա փառօք չօր ընդ ամպս լու
սաւորս : (Եայնժամ մեք մի ամաչեսցուք յու
սացեալքս 'ի քեղ . այլ զօրութեամբ քով մե
ծաւ բերկրեսցուք ընդ աջմէ քումմէ՝ որպէս
զորդիս լուսոյ և որդիս տունջեան :

ՔԱՐՈՉ

Աղաչեսցու՛ք զամենակալն Աստուած, զի պահպանեսցէ զժողովուրդս իւր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչին իւրով 'ի խաղաղութեան : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

ԱՂՈԹՔ

ՊԱՀՈՑ

Օգնեա՛ մեզ Տէր, օգնեա՛ մեզ Աստուած փրկիչ մեր՝ վասն մեծի փառաց անուանդ քո : Տէր փրկեա՛ զմեզ, և քաւեա՛ զմեզս մեր վասն անուան քոյ սրբոյ : Պարսպեալ պահեա՛ զառ 'ի քեզ զապաւինեալ և զյուսացեալ ժողովուրդս քո՝ ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիւդ քով 'ի խաղաղութեան : Փրկեա՛ յերեւելի և յաներևոյթ թշնամոյն : Արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :

Յիշեա՛ Տէր զպաշտօն" : Բարերար և բազումողորմ" : Գ. Բ. Ե. 288—289 :

ԱՄԵՐԻԿԱՆԱԿԱՆ

ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՆ ՍԵՐԻԱԿԱՆ ԱՐԵՎԵՐԴԻԱՆ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Դ ԴԵՄՍ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՑ

ԱՅԼ ԵՒ

Դ ԴԵՄՍ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՕՐՀՆԵԱԼ ՏԷՐ ԱՐ ԶԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՄԵՆ :
Հայր մեր որ յերկինս ես" :

ԵՂԻՑԻ անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան . զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա :

Դ նա օրհնեցին ամենայն ազգք երկրի ,
և ամենայն ազինք երանիցն նմա :

ՕՐՀՆԵԱԼ ՏԷՐ Աստուած Իսրայելի որ
առնէ պանջրիս միայն . և օրհնեալ է անուն
սուրբ փառաց նորա յաւիտեան . լըցի փառօք
նորա ամենայն երկիր . եղիցի եղիցի :

Փառք Հօր և Որդւոյ և" : Ամէն :

Իւ և սխաղաղութեան զՏէր աղաչեսցո՛ւք
ընկալ կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

—
ԵՐԳ.

ԱՐԵՒԱԴԱԼԻՆ

Յորեւելի՛ս ց մի՛նչ 'ի՛մ մո՛ւտս . 'ի՛նչ
հի՛ւսիսոյ և 'ի՛նչ հա՛րա՛ւոյ . ա՛մենայն ա՛զգ
և՛ ա՛ղինք . յօրհնո՛ւթի՛ւն նոր օ՛րհնեցէ՛ք
զա՛րա՛րի չնա՛րա՛րա՛ ծո՛ց . ո՛ր ծա՛ղեանց ը՛ղ
լոյս արե՛գա՛կանն ա՛յսօ՛ր յա՛շխա՞րհս :

Ե՛կեղեցի՛ս ք ա՛րդա՛րոց . փա՛ռա՛բա
նիչք ամենա՛սո՛ւրբ Ե՛րրորդո՛ւթեա՛նն .
յա՛ռա՛ւօ՛տը՛ս լո՛ւսոյ զա՛ռա՛ւօ՛տ խաղա
ղո՛ւթե՛ան Քրի՛ստոս գո՛վե՛ցէ՛ք ընդ Հօ՛ր
և՛ Հոգւո՞յն . ո՛ր ծա՛ղեանց ը՛ղլոյս գի՛տո՛ւ
թեա՛նն իւրո՞ւյ 'ի՛մ մե՞ղ :

—
ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Յա՛րեւելից յա՛րեմո՛ւտ մա՛նկունք
Սի՛ոնի՛ս . օրհնեցէ՛ք միշտ ա՛նդա՛հա՛ր
ընդ ծա՛ղօ՛ղն լո՛ւսոյ :

Եկեղեցիք արդարոց և՛ փառաբա-
նիչք . բարեբանեցէք որ ե՛ս զեմա՛ս
տը՛ս լուսոյ :

ՔԱՐՈՉ

Յարեւելից մինչև 'ի մուտս արեւու ընդ
ամենայն տեղիս Քրիստոնէութեան , ուր և
կարգան զանուն Տեառն սրբութեամբ՝ Տէր
աղօթիւք նոցա և բարեխօսութեամբ մեզ
ողորմեցի : Ուխտիւք զԼստուած աղաչեա-
ցուք . զի նա փրկեացէ զմեզ 'ի մեղաց և 'ի
ցանկութենէ աշխարհի : Ոչկալցի զուխտս
և զխնդրուածս սրտից մերոց . և արժանի
արասցէ զմեզ հաւատոց և պատուիրանաց
իւրոց ընդ ամենայն սուրբս իւր : Լմենակալ
Տէր Լստուած մեր կեցո՛ւ և ողորմա՛ւ :

Օ առաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս
խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի
Տեառնէ խնդրեսցուք՝ Օ հրեշտակ խաղ՝ :
Օ քաւութիւն և՛ : Օ սրբոյ խա՛ : Եւ ևս
միա՛ : Օ անձինս՛ : Ողորմաց մեզ Տէր՝ :

ԵԳՕԹՔ

Յարեւելից մինչև 'ի մուտս արեւու օրէ-
նեալ ես Տէր . վասն զի Թագաւոր քաղցր ես .
և անուն քո ահեղ է ընդ ամենայն տիեզերս :

Վաղցրասցին Սաղմսերդութիւնք մեր առաջի քո . ելցեն իրաւունք յարդարութենէ քումմէ : 'ի տկարութիւնս մեր , և փառաւորեսցի ամենասուրբ անուն քո : Եւ մեք արժանի եղիցուք կալ 'ի պատուիրանի քում . քեզ երգել զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ . այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած մշտնջենաւոր՝ Աստուած յաւիտենական . որ 'ի ստորին ոչխարհս լոյս ծագեցար . և լուսաւորեցեր զմեզ 'ի խաւարային մեղաց մերոց : Որ վասն մեր 'ի չափաւորութիւն եկիր անչափդ Աստուած . և հեղեալ ֆաւալեցեր զշնորհս Հոգւոյդ սրբոյ յարարածս քո : Այժմ և յաւիտեանս ժամանակաց բարեբանեալ ես ամենամեծդ Աստուած , ընդ Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ՍԵՂՄՈՍ

†ի . **Ա**ղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր . ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Ստէք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծաներուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Եւս արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա :

Ստէք ընդ գրունս նորա խոստովանութեամբ, և օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա :

Խոստովան եղերուք Տեառն, և օրհնեցէք զանուն նորա :

Քաղցր է Տէր, յաւիտեան է ողորմութիւն նորա . յազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութիւն նորա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այսժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ԵՐԳ

Շնորհաւորեալք Աստուծոյ . և՛ ժամանակորդք և՛ բնից ամբարշտութեանն . ո՛րմէք փոխանակեալ լըք զանցուստ առիք զանանցըն բարո՛ւթիւնսն . բարեխօսեցէք ամա Տէ՛ր վասըն մանկանց Ե՛կե՛ղե՛ցւո՞յ :

Նա՛հա՞տա՛իք պա՛նծա՛լիք . և՛ սի՛րեցեա՛լք 'ի՛յե՛րկնա՛ւոր Հօ՞րէ՛ն . ո՛րմէք մըկըրտեցա՛յք ընդ Քրի՛ստոս աբեամբ ձե՛րո՞վ 'ի՛ մահ խա՛չի՛ն . բարեխօսեցէք ամա Տէ՛ր վասըն մանկանց Ե՛կե՛ղե՛ցւո՞յ :

Սա՛րտիբս՛իք ցա՛նկա՛լիք . և՛ օ՛րե

վանք Հոգւոյն ճշմարտութեանն .
 ո՛րհէք յաղթեցի՛ք Հոգւով կա՛րեաց
 և՛ ցանկո՛ւթեան . բա՛րեխօսեցէ՛ք ա՛ռ
 Տէ՛ր վասը՛ն մա՛նկանց Ե՛կե՛՛ջղե՛՛ցւո՞յ :

Գո՛վելի՛ք ա՛շխա՛րհի . և՛ բա՛ղձալեք
 վե՛րնոցը՛ն պե՛տո՛ւթեանց . ո՛րհէք երա
 նո՛ւթեան մասի՛ն հասի՛ք քան զա՛մնայն
 ո՛րգի՛ս մա՛րդկան . բա՛րեխօսեցէ՛ք ա՛ռ
 Տէ՛ր վասը՛ն մա՛նկանց Ե՛կե՛՛ջղե՛՛ցւո՞յ :

Ամա՛ւո՛ր պա՛տարա՛գք . մա՛նկո՛ւնք
 տիօք և կա՛տարեա՛լք ի՛մաստո՛ւթեամբ .
 ո՛րհէք փա՛նանկ կաթին արբի՛ք զգի՛
 նի՛ն զմայլեցո՛ւցի՛չ . բա՛րեխօսեցէ՛ք ա՛ռ
 Տէ՛ր վասը՛ն մա՛նկանց Ե՛կե՛՛ջղե՛՛ցւո՞յ :

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ղը՛նաւո՛ր ըբք ճը՛մա՛րի տք վը՛կայք
 Վրո՛ սնոսի՛ . բա՛րեխօսեցէ՛ք ա՛ռ Տէ՛ր
 վա՛սն ա՛նձա՛նց մե՛րո՛ց :

Եթա՛տա՛կըք կե՛նդանի՛ք սի՛րօղք
 Վրո՛ սնոսի՛ . ո՛րք չաբչա՛րեցայ՛ք մա՛րմ
 նո՛վ վա՛սն ա՛նուա՛նը՛ն Տեա՛նն :

Սա՛րտիբո՛սըք ցա՛նկալի՛ք մա՛րդկան

բղձալիք . հայցեցէք 'ի' սուրբ Հոգւոյն
տալ մեզ բղձարի՛ս :

Գաղելիք զերնոց դասունց՝ պարժանք
աշխարհի . խնդրեցէք զխաղաղութիւն
տալ ի՛կեղեցւոյ՝ :

Կամաւոր սուրբ պատարա՛ւք հասա
կաւ մանկունք . հայցեցէք լինիլ և՛ մեզ
ձեզ պը՛սա՛կա՛կի՛ց :

ՄԷԴԹԵՆՔ

Աղաչեմք ողորմաց Տէր բարերար՝ աղա-
չեմք ողորմաց . վասն աղօթից սրբոց ճգ-
նաւորացն՝ աղաչեմք ողորմաց :

ՔԼՐՈՋ

Սուրբ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք զՏէր՝
որք զչարսն պարտեցին , նեղութեանցն հաճ
բերեցին : Առսեղէն և երկնային անթառամ
պսակացն արժանի եղեն : Աղօթիւք նոցա և
բարեխօսութեամբ մեզ ողորմացի՛ր : Ամենա-
կալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ւ և ողորմա՛ :

ԵԴՈԹՔ

Սուրբ ես Տէր , և՛իսուրբս հանդուցեալ
և մեք սուրբ վկայիւքս աղաչեմք զքեզ . բա-

բեխժողութեամբ սուրբ Աստուածածնին՝ և աղաչանք ամենայն սրբոց քոյ՝ մի մարտեր զմեզ յողորմութենէ քումմէ . այլ կեցն զմեզ աղօթիւք սոցին . զի դու ես բազումողորմ Աստուած . և քեզ վայել է փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւի՛ :

Յեւն Տէր զպաշտօն՝ : Բարերար և բազումողորմ՝ : Գ. Է * յէջ , 288—289 :

ՍԵՂՄՈՍ

Է. Աստուած Աստուած իմ , ես առքեզ առաւօտ առնեմ . ծարաւեաց առ քեզ հոգի իմ . քանի՞ պատիկ ևս և մարմին իմ .

Որպէս երկիր անապատ և անջուր , ուր ոչ գոյ 'ի նմա ճանապարհ :

Այսպէս 'ի սուրբս երեւցոյց քեզ , տեսանել ինձ զգորութիւն քո և զփառս քո :

Ս. Ես զի լաւ է ինձ ողորմութիւն քո քան զկեանս իմ . և շրթունք իմ գովեսցեն զքեզ :

Այսպէս օրհնեցից զքեզ 'ի կեանս իմ , և յանուն քո համբարձից զձեռս իմ :

Որպէս 'ի ճարպոյ պարարտութենէ լցցի անձն իմ . շրթամբք ցնծութեան օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ :

Օ՛ի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի խմու՛մ ,
ընդ առաւօտս կանխեալ խօսէի ընդ քեզ :

Օ՛ի եղբւր իմ օգնական , 'ի հովանի թեոց
քոց ցնծացայց :

Եղի՛ զկնի քո անձն իմ , և զիտ ընկալաւ աջ
քո . և նոքա 'ի նանիր խնդրեցին զանձն իմ :

Մ'տցեն 'ի ներքոյ անդնդոց երկրի . մաս-
նեացին 'ի ձեռս սրոյ , և բաժինք աղուխուց
եղիցին :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր . գովեսցին
ամենեքեան՝ ոյք երգնուն նովաւ . խցցին
բերանք այնոցիկ՝ ոյք խօսէին զանիրաւու-
թիւն :

Ի՛նչը Աստուած աղօթից իմոց յաղաչել
ինձ առ քեզ . յերկիւղէ թշնամւոյն փրկեա
զանձն իմ :

'(Նաճկեսցես զիս 'ի ժողովոց չարաց . 'ի
բազմութենէ՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Ոյք սրեցին որպէս սուսեր զլեզուս իւր-
եանց . լարեցին զաղեղունս իւրեանց յիրս
գառնութեան :

Չգեւլ 'ի գաղանիս այնոցիկ՝ ոյք ուղիղ են
սրտիւք . յանկարծակի ձգեսցեն 'ի նոսա ,
և մի երկիցեն :

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւրեանց զբանս
չարութեան . խորհեցան թագուցանել ինձ
որոգայթ . և ասացին ո՛չ տեսանէ զայս Տէր :

Վննեցին զանօրէնութիւն , պատրաստե-
ցան 'ի քննել զքննութիւն :

Ս'ատիցէ այր 'ի խորութիւն սրտի իւրոյ ,
և բարձր եղիցի Աստուած :

Եւտք տղայոց եղեն վէրք նոցա . տկարա-
ցան 'ի նոսա լեզուք նոցա , և խռովեցան
ամենեքեան՝ ոյք հայէին ընդ նոսա :

Երկեալ ամենայն մարդ 'ի պատմել զգոր-
ծըս Աստուծոյ . և զարարածս նորա 'ի միտ
առին :

Ուրախ եղիցի արդար 'ի Տէր , և յուսաս-
ցի 'ի նա . նովալ գովեսցին ամենեքեան ոյք
ուղիղ են սրտիւք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ԵՐԳ

Եւ յիստորիկ լուսոյ աւազեալն լոյս .
բնակեալք լոյս յանմատոյց Հայր
Երկեալ . 'ի գառուց լուսեղբնայն
օրհնեալ . 'ի ծագեալ լուսոյ առաւօ
տոլս . ծագեալ 'ի հոգիս միւր ըզլոյս քո՝
իմանալի :

Եւ յիստորիկ լուսոյ ծագումն աբեղաւան
արդար . աւանդալ ծրնունդ Հօր Որ-

դի՛ . յա՛ռա՛ջ քան զա՛րե անո՛ւն քո՞ դո՛ղ
եա՛լ ընդ չո՛ր . 'ի՛ ծա՛գե՛լ լուսո՛յ առա
ւօտո՛ւս . ծա՛գե՛ա 'ի՛ հո՛գիս մե՛ր ը՛ղլոյս
քո՛ ի՛մա՛նալի՛ :

Լոյս 'ի՛ չօրե՛ բը՛ղետումն՝ ա՛ղբի՛ւր բա՞
րութեա՛ն . չո՛գի՛ քո՛ սո՛ւրբ Ա՛ստու-
ծոյ . մա՛նկո՛ւնք Եկե՛ղեցւոյ ընդ հրեշտա՛կս
ը՛գբե՛ղ բա՛րե՛բա՛նե՛ն . 'ի՛ ծա՛գե՛լ լու
սոյ առաւօտո՛ւս . ծա՛գե՛ա 'ի՛ հո՛գիս մե՛ր
ը՛ղլոյս քո՛ ի՛մա՛նալի՛ :

Լոյս ե՛րբեա՛կ ե՛ մի՛ ա՛նբա՛ժա՞նելի՛
սո՛ւրբ Ե՛քի՞ բո՞րգութի՛ւն . զբե՛ղ ընդ
երկնայնոցն ե՛րկրածի՛նքս մի՞շա փա՛ռա՛
ւորե՛մք . 'ի՛ ծա՛գե՛լ լուսո՛յ առաւօտո՛ւս .
ծա՛գեա՛ 'ի՛ հո՛գիս մե՛ր ը՛ղլոյս քո՛ ի՛մա՛
նալի՛ :

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ա՛նեղա՛նելի՛դ Ա՛ստուա՛ծ չա՛յր ամե՛
նակա՛լ . ընկա՛լ զա՛ղաչա՛նըս մե՛ր քոց
պա՛շտօ՛նե՛ից՛ :

'Ի՛ չօրե՛ ծագե՛ւմն անճա՛ղ ա՛բեգա՛կն
արդա՛ր . ծա՛գեա՛ 'ի՛ յանձի՛նըս մե՛ր զլոյսդ
ո՛ղորմո՛ւթեա՛ն :

Ի՜նչօրէ՛ք բը՛ղխեա՛լ չօղի՛ն ա՛ղբիւր
բարո՛ւթեա՛ն . լո՛ւսով քո՛վ լը՛ցն ըզ
մը՛զ յա՛յսմ ա՛ռաւօտո՛ւս :

Երե՛ք անձի՛նք և մի՛ բնութի՛ւն . մի՛
Լստո՛ւած ու՛թիւն . զքե՛զ խոստովանի՛մք
յաւէ՛տ սո՛ւրբ Ե՛րրորդ ու՛թիւն :

ՄԱՂԹԱՆԻՔ

Լուսովք քո ՎԻՐԻՍՏՈՍ ամենեքեան լու-
սաւորեցաք . և ՚ի սուրբ խաչ քո փրկիչ հա-
ւատացեալքս ապաւինեցաք : Դ՛ւր մեզ Լստ-
ուած փրկիչ մեր . տո՛ւր մեզ զխաղաղու-
թիւն քո . և արն առ մեզ զողորմութիւն
քոյ մարդասէր Տէր :

ՔԼԻՐՈՋ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցնւք :

Փառաւորեսցնւք զամենակալն Լստուած՝
որ ծագեաց զլոյս առաւօտու յարարածս
իւր . ծագեսցէ և այժմ զառաւոռ ողորմու-
թիւն իւր ՚ի վերայ փառաբանչաց անուան
իւրոյ : Լսնակալ Տէր Լստուած մեր . կեցո՛
ւ ողորմեա՛ :

ԲԳՕԹԻՔ

Օ առաւօտու աղօթս և զբանաւոր պաշտօնս՝ ընկալ ամենակալ ամենամեծ դէպտօնած 'ի քո անապական և յերկնային խորանսդ : Դադենա՛ առ մեզ զարգարութեան և զիմաստութեան զլոյս քո : արա՛ զմեզ որդիս լուսոյ և որդիս տունջեան : Որպէս զի 'ի գալ աւուրս երկիւղածութեամբ վարեացուք զկեանս մեր . և առանց գայթակղութեան կատարեացուք : Օ ի դու ես օգնական և փրկիչ մեր . և քեզ վայել է փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ . այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ՍԵՂՄՈՍ

Է՛ր Տէր հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի :

'Ի վայրի դալարւոյ անդ բնակեցող զիս . և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ՝ առիս . և առաջնորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս արգարութեան վասն անուան իւրոյ :

Թափէտ և զնացից ես 'ի մէջ ստուերաց մահու , ոչ երկեաց 'ի չարէ , զի դու Տէր ընդիս ես :

Յուզ քո և դաւադան՝ նոքա միթարես-
ցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ՝ զսեղան՝
տէն յանդիման նեղչաց իմոց :

(Ժեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քո որ-
պէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր զՀետ իմ եկեացէ՝
զամենայն աւուրս կենաց իմոց . բնակիլ ինձ
'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից . զի
առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր , զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո , զի դու ես
Լստուած իմ :

Հողի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի
յերկիր ուղիղ :

Սա՛ն անուան քոյ Տէր՝ կեցուցես զիս ,
արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ
զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս
իմ . և կորս զամենայն նեղիչս անձին իմոյ ,
զի ես ծառայ քո եմ :

Լստուած մեր ապաւէն և զօրութիւն . օգ-
նական 'ի վերայ նեղութեանց , որք գտին ըզ-
միշտ յոյժ :

Սա՛ն այսորիկ սէ երկիցուք մեք 'ի խռ-

վիլ երկրի . 'ի փոփոխիլ լերանց 'ի սիրտս ծովու :

Գոչեցին և խռովեցան ջուրք նոցա . խռովեցան լերինք 'ի զօրութենէ նորա :

Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքաղաքն Լստուծոյ . և սուրբ արար զյարկս իւր բարձրեալն :

Լստուած 'ի մէջ նոցա , և նոքա մի սասանեսցին . օգնեսցէ նոցա Լստուած 'ի վաղորդենէ մինչև 'ի վաղորդեան :

Խռովեցան հեթանոսք , և խոնարհեցան թաղաւորութիւնք . ետ զձայն իւր բարձրեալն . և խռովեցաւ երկիր :

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ . ընդունելի է մեր Լստուած Յակովբայ :

Իկայք և տեսէք զգործս Լստուծոյ , որ արար զնշանս և զարուեստս 'ի վերայ երկրի :

Իհար զպատերազմ 'ի ծագաց մինչև 'ի ծագս երկրի . զազեղունս փշեաց , զգէնս խորտակեաց , և զսպարս այրեաց հրով :

Անխեցէք և ծաներձք , զի ես եմ Լստուած . բարձր եղէց 'ի հեթանոսս , և բարձրացայց 'ի վերայ երկրի :

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ . ընդունելի է մեր Լստուած Յակովբայ :

Լստուած յօգնել ինձ նայեաց . և Տէր յընկերել ինձ փութա :

Լճաւորներն և յամօթ լիցին , ոյք խընդ-
րէին զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեա-
ցեն , ոյք խորհէին ինձ չար :

Վարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք , ոյք
ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ :

Յնժասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ ամենե-
քեան , ոյք խնդրեն զքեզ Տէր :

Լսասցեն յամենայն ժամ , մեծ է Լստ-
ուած . և ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո :

Ես աղքատ և տնանկ եմ , Լստուած՝ օգ-
նեալ ինձ , օգնական և փրկիչ իմ ես . և դու
Տէր իմ՝ մի յամենար :

Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո . կեցո՛ղ զորդի
աղախնոյ քո . և արա՛ տախնշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեացեն . ղի դու
Տէր օգնեցեր ինձ , և մխիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :

Լսյժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ԵՐԳ

Ճաշեամբ մտնելով Երգարհ . և ճշմարտեմբ
տորթութիւն . և կեանք : Եւ ընդ
սոս . ամառն ջնդրեալն զգոց մի
րոց . յեկրէն ելանէ յեկրէն :
Վո՛ւմ մտնելու և ինչ կենսութեամբ ց

մըտի՞լ և Յիսոս . մի՞թէ՛ և՛ ըզ
մէ՛զ ա՛ռ չա՛յր քո՛ և՛ չո՞գի՛ . ե՛րգե՛լ
մի՛շտ ը՛զ փա՞ռս :

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ճանապարհ բարի՛ Քոյ՛ սնոս և՛ ճը՛շը
մա՛րտութի՛ւն . ա՛ռաջնորդ հոգւո՛ց մե՛
րո՞ց յե՛րկրէ՛ ի՛ յե՛րկի՛նս :

Դուռը՛ն կենա՞ց մըտի՛ց Յի՛սոս .
Լստուած ճը՛շմարիտ . մի՞թէ՛ և զմէ՛զ առ
չա՛յրըդ քո՛ . չո՞գւմ՛վըդ ուրբո՛՛վ :

ՄԵՂԹԱՆԻՔ

Տէր ուղղե՛ա՛ զգնացս մեր ՚ի ճանապարհս
խաղաղութեան . Տէր ուղղե՛ա՛ և առաջնոր-
դե՛ա՛ հոգւոց մերոց և ամենայն հաւատացելոց՝
գնալ յարդարութեան ճանապարհն և ՚ի
կեանսն յաւիտենից :

ՔԱՐՈՑ

Լղաչեսցո՛ւք զամենակալն Լստուած՝ զի
յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծառայից
իւրոց ՚ի բարի և ՚ի խաղաղութիւն : Լմենա-
կալ Տէր Լստուած մեր . կեցո՛ և ողորմե՛ա՛ :

ԱՂՕԹԻՔ

Առաջնորդ կենաց և պարգևիչ խաղաղութեան ՎԲԻՍՏՈՍ Աստուած մեր . առաջնորդեա՛ մեզ գնալ 'ի ճանապարհս արդարութեան . և խաղաղութեամբ ժամանել 'ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութեան՝ շնորհօք ողորմութեան քոյ . ղիգու ես օգնական և փրկիչ մեր . և քեզ վայել է փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի՛ :

ԱՂՕԹԻՔ

ՊԱՀՈՑ

ՅՈՐՍ ՅՕՆ ՈՉ ԼԻՆԻ

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած փրկիչ մեր՝ որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես . և ո՛չ երբէք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ որք հաւատով և ճշմարտութեամբ կարդան առ քեզ : Աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն Տէր՝ ճանապարհորդակից լեր ծառայից քոց քոյնն վերակացութեամբդ՝ պահելով 'ի խաղաղութեան . և առաջնորդեա՛ մեզ միւսանդամ խաղաղութեամբ և խնդութեամբ հասանիլ յիւրաքանչիւր բնակութիւնս 'ի ՎԲԻՍՏՈՍ ՅԻՍՈՒՍ 'ի Տէր մեր : Որում վայել է փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ԿԱՐԳ-ԸՆԴՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ԵՐՐՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒՆ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ԻԶՄԱՆ ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ

Ի ԴԷՄՍ ՆԱԽԱՄՕՐՆ
ՃԱՀԱԿԻՄԱՆ Խ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆՆ
ՎԲԻՍՏՈՍԻԻ

Օրհնեալ Տէր մեր (Եսոսիս ՎԲԻՍՏՈՍ . ԲՆԱԿն :

Հայր մեր որ յերկինս ես" :

Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ ԲՆԱԿՈՒԹ ճշմարիտ .

ԲՆԱԿն :

ՍԱԳՄՈՍ

ԷՒ . ՈՂՐՈՄԵՆԻ ԲՆԱԿ ԲՆԱԿՈՒԹ ըստ մեծի ողոր-
մութեան քուժ . ըստ բազում գթութեան
քուժ . քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ :

ԲՆԱԿԵԼ չու՛ն զիս յանօրէնութենէ իմէ .
ե՛ ի մեղաց խնց սուրբ արա՛ զիս :

Օ՛ անօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ ,
ե՛ մեղք իմ առաջի իմ ես յամենայն ժամ :

«Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար առաջի քո արարի :

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, և յաղթեսցես 'ի դատել քում :

Անօրէնութեամբ յլացաւ, և 'ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր, զանյայտս և զծածկեալս՝ իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեա՛ յիս ժշտկաւ և սուրբ եղէց, լուա՛ և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Եւ ելի՛ արա ինձ զցնծութիւն և զուրախութիւն, և ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք :

Վարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց . և զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա՛ յինէն :

Սիրտ սուրբ հաստատեա՛ յիս Աստուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի իմում :

Մի՛ ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց . և զհոգի քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն :

Տո՛ւր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քոյ, և հոգւով պետութեան քոյ հաստատեա՛ զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա՛ զիս յարեւել Աստուած, Աստուած փրկութեան իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քում :

Տէր՝ եթէ զըթուռնս իմ բանաս, բերանս
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցա-
նէաք . բայց դու ընդ ողջակէզս իօկ ոչ հա-
ճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ . ըզ-
սիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ՝ Աստուած ոչ
արհամարհէ :

Բարի արա Տէր կամօք քովք Սիոնի , և
շինեսցին պարիսպքն Երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան . յորժամ ուխտից պատարագս
հանցեն 'ի սեզան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ԵՐԳ

ԵՐՄՈՐԻԻ ԺԱՄՈՒ ԱՆՈՒՐՆ

ԶԻ՛՛՛՛՛ Ուրբեա Սաղմոսի :

Օրհնեաք ըզքեզ Հայրա՝նը՛սկի՛ղցն էից
էա՛կ 'ի յանգոյից . բարձե՛ր ձեռօք նիւթ
'ի՛ հողոյ և ստե՛ղծե՛ր մարդ 'ի պատկեր
քո՝ . գըլը՛ւխն ո՛տից խոնա՛րհնե՛ցա՛ւ զի
զպատուի՛րան քո մոռացա՛ւ . գարձեալ ա-

սեմք ստանա՛հակին թէ Հայր մեղայ քե՛զ
'ի՛ յերկի՛նս :

Ի՞րկնաւորա՛ցն անքը՛ննե՛լի՝ եղե՛ր մա՛րդ
կան տեսանե՛լի՝ . զգեցար պատկեր Հողե՛
ղի՛նի՝ պատկերը՛դ Հօր անփոխելի՛ . ե՛լե՛ր
յերրո՞րդ ժամ 'ի՛ խա՛չն վասն Լի՛անմա՛յ
նախաստեղծի՛ն . ընդ աւաղակի՛ն քո՛ւմ
խա՛չակցի՛ն արժա՛նացո՛ղմե՛ղ դբախտի՛ն :

Թա՞գաւո՞ր Թագա՛ւո՛րաց առա՛տա՛
բուզիս Հոգի շնորհա՛ց . ժողովելոցն 'ի վե՛ր
նատա՛նն առա՛քե՛լոցն երկո՛տասա՛ն . 'ի՛
հոյ լեզո՞ւս երե՛նցա՛ր յոգիս նո՛ցա վերա
նըստա՛ր . լո՛ւր յանու՛ն քո ժո՛ղովելոցս
էջ և՛ առ մեղ յերրո՛րդ ժամո՛ւս :

ՄԵԳԹԵՆՔ

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ այս են ,
'ի մեղաց իմոց սուրբ տրանդիս Տէր . և յօտա-
րէն պահեա՛ զծառայոս քո մարդասէր Տէր :

Ի՞նչ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցո՛ւք
լնկա՛լ կեցո՛ և ողորմա՛ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

ՎԵՐՈՒՑ

ԾԵԾ՝ ՊԱՀՈՑ

Ի ԵՈՂԱՆՆՈՒ ՄԱՆԻԱԿՈՒՆԻՈՅ ԱՄԱՑԵԱԼ :

Սխարան ամենեքեան գոհացարձք ըզմարդասիրէն Լստուծոյ և զփրկչէն մերմէ (Յ)ՍՈՒՍԷ ՎՐԻՍՏՈՍԷ : Որ ազատեաց զազգս մարդկան 'ի դատապարտութենէ անիծիցն . և եբարձ զմեղս աշխարհի 'ի ժամուս յայսմիկ՝ խաչիւն իւրով . և շնորհեաց առատապէս ըզպարգէս Հոգւոյն սրբոյ երանելի առաքելոցն : Խնդրեսցձք հաւատով զի զմեզ զամենեանս՝ արասցէ հաղորդս մեծամեծաց և Լստուածային բարեացն այնոցիկ, ազօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց . որք աստ և ընդ ամենայն տիեզերս : Որպէս զի անարատ վարուք , և ճշմարիտ առաքինութեամբ կացեալք ըստ կամաց նորա յայսմ աշխարհիս , զմասն և զվիճակ ժառանգութեան ընկալցուք ընդ ամենայն սուրբս նորա՝ զբնակութիւն յաւիտենական և երկնային խորանացն : **Օ** որ խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Լստուած (Յ)ՍՈՒՍ ՎՐԻՍՏՈՍ . **Տէր** մեր կեցձ և ողորմեա :

(**Օ**) Ժամն և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցձք : **Օ** Հրեշտակ խաղաղութեան :

Օ քաւութիւն և" : Օ սրբոյ խաչին մեծ և" :
Եւ ևս միաբան" : Օ անձինս մեր" : Ողորմեաց
մեզ Տէր Աստուած մեր" :

ԱՂՕԹՔ

Որ 'ի Քրովբէական և յանպատում հան-
դուցեալ ես յաթող և այցելու ես միշտ արա-
րածոց քոց : Որ և 'ի ժամուս յայսմիկ հեղեր
յերանելի առաքեալսն զչնորհս Հոգւոյդ սրբ-
բոյ : Դու Տէր յառաջիկայ ժամուս և յաւէտ
մինչև 'ի կենցաղոյս աւարտումն՝ տպաւո-
րեալ միացս զմեզ ընդ ամենայն բարեգործու-
թեան յորդորմունս . և խոստացելոց բա-
րեացդ Հաղորդս լինիլ զմեզ արժանի արաճէր
մեր և փրկիչ ՀԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ : Որ ես օրհ-
նեալ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ եիր յառաջ քան զյաւիտեանս Բանդ
Աստուած եակից Հօր , և արարչակից սուրբ
Հոգւոյդ : Որ և զնախաստեղծին պատուի-
րանազանցութիւն պաղոյն ճաշակման նշանաւ
ամենայաղթ խաչիւ քոյ 'ի ժամուս յայսմիկ
ենթադրեալ՝ 'ի կենդանութիւն փոխեցեր .
և զանօրէնութիւնս մեր 'ի նմա բեռեալ՝
կեանք անապական , և նորոգումն կենաց յու-
սացելոց 'ի քեզ խոստացար : Որոց մասնա-

ւորիլ և զմեզ արժանի արա Տէր մեր ՅԵՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ . որ ես օրհնեալ ընդ Հօր և ընդ
սրբոյ Հոգւոյդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս” :

ՍԱՂՄՈՍ

**Տէր Աստուած օրհնեալ՝ օրհնեալ է Տէր
զօրհանապազ :**

Աստուած մեր Աստուած կենարար . և նա
փրկեսցէ զմեզ :

**Տէր Աստուած օրհնեալ . օրհնեալ Տէր
զօրհանապազ , առաջնորդեսցէ մեզ Աստուած
փրկիչ մեր :**

ՔԱՐՈՉ

Խնդրեսցուք հաւատով 'ի Տեառնէ վասն
ճանապարհորդաց հարց և եղբարց մերոց , որք
ընդ ծով և ընդ ցամաք գնասցեն . որպէս զի
առաջնորդեսցէ նոցա , խաղաղութեամբ պա-
հեսցէ , և տարեալ հասուցէ յիւրաքան-
չիւր տեղիս Տէր Աստուած մեր : Վասն զի
նա ինքն է առաջնորդ կենաց և յոյս փրկու-
թեան . որ յաջողէ ծառայից խաղաղութեամբ
հասանիլ 'ի նաւահանդիսան կենաց և փրկ-
կութեան : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր
կեցս և ողորմած :

ԱՂՕԹՐ

Առաջնորդեա մեզ Տէր Աստուած մեր ,
 և ուսն մեզ գնալ 'ի ճանապարհս քո արդա-
 րութեամբ . պահեա 'ի խաղաղութեան զկեա-
 նըս մեր , և ղգնացս 'ի հաճոյս քո : Ժամա-
 նեցն զհոգեւոր և ղմարմնաւոր ընթացս ծա-
 ոայից քոց անարատ ճանապարհաւդ յաւի-
 տենական 'ի կեանսդ : Շնորհօք միածնի քոյ
 Տեառն մերոյ և փրկչին ՅԻՍԱԻՍԻ ՎՐԻՍՏՈՍԻ .
 որ եղև մեզ առաջնորդ կենաց և յոյս փրկու-
 թեան : Բնդ որում օրհնեալ ես Հայր ամե-
 նակալ Հանդերձ կենդանարար և ազատիչ
 սուրբ Հոգւովդ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից . Ամէն :

Յեւեա Տէր զպաշտօն" : Բարերար և բա-
 զումողորմ" : Գ. Բ. Գ. Ե. Զ. 288—289 :

ՍԱՂԾՈՍ

Ի՛նչ . Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ
 պակասեսցի :

Դ՛ւ Վայրի դաւարւոյ անդ բնակեցոյց զիս .
 և առ ջուրս հանդատեան սնոյց զիս :

Ղարձոյց զանձն իմ առ իս , և առաջնորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ :

Թեպէտ և գնացից ես 'ի ձեզ ստուերաց մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ՝ զի գու Տէր ընդ իս ես :

Տուպ քո և գաւաղան՝ նոքա մի թարեացեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝ ահն յանդիման նեղչաց իմոց :

( ) Ժեր իւղով զգլուիս իմ , բաժակ քո որդէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ոլորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եկեացէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց , բնակիլ ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից , զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր , զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուս՛ ինձ առնել զվամս քո , զէրդու ես ըստուած իմ :

Հողի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քոյ Տէր կեցուցես զիս . արդարութեամբ քով , հանցես 'ի նեղութենէ զանձն իմ :

Ոլորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս

իմ. և կորո՞ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ ,
զի ես ծառայ քո եմ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .
Այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

ՔԱՐՈՉ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսց՛նք :
Գոհաբանելով աղաչեսց՛նք զբարերար
Հօգին Աստուած , և խնդրեսց՛նք զողոր-
մութիւն 'ի նմանէ . զի անցուսցէ 'ի մէջ ըզ-
ցասուճն պատուհասի յանցանաց մերոց բա-
րերարութեամբն իւրով : Ամենակալ Տէր
Աստուած մեր կեցո՞ և ողորմեա՛ :

ԱՂՈԹՔ

Խաղաղութեամբ քով Հոգիդ, սուրբ
Աստուած ճշմարիտ՝ որ 'ի վեր է քան զամե-
նայն միտս և զխորհուրդս , մխիթարեա՛ զան-
ձինս ծառայից քոյ՝ ընդունելով զաղաչանս
մեր . անցո՞ 'ի մէջ զցասուճն պատուհասի
յանցանց մերոց բարերարութեամբ քով : Եւ-
րեա՛ և լճւր մեզ , քաւեա՛ և թո՛ղ զմեզս մեր .
արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել
զքեզ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյն միածնի . այժմ՝
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ԱՄԳԻՐՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ՎԵՑԵՐՐՈՐԴ ԺԱՄՈՒՆ
ՈՐ ԿԵՏԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԱՅԼԵՒ Ի ԴԷՄՍ

ՉԱՐՉԱՐԱՆԱՑ ԵՒ ԽԱՉԵԼՈՒԹԵԱՆ
ՈՐԴԻՈՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ՕՐՀՆԵԱԼՏԷՐ ԱՐ ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐԻՍՏՈՍ • ԼՂԷՆ,
Հայր մեր որ յերկինս ես՝:

ՕՐՀՆԵԱԼ ՀԱՅՐ ՍՈՒՐՐ ԼՂԱՌՈՒԱԾ ՃԶՄԱՐԻԱ •
ԼՂԷՆ:

ՍԱԳՄՈՍ

Է՛. ԱՂՈՐԹԵԱՅ ԻՆՃ ԼՂԱՌՈՒԱԾ ԸՍՏ ԱՆԺԻ ՈՒ
ՂՈՐՄՈՒԹԵԱՆ ԲՈՒԺ. ԸՍՏ ԲԱԳՈՒԺ ԴԹՈՒԹԵԱՆ
ԲՈՒԺ. ԲԱԼԵԱՅ ՂԱՆՈՐԷՆՈՒԹԻՆՆ ԻՄ :

ԼՂԱԼԵԼ ԸՈՒԱՅ ՂԻՍ յԱՆՈՐԷՆՈՒԹԻՆՆ ԻՄԱՅ .
Է 'Ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արա ՂԻՍ :

Օ ա՛նոՐԷՆՈՒԹԻՆՆ ԻՄ ես ինձէ՛ն գիտեմ,
Է մեղք իմ՝: Գ.Է. Գ ԵԼ, 529—531:

ԵՐԳ

ՎԵՑԵՐՈՒԹԻ ԺԱՄՈՒ ԱՌՈՒՐՆ

Զինի Ուրբեա Սաղաթին :

Խաճարեցաւ լոյսն ա՛րե՛ն՝ ևն 'ի վե՛ցե՛ր
բորդ ժամ ուրբաթուն . ծանոյց թէ լոյսն
ա՛րա՛րչակա՛ն նրսե՛մա՛ցոյց զլոյսն եղական .
կա՛խեա՛լ ըզքե՛զ մերկ 'ի խա՛չին քօղով
ստուե՛րաւն ծածկէին՝ հերքեա 'ի մէջ
ըզծա՛նքութիւն՝ շըջօ՛ղ գիւին միջօ՛րէի՛ :

Ձանձրութիւն մա՛րտ այսոյն չա՛րի ուր
յայտմ ժամուս պատերազմի . զօղեալ յո
գւոց մե՛ր հե՛րքեսցի՛ քո նը՛շա՛նաւ սրբոյ
խաչին . ճը՛շմա՛րտութե՛ան քո ճա՛ռա՛գայթ
զառ 'ի յե՛րկնից անկեալ փայլակն . մե՛ր
ժեալ 'ի մէջ հա՛լա՛ծեսցէ՛ և՛ զմե՛զ լու
սով քո՛ վա՛ռեսցէ՛ :

Յայտ միջօրեայ տուրնջեան ժա՛մուս վայ
ե՛լչական աչաց մարմնոյս . նետիւք գազտ
նեսաց մի խո՛ցեսցո՛ւք 'ի խա՛ւա՛րէն ուր
'ի ծածո՛ւկ . շո՛ւրջանակի՞ բանակե՛սցեն
ըզմեօք բա՛նա՛կըք հրեշտակա՛ց . սրբ պարա
կից մե՛զ լե՛նելով զքե՛զ ընդ չօր փա՛
ռա՛տրելով :

ՄԵԳԹԱՆՔ

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ՝ այս են ,
 'ի մեղաց իմոց սնւրբ արա զիս Տէր և յօտա-
 րէն պահեա՛ զծառայս քո մարդասէր Տէր :

Ի ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցո՛ւք
 քնկալ Ֆեցո՛ և ողորմեա՛ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
 Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեա՛ :

ՔԱՐՈՉ

ՄԵՄ ԳԱՀՈՑ

Ըրթուեն մօռք և անզբօս խորհրդով
 կացցո՛ւք միաբան յաղօթս առաջի Տեառն
 մերոյ և փրկչին (ԵՒՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ : Հա-
 ւատով խնդրեսցո՛ւք 'ի նմանէ զՀրեշտակ
 խաղաղութեան՝ պահապան անձանց մերոց .
 որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ զմեօք , և ան-
 երկիւղ պահեսցէ զմեզ յամենայն հրեղէն
 նետից սատանայի՝ որ թռչի՝ 'ի տուէ . յի-
 րաց խաւարային գնացից 'ի գայթակղութե-
 նէ դիւին 'ի հաճարակ աւուր : (Յորմէ զգու-
 շութեամբ պահելով աղօթիւք և բարեխա-
 տութեամբ ամենայն սրբոց , շնորհեսցէ մեզ
 մարդասէրն Ըստուած՝ կեալ առաքինու-

Թեամբ 'ի փրկութիւն անձանց մերոց . 'ի պատիւ և 'ի փառս կենդանացուցիչ անուան իւրոյ : Եղիս Հաղորդութեան քնկալցո՛ւք 'ի լայնութեան միայնի Որդւոյն Աստուծոյ : կերպարանակից պանել զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ ըստ նմանութեան մարմնոյ փառաց իւրոց : Այսն զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւրոց Ճշմարիտն Աստուած ՀՅՈՍԹՈՍ ԻՔՐՍՏՅՈՍ Տէր մեր . կեցս և ողորմեմ :

Օ ժաման և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի Տեառնէ խնդրեցա՛ւք :

Ենորհեմ Տէր :

Օ հրեշտակ խաղաղութեան պահպան անձանց մերոց՝ 'ի Տեառնէ խնդրեցա՛ւք :

Ենորհեմ Տէր :

Օ քուսութիւն և զերդութիւն յանցանաց մերոց՝ 'ի Տեառնէ խնդրեցա՛ւք :

Ենորհեմ Տէր :

Օ սրբոյ խաչին մեծ և կարող զքրութիւն յօգնութիւն անձանց մերոց՝ 'ի Տեառնէ խնդրեցա՛ւք :

Ենորհեմ Տէր :

Եւ ևս միայն զայն շնորհաւ և սուրբ հոգւոյ մերոց՝ զՏէր աղաչեցա՛ւք :

Տէր ողորմեմ :

Քանզիս մեր և զմեանս Տեառն Եւ

առաջ առնակալին յանձն արտոցուք :

Բեզ Տեառնք յանձն եղիցուք :

Ողորմաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ
մեծի ողորմութեանք քում : աստացուք ամե-
նեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորման : Տէր ողորման : Տէր ողորման :

ԸՊՈԹՔ

Օգեցր մեզ Տէր Աստուած մեր զէն արդա-
րութեան : զօրաւոր և յաղթող լինիլ ընդ-
դէմ սատանայական պատերազմաց : և զամե-
նայն հրեղէն նետս նորա շնուցանելով՝ ան-
կասկած լիցուք յերաց խաւարային գնացից՝
'ի գայթակղութենէ գիւղն 'ի հասարակ ա-
ւուր : Եւ զգոտացեալք վայելչական տուրն-
ջեամբն՝ առաքինութեամբ կացցուք 'ի փր-
կութիւն անձանց մերոց : 'ի փառս և 'ի սլա-
տիւ որբոյ Երրորդութեանդ : այժմեա միշտ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Երկնաւոր խաղաղութեամբք քով պա-
րըպեալ պահեա զանձինս մեր Տէր զօրու-
թեանց : Մի ասն զի դու ես Աստուած խա-
ղաղութեան : և բաց 'ի քէն զայլ ոք ոչ գի-
տեմք : և զանսն քո ամիսազօր՝ կորզանք
յօգնականութիւն անձինց մերոց : Պայեմ
յերկրպագութիւնս մեր : և ուսն մեղապանք

դարդարութիւն ճշմարտութեան : Եւ գոհու-
թեամբ փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի
և զսուրբ Հոգիդ . այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ս Ե Ղ Վ Ո Ս

Տէր՝ մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս .
վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո Տէր՝
զի աղքատացաք յոյժ :

(Օգնեա՛ մեզ Աստուած փրկիչ մեր՝ վասն
ժառանգ անուան քոյ :

Տէր փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ զմեզս մեր
վասն անուան քոյ :

Ք Լ Ր Ո Ւ Ց

Ասն հիւանդաց և ամենայն վշտացե-
լոց՝ աղաչեսցուք զփրկիչն մեր ՔՐԻՍՏՈՍ . զի
ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւրում
և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդութիւնս
հոգւոց և մարմնոց ծառայից իւրոց . և կա-
տարեալ առողջութեամբ հասուցէ զամենե-
սեան 'ի մշտնջենաւոր և յանախտ կեանս :
Որ առաքեցաւ 'ի Հօրէ 'ի բժշկութիւն աղ-
դի մարդկան՝ միածին Որդին Աստուծոյ .
Տէր մեր և փրկիչ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ . կեց՛
և ողորմեա՛ :

ԱՂՈԹԻՔ

Փարատեան զցաւս և բժշկեան զհիւանդութիւնս 'ի ժողովրդենէ քուժմէ Տէր Աստուած մեր . և շնորհեան ամենեցուն զկատարեալ առողջութիւն՝ նշանաւ ամենայաղթ խաչիւ քով . որով բարձեր զտկարութիւն աղբի մարդկան , և գատապարտեցեր զթշնամին կենաց և փրկութեան մարդ : 'Աճեա կեանք մեր և փրկութիւն՝ բարերար և բազումողորմ Աստուած . որ միայն կարօղ ես թողուլ զմեզս՝ և մերժել զախտս և զհիւանդութիւնս 'ի մէնջ . որում յայտնի են պէտք կարեաց մարդ . պարդեիչդ բարեաց՝ պարգեան զառատ ողորմութիւն քո 'ի վերայ արարածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից . յորոց հանապազ փառաւորեալ դովի ամենասուրբ Երրորդութիւնդ . այժմ և միշտ և յաւի՛ :

Յիշեան Տէր զպաշտօն՝ : Բարերար և բազումողորմ՝ : Գ. Ի՞ր յէջ, 288—289 :

ՍԵՂՄՈՍ

Է՛ . Երանի որ խորհի զազգատն և զտնանկն . յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ . երանելի

առնէ զնա 'ի վերայ երկրի . և ոչ մասնէ
զնա 'ի ձեռս թշնամեաց իւրոց :

Տէր օգնական է նմա 'ի մահի՞նս ցաւոց
իւրոց . և զամենայն անկողինս նորա դարձու-
ցանէ 'ի Հիւանդութենէ նորա :

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ . բժշկեա՛ զան-
ձըն իմ . ես մեղայ քեզ :

Ար բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն,
ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հանգիցէ :

Ասացէ՛ Տեառն ընդունօղ իմ ես դու , ա-
պաւէն իմ Աստուած , և ես յուսամ 'ի նա :

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին . և
'ի բանիցն 'ի խռովութենէ :

'Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ . 'ի հո-
վանի թևոց նորա յուսասցիս :

Արպէս զէն շուրջ եղիցի զքե՛՜ ճշմարտու-
թիւն նորա :

Այ՛ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի . և ոչ
'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի տուէ :

Յիրէ՛ որ շրջի 'ի խաւարի . 'ի դայթակղու-
թենէ գիւին 'ի հասարակ աւուր :

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հազարք , և
բիւրք ընդ աջմէ քումմէ . և առ քեզ ինչ ոչ
մերձեսցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու . և
զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես . զի դու
Տէր յոյս իմ ես :

Օբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն . զի
 ոչ հասցեն առ քեզ չարք . և տանձանք մի
 մերձեսցին 'ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո՝
 'ի պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո :

'Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ . զի
 մի երբէք հարցես զքարի զոտն քո :

'Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես դու .
 և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և զվիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ , և փրկեցից զնա .
 հովանի եղէց նա , զի ծանեաւ զանուն իմ :

Կարդասցէ առիս՝ և ես լուայց նմա . և
 առ նմա եղէց 'ի նեղութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա . եր-
 կայն աւուրբք լցուցից , և ցուցից նմա ըզ-
 փրկութիւն իմ :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ Այժմ և միշտ և՛ :

ՔԱՄՈՒՅ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Խնդրեսցուք հաւատով 'ի Հօրէ վասն
 բաւութեան մեզաց և թողութեան յանցա-
 նաց . փրկելոյ զմեզ 'ի վշտաց և 'ի նեղու-
 թեանց . իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմու-
 թեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ ամե-
 նակալին . կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

ԵՂՈԹԻՔ

Հայր գթութեանց և Լստուած ամենայն
 փութարութեանց • որ փութարես զմեզ յա-
 մենայն նեղութեան մերում • լճւր և այժմ՝
 ձայնի պաղատանաց ծառայից քոց ընդունե-
 լով զաղաչանս մեր • Լնցս 'ի մէնջ զցասումն
 պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարու-
 թեամբ քով • 'Երեսն և լճւր մեզ՝ քաւեն
 և թճ զմեզս մեր • արժանաւորեա՛ գոհու-
 թեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ և
 ընդ սրբոյ Հոգւոյդ • Լսժմ և միշտ և յաւի-
 տեանս յաւիտենից • Լնն •

ԿԱՐԳ-ԷԻՌՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ԻՆՆԵՐՈՐԻ ԺԱՄՈՒՆ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ ԴԻԷՄՍ ՈՐԻՒՈՅՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ԱՅԼԵՒ

ՄԱՀՈՒԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱԿԱՆ ՀՈԳԻՈՅՆ ԱՌԱՆԴՄԱՆՆ

Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐԾՅՈՍ . ԼձԱն :
Հայր մեր որ յերկնս ես" ,
Օրհնեալ ՈՐԻՒԴ ՍՈՒՐԲ ԼՍՏՈՒԼԱԾ ՃԶՄԱՐԽՈ .
ԼձԱն :

ՍԱԳՄՈՍ

Է՛ . ՈՂՈՐՄԵԱՆ ԲՆԱԾ ԼՍՏՈՒԼԱԾ ԸՍՏՈ ՄԵԾԻ ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՆ քՈՒՄ . ԸՍՏՈ ԲԱՂՈՒՄ ԳԹՈՒԹԵԱՆ քՈՒՄ . քԱԼԵԱՆ ՂԱՆՕՐԷՆՈՒԹԻՆՆԱ ԻՄ :

ԼՂԱԼԵԼ ԼՈՒԱՆ ՂԻՍ ԵՄՆՕՐԷՆՈՒԹԵՆԷ ԻՄԱՅ .
Է 'Ի ՄԵՂԱԿ ԻՄՈԿ ՍՈՒՐԲ ԱՐԱ ՂԻՍ :

Օ ԱՆՕՐԷՆՈՒԹԻՆՆԱ ԻՄ ԵՍ ԻՆՃԷՆ ԳԻՏԵՄ ,
Է ՄԵՂՔ ԻՄ ԱՌԱՂԻ ԻՄ : ԳԻՒԴ ԵՒՆ , 329—331 :

Ե Ր Գ

ԻՆՆԵՐՈՐԻ ԺԱՄՈՒ ԱՒՈՒՐՆ

ՋԻԷ ԱՂԵՂԵՍ ՍԻՄԵՆՆԻ:

Չա՞րչարակցեա՞լ քեզ տի՛ւ լո՛ւսոյ ե-
րիւք ժա՛մի՛ւ խաւարելոյ՝ պայծառացեալ
յի՛ննե՛րորդի՛ն՝ ի տի՛պ լը՛րման մահո՛ւ ստուե-
րի՛ն . ջա՛նըդ լուսոյ մեծա՛պայ՛ծա՛ռ ա-
ւա՛նդե՛ցեր զճոգի՛դ առ ճա՛յր . ռա՛նիւ
կըցորդ քե՛զ ի՛ յերկի՛նս ըզմե՛զ ուղղեա՛
ճոգւո՛վ քոյի՛ն :

Ու՞նդարամետք սարսե՛ցա՛ն կապեալ ճո-
գի՛քն արձակեցա՛ն . վէ՛մք ի վի՛մդ պա՛տա՛
ռեցա՛ն ի տա՛պա՛նաց մեռեա՛լք յարեա՛ն .
տա՛րեքք երկրի՞ տատա՛նէ՛ի՛ն և աշխա՛րհի՛
սիւնք դողայի՛ն . բամբալքս առ քեզ պա՛-
ղա՛տեսցո՛ւք զի ը՛նդ արգարսըն գա՛սես
ցո՛ւք :

Ցո՞ւցեր յայնժա՞մ ըսքա՛նչե՛լի՛ս և այ
ժը՛մ մեզ ողորմեսցի՛ս . ւի՛ծեալ բնու՛թիւնս
քե՛ ո՛ղջացա՛ւ շնորհեա՛ ե՛ւ մեզ լինել ա՛ն
ցա՛ւ . փոխան մահո՛ւ քո կե՛նա՛րա՛ր կեցո՛
լըզմեզ Տէր բարերա՛ր . քեզ պաղատե՛մք սոտ՛-
ւաղա՛կէ՛ն յիշեա՛ լըմեզ յօ՛րն ա՛հագի՛ն :

ՄԵԳԹԵՆՔ

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ այս են .
'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր . և յօտա-
րէն պահեա՛ զծառայս քո մարդասէր Տէր :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցո՛ւք
ընկա՛լ կեցո՛ր և ողորմեա՛ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

ՔԱՄՈՋ

ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Սուրբ սրտիւ և հաստատուն հաւատով
կացցուք միաբան յաղօթս առաջի Տեառն մե-
րոյ և փրկչին (ՅԻՍԹԱՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ . ՅԷԼԵՐՈՎ
զմեծամեծս նորա զանչափ շնորհս . զհամ
քերութիւն կենսատու խաչին , և զհեղուձի
ազատեցուցիչ արեան նորա , և զսոցին նմանս
որ յայսմ ժամու վասն մեր մեղաւորացս կրեաց
նա : Եւ մեք զայս ամենայն զմտաւ տծելով՝
սրբեսցուք 'ի մեղաց զխորհուրդս՝ զբանս՝ և
զգործս մեր . կատարեսցուք զորքութիւն ան-
ձանց մերոց ահիւն Աստուծոյ : Մի յապա-
ղիցուք խառտովան լինիլ նմա զմեղս մեր և

խնդրել զթողութիւն մեղաց մերոց . զի մի կորիցիմք անապաշխար՝ զյաւիտենական կուրուստն : Այլ մինչդեռ ժամանակս 'ի ձեռս է , գործեսցուք զքարիս 'ի կեանս յայսոսիկ , օրինակ վարուց մերոց ունելով զամենայն սուրբս և զյալթօղ նահատակսն . որք միանգամ 'ի սկզբանէ հաճոյեղեն Տեառն և փրկչին բոլորեցունց : Որոց աղօթիւք և բարեխօսութեամբն՝ շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած՝ զհաճոյսն իւր և զօգուտն մեր խորհիլ միշտ և առնել , և անպատուժ պարգեացն հաղորդս գտանիլ : Օ որ խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած (ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ Տէր մեր , կեցո՛ւ և ողորմեա՛) :

Օ ժամն և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ : Օ հրեշտակ խաղաղութեան պաշտպան՝ : Օ քաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց՝ : Օ սրբոյ խաչին մեծ և կարօղ զօրութիւն՝ : Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ՝ : Օ անձինս մեր՝ : Ողորմեաց մեզ՝ :

ԱՂՈԹՎ

Տէր զօրութեանց՝ որ կամաւոր մահուամբ քով 'ի ժամուս յայսմիկ կենդանացուցեր զմեզ 'ի մեռելութենէ մեղաց մերոց , և բեռեցեր զկնիք դատապարտութեան մերոյ 'ի խաչին , և շնորհեցեր ազատութիւն ազգի

մարդկան 'ի ծառայութենէ ասպականութեան՝
յազատութիւն փառաց՝ Հեղմամբ արեան քո
սրբոյ : Ընկալ և այժմ զազաչանս մեր . և
յաջողեա մեզ՝ ուղիղ հաւաաով և առաքինա-
սէր վարուք՝ կեալ յայսմ աշխարհիս , և
արժանաւոր լինիլ յաւիտենական և երկնա-
յին ուրախութեանցն ընդ ամենայն սուրբս
քո . Եւ գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ
Հօր և սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Բաղումողսրմ Լստուած և Հաստիչ խաղա-
ղութեան՝ Հաստատեա զանձինս մեր քոյով
խաղաղութեամբդ . որով ունիս յիւրաքան-
չիւր կարգի զամենայն տրաքածս քո՝ ուղիղ
հրամանաւդ մատակարարելով . վասն զի՝ այդ
իսկ է կամք քո՝ խաղաղական և հոգեւոր սի-
րով կալ մեզ՝ առ միմեանս , և սպասել ար-
թուն մտք յայտնութեան միածնիդ Լստու-
ծոյ և փրկչիդ մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՎՐԻՍՏՈՍԻ : Ի-
բում արժանաւորք եղիցուք հանգիսիլ աճ
պովք ընդ առաջ Տեառն յօգս . զուարթե-
րես կացցուք յաջմէ քումմէ ընդ սուրբս և
ընդ սիրելիս անուանդ քո սրբոյ . և ժառան-
գեսցուք զպատրաստեալն՝ ի սկզբանէ աշխար-
հի սրբոց քոց զարքայութիւնդ : Եւ ընդ նո-
սին գոհանալով փառաւորեցուք զքեզ ընդ
Հօր և ամենասրբոյ Հոգւոյդ . այժմ և՛ :

ՍԱԳՄՈՍ

Տէր մի մատներ զմեզ խաղառ վասն անուանեղ քում սրբոյ . մի ցրեր զուխտս քո . և մի 'ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո 'ի մէջ :

Սասն Աբրահամու սիրելոյ քոյ , Խառակայ ծառայի քոյ , և Խարայէլի սրբոյ քոյ :

Տէր մի մատներ զմեզ խաղառ վասն անուանեղ քում սրբոյ . մի ցրեր զուխտս քո . և մի 'ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո 'ի մէջ :

ԵՐԳ

ՏԵԱԹՆ ՆԵՐՄԻՍԻ

Մա՛հապետին Աբրա՛համո՛ւ Հայցմամբ ընկա՛լ Տէր զաղաչա՛նս : Ե՛ւ ծառայի՛ն քում Սա՛հակայ խը՛նդըրուածովք 'ի՛ մեզ գըթա՛ : Բե՛նաստեսին Խ՛արայէլի՛ : Սէրով սրբոյն 'ի մեզ խնայեա՛ : Ե՛րեքսը՛րբեա՛ն երբ՛ւք սո՛ցի՛ն : Սը՛րբեա զհոգի՛ զմի՛տս և զմարմի՛ն :

ՔԱՐՈՉ

Ազաճեսցա՛ւք զինսատու փրկիչն մեր ՔՐԻՍՏՈՍ՝ որ կամաւոր խաչելու թեամբն իւ-

րով զարարածս փրկեաց . և Հեղմամբ արեան
խրոյ՝ զԹողութիւն շնորհեաց յուսացելոց
խրոց : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր .
կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

ԱՂՈԹՔ

Անկեալ առաջի քո բարերար և բազու-
ժողորմ՝ Աստուած՝ աղաչեմք ամենայն սրբ-
տիւք մերովք և խնդրեմք զԹութիւն 'ի քէն .
որպէս խոստացար ծառայից քոց և ասացեր ,
զամենայն զոր ինչ խնդրիցէք Հաւատով յա-
նուն Որդւոյ 'ի Հօրէ՝ տացի ձեզ : Շնոր-
հեա՛ւ և այժմ՝ Հաւատացելոցս 'ի քեզ , և
կատարեա՛ն 'ի բարի զխնդրուածս մեր . զի 'ի
քեզ եմք ապաւինեալ : Եւ քո առատ ողորմու-
թեամբդ մխիթարեա՛ն զմեզ 'ի կեանս յայսու-
սիկ , և առաջնորդեալ Հասո՛ յանճառ երկ-
նից արքայութիւնդ . 'ի փառաբանութիւն
և 'ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդութեանդ .
այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Յիշեա՛ն Տէր զպաշտօնն : Բարերար և բա-
զաւժողորմ՝ : Վ. Դ. ԴԷ՝ 288—289 :

ՍԵՂՄՈՍ

Ի՛նչ . Սիրեցի՛ր զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից
իմոց . զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս , և
ես յաւուրս իմ կարգացի առ նա :

Շրջեցան զինեւ երկունք մահու . և վիշաք
դժոխոց գտին զիս :

Օ նեղութիւն և զանձկութիւն գտի . և
զանուն Տեառն կարգացի :

Ո՛ր Տէր՝ փրկեա՛ զանձն իմ . ողորմած Աստ-
ուած մեր՝ ողորմի և պահէ զաղայս Տէր :

Ես խոնարհ եղէ՛ . և Տէր կեցոյց զիս . դարձ
անձն իմ՝ ի հանդիստ քո՛ զի Տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահուանէ , զաչս իմ
յարտասուաց . և զոտս իմ՝ ի գայթակղու-
թենէ . հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկրին
կենդանեաց :

Հաւատացի՛ զոր և խօսեցայ . և ես խո-
նարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի՝ ի զարմանալ իմում . թէ ամե-
նայն մարդ սուտ է :

Օ քնչ տաց տրիտուր Տեառն՝ ընդ ամե-
նայնի զոր և ետ ինձ :

Օ բաժակ փրկութեան ընկալայց . և զա-
նուն Տեառն կարգացից :

Օ աղօթս իմ Տեառն տաց՝ առաջի ամե-
նայն ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց
իւրոց . ո՛ր Տէր ես ծառայ քո եմ . ծառայ և
որդի աղախնոյ քոյ :

Հատեր զկապանս իմ , քեզ մոտուցից պա-
տարադ օրհնութեան , և զանուն Տեառն կար-
դացից :

Օ աղօթս իմ Տեառն տայ՝ առաջի ամե-
նայն ժողովրդեան նորա . 'ի գաւիթս տան
Տեառն՝ և 'ի մէջ քո իշրուսաղէմ :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազնիւք . գովե-
ցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :

Օ օրասցի ողորմութիւն նորա 'ի վերայ
մեր , և ճշմարտութիւն Տեառն մնասցէ յա-
ւիտեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ Այժմ և Վրշա՝ :

ԿԼԵՆՈՆ

ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

ՀԱՐԱԿԱՆ ԸՍՑ ՌԻԹ ԶԱՅՆԻՑՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՅՆ

ԱԶ . Ո՛ր ստեղծմամբ ը՛ստ պատկերի քո՛
Տէ՛ր պատուե՛ցե՛ր ը՛զմէ՛զ . ընկալ և՛ ա՛յժմ՝
ըզնընջե՛ցեա՛լսն 'ի քե՛զ ս՛լ զի՛շ հա՛ւատո՛ղ

Ե Ր Գ

ԻՆՆԵՐՈՐԻՒԻ ԺԱՄՈՒ ԱՒՈՒՐՆ

ՋԵՒՒ ԱՂԵՐԵՍ ՍԽԻՆԻՆ:

Չա՞րչարակցեա՜լ քեզ տի՛ւ լո՛ւսոյ ե-
րիւք ժա՛մո՛ւ խաւարելոյ . պայծառացեալ
յի՛ննե՛րորդի՛ն՝ ի տիպ լը՛րման մահո՛ւ ստուե-
րի՛ն . ջա՛նըդ լուսոյ մեծա՛պայծա՛ռ ա-
ւա՛նդե՛ցեր զՀոգի՛դ առ Հայր . ռահիւ
կըցորդ քե՛զ ի՛ յերկի՛նս ըզմե՛զ ուղղեա՛
Հոգւո՛վ քոյի՛ն :

Ո՞նդարամետլք սարսե՛լցա՛ն կապեալհո՛
գի՛քն արձակեցա՛ն . վէմք ՚ի վիմէդ պա՛տա՛
ռեցա՛ն ՚ի տա՛պա՛նաց մեռեա՛լք յարեա՛ն .
տա՛րերք երկրի՞ տատա՛նէ՛ի՛ն և աշխա՛րհի՛
սիւնք գողայի՛ն . բա՛մեալքս առ քեզ պա՛-
ղա՛տեսցո՛ւք զի ը՛նդ արգարսըն դա՛սես
ցո՛ւք :

Ցո՞ւցեր յայնժա՛մ ըսքա՛նչե՛լի՛ս և այ
ժը՛մ մեզ ողորմեսցի՛ս . ւիւծեալ բնութիւնս
քե՛ ո՛ղջացա՛ւ շնորհեա՛ ե՛լ մեզ լինել ա՛ն
ցա՛ւ . փոխան մահո՛ւ քո կե՛նա՛րա՛ք կեցո՛
լ՛զմեզ Տէր բարեբա՛ր . քեզ պաղատեմք ստա՛-
ւաղա՛կի՛ն յիշեա՛լ ըլմեզ յօ՛րն ա՛հագի՛ն :

ՄԵԳԹԵՆՔ

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ այս են .
'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր . և յօտա-
րէն պահեա՛ զծառայս քո մարդասէր Տէր :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցո՛ւք
ընկալ կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

ՔԱՄՈՋ

ՄԵԾ ԳԱՀՈՑ

Սուրբ սրտիւ և հաստատուն հաւատով
կացցուք միարան յաղօթս առաջի Տեառն մե-
րոյ և փրկչին ՅԻՅՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ . Յիշելով
զմեծամեծս նորա զանչափ շնորհս . զհամ-
բերութիւն կենսատու խաչին , և զհեղուձի
ազատեցուցիչ աքեան նորա , և զսոցին նմանս
որ յայսմ ժամու վասն մեր մեղաւորացս կրեաց
նա : Եւ մեք զայս ամենայն զմտաւ տծելով՝
սրբեսցուք 'ի մեղաց զխորհուրդս՝ զբանս՝ և
զգործս մեր . կատարեսցուք զորբութիւն ան-
ձանց մերոց աշխիւն Աստուծոյ : Ս'ի յապա-
ղիցուք խոտորովան լինիլ նմա զմեղս մեր և

խնդրել զԹողութիւն մեղաց մերոց . զի մի կորիցիմք անապաշխար՝ զյաւիտենական կորուստն : Այլ մինչդեռ ժամանակս 'ի ձեռս է , գործեսցուք զբարիս 'ի կեանս յայտոսիկ , օրինակ վարուց մերոց ունելով զամենայն սուրբս և զյաղթող նաՀատակսն . որք միանգամ 'ի սկզբանէ Հաճոյեղեն Տեառն և փրկչին բոլորեցունց : Որոց աղօթիւք և բարեխօսութեամբն՝ շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած՝ զհաճոյսն իւր և զօգուտն մեր խորհիլ միշտ և առնել , և անպատում պարգեւացն Հաղորդս գտանիլ : Օ որ խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ Տէր մեր , կեցս և ողորմեա :

Օ ժամն և զառաջակայօրս խաղաղութեամբ անցուցանել" : Օ Հրեշտակ խաղաղութեան պաՀապան" : Օ քաւութիւն և զԹողութիւն յանցանաց" : Օ սրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն" : Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ" : Օ անձինս մեր" : Ողորմեաց մեզ :

ԱՂՕԹՎ

Տէր զօրութեանց՝ որ կամաւոր մահուամբ քով 'ի ժամուս յայսմիկ կենդանացուցեր զմեզ 'ի մոռելութենէ մեղաց մերոց , և բեռեցեր զինիք դատապարտութեան մերոյ 'ի խաչին , և շնորհեսցեր աղատութիւն ազգի

մարդկան՝ ի ժառայութենէ ապականութեան՝
յաղաատութիւն փառաց՝ Հեղմամբ արեան քո
սրբոյ : Ընկալ և այժմ՝ զաղաչանս մեր . և
յաջողեա՛ մեզ՝ ուղիղ Հաւատով և առաքինա-
սէր վարուք՝ կեալ յայսմ աշխարհիս , և
արժանաւոր լինիլ յաւիտենական և երկնա-
յին ուրախութեանցն ընդ ամենայն սուրբս
քո . Եւ գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ
Հօր և սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և յաւի՛ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Բաղումոյնրմ Լստուած և Հաստիչ խաղա-
ղութեան՝ Հաստատեա՛ զանձինս մեր քոյով
խաղաղութեամբդ . որով ունիս յիւրաքան-
չիւր կարգի զամենայն տրտրածս քո՝ ուղիղ
Հրամանաւդ մատակարարելով . վասն զի՛ այդ
իսկ է կամք քո՝ խաղաղական և Հոգեւոր սի-
րով կալ մեզ առ միմեանս , և սպասել ար-
թուն մտք յայտնութեան միաժնիդ Լստու-
ծոյ և փրկչիդ մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՎԵՐԻՍՏՈՍԻ : Ու-
րում արժանաւորք եղիցուք հանդիպիլ աճ-
պովք ընդ առաջ Տեառն յօդս . զուարթե-
րես կացցուք յաջմէ քումմէ ընդ սուրբս և
ընդ սիրելիս անուանդ քո սրբոյ . և ժառան-
գեսցուք զպատրաստեալն՝ ի սկզբանէ աշխար-
հի սրբոց քոց զարքայութիւնդ : Եւ ընդ նո-
սին գոհանալով փառաւորեցուք զքեզ ընդ
Հօր և ամենասրբոյ Հոգւոյդ . այժմ և՛ :

ՍԱՂՄՈՍ

Տէր մի մատներ զմեզ խալառ վասն անուանեղ քում սրբոյ . մի ցրեր զուխտս քո . և մի 'ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո 'ի մեզ :

Վասն Աբրահամու սիրելոյ քոյ , Իսահակայ ծառայի քոյ , և Իսրայէլի սրբոյ քոյ :

Տէր մի մատներ զմեզ խալառ վասն անուանեղ քում սրբոյ . մի ցրեր զուխտս քո . և մի 'ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո 'ի մեզ :

ԵՐԳ

ՏԵՐՈՆ ՆԵՐՍԻՍԻ

Մահապետին Աբրահամի՛ն Լայցմամբ ընկա՛լ Տէր զաղաչա՛նս : Ե՛ւ ծառայի՛ն քում Սահակայ խընդրուածո՛վք 'ի մեզ գըժա՛ն : Բե՛նաստեան Ի՛սրայէլի՛ : Սիրով սրբոյն 'ի մեզ խնայեա՛ն : Երեքսը՛րբեա՛ն երի՛ւք սո՛ցի՛ն : Սըրբեա զհոգի՛ զմի՛տս և՛ զմարմի՛ն :

ՓԵՐՈՉ

Աղաչեսցա՛ւք զկենսատու փրկիչն մեր Քրիստոս՝ որ կամաւոր խաչելութեամբն իւ-

րով զարարածս փրկեաց . և Հեղմամբ արեան
խրոյ՝ զԹողութիւն շնորհեաց յուսացելոց
խրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր .
կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

ԱՂՕԹՔ

Անկեալ առաջի քո բարերար և բազու-
մողորմ Աստուած՝ աղաչեմք ամենայն սրբ-
տիւք մերովք և խնդրեմք զԹողութիւն 'ի քէն .
որպէս խոստացար ծառայից քոց և ասացեր ,
զամենայն զոր ինչ խնդրիցէք Հաւատով յա-
նուն Որդւոյ 'ի Հօրէ՝ տացի ձեզ : Շնոր-
հեա՛ւ և այժմ՝ Հաւատացելոցս 'ի քեզ , և
կատարեա՛ն 'ի բարի զխնդրուածս մեր . զի 'ի
քեզ եմք ապաւինեալ : Եւ քո առատ ողորմու-
թեամբդ միտարեա՛ն զմեզ 'ի կեանս յայտ-
սիկ , և առաջնորդեալ Հասո՛ յանձառ երկ-
նից արքայութիւնդ . 'ի փառաբանութիւն
և 'ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդութեանդ .
այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

(Յիշեա՛ն Տէր զպաշտօնն՝ : Բարերար և բա-
զումողորմ՝ : Գ.Ի՝ * 182, 288—289 :

ՍԵՂՄՈՍ

Է՛ի . Սիրեցի՛ դի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից
իմոց . զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս , և
ես յաւուրս իմ կարգացի առ նա :

Շրջեցան զինև երկունք մահու . և վիշտք
դժոխոց գտին զիս :

Օ նեղութիւն և զանձկութիւն գտի . և
զանուն Տեառն կարգացի :

Ո՛ Տէր՝ փրկեա՛ զանձն իմ , ողորմած Աստ-
ուած մեր՝ ողորմի և պահէ զտղայս Տէր :

Ես խոնարհ եղէ՝ և Տէր կեցոյց զիս . դարձ
անձն իմ՝ ի հանգիստ քո՛ զի Տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահուանէ , զաչս իմ
յարտասուաց . և զոտս իմ՝ ի գայթակղու-
թենէ . հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկրին
կենդանեաց :

Հաւատացի՛ զոր և խօսեցայ . և ես խո-
նարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի՛ ի զարմանալ իմում . թէ ամե-
նայն մարդ սուտ է :

Օ քնչ տաց տրիտուր Տեառն՝ ընդ ամե-
նայնի զոր և ետ ինձ :

Օ բաժակ փրկութեան ընկալայց . և զա-
նուն Տեառն կարգացից :

Օ աղօթս իմ Տեառն տաց՝ առաջի ամե-
նայն ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց
խւրոց . ո՛ր Տէր ես ծառայ քո եմ . ծառայ և
որդի աղախնոյ քոյ :

Հատեր զկապանս իմ , քեզ մատուցից պա-
տարագ օրհնութեան , և զանուն Տեառն կար-
դացից :

Օ աղօթս իմ Տեառն տայ՝ առաջի ամե-
նայն ժողովրդեան նորա . 'ի գաւիթս տան
Տեառն՝ և 'ի մէջ քո իջրուսաղէմ :

(Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազինք . գովե-
ցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :

Օ օրասցի ողորմութիւն նորա 'ի վերայ
մեր , և ճշմարտութիւն Տեառն մնասցէ յա-
ւիտեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ Այժմ և միշտ :

ԿԼՆՈՒՆ

ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

ՀԱՐԱԿԱՆ ԸՍՑ ՌԻԹ ԶԱՅՆԻՑՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՅՆ

ԱՁ . Ո՛ր ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո՝
Տէր պատուեցե՛ր ըզմէ՛զ . ընկալ և՛ ա՛յժմ՝
ըզնընջե՛ցեա՛լսն 'ի քե՛զ մէջի՛ զհա՛ւատո՛վ

ըստ մեծիկ՝ քո՛ւմ ո՛գո՞րմութեա՛ն : Ո՛ր
շարժո՞ք սուրբ Հոգւոյն լիւսաւո՞րեցե՛ր .
յիշատակի՛ իւրեանց զհոգիս նոցա՛ ընկա՛լ
մա՛րդասէ՛ր . ըստ մե՛ : Ո՛րք Հաղորդեցա՛ն
մա՛րմոյ՛ և՛ արեան՛ քո՞ Տէ՛ր . Հանգո՞
զհոգիս նոցա ընդ սո՛ւրբբա քո Քրի՛ստոս
Լստըուած . քանզի գի՛կեք սուրբա՛րեան
քո ե՛ն : Սի՛ւնն օրհնեա՛լդ ՚ի՛ կա՛նայ .
մայր և՛ միշտ կոյս և՛ խմանալի՛ լոյս . ծը՛
նող արա՛րչի՛ն մերոյ անդա՛դար բա՛րե՛
բանմացուք :

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

ԱԿ . Երաբի՛չ Լստըուած և ըստեղծի՛չ անձ
գի մա՛րդկա՛խն . մի՛ անտես առնե՛ր զնրն
ջե՛ցեալսն մե՛ր . անգո՛ զհոգիս նո
ցա՛ ընդ սո՛ւրբբա քո : Ո՛րդիդ միա՛ծի՛ն
յարութիւն տի՛եղերա՛խց . մի՛ անտես
առ՛ : Հոգիդ ճըշմարիտ մը՛ խիթարի՛չ ար՛
գաւորա՛խց . մի՛ անտես առ՛ : Հոգւոյն
ըգգե և ճովանացեա՛լ միայն Սըրբուհի՛ .
ծընար ըղձա՛նն Լստըուած զտնձա՛ւե
լոյ՛ չօր ծընդւնդ . և՛ յայտնեցա՛լ միու
թիւն Ի՛րրորդութեա՛ն :

ԵՐԿՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

ԲԶ. Ո՛ր կոչեցեր առ քեզ Տէ՛ր ըզտին՝ զե՛ր
 աննայն . ընկալ ըզմե՛ր ըզննջեցեա՛լսն՝ Ի՛
 դո՛ղ հայրապետին Ա՛բրահամն . ո՛ղոր
 մա՛ծ Տէ՛ր փը՛րկի՞չ և՛ բարերա՛ր : Ո՛ր
 Թո՛ղ լինեանց ետ տըւո՛ղ Ա՛ստը ոււա՛ծ . Թող
 ըզմե՛ղըս մեր նը՛նջեցելոցն . կա՛րօ՛ղ յա՛մն
 նայնի՛ և հըզօ՛ր . ո՛ղոր՛ : Ո՛ր լո՛ւսնատու ետ
 տին՝ զերա՛ց ՔՐԻՍՏՈ՛Ս Ա՛ստը ուա՛ծ . լո՛ւսա
 ւորեա՛ և՛ ըզմե՛ր ըզննջեցեա՛լսն լո՛ւսով
 երանա՛ւէ՛տ զըւարթնո՛ցն . ո՛ղորմա՛ծ՛ :
 Հո՛յս մե՛ր և ա՛յա՛ւէ՛ն մա՛յր Տե՛առն և՛
 կո՛յս առ՛ւրբ . ո՛ր հո՛ւր Ա՛ստու աժո՛ւլ թեա
 նըն ո՛չ բո՛ցակիցեա՛ց զքո՛ սո՛ւրբ զորովա՛յն .
 բա՛րեխօսեա՛ ա՛ռ Տէ՛ր վառը՛ն մերո՛յ
 փը՛րկութեա՛ն :

ԱԿԱՅԻ ԿԱՂՄ

ԲԿ. Ո՛ր Որդիդ ետ և լա՛նդ Ա՛ստը ուա՛ծ
 հա՛ւասա՛րա՛կից ընդ Հօ՛ր յէ՛նթ թեան . ա՛ռ
 քե՛զ կա՛րգամբ մարգասէ՛ր . հա՛նդ ո՛ղ
 դի՛մս նը՛նջեցելո՛ց մե՛ք ընդ սո՛ւրբըս քո՛ :
 Ո՛ր Թե՛ր յերկնի՛ց վառը՛ն մե՛ր . զառա՛
 ջը՛նն առեր զյանցա՛նսն Ա՛դամայ . մե՛ր ո՛ղ

Ինձ թեամբ բարձե՛ր 'ի վերայ խա՛չի՛ն
անա՛րատ ձե՛ռօք . հա՛նգո՛' : Ո՛ր լժժե՛ր
զիշխանութի՛ւն մա՛հո՛ւ . կա՛մաւորա՛կան
մահուա՛մբ քո Վարձ՝ ՍՏՈ՛Ս . բա՛նաւո՛րաց
զազաչա՛նս առա՛ջի՛ քո հեղեա՛լ մաղթե՛մք .
հա՛նգո՛' : Տի՛րո՛ւ Հի ա՛նա՛րատ մայր Տե՛առն
ե՛ կոյս Ս՝արեա՛մ . Վարձ՛բէա՛կան աթո՛ռ
ըզքե՛զ տե՛սաք 'ի յե՛րկրի՛ . բա՛րեխօսեա՛
ա՛ռ Տէր վա՛սը՛ն մերո՛յ փը՛րկութեա՛ն :

ԵՐՐՈՐԻ ԶԱՅՆ

ԳԶ . Հայր բա՛րեգո՛ւթ ո՛ր գը՛թա՛ցար 'ի
յա՛ղգս ո՛րդւոց մարդկա՛ն . առաքե՛ցե՛ր ըզ
միածի՛նդ 'ի՛ փը՛րկութի՛ւն . յի՛շեա՛ զհո՛
գի՛ս նընդեցե՛լոց մերո՛ց . և հոնգո՛ընդ ս՛ուր
բը՛ս քո՛ : Ո՛րդի՛դ մի՛ածի՛ն ո՛ր յա՛րեարդ
'ի մե՛ռելո՛ց . 'ի միւսանդա՛մ գալը՛ստեա
նըն քո՛ յա՛րութիւն մեղխո՛ստացա՛ր . յի՛շ՝
հո՛գի՛դ ճը՛շմարիտ մը՛խի՛թարիչ սրգա՛ւո
րաց . ա՛ղաչանօ՛ք սուրբ Ա՛ստուածածնին
և ա՛մե՛նայն քո՛ց սրբո՛ց . յի՛շ՝ 'ի՛ բա՛
րե՛խօսութիւ՛ն փո՛ւթա՛ցիր մեղ սո՛ւրբ
Ա՛ստուածածի՛ն . առ 'ի փը՛րկե՛լ ըզժո՛ղո
վճարդս 'ի՛ մեղա՛յց ե՛լ յապակա՛ն ո՛ւթենէ՛ :

ԱՒԱԳ ԿՈՂՄ

ԳԿ. (Յանսկըզընական ծոցոյ չօր խոնարհեալ Բանըզ մարմնացա՛ր 'ի կո՛ւսէ՛ն վա՛սըն փըրկո՛ւթեան մերո՛յ . ա՛ղաչեմք ըզքե՛զ . զնընջեցեա՛լսըն մեր 'ի՛ քե՛զ ուզե՛ղ հաւատով . յի՛շեա՛մ Տէ՛րհա՛ր յորժամ գա՛ս թա՛գաւորո՛ւթեամբըզ քո՛ : Ա՛նո՛խակալ քա՛ղցրո՛ւթեամբ՝ Որդի՛ Աստուծոյ . հա՛ճեցար բա՛ռնալ ըզմեզս աշխա՛րհի՛ քո խա՛ջելութեամբն . ա՛ղա՛ : Այ՛մաւորական մահուամբ քո լո՛ւծե՛ր զերկո՛ւնըս մահու . Է՛ արժանի արարե՛ր թո՛ղնութեան յանցա՛նաց քաւի՛չ քո արեամբ . ա՛ղա՛ : Ո՛ր փոխանակ մեղա՛ւորաց ըզմե՛ռանի՛լ յա՛նձն առե՛ր . իջանելով 'ի՛ դըժոխըս փըրկեցեր 'ի մեղսա՛սէ՛ր բանտէ՛ն ըզգերեալսն . ա՛ղա՛ : Բա՛րե՛բանեմք զա՛նչա՛փ քո՛ զմարդա՛սիրութի՛ւնդ . ո՛ր երեքօրեայ յա՛րուցեալ զկենդա՛նութի՛ւն պա՛րգե՛եցե՛ր աշխարհի՞ . ա՛ղա՛ : Մա՛քուր Է՛ ա՛նբի՛ծ կոյս յե՛տ ծընընդեա՛ն . ո՛ր մարմնով ծընար զա՛րձա՛կօղն 'ի կա՛պից մահու . բա՛րեխօ՛ս լեր վա՛սն անձա՛նց մերոյ . փըրկել 'ի սպա՛ռնալեա՛ց զհիննոյն :

ԶՈՐՐՈՒ ԶԱՅՆ

ԴԶ. Երբ ձեր հարկանի փող զգալիս տեսնեք Տէր . յայնքեմ զարհուրեալ զողան անբարեք ի յահէքում մէք . անգամք ըզքեզ փրկիչ . հանգուեք ըզմեր ըզննեցեալն ընդ սուրբն քո . ո՛ր միայնդ ես բազումնորմ : Եւ հարեկ լուսոյ ծագման քո Տէր . ցընծան դառն անաքի նեացն ի վերայ լուսեղէն անպոյն . անգամք ըզքեզ փրկիչ . հանգուեք ըզմեր ըզննեցեալն ընդ սուրբն քո . ո՛ր միայնդ ես բազումնորմ : Անոխակալ բազմագոյն ո՛րորմ Տէր . մի անտես առնեք ըզմեղուցեալքն յահագիւն անունն . ո՛ր մի : Ո՛ր իջնի ի յերկնից և մարմնալցար ի սուրբ կուսէն . անճառելի քոյն ծնընդեամբդ , և զիս մի անտես առնեք . այլ պահեալ պատուական և սուրբ խաչիւ քո :

ՎԵՐԶ

ԴԿ. Ո՛ր Թագաւորդ ես յաւիտենից ՎԵՐՍՈՒ Աստուծա . ընկալ ըզծառայն քո ի

բարի՝ ե՛լ շնորհեա՛ն ի՛ յա՛ջակողմեա՛ն
 քո՛ւմ դա՛սիլ : Ո՞ր ունի՛ս իշխանու՛թի՛ւն
 մահո՛ւ և կենաց . հանգո՛ զհո՛գիս քո՞ց
 ծանայից . ե՛լ : Յո՞րժամ կարգի՛ աթո՛ռ
 Տէրութեա՛նը՛դ քո . և հաստա՛տի՛ ատեան
 դա՛տաստա՛նի՛ն . յայնժա՛մ խը՛նայեա՛ն ի
 ծա՛ռայս քո՛ . ե՛լ : Լ՛մէ՛նօրհնեա՛լ Լ՛ստ-
 ուածամա՛յր Սա՛րիամ . Քե՛րո՛վքէ՛ական
 աթո՛ռ ա՛րարչի՛ն մե՛րոյ տընօ՛րէնութեա՛ն
 զո՞ր երանե՛ծն ամենա՛յն ազի՛ւնք հա՛-
 նապա՛ղ :

ՄԵ ԳԹԱՆՔ

Հոգւոցն հանգուցելոց ՎԲԻՍՏՈՍ Լստ-
 ուած՝ արա՛ հանգիստ և ողորմութիւն . և
 մեզ մեղաւորացս շնորհեա՛ զթողութիւն յան-
 ցանաց :

ՎԵՐՈՋ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Ասն հանգուցեալ Հոգւոցն աղաչես-
 ցուք զփրկիչն մեր ՎԲԻՍՏՈՍ . զի զնոսա ընդ
 արդարսն դասեսցէ՛ և զմեզ կեցուցէ շնոր-
 հիւ ողորմութեան իւրոյ : Լ՛մենակա՛լ Տէր
 Լստուած մեր կեցո՛ և ողորմեա՛ն :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

ԼՂՕԹԻՔ

ՎԲՐԻՍՏՈՍ Որդի Լստուծոյ անոխակալ
 և բարեգութ՝ գթն քո արարչական սիրովդ
 'ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց : Յի-
 շեմ յաւուր մեծի գալստեան արքայութեան
 քոյ : Լնն արժանի ողորմութեան քաւութեան
 և թողութեան մեղաց : Դասաւորեալ պայ-
 ծառացն ընդ սուրբս քո յաջակողման դա-
 սուն : Օ՛ի դու ես Տէր և արարիչ ամենե-
 ցուն՝ դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց : Եւ
 քեզ վայել է փառք իշխանութիւն և պատիւ՝
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :
 (Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՎԲՐԻՍՏՈՍ, Լնն :
 Հայր մեր որ յերկինս ես) :

ՄԼՂԹՎՆԻՔ

ՁՍ ազմոսերգութիւնս և զազաչանս ըն-
 կալցի մարդասէրն Լստուած 'ի հաճոյս բա-
 րերար կամաց իւրոց : մեր մեղացն և բազում
 յանցանացն թողութիւն շնորհեսցէ , 'ի չա-
 րեաց փրկեսցէ , 'ի մեղաց պահեսցէ , և նմա
 փառք յաւիտեանս . Լնն :

(Օրհնեալ Թագաւորութիւնն Հօր և
 Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ և յա-
 վիտեանս յաւիտենից . Լնն :

ԺԱՄԱՐՈՒՏՔ

ԸՍՑ ՊԱՏՇԱՃԻ ԱՒՈՒՐ

Պ Ա Հ Ո Ց

ԲԸ. } **Ո**ր 'ի Հօրէ առաքեցար փրկիչ՝ և
ԳԸ. } մարմնացար 'ի սրբոյ կուսէն . որ
ԵԸ. } վասն մեր 'ի յերկնից իջեր և լուսաւորեցեր
զտիեզերս : ( ) Խաղաղութիւն քո տօւր մեզ
Տէր՝ որ խաղաղութեանց ես թագաւոր .
զխաղաղութիւն և զողորմութիւն՝ որ յամե-
նայնի ես կարօղ մարդասէր :

ԴԸ. } **Ո**ր ըստ ամենայն միտս անցանես . զխա-
ՈՒՐ. } �ղաղութիւն քո Լստուած տօւր մեզ հանա-
պազ՝ զքեզ աղաչեմք :

ԿՒՐ. **Ս**իածին Որդի և Խանդ Լստուած և
անմահ էութիւն , որ յանձն առեր մարմ-
նանալ 'ի սրբունչոյ Լստուածածնէն և 'ի
միշտ կուսէն . անփոփոխելիք մարդ եղեալ
խաչեցար ՎՐԻՍՑՈՍ Լստուած մեր մահուամբ
զմահ կոխեցեր . մինդ 'ի սրբոյ Երրորդու-
թենէն՝ փառաւորակից ընդ Հօր և սրբոյ
Հոգւոյն՝ կեցօ զմեզ :

ԾՆՆԴԵԱՆ
ԵՒ
ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ
Ըստ Գոգալի Տօնացոյին :

Աստուածածին անհարսնացեալ՝ զԼանն անսկիզբն յղացար և զԱստուածն անխմանալի ծնար . զանպարագրելին՝ ի գիրկս քո բարձեր . նմա անգաղար բարեխօսեալ վասն անձանց մերոց :

Աստուածածին զքեզ խոտով անեալ երկրպագէ Եկեղեցի ուղղափառաց . քանզի՝ ուր Վերովբէքն բազմաչեայք և աթոռք հրանիւթք և վեցթեան Սերովբէքն նայիլ ոչ իշխէին , կրեցեր անսերմնապէս զանապահանումն ի յարգանդի քում որպէս աղախին զՏէր . և ծնար որպէս զմարդ զԱստուածն բոլորից զմարմնացեալն առ ի քէն զանձառ զԼանն ի փրկութիւն աշխարհի և կեանք անձանց մերոց :

Աղաչեմք քեզ սուրբ կոյս Սարիամ Աստուածածին՝ բարձրելոյն զօրութեամբն հովանաւորեալ և սուրբ Հաբլոյն եկաւորութեամբն լուսաւորեալ , որ զամենայն գոյութեանց ստեղծէն յղացեալ ծնար անձառապէս . մարմնացելոյն առ ի քէն բարեխօսեալ կեցուցանել զանձինս մեր :

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ •

Երունին այսօր Սիմէոնի՝ Հոգւոյն գայր 'ի տաճարն՝ երեւելով Քերովբէիցն վեհագոյն , զի որոց թեօքն սաւառնեալ ոչ իշխէին հայիլ 'ի յահել փառացն , սա 'ի գիրկս իւր բարձեալ համբուրէր համարձակապէս և գգուէր որպէս զմանուկ , և աղերսելով հայցէր արձակիլ 'ի խաղաղութիւն :

Անկղքնական Բանդ Աստուած 'ի վերջին աւուրս յանձն առեր լինիլ մարդ 'ի կուսէն . և արարիչդ յաւիտենից՝ փակեցար ընդ ժամանակաւ , սուրբ Տէր զօրութեանց և անկարօտ մաքրութեանց . եկիր 'ի տաճարն քառասնօրեայ , զօրինացն կատարեցիր զարդարութիւն : Օ որ բարձեալ Սիմէոնի զանպարագրելիդ 'ի գիրկս իւր հայցէր , որ արձակիչդ ես կապելոց՝ արձակեա՛ զիս 'ի խաղաղութիւն : Ասնորոյ՝ ընդ ծերունւոյն Սիմէոնի վերագոչեմք առ քեզ Տէր , սուրբ՝ սուրբ՝ Տէր զօրութեանց , լի են երկինք և երկիր փառօք քովք 'ի փրկութիւն մեզ : ԲՐԻՍՏՈՍ Աստուած փառք քեզ :

ՂԱԶԱՐՈՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՁԴ ազարու ննջումի՝ որպէս կանխադէտ յառաջ՝ ասէիր . որ և 'ի Բիթանիա յառա-

Յէիր՝ զի յարուսցես զսիրելին քո : Արդ՝ և մեք գոչելով ասեմք , օրհնեալ որ դաս 'ի չարչարանս կամաւ Հօր՝ 'ի փրկութիւն անձանց մարոց :

Յորժամ եկեալ կենարարդ 'ի գերեզմանն Ղազարու . յորժամ եկեալ կենարարդ 'ի գերեզմանն Ղազարու . աւետաւոր ձայնիւդ աղաղակէիր ասելով՝ Ղազարէ՛ արի եկ արտաքս : Իսկ մեռեալն 'ի գերեզմանէն յարեաւ . և նոյն ինքնդ զանմահութեան պարգևսդ ետուր սիրելւոյդ , և Աստուածային ձայնիւդ 'ի գերեզմանէն կոչեցեր : Այսանորոյ՝ և մանկունք Եբրայեցւոց ոստովք օրհնէին զանմահ թագաւորութիւն քո : Անդ նոսին և մեք ասեմք , Ովսաննա՛ օրհնեալ է գալուստ քո . օրհնութիւն 'ի բարձունս , օրհնեալ որ գալոցդ ես անուամբ Տեառն :

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ

Յնժա՛ Երուսաղէմ՝ և զարդարեա՛ զառաքաստ քո Սիովն . քանզի՛ ահա թագաւոր քո 'ԲՐԻՍՅՈՍ նստեալ 'ի յաւանակի նորոյ՝ հեղութիւն ցուցանելով գայ մտանէ յառաքաստ քո : Եւ մեք աղաղակեմք , Ովսաննա՛ օրհնեալ եկեալ 'ի յանուն Տեառն . որ ունի զմեծ զողորմութիւն :

ԶԱՏԿԻ

ՔՐԻՍՅՈՍ յարեալ 'ի մեռելոց • մահ-
ուանք զմահ կոխեաց • և յարութեամբն իւ-
րով մեզ զկենսս պարգեւեաց • նմա փառք յա-
ւիտեանս • Ամէն :

ՅԻՆԱՆՑ

Ահաւոր և սքանչելի է խորհուրդ փր-
կութեան մերոյ • որ անսկիզբն 'ի Հօրէ անձա-
ռաբար մարմնացաւ 'ի կուսէն • խաչի համբե-
րելով և կամաւոր մահուամբն իւրով զկեն-
դանութեան մեզ պարգեւեաց շնորհս :

Քանզի յարեալ 'ի մեռելոց ՔՐԻՍՅՈՍ
Աստուած յաւիտենից՝ արարիչ և յարու-
թիւն Թիւն Թիւն մարդկան • զոր օրհնեն անդա-
դար զինուորութիւնք հրեշտակաց և ամենայն
զուարթիւնք երկնից : Անդ որս գոչելով ա-
սեմք փառք սոսկալի յարութեան քո Տէր :

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Հիացան վերնական բազմութիւնքն տե-
սանելով զքեզ 'ի հրեղէն կառս բազմալ՝
սարսեալ ասէին • ով է դա որ դիմեալ գայ
յԵզովմայ • և եկեալ մտանէ փառօք 'ի փա-
ռըս • Տէր փառք քեզ :

Որ յանպատում ամօռնստիս և յանմարմնոցն զերօրհնիս, անհասանելի Բանդ Աստուած 'ի յերկրի երևեցար ճշմարիտ մարդ. զտնորէնութեանն կատարեալ զխորհուրդ, խաչի և մահու համբերեցեր. և զհրաշալի ըզյարուծիւնդ քո ցուցեր հզօր զօրութեամբ. այսօր համբարձար փառօք 'ի յերկինս և զիւսածին մարմինդ քո հրաշափառապէս լուսազարդեցեր՝ զոր տեսեալ Եսայիաս՝ նախաձայնեալ ասէր, որ զէ սա որ դիմեալ գայ յերկրէ, հիացեալ պետութեանց երկնից գոչէին առ միմեանս, համբարձէք իշխանք զգործնս ձեր 'ի վեր, և մոցէ թագաւոր փառաց: Արդ՝ որ յամենայնի կարողդ ես և հզօր, շնորհեաւ և մեզ հանդիպիլ քեզ ամպովք 'ի միւսանդամ քո գալստեանդ. որ միայնդ ես մարդասէր:

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Աստուած զքեզ խոստովանիմք զսուրբ Հոգիդ և երկիրպագանեմք. որ ես պատճառ կենդանութեան եղելոցս և խաղաղարար աշխարհի. որ զտգիտութիւն աշակերտացն բազում գիտութեամբ լցեր, և 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ անձառելեօք ցուցար նոցա. պղաղակեմք Տէր խնայեաւ և կեցո՞ղմեզ: ԲԸ. Այսօր 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ

հանգեալ յառաքեալսն՝ լուսաւորելով զնո-
սա . և այժմ՝ աղաչեմք զքեզ սուրբ Հոգիդ
Աստուած, որ ես պատճառ կենդանութեան
եղելից և խաղաղարար աշխարհի, խնայեալ
և կեցն զմեզ :

ԳԸ. II ասնորոյ և մեք զՀոգիդ սուրբ Աստ-
ուած ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միասնական
խոստովանիմք . և հայցեմք մեզ 'ի վերնատու-
ողէդ զՀոգւորական խաղաղութիւնդ . Տէր
ժառք քեզ :

ԳԱՅԾԱՌԱԿԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Երևի Տէրդ այսօր աշակերտացն 'ի Թա-
բօրական լերինն . և աշակերտացդ զարհու-
րեալք ազաղակէին ասելով . արասցնէք երիս
տաղաւարս՝ մի Տեառնդ, և մի Սովսիսի և
մի Եղիայի : Արդ՝ և մեք բանաւոր հօտքս եր-
գեմք ընդ քո ճշմարիտ վկայիցդ . առաքեալ 'ի
մեզ զլոյս քո շնորհացդ 'ի քոյ միւսանդամ
գալստեանդ և կեցն :

ԽԱՉԻ

Առաջի պատուական ամենայաղթ խաչի
քոյ անկանիմք երկրպագելով և խնդրեմք
զթողութիւն յանցանացմերոց . քանզի սովաւ
բարձեւ զդատապարտութիւն ազգի մարդ-

կան : Իշւ այժմ վասն սրբոյ Աստուածային քոյ նշանի՝ շնորհեա՛ զերկնային զխաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի :

Է. Զ Մ Ի Ա Ծ Ն Ի

Տէր մեր և փրկիչ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ, որ ազօթիւք և միջնորդութեամբ բազմաչարչար վկային քոյ և հօրն մերոյ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին, մեծաւ փառօք և բազմութեամբ զօրացդ լուսեղինաց իջեր յերկնից՝ ի դաշտն Արարատեան, յայցելութիւն փոքու հօտիդ քոյ ազգիս Հայոց՝ և ի ցուցումն յատկականի սիրոյդ և մեծի ողորմութեանդ, և ոսկեռուամբ բաղխեցեր զխորս անդնդոց, և հալածեցեր զգունդս սանդարամետականաց, ուր և լուսաձև յօրինամբ հրաշակերտեցեր զմայր աթոռն մեր զսուրբ Էջմիածին, և արարեր զնա շտեմարան անսպառելի շնորհացդ Աստուածայնոց՝ ի լինիլ ծնող՝ դաստիարակ և կատարելագործիչ ամենայն Եկեղեցեացս Հայաստանեայց, Արդ՝ պահեա՛ զնա անարատ, հաստատուն և անաղօտ, ի պայծառազարդութիւն Եկեղեցեացս մերոց և մանկանցս սոցին՝ մինչև ի կատարած աշխարհի, յորոց միշտ փառաւորի ամենասուրբ անուն քո յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն :

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Յ

Օխաղաղութիւն շնորհեա՛ն Իկեղեցւոյ քու՛մ՝ սրբոյ , զխաղաղութիւն և զանշարժութիւն 'ի թշնամեաց պատերազմէ : և հաստատեա՛ն 'ի մի հաւատ զկաթուղիկէ Իկեղեցի : Ըղբեղ խոստովանիմք Տէր և Աստուած կեցո՛ղմեղ :

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Մ Կ Ր Տ Չ Ի Ն

Օյառաջընթացութիւն քո և զկարապետութիւն Աստուծոյ Բանին խափանել կարծելով՝ որ 'ի ձեռն կնոջն զնախաստեղծն 'ի դրախտէն արտաքս ընկէց : 'Նա և այժմ՝ շերովդ ի ադա անօրէնութեամբ բորբոքեալ և բազմելոցն շերովդ ի այ՛ զկաքաւս ոտեց աղջկանն հաճոյացոյց՝ զի զքոյդ հատցէ զգլուխ որ զամենեցուն ձեռնադրեցեր զգլուխն՝ ՔՐԻՍՏՈՍ : Այլ դու որ յանապատէ բարբառոյ ձայն , դու չեա՛ս որում՝ ձեռնադրեցեր պարզեալ զխաղաղութիւն և զմեծ զողորմութիւն :

Ս Տ Ե Փ Ա Ն Ն Ո Ս Ի

Ցե՛ծա՛ն այսօր ցնե՛ծա՛ն և զուարճացիր կաթուղիկէ Իկեղեցի սուրբ՝ յիշատակաւ սրբոյն Ստեփաննոսի նախազկային ՔՐԻՍՏՈՍԻ վկայեցելոյ չօր : Որ աղօթիւք բանայր զերկինս զոր փակեաց Ադամ , և հրեշտակներդ

տեսլեամբ տեսանէր ղկերսլարանն Հօր 'ի կերպի Աղամայ նստեալ 'ի յաթոռ փառաց : Որ զգաղմուծիւն քարանցն որպէս զծաղիկս հաւաքելով՝ բոլորէր պսակս փոխանակ փշոցն և եղեգանն : Եւ զմարտիրոսական արիւնն իւր խառնէր ընդ փրկական արեանն ՎՐԻՍՏՈՍԻ հոսեցելոյն 'ի կողէն : Այնորոյ՝ գերազանցեալ 'ի փառս առաւել քան զամենայն սուրբս՝ Հայցէ և վասն մեր 'ի վերնատուողէն զպարգևս կենաց անվախճանից և զմեծ զորմուծիւն :

Յորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս, յորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս, վկայ ճշմարիտ առաքելական քարոզութեանցն. որ 'ի վերայ անօրէն քարածգողացն աղօթէր առ ՎՐԻՍՏՈՍ Աստուածդ առեւելով՝ մի՛ համարիր սոցա զայս մեղս : Արդ՝ 'ի ձեռն սորին բարեխօսութեանն շնորհեա՛ մեզ Տէր զմեծ քո զողորմութիւնդ :

ԼՈՒՍԱՒՈՐՁԻՆ

Յե՛ծայ այսօր ցնծայ և զուարճանայ Եկեղեցի սուրբ՝ տօնելով մեծաւ հանդիսիւ զհանրատենչ յիշատակս քո՝ ո՛վ գերազանցեալդ 'ի հարս սուրբ հայրապետ և լուսաւորիչ տանո թարգմայ սուրբդ Գրիգորիոս : Որ քոյով անտանելի չարչարանօքդ զաշխարհս

ամենայն հիացուցեր : Անօրինակ ճգնութեամբ
բլդ զհրեղէնան զարմացուցեր . որք և գունդ
գունդ յերկնից 'ի յերկիր խոնարհեալ 'ի տես
հանդիսի նահատակութեանդ փութային :
Եւ անհամեմատ համբերութեամբդ զգոռո-
ղացեալ աբբայն իւրական զօրօքն ընդ ոտիւ-
քդ նուաճեցեր : Եւ Աստուածահաճոյ ա-
ղօթիւքդ զկուրացեալ միտս նոցին լուսաւո-
րեցեր և Աւետարանին Վարսնստ պաշտօ-
նեայս արարեր : Բնդ նմին և զազգս Հայոց
նորոգ հոգևոր ծննդեամբ 'ի լոյս Աստուած-
գիտութեան ածեր : Այսանորոյ և յատկա-
պէս լուսափայլեցար 'ի մէջ ամենայն սրբոց ,
և զառաքելականն ընկալար զաթոռ և զպա-
տիւ , և ընդ նոսին պսակեցար 'ի Վարսնստ :
Աստուծոյ : Ա'բդ սժ հայր մեր և լուսաւորիչ
հոգւոց մերոց . աղաչեմք զքեզ միաբան ուխ-
տիւք Եկեղեցւոյ քոյ , զի յաւուրս հրաշա-
լւոյ տօնի քոյ . յատկապէս բարեխօսիցես առ
Վարսնստ Աստուածն մեր , զի զԵկեղեցիս և
զմնացորդս ժողովրդեան քոյ պահեսցէ 'ի խա-
ղաղութեան՝ փրկելով 'ի հոգևոր և մարմնա-
ւոր թշնամեաց . զի և մեք միշտ զխշատակս քո
կատարելով փառաւորեսցուք զՀայր և զՈր-
դի և զսուրբ Հոգին յաւիտեանս . Ամէն :

Պարիզօր սուրբ քահանայապետ՝ որ զհա-
ւատս ուսուցեր և զբանակս գիււացն հալա-

ծեցեր • մարդկան ուսուցեր քարոզել զԵր-
րորդութիւնն , պսակեցար յարքայութեանն •
արդ բարեխօս լեր առ Տէր վասն մեր :

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Առաքեալք և վկայք ՎԲԻՍՏՈՍԻ Աստու-
ծոյ՝ ամենակալ Հոգւոյն զօրութեամբն զա-
մենեսեան ընդհանուր յարդէգրութիւն կե-
նաց կոչելով , միասնական սուրբ Երրորդու-
թեանն յորդորեցին երգել զփառս 'ի յաւի-
տեանս • Ամէն :

ՈՐԴԻՈՑ ՈՐՈՏՄԱՆ

Այսօր ահաւոր ճայնք որոտման հնչեցին
յերկնից 'ի յերկիր՝ կոչելով յորդէգրու-
թիւն զմեզ վերնոյն Սիոնի • Հաստատու-
թիւնքն հաւատոյ և պարծանքն Եկեղեցւոյ •
որք ցօղով արեան իւրեանց մաքրեցին զտիե-
զերս յանօրէն կռապաշտութեանց • և միշտ
հայցեն 'ի ՎԲԻՍՏՈՍԻ զքաւութիւն տոնողացս
անուանց իւրեանց : Ա'րդ՝ մաղթանօք սոցա
Տէր՝ խնայեա 'ի փրկեալ քո ժողովուրդս որ
միայնդ ես մարդասէր :

ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

Տէր որ հիմնեցուցեր զԵկեղեցի քո 'ի
վերայ վիմի հաւատոյ , և կարգեցեր 'ի սմա

առաքեալս և մարգարէս, հովիւս և վարդապետս՝ առ ՚ի հաստատութիւն սրբոց . և ճգնութեամբ վկայից զԹշնամին սորա վանեցեր . ՚ի խաղաղութեան զսա պահեալստուած որպէս մարգարէս :

Հ Ա Յ Ր Ա Պ Ն Տ Ա Ց

Օ հայրապետականն զարդարեցեր աթոռ ՚ի յերկրի, առաքելական առեր զպատիւ յերկնուստ՝ ծառայ ՎՐԻՍՏՈՍԻ . ով երանելիդ ՚ի հարս սուրբ հայրապետ : Վանգի՛ ք՝ վարդապետութեանդ սերմունք՝ բարեպաշտութեան բուսուցին հասկս . ուրախութեան պլտուղ հատուցանելով և հաւատացելոցս փրկուութիւն շնորհելով . վասնորոյ բարեխօսեալ առ Տէր վասն անձանց մերոց :

Թ Ա Գ Ա Խ Ո Ր Ա Ց

Որպէս յետ Աստուածածէր Թագաւորին Խարայելի Նշեկիա՝ յարոյց Աստուած զՅոգսէ՝ որ զամենայն կռապաշտութիւնսն ՚ի բաց ընկէց, որպէս և զբարեպաշտն Կոստանդիանոս, որ զարիոսի զմոլումն խափանեաց . և զմծն Թէոդոս յարոյց Աստուածային նախանձուն վառեալ՝ ընդդէմ այնոցիկ որք զսուրբ Հոգին հայհոյէին : Արդ՝ ով Աստուածարեալ և ուղղափառ սուրբ Թագաւոր՝ աղաչեալ ըզ-

Տէր 'ի փրկել զմեզ 'ի մարդապաշտ հայհոյութենէ . զի և մեք տօնեսցուք զյիշատակս քո՝ խնդրելով 'ի ՎՐԻՍՏՈՍԷ զհաշտութիւն և մեծ զոգորմութիւն :

Որպէս յետ Աստուածասէր Թագաւորին Խորայէլի Եղեկիա՝ յարոյց զՅովսէ՝ որ զամենայն կռապաշտութիւնսն հնոյ ժողովրդեանն 'ի բաց ընկէց , որպէս և 'ի նորումս յարոյց զանգրանիկն Թագաւորաց զբարեպաշտն Աբգարիոս , որ 'ի հեռաստանէ ծանեալ զերկնաւոր Թագաւորն զՎՐԻՍՏՈՍ . և եղև քարոզ Աստուածութեան նորա ընդ ծագս տիեզերաց : Յետ նորին և զմեծն Տրդատիոս . որ խալառ հալածեաց զդիւամոլ կռապաշտութիւնսն յաշխարհէս Հայաստանեայց . և զարգարեաց ճշմարիտ և ուղղափառ հաւատով : Արդ՝ ո՞վ Աստուածարեալ և բարեպաշտ սուրբ Թագաւոր , աղաչեալ զՏէր , 'ի փրկել զմեզ յանօրէն բռնաւորաց . զի և մեք տօնելով զյիշատակս քո՝ խնդրեսցուք 'ի ՎՐԻՍՏՈՍԷ զխաղաղութիւն և զմեծ զոգորմութիւն :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Յի տաճարի սրբոց և յիշատակի սրբոց մարտիրոսաց՝ զձեռս համբառնալով աղաչեմք , բարեխօսութեամբ սոցա և աղօթիւք՝

զկենդանութիւնս մեր խաղաղացն լ'ստուած
որպէս մարդասէր :

ՃԳՆԱՒՈՐԱՑ

Ղգնաւորք ՎՐԻՍՏՈՍԻ , որք տանջանաց
անօրինացն համբերեցիք և զմոլութիւն կը
ռոցն խափանեցիք . դասաւորեալք ընդ հրեշ-
տակս 'ի յերկինս . որք ունիք զհամարձակու-
թիւն 'ի ՎՐԻՍՏՈՍԻ՝ բարեխօսեցէք կեցուցա-
նել զանձինս մեր՝ զձեզ աղաչեմք :

ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ

Որք ժագեցան մեզ յարեմոյց որպէս զա-
րեգակն , և լուսաւորեցին համանդամայն
աշխարհս Հայաստանեայց . փարատեցին ըզ-
խաւարն անգիտութեան կռապաշտութեան ,
և լուսաւորեցին զամենայն հոգի հաւատով
Լ'ստուածգիտութեան : Սոցա բարեխօսու-
թեամբն ՎՐԻՍՏՈՍ Լ'ստուած՝ պարգեւեալ աշ-
խարհի քուժ՝ զխաղաղութիւն . և անձանց
մերոց զմեղաց թողութիւն . որպէս մարդա-
սէր Տէր :

ԳԱՅԻԱՆԵԱՆՑ

Օյաղթանակ ձեր զհանդէս զուարճա-
ցեալ տօնէ Եկեղեցի սուրբ . քանզի՝ սրբու-

Թեամբ ստացայք զկուսուլթիւն • և 'ի մարմնի
ղանմարմնոցն ցուցիք զհանդէս :

ԿՈՒՍԱՆԱՑ

Նարանացեալք ՎՐԻՍՏՈՍԻ երկնաւոր փե-
սային դատերք վերին Սիոնի • խնդրեցէք 'ի
ՎՐԻՍՏՈՍԻ զհաշտուլթիւն և զմեծ զողորմու-
լթիւն :

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

Յաշխարհական 'ի ճակատամարտին , յաշ-
խարհական 'ի ճակատամարտին և 'ի մեծ պա-
տերազմին ընդդիմամարտեալ լինէր անօրի-
նացն պատերազմ : Խակ երանելի նաճատակ-
քըն՝ զմոլութիւն անօրինացն խափանեցին և
յաղթօղ գտան • քանզի որոց ստացեալ էր՝
զՎՍՏՈՒԼԱԾԱՅԻՆ զօրութիւն , ոչ ժուժկալէր
նոցա մարմնաւորական պատերազմ : Արդ
ՎՐԻՍՏՈՍԻ ՎՍՏՈՒԼԱԾ սոցա բարեխօսութեամբ
խնայեա 'ի մեղ և ողորմեա :

ՋԻՆՈՒՈՐԱՑ

Օրական և վկայ ճշմարիտ՝ քաջ նաճա-
տակդ՝ ՎՐԻՍՏՈՍԻ սուրբդ (ԹԵՌԵՐՈՍ) • որ
փոխանակեցեր զմարմինդ ընդ հոգւոյդ քում
փրկանա • և ոչ ածեր զմտաւ զսպառնալիսն

անօրէն բռնաւորացն : Այլ վերին ազգեցու-
թեամբն դիտելով զայրեցումն հոգեաց նոցա
վասն այնորիկ լուցեր զտաճար կռոյն և ա-
նարգեցեր զպաշտամունս նոցա : Արդ՝ 'ի
յաղթօղ պատերազմի տօնողացս զօր նահա-
տակութեան քոյ , բարեխօսեալ առ Տէր
վասն անձանց մերոց :

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

Գնալով փառաց քոյ 'ի փառս կաթուղի-
կէ Եկեղեցի քո ՎՐԻՍՏՈՍ մեծապէս պայծա-
ռանայ . քանզի՝ թագաւորեալքն 'ի քէն դի-
մալք 'ի յերկնս , 'ի Սեբաստիա նահատա-
կին՝ 'ի յամօթ և 'ի քարնկէց յերեսս բան-
սարկուն : Որք և քաջալերէին զմիմեանս ,
զի մի լուծեալ ոք բաղանեօք անցաւորիս
պահասեսցի . այլ գողալով առաքինաբար՝
զինքն ըղերձեալ 'ի յանիւս Աստուածային
գանձուցն հոլովիցի ազադակելով առ ՎՐԻՍ-
ՏՈՍ : Արդ՝ սոցա բարեխօսութեամբն՝ ըն-
կալ և զորքեգրութիւն ժողովոյս մերոյ 'ի յոյս
սիրողաց քոյ՝ Տէր փառք քեզ :

ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ

Որ 'ի վերայ Վերովբէիցն հանգչիս և 'ի
զօրացն հրեղինաց օրհնաբանիս , իղեր 'ի

Բաբելոնի և փրկեցեր զերիս մանկունսն 'ի
 Հրոյն բռնութենէ : Որք ազազակելով գո-
 չէին երգ նոր , ամենայն գործք օրհնեցէք և
 բարձրարարէք : Թագաւոր փառաց և արա-
 րիչ բոլորից , որ մարդասիրապէս գթացար
 'ի սուրբ մանկունսն և փրկեցեր 'ի բորբո-
 քեալ բոցոյն , որք անարգեցին զբռնութիւն
 թագաւորին և շիջուցին զգորութիւն Հրոյն ,
 ընդ նոսին և մեք քեզ վերագոչեմք , փրկեալ
 զմեզ 'ի Հրոյն յաւիտենից : Օ ի դու միայն
 ես բազմագութ Տէր՝ քեզ փառք յաւիտեա-
 նըս , Ամէն :

Հ Ի Ե Շ Տ Ա Կ Ա Պ Ե Տ Ա Ց

Օ որ օրհնեն անլուելի ձայնիւ իմանա-
 լի : Օ օրութիւնք՝ երկնաւոր Կահապետու-
 թիւնք , Հրեշտակք և Հրեշտակապետք , Ա-
 թուք և Տէրութիւնք , Իշխանութիւնք և
 Պետութիւնք , Սերովբէք և Քերովբէք , և
 մեք օրհնեսցուք զնոյն ամենասուր Երրորդու-
 թիւնն և զմի Աստուածութիւնն :

Այսօր երկրաւորս Եկեղեցւոյ քահանայա-
 պետութիւն ցնծայհրաշա փառապէս՝ զերկ-
 նաւոր քահանայապետութեանցդ կատարե-
 լով զտօնախմբութեան տօնս : Եւ ընդ ան-
 մարմնականաց և հոգեղինաց դասուցդ՝ և մեք
 մարմնականքս և հոգեղէնքս համաձայնեալ

փառաւորեմք զփառաւորեցեալն 'ի ձէնջ :
Ըրդ՝ ո՞վ սուրբ Գաբրիէլ և Միքայէլ մեծ
հրեշտակապետք բարձրելոյն . և ամենայն
զինուորութիւնք երկնից , որք կայք միշտ ա-
ռաջի ամբողջ Լստուածութեանն . անդա-
դար բարեխօս լերուք վասն մեր առ Տէր .
վերաբերել զմեզ զամենեսեան ընդ ձեզ յերկ-
նից արքայութիւնն . և միաձայն բարբառով
երգել զփառս :

ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Լստուա-
ծածնին , սրբոյն Յովհաննու կարապետին ,
սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային , և սրբոյն
Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին . և սրբոյ Լու-
քեւոց և Սարգարէից , Հայրապետաց և
Վարդապետաց , Սարտիրոսաց և Թադա-
ւօրաց , Ճգնաւորաց և Կուսանաց , Կաճա-
տակաց և Սիանձանց , և Լ՛մենայն սրբոց քոց
Հնոց և Կորոց , Յայտից և Լ՛նյայտից , որոց
այսօր է յիշատակ . զխաղաղութիւն և զերկ-
նային ոգորմութիւն քո պարգևեալ մեզ մար-
դասէր Տէր :

ՔԱՐՈՁ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր ազաչես-
ցնւք . ընկալ կեցո՞ք և ոգորմեա՞ք :

**Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ • այժմ և միշտ և յաւիտեա՛ն ,
Խաղաղութիւն ամենեցուն :**

ՃԵՇՈՒ ՓՈՒՔ

ԸՍՑ ՊԱՅՇԱՃԻ ԱՌՈՒՐ

ԱԻԵՏԵԱՑ ԾՆՆԴԵԱՆ

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱՓՈՒՄԱՆ

ԵՒ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՏՕՆԻՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր , և ցնծաս-
ցէ Հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով :

Այց արար 'ի վերայ խոնարհութեան ա-
ղախնոյ իւրոյ • այսուհետեւ երանիցեն ինձ
ամենայն ազգք :

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն , և սուրբ
է անուն նորա :

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւ-
ղածաց իւրոց , արար զօրութիւն բաղչաւ
իւրով :

Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի մոաց սրտից ,
և քակեաց զհզօրս յաթոռոց :

Օ խոնարհս բարձրացոյց՝ զկարօտս ելից
բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ու-
նայնս :

Պաշտպանեաց Խարայելի ծառայի իւրոյ ,
յիշելով զողորմութիւն իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր՝ ընդ Աբ-
րահամու և զաւակի նորա յաւիտեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ Այժմ և միշտ և՛ :

ԱՂՈՒՀԱՑԻ, ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ,

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՑԵԱՆ

ԽԱԶԻ, ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԵՒ ԱՐԵՎԱԾ

ԿԻՒՐԱԿԵԻՑ

Տէր Թաղաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ,
զգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհ զի մի սասանեսցի .
պատրաստ է ամբողջս 'ի սկզբանէ յաւի-
տեանս դու ես :

Ամբարձան գետք Տէր, և ամբարձին գետք
զձայնս իւրեանց . և յարիցեն գետք 'ի գնացա-
լիւրեանց :

'Ի ձայնէ Զուրց բաղմաց՝ դբանչելի եղեն
դբօսանք ծովու :

Սքանչելի ես դու Տէր 'ի բարձունս , վը-
կայութեանց քոց մեք յոյժ հաւատացաք :

Տան քում վայելէ սրբութիւն Տէր՝ ընդ
երկայն աւուրս :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ : Այժմ և մշտ՝ :

ՁԱՏԿԷՆ

ԾԻՆԶ

ՅԷՈԳԵԳԱԼՈՒԾՏՆ

Գաղեա խրուսագէմ զՏէր :

Եւ օրհնեա զԱստուած քո Սինին :

Օ՛ր զօրացոյց զնիզս դրանց քոց , և օրհ-
նեաց զորդիս քո՝ ի քեզ :

Ո՛ր եղ զսահմանս քո՝ ի խաղաղութիւն . պա-
րարտութեամբ ցորինոյ լցոյց զքեզ :

Առաքէ զբան իւր յերկիր . վաղվաղ բն-
թանանս պատգամք նորս :

Գնէ զձիւն որպէս զսար , և զձէզ որպէս
փռէ յանեաց :

Արկանէ զսառն որպէս պաատառս . առաջի
ցրտոյ նորս ո՛ր կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսս . շնչես-
ցեն հալմբ՝ և գնասցեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր թափովբայ , զարդարու-
թիւն և զերաւունս խորայելի :

Ո՛չ այսպէս արար ամենայն աղգաց Տէր .
և զդատաստանս իւր ո՛չ յայանեաց նոցա :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ : Այժմ և մշտ՝ :

ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ ՏՕՆԻՑ

Այսպիսի զի լուրջէ Տէր զձայն աղօթից խմաց . զի խոնարհեցոյց զուշկն իւր առ իս , և ես յաւուրս իմ կարգացի առ նա :

Շրջեցան զինն . երկունք մահու . և զիշաք դժոխոց դարին զիս :

Օ նեղութիւն և զանձկութիւն դարի . և զանուն Տեառն կարգացի :

Ո՛ր Տէր՝ փրկեալ զանձն իմ . ողորմած Աստուած մեր՝ ողորմի և պահէ զտղայս Տէր :

Ես խոնարհ եղէ՝ և Տէր կեցոյց զիս . դարձանձն իմ՝ ի հանգիստ քո՝ զի Տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահուանէ , զաչս իմ յարտասուաց . և զտառ իմ՝ ի գայթակղութենէ . հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկրին կենդանեաց :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ : Այժմ և յիշտ՝ :

ՀԱՐԱԹԱՊԱՀՈՑ

ՅՈՐԾ ՏՕՆ ՈՁ ՏՕՆԻ

ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ

ՁՈՐԵՔ ՀԱՐԱԹԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹԱԻ

ՊԱՀՈՑ

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազնիւք . գովեցէք զիս ամենայն ժողովսւրդք :

Օ օրասցի ողորմութիւն նորա՝ ի վերայ

մեր . և ճշմարտութիւն Տեառն Ֆրանցէ յա-
ւիտեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Եւ որպէս զձեռն ՀԱՐԱԿԱՆ ըստ պաշտօնի առաջ : Ըստ
յոյճալի Տոնացոյցին :

ՃԱՇՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆՔ

ԸՍՏ ԳԱՏՀԱՅԻ ԱՌՈՒՐ

ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՃԱՇՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ճ . **Օ** Թագաւորըն՝ փառաց Քրիս-
տոս . ո՛ր վասըն մե՛ր մարմնացա՛ւ 'ի՛ սրբո՛յ
կուսէ՛ն և խնչի հա՛մբերելով . միաբանո՛ւ
թեամբ երգո՛վ բարե՛բա՛նեսցո՛ւք : Որ
ըզթա՛ղովմն ե՛րե՛քօրեայ յա՛նճն էա՛ռ
յարո՛ւցեա՛լ 'ի մեռելոց ի՛շխանութեամբ .
միա՛ : Կարողա՛ղէ՛ս ըզդրո՛ւնըս դըժոխո՞ց
խո՛րտա՛կեա՛ց . Ե՛կեղե՛ցւո՛յ իւրո՛ւմ զգե՛
ցոյց զմե՛ծ վայելչութիւն . միա՛ :

ԿԱՆՈՒՆ

ՀՐԵՇՏԱԿԱԳԵՏԱՅ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ՎԵՐՋ

Ճ. ԴԿ. Այսօր ուրախացեալ սո՛ւրբ Եկեղեցի՝ Ք՛րիստոսի. տօ՛նէ խընդո՛ւթեամբ զտօն վե՛րի՛նն Երո՞ւստդէմի՜, սը՛րբասաց ձայնի՛ւ փառա՛ւո՛րելո՞ւ վ ըզ՛Քրիստոս : Ա՛յսօր համա՛ձայնեալ ո՛րդի՛ք Ախի՛նի՛ երկնայնոյ . տօ՛նիւ զուա՛րձա՛նա՛ն ո՛ր դւո՛ց անդրա՛նկաց վերի՛ն Ախի՛նի՛. սը՛ր : Ա՛յսօր դապ ա՛նմա՛րմոցն երդս ա՛ռեալ պարե՛ն ընդ մարդկա՛ն . զե՛րգըս հո՛գե՛ւ ո՛րս յանմա՛հ փե՛սայի՛ն յառագա՛ստ . սը՛ր :

ԿԱՆՈՒՆ

ՄԱՐԳԱՐԷԻՅ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ճ. ԱՁ. Ղառաջայթ ա՛նձառ լո՛ւսոյ ա՛ն քը ննե՛լի՛ Տէրո՛ւթիւն . յառաջա՛գոյն հրա ըա՛ցուցեր զտե՛սոյժութիւն մարդա՛րէ՛լցն :

իջանելով ի ստորինս Աստուածային տնօրէնութեամբ: Ո՛րք ըզտնձա՛ր հաւատոյ հիմե՛ցուցին շնորհօք սուրբ Հոգւոյն. յոր եմուտ իւնն Աստուած եօթնորփեան ճառագայթիւք. իջա՛: Ի՛րեւցամէ յա՛շխարհի՛ ճըշմարիտ մարդե՛ղութեամբ. զո՛ր քարոզեցի՛ն մեզ հրաւիրողքն համարոյ ձօ՛ր և Հոգւոյն. լմսաւորե՛լով ըզտի՛ն զիրո Աստուածային տնօրէնութեամբ:

ԿԸՆՈՒՆ

ՁՈՐԵՔԱՐԱԹԻ

ԳԱՀՈՑ ԵՒ ՈՒՏԵԱՅ

ՃԱԸՈՒ ԸԱՐԱԿԱՆ. ՎԱԹ

Ճ. Գ. Փառաբանութիւն առաքեմք քեզ Հայր Երկնաւոր. յիշեա՛յ զեղեցեալսն մեր. և՞ հանդո՛ւ ընդ սմբբբն քո: Ո՛ր Իշակեցդ ես ձօ՛ր և Հոգւոյ Ո՛րդի՛դ միածին. յիշեա՛յ զեղեցեալսն մեր. և՞ հանդո՛ւ ընդ սմբբբն քո: Ո՛ր Գառա Կեցդ ես ձօ՛ր և Որդւոյ Հոգի՛դ ճըշմարիտ. յիշեա՛յ զեղեցեալսն մեր. և՞:

ԿԱՆՈՆ

ՀԻՆԳՇԱՐԱԹԻ

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ՃԱՇՏՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

Ճ. Ո՛ր սիրողդ է՛ք արա՛րչի՛ն արա՛րա
ծո՛ց ՎՐԻՍՏՈՍԻ՛ սո՛ւրբ ա՛ռա՛քեա՛լք. բա՛րե
խո՛սեցէ՛ք ա՛ռ Տէ՛ր վա՛սը՛ն մե՛ր : Ո՛ր քա
րո՛ղդ է՛ք ընդՀա՛նո՛ւր տիե՛ղերա՛ց . ՎՐԻՍ-
ՏՈՍԻ՛ սո՛ւրբ ա՛ռա՛քեա՛լք. բա՛ : Ո՛ր պըսա՛կդ
է՛ք ա՛մենա՛յն Եկե՛ղեցեա՛ց . ՎՐԻՍՏՈՍԻ՛
սո՛ւրբ ա՛ռա՛քեա՛լք. բա՛ :

ԿԱՆՈՆ

ՈՒՐԱԹՈՒ

ԳԱՀՈՑ ԵՒ ՈՒՏԵԱՑ

ՃԱՇՏՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ՎԵՐՋ

ԴԿ. Ո՛ր անըսկի՜ զբն յ]շո՛ւթեա՛ն ե՛կի՛ր
յաշխա՛րհ . մա՛րմնացա՛ր ի կուսէ՛ն յաղազս
մե՛րո՛ց պարտեա՛ց . Հա՛նդո՛ւր զնը՛նջե՛
ցեա՛լսը՛ն մե՛ր : Ո՛ր ի Հօրէ՛ լուսոյ լոյս
ծա՛ղեցա՛ր մե՛զ Է՛ր Կեա՛նք . Ժա՛ծի՛ն Ո՛ր

դի՞ շօր համա՛դոյակից . հա՛նգո՞ւմ" . Ո՞ր 'ի
վե՛րդ ես քա՛ն ըզմի՛տս և՛ զխո՛րհու՛րդս .
և՞ խաչի՛ համբերեա՛լ փըրկեցե՛ր ը՛շտի՛
եղե՛րս . հա՛նգո՞ւմ" :

ԿԱՆՈՆ

ՀԱԲԱԹԱՊԱՀՈՑ

ՅՈՐՈՒՄ ՍՈՒՌԻՔ ՈՉ ՏՕՆԵՍՑԻՆ

ԵՐԿՈՒՀԱԲԹԻ ԵՐԵՔՀԱԲԹԻ ՀԻՆԳՀԱԲԹԻ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ԵՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Ճ. ԲՐԻՍՏՈ՛Ս Լ՛ստը՛ուած . յի՛շեա՛ր՝
զնընջեցեա՛լսն 'ի սո՛ւրբ անո՛ւնըդ քո՛ :
Ը՛զգի՛նս արեա՛ն քո՛ ՏԷ՛ր . յի՛շեա՛ր՝
և՛ հանգո ը՛նդ սո՛ւրբըս քո՛ : Ե՛ւ 'ի մի՛ւս
անգամ՝ քո՛ դա՛լըստեա՛նն . ըզնընջեցեա՛լ
սըն մե՛ր . յի՛շ" :

ԿԱՆՈՆ

ՈՒՐԲԱԹՈՒ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ՎԵՐԷ

Ճ. Ո՞ր յա՛նէ՛ից ստե՛ղծօղ քո՞ւսե՛ր
ից ա՛րարչա՛կից Հօ՞ր Բա՛նդ Լ՛ստը՛-

ուսած. Թո՛ղո՛ւթի՛ւն շնորհեա՛նք նշնջեցելոց
քո՛ց ծա՛ռայից. յորժամ՝ գա՛նս գա՛աբար
տե՛ւ զո՛ր անա՛րատ ձե՞ռք ստե՛ղծե՛ր:
Ո՞ր 'ի չճ՛րէ՛ անաքե՛աբար ցա՛ր. Է՛
մարմնացա՛ր 'ի՞նչ սո՛ւրբ կո՛ւսէ՛ն. Թո՛
ղո՛ւթի՛ւն: Ո՞ր 'ի խա՛չի՛ն անշը՛նչա՛
աբար. զմա՛հո՛ւ լո՛ւծե՛ր զի՞շխա՛նո՛ւ
թի՛ւն. Թո՛ղո՛ւթի՛ւն: Ո՞ր պըսա՛կի չդե՛
նս քո՛ց սը՛աբար րբո՛ց. Է՛ անվա՛խճա՛ն
բա՞րեա՛ց բա՛շխօ՛ղ. Թո՛ղո՛ւթի՛ւն:

ԿԸՆՈՒՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԸ 8

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ՎԱՌ

ԳԿ. **Ո**ւրեմաւորէ՛ք ճը՛շմարիտք Է՛ վը
կայք ՎՐԻՍՏՈՍԻ. ո՛րք զչա՛րչարա՛նս Է՛
ըզմա՛հ յա՛նձն առի՛ք վասը՛ն Տեա՛ռն. ը՛զ
ձեզ ո՛ւնիմք բա՛րեխօ՛ս ան ՎՐԻՍՏՈՍ վա՛ն
անձա՛նց մե՛րոց: Վա՛նզի հե՛ղմամբ արեա՛ն
ձերոյ պայժա՛նացա՛ն սո՛ւրբ Ե՛կե՛ղեցի՛ք:
Է՛ զըստուե՛րա՛մած խաւա՛ր կռապա՛շ
տո՛ւթեանըն բա՛րձի՛ք. ը՛զձեզ՝ Ե՛րկնայ

Տան քում վայելէ սրբութիւն Տէր՝ ընդ
երկայն աւուրս :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ : Այժմ և Վշտ՝ :

ԶԱՏԿԻՆ

ԾԻՆԶ

ՏՆՈԳԵԳԱՌԻՍՏՆ

Գալիւն Երուսաղէմ զՏէր :

Եւ օրհնեալ զԱստուած քո Սինի :

Օ՛ր զօրացոյց զնիզս դրանց քոց , և օրհ-
նեաց զորդիս քո՝ ի քեզ :

Ո՛ր եղ զսահմանս քո՝ ի խաղաղութիւն . պա-
րարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ :

Առաքէ զբան իւր յերկիր . վաղվաղ բն-
թանանս պատգամք նորս :

Դնէ զձիւն որպէս զտար , և զձէզ որպէս
փոշի ցանեաց :

Արկանէ զտառն որպէս պաատառս . առաջի
ցրտոյ նորս ո՛ր կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոստ . շնչե-
ցեն հալմբ՝ և գնացեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր (Յակովբայ , զարգարու-
թիւն և զԵրաւունս Իսրայէլի :

Ո՛չ այսպէս տրար ամենայն ազգաց Տէր .
և զգտաատանս իւր ո՛չ յայանեաց նոցա :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ : Այժմ և Վշտ՝ :

ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ ՏՕՆԻՑ

Արեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից ի մից . զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս , և ես յաւաւրս իմ կարգացի առ նա :

Շրջեցան զինն . երկունք մահու . և վիշաք գոցեցոց գտին զիս :

Օ նեղութիւն և զանձկութիւն գտի . և զանուն Տեառն կարգացի :

Ա՛ Տէր՝ փրկեա՛ զանձն իմ . ողորմած Աստուած մեր՝ ողորմի և պահէ զաղայս Տէր :

Ես խոնարհ եղէ՛ և Տէր կեցոյց զիս . գործանձն իմ՝ ի հանգիստ քո՛ զի Տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահուանէ , զաչս իմ՝ յարատսուաց . և զոտս իմ՝ ի գայթակղութենէ . հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկրին կենդանեաց :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ Աբժմ և միշտ՝ :

ՇԱՐԱԹԱԳԱՀՈՑ

ՅՈՐՈ ՏՕՆ ՈՉ ՏՕՆԻ

ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ

ՉՈՐԵՔ ՇԱՐԱԹԻ ԵՒ ՈՒՐԱԹԱՅԻ

ԳԱՀՈՑ

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն աղբնք . գովեցէք զիս ամենայն ժողովուրդք :

Օ օրացի ողորմութիւն նորա՝ ի վերայ

մեր . և ճշմարտութիւն Տեառն մնացէ յա-
ւիտեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Ի՝ ապա առի ճԱՇՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ ԸՍԳ ԴԱԳՆԱՃԻ ԱՆՈՒՐ , ԸՍԳ
ՅՈՒՅԱՅԻ ՑՆԱՅՈՒՅԻՆ :

ՃԱՇՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆՔ

ԸՍՑ ԳԱՏՀԱՃԻ ԱՌՈՒՐ

ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՃԱՇՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ճ . **Օ** Թագաւորը՝ն փա՛ռաց Քրիս-
տո՛ս . ո՛ր վասըն մե՛ր մարմնացա՛ւ 'ի սրբո՛յ
կուսէ՛ն և խնչի հա՛մբերելով . միաբանո՛ւ
Թեամբ երգո՛վ բարե՛բա՛նեացո՛ւք : Ո՛ր
ըզթա՛ղովմն ե՛րե՛քօրեայ յա՛նձն էա՛ւ
յարո՛ւցեա՛լ 'ի մեռելոց ի՛շխանութեա՛մբ .
միա՛ : Կա՛րողա՛պէ՛ս ըզգրո՛ւնըս գըժոխ՛ց
խո՛րատ՛կեա՛ց . ի՛կեղե՛ցւո՛յ իւրո՛ւմ զգե՛
ցոյց զմե՛ծվա՛յելութիւն . միա՛ :

ԿԼՆՈՆ

ՀՐԵՇՏԱԿԱԳԵՏԱՑ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ՎԵՐԶ

Ճ. ԴԿ. Այսօր ուրախացեալ սո՛ւրբ Եկեղեցի՝ Քրիստոսի, առնէ խընդո՛ւթեամբ զտօն վե՛րի՛նն Երո՞ւստղէ՞մի. սը՛րբասաց ձայնի՛ւ փառաւո՛րելո՞ւմ ընդ Քրիստոս : Այսօր համա՛ ձայնեալ ո՛րդիք Ախիւի՛ն երկնայնոյ . առնիւ զուա՛րձանա՛ն ո՛ր դու՛ց անդրա՛նկաց վերի՛ն Ախիւի՛ն . սը՛ր : Այսօր դասք ա՛նմմբնոցն երգս առեալ զարե՛ն ընդ մարդկա՛ն . զե՛րգըս հոգե՛ւ լորս յանմա՛հ փե՛սայի՛ն յառագա՛ստ . սը՛ր :

ԿԼՆՈՆ

ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Ձ. ԱՁ. Ո՛ւառգայթ ա՛նձառ լո՛ւսոյ ա՛ն քը ննեղի՛ Տէրո՛ւթիւն . յառաջագոյն հրա լա՛ցուցեր զտե՛սողութիւն մարդա՛րէ՛կն :

ԲՆԱՆԵԼՈՎ ԻՍՏՈՐԻԱ ՄԱՌԱԾԱՅԻՆ ՄԻՆՈՒ
 ԲԷՆՈՒԹԵԱՄԸ: Ո՛րք ըզտնձա՛ր հաւա՛սոյ
 ՀԻՄՆԵՂՈՒԳԻՆ շնո՛րհօ՛ք սուրբ չո՛ղւոյն .
 յՍՐԵՄՈՒՄ ԲԱ՛ՆՆ ԼՆ՛ՍՏՈՒԼԱԾ ԵՐԹԵԱՐԻԵԱՆ
 ՃԱՌԱՊԱՅԹԻԼՔ . Ի՛ջա՛: Ի՛րեւցա՛ւ յա՛շ
 Խաբհի՛ ճը՛շմարիտ մարդե՛ղո՛ւթեամբ . զո՛ր
 քարոզե՛ցի՛ն մեզ հրա՛ւիրողքն հա՛մադոյ
 չո՛ր և չո՛ղւոյն . լՍԼԱՄԼՈՐԵ՛ԼՈՎ ըզտի՛ե
 զհրա Մ՛ՍՏՈՒԼԱԾԱՅԻՆ ՄԻՆՈՒ ԲԷՆՈՒԹԵԱՄԸ :

ԿԱՆՈՒՆ

ՉՈՐԵՔԱԲԱԹԻ

ԳԱՀՈՑ ԵՒ ՈՒՏԵԱՑ

ՃԱՇՈՒ ԸՍՐԱԿԱՆ . ԿԱԹ

Ճ . Փա՛ռաբա՛նութի՛ւն առաքե՛մք
 քե՛զ չա՛յր երկնաւո՛ր . յի՛շեա՛՞ զնը՛նջե՛
 ցեալսն մե՛ր . և՛ հանդո՛ ը՛նդ սո՛ւրբըս քո՛ .
 Ո՛ր Իշաօկե՛ցդ ես չո՛ր և չո՛ղւոյ Ո՛րդի՛դ
 միածի՛ն . յի՛շեա՛՞ զնը՛նջե՛ցեալսն մե՛ր .
 և՛ հանդո՛ ը՛նդ սո՛ւրբըս քո՛ . Ո՛ր փառա
 կե՛ցդ ես չո՛ր և Ո՛րդւոյ չո՛ղւոյ ճը՛շմա
 րիտ . յի՛շեա՛՞ զնը՛նջե՛ցեալսն մե՛ր . և՛ :

ԿԱՆՈՆ

ՀԻՆԳՇԱՐԱԹԻ

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ՃԱԸՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄ

Ճ. Այ՛ր սիրօղղ է՛ք արա՛րչե՛ն ա՛րա՛րա
ծոց՝ ՔՐԻՍՏՈՍԻ՛ սո՛ւրբ ա՛ռա՛քեա՛լք • բա՛րե
խօսեցէ՛ք ա՛ռ Տէ՛ր վաճա՛րն մե՛ր : Ա՛յր քա
րօղղ է՛ք ընդհա՛նո՛ւր տիե՛ղեբաց • ՔՐԻՍ-
ՏՈՍԻ՛ սո՛ւրբ ա՛ռա՛քեա՛լք • բա՛ : Ա՛յր պըսա՛ղղ
է՛ք ա՛մենայն իշկե՛ղեցեաց • ՔՐԻՍՏՈՍԻ՛
սո՛ւրբ ա՛ռա՛քեա՛լք • բա՛ :

ԿԱՆՈՆ

ՈՒՐԱԲԱԹՈՒ

ԳԱՀՈՑ ԵՒ ՈՒՏԵԱՑ

ՃԱԸՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ՎԵՐՋ

Դ. Այ՛ր անըսկե՛ղքն յ|շո՛ւթեա՛ն ե՛կի՛ր
յաշխա՛րհ • մա՛րմնացա՛ր ՚ի կուսէ՛ն յաղաղս
մե՛րոց պարտեաց • հա՛նդո՞ւմք զնը՛նչե՛կ
ցեա՛լսըն մե՛ր : Ա՛յր ՚ի Հօրէ՛ լճսոյ լճյս
ճա՛ղեցա՛ր մե՛զ է՞ք կեա՛նք • Գօտճի՛ն Ու-

դի՞ Զօր համա՛դոյակից . հա՛նգո՞ւմ . Ո՞ր 'ի
վե՛րդ ես քա՛ն ըզմի՞տս և՛ զխո՞րհո՛ւրդս .
և՛ խաչի՛ համբերեա՛լ փըրկեցե՛ր ըզտի՛
եղե՛րս . հա՛նգո՞ւմ :

ԿԱՆՈՆ

ՇԱԲԱԹԱՊԱՀՈՑ

ՅՈՐՈՒՄ ՍՈՒՐԲ ՈՉ ՏՕՆԵՍՑԻՆ

ԵՐԿՈՒՇԱԹԻ ԵՐԵՔՇԱԹԻ ՀԻՆԴՇԱԹԻ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ԵՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Ճ. ԲԵՐՍՏՈ՛Ս Լ՛ստը՛ուած . յիշեա՛ր՝
զնընջեցեա՛լսն 'ի սո՛ւրբ անո՛ւնըդ քո՛ .
Ըզգի՛նս արեա՛ն քո՞ Տէ՛ր . յիշեա՛ր՝
և՛ հանգո ը՛նդ սո՛ւրբըս քո՛ . Ե՛ւ 'ի մի՛ւս
անգամ քո՛ գա՛լըստեա՛նն . ըզնընջեցեա՛լ
սըն մե՛ր . յիշ՛ :

ԿԱՆՈՆ

ՈՒՐԲԱԹՈՒ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ՎԵՐՁ

Ճ. Ո՞ր յա՛նէ՞ից ստե՛ղծօղ գո՞ւեա՞ր
ից ա՛րարչա՞կից Զօ՞ր Բա՛նդ Լ՛ստը՛-

ուսած. Թո՛ղ ու թի՛ւն շնորհեա՛նք նշեցելոց
քոց ծառայից. յորժամ գա՞նք առա՛ջ
տե՛ւ զո՛ր անա՛րատ ձե՞ռք ստեղծե՛ր:
Ո՞ր 'ի հօ՛րէ՛ անաքե՛րացա՛ր. Է՛վ
մարմնացա՛ր 'ի՞նչ սո՛ւրբ կո՛ւսէ՛ն. Թո՛ղ
զո՛ւ թի՛ւն: Ո՞ր 'ի խնձե՛ն անշը՛նչա՛ր
առա՛ջ. զմա՛հո՛ւ լո՛ւծե՛ր զի՞նչ անո՛ւ
թի՛ւն. Թո՛ղ ու թի՛ւն: Ո՞ր պըսա՛կի չդե՛
նիս քոց սը՛րբ քոց. Է՛վ անվա՛խ ճա՛ն
բա՞րեա՛ց բա՛շխօ՛ղ. Թո՛ղ ու թի՛ւն:

ԿԱՆՈՒՆ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԸ 8

ՃԱՇՆՈՒ ԸՆԴԱԿԱՆ. ՎԱՌ

Ճ. Գ. Ը՛ղ քնաւորը՛ք ճը՛շմարե՛տք Է՛վ վը
կայք ՎՐԻՍՅՈՒՄԻ. ո՛րք զչա՛րչարա՛նս Է՛վ
ըզմա՛հ յա՛նձն առե՛ք վա՛սը՛ն Տեա՛ռն. ըզ
ձեզ ունի՛մք բա՛րեխօ՛ս ան ՎՐԻՍՅՈՒՄ վա՛սն
անձա՛նց մե՛րոց: Վա՛նզի հե՛ղմամբ արեա՛ն
ձերոյ պայժա՛ն աջա՛ն սո՛ւրբ Ե՛կեղնցի՛ք:
Է՛վ զըստուե՛րա՛մած խաւա՛ր կռապա՛շ
տո՛ւ թեանքն բա՛րձի՛ք. ըզձե՛զ: Ե՛րկնայ

ի՛ն զօրք իջեալ ի՛ն պատիւ պատահարս գի՛ն
մահուան ձե՛րոյ . ե՛ւ զպըստեա անա՛
պական ա՛ւբե՛րեւո՛ղ ի՛ն Հօրե՛ւո՛ղ .
ը՛գձեղ՛ :

ԿԱՆՈՒՆ

ԱՒԵՏԵԱՑ

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ՎԵՐԶ

Ճ . ԲՆԱՌԱՎԺԱԾԻՆ ԽՈՐԱՆ ԼՈՍՈՅ ան
դի . ԲՆԱՌԱՎԺԱԾԻՆ ԽՈՐԱՆ ԼՈՍՈՅ ան
վայրա՛փա՛կ արժևո՛յն կեն՛աց . ո՞ր եղե՛ւ՞ր
ա՛րեւելք ա՛րե՛գականն անդա՛րուծեա՛ն .
ե՛ւ նըստելո՛ցս ի՛ն խա՛ւարի՛ լո՛յս ծա՛ղե
ցե՛ր . վաննո՛րոյ ա՛մենեքեա՛ն ը՛գձեղ
միջո՛ մեծա՛յուցանե՛մք : ԲՆԱՌԱՎԺԱԾԻՆ
տա՛ճա՛ր . ե՛ւ մորե՛նի՛ անկի՛ղե՛լի՛ , ո՛ր
զա՛նչե՛ւ՞ չ հո՛ւր ԲՆԱՌԱՎԺԱԾԻՆ ԽՈՐԱՆ
քեզ տա՛րեա՛լ կրեցե՛ր . սրով բնու՛ծեա՛
նրս կիղեա՛լ շիջա՛լ կրեց բո՛ց . վաննո՛րոյ :
Կի՛նդա՛նի՛ տա՛պանա՛կ կտա՛կարա՛նաց
նո՛րոյ ուխտի՛ս . ո՞րով ե՛ւ՞ լք յե՛րկիր ա՛
ւելա՛նաց հորդեա՛լ . Հօ՛ղւո՛ղ ի՛ն քե՛զ տը
պա՛ւո՛րեա՛լ Բանի՛ն . վաննո՛րոյ :

ԿԱՆՈՆ ԾՆՆԴԵԱՆ

ՃԱՇՈՒ ԸԱՐԱԿԱՆ • ՁՈՐՈՐԴ ՁԱՅՆ

Ճ. Սուրբ զԱստուածածինն. օրհնել
թեա՛մք մեծացո՛ւցանե՛մք. Ա՛ւետա՛ւո՛ր
հրեշտա՛կն ա՛ւետա՛րա՛նէ՛ր. Ը՛ղծը՛նեա՛մ
ժը՛րկին չն՛ի սրբո՛յ կո՛ւսէ՛ն : Ա՛սէ՛ն
աւրա՛խ լեր բե՛րկբեա՛լդ . քա՛նդի՛՛ Տէ՛մբ Տեբա՛նց
է՛լ Ը՛նդ քե՛զ :

ԿԱՆՈՆ

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

ՃԱՇՈՒ ԸԱՐԱԿԱՆ • ՎԵՐՋ

Ճ. Ա՛նբոկի՛ զբըն թա՛նըն յանբոկըբնա՛
կա՛ն ՚ի հօրէ՛ . Է՛ն սկը՛ղբնաւո՛րեա՛լ ՚ի կու
սէն մա՛րմա՛յ զգե՛ցմա՛մք . բո՛ղանդա՛կե
լա՛մ զյո՛րժմյնի՛ . Է՛լ Ը՛նդ հօ՛ր գո՛րժ .
Է՛ն սահմա՛նեա՛լ ժամա՛նեակա՛ւ ծնեա՛լ լինի՛ն :
Ա՛ստը՛ուած Է՛ մա՛րդ : Ս՛ըտեա՛լ Ը՛նդ
օրհնօք ա՛նհիւթա՛կա՛նըն հողա՛նիւթ գո՛
րժ . զի՛ զհողա՛ծնեա՛լքա՛ն հօրն Ը՛նծա՛

ի՛ն զօ՛րք իջեալ ի՛ն՝ պատիւ պատահեալ գի՛շ
մահուան ձե՛րոյ . և՛ զսլո՛սա՛կս անա՛կ
պական ա՛ւբե՛րելով ի՛ն՝ Հօրէ՛ լո՛ւսոյ .
ը՛զձեղ՛ :

ԿԱՆՈՆ

Ա Ի Ե Տ Ե Ա Ց

ՃԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ՎԵՐՋ

Ճ . Ը՛ստուա՛ծածին խորա՞ն լուսոյ ա՛ն
ԴԿ . Վայրա՛փա՛կ արփւո՛յն կե՛նաց . ո՞ր եղե՛ր
ա՛րեւելք ա՛րեւդականն անդա՛րուծեա՛ն .
և՛ նը՛ստելո՛ցս ի՛ն՝ խա՛ւարի՛ լո՛յս ծա՛ղե
ցե՛ր . վա՛սնո՛րոյ ա՛մենեքեա՛ն ը՛զքեղ
միջո՛ մե՛ծա՛յցուցանե՛մք : Ը՛նա՛կա՛կա՛ն
տա՛ճա՛ր . և՛ մորե՛նի՛ անկի՛ղելի՛ , ո՛ր
զա՛նչե՛ր Հո՛ւր Ը՛ստուածո՛ւծեա՛նն ի՛ն
քեղ ա՛մբեա՛լ կրեցե՛ր . սրով բնուծեա՛կ
նրս կիղեա՛լ շիջա՛ւ կրից բո՛ց . վա՛սնո՛րոյ :
Ի՛նչա՛նի՛ տա՛պանն կ՛կտա՛կարա՛նաց
նո՛րոյ ուխտի՛ս . ո՞րով ե՛րք յե՛րկիր ա՛ւ
ւե՛տեաց հորդեա՛լ . Հո՛գւով ի՛ն՝ քե՛ղ տը
պա՛ւո՛րեա՛լ Բանի՛ն . վա՛սնո՛րոյ :

ԿԱՆՈՒՆ ԾՆՆԴԵԱՆ

ՃԱՇՈՒ ԸԱՐԱԿԱՆ • ՁՈՐՈՐԴ ՁԱՅՆ

Ճ. Սուրբ զԿատուածածինն, օրհնու
թեա՛մք մեծացո՛ւցանե՛մք, Լե՛ւե՛տաւո՛ր
հրեշտակն ա՛ւե՛տա՛բա՛նէ՛ր. Ըղծը՛նեա՛մ
ժը՛րկին չն՛ի սրբո՛յ կուսե՛ն : Լե՛սէ ուրա՛խ
լեր բե՛րկրեա՛լդ . քա՛նդի՛ Տէ՛մք Տերա՛նց
է՛ ընդ քեզ :

ԿԱՆՈՒՆ

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

ՃԱՇՈՒ ԸԱՐԱԿԱՆ • ՎԵՐՋ

Ճ. Լե՛ւե՛տակ՝ զբըն թա՛նըն յանդերձեա՛
կա՛ն ի հօրէ՛ . ե՛՛ սկը՛ղբեաւո՛րեա՛լ ի կու
սէն մա՛րմա՛յ զգե՛ցմա՛մք . բո՛ղանդակե
լա՛մ զյո՛րժանի՛ն . ե՛՛ ընդ հօ՛ր գո՛րժ .
ե՛՛ սահմանեա՛լ ժամա՛նակա՛ւ ծնեա՛լ լինի՛ն :
Լե՛ս ստը՛ուած ե՛՛ մա՛րդ : Սը՛տեա՛լ ընդ
օրհնօք անհի՛թա՛կա՛նքն հողա՛նիւթ գո՛
րժ . զի՛ զհողա՛ծնեա՛լքս հօ՛րն ընծա՛

յեսցէ՝ . Այստուածորդի՞ն ո՛ր 'ի՛ ծոց
 Հօ՛ր . տղայ՝ քառասնօրեայ բա՛ռնի՛ 'ի
 դիրկըս ծե՛րունեցն . Է՛յ ա՛յանապէս ծա՛
 նո՛ւցանի՛ . Այ՞ն՝ : Վա՛սնորոյ Է Սի՛մեոն
 ցընծա՛յր հոգւոն ա՛ղա՛ղակէ՛ր 'ի՛ տա՛ճա
 րի՛ն . ա՛րդ ա՛րձակե՛լս ը՛զծա՛ռա՛յս քո
 Տէր ըստ բա՛նի՛ քում 'ի խա՛ղա՛ղութիւն .
 զի ընդհա՛նու՛ր տեսի՛ ը՛զգը՛րկօ՛ղդ . Այ՞ն՝ :

ԿԼԵՈՆ

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ

ՃԱԸՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ՎԵՐԶ

Ճ . ԴԿ . Անըսկի՛ զբնի՛նն Հօ՛ր ո՛ր 'ի վե
 բա՛յ . Բերո՛վբէի՞ ցըն հանգչե՛ . այսօր 'ի՛
 վե՛րայ յա՛ւանակի նորոյ նըստեա՛լ . Ժբհ
 նեա՛լ ա՛րքայ եկեա՛լ տնյա՛ղթե՛լ թա՛գա
 ւո՛ր : Անա՛ռա՛ջ քան զյաւետեա՛նս Որդի՛ն
 որ 'ի վե՛րայ քա՛ռա՛կերպի՞ ցըն բաղմի՛ .
 ա՛յսօր 'ի՛ ծերոց Է 'ի՛ տղայոց փառա՛տ
 րեցա՛լ . Ժբհ : Ե՛կա՛յք նոր ժո՛ղովուրդք
 ընդ ա՛նմա՛րմնոցըն դասս բա՛ղնութեա՛ն .
 ըզսա՛լ հընչմա՛մբ երգով քա՛ղթը՛ր ձայնիւ
 փառա՛տրեսցո՛ւք . Ժբհ :

ԿԼԵՆՈՒՆ

ԶԱՏԿԻ

ՃԱՇՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՏԵ

ՄԶ. Յա՛րեա՛ւ Բարձր սնո՛ւց, 'ի մե՛ռ եմ ա՛յն
լո՛ց ա՛լ է լո՛ւկեա՛լ, Ե՛կայք ժո՛ղով զո՛ն Լարդք.
Երգե՛ցէ՛ս. Տա՛ռառն ա՛լ է լո՛ւկեա՛լ, Յա՛
բուցե՛լոյն 'ի մեռե՛լոց ա՛լ է լո՛ւկեա՛լ. ո՛ր
զա՛շխա՛րհս լո՛ւսաւ ո՞րեա՛յց ա՛լ է լո՛ւկեա՛լ,

ԿԼԵՆՈՒՆ

ՀԱՄԹԱՐԶՄԱՆ

ՃԱՇՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՏԵ

ՄԶ. Ո՛ր հա՛մբա՛ր ձա՛ւն այսօ՛ր Ա՛ստուա-
ծայի՛ն Ի՛շխա՛ն ո՛ւրեա՛մբ 'ի Հա՛յրապա՛ն
'ի Բա՛ղնառն, սպա՛սաւ ո՛րե՛լ լո՛ւկեա՛լ, 'ի հրեշ-
տա՛կա՛կա՛ն դա՛նս ո՛ւցն, ո՛րք նը՛ւադէի՛ն
ա՛սե՛լ ո՛վ. հա՛մբա՛ր ձէ՛մք Ի՛շխա՛նք ըզ
դրո՛ւնը՛ս ձե՛ր 'ի վե՛ր. Է՛ մըտցէ՛լ թա՛
զա՛ւո՛ր փա՛ր ա՛յց, Հի՛տցա՛ն վե՛րն ապա՛ն
Ի՛շխա՛ն ո՛ւրեա՛մբն Է՛ սո՛սկա՛ր լի՛ ձա՛րձ
նի՛ւ անդա՛կէ՛լ 'ի մե՛ռ ա՛յն մի՛մա՛նս, ո՛վ
Է՛ սա՛ թա՛գաւ ո՛ր փա՛ր ա՛յց, Ե՛կեա՛լ մա՛ր

մնով և սքանչելի՞ զօրութեամբ. համ' .
 Եղանակէ՛րն զե՛րնական պետութիւն
 քնն հրաշա՛րէ՛ք ճա՛րհայն . երգէին ե՛րգ
 նորե՛ր. անե՛րլով . սա. ինքն է՛ք թա՛ղա
 ւո՛ր փառաց . փըրկե՛ր չ աշխարհի՛ և՛ ազա
 տի՛չ ազգի՛ մարդկան . համ' :

ԿԱՆՈՆ

ՀՈԳԻՌՅՈՒՆ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

ՃԱՇՈՒ ԸՆԲԱԿԱՆ . ԵՐԿՐՈՒ ՁԱՅՆ

ԲԶ. ՈՐ 'ի յա՛րաշարժ 'ի՛ յա՛նճանճա՛ղ
 բե բէն յա՛ռա՛ջ բըղխեալ ա՛նհա՛տաբար
 'ի յա՛նճանճա՛ղ զուոյ տի՛րապէ՛ս սո՛ւրբ Հո՛-
 գի՛ն այսօ՞ր . 'ի յե՛րկընի՛ց սա՛ծստի՛կ
 հե՛ղեալ . 'ի դա՛սս ա՛ռա՛ք երոցըն զը՛ցու
 ցի՛չ բո՛լո՛րից . ըզը՛նա՛ծ օրհնե՛ս ցո՛րհն .
 ե՛րկը՞րդ ազե՛րէ՛լ լո՛վ : ՈՐ յա՛նքսկե՛ղըն
 և՛ 'ի մի՛շտ 'ի յա՛նճանճա՛ղ է՛ն . նո՛յնազոյ
 բը՛նալթեամբ ա՛նմըրի՛չ բա՛ժանմամբ 'ի՛
 յա՛նճանճա՛ղ զուոյ, ա՛րարչակից սո՛ւրբ Հո՛-
 գի՛ն այսօ՞ր . հրո՛վ բաժա՛նեա՛լ լի՛ն՝
 զո՛ւս քա՛րո՛ղիցն , 'ի՛ լո՛յս ածեա՛լ զա՛ղ
 գը՛ն մարդկա՛ն բա՛ժանմամբ պէ՛տե՛ս շը՛

ԿԷՆՈՆ

ሂቴሪ ሊቀበኑ ሆላኒ

ՃԱՇՈՒ ԴԱՐԱԿԱՆ • ԵՐԿՐՈՐԻ ՉԱՅՆ

ԲԶ: Անթառամ ծաղիկ անդամատ
 պարտ շահաւէիդ. վերաբուսեալ յա՛ր
 մասոյն Յէսսեալ. զգե՛լ Եսայիա՛ս
 կանըխաւ վերադո՛շեալ ց. եօթնարփին
 շնորհաց շոգւոյն ընդունա՛րա՛ն գո՛ւ.
 Աստուածամօխն ե՛ւլ կոյս. զգե՛լ ը
 միծա՛ցուցանեմք: Հա՛մա՛ղա՛ ճա՛շակ
 պըտը՛ղոյն բանա՛ւոր ըբարձր՛անա՛կ.
 յո՞րմէ կըթե՛ցաւ մեզ ողկոյն անըս
 պառ յուրախա՛ւթիւն տըրտը՛մս ցե՛լոց.
 Ի՛ճ ճա՛շակմա՛նէ՛ ծառո՞յն գիտո՞ւլ
 թեա՛ն. Սըբբո՛ւհի՛ ա՛նաբա՛տ ա՛մ
 նե՛քեա՛ն. զգե՛լ" : Քա՛ղաքա՛վա՛րեալ
 Ի՛մա՛րմը՛նի ա՛նա՛րատ ըզք՛րո՛ւք.
 ա՛յսօր յա՛ռաքելոցն ա՛մփո՛փեալ վե՛րի՛ն
 ա՛կընա՛րկո՛ւթեա՛մբն վե՛րափո՛խեա՛ր
 յա՛րքայո՛ւթիւն. ո՞րդւոյ քո՛ւր Ա՛ս-
 տուծոյ ըմբ՛րոյ. բա՛րեխո՛ւս խոս
 տըմանո՞ղա՛ցս. զգե՛լ" :

ԿԱՆՈՆ

ԽԱԶԻ

ՃԱԸՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ՎԱՌ

Ճ. ԳԿ. Յաղթող է՛ զնոր օ՛րհնո՛ւթիւն
միշտ 'ի բարձո՛ւնս ե՛րգեսցո՛ւք. թա՛գա՛
նո՛րին ՔՐԻՍՏՈՍԻ՛ հաւատացեա՛լ ժո՛ղո
վո՛ւրդք : Ո՛ր ե՛կն 'ի՛ լուսաւո՛րել զընտ
րեա՛լ սուրբ զի՛յկե՛ղեցի՛. ե՛ պը՛սակեաց
սո՛ւրբ խա՛չիւն . նըմա՛ լոգիա՛ռս ե՛րգես
ցո՛ւք : Ա՛յսօ՛ր է՛ մեք աօ՛նե՛սցուք զնաւա՛
կատիս սո՛ւրբ խա՛չի՛ն. ե՛ փը՛րկողին մա՛
տո՛ւսցուք . փառք է՛ պատիւ յա՛ւիտեա՛ն :

ԿԱՆՈՆ

ՏԱԳԱՆԱԿԻՆ

ՃԱԸՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՂՄ

Ճ. ԱԿ. Ո՛ր 'ի սկըզբա՛նէ՛ խմա՛ստութեամբ
հաստա՛տեցեր զի՛յկե՛ղեցի՛ Հօ՛ր խմա՛ստ
թի՛ւն . զո՛ր նախանրկա՛ր աեղօ՛ւթեա՛մք
նըչանակեա՛լ Մոլո՛ւէ՛ս խո՛րանաւն ե՛րկեա՛
հանգոյն 'ի Աննա՛ լե՛րի՛ն . լուսաւո՛րեմ՛ լո՛գ

փառաքեն Լստո՛ւծոյ՝ : Ո՛ր ըզլեո՛րհո՛ւրդ ա-
 նապական տնօրէ՛նո՛ւթեանըդ . քո՛ ՚ի՛ սըր
 բոյ կո՛ւսէ՛ն . տըպաւորելո՛վ տապա՛նա՛կն
 Լստուածայի՛ն ուխտի՛ն կտա՛կարանաց Բա՛-
 նիդ . Լստո՛ւծոյ . փառաց ա՛նե՛ղի՞դ տեղի
 հա՛ղքը՛ստեա՛ն : Ո՛ր ՚ի՛ կեա՛նս վերա՛դա՛ր
 ձի՛ բնութեան դարձմա՛մբ Յո՛րդանանո՛ւ
 օ՛րինա՛կեցե՛ր . և՛ ըզբընո՛ւթի՛ւն մահու
 և՛ դըժոխոց կործա՛նմա՛մբն Երե՛քովի տա՛
 պա՛նակաւ խաչի՛ն հրա՛շագործեա՛լ նո՛ր
 Խաբա՛յէ՛լի՛ . օ՛րհնութի՛ւն քե՛զ Տէ՛ր եր
 դեսցե՛ն մա՛նկունք :

ԿԸՆՈՆ

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Յ

ՃԱՇՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ . ՁՈՐՈՐ ԶԱՅՆ

ԴԶ . Ո՛ր հատա՛տեցե՛ր Բա՛նի՛ւ . զձե՛կե
 ղեցի քո՛ Քրի՛ստո՛ս . ՚ի՛ վերայ առաքելա՛
 կան վիմի՛ . ե՛րգե՛լ ՚ի սմա՛ծ ղե՛րգը՛ս հո՛
 դեո՛րս . կա՛նգնեա՛լ ՚ի սմա սեղա՛ն ուրբու-
 թեա՛ն . բա՛շխէ զմարմին ի՛ւր և զարի՛ծն
 և տա՛յ ՚ի սմանէ մե՛զ նո՛րողութի՛ւն . ՚ի

Թողութիւնն մեղաց մերոց : Իջեալ
Հոգւոյն սրբոյ . անշաւանակե՛րպ երեմա՛
ծմբ . 'ի վերայ մարմնոյ և արեանն Տեա-
ռն . 'ի բլժըշկութիւնն Հոգւոց մերոց :

ԿԱՆՈՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ

ՃԱՇՏՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ • ՉՈՐՈՐԻ ՉԱՅՆ

ԴԶ . Այսօր երկնայնոցն ընդ մեզ . տօ՛
նախըմբելով զյիշատակ սո՛ւրբ վարդա-
պետա՛ծցն . որք լուսա՛ւորեցին զհաւա՛տոյ
մանկո՛ւիւնս . և ընդ հրե՛շտակացըն
դասս վերա՛կարգեցա՛ն : Այսօր առա՛
քելոց և մարգարէ՛իցըն դասք . տօ՛նակից
գոլով դըստե՛ր վերին Աի՛նքի՛ծ . 'ի յիշա-
տա՛կի՛ սո՛ւրբ վարդապետա՛ւցն . որք
զիմաստի՛ց նոցի՛ն զխո՛րոց՝ յայտնեցի՛ն
զխորհո՛ւրդ : Այսօր քահանայք և պա՛շտօ-
նեայք սո՛ւրբ Երեմի՛այի : վերապատուեն
զյիշատակ սո՛ւրբ վարդապետա՛ծցն . որով
զարդարեցա՛ն երկնայնին շնորհօ՛ւիւքն .
երգեն ընդ նո՛սին զփառքս յա՛ւիտեան :

Սուրբ Աստուած . սուրբ և հզօր . սուրբ
և անմահ . որ : Եւ այն քաղաքա՛ն , երէց
ընէն . քոյն զՓառաւորեալն Պ' առեր :

ՔԱՐՈՉ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսց՛նք :

Ս ան խաղաղութեան ամենայն աշխար-
հի , և հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ .
զՏէր աղաչեսց՛նք :

Ս ան ամենայն սուրբ և ուղղափառ եպիս-
կոսոսաց . զՏէր աղաչեսց՛նք :

Ս ան հայրապետին մերոյ Տեառն (այս
առաջ) կենաց՝ և փրկութեան հոգւոյ նորին .
զՏէր աղաչեսց՛նք :

Ս ան վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկա-
ւազաց՝ դպրաց՝ և ամենայն ուխտի մանկանց
Եկեղեցւոյ . զՏէր աղաչեսց՛նք :

Ս ան բարեպաշտ թագաւորաց՝ և Աստ-
ուածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց՝ և զօրաց
նոցին . զՏէր աղաչեսց՛նք :

Ս ան հոգւոցն՝՝ Օ անձինս մեր : Եւ ևս
միաբան վասն ճշմարիտ : Ողորմեաց մեզ :

ՄԱՂԹԱՆԻՔ

Օ ի ողորմած և մարդասէր ես Աստուած
գոլով . և քեզ վայել է փառք իշխանութիւն
և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

ՃԸՇՈՒ ՍԸՂՄՈՍՔ

ԸՍՑ ԳԱՑՇԱՃԻ ԱՒՈՒՐ

ՍԸՂՄՈՍ ճաշու՝ որ ասի Յիսակայն, օրհեալ Ա : ԳԼԻԷ յառա-
բեկ երեւի ինի • զի զիսկն ՚ի Հոգւոյ Գաւառսն ճԾ : ԳԼԻ-
Ինի ՍԸՂՄՈՍ Գաւառի վճարեացի : Եւ ասին ինի Վերջն երեւի
Աւելուիա ասա :

ՅԻՆԱՆՑ

Երանեալ է այր՝ որ սէ գնաց՝ ՚ի խոր-
հուրդս՝ "Ալէլուիա • Ալէլուիա • Ալէլուիա :

Բնդէր խռովեցան հեթանոսք • և ժողո-
վուրք խորհեցան ՚ի սնոտիս : " Ալէլուիա :

Տէր զի բազում եղեն նեղիւք իմ • և բա-
զումք յարեան ՚ի վերայ իմ : " Ալէլուիա " :

ՀԱՄԱՐԱՐՁՄԸՆ

(ՍԸՂ, ԿՑ • ԳԼ, ԻԶ :)

Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ • և
Տէր մեր ձայնիւ փողոյ :

Օրհիս հարեք ամենայն հեթանոսք, ա-
ղաղակեցէք առ Աստուած ՚ի ձայն ցնծու-
թեան :

ՀՈԳԻՈՑ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

(ՍԸՂ, ԿՑ • ԳԼ, ԺԲ :)

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեցէ ինձ ՚ի
յերկիր ուղիղ :

**Տէր՝ լուր աղօթից խմոց • ունկնդիր խըն-
դրուածաց խմոց ճշմարտութեամբ քով :**

Տ Ա Պ Ա Ն Ա Կ Ի

(ՄԱՂ , ԿԾ • ԳԼ , ԺԼԱ :)

**Արի Տէր 'ի հանգիստ քո՝ դու . և առաջա-
նակ կտակի սրբութեան քո :**

**Յիշեալ Տէր զՌաւիթ , և զամենայն հե-
ղութիւն նորա :**

Պ Ա Յ Ծ Մ Ա Բ Ա Կ Ե Ր Պ Ո Ի Թ Ե Ա Ն

**ԿԻ՛ր • Տէր՝ ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քղւմ ,
կամ ո՞վ բնակեսցի 'ի լեառն սուրբ քո :**

**Որ գնայ անբիծ գործէ զարդարութիւն ,
խօսի զճշմարտութիւն 'ի սրտի իւրում :**

**ԲԷ • Որ ո՛չ նենգաւորեաց ընդուաւ փւ-
րով , և չար ընկերի իւրում ո՛չ արար :**

**Նախատիկս 'ի մերձաւորաց նա ո՛չ առնու .
արհամարհեալ է առաջի նորա չարագործն :**

**ԳԸ • Օ երկիւղածս Տեառն փառաւոր
առնէ . որ երգնու ընդ ընկերի իւրում և
ո՛չ ստէ :**

**Օ արծաթ իւր 'ի վարձու ո՛չ տայ , և
կաշառս 'ի վերայ իրաւանց ո՛չ առնու . որ
զայս արասցէ՝ նա մի սասանեսցի յաւիտեան :**

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

(ՄԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , ՃԼԱ ,)

Արե՛ Տէր 'ի հանգիստ քո՝ դու և տապա-
նակ կտակի սրբութեան քո :

Յիշե՛ա Տէր զՂաւիթ , և զամենայն հե-
ղութիւն նորա :

ԽԱՉԻ

(ՄԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , Դ .)

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս՝ երեսաց քոյց , և
հտուր ուրախութիւն սրտից մերոյ :

Յի՛ կարդալ իտում լուար ինձ Աստուած
ըստ արդարութեան . 'ի նեղութենէ ինձ ան-
դորր արարեր . ողորմեա՛ ինձ և լնւր աղօթից
իմոց :

ՀՈՂԱԿԱԹԻ ԵՒ Ե՛ԿԵՂԵՑԻՈՑ

(ՄԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԻԳ :)

Աստուած հիմունս էարկ նմայաւիտեան :
ընկալաք Աստուած զողորմութիւն քո 'ի մշ-
տողովրդեան քոյ :

Սի՛նձ է Տէր , և օրհնեալ է յոյժ 'ի քա-
ղաք Աստուծոյ մերոյ , 'ի լեառն սուրբ նորա :

ԱԻԵՏԵԱՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

(ՄԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԿԵ :)

Տէր , տաքէ զիմն , յի՛ք աւետարանեն զօ-
րութեամբ բազմաւ :

**Յարկէ Լստուած՝ և ցրուեցին ամե-
նայն թշնամիք նորա, փախկեցն ատելիք նորա
յերեսաց նորա :**

Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն

(ՍԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , Բ :)

**Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ՝ ես գու , և ես այ-
սօր ծնայ դքեզ :**

**Բնդէր խռովեցան հեթանոսք . և ժողո-
վուրդք խորհեցան 'ի սնոտիս :**

Տ Ե Ա Ռ Ն Ը Ն Դ Ա Ռ Ա Զ Ի

(ՍԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԴԵ :)

**Տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկու-
թիւն Լստուծոյ մերոյ :**

**Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր . զի
սքանչելիս արար :**

Մ Ե Ծ Ի ՈՂՈԳՈՄԵԱՆՆ

ՈՐ Ե

Ծ Ա Ղ Կ Ա Զ Ա Ր Դ Ի

(ՍԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԴԵ :)

**Ի երինք ցնծասցեն առաջի Տեառն , զի գայ
զի հասեալ է Տէր 'ի գատեւ զերկիր :**

**Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր . զի
սքանչելիս արար :**

ՀԱՍՍԱՐԱԿԱՑ ԿԻՒՐԱԿԵԻՑ

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուծո՛ր
'ի Սիոնի . և քեզ տացին աղօթք յԵրուսաղէմ :

Ի՞նչ աղօթից իմոց , զի առ քեզ ամենայն
մարմին եկեսցէ :

Բանք անօրինաց զօրացան 'ի վերայ մեր .
և զամբարշտութիւնս մեր դու քաւեսցես :

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար . և բնա-
կեսցին 'ի դաւիթս քո :

Ի ցո՛ւք մեք 'ի բարութենէ տան քո . սուրբ
է տաճար քո՝ սքանչելի արդարութեամբ :

Ի՞նչ մեզ Աստուծո՛ւ փրկիչ մեր , յոյս
ամենայն ծագացերկրի , և որ 'ի ծով հեռի :

Ո՞ւր պատրաստէ զլերինս զօրութեամբ իւ-
րով . և զգեցեալ է զօրութիւն :

Ո՞ւր խռովեցուցանէ զմեծութիւն ծովու , և
զձայն ալեաց նորա ցածուցանէ :

Խռովեսցին հեթանոսք , և երկիցեն բնա-
կիչք երկրի 'ի նշանաց քոց :

Յերւ առաւօտու՝ ընդ երեկոյս զուարճաս-
ցին . հայեցար յերկիր , արբեցուցեր զնա , և

բազում արարեր զմեծութիւն նորա :

Գետն Աստուծոյ լի եղև ջուրք . պատրաստ
արարեր զկերակսւր նորա , զի այսպէս է պա-
տարասութիւն :

Օ՛րակս նորա արբեցուցեր , և բազում
տրարեր զարմախս նորա :

՚ի ցօղել նորա զուարթ եղիցի բոյս նորա : օրհնեսցի պսակ տարւոյ քաղցրութեան քոյ :

Պաշտք քո լցցին պարարտութեամբ , պարարտացին գեղեցկութիւնք անապատի :

Բլլաւք զցնծութիւն զգեցցին , և զգեցցին խոյք մաքեաց :

Հովիտք բազում արասցեն զցօրեան , տղաղակեսցեն և օրհնեսցեն :

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՑԱՑ

(ՄԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԺԳ .)

Ո՞ր արար զհրեշտակս իւր յողիս , և զպաշտօնեայս իւր ՚ի հուր կիզելոյ :

Օրհնեա անձն իմ զՏէր . Տէր Աստուած իմ մեծ եղեր յոյժ :

ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՒ ՄԱՐԴԱՐԷԻՑ

(ՄԱՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԺԸ .)

Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա , և մինչև ՚ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա :

Ըրկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ , և զարարածս ձեռաց նորա պատմէ հառապութիւն :

ԼՈՒՍԱՒՈՐՁԻ

ՄՈՒՏՆ Դ ՎԻՍՊԵ

(ՄԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, 24 :)

Եդին զիս Դ ԳԲԻ ներքնունն , Դ խաւարի
և Դ ստուերս մահու :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ . Դ տուէ
կարգացի և գիշերի առաջի քո :

ԵՆՆ Դ ՎԻՍՊԵ

(ՄԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, 14 :)

Իհան զիս Դ ԳԲՈյ տառապանաց . Դ կաւոյ
և Դ աղմոյ :

Համբերելով համբերի Տեառն , և նայե-
ցաւ առ իս . և լուաւ աղօթից իմոց :

ԳԻՒՑԻ ՆՇԻԱՐԱՑ

(ՄԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, 21.Ա :)

Քտհանայք քո զգեցցին զարդարութիւն .
և սուրբք քո ցնծալով ցնծացեն :

Յիշեա Տէր զՎաւիթ , և զամենայն հե-
ղութիւն նորա :

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ԵՎ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ

(ՄԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, 21.Ա :)

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն .
և սուրբք քո ցնծալով ցնծացեն :

Յիշեա Տէր զՎաւիթ , և զամենայն հե-
ղութիւն նորա :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

(ՄԱՂ , 48 • ԴԼ , 226 :)

Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց
իւրոց • ո՛ր Տէր ես ծառայ քո եմ , ծառայ ե
որդի աղախնոյ քո :

Ճաւատացի զոր ե խժնեցայ • ե ես խո-
նարհ եղէ յոյժ :

ՃԱՇՈՒ ՄԵՍԵԴԻՒՔ

ԸՍՑ ԳԱՏՇԱՃԻ ԱՒՈՒՐ

ՅԻՆԱՆՑ

ԴՇ • Պառլեա՛ն Երուսաղէմ՝ զՏէր :

Եւ օրհնեա՛ զԼստուած քո Աբոյն :

ԵՇ • Բա՛րձր արարէք զՏէր Լստուած մեր •
երկիրպագէք պատուանդանի ոսից նորա՝ զի
սուրբ է :

Տէր Թագաւորեաց՝ բարկացան ժողո-
վուրդք • որ նստիս 'ի Վրոզբէս , սատանե-
ցաւ երկիր :

ՈՒՐ • Տեսնա՛ն ամենայն ծագք երկրի , զժըր-
կութիւն Լստուծոյ մերոյ :

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր . զի
պրանչելիս արար :

Եւ . **Ա**ստուած ողորմեաց մեզ և օրհնեաց մեզ .
երեւոյն զերեսս քո 'ի մեզ և ողորմեաց մեզ :

Ղանաչել յԵրմիայի զձանապարհօք . յա-
ղինս ամենայն զփրկութիւնն քո :

ԿԻՐ . }
ԲԷ . } Բեզ վայելէ օրհնութիւն **Ա**ստ-
ուած . 'ի Սիոն . և քեզ տացին արօթօք յի-
րուսաղէմ :

Լճւր աղօթից իմոց , զի առ քեզ ամենայն
մարմին եկեսցէ :

ԳԷ . Տէր՝ որպէս զինու հաճութեամբ քով
պսակեցիր զմեզ :

Բանից իմոց ճշնակիւր Տէր , և 'ի միտ առ
զազազակ իմ :

ՇԱԲԱԹԱԳԱՀՈՑ

ԲԷ . **Ա**րքայութիւն քո արքայութիւն ամե-
նայն յաւիտենից . և Տէրութիւն քո յազգէ
մինչեւ յազգ :

Պաւատարիմ է Տէր յամենայն բանս իւր ,
և արդար է յամենայն գործս իւր :

ԴՇ. Երկիրպագից 'ի տաճար սուրբ քո՝
երկիւղիւ քո Տէր :

Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան քո՝
զի օրհնեսցես դու զարդարն :

ԴՇ. Կեց՛ զժառայս՝ քաւստուած իմ, որ
'ի քեզ յուսացայ :

Ողորմեա՛ ինձ Տէր, զի առ քեզ աղա-
ղակեցի զօրհանապաղ :

ԵՇ. Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր .
երկիրպագէք պատուանդանի ոտից նորա՝ զի
սուրբ է :

Տէր թագաւորեաց՝ բարկացան ժողո-
վուրդք . որ նստիս 'ի Բրովբէս, սասանեցաւ
երկիր :

ՈՒՐ. Տեսին ամենայն ծագք երկրի՝ զփրկու-
թիւն Աստուծոյ մերոյ :

( ) Երհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր . զի
սքանչելիս արար :

ԱՂՈՒՀԱՅԻ

ԲՇ. Պարձո՛ զիս Տէր 'ի մեղաց իմոց . և զա-
մենայն անօրէնութիւնս իմ՝ քաւեա՛ յինէն :

Ողորմեա՛ ինձ Աստուած՝ ըստ մեծի ողոր-

մութեան քում . ըստ բաղում գութութեան
քում , քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ :

ԴԸ . Երանի ամենեցուն՝ ոյք երկնչին 'ի
Տեառնէ , և գնան 'ի ճանապարհս նորա :

Օ վառտակս ձեռաց քոց կերիցես . երանի
է քեզ , և բարի եղիցի :

ԴԸ . Մի թողուր զիս Տէր Աստուած իմ . և
մի 'ի բացեայ առնիր յինէն , Հայեաց յօգ-
նեւ ինձ՝ Տէր փրկութեան իմոյ :

Տէր՝ առաջի քո է ամենայն ցանկութիւն
իմ . և հեծութիւն իմ 'ի քէն սչ ծածկեցաւ :

ԵԸ . Մի ընկենուր զիս Տէր 'ի ժամանակի
ծերութեան . 'ի պակասիլ զօրութեան իմոյ
մի թողուր զիս :

Ի քեզ Տէր յուսացայ՝ մի ամաչեցից
յաւիտեան . յարդարութեան քում փրկեա՛
և ապրեցո՛ զիս :

ՈՒՐ . Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո
Տէր . ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Չայնի իմում լուր Տէր՝ ըստ ողորմու-
թեան քում . և յիբաւունս քո կեցո՛ զիս :

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱԶ . Լձմենայն երկիր երկիրպագցեն քեզ . և սաղմոս ասասցեն քեզ :

Լձաղակեցէք առ Լստուած ամենայն երկիր . սաղմոս ասացէք անուան նորա . և տմէք զփառս օրհնութեան նորա :

ԱԿ . Մեծ արարէք զՏէր Լստուած մեր . և բարձր արասցաւք զանուն նորա 'ի միասին :

Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ , յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա 'ի բերան իմ :

ԲԶ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր . զի սքանչելիս արար :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն երկիր . օրհնեցէք զՏէր , և օրհնեցէք զանուն նորա :

ԲԿ . Օրհնեցէք զԼստուած մեր . օրհնեցէք և սաղմոս ասացէք Տեառն Լստուծոյ :

Տէր Լստուած օրհնեալ . օրհնեալ է Տէր զօրհանապազ :

ԳԶ . Մեծ է Տէր , և մեծ է զօրութիւն նորա . իմաստութեան նորա մէջ գոյ բաւ :

Օրհնեցէք զՏէր զի բարի է սաղմոս . Լստուծոյ մերում քաղցր եղիցի օրհնութիւն :

ԳԿ. Սաղմնս ասացէք Մատուծոյ մերում,
սաղմնս ասացէք Թադաւորին մերում. սաղ-
մնս ասացէք :

Օճփս Հարէք ամենայն Հեթանոսք, աղա-
ղակեցէք առ Մատուած 'ի ձայն ցնծութեան :

ԴԶ. Սուրբ է տաճար քո՝ սքանչելի արդա-
րութամբ :

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Մատուած՝ 'ի
Սիրոյն . և քեզ տացին աղօթք յԱրուսաղէմ :

ԴԿ. Այսօր է զոր արար Տէր . եկայք ցըն-
ծասցուք և ուրախ եղիցուք 'ի սմա :

Խոստովան եղերուք Տեառն . զի բարի
է . զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

ԱՂՈՒՀԱՑԻ ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ

Ուխտս դիք և կատարեցէք Տեառն Մա-
տուծոյ մերոյ :

Յայտնի է 'ի Հրէաստանի Աստուած,
և յԱսրայէլ մեծ է անունն նորա :

Մինչև ասոյ ընթեանսն՝ Գործք Առաքելոց, Հին Կրա-
նութիւն, Բաղբ Կաթողիկէոց, և Բաղբ Երանելոյն Պօղոսի,
ըստ ցոյցալի Տոնացոյցին :

Ս Տ Ո Ղ Ա Գ Ի Բ

ԱՒԱԳ ՈՒՐԱԹՈՒ

(ՅԱՍԷԻՆ ՍԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԼԴ :)

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք չարաց . և զոր ինչ ոչ գիտէի՝ հարցանէին ցիս :

Պատեա՛ն Տէր զայնոսիկ՝ ոյք դատեն զիս . մարտիր ընդ այնոսիկ, ոյք մարտնչին ընդ իս :

(ԵԿԵՐՈՂ ՍԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԼԵ :)

Ես 'ի տանջանս պատրաստ եմ . և ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :

Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս . և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

(ԵԿԵՐՈՂ ՍԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, Խ :)

Մտանէր տեսանել զնանրութիւն , խօսէր 'ի սրտի իւրում . և ժողովէր զանօրէնութիւն յանձն իւր :

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն . յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

(ՉՈՐԹՈՂ ՍԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԽԱ :)

Բաժանեցին զհանդերձս իմ 'ի մէջ իւրեանց . և 'ի վերայ պատմութեանի իմոյ վիճակս արկանէին :

Լատուած Լատուած իմ՝ նայեաց առիւն ,
ընդէր թողեր զիս . հեռի եղէ 'ի փրկութենէ
իմէ՝ վասն բանից յանցանաց իմոց :

(ՀԻՆԵՐՈՐԴ ՍՈՂ , ԿՑ . ԳԼ , Լ :)

'Ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ :

'Ի քեզ Տէր յուսացայ , մի ամաչեցից
յաւիտեան . յարդարութեան քում փրկեա
և ապրեցո՞ղիս :

(ՎՅՏԵՐՈՐԴ ՍՈՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԿԸ :)

Ետուն 'ի կերպուր ինձ լեղի . և 'ի ծա
րաւ իմ արբուցին ինձ քացախ :

Այցո՞ղիս Լատուած , զի հասին ջուրք յան
ձքն իմ . ընկլայ ես 'ի խորս անդնդոց , ուր
ժշ գոյ ինձ հանդիսա :

(ԵՌԵՆԵՐՈՐԴ ՍՈՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԶԵ :)

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի ,
և 'ի մեռեալս աղաա :

Տէր Լատուած փրկութեան իմոյ , 'ի տուէ
կարգացի և գիշերի առաջի քո :

(ՌԹԵՐՈՐԴ ՍՈՂ , ԿՑ . ԳԼ , ԶԾ :)

Այցեալ ոսկր իմ 'ի մարմին իմ . նմանեցայ
ես հաւալատան անաղաախ :

Տէր՝ լուր աղօթից իմոց . աղաղակ իմ առ
քեզ եկեսցէ . և մի գարձաշաներ զերեսս
քո յինէն :

ՆԱԾՈՒ ԱՆՈՒՄԻՆԵՐ

ԸՍՑ ԳԱՏԸԱՅԻ ԱՒՈՒՐ

Գ Ա Հ Ո Ց

ԱԶ • Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ :

ԿԻՏ • Այն անուան քո Տէր՝ կեցուցես
զիս արդարութեամբ քով :

ԱԿ • Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդի-
մաներ զիս : և մի բարկութեամբ քով խրա-
տեր զիս :

ԿԻՏ • Օ դնացս իմ ուղիղ արած ինձ ըստ բանի
քում : և մի տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք :

ԲԶ • Արտ իմ խռովեցաւ յիս , և երկիւղ
մահու անկաւ 'ի վերայ իմ :

ԲԿ • Գործ Տէր՝ և փրկեա՛ զանձն իմ .
կեցո՛ զիս Տէր՝ ըստ ողորմութեան քում :

ԳԶ • Այն անուան քոյ Տէր՝ քաւեա՛ ըլ-
մազս իմ , զի բազում եղեն յոյժ :

ԳԿ • Ողորմեա՛ ինձ Տէր՝ զի հիւանդ եմ
ես . բժշկեա՛ զանձն իմ , զի խռովեցան ու-
կերք իմ :

ԴԶ • Յեւեա՛ Տէր՝ զգթութիւնս քո , և զու-
ղորմութիւնս քո՝ որք են յաւիտենից :

ԿՈՒՆ . Օ մեղս մանկութեան խմոյ՝ և զանգի-
տութեան խմոյ մի յիշեր . այլ յիշեալ զիս Տէր
ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրու-
թեան քոյ . զի քաղցր և ուղիղ ես :

ԴԿ . Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւիտեան .
զգործս ձեռաց քոց մի անտես առներ :

ԿՈՒՆ . Օ մեղս մանկութեան խմոյ՝ և զանգի-
տութեան խմոյ մի յիշեր . այլ յիշեալ զիս Տէր
ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրու-
թեան քոյ . զի քաղցր և ուղիղ ես :

ԿՈՒՆ . Լճադակեցի առ քեզ Տէր՝ և ասացի,
դու ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդա-
նեաց :

Շ Ա Ր Ա Թ Ա Պ Ա Հ Ո Յ

ԵՐԵՄԻԱՅԱՅԻ ԵՐԵՄԻԱՅԱՅԻ ՀԻՆԳԵԱՅԻ

ԵՐԵՄԱ Ե ԴԿ ԼԻԿ :

ԲԱ . Եկայք ցնծացուք ՚ի Տէր , աղաղա-
կեսցուք առ Լստուած փրկիչ մեր :

ԳԱ . Երգեցէք Տեառն երգ նոր . երգե-
ցէք Տեառն ամենայն երկիր . երգեցէք Տեա-
ռին և բարձր արարէք զանուն նորա :

ԴԱ . Բարձր արարից զընտրեալն ՚ի Ժողո-
վրդ ենէ իմն : Պատի զՊաւ իմ ծառայ իմ , և
իւղով սրբով իմով օծի զնա :

ԱՂՈՒՀԱՅԻ ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր .
ծառայեցէք , Տեառն ուրախութեամբ :

Ստէք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծա-
ներսւք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Նա արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք ժո-
ղովուրդք և խաշն արօտի նորա :

Ստէք ընդ դրունս նորա խոտտովանու-
թեամբ , և օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա :

Խոտտովան եղերուք Տեառն , և օրհնե-
ցէք զանուն նորա :

Քաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողորմու-
թիւն նորա . յազգէ փնչև յազգ է ճշմար-
տութիւն նորա :

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱԶ . Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ
Սիոնի . ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է
ժամ :

Կո՛՛ն . Թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն
երկրի Աստուած է . սաղմոս ասացէք նմա
խմատութեամբ :

ԱՅ . ( ) Բհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն 'ի
նոր . օրհնութիւն նմա յԵկեղեցիս սրբոյ :

ԲԶ . Սափա հարէք ամենայն հեթանոսք .

աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցնծու-
թեան :

ԿԳ . Աստուած՝ գու գարձեալ կեցուցեա
զմեզ . և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի 'ի քեզ :

ԲԿ . Արի՛ Տէր Աստուած իմ 'ի հրամանդ
քո՝ զոր պատուիրեցեր . և ժողովք ժողովր-
դոց շուրջ եղիցին զքե . վասն այսորիկ 'ի
բարձունս գարձ Տէր :

ԴԶ . Ուրախ եղև Խորայէլ յարարիչ իւր .
որդիք Սիոնի ցծասցեն 'ի թաղաւորն իւր-
եանց :

ԴԿ . Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ ,
որպէս զի ահեղ են խորհրդով՝ քան զամե-
նայն որդւոց մարդկան :

ԴԶ . Հաճեցաք Տէր ընդ երկիր քո , և
դարձուցեր զգերութիւն Յակովբայ :

ԴԿ . Յարեաւ Աստուած՝ և ցրուեցան ա-
մենայն թշնամիք նորա , փոխեան ատելիք
նորա յերեսաց նորա :

— ◆ —
ՋԱՏԿԻ

Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս քո
Երուսաղէմ :

— ◆ —

ՋԱՏԿԻ ՅԸՐՈՒԹԵԱՆ ՅԻՆԱՆՑ

ԿԻՐ . } Գողենա Երուսաղէմ զՏէր :
ԲԸ . }

Իւ օրհնեա՛ն զԱստուած քո Սիոնի :

Օ՛ ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց , և օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ :

Ո՛ եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւն . պարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ :

Առաքէ զբան իւր յերկիր . վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա :

Վնէ՛ զձիւն որպէս զասր , և զձեդ որպէս փռչի ցանեաց :

Արկանէ՛ զսառն որպէս պատառս . առաջի ցրտոյ նորա ո՛ր կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսս . շնչեացեն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ , զարդարութիւն և զիրաւունս Խորայելի :

Ո՛չ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր . և զգտաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա :

ԲԸ . Գո՛վեա՛ն Երուսաղէմ զՏէր :

ԳԸ . Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի Թադաւորն , 'ի փրկութեան քում ցընծասցէ յոյժ :

Օ ցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա . և զկամս չրթանց նորա ո՛չ արգելեր 'ի նմանէ :

Ժաման արարեր զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քո . և եդեր 'ի գլուխ նորա պսակ 'ի քարէ պատուականէ :

կեանս խնդրեաց 'ի քէն . և ետուր նմա ընդ երկայն աւուրս՝ յաւիտեանս յաւիտենից :

Ս'եծ են փառք նորա 'ի փրկութեան քում . զփառս մեծ վայելչութեան քո գիցես 'ի վերայ նորա :

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւիտենից . և ուրախ արասցես զնա յուրախութեան երեսաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր , յողորմութենէ բարձրելոյն նա մի սասանեսցի :

Վասցի ձեռն քո 'ի վերայ թշնամեաց քոց . և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո :

Վիցես զնոսա որպէս հնոց 'ի հուր . 'ի ժամանակի երեսաց քոց :

Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուցէ զնոսա . և հուր կերիցէ զնոսա :

Պառուղ նոցա յերկրէ կորիցէ . և զաւակ նոցա յորդւոց 'ի մարգկանէ :

Խոտորեցան 'ի քէն չարութեամբ . խորհեցան զխորհուրդ , զոր ոչ կարասցեն հաստատել :

Լնբասցես զնոսա հալածեալս՝ 'ի մնացուածս քո . և պատրաստեսցես զերեսս նոցա :

Խորձր լեր Տէր 'ի զօրութեան քում . օրհնեսցուք , և սաղմոս ասացուք 'ի զօրութեան քում :

Ս Տ Ո Ղ Ո Յ Ի Ք

ԱՒԱԳ ՈՒՐԱԾՈՒ

(ԱՌԱՋԻՆ ՍԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԼԴ :)

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք չարաց . և
զոր ինչ սչ գիտէի՝ հարցանէին ցիս :

Պատենա՛ Տէր զայնոսիկ՝ ոյք դատեն զիս .
մարտիր ընդ այնոսիկ, ոյք մարտնչին ընդ իս :

(ԵՐԿՐՈՐԴ ՍԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԼԵ :)

Ես 'ի տանջանս պատրաստ եմ . և ցաւք
իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :

Տէր՝ մի սրտմոռութեամբ քով յանդիմա-
ներ զիս . և մի բարկութեամբ քով խրատեր
զիս :

(ԵՐԿՐՈՐԴ ՍԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, Խ :)

Մտանէր տեսանել զնանրութիւն , խո-
սէր 'ի սրտի իւրում . և ժողովէր զանօրէ-
նութիւն յանձն իւր :

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն .
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

(ՉՈՐԿՈՐԴ ՍԱՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԽԱ :)

Բաժանեցին զհանգերձս իմ 'ի մջ իւր-
եանց . և 'ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակ
արկանէին :

Լատուած Լատուած իմ՝ նայեաց տուխ ,
ընդէր թողեր զիս . հեռի եղէ 'ի փրկութենէ
իմմէ՝ վասն բանից յանցանաց իմոց :

(ՀԵՆՐԻՐՈՐԴ ՍՈՂ, ԿՑ . ԳԼ, Լ,)

'Ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ :

'Ի քեզ Տէր յուսացայ , մի ամաչեցից
յաւիտեան . յարդարութեան քում փրկեա
և ապրեցո՞ղիս :

(ՎԵՏԵՐՈՐԴ ՍՈՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԿԸ,)

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի . և 'ի ծա-
րաւ իմ արբուցին ինձ քացախ :

Այցո՞ղիս Լատուած , զի հասին ջուրք յան-
ձքն իմ . ընկլայ ես 'ի խորս անդնդոց , ուր
մէ գոյ ինձ հանդիստ :

(ՆՕՐԱՆՐՈՐԴ ՍՈՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԶԵ,)

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի ,
և 'ի մեռեալս աղաւ :

Տէր Լատուած փրկութեան իմոյ , 'ի տուէ
կարգացի և գիշերի առաջի քո :

(ՌԹԵՐՐՈՐԴ ՍՈՂ, ԿՑ . ԳԼ, ԶԾ,)

Այցեալս ոսկր իմ 'ի մարմին իմ . նմանեցայ
ես հաւալատան անաղաւթի :

Տէր՝ լ՛ուր աղօթից իմոց . աղաղակ իմ առ
քեզ եկեացէ . և մի գարձաշաներ զերեսս
քո յինէն :

ՃԼՇՈՒ ԱԼԻՈՒԻԱՅԻ

ԸՍՑ ՊԱՏՇԱՃԻ ԱՒՈՒՐ

Պ Ա Հ Ո Ց

ԱԶ • Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ :

ԿԻՏ • Այս անուան քո Տէր՝ կեցուսցես
զիս արդարութեամբ քով :

ԱԿ • Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդի-
մաներ զիս : և մի բարկութեամբ քով խրա-
տեր զիս :

ԿԻՏ • Օգնացս իմ ուղիղ արած ինձ ըստ բանի
քում : և մի տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք :

ԲԶ • Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս , և երկիւղ
մահու անկաւ 'ի վերայ իմ :

ԲԿ • Պարճ Տէր՝ և փրկեա՛ն զանձն իմ .
կեցո՛ զիս Տէր՝ ըստ ողորմութեան քում :

ԳԶ • Այս անուան քոյ Տէր՝ քաւեա՛ն ըդ
մեզս իմ , զի բազում եղեն յոյժ :

ԳԿ • Ողորմեա՛ ինձ Տէր՝ զի հիւանդ եմ
ես . բժշկեա՛ն զանձն իմ , զի խռովեցան ոս-
կերք իմ :

ԴԶ • Յիշեա՛ Տէր՝ զթութիւնս քո , և զու-
ղորմութիւնս քո՝ որք են յաւիտենից :

Կա՛մ . Օ մեղս մանկութեան խմոյ՝ և զանգի-
տութեան խմոյ մի յիշեր . այլ յիշեա՛ զիս Տէր
ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրու-
թեան քոյ . զի քաղցր և ուղիղ ես :

ԴԿ . Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւիտեան .
զգործս ձեռաց քոց մի անտես առներ :

Կա՛մ . Օ մեղս մանկութեան խմոյ՝ և զանգի-
տութեան խմոյ մի յիշեր . այլ յիշեա՛ զիս Տէր
ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրու-
թեան քոյ . զի քաղցր և ուղիղ ես :

Կա՛մ . Ազադակեցի առ քեզ Տէր՝ և ասացի,
զու ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդա-
նեաց :

Շ Ա Ր Ա Թ Ա Պ Ա Հ Ո Ց

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ԵՐԷ ԱԶ Ե ԴԿ ԼԻՆԻ :

ԲԸ . Եկայք ցնծացուք՝ի Տէր , աղաղա-
կեսցուք առ Աստուած փրկիչ մեր :

ԳԸ . Երգեցէք Տեառն երգ նոր , երգե-
ցէք Տեառն ամենայն երկիր . երգեցէք Տեա-
ռին և բարձր արարէք զանուն նորա :

ԴԸ . Բարձր արարից զընտրեալն ՚ի ժողո-
վբդ ենէ իմեկ : Գառի զՎաւ իմ ծառայ իմ , և
իւղով սրբով իմով օծի զնա :

ԱՂՈՒՀԱՅԻ ԿԻՒՐԱԿԻՒՑ

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր .
Ժառայեցէք , Տեառն ուրախութեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծա-
ներսէք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Նա արար զմեզ , և ոչ մէք էաք . մեք ժո-
ղովուրդք և խաշն արօտի նորա :

Մտէք ընդ գրունս նորա խոտտովանու-
թեամբ , և օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա :

Խոտտովան եղերուք Տեառն , և օրհնե-
ցէք զանուն նորա :

Քաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողորմու-
թիւն նորա . յազգէ մենչև յազգ է ճշմար-
տութիւն նորա :

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱԶ . Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ
Սիոնի . ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է
ժամ :

ԿՅ . Թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն
երկրի Աստուած է . սաղմոս ասացէք նմա
խմատութեամբ :

ԱԳ . ( ) Բնեցէք զՏէր յօրհնութիւն 'ի
նոր . օրհնութիւն նմա յըկեղեցիս սրբոց :

ԲԶ . Օսոթս հարէք ամենայն հեթանոսք ,

աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցնծութեան :

ԿԳ . Աստուած՝ դու գարձեալ կեցուցես զմեզ . և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի 'ի քեզ :

ԲԿ . Արի՛ Տէր Աստուած իմ 'ի հրամանդ քո՝ զոր պատուիրեսցեր . և ժողովք ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքե . վասն այսորիկ 'ի բարձունս գարձ Տէր :

ԴԶ . Ուրախ եղև Խորայէլ յարարիչ իւր . որդիք Սիուիի ցծասցեն 'ի թաղաւորն իւրեանց :

ԴԿ . Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ , որպէս զի ահեղ են խորհրդով՝ քան զամենայն որդւոց մարդկան :

ԴԶ . Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և գարձուցեր զգերութիւն Յակովբայ :

ԴԿ . Յարեաւ Աստուած՝ և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա , փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորա :

ՋԱՏԿԻ

Հասեալ կային ոտք մեր առ գրունս քո Երուսաղէմ :

ՋԱՏԿԻ ՅԵՐՈՈՒԹԵԱՆ ՅԻՆԱՆՑ

ԿԻՐ . } Գողեա Երուսաղէմ զՏէր :
ԲԸ . }

Իւ օրհնեալ զԼստուած քո Սիրոյն :

Օ ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց , և օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ :

Ո՛ր եղ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւն . պարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ :

Լռաքէ զբան իւր յերկիր . վաղվաղ լնթանան պատգամք նորա :

Վնէ զձիւն որպէս զսար , և զմեզ որպէս փոշի ցանեաց :

Արկանէ զսառն որպէս պատառս . առաջի ցրտոյ նորա ո՞ր կարէ կեալ :

Լռաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա . շնչեսցեն հողմք՝ և գնացցեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ , զարդարութիւն և զիրաւունս Խորայէլի :

Ո՛չ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր . և զգատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա :

ԲՀ . Պառվեալ Երուսաղէմ զՏէր :

ԳՀ . Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թաղաւորն . 'ի փրկութեան քում ցընծասցէ յոյժ :

Օ ցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա . և դիման շրթանց նորա ո՛չ արգելեր 'ի նմանէ :

Ժաման արարեր զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քո . և եղեր 'ի գլուխ նորա պսակ 'ի քարէ պատուականէ :

Կեանս խնդրեաց 'ի քէն . և ետուր նմա ընդ երկայն աւուրս՝ յաւիտեանս յաւիտենից :

Ս'եծ են փառք նորա 'ի փրկութեան քում . զփառս մեծ վայելչութեան քո գիցես 'ի վերայ նորա :

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւիտենից . և ուրախ արասցես զնա յուրախութեան երեսաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր , յողորմութենէ բարձրելոյն նա մի սասանեսցի :

Վարդի ձեռն քո 'ի վերայ թշնամեաց քոց . և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո :

Ղիպես զնոսա որպէս հնոց 'ի հուր . 'ի ժամանակի երեսաց քոց :

Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուցէ զնոսա . և հուր կերիցէ զնոսա :

Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ . և զաւակ նոցա յորդւոց 'ի մարդկանէ :

Խոտորեցան 'ի քէն չարութեամբ . խորհեցան զխորհուրդ , զոր ոչ կարասցեն հաստատել :

Արասցես զնոսա հալածեալս՝ 'ի մնացուածս քո . և պատրաստեսցես զերեսս նոցա :

Բարձր լեր Տէր 'ի զօրութեան քում . օրհնեսցուք , և սաղմոս ասացուք 'ի զօրութեան քում :

ԴՇ . Քեզ վայելէ օրհնութիւն Լստուած՝ 'ի Սիոն , և քեզ տացին աղօթք յառուստդէմ :

ԵՇ . Տէր հմկացցէ 'ի խորանի քում . կամ հմբնակեցցէ 'ի լեառն սուրբ քո :

ՈՒՐ . Տէր թագաւորեաց զվայելչութիւն զգեցաւ . զգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած :

ՀԱ . Տնծացէք առ Լստուած , օգնական է մեր . աղաղակեցէք առ Լստուած Յակովբայ :

Լուէք սաղմոս , և տո՛ւք օրհնութիւն . սաղմոս ասացէք նմա 'ի ձայն քաղցրութեան :

Փո՛ղ հարէք 'ի գլուխս ամսոց , յաւուր նշանաւորի տարեկանաց մերոց :

Հրափան է այս Խորայէլի , և իրաւունք են Լստուծոյ Յակովբայ :

Վ կայութիւնն Յովսեփու՝ զոր եգ ընդ նմա . որպէս ելանէր նա յերկրէն Եգիպտացւոց , լեզու զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ :

'Ի բաց արար 'ի բեռանց զթիկունս նորա . և զձեռս նորա յորթ և 'ի թի ծառայելոյ :

'Ի նեղութեան կարգացեր առ իս՝ և փրկեցի զքեզ . լուայ քեզ 'ի գաղանութենէ մրկին , և փորձեցի զքեզ 'ի վերայ ջուրցն հակառակութեան :

Լճուր ժողովուրդ իմ՝ և վկայեմ քեզ . և Խորայէլ՝ Թէ լուիցես ինձ :

Մի ևս եղիցին քեզ աստուածք առ ժամայնք . և մի՛ երկիրպագանիցես դու աստուծոյ օտարի :

Ես եմ Տէր Լստուած քո՝ որ հանիդ քեզ յերկրէն Եգիպտացոց . բայց զբերան քո՝ և լցից զդա :

Ժողովուրդ իմ՝ ոչ լուաւ ձայնի խնում , և Խորայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ :

Քարձի Թողի գնոսա երթալ զհետ կամաց սրտից իւրեանց . զի գնացին նոքա ըսա կամն անձանց իւրեանց :

Ո՛ր Թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր ինձ , կամ Խորայէլ ի զճանապարհս իմ գնացեալ էր :

Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ զթշնամիս նորա , և ՚ի վերայ նեղլաց նորա արկեալ էր զձեռն իմ :

Թշնամիք Տեառն ստեցին նմա , և եղիցին ժամանակք նոցա յաշխարհի :

Կերակրեաց գնոսա ՚ի պարագրտութենէ ցորենոյ , և ՚ի վիմէ մեղր յագեցոյց նոցա :

ՆՈՐ ԿԻՒՐԱԿԷԻ

Պարկեա Երուսաղէմ զՏէր :

Եւ օրհնեա զԼստուած քո Սեոֆ :

ՀԱՄԱՐԱՐՁ ՄԱՆԷՆ

ԳԻՆԶ

ՏՆՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ

ՏԱՍՆ ԱՒՈՒՐՑ

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր . համբարձցին դրունք յաւիտենից , և մտցէ թաղաւոր փառաց :

Ոման, զփոխ լման ասին :

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով . աշխարհ՝ և ամենայն բնակիչք նորա :

Նա ինքն 'ի վերայ ծովու Հիմունս էարկ նմա , 'ի վերայ գետոց պատրաստեաց զնա :

Ո՞վ ելցէ 'ի լեառն Տեառն . կամ ո՞վ կացցէ 'ի տեղւոյ սրբութեան նորա :

Որ սուրբ է ձեռքք և անբիծ սրտիւ . որ ոչ էառ զնանրութիւն յանձն իւր . և ոչ երդուաւ ընդ ընկերի իւրում նենդութեամբ :

Սա առցէ զօգնութիւն 'ի Տեառնէ . զողորմութիւն յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ :

Լսյա ազգ է՝ որ խնդրէ զՏէր , խնդրէ տեսանել զերեսս Լստուծոյ Յակովբայ :

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր . համբարձցին դրունք յաւիտենից , և մտցէ թաղաւոր փառաց :

Ով է սա թաղաւոր փառաց . Տէր հզօր զօրութեամբ իւրով . Տէր հզօր 'ի պատե-րազմի :

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր'ի վեր .
Համբարձցին դրունք յաւիտենից : և մոյլե-
թագաւոր փառաց :

Ո՛վ է սա թագաւոր փառաց . Տէր զօրու-
թեանց՝ սա ինքն է թագաւոր փառաց :

Հ Ո Գ Ի Ռ Յ Գ Ա Լ Ս Տ Ե Ա Ն

ԿԻ՛ . Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև եր-
կիր , և Բանիւ Տեառն երկինք Հաստատեցան ,
և Հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրու-
թիւնք նոցա :

ԲԸ . Եկայք ցնծացուք 'ի Տէր , աղաղա-
կեսցուք առ Աստուած փրկիչ մեր :

ԳԸ . Երգեցէք Տեառն երգ նոր . ծառա-
յեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

ԴԸ . Սա՛ն անուան քո Տէր՝ կեցուս-
ցես զիս , արդարութեամբ քով Հանցես 'ի
նեղութենէ զանձն իմ :

ԵԸ . Ողորմեա՛ ինձ Տէր զի Հիւանդ եմ ես .
բժշկեա՛ զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք իմ :

ՈՒՐ . Յիշեա՛ Տէր՝ զգթութիւնս քո , և զո-
ղորմութիւնս քո՝ որք են յաւիտենից :

ԸԲ . ՅԵկեղեցիս օրհնեցէք զԱստուած , և
զՏէր յաղըբերացն Իսրայէլի :

ՏԱՊԱՆԱԿԻ

Արի Տէր 'ի Հանդիսս քո՝ դու և տապա-
նակ կտակի սրբութեան քո :

ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ

ԿԻՐ . Ամբ լուսաւոր հովանի լինէր նոցա .
ձայն եղև յամպոյն՝ որ ասէ , դ՛ա է Որդի իմ՝
սիրելի ընդ որ հաճեցայ :

ԱԸ . Արձրութիւնք լերանց նորա են .
նորա է ծով՝ և նա արար զնա , և զցամաք
ձեռք նորա օտեղծին : Եկայք երկիրպագուք
նմա . անկցուք և լացցուք առաջի Տեառն
արարչին մերոյ :

ԳԸ . Բո են երկինք՝ և քո է երկիր . զաշ-
խարհս լրիւ իւրով դու հաստատեցեր : Ըղ-
շիւսիս և զշարաւ դու արարեր . Թաքօք
և չեքմն յանուն քո ցնծասցեն :

ՆԱԻԱԿԱՑԵԱՑ , ԽԱՉԻ

ԵՒ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՇԲ . Սիրեաց Տէր զՍեռն , և ընտեաց
բնակիլ 'ի նմա . ասէ՝ այս է Հանդիսս իմ՝
յաւիտեանս յաւիտենից . 'ի սմա բնակեցայց՝
դի հաճեցայ ընդ սա :

ԿԻՐ • ՏճԼՐ զօրութիւն ծառայի քո • կեցո՛
ղորդի աղախնոյ քո • և արո՛ս առիս նշան բա-
րութեան :

ԲՇ • Ետուր երկիւղածաց քոց նշան , զի
ապրեսցին յերեսաց աղեղան :

ԴՇ • Սիրեաց Տէր զՍիոն , և ընտրեաց
բնակիլ 'ի նմա • ասէ՝ այս է Հանդիստ իմ
յաւիտեանս յաւիտենից • 'ի սմա բնակեցայց՝
զի Հաճեցայ ընդ սա :

ԴՇ • Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո ,
և զտեղի յարկի փառաց քոց :

ԵՇ • Որպէս սիրելիք են յարկք քո Տէր
զօրութեանց • ցանկայ և փափազի անձն իմ
'ի դաւիթս քո : Սիրտ իմ և մարմին իմ՝ ցըն-
ծասցէ առ Աստուած կենդանի :

ՈՒՐ • Ետուր երկիւղածաց քոց նշան , զի
ապրեսցին յերեսաց աղեղան :

ՇԲ • Որպէս փրկեցան սիրելիք քո , կեցո՛
աջով քո , և լճԼՐ մեղ :

Ե Կ Ե Ղ Ե 8 Ի Ո Յ

Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա •
սիրէ Տէր զդուռնս Սիոնի առաւել քան զա-
մենայն յարկն (Զակովբայ :

Ե Ի Յ

Փառաւորեալն խօնեցաւ վասն քո , ա-
հաւադիկ քաղաքդ Աստուծոյ :

ԵՒՅ

Տէր **ճիլ** կացցէ 'ի խորանի քում . կամ
ճիլ բնակեացի 'ի լեառն սուրբ քո :

Որ գնայ անբիծ , գործէ զարգարութիւն .
խօսի զճշմարտութիւն 'ի սրտի իւրում :

ԽԱԶԻ

Մանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց . և
ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

— ◆ —

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

ԻՆՆ ԱՌՈՒՐՑ

ԸՊԻ յՈ՛ՅԱՅԻ ՏՕՆԱՅՈ՛ՅԻՆ :

ԿԻՐ . **Ա**յօր ծնաւ որ 'ի Հօրէ յառաջ քան
զյաւխտեանս Որդին . որ է օծեալ Տէր 'ի
քաղաքի Գաւթի : 'Ի վայելչութիւն սրբոց
քոց՝ յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ
ծնայ ղ քեզ :

ԲԸ . **Ո**ւրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ .
օրհնեալ ես գու 'ի կանայս . և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո :

ԳԸ . **Ա**րի Տէր 'ի Հանգիստ քո . գու և տա-
պանակ կտակի սրբութեան քո :

— ◆ —

ԱԻԵՏԵԱՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ .
օրհնեալ ես գու 'ի կանայս . և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո :

ՃՐԱԳԱԼՈՒՑԻ ԾՆՆԴԵԱՆ

Նոգին սուրբ եկեացէ 'ի քեզ . և զօրու-
թիւն բարձրելոյն հովանացի քեզ :

ԾՆՆԴԵԱՆ

ԸՍՑ ՈՒԹ ԱՒՈՒՐՑ

Ա . Այսօր ծնաւ որ 'ի Հօրէ յառաջ քան
զյաւիտեանս Որդին . որ է օծեալ Տէր 'ի
քաղաքի 'Իաւթի : 'Ի վայելչութիւն որբոց
քոց՝ յարգանդէ յառաջ քան զօրուսեակ
ծնայ զքեզ :

Բ . Նոգւով սրբով զօրացեալ սուրբ Ստե-
փաննոս . և ընտրեալ յորովայնէ . ճշմարիտ
վկայ . սիրօղ և առաքեալ առաքողին . 'ի
ԲՐԻՍՑՈՍԷ ընկալար զգուարութեացն զպսակ :

Գ . Վարապետն Յովհաննէս զարհուրեալ՝
'ի յորովայնէ յորովայն երկրպագէր . սպա-
սաւոր եղև Բանին Աստուծոյ . և լուեալ
զհաւոր զձայնն՝ աղաղակէր ասելով , ահա
Վառն Աստուծոյ որ բառնայ զմեզս աշ-
խարհի :

Դ . Ուրախ լեր բերկրեալք Տէր ընդ քեզ՝
օրհնեալ ես գու 'ի կանայս . և օրհնեալ է
սպտուղ որովայնի քո :

Ե . Ղու մանուկ՝ մարդարէ բարձրելոյն

կոչեսցիր . գնացես առաջի Տեառն՝ պատ-
րաստել զճանապարհս նորա :

Զ . **Լ**ահան զիս 'ի գբոյ տառապանաց , 'ի
կաւոյ և 'ի տղմոյ : Հաստատեաց 'ի վերայ վի-
մի զոտս իմ . և ուղղեաց զգնացս իմ :

Կա՛մ . **Ղ**ուռ ես քահանայ յաւիտեան ըստ
կարգին Սեւքիսեդեկի . և Տէր ընդ աջմէ
քումմէ :

Է . **Ե**րդուաւ Տէր Ղաւթի ճշմարտու-
թեամբ՝ և ո՛չ ստեաց նմա , 'ի պողոյ որովայնի
նորա նստուցանել յաթոռ նորա :

Ը . **Ո**ւրախ լեր բերկրեալք Տէր ընդ քեզ .
օրհնեալ ես դու 'ի կանայս . և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո :

Տ Ե Ա Ռ Ն Ը Ն Դ Ա Ռ Ա Զ Ի

Տէր 'ի տաճար սուրբ իւրում . Տէր յեր-
կինս յաթոռ իւրում :

Մ Ե Յ Ի Ո Ղ Ռ Գ Ո Մ Ե Ա Ն Ն

ՈՐ Ե

Ծ Ա Ղ Կ Ա Զ Ա Ր Դ Ի

Տէր Աստուած մեր երեւցաւ մեզ . արա-
րէք տօնս ուրախութեան կանխաւ , մինչեւ
յանկիւնս սեղանոյ :

Հ Ի Ե Շ Տ Ա Կ Ա Պ Ե Տ Ա Ց

Ողորմելութեամբ Տեառն լի եղև երկիր, և
Բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան. և
Հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրու-
թիւնք նոցա :

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն ՈՒ Կ Ա Ր Ա Պ Ե Տ Ի Ն

Պահ մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն կո-
չեաջիր. գնասցես առաջի Տեառն՝ պատրաս-
տել զճանապարհս նորա :

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն ՈՒ Գ Լ Խ Ա Տ Մ Ա Ն

Արարպետն Յովհաննէս զարհուրեալ՝ 'ի
յորովայնէ յորովայն երկրպագէր. սպասա-
ւոր եղև Բանին Աստուծոյ. և լուեալ զա-
հաւոր զձայնն՝ աղաղակէր ասելով, ահա
Պառն Աստուծոյ որ բառնայ զմեզս յաշ-
խարհի :

Մ Ա Ր Գ Ա Ր Է Ի Ց

Յիշկեղեցիս օրհնեցէք զԱստուած, և
զՏէր յաղբերացն Խորայէլի :

Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

Ապցուցես զնոսա իշխանս ընդ ամենայն
երկիր. և յիշեսցի անուն քո ընդ ամենայն
ազգս ազգաց :

Բնդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա ,
և մինչև 'ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա :

ԴԱԻԹԻ ԵՒ ՅԱԿՈՎԱՐԱՅ

Յիշեա Տէր զՌաւթ , և զամենայն հե-
ղութիւն նորա :

ՆԱԽԱՀԱՐՑ

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ , զարգա-
րութիւն և զիրաւունս Խորայելի :

ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ

Համբերելով Համբերի Տեառն , և նայե-
ցաւ առիս . և լուաւ աղօթից իմոց :

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՅ

Քահանայք քո զգեցցին զարգարու-
թիւն . և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն :

ՃԴՆԱՒՈՐԱՅ

Իբրանելի են որք բնակեալ են 'ի տան
Տեառն . յաւիտեանս յաւիտենից օրհնես-
ցեն զքեզ :

ԿՈՒՍԱՆԱՑ

Կացցէ գշից ընդ աջմէ քումմէ՝ 'ի հանդեր-
ձրս ոսկեհոռս զարդարեալ և պաճուճեալ :
Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նորա՝
և զընկերս նորա տարցին նմա :

ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Տէր 'ի զօրութեան քում՝ աւբախ եղիցի
թագաւորն . 'ի փրկութեան քում՝ ցնծացցէ
յոյժ :

ՔԱՌԱՍՆԻՑ ԵՒ ԵՐԿՈՒՑ ԲԻՒՐՈՑ

Լնցաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր , և հա-
ներ զմեզ 'ի հանգիստ :

ԱՒԱԳ՝ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Պատրաստ արարեր առաջի իմ՝ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչոց իմց :

ԱՅԳՈՒՑ

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք . պռաւօ-
տու՝ եղիցի ուրախութիւն :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ԱՐ՝ Տէր սիրէ զերաւօռնս . և սէ ընդ
վայր հարկանէ զսուրբս իւր . այլ յաւիտեան
պահէ զնոսա :

ԿՎ. Փրկութիւն արդարոց 'ի Տեառնէ է • վերակացո՛ւ է նոցա 'ի Ժամանակս նեղութեան :

ԱԿ. Պարծեսցին սուրբքն փառօք՝ և ցընծասցեն 'ի Հանդիստ իւրեանց • և բարձրաբացին զԱստուած բերանօք իւրեանց :

ԿՅ. Այս ծագեաց արդարոց • ուղղոց սըրտից եղև ուրախութիւն :

ԲԶ. Պարծեսցին սուրբքն փառօք՝ և ցընծասցեն 'ի Հանդիստ իւրեանց՝ և բարձրաբացին զԱստուած բերանօք իւրեանց :

ԲԿ. Արդացին արդարքն առ Տէր • և Տէր լուաւ նոցա • յամենայն նեղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա :

ԳԶ. Այս քո մեռանիմք զօրհանապաղ • համարեցաք որպէս զոչխար 'ի զենումն :

ԳԿ. Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ են 'ի քեզ • յաւիտեան ցնծասցեն • և բնակեսցիս դու 'ի նոսա :

ԴԶ. Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղկեսցին • որպէս զմայրսն ի բանանու բազումք եղեցին :

ԴԿ. Բազում նեղութիւնք են արդարոց • յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր • և պահէ զամենայն ոսկերս նոցա • և մի 'ի նոցանէ ոչ կորիցէ :

Աստուծոյ զորքի զօգնութեամբ զստեղծութեամբ
 զոր յառաջիկայ ճշմարտութիւն : Եւ յետոյ ասի հանգանակ հաւատոյ :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

ՀԱՆԳԻԱՆԱԿ

ՀԱՒԱՏՈՅ

ԵՐԵՐ ՀԱՐԻՐ ՏԱՍՆ ԵՒ ՈՒԹ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ

ՆԻԿԻՈՅ ՍՈՒՐԻ ԺՈՂՈՎՈՅՆ

Աւատամբ 'ի մի Աստուած Հայրն ամենա
 նախալ . յարարին երկնի և երկրի . երեւելեաց
 և աներեւութից : Եւ 'ի մի Տէր (ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍ-
 ՏՈՍ Որդին Աստուծոյ . ծնեալն յԱստուծոյ
 Հօրէ միածին . այսինքն յԱստուծոյն Հօր :
 Աստուած յԱստուծոյ . իոյս 'ի լուսոյ . Աստու-
 ճած ճշմարիտ . յԱստուծոյ ճշմարտէ :
 'Օնունդ և սչարարած : 'Երոյն ինքն 'ի բնու-
 թենէ Հօր . որով ամենայն ինչ եղև յեր-
 կինս և 'ի վերայ երկրի . երեւելիք և աներե-
 ւոյթք : Որ յաղագս մեր մարդկան , և վասն
 մերոյ փրկութեան՝ իջեալ 'ի յերկնից՝ մարմ-
 նացաւ , մարդացաւ , ծնաւ կատարելապէս
 'ի Սարիամայսրբոյ կուսէն Հոգւովն սրբով :
 Որով էառ զմարմին , զհոգի , և զմիտ . և
 զամենայն որ ինչ է 'ի մարդ . ճշմարտապէս
 և սչ կարծեօք : Չարչարեալ , խաչեալ ,
 թաղեալ . յերբորդ . աւուր . յարուցեալ :

եղեալ 'ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ
 քնդ աջմէ Հօր : Գալոց է նովին մարմնովն
 և փառօք Հօր 'ի դատել զկենդանիս և զմեռ-
 եալս . որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախ-
 ճան : Հաւատամք և 'ի սուրբ Հոգին . յա-
 նեղն և 'ի կատարեալն : Որ խօսեցաւ յօրէնս
 և 'ի Սարգարէս և յԱւետարանս : Որ էջն
 'ի Հորդանան . քարոզեաց զառաքեալն . և
 բնակեցաւ 'ի սուրբսն : Հաւատամք և 'ի մի
 միայն ընդհանրական և յառաքելական Եկեղե-
 ցի : 'Ի մի մկրտութիւն . յապաշխարութիւն .
 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն մեղաց : 'Ի
 յարութիւն մեռելոց . 'ի գաղաստանն յաւի-
 տենից . Հոգւոց և մարմնոց : Հարքայութիւն
 երկնից և 'ի կեանսն յաւիտենականս :

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն , յորժամ ոչ
 էր Որդի . կամ էր երբեմն , յորժամ ոչ էր
 սուրբ Հոգի . կամ թէ՛ յոչէից եղեն . կամ
 յայլմէ հոգեմէ ասեն լինիլ զՈրդին Առ-
 տուծոյ՝ և կամ զսուրբ Հոգին , և թէ՛ փոփո-
 խելիք են կամ այլայլելիք : զայնպիսին նզո-
 վէ կաթողիկէ և առաքելական Եկեղեցի :

ՅԵՏ ԺՈՂՈՎԱԾՆ ՆԻԿԻՈՅ

'Ի ՄԻՐՈՅՆ

ԳՐԻԳՈՐԷ ԼՈՒՍԱՆՈՐԶԷՆ ՄԵՐՄԷ ԱՍԱՑԵԱԼ

Իսկ մեք փառաւորեսցուք . որ յառաջ
 քան զյաւիտեանս , երկիրպագանելով սրբոյ

Երբորդու թեանն և մոյ Լստուածու թեանն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Լսմէն :

ՔԱՐՈՉ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր ազաչեսցնուք :
Եւ ևս հաւատով ազաչեսցնուք և խնդ-
րեսցնուք 'ի Տեառնէ Լստուծոյ և 'ի փրկչէն
մերէ (ՅԻՍՈՒՍԷ ՔՐԻՍՏՈՍԷ 'ի ժամուս պաշ-
տաման և ազօթից : Օ ի արժանի ընդունե-
լութեան արասցէ . լուիցէ Տէր ձայնի ազա-
չանաց մերոց : Ընկալցի զինդրուածս սրտից
մերոց . Թողցէ զյանցանս մեր . ողորմեսցի 'ի
վերայ մեր : Լսողութեալ և խնդրուածք յամե-
նայն ժամ մտցեն առաջի մեծի Տէրութեան
նորա : Եւ նա տացէ մեզ միաբան՝ միով հաւա-
տով և արդարութեան վաստակիլ 'ի գործս
բարեաց : Օ ի զոլորմութեան զշնորհն իւր՝
արատցէ 'ի վերայ մեր Տէրն ամենակալ . կե-
ցուսցէ և ողորմեսցի : Օ ժամս և զառաջակայ
օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւա-
տով . 'ի Տեառնէ խնդրեսցնուք : Օ Հրեշտակ
խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց .
'ի Տեառնէ խնդրեսցնուք : Օ քաւութիւն
և զթողութիւն յանցանաց մերոց . 'ի Տեառնէ
խնդրեսցնուք : Օ սրբոյ խաչին մեծ և կարօղ
զօրութիւն յօգնութիւն անձանց մերոց . 'ի

Տեառնէ խնդրեսցո՛ւք :” Եւ ևս միաբան վառն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ . զՏէր աղաչեսցո՛ւք :” Օ անձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն աւրացո՛ւք : Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում . ասացո՛ւք ամենեքեան միաբանութեամբ .

Տէր ողորմա՛ . Տէր ողորմա՛ . Տէր ողորմա՛ :

ԵՂՕԹԻՔ

Տէր մեր և փրկիչ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ . որ մեծդ ես ողորմութեամբ և առատ պարգեւօք բարերարութեան քո : Որ դու քոյին կամաւորդ՝ ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր չարչարանաց խաչի և մահու՝ յաղագս մեղաց մերոց : Եւ պարգեւեցեր առատապէս զպարգեւս Հոգւոյդ սրբոյ երանելի առաքելոցն : Հաղորդըս արա՛ և զմեզ Տէր աղաչեմք զքեզ՝ Աստուածային պարգեւացդ . թողութեան մեղաց և ընդունելութեան Հոգւոյդ սրբոյ : Որպէս զի՝ արժանաւորք եղիցուք գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւի՛ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով ՔՐԻՍՏՈՍ փրկիչ մեր . որ ի վեր է քան զամենայն միտս և զբանբանս . ամրացո՛ զմեզ և աներկիւղ պահեա՛ յամե-

նայն չարէ : Հաւասարեա՛ զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո . որք հոգւով եւ ճշմարտութեամբ քեզ երկերպագանեն : Այսան զի՛ ամենասուրբ Երրորդութեանդ վայելեն փառք իշխանութիւն եւ պատիւ , այժմ՝ եւ միշտ ե” :

Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ . Տէր Աստուած օրհնեսցէ զամենեւեանդ . Ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես . սո՛ւրբ եղիցի անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո . եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի :

Օ հաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր : Եւ թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր , որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց : Եւ մի տանիբ զմեզ ՚ի փորձութիւն , այլ փրկեա՛ զմեզ ՚ի չարէ : Օ ի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս . Ամէն :

Դպիք . Ա՛խայն սուրբ . միայն Տէր . ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ՚ի փառս Աստուծոյ Հօր . Ամէն :

Քահանայն . Օրհնեալ Հայր սուրբ՝ Աստուած ճշմարիտ :

Դպիք . Ամէն :

Քահանայն . Օրհնեալ Որդիդ սուրբ՝ Աստուած ճշմարիտ :

Դպիք . Ամէն :

Քահանայն . Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ՝ Աստուած ճշմարիտ :

- Դպիք . Լձն :
- Քահանայն . ( ) ԲՀՆՈԼԹԻԼՆ և ժառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ , այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտեանից . Լձն :
- Դպիք . Հայր սուրբ : Որդիդ սուրբ : Հոգիդ սուրբ :
- Քահանայն . ( ) ԲՀՆՈԼԹԻԼՆ Հօր և Որդւոյ և սրբոյ Հոգւոյն , այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտեանից . Լձն :
- Դպիք . Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ՝ յայսմ Հետէ մինչև յաւիտեան : Երեց՝ Երէն :
- Քահանայն . Կատարումն օրինաց և մարգարէից դու ես ՔՐԻՍՏՈՍ Լստուած փրկիչ մեր . որ լցեր զամենայն Հայրական տնօրէնութիւնս քո . լից և զմեզ Հոգւովդ քով սրբով :
- Սուրբապն . ( ) ԲՀՆԵՅԻՑ զՏէր յամենայն ժամ . յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա՝ ի բերան խմ :
- Քահանայն . ( ) ԲՀՆԵԱԼԸ Եղբրուք՝ ի շնորհաց սրբոյ Հոգւոյն . երթայք խաղաղութեամբ և Տէր եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ամենեսեանդ . Լձն :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՒՆ ՍԵՂԱՆՈՅ

ՎԱՄ

ԾԱՐԾԱՆՈՐ ԿԵՐԱԿՐՈՑ ԵՒ ԸՄՊԵԼԵԱՑ

Պարտագին ռեզոնն հայիւ , եւ զարդարին ի ներսիս . եւ
ի անգինն ի ներսանչիւրոյ 'ի րեզիս ի ներանց . եւ գայ ի շխանա-
ւորն , ի մի գահանայն , եւ առէ , ՍԱՂԱՄՈՅ ի ներք :

ՍԱՂԱՄՈՍ

Ի շխանաւորն . } Աչք ամենեցուն 'ի քեզ յու-
ի մի . } սան , եւ դու տառ կերակուր
ի գահանայն . } նոցա 'ի ժամու :

Դիւիւն . Բարձր առնեմ զքեզ Աստուած
իմ եւ Թագաւոր իմ , եւ օրհնեմ զանուն քո
յաւիտեան' եւ յաւիտեանս յաւիտենից :

Օ օրհանապազ օրհնեցից զքեզ , եւ գովե-
ցից զանուն քո յաւիտեան' եւ յաւիտեանս
յաւիտենից :

Մեծ է Տէր եւ օրհնեալ է յոյժ , եւ մե-
ծութեան նորա ոչ գոյ չափ :

Ազգք եւ ազգք գովեսցեն զգործս քո , եւ
զզօրութիւնս քո պատմեսցեն :

Օ մեծ վայելչութիւն փառաց սրբութեան
քո խօսեսցին , եւ զսքանչելիս քո պատմեսցեն :

Օ զօրութիւն ահի քո ասացեն , եւ զմե-
ծութիւնս քո պատմեսցեն :

Օյիշատակ բազում քաղցրութեան քո
բզինեցին, և արդարութեամբ քո ցնծացին:

Կթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ և
բազումողորմ:

Վաղցր է Տէր առ ամենեսեան, և գթու-
թիւն նորա 'ի վերայ ամենայն արարածոց
իւրոց:

Խոստովան եղիցին առ քեզ Տէր ամ-
նայն գործք քո և սուրբք քո օրհնեցեն
զքեզ:

Օ փառս արքայութեան քո աստեցեն, և
զգորութիւնս քո պատմեցեն:

Ճանաչել որդւոց մարդկանզգորութիւնս
քո, և զփառս մեծվայելչութեան արքայու-
թեան քո:

Արքայութիւն քո արքայութիւն ամենայն
յաւիտենից և Տէրութիւն քո յազգէ մինչև
յազգ:

Հաւատարիմ է Տէր յամենայն բանս իւր,
և արդար է յամենայն գործս իւր:

Հաստատ է Տէր զամենայն գայթակղեալս,
և կանգնէ զամենայն գլորեալս:

Աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան, և գու-
սաս կերակուր նոցա 'ի ժամու:

Տառու նոցա և կերակրին, բանաս զձեռն
քո, և լցուցանես զամենեսեան քաղցրու-
թեամբ կամօք քովք:

Արդա՛ր է Տէր յամենայն ճանապարհս իւր ,
և սուրբ է յամենայն գործս իւր :

Մե՛րձ է Տէր առ ամենեսեան՝ ոյք կարգան
առ նա , առ ամենեսեան՝ ոյք կարգան առ նա
ճշմարտութեամբ :

Օ կամա երկիւղածաց իւրոց առնէ Տէր .
աղօթից նոցա լսէ և կեցուցանէ զձոտա

Պահէ Տէր զամենեսեան ոյք սիրեն զնա ,
և զամենայն մեղաւորս սատակէ Տէր :

Օ օրհնութիւնս Տեառն խօսեսցի բերան
իմ . օրհնեսցէ ամենայն կենդանի զանուն
սուրբ նորա յաւիտեան , և յաւիտեանս
յաւիտենից :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից՝ :

Քահանայն . Ողորմած գթած է Տէր . կերտ-
կուր տայ երկիւղածաց իւրոց :

Սալւաթն . Իշ ևս խաղաղութեան զՏէր ա-
ղաչեսցո՛ւք :

Աղաչեսցո՛ւք զամենակալն Աստուած՝ զի
պարգեւեսցէ մեզ կերակուր ուրախութեան ,
և լցուսցէ զսիրտս մեր 'ի լիութենէ արարա-
ծոց իւրոց : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր՝ :

Քահանայն . Օրհնեա՛ Քրիստոս Աստուած
մեր հոգեւոր օրհնութեամբ զկերակուրս և զլըմ-
պելիս ծառայից քոց , և շնորհեա՛ առողջու-

Թիւն Հոգւոյ և մարմնոյ : Որպէս զի կրօնա-
ւորական պարկեշտութեամբ վայելելով 'ի
մարմնաւոր պիտոյիցս՝ անանց բարեացդ և
երկնից արքայութեանդ Հաղորդս լիցուք ընդ-
ամենայն սուրբս քո : Եւ գոհութեամբ փա-
ռաւորեցուք զքեզ ընդ Հօր և ամենասուրբ
Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա՛մ :
Հայր մեր որ յերկինս ես՝ :

Եւ որչա՞նչ սեղանոյն իւրով խնդան՝ և առեալ զնոցն
բեխտեկ ընդ պարտաւորացն , որք առնեմք իսն . իմ զհեփ
այնորիկ , որ պարտաբոյն է ճաշոյն , և նորա առ աջնէտեան ,
և առ ձեռն , ճաշակեցէք խաղաղութեամբ . և նոքին 'ի ճաշն :
Իսկ էբէ զանականք իցեն , իմ անպարտաւորք , նոքոյն Քինն
յեղբարց 'ի Բարձրագոյն Գեղաւթ , և առեալ ընթերցանացս ըն-
դիրս Աստուծոյն . և աջնէտեան ունին դիցեն ընթերցանն՝
անմարտն ճաշանմէ : Եւ էբէ որ ինքեանց զլուծումս ինչ
փարսիւսանաց , լուծոցեն՝ որք իարօցն իցեն . և դարձեալ
ճաշեցին լուեւեան , և ո՛չ ողորտիւ : Եւ յեփ յառնելոյ 'ի
սեղանոյն , դարձեալ իացեն 'ի Գեղիս իւրեանց : Եւ առաջէ
Քահանայն :

Քահանայն . **Տէր Եստոս** լցաք 'ի բարու-
թեանց քոց : Տացուք գոհութիւն Տեառն
Աստուծոյ մերոյ :

Դպիւն . **Ա**յժմ Տեառն 'ի վերայ երկիւղա-
ծաց իւրոց և ոյք յուսան յողորմութիւն
նորա :

Փրկել 'ի մահուանէ զանձինս նոցա , և կե-
բակերէլ զնոսա 'ի սովու :

Անձինք մեր համբերեսցեն Տեառն , զի
օգնական և պաշտպան մեր է :

Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր , և յա-
նուէն սուրբ նորա յուսացուք :

Եղիցի ողորմութիւն քո Տէր 'ի վերայ
մեր , որպէս յուսացաք 'ի քեզ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Ամէն :

Քահանայ . Կերակրիչ և ուրախարար Տէր .
փառք քեզ , լցուցանող ՔՐԻՍՏՈՍ գահանալք
զքէն :

Սուրբապ . Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր ա-
ղիչեսցնուք :

Պահապարճուք 'ի վերայ լիութեանց պար-
գեաց Տեառն Աստուծոյ մերոյ : Որ կերակրէ
զմեզ օր ըստ օրէ առատապէս քաղցրու-
թեամբ կամօք իւրովք : Օ՛ր Հոգեւոր բա-
րութեանն և երկնից արքայութեանն Հա-
ղորդս արասցէ զժառայս իւր ըստ ականկալու-
թեան յուսոյն մերոյ : Ամենակալ Տէր :

ԱՊՂՕԹՎՔ

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր՝ որ
կերակրես զմեզ 'ի մանկութենէ , և տաս կե-
րակուր ամենայն մանդեաց . լցն ուրախու-

Թեամբ և բերկրութեամբ զսիրտս մեր : Որ-
պէս զի զամենայն բաւականութիւն ունի-
ցիմք առաւելեալք 'ի գործս բարութեան 'ի
ՎՐԻՍՏՈՍ ՅԻՍՈՒՍ 'ի Տէր մեր : Որում վայել
է փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ է" :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Փառք քեզ Տէր՝ փառք քեզ Թագաւոր
փառաց . որ ետուր մեզ կերակուր ու բախու-
թեան . և լցուցեր զսիրտս մեր 'ի լիութենէ
ամենաբաւական ողորմութեան քոյ . լցո՛ւ և
այժմ զմեզ հոգւովդ քով սրբով . որպէս զի
դպրութեան փառք քոյ հաճոյք , և մի ամա-
չեցեալք , զի դու դաս և հատուցանես իւ-
րաքանչիւր ըստ գործս իւր . և քեզ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ է" :

( ) Երհնալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՎՐԻՍՏՈՍ . Լ՛ԱՔՆ :

Հայր մեր որ յերկինս ես" :

Օ կերօղքս Լ՛ստուած օրհնեսցէ . սպա-
սաւորացն և երախտաւորացն վարձս բար-
եաց պարգեւեսցէ . և օրհնեսցէ զամենեւեան :
ՎՐԻՍՏՈՍ Լ՛ստուած որ զմեզ կերակրեաց և
լիացոյց , նմա փառք յաւիտեանս . Լ՛ԱՔՆ :

ԿԱՐԳԱՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ԵՐԵԿՈՅԻ ԺԱՄՈՒՆ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Դ ԴԷՄՍ ՈՐԴԻՈՅՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՈՐ

ԷՋ ԴԻ ԽԱՉԻՆ ԵՒ ԳԱՏԵԱԼ ԳԱՍՏԱՌԱԿԱԼԻԲԻ
ԵԴԱՒ Դ ԳԵՐԵՋՄԱՆԻ

ՕՐՀՆԵԱԼՏԷՐ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ԲՐԻՍՏՈՍ ԼՂԱՅՆ,
ՀՅՐ ՄԵՐ ՈՐ յԵՐԿԻՆՍ ԿՈ՞:

ԵՍ առ Լստուած կարդացի, և նա լուաւ
ինձ յԵՐԵԿՈՅ՝ 'ի վաղորդայն՝ 'ի հասարակ
աւուր :

Սպասէի Լստուածոյ իմոյ, և ահնունէի կե-
նարարին, որ փրկէ զճառայս իւր և կեցու-
ցանէ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և՞, Լսյժմ և Մշտ՞:

ԵՆ ևս խաղաղութեան զՏԷՐ աղաչեա-
ցուք, ընկալ կեցո՞ւ և ողորմեա՞ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ՍԵՂՄ ՈՍ

Խոնարհեց՛ Տէր զունկն քո և լնւր ինձ .
զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

Պահե՛ն զանձն իմ սուրբ՝ Տէր . և փրկե՛ն
զճառայս քո՝ Աստուած իմ, որ 'ի քեզ յու-
սացայ :

Ողորմե՛ն ինձ Տէր՝ զի առ քեզ աղաղա-
կեցի զօրհանապաղ, ուրախ արա զանձն ծա-
ռայի քո, զի առ քեզ Տէր համբարձի զան-
ձն իմ :

Օ ի դու Տէր՝ քաղցր և ուզիղ ես . բա-
զումողորմ առ ամենեւեան՝ որք կարդան առ
քեզ :

Ունկն դիր Տէր աղօթից իմոց, և նայե՛ն
'ի ձայն խնդրուածաց իմոց :

Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի առ
քեզ, և լուար ինձ :

Ոչ ոք է նման քեզ յաստուածս Տէր, և
ոչ ոք է որպէս զգործս քո :

Օ ամենայն ազգս զոր արարե՛ր՝ եկեացեն
և՛ երկիրպագցեն առաջի քո, և փառաւոր
արասցեն զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ ես դու Տէր, և առնես սքանչելիս .
և դու միայն ես Աստուած :

Առաջնորդեա՛ ինձ 'ի ճանապարհի քում,
և գնացից 'ի ճշմարտութեան քում, և ու-
րախ եղիցի սիրտ իմ՝ երկնչիլ յանուանէ
քումմէ :

Խոստովան եղէց առ քեզ Տէր Աստուած
իմ բոլորով սրտիւ իմով, փառաւոր արարից
զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ եղև 'ի վերայ իմ՝ ողորմութիւն քո
Տէր, և փրկեցեր զանձն իմ՝ 'ի գժոխոց ներ-
քնոց :

Աստուած՝ անօրէնք յարեան 'ի վերայ իմ,
և ժողովք Հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ, և
ս'չ Համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւր-
եանց :

Այլ դու Տէր Աստուած իմ՝ գթած ես և
ողորմած, երկայնամիտ՝ բազումողորմ և ճշ-
մարիտ . նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ :

Տո՛ւր զօրութիւն ժառայի քո, կեցո՛ զօրդի
ազախնոյ քո, և արա՛ առ իս նշան բարու-
թեան :

Տեսցեն՝ ատելիք իմ և ամուչեցեն, զի
դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Մ Ե Ղ Թ Ե Ն Ք

Փառք քեզ Լստուած՝ փառք քեզ յաղագս ամենայնի Տէր փառք քեզ :

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչեցնիք . ընկալ կեցո՛ւ ե ողորմեա՛ :

(Օ)րհնութիւն ե փառք Հօր ե Որդւոյ ե Հոգւոյն որբոյ , այժմ՝ ե միշտ ե յաւիտեանս յաւիտենից . Լսէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Ս Ե Ղ Մ Ո Ս

Լսեցե՛ք զիս Տէր՝ի մարդոյ չարէ , յառնէ՛ , անիրաւէ փրկեա՛ զիս :

Խորհեցան զանօրէնութիւն 'ի սիրտս իւրեանց , զօր ամենայն պատրաստեցան 'ի պատերազմ :

Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօձի , ե թոյնք իժից 'ի ներքոյ շրթանց նոցա :

Պահեա՛ զիս Տէր 'ի ձեռաց մեղաւորի , ե 'ի մարդոյ չարէ փրկեա՛ զիս :

Խորհեցան խափանել զգնացս իմ , թագուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ :

Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց , շուրջ՝ զշաւղօք իմովք եդին ինձ զգայթակղութիւն :

Լսացի՛ Տէր Լստուած իմ ես գու , ո՛ւնին գիր Տէր ձայնի աղօթից իմոց :

Տէր Տէր զօրութիւն փրկութեան իմոյ ,
Հովանի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի :

Մի մատներ զիս Տէր 'ի ցանկութիւն
մեղաւորաց , ոյք խորհեցան վասն իմ՝ մի
ընդ վայր հաբկաներ զիս :

Օ ի մի երբէք բարձրացին , և խորհուրդք
նոցա՝ մի կատարեսցին . վախճան կատարածի
նոցա՝ վաստակ շրթանց իւրեանց ծածկեսցէ
զնոսա :

Արկես 'ի վերայ նոցա զկայծակունս հրոյ ,
և կործանեսցես զնոսա . 'ի տառապանաց մի
կարասցեն կեալ :

Մարդոյ լեզուանոյ մի յաջողեսցի 'ի վերայ
երկրի . զայր մեղաւոր չարիք իւր սրնասցեն
'ի կորուստ :

'Օրանեսայ , զի առնես Տէր՝ դատաստան աղ-
քատի , և իրաւունս տնանկի :

Արդարք գոհացին զանուանէ քումմէ , և
ընակեսցին ուղիղք առաջի երեսաց քոց :

Տէր՝ կարդացի առ քեզ՝ և լուր ինձ , նայեա՝
'ի ձայն աղօթից իմոց՝ 'ի կարգալ իմում առ
քեզ :

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խաւնկ
առաջի քո Տէր . համբարձումն ձեռաց իմոց
պատարագ երեկոյի :

Պիբ Տէր՝ պահապան բերանոյ իմոյ . և
դուռն ամուր շրթանց իմոց , զի մի խոտո-

րեսցի սիրտ իմ բանիւ չարութեան :

'Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ մարդս՝ ոչք գործեն զանօրէնութիւն . և ոչ եղէց կցորդ ընտրելոյ նոցա :

Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմութեամբ՝ և յանգիման արասցէ , իւղ մեղաւորի մի օծ-
ցէ զգլուխ իմ , այլ աղօթք իմ 'ի կամս նորա :

Ընդ ելան մերձ առ վիմին դատաւորք նո-
ցա լուիցեն բանից իմոյ և քաղցրասցին :

Որպէս թանձրութիւն հողոյ՝ զի սփռեալ է 'ի վերայ երկրի . ցրուեսցին ոսկերք նոցա մերձ 'ի դժոխս :

Ըռ քեզ Տէր Տէր են աչք իմ , 'ի քեզ յուսացայ՝ մի հաներ զհոգի յինէն :

Պահեա զիս յորոգայթէ որ թագուցաւ ինձ , 'ի գայթակղութենէ գործողին զանօ-
րէնութիւն :

Ընկցին 'ի ցանցս նորա մեղաւորք . միայն եմ ես մինչև անցից :

Չայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի ,
ձայնիւ իմով զՏէր աղաչեցի :

Սփռեցից առաջի Տեառն զաղօթս իմ , և
զնեղութիւնս իմ առաջի նորա պատմեցից :

'Ի նուաղիլ յինէն հոգւոյ իմոյ , դու Տէր
ծանեար զլաւիղս իմ . 'ի ճանապարհ յոր և
գնայի , թագուցաւ ինձ որոգայթ :

Հայէի յաջմէ և տեսանէի , և ոչ ոք ճա-

նաչէր զիս . կորեաւ յինէն փախուստ իմ . և
 օչ գաւաւ խնդրող անձին իմոյ :

Աղաղակեցի առ քեզ Տէր՝ և ասացի, գու
 ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց :

Եւ այնա Տէր յալօթս իմ, զի ես խոնարհ
 եղէ յոյժ . ապրեցո՞ղիս 'ի հալածչաց իմոց ,
 զի հզօրք եղեն քան զիս :

Տէր՝ հան 'ի բանտէ զանձն իմ, գոհանամ
 զանուանէ քուժմէ :

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչև հաստու-
 ցես :

Փառք Հօր և Որդւոյ և" : Այժմ և" :

ԵՐԳ

Կ Ի Ի Ր Ա Կ Ա Մ Տ Ի Ց

Ալէ՛ լո՛ւիա՛ . Ալէ՛ լո՛ւիա՛ :

Եւ յոյս զուարթ սո՛ւրբ փառաւորս՛ն
 ա՛նձնա՛հի՛մ Հօ՛ր . ե՛րբ՛ ըկնա՛ւորի սը՛ր
 բո՛յ կե՛նա՛րարի՛մ ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐՍՏՈՅ . Ե՛-
 կեա՛լքս 'ի մը՛տանել ա՛րեգա՛կա՛նըն ,
 տեսա՛ք ըզ՛ լոյս ե՛րեկոյնիս : ( ) Ե՛հնեմք
 ըզ՛նայր և զՍ՛րգի և ըզսուրբ Հօգե՛րդ
 Ա՛ստուծո՛ւյ : Եւ ամենեքեան ա՛սեմք
 Ա՛մէ՛ն . Ա՛րժանաւորեա՛ ըզմե՛զ յամենայն
 ժամ . օրհնե՛լ ձայնի՛ւ երգո՛ղ զտոնն

փառանց ամենա՛սուրբ Երրորդութեանդ :
Ո՛ր տայ զկե՛նդանութի՛ւն վասնորո՛յ և
աշխարհ ը՛ղբեզ փա՛ռաւորէ՛ :

ՄԵՂԹԱՆՔ

Օրհնեալ Տէր՝ որ բնակեալդ ես 'ի բար-
ձունս , և օրհնեալ են փառք մեծութեան
քոյ . որ Հաստատեցեր զլուսաւորս 'ի բարձու-
նիս . 'ի յերկնից լոյս ծագեցեր ընդ ամենայն
տիեզերս : Արարեր զարեգակն լուսատու
տունջեան , զլուսինն և զաստեղս՝ լուսատու
գիշերոյ , և զլոյս ճրագի . դո՛ւ ես լոյս գովե-
լի . սուրբ և առաջին լոյսն . 'ի քէն փայնու
խաւարն . և զլոյսն քո կենդանի՝ Տէր ծագեա՛
'ի սիրտս մեր : Եւ մեք միաբան ասասցուք ,
օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց . և քեզ
երգեմք զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Արդ-
ւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ , այժմ և միշտ և յա՛ :

ՔԱՐՈՉ

Հասեալքս 'ի ժամ երեկոյիս ամենքեան
Համբառնալով զձեռս մեր՝ փառաւորեմք ըզ-
քեզ Տէր Աստուած մեր . որ շնորհեցիր մեզ
զտիւս խաղաղութեամբ անցուցանել . և Հա-
սանիլ 'ի ժամ երեկոյիս : Արժանաւորեա՛ ըզ-
մեզ Տէր՝ սուրբ սրտիւ , Հրեշտակային եր-
գով՝ գոհաբանութիւն մատուցանել Տեառն

Լստուծոյ ամենակալիդ . կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :
Ողորմեաց մեզ Տէր Լստուած մեր ըստ մեծի
ողորմութեան քում . ասացո՛ւք ամենեքեան
միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

ՄԱԳԹԱՆԻՔ

Նստեալքս՝ ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան՝
անդադար փառաւորեմք զՆայր և զՈրդի և
զսուրբ Նոգիդ , այժմ և միշտ և յաւի՛ :

ԵՐԵՄՅԱՆ ՄԵՍԵՅԻՏԻՔ

ԸՍՑ ԳՍՏՇԱՃԻ ԱՌՈՒՐ

ԾՆՆԴԻԵԱՆ . ԱԻԵՏԵԱՑ .

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

ԵՒ

ԱՅԼՈՑ ՏՕՆԻՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ա . Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու , և ես
այսօր ծնայ զքեզ :

Բնդէր խռովեցան հեթանոսք . և ժողո-
վուրդք խորհեցան ՚ի սնոսիս :

Բ . Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր . և ցըն-
ծասցէ հոգի իմ Լստուծով փրկչաւ իմով :

(Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ՍԵՂՄՈՍ

Խոնարհեց՛ Տէր զունկն քո և լնւր ինձ .
զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

Պահե՛ն զանձն իմ՝ սուրբ՝ Տէր . և փրկե՛ն
զժառայս քո՝ Աստուած իմ, որ 'ի քեզ յու-
սացայ :

Ողորմե՛ն ինձ Տէր՝ զի առ քեզ ազաղա-
կեցի զօրհանապաղ , ուրախ արա զանձն ծա-
ռայի քո , զի առ քեզ Տէր համբարձի զան-
ձըն իմ :

Օ ի դու Տէր՝ քաղցր և ուղիղ ես . բա-
ղումողորմ առ ամենեւեան՝ որք կարդան առ
քեզ :

Սլենկն դիր Տէր աղօթից իմոց , և նայե՛ն
'ի ձայն խնդրուածաց իմոց :

Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի առ
քեզ , և լուար ինձ :

Աչ ոք է նման քեզ յաստուածս Տէր , և
ոչ ոք է որպէս զգործս քո :

(Վ ամենայն ազգս զոր արարե՛ր՝ եկեացեն
և երկիրագոյցեն առաջի քո , և փառաւոր
արասցեն զանուն քո յաւիտեան :

Ս'եժ ես դու Տէր, և առնես սքանչելիս .
և դու միայն ես Աստուած :

Առաջնորդեա ինձ 'ի ճանապարհի քում,
և դնացից 'ի ճշմարտութեան քում. և ու-
րախ եղիցի սիրտ իմ՝ երկնչիլ յանուանէ
քումս :

Խոստովան եղէց առ քեզ Տէր Աստուած
իմ բաշխող սրտիւ իմով, փառաւոր արարից
ղանուն քո յաւիտեան :

Ս'եժ եղև 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո
Տէր, և փրկեցեր զանձն իմ 'ի դժոխոց ներ-
քնոց :

Աստուած՝ անօրէնք յարեան 'ի վերայ իմ,
և ժողովք Հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ, և
սչ Համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւր-
եանց :

Այլ դու Տէր Աստուած իմ գթած ես և
ողորմած, երկայնամիտ՝ բազում ողորմ և ճշ-
մարիտ . նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ :

Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո՛ զորդի
աղախնոց քո, և արա՛ առ իս նշան բարու-
թեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամուչեսցեն, զի
դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Մ Ե Ղ Թ Ե Ն Ք

Փառք քեզ Աստուած՝ փառք քեզ յաղագս ամենայնի Տէր փառք քեզ :

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք , ընկալ կեցո՛ւ ե ողորմեա՛ն :

Օրհնութիւն ե փառք Հօր ե Որդւոյ ե Հոգւոյն սրբոյ , այժմ՝ ե միշտ ե յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Ս Ե Ղ Մ Ո Ս

Այրեցո՛ղ զիս Տէր՝ի մարդոյ չարէ , յառնէ անիրաւէ փրկեա՛ն զիս :

Խորհեցան զանօրէնութիւն՝ի սիրտս իւրեանց , զօր ամենայն պատրաստեցան՝ի պատերազմ :

Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօճի , ե թոյնք իժից՝ի ներքոյ շրթանց նոցա :

Պահեա՛ն զիս Տէր՝ի ձեռաց մեղաւորի , ե՛ի մարդոյ չարէ փրկեա՛ն զիս :

Խորհեցան խափանել զգնացս իմ , թագուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ :

Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց , շուրջ՝ զլաւղօք իմովք եդին ինձ զգայթ տկղութիւն :

Ասացի՛ Տէր Աստուած իմ ես դու , սւնկն գիր Տէր ճայնի աղօթից իմոց :

Տէր Տէր զօրութիւն փրկութեան իմոյ ,
հովանի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի :

Այլ մատեներ զիս Տէր 'ի ցանկութիւն
մեղաւորաց , ոյք խորհեցան վասն իմ՝ մի
ընդ վայր հարկաներ զիս :

Օ ի մի երբէք բարձրացին , և խորհուրդք
նոցա՝ մի կատարեցին . վախճան կատարածի
նոցա՝ վաստակ շրթանց իւրեանց ծածկեսցէ
զնոսա :

Արկես 'ի վերայ նոցա զկայծակունս հրոյ ,
և կործանեցես զնոսա . 'ի տառապանաց մի
կարասցեն կեալ :

Մարդոյ լեղուանոյ մի յաջողեսցի 'ի վերայ
երկրի . զայր մեղաւոր չարիք իւր սրնասցեն
'ի կորուստ :

Օրանեայ , զի առնես Տէր՝ գոտաստան աղ-
քատի , և իրաւունս տնանկի :

Արդարք գոհացին զանուանէ քումմէ , և
բնակեսցին ուղիղք առաջի երեսաց քոց :

Տէր՝ կարդացի առ քեզ՝ և լնւր ինձ , նայեա՛
'ի ձայն աղօթից իմոց՝ 'ի կարգալ իմում՝ առ
քեզ :

Աւղիղ եղիցին աղօթք իմ՝ որպէս խունկ
առաջի քո Տէր . համբարձումն ձեռաց իմոց
պատարադ երեկոյի :

Ղեր Տէր՝ պահապան բերանոյ իմոյ . և
դուռն ամուր շրթանց իմոց , զի մի խօսո-

բեսցի սիրտ իմ բանիւ չարութեան :

՛Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ մարդս՝ ոչք գործեն զանօրէնութիւն . և ոչ եղէց կցորդ ընտրելոց նոցա :

Խորատեսցէ զիս արգարն ողորմութեամբ՝ և յանդիման արասցէ , իւղ մեղաւորի մի օծ-
ցէ զգլուխ իմ , այլ ազօթք իմ ՚ի կամս նորա :

Արգելան մերձ առ վիմին դատաւորք նո-
ցա լուիցեն բանից իմոց և քաղցրասցին :

Որպէս թանճրութիւն հողոյ՝ զի սփռեալ է ՚ի վերայ երկրի . ցրուեսցին ոսկերք նոցա մերձ ՚ի գժոխս :

Առ քեզ Տէր Տէր են աչք իմ , ՚ի քեզ յուսացայ՝ մի հաներ զհոգի յինէն :

Պահե՛ս զիս յորոգայթէ որ թագուցաւ ինձ , ՚ի գայթակղութենէ գործողին զանօ-
րէնութիւն :

Անկցին ՚ի ցանցս նորա մեղաւորք . միայն եմ ես մինչև անցից :

Ձայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի , ձայնիւ իմով զՏէր աղաչեցի :

Սփռեցից առաջի Տեառն զաղօթս իմ , և զնեղութիւնս իմ առաջի նորա պատմեցից :

՛Ի նուազիւ յինէն հոգւոյ իմոյ , դու Տէր ծանեար զչաւիղս իմ . ՚ի ճանապարհ յոր և գնայի , թագուցաւ ինձ որոգայթ :

Հայէի յաջմէ և տեսանէի , և ոչ ոք ճա-

նաչէր զիս . կորեաւ յինէն փախուստ իմ . և
 ոչ գտաւ խնդրող անձին իմոյ :

Աղաղակեցի առ քեզ Տէր . և ասացի, գու
 ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց :

Եւ այն Տէր յալօթս իմ, զի ես խոնարհ
 եղէ յոյժ . ապրեցո՞ղ զիս 'ի հալածչաց իմոց ,
 զի հզօրք եղեն քան զիս :

Տէր . հան 'ի բանտէ զանձն իմ, գոհանամ
 զանուանէ քու մէջ :

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչև հատու-
 ցես :

Փառք Հօր և Որդւոյ և" : Այժմ և" :

ԵՐԳ

Կ Ի Ի Ր Ա Կ Ա Մ Տ Ի Ց

Ալէ՛ լո՛ւիա՛ . Ալէ՛ լո՛ւիա՛ :

Եւ յոյս զուարթ սո՛ւրբ փառաւորս՛ ,
 ա՛նձմա՛հի՛ Հօր . ե՛րբ կենա՛լո՞րի սը՛ր
 բո՛յ կե՛նա՛րա՛րի՛ ՅԻՍՈՒՍ ՎՐԻՍՏՈՅ . Ե-
 կեա՛լքս 'ի մը՛տանել ա՛րեգա՛կա՛նըն ,
 տեսա՛ք ըզ՛ լո՛յս ե՛րեկոյնս՛ : ( ) Ըհնեմք
 ըզհայր և զյ՛րդի և ըզսուրբ Հօգե՛րդ
 Ա՛ստուծո՛ւյ : Եւ ամենեքեան ա՛ռեմք
 Ա՛մէն : Ա՛յժա՛նաւորեա՛ ըզմե՛զ յամենայն
 ժամ . օրհնե՛լ ձայնի՛ւ երգո՛ւլ զոնուն

փառաց ամենա՛սուրբ Երրորդութեանդ :
Ո՛ր տայ զկե՛նդանութի՛ւն վասնորո՛յ և
աշխարհ ը՛զքեզ փա՛ռաւորէ՛ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Օրհնեալ Տէր՝ որ բնակեալդ ես ՚ի բար-
ձունս , և օրհնեալ են փառք մեծութեան
քոյ . որ Հաստատեցեր զլուսաւորս ՚ի բարձու-
նըս . ՚ի յերկնից լոյս ծագեցեր ընդ ամենայն
տիեզերս : Արարեր զարեգակն լուսատու
տունջեան , զլուսինն և զստեղս՝ լուսատու
գիշերոյ , և զլոյս ճրագի . գո՛ւ ես լոյս գովե-
լի . սուրբ և առաջին լոյսն . ՚ի քէն փախնու
խաւարն . և զլոյսն քո կենդանի՝ Տէր ծագեա՛
՚ի սիրտս մեր : Եւ մեք միաբան ասասցուք ,
օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց . և քեզ
երգեմք զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Արդ-
ւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ , այժմ և միշտ և յա՛ :

ՔԱՐՈՉ

Հասեալքս ՚ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան
Համբառնալով զձեռս մեր՝ փառաւորեմք ըզ-
քեզ Տէր Աստուած մեր . որ շնորհեցեր մեզ
գտիւս խաղաղութեամբ անցուցանել . և Հա-
սանիլ ՚ի ժամ երեկոյիս , Արժանաւորեա՛ն ըզ-
մեզ Տէր՝ սուրբ սրտիւ , Հրեշտակային եր-
գով՝ գոհաբանութիւն մատուցանել Տեառն

Աստուծոյ ամենակալիդ . կեցո՛ւ և ողորմեա՛ն ,
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի
 ողորմութեան քում . ասասցո՛ւք ամենեքեան
 միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա՛ն . Տէր ողորմեա՛ն . Տէր ողորմեա՛ն :

ՄԱՂԹԱՆԻՔ

Հասեալքս՝ ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան՝
 անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և
 զսուրբ Հոգիդ , այժմ և միշտ և յաւի՛ր :

ԵՐԵՊՈՅԵԱՆ ՄԵՍԵՅԻՒՄ

ԸՍՑ ԳԱՏԸԱՃԻ ԱՌՈՒՐ

ԾՆՆԻԵԱՆ . ԱԻԵՏԵԱՑ .

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

ԵՒ

ԱՅԼՈՑ ՏՕՆԻՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ա . Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու , և ես
 այսօր ծնայ զքեզ :

Բ . Եւ Էր խռովեցան Հեթանոսք . և ժողո-
 վուրդք խորհեցան ՚ի սնոսիս :

Բ . Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր . և ցըն-
 ծասցէ Հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով :

Օ ի հայեցաւ 'ի խոնարհութիւն աղախ-
նոյ իւրոյ , ահա յայսմ՝ հետէ երանիցեն ինձ
ամենայն ազգք :

Վ . Իջցէ որպէս զանձրև 'ի վերայ գեղման .
որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Աստուած զիրաւունս քո արքայի տո՛ւր ,
և զարգարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի :

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱԶ . Տէր կարօղ և հղօր . Տէր կարօղ 'ի
պատերազմի :

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով . աշխարհ՝ և
ամենայն բնակիչք նորա :

ԱԿ . Աթոռ քո Աստուած յաւիտեանս յա-
ւիտենից , գաւազան ուղղութեան՝ գաւա-
զան արքայութեան քո :

Բղխեաց սիրտ իմ զքան բարի . և ասեմ
զգործս իմ թագաւորի :

ԲԶ . Տէր թագաւորեաց՝ ցնծացէ երկիր .
ուրախ եղիցին կղզիք բազումք :

Լրեւեցան փայլատակունք նորա տիեզե-
րաց ետես՝ և սասանեցաւ երկիր :

ԲԿ. Երգեցէք Տեառն երգ նոր ամենայն երկիր . ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Ստէք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծաներձւք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

ԳԶ. Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ , որ արար զնշանս և զարուեստս 'ի վերայ երկրի :

Աստուած մեր ապաւէն և զօրութիւն . օգնական 'ի վերայ նեղութեանց , որք գտին զմեզ յոյժ :

ԳԿ. Աստուած մեր յերկինս և յերկրի , զամենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար :

Յելանելն Խարայէլի յԵրազմուտ . տանն Յակովբայ 'ի ժողովրդենէ այլազգեաց :

ԴԶ. Եղիցի ձեռն քո 'ի վերայ առն , աչքո 'ի վերայ որդւոյ մարդոյ , զոր զօրացուցեր զնա 'ի քեզ :

Որ հովուեսդ Խարայէլի՝ նայեաց , որ առաջնորդես որպէս խաշին Յովսեփու :

ԴԿ. Աստուած աստուծոց Տէր խօսեցաւ , և կոչեաց զերկիր :

Յելիցն արեգական մինչև 'ի մուսս արեւու :

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՏԵԱԹՆ ՄԵՐՈՅ

(Օրհնեալ որ դաս յանուն Տեառն . օրհնեալ որ դալոց ես :

Տէր Աստուած մեր երեւցաւ մեզ . արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ , մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Յ

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք Տեառն զՏէր :

Ո՛ր կայք 'ի տան Տեառն , և 'ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ :

Կ Ի Ի Ր Ա Կ Ա Մ Տ Ի Ց

Արեւի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն ալօթից իմոյ :

Օ՛ր խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս , և ես յաւուրս իմ կարգացի առ նա :

Մ Ա Ր Տ Ի Ր Ո Ս Ա Ց

Առ . Եղիցի ողորմութիւն քո Տէր 'ի վերայ մեր . որպէս յուսացաք 'ի քեզ :

Յոծացէք արդարք 'ի Տէր . ուղղոյց վայելէ օրհնութիւն :

ԱԿ • Տէր սիրէ զերաւունս և ճշ ընդ վայր հարկանէ զսուրբս իւր :

Փրկութիւն արդարոց 'ի Տեառնէ է . վերադացու է նոցա 'ի ժամանակս ներդութեան :

ԲԶ • Աքանչելի է Աստուած 'ի վերայ սրբոց իւրոց , Աստուած Խորայելի :

Տէր Աստուած օրհնեալ . օրհնեալ է Տէր զօրհանապազ :

ԲԿ • Օգնութիւն ինձ 'ի Տեառնէ եկեսցէ , որ արար զերկինս և զերկիր :

Ճամբարձի զաչս իմ 'ի լերինս , ուստի եկեսցէ ինձ օգնութիւն :

ԳԶ • Աստուած փառաւորեալ է 'ի խորհուրդս զլս սրբոց իւրոց . մեծ և ահաւոր 'ի վերայ այնոցիկ օյք շուրջ են զնովալ :

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց Տէր , և ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց :

ԳԿ • Սիրեցից զքեզ՝ Տէր զօրութիւն իմ . Տէր հաստատիչ իմ , ապաւէն իմ և փրկիչ իմ :

Աստուած օգնական իմ , և ես յուսամ 'ի նա . ապաւէն իմ , եղջիւր փրկութեան իմոյ՝ ընդունելի իմ է :

ԴՁ. Մերձ է Տէր առ ամենեւեան, ոյք կարդան առ նա. առ ամենեւեան՝ ոյք կարդան առ նա ճշմարտութեամբ :

Օ կամս երկիւղածաց իւրոց առնէ Տէր. աղօթից նոցա լսէ՝ և կեցուցանէ զնոսա :

ԴԿ. Լռգարքն որպէս զարմաւենիս ծաղկեսցին. որպէս զմայրսն Լիբանանու բազումք եղիցին :

Տնկեալք եղիցին՝ ի տան Տեառն, և ՚ի գաւիթս Լստուծոյ մերոյ ծաղկեսցին :

Ա Պ Ա Շ Խ Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

ԱԶ. Տէր լուիցէ ինձ ՚ի կարգալ իմում առ նա :

Պահոյ. ՚Ի կարգալ իմում լուար ինձ Լստուած՝ ըստ արդարութեան իմոյ :

ԱԿ. Մի ասասցէ թշնամին իմ թէ յաղթեցի նմա. կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն, թէ ես սասանեցայց :

Սինչև յերբ դարձուցանես զերեսս քո յինչև. մինչև յերբ բարձրանայ թշնամին ՚ի վերայ իմ. նայեա՛ և լուր ինձ Տէր Լստուած իմ :

ԲԶ․ Բերան արգարոյ պատմէ զիմաստու-
թիւն . և լեզու նորա խօսեսցի զերաւունս :

Սի նախանձիր ընդ չարս , և մի ընդ
այնոսիկ՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

ԲԿ․ Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի
քում Տէր , ըստ բանի քում :

Քաղցր ես դու Տէր , և քաղցրութեամբ
քով խրատես զիս :

ԴԶ․ Նայես և լմը ինձ Տէր Աստուած իմ :

Սինչև յերբ Տէր՝ մոռանաս զիս իս-
պառ . մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս քո
յինէն :

ԴԿ․ Գիթութիւնք քո բազում են Տէր ,
ըստ իրաւանց քոց կեցս զիս :

Տես զխոնարհութիւն իմ , և փրկես զիս .
զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

ԴԸ․ Աստուած՝ յօգնել ինձ նայեսց . և
Տէր յընկերել ինձ փութմ :

Ամաչեսցես և յամօթ լիցին , ոյք խընդ-
րէին զանձն իմ :

ԴԿ․ **Լ**մը Աստուած աղօթից իմոց յաղա-
չել ինձ առ քեզ . յերկիւղէ թշնամոցն փր-
կես զանձն իմ :

Մածկեսցես զիս 'ի ժողովոց չարաց . 'ի բաղմութենէ՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹՈՒ

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ . և շուրջ եղէց զսեղանով քո Տէր :

Տէր սիրեցի զվայելութիւն տան քո , և զտեղի յարկի փառաց քոց :

ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի . և 'ի ծաբաւ իմ՝ արբուցին ինձ քացախ :

Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորդգայթ , 'ի հատուցումն և 'ի գայթակղութիւն :

ԽԱԶԻ

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան , զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան :

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո . կեց՝ աջով քո և լնւր մեզ :

ԿԱՐԳ ՈՒՂԻՂԵՂԵՑԵԱՑ

Ուղիւ եղիցին աղօթք իմ :

Որպէս խունկ առաջի քո Տէր :

Համբարձումն ձեռաց իմոց :

Պատարագ երեկոյի :

ՅԱՏՈՒԿ ԱՌԱՋ ԱԿՈՂՄԱՆՆ

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խուճկ առաջի քո Տէր . համբարձումն ձեռաց իմոց՝ պատարագ երեկոյի :

**Տէր աղաղակեցի առ քեզ և լուր ինձ :
 “Եպեճոց ’ի ձայն խնդրուածաց իմոց , յաղաղակել իմում առ քեզ :**

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱՐԱԹՈՒ

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խուճկ առաջի քո Տէր :

Օ երեկոյի աղօթս մեր ընկալ Տէր . և զտարածումն ձեռաց մերոց :

ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

Ուղիղ եղիցին աղաչանք մեր որպէս խուճկ առաջի քո Տէր . համբարձումն ձեռաց մերոց՝ պատարագ երեկոյի :

ՔԱՐՈՂՕ

ԿԻՐԱԿԱՄՏԻՑ

ԵՒ

ԱՄԵՆԱՅՆ ԱՌՈՒՐՑ ՏԷՐՈՒՆԵԱՑ

**Եսասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ .
 Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :**

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի

և հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ • զՏէր
աղաչեսց՛նք ։”

Այսն ամենայն սուրբ և ուղղափառ եպիս-
կոպոսաց • զՏէր աղաչեսց՛նք ։”

Այսն Հայրապետին մերոյ Տեառն («յո-
առն») կենաց՝ և փրկութեան հոգւոյ նորին •
զՏէր աղաչեսց՛նք ։”

Այսն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սար-
կաւագաց՝ դպրաց և ամենայն ուխտի մանկանց
Եկեղեցւոյ • զՏէր աղաչեսց՛նք ։”

Այսն բարեպաշտ թագաւորաց և Աստ-
աւածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց և զօրաց
նոցին • զՏէր աղաչեսց՛նք ։”

Այսն զի Տէրն ամենակալ Հնազանդեցուս-
ցէ առաջի նոցա զամենայն պատերազմունս
թշնամեաց • զՏէր աղաչեսց՛նք ։”

Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց՝ որք՝ի
գերութեան են և ՚ի չար ծառայութեան •
զՏէր աղաչեսց՛նք ։”

Յաղագս ճանապարհորդաց և նաւորդաց՝
խաղաղութեամբ հասանիլ ՚ի նաւաւանդիս-
տուն բարութեան • զՏէր աղաչեսց՛նք ։”

Յաղագս հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց՝
փութոպէս առողջութեան • զՏէր ապա՝ ։”

Յաղագս բարեխառնութեան օգոց՝ անձ-
բեաց քողցրութեան • և պտղոց առատու-
թեան • զՏէր աղաչեսց՛նք ։”

Յաղագս ուխտաւորաց եւ պալարերից 'ի սուրբ Եկեղեցի Աստուծոյ • զՏէր աղա՛ :

Եւ յաղագս այնոցիկ • որք մասնեալք են 'ի ձեռս անօրինաց • վասն անուանս 'Քրիստոսի • զՏէր աղաչեսցո՛ւք :

Ազատեա՛ Տէր եւ պարմեա՛ :

Յաղագս Հոգւոյն հանգուցելոց • որք ճշմարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի 'Քրիստոս նեղեցին • զՏէր աղաչեսցո՛ւք :

Յիշեա՛ Տէր եւ ողորմեա՛ :

Յաղագս փրկելոյ զմեզ Տեառն Աստուծոյ՝ յերեւելի եւ յաներևոյթ թշնամոյն • զՏէր աղաչեսցո՛ւք :

Տէր ողորմեա՛ :

ՄԸ ԴԹԱՆՔ

Բարեխօս ունիմք սուրբ զՄարիամ զԱստուածածինն զփառաւորեալ եւ օրհնեալ միշտ սուրբ կոյսն • սուրբ զՅովհաննէս մկրտիչն • սուրբ զՍտեփաննոս ճախավկայն • սուրբ զԱռաքեալսն եւ զՄարգարէսն • զարի եւ զյաղթող սուրբ զՍկայսն • Եւ զմեծ խոստովանողն 'Քրիստոսի զհայրապետն մեր զսուրբն Գրիգորիոս լուսաւորիչն Հայաստանեայց աշխարհի :

Յիշեցիք եւ զամենայն սուրբս եւ զնորօք • զՏէր աղաչեսցո՛ւք :

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ :

Օ երեկս մերձեալ և զառաջիկայ գիշերս
խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի
Տեառնէ խնդրեսցո՛ւք :

Ընորհեա՛ Տէր :

Օ հրեշտակ խաղաղութեան՝ : Օ քաւու-
թիւն և զթողութիւն՝ : Օ սրբոյ խաչին
մեծ՝ : Եւ ևս միաբան՝ : Օ անձինս մեր՝ :
Ողորմեաց մեզ՝ :

ՔԱՐՈՒՅ

Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ

ԳԱՀՈՑ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցո՛ւք :

Աղաչեսցո՛ւք զամենակայն Աստուած՝ ըզ-
հայր Տեառն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ զթա-
գաւորն խաղաղութեան յաղագս խաղաղու-
թեան . և վասն միայնոյ սուրբ կաթողիկէ և
առաքելական Եկեղեցւոյ . զի զբազում ամս
խաղաղութեամբ տացէ մեզ Տէր Աստուած
մեր . և զթագաւորս խաղաղարարս առաքես-
ցէ առ մեզ . վասն մեծի սուրբ և ահաւոր
անուան իւրոյ . զպետս գաւառաց , զգորա-
վարս և զգորագլուխս , զԺողովուրդս , զմու-
տըս , և զեւս մեր խաղաղութեամբ պահեսցէ .
և զամենայն պատերազմունս թշնամոյն խոր-

տակեսցէ 'ի մէջ. Տէրն ամենակալ՝ կեցուսցէ
և ողորմացի : Օ երեկս մերձեալ՝ և զառակա-
ջայ գիշերս խաղաղութեամբ անցուցանել հա-
ւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսց՛ս : " Օ հրեշ-
տակ խաղաղու " : " Օ քաւութիւն և ղթո " :
" Օ սրբոյ խաչին մեծ " : " Եւ ևս միաբան " :
" Օ անձինս մեր և " : " Ողորմաց մեղ Տէր " :

ԼՂՕԹԻՔ

ԼՂՕԹԻՔ ձայնից մերոց Տէր Աստուած մեր՝
ընկալ զաղաչանս մեր , զհամբարձումն ձեռաց
մերոց և զբանս ազօթից , սրբելով զերեկոյի
պատարագս մեր 'ի հոտ անուշից՝ 'ի հաճոյս
քեզ պատրաստել : Յաւել 'ի մեզ Տէր ամ-
ենակալ՝ զհաւատ , զյոյս , զսէր , և զամ-
նայն գործս առաքինութեան , որպէս զի ըստ
կամաց քոց բարեսիրաց՝ միշտ կրօնաւորեալք
բարեպաշտութեամբ 'ի տուէ և 'ի գիշերի .
և արժանաւորք եղիցուք յաղագս անձանց
մերոց փրկութեան . և վասն հոգեւոր կենացդ
աղաչել զքեզ Տէր . և գտանել 'ի քէն
զնորհս և զողորմութիւն . և գոհանալով
փառաւորեսց՛ս զՀայր և զՈրդի և զուրբ
Հոգիդ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա՛ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Քեզ երկիրպարանելով Տէր Աստուած
մեր՝ գոհանամք զքէն յաղագս խաղաղու-

Թեամբ անցուցանելոյ 'ի մէջ զերկարու-
թիւն տունջեանս : Տէր մեզ Տէր աղաչեմք
դքեզ՝ զերեկս և զառաջիկայ գիշերս առանց
մեղաց , և առանց գայթակկութեան անցու-
ցանել . հաստատուն կալ և մնալ 'ի հաւատ 'ի
յոյս՝ 'ի սէր՝ և 'ի պատուիրանապահութեան
քոյ : Խնդրելով զխաղաղութիւն ամենայն տշ-
խարհի , և Եկեղեցւոյ քում սրբոյ զհաստա-
տութիւն , և անձանց մերոց զգրկութիւն : Որ-
պէս զի ընդունելով 'ի քէն զհայցուածս մեր՝
և զմեծ վայելչական փառաբանութիւն միշտ
'ի բարձունս առաքեսցուք ամենազօր Տէրու-
թեանդ : ՎԵՐԻՍՈՍ Աստուած մեր . այժմ և" :

ՍՈՒՐԲ Աստուած , սուրբ և հզօր . ոուրբ
և անմահ" : ԳԻՔ յԷԼ , 263—265 . Ո՞ք զա-
գահի : Երեց" երէն" եւ զի՞նք փառաւորեալն
սոս" :

ՄԸՂԹԱՆԲ

Փրկել զմեզ 'ի փորձութենէ , և յամենայն
վտանգից մերոց :

ՎԵՐՈՉ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Ասոն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ
ձայնի աղաչանաց մերոց՝ բարեխօսութեամբ
ոուրբ Աստուածածնին : Եւ իջանելոյ 'ի

վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան Տեա-
ռն՝ Աստուծոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած
մեր . կեցն և ողորմես :

**Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւի՛ :**
Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՒՒՆ

ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ

◆
ամբարձի զաչս իմ 'ի լերինս , ուստի
եկեսցէ ինձ օգնութիւն :

(Չնութիւն ինձ 'ի Տեառնէ եկեսցէ , որ
արար զերկինս և զերկիր :

Մի տար 'ի սասանութիւն զոտն քո . և
մի ննջեսցէ պահապան քո :

Որպես ոչ ննջէ՝ և ոչ 'ի քուն երթայ պա-
հապանն Խորայէլի :

Տէր պահեսցէ զքեզ , և Տէր ընկալցի աջոյ
ձեռամբն իւրով :

Արեգակն 'ի տուէ քեզ մի մեղիցէ , և մի
լուսին 'ի գիշերի :

Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չարէ . պա-
հեսցէ Տէր զանձն քո :

Տէր պահեսցէ զմուտ և զել քո՝ յայսմ հե-
տէ մինչև յաւիտեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ և՛ : Այժմ և միշտ՝ :

ԿԼԵՄԵՆՏ

ԳԻՒՐԱԿԱՄՏԻՑ

Բա՛յ Դ յաղա-հաջէ ե յիշանոյ

ՀԱՄԱՐՁԻ ՀԱՐԱԿԱՆ • ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

ՀԹ. ԱՂ. **Ա**ՆՆԵՐ ԵՍ ՏԵ՛Ր ՉՕ՛ՐՈՒԹԵԱ՛ՆԳ Ո՛Ր
 ԲՆԱԿԵԱԼՂ ԵՍ Ի՛ ԵԲ՛ՐԿԻՆՍ • Ե՛ ԲԱ՛ՐԵՐԱՆԻՍ
 Ի՛ ՍԵ՛ՐԲՈ՛Յ ՔՈ՛Յ : Ե՛ՐԿՆԱՅԻ՛Ն ՉՕ՛ՐՈՒԹԻ՛ՆԷ
 Ա՛ՐՈՎԵԷՔ Ե ՎԵ՛ՐՈՎԵԷՔ • ԿՆՂԱՊԱ՛Ր
 ՕՐՀՆԵ՛Ն ՍՈՒՐՔ ՉԱ՛ՆՈՒՆԸՂ ՔՈ՛ : ՎԱ՛ՀԱ
 ՆԱՅՔ Ը՛ՆԴ ՆՈ՛ՍԻ՛Ն ԱՊԱ՛ՀՈՅՆԵԱՅՔ Ե ԺՈ՛
 ՂՈ՛ՎՈՒՐՔ • Ե՛ՐԿԸՐԱՊԱ՛ՐԵՍՅՈՒՐ ՏԵ՛ՐՈՒ
 ԹԵԱ՛ՆԸՂ ՔՈ՛ : Լ՛ՅՅԱՂ ՈՐ յԱՌԱ՛Չ ՔԱ՛Ն
 ՉՅԱԼԻՏԵԱ՛ՆՍ Ի՛ ՀՕՐԷ ԱԸԱ՛ՔԵ՛ՅԱՐ • Ե
 ԼՈ՛ՒՍՈՒՎ ԽՄԱՆԱԼԵԱ՛Ն Ը՛ՅԵ՛Ր ՉԱՐԱ՛ՐԱ՛ԾՍ •
 Օ՛ՐՀՆԵԱ՛ԼԵՍ ԹԱՊԱԼՈ՛Ր յԱ՛ԼԻ՛ՏԵՆԻՅ : Ո՛Ր
 Ը՛ՂԸ՛ՅՆ Ի՛ ՍԿԸՂԸԱ՛ՆԷ ՀԱ՛ՍՏԱ՛ՏԵԵ՛Ր ՎԵ
 Ը՛ՆՏԻ՛Ն • Ե՛ ՂԵԱ՛ԼԱ՛ՐՆ ԱՆԳԻ՛ՏՈՒԹԵԱ՛Ն
 յԱՐՈՒԹԵԱ՛ՄԸՂ ՔՈ ՀԱ՛ԼԱ՛ԾԵ՛ՅԵ՛Ր • Օ՛ՐՀ՛ :
 Ո՛ՒՍՈՒ Ե՛ ՄԵ՛Ք ԼՈՒՍԱԼՈ՛ՐԵԱԼՔՍ Ը՛ՆԴ ԼՈ՛Ւ
 ՍԵՂԷ՛Ն ՉԸԼԱ՛ՐԹԻՆՈ՛ՅՆ • ԵՐԳԵՍՅՈ՛ՒՐ ԳԸ՛ՆԾՈՒ
 ԹԵԱՄԸ Ի՛ յԱ՛ՐՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵ՛ԿՈ՛ՅԻՍ • ՕՐՀ՛ :
 Ե՛ՐԿՆԱՔԱ՛ՂԱ՛ՔԱՅԻ՛Ն Է՛ՅՈ՛ՎՀԱ՛ՆՆԷ՛Ս ՄԵ՛Ծ

ի ծննդէն զիս կա՛նա՛նց . քարո՛ղէ՛ր յանա՛
պատի անդ . արա՛բօղ բարբառո՛նի . բ՛ղծա
գո՛ւմը՛ն լուսո՛յ անե՛զակա՛նն անդա՛նքն
թեա՛ն : Ճը՛շմարի՛տ մա՛րգարէ և ձեռ
նա՛գբօզ Որգւո՛յն Ա՛ստուծոյ . յա՛ռա՛
ջընթա՛ց կա՛րապե՛տ և պատմօ՛ղ Ա՛ստուա
ծայի՛ն օրի՛նացն . հո՛րդէ՛ր՝ ճա՛նապարհս
թագա՛ւորին յա՛ւթտենից : Յանօրէ՛ն գի
նա՛րբուսըն մոլե՛զնեա՛լ Հերո՛վդիա՛յ .
ի՛ պարգե՛ի մա՛սին խը՛նդբէ՛ր ըզգլո՛ւի
մարգարէի՛ն . շիջո՛ւցանե՛լ զա՛րուսեանն և
զա՛նա՛ղօտ լապտե՛րն : Փառք՝ Սըրբու
հւոյ Ա՛ստուածածնին բարեխօսո՞ւթեա՛մք
պարգե՛նեա՛լ երկըրպագուացս անձնասուրբ
Երրորդո՛ւթեա՛նդ . զյարո՛ւթի՛ւն յուսո՛յ
կենացըն յա՛ւթտենից : Այժմ՝ և՛ : Օհ
ւատացեա՛լ ժողովուրդըս սո՛ւրբ Երրոր
դո՛ւթեա՛նդ . և՛ զա՛պա՛ւի՛նեա՛լս ի խո՛
բա՛ն փառա՛ց քո՛ց . պա՛հեա՛ անխըռով
ի՛ խա՛ղաղութեա՛ն :

Իսկ յառաջ Գոնի Առաքելոց Դ Գեղի երկնաբաղաբաց
ւայն ոսի գայս :

Ի՛նչ քե՛ն հայցեմք բա՛ղձմո՛ղորմ ի
ձե՛ր՝ ուրն սը՛րբոց քո՛ց անա՛քելո՞ցն .

խընայեա՝ Տէրը 'ի յանձի՝ նըստ
 մեր ։ Օ՛րս ընտրեցեր յառաջ գիտով
 թեամբ զա՛րժա՛նացի՛լոցն անձի՛նս . տը
 պա՛ւո՛րեալ 'ի նո՛սա՛ զՀոգի՛ շնորհա՛ց
 քո՛ց . ո՛րով վա՛նեալ Հե՛րքեցի՛ն զա՛պը՛ս
 տա՛մբ զթը՛շնամին . բա՛՛ : Ա՛րք ըղիսա՛ւա՛րն
 անգի՛տութեա՛ն մե՛րկա՛ցի՛ն յամենայն
 Գ՛զա՛նց . զգեստաւո՛րեալ՛ զՀե՛թանո՛սս .
 առաքեալա՛ն կոչմա՛մբ 'ի յո՛յս կենացը՛ն
 յաւիտենից . բա՛՛ : Ա՛սնո՛րոյ և մեք Հա՛
 ճա՛տացեալքս կա՛տարեսցո՛ւք ըզյիշա՛տա՛կ
 սըրբոյ առաքե՛լի՛ լոցն . անղա՛չեմք ը՛զ
 քե՛զ ո՛ր միայն գըթա՛ծդ ե՛ս ա՛ռա
 փաճե՛ռնեալ 'ի մե՛զ ը՛զմեծ քո՛ զողո՛րմո՛ւ
 թի՛ւնդ . Տէ՛ր ո՛ր կեցո՛ւցա՛նես զամե
 նա՛յն ա՛րարա՛ծս : Փառք՛ : Ա՛րդ անղա՛չեա՛
 մայր Ա՛ստո՛ւծոյ ը՛զծնեալն 'ի քե՛զն վա՛
 սըն մե՛ր . զի ընդ նը՛մի՛ն պա՛հե՛լով
 սո՛ւրբ յարութեա՛մբ նորա՛ն ո՛րոգիցո՛ւք .
 առ նա՛ միշտ բա՛րեթոսեա՛ կե՛ցուցանե՛լ
 ըզմե՛զ : Ա՛յժմ՛ : Ա՛յսօր ցընծա՛լի՛ն առա՛
 քեա՛լքն . զարդա՛րեալա՛լք 'ի շնորհաց
 Հի՛գուոյն սըրբոյ . մե՛ծացո՛ւցանե՛լով
 զե՛լի՛զն 'ի Հո՛գի՛ :

Կո՛ւ. Եւ Համբարձեա՛լ ըզձա՛յնն Յու.
դա՛յի խը՛նդերն լո՛վ 'ի Տեառնէ՛ ըզտենչա՛.
լի՛ն ամենե՛ցուն սուրբ ը՛ զխա՛չն. և. Հա՛ւա
տո՛՛վ գո՛չէ՛ր ե՛կայ.ք երկըրպագե՛սցո՛ւ.ք
Աստուածա՛յի՛ն ող՛ւրբ նը՛շա՛նիս. մե՛ծա՛.
ցո՛ւցանե՛լո՛՛վ ը՛զծը՛նեա՛լքն 'ի կո՛ւսէ՛ն:

ԿԱՆՈՒՆ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԱՐՁԻ ՀԱՐԱԿԱՆ. ՎԵՐԶ

ՀՄ. ԴԿ. Ը՛վ զ. քո՛յտրութիւնդ. օ՛րհնե՛մք
մարգասէ՛ր. աղա՛ղա՛կելո՛վ Տէ՛ր փառք
քեզ: Օ ո՛ր օ՛րհնե՛ն Սերովբէ՛քն և՛ գո
վե՛ն Քե՛րովբէ՛քն. աղա՛. Ա՛նդադա՛ր բե
բա՛նո՛վ ա՛նհանգիստ բա՛րբառո՛վ. աղա՛:

ԵՒՍ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԱՐՁԻ ՀԱՐԱԿԱՆ. ՎԵՐԶ

ՀՄ. ԴԿ. Ա՛ռեա՛լ և՛ մեր զօ՛րհնո՛ւթիւնըս
հրե՛շտա՛կացն երգե՛մք. ե՛ւ ա՛նե՛մք
փա՛ռք յո՛րութեա՛ն քո՛ Տէ՛ր: Ս՛ր խա՛չն՛
ցա՛ր վա՛սըն մե՛ր թա՛ղեցա՛մք. ե՛ւ յա՛ր
բեա՛մք ա՛ղատեցե՛ր 'ի մեղաց: Սո՛ւրբ

Այստեղ ունի . սո՛ւրբ Լորբ Ե՛կ Լ Հը՞ղօ՞Յ Ե .
սո՛ւրբ անմա՛հ Թա՛ղաւո՛ր :

ԿԱՆՈՒՆ
ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

ՀԱՄԱՐՁԻ ՀԱՐԱԿԱՆ . ՎԱՌ

ՀՄ .
ԴԿ . Այսօր մարտի՛րոսա՛յ դապը՛ն ցըն
ծացեա՛լ բե՛րկրե՞ն . ընդ ա՛ռա՛ջ Տեա՛հ
ուն . Բարձճիստ՛ Ո՛րդւո՛յն Աստուծո՛յ .
Ձա՛յն 'ի՛ յերկնից վը՛կայեա՛լ անե . եկա՛յք
օ՛րհնեա՛լըք Հօ՛ր Ի՛մո՛յ . Ժառանգորդք
երկնի՛ց խորանացն . Լըցե՛ք ըղտեղի ա՛ն
կելոցն . ա՛յլըստամբողական թը՛շնա՛մւո՛
յն . ո՛ր 'ի՛ յերկնից վա՛յր անկեա՛լ :

ԿԱՆՈՒՆ
ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԱՐՁԻ ՀԱՐԱԿԱՆ . ՎԵՐՋ

ՀՄ .
ԴԿ . Այնպե՛ն աղօթք Ի՛մ Տէ՛ր 'ի՛
տաճա՛ր սո՛ւրբ քո . ե՛ առաջեա՛լ 'ի՛ մեղ Տէ՛-
աօր՛ զօ՛գնութիւն 'ի՛ լեռնէ՛ սը՛բբո՛յ քո՛ւմ
մէ՛ . Հո՛վանասցի՛ ա՛ջ քո՛ Տէ՛ր 'ի՛

վերայ ստեղծուածոց քոց . ե' առաջեա՛
'ի մեզ Տէ՛ր' : Օ՛րերկոյի՛ աղօթս մեր
ընկա՛լ Տէ՛ր բարեխոսութեամբ ծընողի՛
քո՛ . ե' առաջ' :

ՔԱՐՈՕ

Սան խաղաղութեան ամենայն աշխարհի ,
և Հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ ըզ-
Տէր աղաչեսցո՛ւք : Ասացո՛ւք ամենեքեան
միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

ԱՂՈԹՔ

Հայր գթած՝ բարեխնամօղ՝ արարիչ ա-
մենայն արարածոց . ընկա՛լ զպաշտանս ծա-
ռայից քոց 'ի ժամ երեկոյիս . որ առատդ
ես առ ամենեանս՝ պարգևօք բարերարու-
թեան քո : Ողորմեա՛ Տէր ամենայն աշխարհի ,
և Եկեղեցւոյ քում սրբոյ . Հիւանդաց՝ վշտա-
ցելոց՝ ճանապարհորդաց՝ նաւորդաց՝ խոս-
տովանողաց՝ ապաշխարողաց՝ և հոգւոցն Հան-
գուցելոց : Օ՛ր դու Տէր ամենակալ՝ գիտես
զպէտս մեր՝ և զկարիս՝ առաւել քան զոր
խնդրեմք և իմանամք . և քեզ բնդ Որդւոյ և
ամենասրբոյ Հոգւոյդ վայելէ փառք իշխա-
նութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւի՛ :

ՓՈԽ

ԱՐՁԱԿԱՐԱՆ

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հանգիցէ :

Ասացէ Տեառն՝ ընդունող իմ ես, ապաւեն իմ Աստուած, և ես յուսամ 'ի նա :

Նա գրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին, և 'ի բանիցն 'ի խռովութենէ :

'Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ . 'ի հովանի թեոց նորա յուսացիս :

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքե՝ ճշմարտութիւն նորա :

Ոչ երկեցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի տուէ :

Յիբէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի գայթակղութենէ գիւին 'ի հասարակ աւուր :

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հաղարբ, և բիւրբ ընդ աջմէ քումմէ . և առ քեզ քնչ ոչ մերձեսցին :

Խայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու, և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես . զի դու Տէր յոյս իմ ես :

Օ բարձրեալն արարիր քեզ ապաւեն . զի ոչ հասցին առ քեզ չարք, և տանջանք մի մերձեսցին 'ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո , 'ի պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո :

'Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ . զի մի երբէք հարցես զքարի զոտն քո :

'Ի վերաց իժից և քարբից գնասցես դու . և առ ոտն կոխեսցես զառիժն և զվիշապն :

Վանդի յիս յուսացաւ , և փրկեցից զնա . հովանի եղէց նմա , զի ծանեաւ զանուշ իմ :

Կարգասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա . և առ նմա եղէց 'ի նեղութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա . երկայն աւուրբք լցուցից , և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ :

Առ քեզ Տէր համբարձի զաչա իմ . որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն Տեառն իւրոյ . և որպէս աչք ազախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տէր Աստուած մեր . մինչև ողորմեսցին 'ի վերայ մեր :

Ողորմեա՛ մեզ Տէր՝ ողորմեա՛ մեզ . զի բազում լցաք արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատանօք , որք նախատէին զմեզ . և արհամարհանօք ամբարտաւանից :

Աստուած՝ յանուան քում կեցո՛ զիս ,

և 'ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած՝ լուր աղօթից իմոց , ունկնդիր
բանից բերանոյ իմոյ :

( ) Թաւրք յարեան 'ի վերայ իմ , և հղօրք
խնդրեցին զանձն իմ , և ոչ համարեցան ըզ-
քեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ , և Տէր ընդ-
ունոյ հոգւոյ իմոյ :

'Ի դարձուցանել զչարն 'ի Թշնամիս իմ ,
ճշմարտութեամբ քով սատակեալ զնոսա :

Ես կամօք խնովք պատարագս մատուցեց
քեզ . և խոստովան եղէց անուան քում Տէր ,
զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմէ փրկեցեր զես ,
և 'ի Թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ : Այժմ և միշտ և՛ :

ՄԱՂԹԱՆԻՔ

Օբարձրեալն ԶՔՐԻՍՏՈՍ արասցուք
մեզ ապաւեն , զի ոչ հասցեն առ մեզ չարք .
և տանջանք մի մերձեցին 'ի յարկս մեր :

ՔԱՐՈՉ

Եւ մեք միաբան զողորմութիւն 'ի Տեառ-
նէ խնդրելով , ասասցնուք ամենեքեան միա-
բանութեամբ :

Տէր ողորմա՛ , Տէր ողորմա՛ , Տէր ողորմա՛ :

ԵՂՕԹԻՔ

Յոյս կենաց՝ ընդունող աղօթից՝ քաւիչ մեղաց՝ և կատարիչ խնդրուածաց ՎԲԻՍՅՈՍ Լստուած մեր . ընկալ զպաղատանս մեր 'ի ժամ՝ երեկոյիս՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Լստուածածնիդ և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց : Ի սէր մեզ Տէր և ողորմեա . ներեալ քաւեալ և թող զմեղս մեր . արժանաւորեալ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և" :

Յեւեալ Տէր զպաշտօն" : Բարերար և բազումողորմ՝ ԳԻՔ յէջ, 288—289 :

Հայր մեր որ յերկինս ես . սուրբ եղիցի անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո . եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի : Օ հաց մեր հանապազորդ տնէր մեզ այսօր : Եւ թող մեզ զպարտիս մեր , որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց : Եւ մի տանիւր զմեզ 'ի փորձութիւն , այլ փրկեալ զմեզ 'ի չարէ : Օ ի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս . Լսմն :

Փ Ո Ւ Ս

Կ Ի Ի Ր Ա Կ Ա Մ Տ Ի Ց

Լստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք Տեառն զՏէր • ո՛կայք 'ի տուն Տեառն , և 'ի գաւթթօս Աստուծոյ մերոյ :

'Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր 'ի սրբ-բուծիւն , և օրհնեցէք զՏէր :

Օրհնեսցէ զմեզ Տէր 'ի Աիովնէ , որ արար զերկինս և զերկիր :

Խոստովան եղէց քեզ Տէր՝ բոլորով սրբ-տիւ իմով . առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասա-ցից քեզ :

Օ ի լուար զբանս բերանոյ իմոյ • երկիր-պագից 'ի աաճար սուրբ քո • և խոստովան եղէց անուան քում , վասն ողորմութեան և ճշմարտութեան քոյ :

Սեժ արարեր յամենայնի զանուն սուրբ քո • յորում աւուր կարգամ առ քեզ , վաղ-վաղակի լնւր ինձ • և բազում արասցեա զզօ-բութիւնս յանձն իմ :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ամենայն թագաւորք երկրի , զի լուան զբանս բերանոյ քո , և օրհնեսցեն զձանապարհս քո :

Սեժ են փառք Տեառն • բարձր է Տէր • զխոնարհս տեսանէ , և զբարձունս 'ի հե-ռաստանէ ճանաչէ :

Թե գնացից ես 'ի միջ նեղութեանց , կե-
ցուցես զիս 'ի բարկութենէ թշնամոյն :

Ձգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս աջ
քո • և Տէր հասուցե ընդ իմ :

Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւիտեան • զգործս
ձեռաց քոց մի անտես առներ :

Աստուած՝ յանուան քում կեցո՞ղիս , և 'ի
զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած՝ լուր ազօթից իմոց , ճենկնդիւր
բանից բերանոյ իմոյ :

(Կտարք յարեան 'ի վերայ իմ , և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ , և ոչ համարեցան ըզ-
քեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ , և Տէր ընդ-
ունող հոգւոյ իմոյ :

'Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ ,
ճշմարտութեամբ քով սատակեալ զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից
քեզ • և խոստովան եղէց անուան քում Տէր ,
զի բարի է :

(Կամենայն նեղութենէ իմեք փրկեցեր զիս ,
և 'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ ,

Փառք Հօր և Որդւոյ" : Այժմ և միշտ և" :

ՔԱՄՈՒՆ

Խնդրեցնւք հաւատով միարանութեամբ
'ի Տեառնէ՝ զի ողորմութեան զշնորհս իւր

արասցէ 'ի զերայ մեր : Տէրն ամենական կե-
ցուցէ և ողորմացի :

Կեցո՛՛ Տէ՛ր :

Տէր ողո՛րմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

ԱՂՕԹԻՔ

Թագաւոր խաղաղութեան օգնական և
փրկիչ անձանց մերոց ՔՐԻՍՏՈՍ Աստուած
մեր . պարսպեալ պահեա՛ զժողովուրդս քո
ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խա-
չիւղ քոյ 'ի խաղաղութեան : Փրկեա՛ յերե-
ւելի և յաներևոյթ թշնամոյն . արժանա-
ւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ
Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և" :

ՔԱՐՈՂ

Խ Ա Ձ Ի

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցա՛ւք զՏէր . զի
սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց՝ և կեցուցէ
շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակա՛ւ
Տէր Աստուած մեր . կեցո՛՛ և ողորմեա՛ :

ԱՂՕԹԻՔ

Պահպանեա՛ զմեզ ՔՐԻՍՏՈՍ Աստուած
մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական
խաչիւղ քով 'ի խաղաղութեան . փրկեա՛

յերեւելի և աներեւոյթ թշնամոյն, Արժանա-
ւորեալ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ
Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ՝ և ։

ԿԼԵՄԵՆՏ

ՀԱՅՏ

ԵՐԿՐՊԱԳՈՒԹԵԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ուրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիս , 'ի տուն
Տեառն երթիցուք մեք ։

Հասեալ կային ողբ մեր առ գրունս քո
Երուսաղէմ ։

Ձերուսաղէմ շինեալ որպէս քաղաք . և
բնակութիւն իւր շուրջ զնովաւ ։

Անդ ելանէին ազգք՝ ազգք Տեառն . 'ի
վկայութիւն Իսրայելի , խոստովան լինիլ
անուան Տեառն ։

Անդ արկեալ են աթոռք դատաստանի .
աթոռս արկեալ են 'ի ասն Ղաւթի ։

Հարցէք զողջունէ Երուսաղէմի , և զշի-
նութենէ՝ ոյք սիրեք զՏէր ։

Եղիցի խաղաղութիւն 'ի զօրութեան քում ,
և շինութիւն յաշտարակս յամուրս քո ։

Ս ասն եղբարց և ընկերաց իմոց խօսեցայ
ղխաղաղութիւն . վասն քոյ և վասն տան Տեա-
ռն Աստուծոյ մերոյ խնդրեցաք զբարութիւն
'ի քէն ։

Տճւր զօրութիւն ծառայի քո . կեցն՝ զորդի
ազախնոյ քո , և արա՛ առիս նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն . զի դու
Տէր օգնեցեր ինձ , և միթաբեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և՛ : Այժմ՝ և միշտ՝ :

ԲԱՐՈՋ

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Յ

Սուրբ Եկեղեցեալս աղաչեսցուք զՏէր՝
զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց . և կե-
ցուսցէ Հոռհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամե-
նակա՛լ Տէր Աստուած մեր . կեցն՝ և ողորմեա՛ :

ԱՂՕԹԻՔ

Առ դրան սրբոյ Եկեղեցւոյս , և առաջի
Աստուած ընկալ և պայծառացեալ սուրբ
նշանացս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպա-
գանեմք . զսուրբ և զհրաշալի և զյաղթօղ
Տէրութիւնդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք .
և քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ , այժմ՝ և՛ :

ՓՈԽ

Ազադակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր ,
ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծաներսւք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Եւ արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա :

Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ , և օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա :

Խոստովան եղբրուք Տեառն , և օրհնեցէք զանուն նորա :

Քաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողորմութիւն նորա . յազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութիւն նորա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .
Այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ՔԱՐՈՑ

Օրհնեսցսւք զամենակալն Աստուած ըզհայր Տեառն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ . որ արժանի արար զմեզ կալ 'ի տեղւոջ փառաբանութեան և երգել զերգս Հոգեորս : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր . կեցս և ողորմես :

ԱՂԾԹԻՔ

Ի մէջ տաճարիս , և առաջի Աստուած . ընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս , և սուրբ սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղել երկիրպագանեմք . զսուրբ և զհրաշալի և զյաղ-

Թօղ զյարութիւնդ քո փառաւորեմք : և քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :

ԱԳՆՈԹԻՔ

Յի յարկի սրբութեան և 'ի տեղւոյ փառաբանութեան . հրեշտակաց բնակարանիս և մարդկան քաւարանիս , և առաջի Աստուած ընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս և սուրբ խորանացս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք : զսուրբ և զհրաշտլի և զյաղթօղ զյարութիւնդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք : և ընդ երկնային զօրսն քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :

ԿԵՐԳ-ԼԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՑ ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ ԺԱՄԱՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Դ ԴԷՄՍ ՀՈԳԻՈՅՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ԱՅԼ ԵՒ

Դ ԴԷՄՍ ԲԱՆԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՈՐ

ԵԴԱՒ Դ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ԵՒ ԷԶ Դ ԴԺՈՒՍ

ԵՒ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐ ՀՈԳԻՈՅՆ

Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ, յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա 'ի բերան իմ, 'ի Տէր պարծեսցի անձն իմ, լուիցեն հեզք, և ուրախ եղիցին :

Մեծ արարէք զՏէր քնե, և բարձր արասցաւք զանուն նորա 'ի միասին :

Խնդրեցի 'ի Տեառնէ և լուաւ ինձ, յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս :

Մատիք առ Տէր՝ և առէք զլոյս, և երեսք
ձեր մի ամաչեսցեն ։

Այս աղքատ կարօաց առ Տէր, և Տէր
լուաւ սմա . յամենայն նեղութենէ սորա փրկեաց զսա ։

Բանակք Հրեշտակաց Տեառն շուրջ են
զերկիւղածովք իւրովք, և պահեն զնոսա ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ ։

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Ամէն ։

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք . ընկալ կեցո՛ւ և ողորմեա՛ւ ։

Օբնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից ։ Ամէն ։

ԵՐԳ

ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարգացի, և լուաւ ինձ, Տէր փրկեաց զանձն իմ՝
'ի շրթանց նենգաւորաց և 'ի լեզուէ չարէ ։
Օք տացի քեզ կամ զճնշ յաւելցի՛ լեզու
նենգաւոր ։

Ձկանն Բովանդա՛յ ոսո՛ւ Բայց ո՛ման ։ Ազելու շտե՛ն, և է
երգ ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ է ։

ՍԵՂՄՈՍ

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, 'ի տուէ
կարգացի ե գիշերի առաջի քո :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, խոնար-
հեոցի ունկն քո 'ի խնդրուածս իմ :

Փառք Հօր ե Որդւոյ : Այժմ ե միշտ ե" :

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչեա-
ցուք . ընկալ կեցո՛ւ ե ողորմեա՛ :

( ) ԲՆՈՒԹԻՒՆ ե փառք Հօր ե Որդւոյ ե
Հօգւոյն սրբոյ . այժմ ե միշտ ե յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ՍԵՂՄՈՍ

Ի կարգալ իմում լուար ինձ Աստուած
ըստ արդարութեան , 'ի նեղութենէ ինձ
անդորր արարեր . ողորմեա՛ ինձ ե լուր աղօ-
թից իմոց :

Որդիք մարդկան՝ մինչե յերբ էք խառա-
սիրտք . ընդէր սիրէք զնանրութիւն , ե խընդ-
րէք զստութիւն :

Օ՜ աներուք՝ զի սքանչելիս արար Տէր
սրբոյ իւրում . ե Տէր լուիցէ ինձ 'ի կար-
գալ իմում առ նա :

Բարկանայք՝ ե մի մաղանչէք . զոր ինչ

ասէք 'ի սիրտս ձեր , յանկողինս ձեր զղջացա-
րձէք :

Մատուցէք պատարագս արդարութեան ,
և յուսացարձէք 'ի Տէր :

Բազմաբնակ Թէն ցուցցէ մեզ զբարու-
թիւն Տեառն . նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց
քոյ , և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց :
'Ի պողոյ ցորենոյ՝ գինոյ՝ և ձիթոյ իւրեանց
լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն ննջեսցուք
և զարթիցուք . զի դձև Տէր միայն առանձին
յուսով քո՝ բնակեցուցեր զմեզ :

Տէր՝ միտրամուտութեամբ քով յանդիմաներ
զիս , և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր՝ զի հիւանդ եմ ես . բը-
ժչեա զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Լինձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և դու Տէր
մինչև յերբ :

Պարճ Տէր՝ և փրկեա զանձն իմ . կեցո՛
զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում :

Օ ի ոչնք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ , կամ
'ի դժօխտ խոստովան առնիցի առ քեզ :

Սաստակեցայ ես 'ի հեծութեան խմում ,
լուացի զամենայն գիշեր զմահիւն իմ . և ար-
տասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ . և
մեղեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց :

‘Ի բայ կացեք յինէն ամենեքեան՝ ոյք
դործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ , լուաւ Տէր
աղօթից իմոց , և Տէր զինդբուածս իմ ըն-
կալաւ :

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ , դարձցին յետս և ամաչեսցեն
յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին :

Մինչև յերբ Տէր՝ մոռանաս զիս խապառ ,
մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Մինչև յերբ դնեմ զխորհուրդս յանձն
իմ , և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս :

Մինչև ցերբ բարձրանայ թշնամին ‘ի
վերայ իմ , նայեա՛ և լուր ինձ Տէր Աստ-
ուած իմ :

Ի՞նչս տուր Տէր աչաց իմոց՝ զի մի երբէք
ննջեցից ‘ի մահ :

Մի ասացէ թշնամին թէ յաղթեցի նմա ,
կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն թէ ես սասանեցայց :

Ես յողորմութիւնս քո Տէր՝ յուսացայ ,
ցնծացաւ սիրտ իմ ‘ի փրկութեան քում , օրհ-
նեցից զՏէր զբարերարդ իմ :

Պահեա՛ զիս Աստուած իմ , զի ես ‘ի քեզ
յուսացայ , ասացի Տեառն Տէր իմ ես դու ,
և բարիք իմ ինձ ‘ի քէն են :

Սրբոց քոց՝ որք են յերկրի քում , սքան-
չելի արարեր զամենայն կամս իմ ‘ի նոսա :

ասէք 'ի սիրտս ձեր, յանկողինս ձեր զղջացարձէք :

Մատուցէք պատարագս արդարութեան, և յուսացարձէք 'ի Տէր :

Բազումք ասէին թէ՛ ս ցուցցէ մեզ զբարութիւն Տեառն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

'Ի պողոյ ցորենոյ՝ գինոյ՝ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն նշնեցուք և զարթոյցուք. զի դձու Տէր միայն առանձին յուսով քո՝ բնակեցուցեր զմեզ :

Տէր՝ մի օրամուտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր՝ զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու Տէր մեռչե՛ յէրբ :

Պարձ Տէր՝ և փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում :

Օ՛ ի ոչոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ, կամ 'ի դժօխս խոստովան առնիցի առ քեզ :

Ոչ աստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում, լուացի զամենայն գիշեր զմահիձն իմ. և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ. և մեռչեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց :

’ի բայց կացէք յինէն ամենեքեան՝ ոյք
գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր
աղօթից իմոց, և Տէր զխնդրուածս իմ ըն-
կալաւ :

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ, դարձցին յետս և ամաչեսցեն
յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին :

Մինչև յերբ Տէր՝ մոռանաս զիս խապառ,
մինչև յերբ գարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Մինչև յերբ դնեմ զխորհուրդս յանձն
իմ, և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս :

Մինչև ցերբ բարձրանայ թշնամին ’ի
վերայ իմ, նայեաւ և լուր ինձ Տէր Աստ-
ուած իմ :

Լոյս տուր Տէր աչաց իմոց՝ զի մի երբէք
ննջեցից ’ի մահ :

Մի ասացէ թշնամին թէ յաղթեցի նմա,
կամ նեղիչք իմ ցնծացեն թէ ես սառանեցայց :

Ես յողորմութիւնս քո Տէր՝ յուսացայ,
ցնծացաւ սիրտ իմ՝ ի փրկութեան քում, օրհ-
նեցից զՏէր զբարերարդ իմ :

Պահեաւ զիս Աստուած իմ, զի ես ’ի քեզ
յուսացայ, ասացի Տեառն Տէր իմ ես դու,
և բարիք իմ ինձ ’ի քէն են :

Արբոց քոց՝ որք են յերկրի քում, սքան-
չելի արարեր զամենայն կամս իմ՝ ի նոսա :

ասէք 'ի սիրտս ձեր, յանկողինս ձեր զղջացարձէք :

Մատուցէք պատարագս արդարութեան, և յուսացարձէք 'ի Տէր :

Բազումք ասէին թէ՛ ս' ցուցցէ մեզ զբարութիւն Տեառն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

'Ի պողոյ ցորենոյ՝ գինոյ՝ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն ննջեսցուք և զարթիցուք. զի դձու Տէր միայն առանձին յուսով քո՝ բնակեցուցեր զմեզ :

Տէր միօրամուտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր՝ զի հիւանդ եմ ես. բըժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու Տէր մեռչե՛ Եբբ :

Պատճ Տէր՝ և փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս Տէր ըստ ողորմութեան քու՛մ :

Օ ի ոչոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ, կամ 'ի դժօխս խոստովան առնիցի առ քեզ :

Սաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում, լուացի զամենայն գիշեր զմահիճն իմ. և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ. և մռչեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց :

՛ի բայ կացէք յինէն ամենեքեան՝ ոյք
դործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր
աղօթից իմոյ . և Տէր զինդրուածս իմ ըն-
կալաւ :

Լճաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ, դարձցին յետս և ամաչեսցեն
յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին :

Մինչև յերբ Տէր՝ մոռանաս զիս խաղառ,
մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Մինչև յերբ դնեմ զխորհուրդս յանձն
իմ, և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս :

Մինչև ցերբ բարձրանայ թշնամին ՛ի
վերայ իմ. նայեա՛ և լճւր ինձ Տէր Լստ-
ուած իմ :

Լճյս տուր Տէր աչաց իմոյ՝ զի մի երբէք
ննջեցից ՛ի մահ :

Մի ասացէ թշնամին թէ յաղթեցի նմա,
կամ նեղիչք իմ ցնծացեն թէ ես ասանեցայց :

Ես յողորմութիւնս քո Տէր՝ յուսացայ,
ցնծացաւ սիրտ իմ ՛ի փրկութեան քում . օրհ-
նեցից զՏէր զբարերարդ իմ :

Պաշտէ՛ զիս Լստուած իմ, զի ես ՛ի քեզ
յուսացայ . ասացի Տեառն Տէր իմ ես դու,
և բարիք իմ ինձ ՛ի քէն են :

Սրբոց քոց՝ որք են յերկրի քում . սքան-
չելի աբարեր զամենայն կամս իմ ՛ի նոսա :

Յաճախեցին հիւանդութիւնք նոցա . յետ
այսորիկ ապա վաղվադեցին :

Այ ժողովեցայց 'ի ժողովո նոցա յարեանց
և ոչ յիշեցից զանուանս նոցա 'ի շրջաւանս
իմ :

Տէր բաժին ժառանգութեան իմոյ և բա-
ժակի իմոյ դու ես , որ այսօրէն դարձաւ ցանեա
զժառանգութիւն իմ յիս :

Այ իմակք ելին ինձ ընդ ընտիրս , և ժա-
ռանգութիւն իմ հաճոյ եղև ինձ :

Օրհնեցից զՏէր՝ որ իմաստուն տրար զիս ,
մինչ 'ի գիշերի եւ խրատեցին զիս երկու-
մունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանէի զՏէր առաջի իմ
յամենայն ժամ , զի է ընդ աջմէ իմմէ՝ զի մի
ստանեցայց :

Այսան այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ , և
ցնծացաւ լեզու իմ , եւ և մարմին իմ բնա-
կեցի յառող :

Օյ ի ոչ թողցես զանձն իմ 'ի գոխս , և
ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել զապականու-
թիւն :

Տուցեր ինձ զճանապարհս քո կենաց ,
լցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց 'ի
քաղցրութենէ վոյելլութեան աջոյ քո մինչ
իսպառ :

Այ՛ Տէր արդարութեան . և նայեա 'ի

խնդրուածս իմ . ունկն գիր աղօթից իմոց՝
զի ոչ չըթամբք նենդաւորօք :

Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն , և
աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն :

Փորձեցեր զսիրտ իմ , և քննեցեր՝ ի գիշե-
րի , փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ յիս անիրա-
ւութիւն :

Մի խօսեսցի բերան իմ զգործս որդւոց
մարդկան . վասն բանից չըթանց քոց ես պա-
հեցից զճանապարհս խիստս :

Հաստատեա՛ զչաւիղս իմ՝ ի ճանապարհի
քում , զի մի գայթակղեսցին գնացք իմ :

Ես առ քեզ Տէր կարգացի՝ զի լուար ինձ
Լստուած , խոնարհեցո՛ առիս զունկն քո . և
լուր բանից իմոց :

Սքանչելի արարեր զողորմութիւնս քո . ո՛
փրկես զայնոսիկ , ոյք յուսացեալ են՝ ի քեզ՝
յայնցոնէ , ոյք հակառակ կան աջոյ քո :

Պահեա՛ զիս որպէս բիբ ական . ընդ հովա-
նեաւ թեոց քոց ծածկեսցես զիս , յերեսաց
ամբարշտաց , ոյք տառապեցուցին զիս :

Թշնամիք զանձն իմ՝ պաշարեցին , և ի
ճարպս իւրեանց արգելին , և բերանք նոցա
խօսեցոն զամբարտաւանութիւն :

Մերժեցին զիս՝ և այժմ՝ դարձեալ պատե-
ցան զինե . ուշ եդին խոնարհեցուցանել զիս
յերկիր :

Համարեցան ինձ որպէս առիւծ զի պատ-
րաստի յորս . և որպէս կորիւն առիւծու՝ զի
նստի դարանեալ :

Արի՛ Տէր՝ ժամանեա՛ նոցա , և խափանեա՛
զնոսա . փրկեա՛ զանճն իմ՝ յամբարշտաց 'ի
սրոյ՝ և 'ի ձեռաց թշնամւոյն :

Տէր կորո՛ զնոսա յերկրէ , բաժանեա՛ և
խափանեա՛ զնոսա 'ի կեանս իւրեանց :

Գաղտնեօք քովք լցան որովայնք նոցա ,
յազեցան կերակրովք՝ և թողին զմնացուածս
տղայոց իւրեանց :

Ես արդարութեամբ երեւցայց երեսաց
քոց . և յազեցայց յերեւել փառաց քոց :

Ղա՛ստ արա ինձ Աստուած , և իրաւ տրո՛
նձ 'ի դատաստանի իմում :

Յազգէ՛ որ ճէ սուրբ , 'ի մարդոյ մեղա-
ւորէ նենգաւորէ փրկեա՛ զիս :

Ղու Աստուած՝ հղօրիչ իմ ես՝ ընդէր մե-
ռացար զիս , ընդէր տրտում՝ գնամ ես 'ի
նեղել թշնամւոյ իմոյ :

Առաքեա՛ Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն
քո , զի առաջնորդեսցեն ինձ , և հանցեն զիս
'ի լեռան սուրբ և 'ի յարկս քո :

Ստից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստ-
ուած , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :

Իոյստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստ-
ուած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէր խռովես զիս . յուսանաւ Աստուած,
խոստովանեալ նմա . փրկիչ երեսաց իմաց Աստ-
ուած է :

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց . և Տէր
յընկերել ինձ փութալ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին, ոյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեսցեն,
ոյք խորհէին ինձ չար :

Ղարձցին առ ժամայն ամաչեսցեալք . ոյք
ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ :

Ցնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ ամե-
նեքեան, ոյք խնդրեն զքեզ Տէր :

Ասասցեն յամենայն ժամ, մեծ է Աստ-
ուած . և ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո :

Ես աղքատ և տնանկ եմ, Աստուած օգ-
նեալ ինձ . օգնական և փրկիչ իմ ես . և դժ-
Տէր իմ՝ մի յամենար :

Տճուր զօրութիւն ծառայի քո . կեցո՛ղորդի
աղախնոյ քո . և արա՛ առիս նշան բարու-
թեան :

Տեսցեն առեւիք իմ և ամաչեսցեն . զի
դու Տէր օգնեցեր ինձ, և միտմարեցեր
զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ԵՐԳ

Շնորհեա՛մն զՏէր, 'ի գիշերե՛ր զերկ
նային զխաղաղութիւն քո՛ . և պահեա՛ զմեզ
'ի պատրանա՛ց թըշնամւոյն՝ ամենայա՛ղ թ
զօրութեամբ սուրբ խաչե՛ք քոյ, Տէր Աստ-
ուած փրկութեան իմոյ 'ի տուէ կարգացի՛ և
գիշերե՛ր առաջի՛ քոյ : Մըտցե՛ն աղօթք իմ
առաջի քոյ Տէր . խոնարհեսցի ունկն քո 'ի
խնդրուա՛ծս իմ : Եկեսցէ առ մե՛զ Տէր
պահպան 'ի քէն , և պահեսցէ զմե՛զ յամե
նայն ժամ : Առաքեա՛ 'ի մե՛զ Տէր ըզգօրու
թիւն սրբոյ խաչի՛ն որ պահեսցէ՛ զմե՛զ յա
մենայն ժամ : Արժանի՛ արա՛ Տէր զերե՛կս
զայս խաղաղութեամբ . և առանց փորձու
թեան անցո՛ւ ը՛զմեօք : Արժանաւորեա՛ Տէր
զգիշերս զայս խաղաղութեամբ . և առանց
մեղաց պահելով ը՛զմե՛զ : Անդ մե՛զ Տէր
Աստուած՝ գիտասցի՛ք հեթանոսք և պարտե՛լ
ցարո՛ւք . զի Աստուած ընդ մե՛զ է՛ : Եւ
լուարո՛ւք զայս 'ի ծագա՛ց մինչև 'ի ծա՛ղս
երկրի՛ . զի՛ : Եւ ըզօրացեալքդ պարտե՛լցա
րո՛ւք . զի՛ : Եւ զի թէպէտ և դարձեալ զօ
րանայք՝ դարձեալ 'ի պարտութի՛ւն մատ
նեսցի՛ք . զի՛ : Եւ զխորհուրդն զոր խորհի՛ք՝

խափանէ՛ Տէր . զի՛ , Եւ զբանն զոր խօսիք՝
մի մեասցէ՛ առ ձեզ . զի՛ , Եւ քանզի յեր
կիւղէ ձերմէ մեք ոչ երկիցո՛ւք , և ոչ խռո
վիցո՛ւք . զի՛ , Եւ զՏէր Աստուած մեք փա
ռաւո՛ր արասցո՛ւք , և նա՛ եղիցի մեզ յեր
կիւղ . զի՛ , Եւ յուսացեալ եղիցուք մեք 'ի
նա , և նա՛ եղիցի մեզ 'ի սը՛րբութիւնն . զի՛ ,
Եւ յուսացեալ եղիցո՛ւք մեք 'ի նա , և նա՛
եղիցի մեզ 'ի փրկութիւնն . զի՛ , Եւ ահա
սիկ ես և մանկունք իմ , զոր ե՛տ ինձ Աստ
ուած . զի՛ , Եւ ժողովուրդդ որ նստէր 'ի խա
ւարի ետես ըզլո՛յս մեծ . զի՛ , Եւ որ բնա
կեալէ էք 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու .
լոյս ծա՛ղեսցի առ ձեզ . զի՛ , Եւ քանզի մա
նսկ ծընա՛ւ , Արգի և տուա՛ւ մեզ . զի՛ , Եւ
որոյ իշխանութիւն իւր 'ի վերայուսո՛ց իւրոց .
զի՛ , Եւ որ կոչի տնուն նորա մեծի խորհրդո՛յ
հրեշտակ . զի՛ , Եւ սքանչելի խորհրդակից .
զի՛ , Եւ Աստուած Հոգ՛ր իշխա՛ն . զի՛ , Եւ
իշխան խաղաղութեան Հայր Հանդերձելոյ յա
ւի՛տենիւն . Տէր Աստուած ընդ մեզ է՛ :

Եւ փառք Հօր և Աբղւոյ և Հոգւոյն սը՛ր
բոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե
անից . Ամէն ,

ՄԵՂԹԵՆԻՔ

Պի մերձենալ երեկոյիս՝ համբառնամք ըզ-
ձեռս մեր՝ ի սրբութիւն . զոր ինչ մեղաք
այսօր խորհրդով՝ բանիւ , կամ գործով .
՛ի յանկողինս մեր զղջանալով . խոստովան
լինելով զգաղանիս սրտից մերոց ծածկադի-
տիդ Լստուածոյ . յուսալով յողորմութիւն
քո : Եւ մեք միաբան գոչեսցուք . յիշեալ մեզ
Տէր՝ յորժամ դաս արքայութեամբ քով . և
ողորմեա մեզ :

ՔԱՐՈՕ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Պահապարսկք զՏեառնէ , որ իւրով ո-
ղորմութեամբն առաջնորդեաց մեզ ՛ի գործս
տունջեան . և շնորհեաց մեզ միաբան գալ հա-
սանիլ ՛ի հանգիստ գիշերիս : Եւ մեք յամե-
նայն ժամ՝ աղաչեսցուք զմարդասէրն Լստ-
ուած , լինիլ պահապան անձանց մերոց . և նա
իւրով ողորմութեամբն պահեցէ զմեզ . և ա-
ռաջնորդեալ հասուցէ յիւր բարութեան
հանգիստն . զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց
ճշմարիտն Լստուած ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ : Տէրն
ամենակալ կեցուցէ և ողորմեսցի : Օ հան-
գիստ գիշերիս : Օ հրեշ : Օ քաւութիւն :
Օ սրբոյ խաչին մեծ : Եւ ևս : Օ անձինս :
Ողորմեաց մեզ Տէր :

ԼՂ, ՕԹԻՔ

Տէր բարերար, որ մեծաւ գթութեամբ քով պատրաստեցեր զյաւիտենական հանգիստն առաքինութեամբ աշխատելոցն . և կոչեցեր առ քեզ քաղցր ձայնիւ զԺանրարեւնեալսն և զտաժանեալսն մեզօք, հանգիստ նոցա խոստանալով : Շնորհեաւ և մեզ Տէր՝ անխռով խաղաղութեամբ զգիշերս անցուցանել . և 'ի ծանրութենէ մեղաց զաշխատեալքս՝ ապահովուեաւ ողորմութեամբ քով . և արժանաւորեաւ մշտնջենաւոր հանգստեանն ընդ ամենայն սուրբս քո : Եւ գոհանալով փառաւորեսցնուք զքեզ ընդ Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և՛ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Պարգեատու բարեաց, և աղբիւր խաղաղութեան Տէր Լստուած մեր . յամենայն սատանայական խռովութեանց խաղաղացն զմիտս մեր, և զխորհուրդս՝ 'ի գիշերիս յայսմիկ, և յամենայն ժամանակի : Որպէս զի առաջնորդեալք յանցաւոր կենցաղոյս՝ ժամանեսցնուք յաւիտենական երկնից արքայութեան քո . զոր պատրաստեցեր 'ի սկզբանէ աշխարհի սրբբոց քոց : Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեսցնուք զՀայր և զՍրբի և զսուրբ Հօր գիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտեա՛ :

ՄԷԳՄՈՍ

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես յուժմէ երկեայց . Տէր ապաւէն կենաց իմոց՝ ես յուժմէ գողացայց :

՚Ի մերձենալ առ իս չարաց՝ ուտել զմարմին իմ, նեղիւք իմ և թշնամիք իմ՝ նոքա տկարացան և անկան :

Թէ պատրաստեցի ՚ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ . և թէ յարիցէ ՚ի վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն և այսուռիկ ՚ի քեզ Տէր յուսացայ :

Օ մի խնդրեցի ՚ի Տեառնէ՝ և զսոյն ազաչեմ . բնակիլ ինձ ՚ի տան Տեառն զամենայն աւուրս կենաց իմոց :

Տեսանել ինձ զվայելչութիւն Տեառն, և հրաման տալ ՚ի տաճարի նորա :

Պաճկեաց զիս ՚ի խորանի իւրում յաւուր չարի . ընդ յարկաւ արար զիս ՚ի ծածկոյթ խորանի իւրում :

՚Ի վիմէ բարձրարարեբզիս . և այժմ բարձր արա զգլուխ իմ ՚ի վերայ թշնամեաց իմոց :

Շուրջ եղէց՝ և մատուցից ՚ի խորանի նորա պատարագ օրհնութեան . օրհնեցից՝ և սաղմոս ասացից Տեառն :

Լ՝սւր Տէր ձայնի խմբւմ, զի կարդացի առ քեզ . ողորմեա ինձ և լ՝սւր ինձ , զի քեզ անսաց սիրտ իմ . և խնդրեցին երեսք իմ, զերեսս քո Տէր խնդրեցին :

Մի գարձուցաներ զերեսս քո յինէն . և մի խոտորիւր բարկութեամբ 'ի ծառայէ քու՞մ :

( ) Գնահան իմ լ՛եր Տէր՝ մի անարգեր զիս , և մի թողութ զիս Մատուած Ժրկիչ իմ :

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս . և Տէր իմ ընկալաւ զիս :

( ) Բէնագէտ արա զիս Տէր 'ի ճանապարհի քու՞մ . և առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս քո ուղիղս :

Վ՛ասն թշնամեաց իմոց , մի մատներ զիս 'ի ձեռն նեղւաց իմոց :

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մեղաց . և ստեցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց :

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն Տեառն՝ յերկրին կենդանեաց . համբեր Տեառն . և քաջալերեաց . զօրասցի սիրտ քո և համբեր Տեառն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .
Քւյժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ԵՐԳ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՁԱՅՆ

Նա՛յեա՛ սիրով չայրը՛դ գը՛թած
 'ի քո ստեղծեա՛լ գործըս ձեռաց .
 և՛ ըզբա՛նա՛կըս հրե՛շտա՛կաց
 տուր պահապան մե՛զ տրկարացս .
 փը՛րկեա՛ զանձինս 'ի փո՛րձա՛նաց
 'ի խաւա՛րի՛ շըրջող դիւաց .
 զե՛ն 'ի՛ տուընջեան և գիշերի՛
 տացուք քեզ փա՛ռս անլըռելի՛ :
 Ի՛նչն անեղ անսկը՛զբա՛ն
 ծը՛նունդ ա՛նձա՛ռ Որդի և Բա՛ն .
 ո՛ր արա՛րե՛ր ըզտի՛ն գո՛րծոյ
 և՛ ըզգիշե՛ր 'ի՛ հանգիստ քնոյ .
 տո՛ւր 'ի նը՛նջել աչաց մա՛րմնոյ
 արթուն լինե՛լ մեզ ըստ հոգւոյ . զե՛ն :
 Բա՛բոն հոգւոյ բանա՛ւո՛րաց
 աղբիւր լո՛ւսոյ բաշխող շնորհաց .
 'ի փակել դրա՛նց բնո՛ւթե՛անց մարմնոց
 լո՛յս տուր աչաց սը՛րտից մերոց .
 'ի՛ գիշերաց նռ քե՛զ կա՛նխել
 ընդ հրեղինացն օրհնաբանե՛լ . զե՛ն :

Սո՛ւրբբո՛ւ սը՛բբոց Երբո՛րդո՛ւթի՛ւն
 զղմեզ մա՛քրեա՛լ քեզ բնակութի՛ւն .
 շնո՛րհեա ընդ մա՛նկա՛նցն առագա՛ստի՛
 հանգչե՛լ ընդ քե՛զ 'ի՛ յանկողնի՛ .
 տո՛ւր ըզհայցուած բարե՛կա՛մի՛ն
 ըզփոխ ե՛րից նըկանակի՛ն . զի՛ն՞ :

Ե՛րևե՛րի լոյս ըստե՛ղծե՛ր
 զսիւ և զգի՛շե՛ր բաժանեցե՛ր .
 ծագեա՛ մե՛զ Տէ՛ր 'ի գի՛շե՛րի՛
 զճառագա՛յթ ի՛ մանալի՛ .
 տո՛ւր յամենայն ժամա՛նա՛կի՛
 զպահպանող ա՛ջ քո հովանի՛ . զի՛ն՞ :

Սի՛րոյ քո հուր արկեա՛լ յե՛րկիր
 բորբոքե՛սցի՛ 'ի հոգիս մե՛ր .
 զխորհուրդ սը՛րտի՛ց մեր մա՛քրե՛սցէ՛
 զլոյս գի՛տութեան քո փայլեցէ՛ .
 'ի՛ քնոյ մա՛հո՛ւ զմեզ զա՛րթո՛ւսցէ՛
 զմիտըս բոցո՛ւլ քո՛ վառեցէ՛ . զի՛ն՞ :

'Ի քեզ նայիմք լոյսդ ա՛նմա՛տոյց
 'ի զգայա՛կա՛ն ծածկեալ լուսոյ .
 սր վասը՛ն մե՛ր եդա՛ն 'ի՛ գբի՛
 և նը՛նջեցեր 'ի՛ տապանի՛ .
 ա՛ռ մեզ նը՛նջեա արթո՛ւն բնո՛ւթի՛ւն
 հերքեա՛ զչարի՛ն ներդործութիւն . զի՛ն՞ :

Լէ՛րդ լճւոց անըստուե՛րի՝

պաղատա՛նօ՛ք կամք առաջի՛ .

սր փակեալ դրա՛մքք յերե՛կոյի՛ն

երեւցա՛ր մե՛տասանի՛ն .

ը՛նդ Թա՛վմայի առ քե՛զ գո՛չե՛մք

Տէր և Լի՛ստուած զքեզ դաւանե՛մք .

է՛լմ ի ան մե՛զ յերե՛կոյի՛ն

և առ՛ւր գողջո՛յն քո՛րի հոգի՛ս :

Բա՛մնալքս ը՛զքեզ Տէր անղա՛չե՛մք

մե՛զ յօգնո՛ւթիւն՛ նայեա՛ հայցե՛մք .

պահա՛պա՛նդ Խաբա՛յէ՛լի՛

անձանց մերո՛ց լի՛ր հովանի՛

օ՛թեա՛ առ մե՛զ խաղա՛ղա՛բար

և նընջե՛սցո՛ւք անխռովաբա՛ր .

զի՛մ ընդ առա՛ւօ՛տքս կա՛նխե՛սցո՛ւք

օ՛րհնե՛լ բզքեզ ը՛նդ Հօ՛ր հոգւո՛վ :

Գո՛չման փողոցն Գաբրիէ՛լի՛

սր ՚ի վե՛րջնո՛ւմն գիշերի՛ .

լըսե՛լ անրա՛ զմեզ անժա՛նի՛

և անջակո՛ղմն օ՛գեսաց դասի՛ .

անշէ՛ջ վառեալ լոյս լա՛պտե՛րաց

ըստ իմաստո՛ւն հինգ կուսանա՛ց .

զի՛մ ընդ փեսայի՛դ ՚ի յառա՛գաստ

հա՛րստւե՛ք հոգւով մը՛սցուք ՚ի փա՛ռս :

Հա՛լածեա՛ 'ի՛ ԶԵ՛ղ ՏԵ՛ր նը՛շա՛նա՛ն
խա՛յի քո՛. զը՛նդ գի՛մա՛մա՛րս և զանե՛րե՛յթ
գաղա՛նն . և՛ մի՛ տար յա՛պակա՛նո՛ւթի՛ն
զքո՛ ժա՛ռանգութի՛նն :

Բա՛րեխօսեա՛ զա՛սը՛ն մեր Աստուածա՛-
ծի՛ն Մա՛րիամ . որ ծընա՛ր զՏԵ՛ր Ա՛ստը-
ուած՝ որ հովուէրը՛ն զԴաբայէ՛լ . ա՛րձե՛նա՛
ղօր և ըսքա՛նչելի քա՛ռօքն իւրո՛ղջ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՏԵ՛ր մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն .
ՏԵ՛ր բարերար՝ աղաչեմ զքեզ , օգնական իմ
լե՛ր : ՏԵ՛ր մի՛ անարգեր զիս . և մի՛ թողուր
զիս Աստուած փրկիչ իմ :

ՔԱՐՈՉ

Աղաչեցո՛ւք զամենակալն Աստուած . և
խնդրեցո՛ւք 'ի նմանէ . զի առաքեցէ ըզ-
հրեշտոկ խաղաղութեան , որ եկեալ պահես-
ցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս , 'ի գիւական
խռովութենէ՝ ամբողջ պահելով զհոգի և ըզ-
մարմին մեր մինչև 'ի կատարումն ժամանակի
ամաց մերոց : Ամենակալ ՏԵ՛ր Աստուած մեր .
կեցո՛ և ողորմա՛ :

ԱՂՕԹՔ

Հորհատու բարեաց՝ յամենայնի առաա-
անմա՛ ՏԵ՛ր , աղաչեմք զքեզ՝ փարատեա՛ յան ,

ձանց մերոց զաղջամղջին , և զխաւարային
խորհուրդս : 'ի պատրանաց բանտարկուին
պահեա՛ն զմեզ . և շնորհեա՛ն մեզ հաւատով
ապաւինիլ յամենասուրբ Երրորդութիւնդ՝
'ի Հայր և յՈրդի և 'ի սուրբ Հոգիդ . այժմ՝
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Յարուբն աղուհայից . ապա առի ԱնՔրիստոս . իսկ յայլ առաւրձ՝

Հայր մեր որ յերկինս ես՝ :

ՍԸՂՄՈՍ

Երանեալ են անբիժք 'ի ճանապարհի ,
և ոյք գնան յօրէնս Տեառն :

Երանի՛ ոյք քննեն զվկայութիւնս նորա .
բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զեւ :

Ոչ թէ ոյք գործեն զանօրէնութիւն , 'ի
ճանապարհս նորա գնասցեն :

Ղու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո՝ 'ի
պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ ճանապարհք
իմ , 'ի պահել ինձ զարգարութիւնս քո :

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի , 'ի զգուշանալ
ինձ 'ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ Տէր յուղղութիւն
սրտի իմոյ , որպէս ուսայց ղերաւունս արդա-
րութեան քո :

Օ իրաւունս քո պահեցի . մի թողուր զիս
մինչ խսպառ :

Ի՛նչ ուղղեցէ երիտասարդ զճանապարհս
իւր , այլ 'ի պահել զբանս քո :

Բոլորով սրտիւ խնով խնդրեցի զքեզ . մի
մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց :

Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո , որ-
պէս զի մի մեղայց քեզ :

(Օրհնեալ ես դու Տէր . ուսո՛ ինձ զարդա-
րութիւնս քո :

Շրթամբք իմովք պատմեցից զամենայն ի-
րաւունս բերանոյ քո :

Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զուար-
ձացայ , որպէս յամենայն 'ի մեծութեան :

Ի պատուիրանս քո Հոգացայ . և զգու-
շացայ 'ի ճանապարհս քո :

Օ իրաւունս քո խօսեցայ , և 'նչ մոռացայ
զբանս քո :

Հատո՛ ծառայի քում , զի կեցից և պահե-
ցից զբանս քո :

Օ արթո՛ զաչս իմ , և նայեցայ 'ի սքան-
չելիս օրինաց քոց :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի . մի թագուցա-
ներ յինէն զպատուիրանս քո :

Փափաղեաց անձն իմ , 'ի ցանկալ ինձ յի-
րաւունս քո յամենայն ժամ :

Սաստեցեր ամբարտաւանից , անիծեալ :

ոյք խտտորեցան 'ի պատուիրանաց քոց :

'Ի բաց արա յինէն զնախատինս և զարհամարհանս . զի զվայութիւնս քո խնդրեցի :

Քանզի նստան իշխանք՝ և չարախօսէին զինէն . այլ՝ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո :

Օ 'ի վկայութիւնք քո խօսք իմ եին . և խորհուրդք իմ արդարութիւն քո :

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող . Տէր կեցո՛ղիս ըստ բանի քում :

Օ ճանապարհս իմ պատմեցի քեզ՝ և լըուար ինձ . ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո :

'Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց իմաստուն արա զիս . և քննեցից զըօքանչելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ձանձրանալ . հաստատեա՛ զիս 'ի բանս քո :

Օ ճանապարհս մեղաց 'ի բաց արա յինէն . և յօրէնս քո ողորմես ինձ :

Օ ճանապարհս ճշմարտութեան քո ընտրեցի . և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ :

Մերձեցայ ես 'ի վկայութիւնս քո Տէր , մի յաճեթ առնե՛ր զիս :

'Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ընթացայ . զի անդորր արարե՛ր սրտի իմոյ :

( ) Իհնարէտ արա զիս Տէր՝ 'ի ճանապարհս իրաւանց քոց . և խնդրեցից զնա յամենայն ժամ :

Իմաստունն արա զիս . և քննեցից զօրէնս
քո , և պահեցից զնա բոլորով սրախ խնով :

Առաջնորդեա՛ ինձ 'ի շաւիղս պատուիրա-
նաց քոց . զի ընդ նոսա հաճեցայ :

Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ 'ի վկայութիւնս
քո , և մի յազահութիւն :

Վարձո՛ զաչս իմ , զի մի տեսից զնանքու-
թիւն . 'ի ճանապարհս քո կեցո՛ զիս :

Հաստատեա՛ ծառայի քում՝ զբան քո յեր-
կուղ քո :

Հան յինէն զնախատինս զօր և կարճեցի .
զի դատաստանք քո քաղցր են :

Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց , յար-
դարութեան քում կեցո՛ զիս :

Եկեսցէ՛ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր .
և փրկութիւն քո բառ բանի քում :

Տաց պատասխանի , ոյք նախատեն զիս բան-
իւք . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Մի՛ 'ի բացեայ առներ 'ի բերանոյ իմմէ
զբան ճշմարտութեան մինչև յոյժ . զի յիրա-
ւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ , յաւի-
տան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Գնայի ես յանդորբու . զի զպատուիրանս
քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագա-
ւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո , զոր սիրեցի :
Համբարձի դձեռս իմ 'ի պատուիրանս քո՝
զոր սիրեցի . և խորհէի յարդարութեան քում :
Յիշեա՛ զբան ծառայի քո , յոր և յուսա-
ցուցեր զիս :

Ա՛յ մխիթարեսցէ զիս 'ի խոնարհութեան
իմում . զի բան քո կեցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ ,
այլ յորինաց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ :

Յիշեցի զերաւունս քո յաւիտենից Տէր ,
և մխիթարեցայ :

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց , և
ոյք թողին զօրէնս քո :

Գոմէլի են ինձ իրաւունք քո , 'ի տեղւոջ
պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո Տէր . և պա-
հեցի զօրէնս քո :

Ա՛յ եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս , զի
զարգարութիւնս քո խնդրեցի :

Բաժին իմ ես դու Տէր , ասացի պահել
ինձ զօրէնս քո :

Ազաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով .
ողորմեա՛ ինձ ըստ բանի քում :

Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ . և դարձու-
ցի զոտս իմ 'ի վկայութիւնս քո :

Պատրաստեցայ՝ և ո՛չ խռովեցայ . զի պա-
հեցի զպատուիրանս քո :

Տոռունք մեզաց պատեցան զինե . այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինել առ քեզ , վասն իրաւանց և արդարութեան քո :

Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւղածաց քոց . որոց պահեալ էին զպատուիրանս քո :

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր . զարդարութիւնս քո ուսո՞ ինձ :

Քաղցրութիւն արարեր ըստ ծառայի քում Տէր , ըստ բանի քում :

Օ քաղցրութիւն , զխրատ , և զգիտութիւն ուսո՞ ինձ . զի ՚ի պատուիրանս քո ես հաւատացի :

Սինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ . վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ :

Քաղցր ես դու Տէր . և քաղցրութեամբ քով ուսո՞ ինձ զարդարութիւնս քո :

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամբարտաւանից , այլ ես բոլորով սրտիւ խնով քրննեցի զպատուիրանս քո :

Մածան որպէս կաթն սիրտք նոցա . այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ :

Բարի է ինձ , զի խոնարհ արարեր զիս . որպէս ուսայց զարդարութիւնս քո :

Բարի էն ինձ օրէնք բերանոյ քոյ՝ քան ըզհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Ձեռք քո արարին՝ և օտեղծին զիս . խմաստուն արա զիս՝ և ուստոյ զպատւիրանս քո :

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս՝ և ուրախ եղեցին . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

'Սանեայ Տէր՝ զի արգարութեամբ են պատաստանք քո . յերաւի խոնարհեցուցեր զիս :

Եղիցի ողորմութիւն քո 'ի միեմարեւ զիս՝ ըստ բանի քում զծառայս քո :

Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ և կեցից . զի օրէնք քո խօսք իմ էին :

Լմաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որք 'ի ստարապարտուց անիրաւեցան յիս . այլ ես հոգացայ 'ի պատսւիրանս քո :

Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո . և ոյք ճանաչեն զգլխոյութիւնս քո :

Եղիցի սիրտ իմ տնդիծ յարգարութեան քում . զի մի ամաչեցից :

Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկութիւնս քո . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Սպասեցին աչք իմ բանի քում . ասացի՝ երբ միեմարեսցէ զիս :

Իողէ ես որպէս տիկ 'ի պարզի . զի զարգարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :

Քանի՜ ինչ են աւարք ծառայի քոյ . Զբբարասցես ինձ իբուռնս 'ի հալածչաց իմոյ :

Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդս . այլ ոչ որպէս զօրհնս քո :

Լճանայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են .
'ի նանկիր հալածեցին զիս , օգնեա ինձ :

Փոքր մի ես՝ և կորուսանէին զիս յերկրի .
այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո :

Ըստ ողորմութեան քում կեցո՞ղիս . և պա-
հեցեց զվկայութիւնս բերանոյ քո :

Յաւիտեան Տէր՝ քան քո կայ յերկինս .
յազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութիւն քո :

Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ :

Հրամանի քում մնայ տիւ . զի ամենեքեան
ծառայք քո են :

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին , կանխաւ
ևս արգեօք կորուսեալ էի՝ ի խոնարհութեան
իմում :

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարութիւնս
քո . զի նոքօք կեցուցեր զիս :

Քո եմ ես , և կեցո՞ղիս . զի զարդարու-
թիւնս քո խնդրեցի :

Ինձ սպասեցին մեղաւորք՝ ի կորուսանել .
զի զվկայութիւնս քո ես՝ ի միտ աւախ :

Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան .
յոյժ անդորր էին ինձ . պատուիրանք քո :

Որպէս սիրեցի ջօրէնս քո , զօրհանապազ
խօսք իմ էին :

Քան զթշնամիս իմ իմաստուն պրարեր զիս
'ի պատուիրանս քո . զի յաւիտեան իմ էին :

Քան զամենայն ուսուցիչս իմ իմաստուն

եղէ . զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին :

Վան զծերսն իմաստուն եղէ . զի զպատուիրանս քո քննեցի :

Յամենայն ճանապարհաց չարաց արգելի զոտս իմ . որպէս զի պահեցից զբանս քո :

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ . զի դու օրէնսգէտ արարեր զիս :

Որպէս զի քաղցր են 'ի քիմն իմ բանք քո , քան զմեղր բերանոյ իմոյ :

'Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝ տոնցի զամենայն ճանապարհս չարաց . զի դու օրէնսգէտ արարեր զիս :

Ճրագ են բանք քո ռաից իմոց , և լոյս տան շաւղաց իմոց :

Երդուայ և հաստատեցի . զի պահեցից զամենայն իրաւունս արդարութեան քո :

Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ . Տէր՝ կեցո՛ զիս ըստ բանի քում :

Ընդ կամն բերանոյ իմոյ հաճեաց Տէր . և զիրաւունս քո ուսո՛ քնձ :

Ընձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ . և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Եզքին քնձ մեղաւորք որոգայթ . 'ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :

Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւիտեան . զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ :

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ , առնել զարգա-

րութիւնս քո յաւիտեան . վասն հատուցման :

Օ անօրէնս ատեցի . և զօրէնս քո սիրեցի :

( ) Գնական և փրկիչ իմ ես դու . և ես 'ի բանս քո յուսացայ :

'Ի բաց եղերուք յինէն չարք . և քննեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

( ) Գնեա՛ ինձ ըստ բանի քում , և կեցո՛ղիս . և մի յամօթ առնե՛ր զիս 'ի յուսոյ իմմէ :

( ) Գնեա՛ ինձ , և ապրեցո՛ղիս . և խորհեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարգեցեր զամենեսեան՝ որք ապատամբք եղին յարդարութեանց քոց . զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :

Յանցաւօրս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի . վասն այսորիկ՝ սիրեցի զպատուիրանս քո :

Իսկեռեա՛ ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ . զի 'ի դատաստանց քոց երկեայց յոյժ :

Արարի իրաւունս և արդարութիւն . մի մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Անկալ զծառայս քո՝ ի բարի . զի մի ամբողջ տաւանք զգուեսցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում Տէր . և բանից արդարութեան քո :

Արա՛ ընդ ծառայի քում Տէր՝ ըստ ողորմութեան քում . զարդարութիւնս քո ուսո՛ ինձ :

Պառայքո իմ ես , իմաստուն արա զիս ,
և ծանեայց զվկայութիւնս քո :

Դիմմ է պաշտել զՏէր . խափանեցին զօրէ-
նքս քո :

Այսն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո ,
քան զամենայն ոսկի և զտպագինս :

Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ .
զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց :

Աքանջելի են վկայութիւնք քո , վասն այ-
սորիկ ոիրեաց զնոսա անձն իմ :

Հայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է , և
իմաստուն աւել զտղայս :

Սբերան իմ բացի , և առի զհոգի . 'ի
պատուիրանս քո փախագեաց անձն իմ :

Նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ , ըստ իրա-
ւունս սիրողաց անուան քո :

Օ ճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի՛ քու՛մ . և մի տիրեացեն ինձ ամենայն
միղք :

Փրկեա՛ զիս 'ի զքարառութենէ մարդկան .
և պահեցից զպատուիրանս քո :

Երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի ծառայոց քո , և ուսո՛
ինձ զարդարութիւնս քո :

Ա՛ տակք ջուրց իջն յաչաց իմոց , զի՛ օչ պա-
հեցին զօրէնս քո :

Ընդար ես դու Տէր , և ուղիղ են դատա-
տանք քո :

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայութեանց քոյ . և ճշմարիտ են յոյժ :

Մաշեաց զիս նախանձ քո , զի մոռացան զբանս քո թշնամիք իմ :

Ընտրեալ է բան քո յոյժ , և ծառայ քո սիրեաց զսա :

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ . և զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :

Արդարութիւն քո՝ արդարութիւն յաւիտենից . և օրէնք քո ճշմարիտ են :

Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս . և պատուիրանք քո խօսք իմ էին :

Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո յաւիտենս . իմաստունն արա և կեցո՞ զիս :

Կարգացի առ քեզ բոլորով սրտիւ իմով . լուր ինձ Տէր , զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Ազադակեցի առ քեզ և ժրկեալ զիս , և պահեցի զվկայութիւնս քո :

Կանխեցի տարածամու՝ ազադակեցի . և ես՝ ի բանս քո յուսացայ :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու . ի խօսիլ ինձ զբանս քո :

Չայնի իմում լուր Տէր՝ ըստ պորձութեան քում . և յերաւունս քո կեցո՞ զիս :

Մերձեցուցին զիս հալածիչք իմ զանօրէնութիւն . զի յօրինաց քոց հեռի եղեն :

Ի՞նչ եւս գու՛ Տէր • և ամենայն պատուի-
րանք քո ճշմարիտ են :

՚Ի սկզբանէ ծանեայ ՚ի վկայութեանց քոց •
զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա :

Տես զխոնարհութիւն իմ՝ , և փրկեա՛ զիս •
զի զօրէնս քո ես ս՛չ մոռացայ :

Գլատեա՛ զգաւատանս իմ՝ , և փրկեա՛ զիս •
և ըստ բանի քում կեցո՛ զիս :

Հեռի է ՚ի մեղաւորաց փրկութիւն , զի զի-
րաւունս քո ս՛չ պահեցին :

Գթութիւնք քո բազում են Տէր , և ըստ
իրաւանց քոց կեցո՛ զիս :

Բազում են որք հալածեն և նեղեն զիս •
՚ի վկայութեանց քոց ես ս՛չ խաորեցայ :

Հայեի յանագորոյնս՝ և մաշեի , զի զպատ-
ուիրանս քո ս՛չ պահեցին :

Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի • Տէր՝
ողորմութեամբ քո կեցո՛ զիս :

Ակիղն բանից քոց ճշմարտութիւն է • յա-
ւիտեան են ամենայն իրաւունք արգարու-
թեան քո :

Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիբ • և ՚ի
բանից քոց երկեալ սիրտ իմ՝ :

Տնծացայ ես ՚ի բանս քո որպէս այն , որ
գտանէ աւար բազում :

Օ մեղս արեցի և անարգեցի , և զօրէնս քո
սիրեցի :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ ,
վասն իրաւանց և արդարութեան քո :

Խաղաղութիւն բաղում է այնոցիկ , ոյք
սիրեն զօրէնո քո . և ոչ գոյ 'ի նոսա գայ-
թակղութիւն :

Ապասեցի փրկութեան քում Տէր , և ըզ-
պատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո , և
սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս
քո . զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո
են :

Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո
Տէր . ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր . և
բանիւ քո փրկես զիս :

Բղեցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո ,
յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեցի լեզու իմ զբանս քո . զի ամե-
նայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս . զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր , և
բէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեցէ զքեզ . և
իրաւունք քո օգնեցեն ինձ :

Սուրբեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ ,

խնդրեալ զծառայս քո , զի զպատուիրանս քո
ես ոչ մոռացայ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Ե- ՆԻՒ - ՌԻ

ՀԱՐԱԿԱՆ ԵՐՐՈՒԻ ԶԵՅՆ

ԳԶ . ' Ի՛նչ քէն հայցե՛մք Հայր գը՛թու
թեանց և 'Ա՛ստուած մը՛խիթա՛րո՛ւ թեա՛նց .
'ի՛ . տըխրական գիշե՛րայ՛ի՛ն մե՛րձեա՛լ
ժամն՝ ևս . մը՛խիթա՛րեա՛լ ըզմեզ 'ի տըրտմո՛ւ
թեա՛նց մեղաց . և շնորհեա՛լ զուրա՛խու
թի՛ւն գո՛րծովք ա՛րդա՛րո՛ւ թեա՛ն . ա՛ղա՛
չանօ՛ մե՛ք սո՛ւրբ 'Ա՛ստուածածնի՛ն և
ա՛մենա՛ի՛յն ա՛րդա՛րոց :

Ը՛ստ քաղցրագո՛յն 'Ա՛ստուածայի՛ն քո
հրամանի՛ կո՛չմա՛ն Որդի՛ 'Ա՛ստուծոյ . ե՛ւ
կեա՛լ եմք առաջի քո յերեկոյիս ա՛շխատ
եա՛լք և՛ ծա՛նրա՛րե՛ռնեա՛լք . թեթեա՛ցով
'ի ծանրութեա՛նց մեղաց զանձի՛նս . և՛ զօրա՛
ցով բառնա՛լ կամա՛լ զքա՛ղցը՛ր լո՛ւծ քո՛ց
պատուի՛րանաց . ա՛ղա՛ չանօ՛ մե՛ք սո՛ւրբ
'Ա՛ստուածածնի՛ն և՛ ա՛մենա՛ի՛յն ա՛րդա՛րոց :

Պահապահ՝ մք առ քեզ հոգւով ի հանդիստեան հասեալ ժամու մարդակեր չօգի՛լ լիստուծոյ . յորժամ նորոգեն զերեսս երկրի . և զե՛րլստի՛ն ստանան զգի՛ս մարդկան . նորապետուր զարդարեալ ըզննջեցա՛լ լսն մեր ըզնեա՛լսն ի՛ք քե՛ն սո՛ւրբ աւազանան . աղա՛ւանօ մարք քուրբ լիստուածածնի՛ն և ամենա՛խն ամբարնոց :

Օ կենդանա՛գի՛ր անա՛բառ ծընողի՛ց քո . արկանե՛մք առաջի՛ անոխա՛կալ Տէ՛ր ութնանը քո . յորժամ գնա՛ փառօք չօր գնտել ըզթը՛նամի՛ն խա՛չի՛ քո . ներեա՛լ յանցանաց մերօց բարեխօ՛սու թեամբ մո՛ր քո՛ և՛ կուսի . աղա՛ւեմք ը՛դ քե՛ք Տէ՛ր պահպանեա՛լ ըզմեզ ընդ հո՛գանեա՛լ խա՛չի՛ քո՛ սո՛ւրբ :

Նաղո՛րդս արա՛ և՛ ըզմե՛ծ Տէ՛ր . ընդ սըրբոց քոց ա՛ռա՛ք լո՛ցն . սրբա՛ր ժանի եղեն տեսանե՛լ ըզքե՛զ ի՛ք յա՛րն թեա՛ն քո . արժանաւորեա Տէ՛ր մարտեսանե՛լ ըզքե՛զ ի՛ միւսանդամ քո՛ գա՛լըստեանն . օրհնութիւն ա՛ռա՛ք զի՛նք ի՛ք բարձունս :

Ներսիսի՛ւ քո յատենի՛ դա՛տա՛ւ լո՛ր
 ա՛նկը՛ւ։ ա՛ղա՛լ չանձօք սո՛ւրբ Ա՛յստուածա՛մ Թ-
 նի՛ն . յի՛շեա ըզնը՛ն Գե՛ցեալ լսը՛ն ըմբօր . յո՛ր
 ժա՛մ գայցե՛ս ա՛նճա՛ւ Ժա՛ռօք . քանզի՛ քո՛
 են Ժա՛մս (ԽԲ) աք յա՛ւիտեա՛նս . Ա՛մէ՛ն :

—❧❧❧
 ԵՐԳ

ԱՂՈՒՀԱՅԻՑ

Սիւեւ Պիւս Զարեալեօբէ

ԶՈՐԵՔԱՆԱԹՈՒ

ԳԸ. Ա՛յստուհի՛ Խա՛րի՛ ա՛մ սա՛փո՛ր
 ոսկի՛ ե՛ տա՛պա՛նա՛ կ՛ կտա՛կա՛րա՛նաց .
 ո՛խի՛ք քի՛՛՛՛՛՛՛ զի՛՛՛՛՛՛՛ զի՛՛՛՛՛՛՛ զնո՛ւս զնո՛ւս զնո՛ւս
 զնո՛ւս զնո՛ւս զնո՛ւս զնո՛ւս զնո՛ւս . ա՛ռնա՛
 մի՛շտ բարե՛խօսեա՛ զա՛սը՛ն քա՛ւո՛ւթեա՛ն
 մե՛ղա՛ց մե՛րո՛ց :

Պիւս սքանմարմնո՛ւս ց՛նրե՛շտա՛ կաց . քե՛զ
 ե՛րա՛նե՛ն ա՛մէ՛նօրհնեա՛ կո՛յս Մա՛րի՛նա՛մ .
 ո՛խի՛ք զէ՛ա՛կի՛ց Բա՛նն ո՛ր ը՛նդ չօ՛ր կը
 բեցե՛ր ի՛ք քե՛զ ա՛նսե՛րմա՛ պէ՛ս . ա՛ռնա՛
 մի՛շտ բարե՛խօսեա՛ զա՛սը՛ն քա՛ւո՛ւթեա՛ն
 մե՛ղա՛ց մե՛րո՛ց :

Այնպէս որոյ և մէք հաճախացեալքս
քեզ երկընթացեմք Վարդապետ և նորապետ
ուօք հայցեմք ի՞նչ քէն . բա՛հա՛ բե՛խօ՛սո՛ւ
Թեամբ Աստուածածնի՛ն զԱստուածայի՛ն
լոյս քո ծաղկեալ յաճիւնը՛ս մե՛ր . օրհ
նեմք ընդքեզ ի յարութեալն երեկոյիս
ա՛հա՛ւո՛ր Թաղաւո՛ր :

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹՈՒ

Եւ . Առաքեալք՝ զԱստուծոյ . ընա
րեալք ի սկըզբանէ՛ն նախ քան զա՛շ
խարհս . ո՛րհնո՞րք արժանի՛ եղէ՞ք տեսա
նել զանտեսելն Հրեղի՛նաց . բա՛րեխօ՛
սե՛ցէ՞ք ա՛հ Տէ՛ր վասը՛ն մա՛նկանց Եփե՛ս
ղե՛ցւո՞յ :

Բարեկա՛հմք Վարդապետ . հա՛ղա՛րա՛
պե՛տք Աստուածայի՛ն ըն՛ խորհրդոցն .
ո՛րհնո՞րք ի հոսանո՛ւտ մեղաց ծնւեալս
վերածի՛ք զմա՛րդի՛ն ի՛նչ կեանս ա՛նմա՛ն .
բա՛րեխօ՛սե՛ցէ՞ք ա՛հ Տէ՛ր վասը՛ն մա՛ն
կանց Եփե՛ս զե՛ցւո՞յ :

Գերազո՛հյն քա՛ն ը զըննա՛ւս . ա՛ն
ճա՛ռելոյն հա՛սի՞ք ե՛րանո՞ւթեա՛ն , ո՛ր

Դէ՞ռք 'ի գալըստեան Տեառնն նըստիկ
յերկո՛տասան անթա՛ւսըն Վարժապետի՝
բա՛րեխօսե՛ցէք ան Տէ՛ր վասըն ման
կանց Ե՛կե՛ք զե՛սցւոյ ։

ՈՒՐԱԸԹՈՒ

ՈՒՐ . Պա՛րունակեա՛լ պահէ՛ի՛ն յանե
ղա՛լէ՛ն գրա՛խտի՛քն ըզմանա՛յարհըս
ծա՞ռոյն կե՛նաց . Վրո՞վբէակա՛ի՛քն
հայրքն բոցե՛ղէ՛ն Սրո՞վբէ՛ի՛ք . այսօ՛րար
առ՛փայլեալ ցո՛ւցա՛ր յերկրի Ա՛ստուածա-
ղարդ փայտ կե՛նաց և՛ փըրկո՛ւթեան . ըզ-
բե՛զ օրհնե՛ն մանկո՛ւնը սո՛ւրբ Ե՛կե՛
զե՛սցւոյ ։

Առ՛ բե՛կայ ծա՞ռոյն վերա՛բե՛րեալ
խոյ՛ ողջակէ՛ի՛քս փոխա՛նակ Ե՛ստե՛հա՛
կայ . այլ 'ի՞ վերա՛ի՛քն քո զնա՛լ գա՛ռն
ա՛նարատ . 'ի՞ հաշտո՛ւթի՛ւն Հօ՛ր և 'ի՞
բա՛նալ ըզմե՛ղըս մե՛ր . զբե՛զ օրհնե՛ն
մանկո՛ւնը սո՛ւրբ Ե՛կե՛ք զե՛սցւոյ ։

Պա՛րծա՛նըք Պօ՛ղոսեա՛ն . գա՛ւանեա՛լ
ըզբե՛զ Ա՛ստուածային Բանի՛ն տե՛ղե՛ք և՛

դե՛նսո՞րհա՛ն . քա՛նդի՞ քե՛խ/ւմ ւ անդրե՛ցն .
 'ի՛ խա՛ծանող ե՛ . յա՛նմարմին գա՛ղա՛նէ՛ն .
 ե՛մ 'ի՛ վե՛րայ՝ քո՛հեղեալ շի՛թք անա՛պահա՛ն
 արեանն ըզկո՛ղա՛մ ծնին ջը՛նջեալ ց լ՛ զմե՛ղս .
 զքե՛ղ օրհնեն մա՛նկով՝ ւնը՛ք սո՛ւրբ . յե՛կե՛
 դե՛ցւո՞յ :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹՈՒ

ԲԷ . Երկնաւո՛րմ Զօ՛տ լ՛նտրեալ . զո՛ր
 հո՛վընքն քա՛ջ թո՛ղե՛մ ալ յե՛րկի՛նս . ե՛կե՛
 կեալ 'ի՛ խը՛նդի՛ր մե՛զ մո՛լորե՛լոցս . ո՛րո՞վ
 լըցեալ զթի՛ւ հա՛րիւրո՛ցդ . ա՛րա՛ր ո՛ւրա
 խուժի՛ւն 'ի՛ յե՛րկի՛նս ե՛րկնալո՛րացդ .
 ա՛ղաչե՛մք ըզ ձե՛զ բա՛րե՛խօս լե՛րո՛ւք ա՛ռ
 Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւթեա՛ն մե՛ղա՛ց մե՛
 րո՞ց :

Տե՛սանօ՛րմ զք ա՛նտե՛մ սի՛ն . խո՛րհրդա՛
 ծո՛ւք խորոցն Լ՛ստո՛ւծոյ . ո՛րք ի՛ջեալ ընդ
 միա՛ծնին սպասաւո՛րե՛լ տնօ՛րէ՛նով թեա՛նն .
 'ի՛ ծնը՛նդեա՛նն աւե՛տա՛ւ ըք հո՛վուա՛ցն .
 ե՛կա՛նա՛նցն իւղա՛բերից կենա՛ց . քա՛րո՛ղք
 ը՛զկենդանւոյն . ա՛ղաչե՛մք ը՛զձե՛զ բա՛
 րե՛խօս լե՛րո՛ւք ա՛ռ Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւ
 թեա՛ն մե՛ղա՛ց մե՛րո՞ց :

Կ'երձ ես դու Տէր . և ամենայն պատուի-
րանք քո ճշմարիտ են :

'Ի սկզբանէ ծանեայ 'ի վկայութեանց քոց .
զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա :

Տես զխոնարհութիւն իմ , և փրկեա՛ զիս .
զի զօրէնս քո ես ս'չ մոռացայ :

Պատեա՛ զգառաստանս իմ , և փրկեա՛ զիս .
և ըստ բանի քում կեցո՛ զիս :

Հեռի է 'ի մեղաւորաց փրկութիւն , զի զի-
րաւունս քո ս'չ պահեցին :

Վթովթիւնք քո բազում են Տէր , և ըստ
իրաւանց քոց կեցո՛ զիս :

Բազում են որք հալածեն և նեղեն զիս .
'ի վկայութեանց քոց ես ս'չ խոտորեցայ :

Հայէի յանազորոյնս՝ և մաշէի , զի զպատ-
ուիրանս քո ս'չ պահեցին :

Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի . Տէր՝
ողորմութեամբ քո կեցո՛ զիս :

Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն է . յա-
ւիտեան են ամենայն իրաւունք տրգարու-
թեան քո :

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիբ . և 'ի
բանից քոց երկեալ սիրտ իմ :

Ցնծացայ ես 'ի բանս քո որպէս այն , որ
դատենէ աւար բազում :

Օ մեղս ատեցի և անարգեցի , և զօրէնս քո
սիրեցի :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ ,
վասն իրաւանց և արդարութեան քո :

Խաղաղութիւն բաշում է այնոցիկ , ոյք
սիրեն զօրէնս քո . և ոչ գոյ 'ի նոսա գայ-
թակղութիւն :

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր , և ըզ-
պատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո , և
սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկայութիւնս
քո . զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո
են ,

Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո
Տէր . ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր . և
բանիւ քո փրկեալ զիս :

Բղիեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո ,
յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի ամե-
նայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս . զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր , և
բէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեցէ զքեզ . և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Ս'ըլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ ,

խնդրեալ զծառայս քո , զի զպատուիրանս քո
ես սչ մեռացայ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :
Ամէն :

Ե- ՆԻԻ -Ի

ՀԱՐԱԿԱՆ ԵՐՈՐԻ ԶԵՏՆ

ԳԶ . ' Ի՛նչ քէն հայցե՛մք Հայր գը՛ծու
թեանց և 'Ա՛ստուած մը՛ խի՛թա՛րո՛ւ թեա՛նց .
'ի՛ . տը՛խրանկան գիշե՛րա՛յի՛ն մե՛ր ձեա՛լ
Ժամո՛ւս . մը՛ խի՛թա՛րեա՛լ ըզմեզ 'ի տըրտմո՛ւ
թեա՛նց մեղաց . և շնո՛րհեա՛լ զուրա՛խու
թի՛ւն գո՛րծո՛վք ա՛րդա՛րո՛ւ թեա՛ն . ա՛ղա՛
չանօ՛ մե՛րք սո՛ւրբ 'Ա՛ստուածածնի՛ն և
ա՛մենա՛խն ա՛րդա՛րոց :

Թ՛ստ քաղցրագո՛յն 'Ա՛ստուածայի՛ն քո
հրամանի՛ կո՛չմա՛ն Որդի՛ 'Ա՛ստուծոյ . ե՛ւ
կեա՛լ եմք առաջի՛ քո յերեկոյիս ա՛շխա՛տ
եա՛լք և՛ ծա՛նրա՛րե՛ռնեա՛լք . թե՛թեա՛ցո՛
'ի ծանրութեանց մեղաց զսնձի՛նս . և՛ զօրա՛
ցո՛ բառնա՛լ կամա՛լ զքա՛ղցը՛ր լո՛ւծ քո՛ց
պատուի՛րանաց . ա՛ղա՛չանօ՛ մե՛րք սո՛ւրբ
'Ա՛ստուածածնի՛ն և ա՛մենա՛խն ա՛րդա՛րոց :

Պատահեց՝ մի անգամ քեզ հոգւոյդ 'ի հասն
գլխոսեալն հասեալ ժամուս մարդակոյն
հոգիւն լստուցոյ . յորժամ նորոգես զե
րեսս երկրի . և զե՛րըստի՛ն ստա՛նա՞ս զոգի՛ս
մարդկան . նորախեռուր զարդարեալ ըզ
նընջեցա՛լսն մեր ը՛զծեալսն 'ի՛ քե՛ն
սո՛ւրբ աւազաննաւն , աղա՛ւանճակա՞ք
քո՛ւրբ լստուածածնի՛ն և ամենա՛խն ա՛ր
դա՛րոց :

Օ կենդանա՛գիր անա՛րատ ծընողի՛ծ
քո՛ . անկանե՛մք առաջի՛ անոխա՛կալ Տէ՛-
րո՛ւթնանը՛ք . յորժամ գաւս փառօք
հօր գաւտել ըզթը՛շնամի՛ն խա՛չի՛ն քո՛ .
նե՛րեա՛լ յանցանաց մերոց բարեխօսու
թեամբ մո՛ր քո՛ և՛ կուսի՛ . աղա՛ւեմք ը՛զ
քե՛ք Տէ՛ր պահպանեալ ըզմզ ընդ հո՛
գանեա՛լ խա՛չի՛ քո՛ սո՛ւրբ :

Հաղորդս արտ՛ և՛ ըզմե՛ծ Տէ՛ր .
ընդ սըրբոց քոց ա՛ռա՛քե՛լոցն . ո՛րք ան
ժանի եղեն տեսանե՛լ ըզքե՛զ 'ի յա՛րո՛ւ
թեալն քո՛ . արժանաւորեա Տէ՛ր մի՛ր
տեսանե՛լ ըզքե՛զ 'ի միւսանգամ քո՛
գա՛լըստեանն . օրհնութիւն ա՛ռա՛քողի՛ն
'ի՛ բարձունս :

ի՛նչ նշանակի՞լ քո յատենի՜ գա՛տա՛ւոր
 ա՛նձն զ՝ անշանձօք սուրբ Ա՛յն սուրբ ա՛մ-
 նի՛ն . յի՛շեա ըզնր՝ նի՛ցեա՛լ լսի՛ն ըմբօր . յո՛ր
 ժա՛մ գոյցե՛ս ա՛նձա՛ն փա՛ռօք . քանզի՜ քո՛
 նն փա՛մսմա՛նք յա՛ւիտեա՛նս . լի՛մէ՛ն :

ԵՐԳ.

ԱՂՈՒՀԱՅԻՑ

ՍԷԼԷ Ի ԴԵՒ ԶԵՆԵԲԵԿ

ԶՈՐԵՔԱՅԱԹՈՒ

ԳԸ. Ա՛յն բուհի՛ս Ա՛նձրի՛ն ա՛մ սա՛փոր
 ոսկի՜ ե՛ տա՛պա՛նա՛կ կտա՛կա՛րա՛նաց .
 ո՛րի՛քը զի՛ր զե՛րո՛ւստ զՀանցի՛ն կենաց պար
 գե՛նցե՛ր քա՛ղցեա՛լ բնո՛ւթեա՛նս . առ նա՛
 մի՛շտ բարե՛խօսեա՛ զա՛սը՛ն քա՛ւո՛ւթեա՛ն
 մե՛ղա՛ց մե՛րո՞ց :

Վա՛սք տնձարմո՛խ՝ չհրե՛շտա՛կաց . քե՛զ
 ե՛րա՛նե՛ն աճե՛նօրհնեա՛լ կոյս Ա՛նձրի՛ն .
 ո՛րի՛քը զէ՛ս կի՛ց Ռանն ո՛ր ընդ Հօ՛ր կը
 բեցե՛ր ի՛ քե՛զ ա՛նսե՛րմա՛կ պէ՛ս . առ նա՛
 մի՛շտ բարե՛խօսեա՛ զա՛սը՛ն քա՛ւո՛ւթեա՛ն
 մե՛ղա՛ց մե՛րո՞ց :

Այսին որոյ և մեք հա՛ւատացեալքս
քեզ երկընթացեմք Վարժսն և նորտա՛յ
ուօք հայցեմք ի՞նչ քէն. բա՛ժն բեխօսն և
թեամբ Աստուածածնի՛ն զԱստուածայի՛ն
լոյս քո ծա՛ղեալ յա՛նձինը ս մեք. օրհ
նեմք ըզքեզ ի յարութեալն երեկոյիս
ա՛հաւո՞ր թագաւոր:

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹՈՒ

Եւ. Առաքեալքս Աստուծոյ. ընտ
րեալք ի սկըզբա՛նէ՞ն նախ քան զա՛
խարհս. ո՛րհէ՞րք արժանի՛ եղէ՞ք տեսա
նել զա՛նտեսըն Հրեղի՞նաց. բա՛րեխօ
սե՛ցէք ա՛ռ Տէ՞ր վասըն մա՛նկանց Եփե՛ս
ղե՛ցւոյ:

Բարեկա՛ւք Վարժսն Սի. հա՛ղարա՛
պե՛տք Աստուածայի՛ն ըն խորհրդոցն.
ո՛րհէ՞րք ի հոսանո՛ւտ մեղաց ծնվէ՛ս
վերածի՛ք զմա՛րդի՞ն ի կեանս ա՛նմա՛հ,
բա՛րեխօսե՛ցէք ա՛ռ Տէ՞ր վասըն մա՛ն
կանց Եփե՛ս ղե՛ցւոյ:

Գերադո՛ւյն քա՛ն ըզբնաւս. ա՛ն
ճա՛ռելոյն հա՛սի՞ք ե՛րանո՞ւթեան, ո՛ր

ԲՔԵՐԷ 'ի գնլըստեան Տեառլն նըստիք
յե՛րկո՛ւսստան անթմ ասլն Վարժ ԵՅՈՒՄԻ .
բա՛րեթո՛սե՛ցէ՛ք ան Տէ՞ր վասլն ման
կանց Ե՛կե՛կ զե՛սցւո՞յ :

ՈՒՐԲԱԹՈՒ

ՈՒՐ . Պա՛րո՛ւնտկեա՛լ պահէ՛ի՛ն յանե
ղա՛լէ՛ն գրա՛խտի՛թն ըզմանա՛ղա՛րհըս
ծա՞ռո՛յն կե՛սնաց . Վարժ բէականի՛թն
հնյլքն բոցե՛ղէ՛ն Սրո՛վբէ՛ի՛ք . անս՛ր ար
տա՛փայլեալ ցո՛ւցա՛ր յերկրի Ա՛ստուածա-
ղարդ փայտ կե՛նաց է՛ փըրկո՛ւթեան . ըզ
քե՛ղ օրհնեն մանկո՛ւնը սո՛ւրբ Ե՛կե՛կ
զե՛սցւո՞յ :

Սա՛ր բե՛կայ ծա՞ռո՛յն վերա՛բե՛րեալ
խոյ՛ ողջա՛կէ՛ի՛թն փա՛խա՛նա՛կ Ե՛ստա՛հա՛մ
կայ . անյլ 'ի՞ վերա՛ի՛թն քո՛ զե՛նալ գա՛ռն
անա՛րատ . 'ի՞ հաշտո՛ւթի՛ւն հօ՛ր և 'ի՛
բա՛նալ ը՛զմըղըս մե՛ր . զքե՛ղ օրհնեն
մանկո՛ւնը սո՛ւրբ Ե՛կե՛կ զե՛սցւո՞յ :

Պա՛րծա՛նըք Պո՛ղո՛սեա՛ն . գա՛ւսնեա՛լ
ըզքե՛ղ Ա՛ստուածայի՛ն Բանի՛ն տե՛ղի՛ս է՛

դե՛րնա՞րցան . քա՛նդի՞ք ե՛կ ՄԻԲԸ անպրե՛ցնա՛ք
'ի՛ խա՛ծանօղ և՛ յա՛նմարմին դա՛ղա՛նէ՛ն .
և՛ 'ի՛ վե՛րայ՝ քո՛հեղեարձ շէթք անա՛ղա՛կան
արեանն ըզկո՛ղա՛մ ծնին ջը՛նջեա՛րց ը՛զմէ՛ղս .
դքե՛ղ օր՛հնէն մա՛նկո՛ւնըք սո՛ւրբ . Ե՛կե՛կ
դե՛ցւո՞յ :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹՈՒ

ԲԸ . Ե՛րկնաւո՛ր Զօ՛տ ը՛նտրեա՛լ . զո՛ր
հո՛վի՞ւրն քա՛ջ թո՛ղե՛ալ յե՛րկի՛նս . և՛ եւ
կեա՛լ 'ի՛ խը՛նդի՛ր մե՛ղ մո՛լորե՛լոցս . ո՛րո՞վ
լըցեա՛լ զթի՛ւ հա՛րի՛ւրօցդ . ա՛րա՛ր ո՛ւրա
խութի՛ւն 'ի՛ յե՛րկի՛նս ե՛րկնա՛ւորացդ .
ա՛ղաչե՛մք ըզ՛ ձե՛ղ բա՛րե՛խօ՛ս լե՛րու՛ք ա՛ռ
Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւթեա՛ն մե՛ղա՛ց մե՛
րո՞ց :

Տե՛սանօ՛ր Դք ա՛նտե՛սին . խո՛րհրդա՛
ծո՛ւք խորոցն Լա՛ստս՛ւծոյ . սրք ի՛ջեա՛լ ընդ
միա՛ծնին սպասա՛ւորե՛լ տնօ՛րէ՛ն լե՛թեանն .
'ի՛ ծնը՛նդեա՛նն աւե՛տա՛ւո՞րք հո՛վու՛նցն .
և՛ կա՛նա՛նցն իւղա՛բերից կենաց քա՛րո՞ղք
ը՛զկե՛նդանւոյն . ա՛ղաչե՛մք ը՛զձե՛ղ բա՛
րե՛խօ՛ս լե՛րու՛ք ա՛ռ Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւ
թեա՛ն մե՛ղա՛ց մե՛րո՞ց :

Պահապախէնք աշխարհի. բազմապէս
Տեառն շնորհ զերկիւն զաշխարհ. բարե-
կամք ազգի մարդկան միջնո՛րդք մահաւ և
յարժէութեան. Մեքայէ՛լ և Գաբրիէլ
մե՛ծք. ո՛ր կայք միշտ աշխարհ ամենասուրբ
Երրորդութեանն. աշխարհք ըզ ձեզ
բարեխոս լերուք ա՛ւ Տէր վասն քաւով
թեան մեղա՛յց մե՛րոց :

ԵՐԵՔԱՆԵՐՈՒ

ԳԸ. Երրորդութեան անհատութիւնը լոյս
ի մահաւն. ո՛ր ի՛յնքէն իջե՛ր. ի՛
տէր Հարսին քո՛ Եկե՛ղ զե՛րհայր. զո՛ր
խոնքա՛ւ քեզ. բարեկամ և փեսաւէրն
քո՛ Յո՛վնանէ՞ս. սո՛րի՛ն մաղթա՛նք
ո՛ղո՛ւմ քմեա՛ :

Քա՛ռաւերպի՛ց ընանհաս և՛ անտե՛ս ի Սե-
րովբէ՛ից. սրբութեանց սուրբ և՛ Տէ՛ր
բո՛լորից. խոնարհեցա՛ր ի Յո՛րդան
նա՛ն. հայցե՛լով ի ծառա՛յցէ՛ն. մեք
բո՛ւթի՛ն ջրոյ ի՛ լուսնա՛լ ըզմեղա՛յց
մա՞յ. ոո՛րի՛ն մաղթա՛նք ո՛ղո՛ւմ ք
մեա՛ :

Որ յամեն՝ որդւոյն վրէպյեցար գառն ինչ
տուածոյ բարձօղ մեղաց . զոր գե՛րագո՛յն
ամբարոց . ծանոցե՛ր մեծ՝ ի՛նչ ծնո՛ւն
դըս կա՞նա՞նց . և՛ ճրա՛գ օրի՛նացն .
որ և՛ ի՛նչ զը՛ծո՛խ ըզփրկակա՛ն գալո՛ւս
տը՛ն քո քա՛րո՛ղեա՞ց . սո՛րի՛ն մաղթա՛
նօ՛ք ո՞ղո՛ւմ ըմբա՛ :

ՄԵՂԹԵՆՔ

Հոգւոցն հանգուցելոց ՎԲԻՍՏՈՍ լսա-
տուած՝ արն հանգիստ և ողորմութիւն . և մեզ
մեղաւորացո՛ շնորհեա՛ զթողութիւն յանցա-
նաց :

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Սա՛ն հանգուցեալ Հոգւոցն աղաչե-
ցուք զփրկիչն մեր ՎԲԻՍՏՈՍ՝ զի զնոսա ընդ
արդարսն դասեսցէ . և զմեզ կեցուցէ շնոր-
հիւ ողորմութեան իւրոյ : Լմենակալ Տէր
Լսատուած մեր . կեցո՛ւ և ողորմա՛ն :

Տէր ողորմա՛ն . Տէր ողորմա՛ն . Տէր ողորմա՛ն :

ԵՂՕԹՔ

ՎԲԻՍՏՈՍ Որդի Լսատուոյ անոխակալ և
բարեգութ՝ գթա՛ քո արարչական սիրովդ՝ ի՛

խնդրեալ զծառայս քո , զի զպատուիրանս քո
ես ոչ մոռացայ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Ե- ՎԻԻ -ՌԻ

ՇԱՐԱԿԱՆ ԵՐՐՈՐԻ ԶԵՅՆ

ԳԶ . ' Ի՛նչ քէն հայցե՛մք Հայր գը՛ծու
Թեանց և 'Ա՛ստուած մը խի՛թա՛րո՛ւ Թեա՛նց .
'Ի՛ . տըխրական գիշե՛րայ՛ի՛ն մե՛ր ձեա՛լ
Ժամո՛ւս . մը խի՛թա՛րեա՛լ ըզմեզ 'ի տըրտմո՛ւ
Թեա՛նց մեղաց . և շնորհեա՛լ զուրա՛խու
Թի՛ւն գո՛րծո՛վք ա՛րդա՛րո՛ւ Թեա՛ն . ա՛ղա՛
չանօ՛ մե՛ք սո՛ւրբ Ա՛ստուածածնի՛ն և
ա՛մենա՛ի՛յն ա՛րդա՛րոց :

Թ՛ստ քաղցրագո՛յն Ա՛ստուածայի՛ն քո
հրամանի՛ կո՛չմա՛ն Որդի՛ Ա՛ստուծոյ . ե՛-
կեա՛լ եմք առանջի քո յերեկոյիս ա՛շխատ
եա՛լք և՛ ծա՛նրա՛րե՛ռնեա՛լք . Թե՛թեա՛ցո՛ւ
'ի ծանրութեանց մեղաց զանձի՛նս . և՛ զօրա՛-
ցո՛ւ բառնա՛լ կամա՛լ զքա՛ղցը՛ր լո՛ւծ քո՛ց
պատուի՛րանաց . ա՛ղա՛ չանօ՛ մե՛ք սո՛ւրբ
Ա՛ստուածածնի՛ն և ա՛մենա՛ի՛յն ա՛րդա՛րոց :

Պաղատի՛մք առ քեզ հոգւո՛վի՛ն հա՛ն
դըստեա՛ն հասեա՛լ ժամու մա՛րդա՛նէ՛ր
Հօգի՛ն Աստուծո՛յ . յո՛րժամ նորոգեա՛ն զե
րեսս երկրի . և՛ զե՛րըստի՛ն ստա՛նա՛ն զո՞գի՛ն
մարդկա՛ն . նո՛րափետո՛ւր զարդա՛րեա՛լ ըզ
նրնջե՛ցա՛լսն մե՛ր ը՛զծեա՛լսն ի՛ն՝ քէ՛ն
սո՛ւրբ աւա՛ղանա՛ւն . աղա՛չանօ՛ւմսք
ճո՛ւրբ Աստուածածնի՛ն և ամենա՛խն ա՛ր
դա՛րո՛ց :

Օ կենդանա՛դի՛ր անա՛րատ ծը՛նողի՛ծ
քո՛ . անկա՛նե՛մք առաջի՛ն անխա՛կա՛լ Տէ՛-
րո՛ւթեանը՛ք քո՛ . յո՛րժամ գա՛ս փառօք
Հօր գա՛տել ըզթը՛շնամի՛ն խա՛չի՛ն քո՛ .
նե՛րեա՛լ յա՛նցա՛նաց մերօց բա՛րեխօ՛սու
թեա՛մք մե՛ր քո՛ և՛ կո՛ւսի՛ն . աղա՛չե՛մք ը՛զ
քե՛ք Տէ՛ր պահպա՛նեա՛լ ըզմզ ը՛նդ հո՛
վանեա՛լ խա՛չի՛ն քո՛ սո՛ւրբ :

Հաղո՛րդս արա՛ և՛ ըզմե՛ծ Տէ՛ր .
ը՛նդ սըրբոց քոց ա՛ռա՛քե՛լոցն . ո՛րք ան
ժանի եղե՛ն տեսա՛նել ըզքե՛զ ի՛ն՝ յա՛րո՛ւ
թեա՛մք քո՛ . ա՛րժա՛նաւորեա Տէ՛ր մի՛բ
տեսա՛նել ըզքե՛զ ի՛ն՝ միւսա՛նդամ քո՛
զա՛լըստեա՛նն . օրհնութիւն ա՛ռա՛քողի՛ն
ի՛ն՝ բարձո՛ւնս :

ի՛նքստի՛լ քո յատենի՛ դա՛տա՛ւոք
ա՛նէ՛զ : ա՛ղա՛չանօք սո՛ւրբ ի՛նչ ստուածա՛ծ-
նի՛ն : յի՛շեա լղնը՛ն զե՛ցեա՛լսը՛ն լմե՛ր : յո՛ր
ժա՛մ գայցե՛ս ա՛նձա՛ռ փա՛ռօ՛ք : քանզի՛ քո՛
են փա՛մսմե՛ր) աք յա՛ւի՛տեա՛նս : ի՛նչն :

ԵՐԳ.

ԱՂՈՒՀԱՅԻՑ

Սէտէ Դ Գէտ Զօրեշուքե

ԶՈՐԵՔԱԲԱԹՈՒ

ԳԸ. **Ա**րբբուհի՛մ Սա՛րի՛ ա՛մ սա՛փոք
ոսկի՛ ե՛ տա՛պա՛նա՛ն կ՛կտա՛կարա՛նաց :
ո՛րհէ՛ր զի՛վե՛րո՛ւստ զՀա՛ցը՛ն կենաց պա՛ր
զե՛նցե՛ր քա՛ղցեա՛լ բնո՛ւթեա՛նս : առ՛նա՛
մի՛շտ բարե՛խօսեա՛՛վա՛սը՛ն քա՛ւո՛ւթեա՛ն
մե՛ղա՛ց մե՛րո՛ց :

Դա՛օք անմարմնո՛ւմ չըն՛շտա՛ն կա՛ց : քե՛զ
ե՛րա՛նեն՛ն առէ՛նօրհնեա՛ն կո՛յս Սա՛րի՛ա՛մ :
ո՛րհէ՛ր զէ՛ա՛կի՛ց Բանն ո՛ր ընդ Հօ՛ր կը
բեցե՛ր ի՛վ քե՛զ ա՛նսե՛րմեա՛ն պէ՛ս : առ՛նա՛
մի՛շտ բարե՛խօսեա՛՛վա՛սը՛ն քա՛ւո՛ւթեա՛ն
մե՛ղա՛ց մե՛րո՛ց :

Այնպէս որոյ և մէք հաճախեցեալքս
քեզ երկընթացեմք Վարդգոս և նորա
ուօք հայեցեմք ի՞նչ քէն . բայտ բեխօսով
թեամք Աստուածածնի՜ն զԱստուածայի՜ն
լոյս քո ծաղեալ յանձինը՛ս մեր . օրհ
նեմք ըղբեղ ի յարութեան երեկոյիս
ա՛հաւո՛ր թաղաւո՛ր :

ՀԻՆԳԸԱԲԱԹՈՒ

ԵՇ . Ի՛նչաքեա՛ւմք ի՛նչստո՛ւծոյ . ընտ
րեալք ի սկըղբա՛նէ՛ն նախ քան զա՛շ
խա՛րհս . ո՛րմէ՛ք արժանի՛ եղէ՛ք տեսա
նե՛լ զանտեսը՛ն Հրեղի՛նաց . բարեխօ
սե՛ցէ՛ք ա՛հ Տէ՛ր վասը՛ն մանկանց Եփե՛մ
ղե՛ցւո՞յ :

Բարեկա՛ւմք Վարդգո՛ս . հա՛ղա՛րա
պե՛տք ի՛նչստու՛ծայի՛ն ըն՛ խորհրդոցն .
ո՛րմէ՛ք ի հոսանո՛ւտ մեղաց ծո՛ղէ՛ս
վերածի՛ք զմա՛րդի՛կ ի՛նչ կեանս ա՛նմա՛հ .
բարեխօսե՛ցէ՛ք ա՛հ Տէ՛ր վասը՛ն ման
կանց Եփե՛մ զե՛ցւո՞յ :

Գերադո՛ւմ զա՛ն ըղբընտ՛ւս . ա՛ն
ճա՛ւելոյն հա՛սի՛ք ե՛րանո՛ւթեան . ո՛ր

Բեօբօ ի գալը տեսան Տեառըն նըսաղիք
յե՛րկո՛ւտասան աթա՛սսըն Բարձր Սնո՛ւթի՛.
բա՛րեխօսե՛ցէ՛ք ա՛ն Տէ՛ր վասըն մա՛ն
կա՛նց Ե՛կե՛՛ղ զե՛սցւո՞յ :

ՈՒՐԱԸԹՈՒ

ՈՒՐ . Պա՛րո՛ւնա՛կեա՛լ պահէ՛ի՛ն յանե
ղա՛լէ՛ն գրա՛խտի՛թօն ըզճանա՛պարհըս
ծա՞ռո՞յն կե՛նաց . Բարձր բէտկա՛ի՛թօն
հնչըքն բոցե՛ղէ՛ն Սրճի՛թէ՛ի՛ք . այսօր աբ
տա՛փայլեալ ցո՛ւցա՛ր յերկրի Լ՛ստուածա-
ղարդ փայտ կե՛նաց և՛ փըրկո՛ւթեա՛ն . ըզ-
քե՛ղ օրհնեն մա՛նկո՛ւնը սո՛ւրբ Ե՛կե՛՛ղ
զե՛սցւո՞յ :

Սա՛րե՛կայ ծա՞ռո՞յն վերա՛բե՛րեա՛լ
խոյ՛ ողջա՛կէ՛ի՛թօն փոխա՛նա՛կ Լ՛սա՛հա՛մ
կայ . ա՛յլ ի՞նչ վերա՛ի՛թօն քո զենա՛լ գա՛ն
ա՛նա՛րատ . ի՞նչ հաշտո՛ւթի՛ւն Հօ՛ր և ի՛նչ
բա՛նա՛լ ըզլե՛ղ զե՛ս մե՛ր . զքե՛ղ օրհնեն
մա՛նկո՛ւնը սո՛ւրբ Ե՛կե՛՛ղ զե՛սցւո՞յ :

Պա՛րծա՛նըք Պօ՛ղո՛սեա՛ն . դա՛ւանեա՛լ
ըզքե՛ղ Լ՛ստուածային Բանի՛ն տե՛ղե՛ս և՛

դե՛հա՛րհա՛ն . քա՛նդը՞ քե՛րի՛մ ԲԼ անպրե՛ցնա՛լ
'ի՛ խա՛ծանող և՛ յա՛նմարմին գա՛ղա՛նէ՛ն .
և՛ 'ի՛ վե՛րայ՝ քո՛ հեղեալ շի՛թք անա՛պա՛կա՛ն
արեանն ըղի՛ղա՛ր ծնին ջը՛նջեալ ց լ՛ զմե՛զս .
զքե՛զ օր՛հնէն մա՛նկով՛ Լնը՛ք սո՛ւրբ . յ՛կե՛
դե՛ցւո՞ց :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹՈՒ

ԲԸ . Ե՛րկնաւո՛ր Բ Զօ՛տ լ՛նտրեա՛լ . զո՛ր
հո՛վը՛ւըն քա՛ջ թո՛ղե՛ալ յե՛րկի՛նս . և՛ ե-
կեալ 'ի՛ խը՛նդի՛ր մե՛զ մո՛լորե՛լոցս . ո՛րո՛վ
լըցեա՛լ զթի՛ւ հա՛րի՛ւրո՛ցդ . ա՛րա՛ր ո՛ւրա
խուժի՛ւն 'ի՛ յե՛րկի՛նս ե՛րկնալո՛րա՛ցդ .
ա՛ղաչե՛մք ըզ ձե՛զ բա՛րե՛խօ՛ս լե՛րո՛ւք ա՛ռ
Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւթեա՛ն մե՛ղա՛ց մե՛
րո՞ց :

Տե՛սանօ՛ր Զք ա՛նտե՛սին . խո՛րհրդա՛լ
ծո՛ւք խորո՛ցն Լ՛ստո՛ւծոյ . ո՛րք ի՛ջեա՛լ ընդ
միա՛ծնին սպասա՛ւորե՛լ տնօ՛րէ՛ն լթեա՛նն .
'ի՛ ծնը՛նդեա՛նն աւե՛տա՛ւո՛րք հո՛վուա՛ցն .
և՛ կա՛նա՛նցն իւղա՛բերից կենա՛ց քա՛րո՛ղք
ը՛զկե՛նդանւոյն . ա՛ղաչե՛մք ը՛զձե՛զ բա՛
րե՛խօ՛ս լե՛րո՛ւք ա՛ռ Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւ
թեա՛ն մե՛ղա՛ց մե՛րո՞ց :

Պատկանալիքս անշուշտ ընդհանրապես
 Տեառն շնորհ զերկիւն զանձնիք . բարե-
 կամք ազգի մարդկան միջնո՞րդք մահմէ՛ւ եւ
 յարժեքեա՛ն . Մեքայէ՛ւ եւ Պարսիէ՛ւ
 մեծք . ո՞ր կայք միշտ անաղի ամենատե՛ւրբ
 Երրորդութեանն . անշուշտ ընդ մեզ
 բարեխոս լեւոնք ան Տէր վասն քան լո՛ւ-
 թեան մեղա՛յց մարոց :

ԵՐԵՎԱՆԱԹՈՒ

ԳԸ . Երկուստե՛ր փե՛սայանք անու՛ր Լոյս
 բժշկանի՛ք . ո՛ր ի՛նչե՛ր կենի՛ց իջե՛ր . ի՛նչ
 տէ՛ր հարսին քո՛ Երկե՛ր զե՛րմէ՛ր ցւոյ՛ . զո՛ր
 խոսեցա՛նք քեզ . բարեկամե՛ւ փեսաւէրն
 քո՛ն Յո՛վնանե՛ս . սո՛րիս մաղթանո՛ւք
 ո՛ղորմե՛ր մեա՛ն :

Քա՛ռահերպի՛ցընանհա՛ս ե՛ւ անտե՛ս ի Սե-
 բե՛րքէ՛նց . սըրբութեանց սուրբ ե՛ւ Տէ՛ր
 բո՛լորից . խոնարհեցա՛ր ի՛նչ Յո՛րդա՛ն
 ինա՛ն . հայցե՛լով ի ծառա՛յցէ՛ն . մեք
 բո՛ւթիւն ջրոյ ի՛նչ լուսնա՛ւ ընդ մեզ
 մա՛յ . ոո՛րիս մաղթանո՛ւք ո՛ղորմե՛ր
 մեա՛ն :

Որ յամբողջութեան վերջացար գառն իշխան
տուժոյ բարձօղ մեղաց . զոր գեղադոյն
ամբարոց . ծանոցե՛ր մեծ 'ի' ծնո՛ւն
դըս կախա՛նց . և՛ ճրա՛գ օրի՛նացն .
որ և 'ի' դժոխս ըզփրկակա՛ն դալո՛ւս
տը՛ն քո քա՛րոյնաց . սո՛րի՛ն մաղթա՛
նօ՛ք ողո՛մմբմա՛ :

ՄԼՂԹԱՆՔ

Հոգւոցն Հանգուցելոց ՎԲԻՍՏՈՍ Աստուածաբան Հանգիստ և ողորմութիւն . և մեղմեղաւորացո՛ շնորհեան ղթողութիւն յանցանաց :

ՎԵՐՈՋ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Ասան Հանգուցեալ Հոգւոցն աղաչեսցուք զփրկիչն մեր ՎԲԻՍՏՈՍ՝ զի զնոսա ընդ արդարոն դասեացէ . և զմեղ կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր . կեցո՛ և ողորմա՛ :

Տէր ողորմա՛ . Տէր ողորմա՛ . Տէր ողորմա՛ :

ԱՂՕԹՔ

ՎԲԻՍՏՈՍ Որդի Աստուծոյ անոխակալ և բարեգութ՝ գթա՛ քո արարչական սիրովդ 'ի

Հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց : (Ելենա՛
յաւուր մեծի դալստեան արքայութեան քոյ :
Ընա՛ արժանի ողորմութեան՝ քաւութեան և
թողութեան մեղաց :) Դասաւորեալ պայծա-
ռացո՛ւ ընդ սուրբս քո յաջակողման դասուն :
Օ՛ր դու ես Տէր և արարիչ ամենեցուն .
դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց : Եւ քեզ
վայել է փառք իշխանութիւն և պատիւ , այ-
ժըմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Լ՛մէն :

(Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐԻՍՏՈՍ . Լ՛մէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես . սուրբ եղիցի
անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո . եղի-
ցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի :
Օ հաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր :
Եւ թող մեզ զպարտիս մեր , որպէս և մեք
թողումք մերոց պարտապանաց : Եւ մի տա-
նիք զմեզ 'ի փորձութիւն , այլ փրկեա՛ զմեզ
'ի չարէ : Օ՛ր քո է արքայութիւն և զօրու-
թիւն և փառք յաւիտեանս . Լ՛մէն :

ԿԵՐԳ-ԸՒՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Դ ԴԷՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԶԻ

ԳԱՀԳԱՆՈՂԱԿԱՆ ԱԶՈՎ ՄԻԱԾՆԻՆ

ԳԱՀԵՍՑԷ ԶՄԵԶ Դ ԽԱԽԱՐԱՅԻՆ ԳԻՇԵՐԻՍ

Օրհնեալ Տէր մեր ՅԵՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ • Ամէն •
Հայր մեր որ յերկինս ես՝

ԱՊԱՔԵԱՆ Տէր զլսյս քո՝ և զճշմարտութիւն քո • զի առաջնորդեցեն ինձ, և հանդէն զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած • որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստուած Աստուած իմ :

Այսին որոյ և մեք հա՛ւանտացեալքս
քեզ երկընդա՛դեմք ԲՐԻՍՅՈՍ և նորա՛յ
ուօք հա՛յցեմք ի՞նչ քէն . բա՛հրեխօ՛սո՛ւ
թեամբ Աստուածածնի՛ն զԱստուածայի՛ն
լոյս քո ծա՛ղեալ յա՛նձին լիս մե՛ր . օրհ
նեմք ը՛ղբեղ ի յարութեալն երեկոյիս
ա՛հա՛ւո՛ր թա՛գաւո՛ր :

ՀԻՆԳՇԱԹԱԹՈՒ

ԵՇ : Անաքեա՛հալք Աստու՛ծոյ . լինա
րեալք ի սկըղբա՛նէ՛ն նա՛խ քա՛ն զա՛շ
խա՛րհս . ո՛րհրէք արժա՛նի՛ եղէ՛ք տեսա
նե՛լ զա՛նտեսլն հրեղի՛նաց . բա՛րեխօ՛
սե՛ցէք ա՛ն Տէ՛ր վասը՛ն մա՛նկանց Ե՛կե՛ծ
ղե՛ցւո՛յ :

Բարեկա՛հալք ԲՐԻՍՅՈՍԻ . հա՛ղա՛րա՛
պե՛տք Աստուածայի՛ն լին խորհը՛րդոցն .
ո՛րհրէք ի հոսանո՛ւտ մեղա՛ց ծո՛ղէն
վերածի՛ք զմա՛րդի՛կ ի՛կ կեանս ա՛նմա՛ն .
բա՛րեխօ՛սե՛ցէք ա՛ն Տէ՛ր վասը՛ն մա՛ն
կանց Ե՛կե՛ծ զե՛ցւո՛յ :

Գերազո՛հայն քա՛ն ը՛ղբնա՛ւս . ա՛ն
ճա՛ռելոյն հա՛սի՛ք ե՛րանո՛ւթեա՛ն . ո՛ր

Լեւոնը ի գնալ տեսաւ Տեառըն նըստիկը
յեւկոտասան աթոռսն Վարժարանի.
բաժնեւսեցէք ա՛ն Տէ՛ր վասըն մա՛ն
կանց իշկե՛ղ զե՛ցւոյ :

ՈՒՐԱԸԹՈՒ

ՈՒՐ . Պա՛րոնա՛կեա՛լ պահէ՛ի՛ն յանե
ղա՛լէ՛ն գրա՛խտի՛քն ըզմանա՛յարհըս
ծա՛ռոյն կե՛նաց . Վրո՛վբէ՛ականի՛քն
հնչըն բոցե՛ղէ՛ն Սրո՛վբէ՛ի՛ք . այսօ՛ր աբ
տա՛փայլեալ ցո՛ւցա՛ր յերկրի Ա՛ստուծա-
ղա՛րդ փայտ կե՛նաց ե՛ւ փըրկո՛ւթեա՛ն . ըզ-
քե՛ղ օրհնե՛ն մա՛նկո՛ւնը սո՛ւրբ իշկե՛
ղե՛ցւոյ :

Այ՛ բե՛կայ ծա՛ռոյն վերա՛բե՛րեալ
խոյ՛ ողջա՛կէ՛ի՛քս փոխա՛նա՛կ Խոսա՛հա՛ն
կայ . այլ ի՞նչ վերա՛ի՛ք քո զե՛նալ գա՛ն
ա՛նա՛րաւ . ի՛նչ հաշտո՛ւթի՛ւն Հօ՛ր և ի՛
բա՛նալ ըզմե՛ղս մե՛ր . զքե՛ղ օրհնե՛ն
մա՛նկո՛ւնը սո՛ւրբ իշկե՛ղ զե՛ցւոյ :

Պա՛րծա՛նը Պո՛ղոսեա՛ն . գա՛նա՛նեալ
ըզքե՛ղ Ա՛ստուծային Բանի՛ն տե՛ղե՛ւ

դե՛րնա՞րցա՛ն . քա՛նդի՞ քե՛իմք՝ անպրե՛ցնա՛ք
'ի խա՛ծանող և՛ յա՛մարմի՛ն գա՛ղա՛նէ՛ն .
և՛ 'ի վե՛րայ՝ քո՛հեղեալ շիթք անա՛պա՛կա՛ն
արեանն ըզկո՛ղա՛մ ծնին ջը՛նջեա՛ց ը՛զմե՛ղս .
զքե՛զ օր՛հնէ՛ն մա՛նկո՛վ և՛նըք սո՛ւրբ Ե՛կե՛կ
դե՛ցւո՞յ :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹՈՒ

ԲԸ . Ե՛րկնաւո՛րք հօ՛տ ը՛նտրեա՛լ զո՛ր
հոգի՞ւրն քա՛ջ թո՛ղե՛մ ալ յե՛րկի՛նս . և՛ ե-
կեալ 'ի խը՛նդի՛ր մե՛զ մո՛լորե՛լոյս . ո՛րո՞վ
լըցեալ զթի՛ւ հա՛րի՛ւրո՞ցդ . ա՛րա՛ր ո՛ւրա
խութի՛ւն 'ի յե՛րկի՛նս ե՛րկնաւո՛րա՞ցդ .
ա՛ղաչե՛մք ըզ ձե՛զ բա՛րե՛խօ՛ս լեբո՛ւք ա՛ռ
Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւթեա՛ն մե՛ղա՛ց մե՛
րո՞ց :

Տե՛սանօ՛րք դք ա՛նտե՛սի՛ն . խո՛րհրդա՛
ծո՛ւք խորո՛ցն Ա՛ստուծոյ . ո՛րք ի՛ջեալ ընդ
միա՛ծնին սպասաւո՛րե՛լ տնօ՛րէ՛ն լթեա՛նն .
'ի ծնը՛նդեա՛նն աւե՛տա՛ւո՛րք հո՛վուա՛ցն .
և՛ կա՛նա՛նցն իւղա՛բերից կենա՛ց քա՛րո՞ղք
ը՛զկե՛նդանւոյն . ա՛ղաչե՛մք ը՛զձե՛զ բա՛
րե՛խօ՛ս լեբո՛ւք ա՛ռ Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւ
թեա՛ն մե՛ղա՛ց մե՛րո՞ց :

Պահապախէք անշուտ ընդ . բոլորեալք
Տեառն շուրջ զերկիւն զանճոճք . բարե-
կամք ազգի՝ մարդկան միջնո՛րդք մահմէ՛ւ եւ
յարմարեալն . Մեքոյէ՛ւ եւ Գա՛րբի՛էլ
մե՛ծք . ո՛ր կա՛յք միշտ անաղի ամե՛նապաշտ
Երրորդորդութեանն . անշուտեմք ընդ ձեզ
բարեխօս լերուք ան Տէ՛ր զանուն քաւո՛ւ
թեանն անշա՛յ ան՛րո՞ց :

ԵՐԵՒԱՆԻ ԱՅԹԱՐԻ

ԳԸ . Երբեք անճոճ քաղաքս անտէ՛ր լոյս
քնմանալի . ո՛ր է՛ յե՛ծ ընդ ինձ . ի՛նչ
տէ՛ր հարսն քո՛ Երկե՛ր զե՛րմէն ցւոյ . զո՛ր
խօսեցա՛մ . քեզ . բարեկամն քեզ քաւաւէրն
քո՛ն Երկանանէ՛ս . սո՛րի՛ն մաղթանո՛ւք
ո՛ղո՛ւմ ըմբա՛ :

Քա՛ռահերպի՛ցն անհաս ե՛տեռն ի Սե՛-
րովբէ՛ց . օրբ անթեանց օտար ե՛ Տէ՛ւր
բո՛լորից . խոնարհեցա՛ր ի՛նչ Երկա՛մ մե՛-
նան . հայցե՛լով ի ծառա՛յցէ՛ն . մեք
բո՛ւթի՛ն ջրոյ ի՛նչ լուսնա՛ւ ընդ մեզ Երկա՛-
մո՞ց . սո՛րի՛ն մաղթանո՛ւք ո՛ղո՛ւմ ըմբա՛ :

Ո՛ր յամբո՛րդւոյն վեկայեցար գառն ինչ
տուժոյ բա՛րձօղ մեղաց . զո՛ր գե՛րագոյն
ա՛րդարոց . ծա՛նոնցե՛ր մեծ 'ի՛ ծնո՛ւն
դըս կա՛հա՛նաց . և՛ ճրա՛դ օրի՛նացն .
որ և 'ի դըժոխս ըզփըրկակա՛ն գալո՛ւս
տը՛ն քո՛ քա՛րո՛ղեա՞ց . սո՛րի՛ն մաղթա՛
նօ՛ք ո՛ղո՛մմ րմա՛ :

ՄԵՂԹԱՆԲ

Ոգւոցն հանգուցելոց ՎՐԻՍՏՈՍ Լստու-
ուած՝ արա՛ հանգիստ և ողորմութիւն . և մեղ
մեղաւորաց՝ շնորհեա՛ զթողութիւն յանցա-
նաց :

ՎԵՐԱԹ

Ի և ս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Սա՛ն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչես-
ցուք զփրկէն մեր ՎՐԻՍՏՈՍ՝ զի զնոսս ընդ
արդարսն դասեսցէ . և զմեղ կեցուսցէ շնոր-
հիւ ողորմութեան իւրոյ : Լ՛մենակա՛լ Տէր
Լստուած մեր . կեցո՛ և ողորմեա՛ :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

ԼՂԾԹ

ՎՐԻՍՏՈՍ Որդի Լստուծոյ անոխակալ և
բարեգութ՝ գլե՛ա քո արարչական սիրովդ՝ ի

Հոգիս Հանգուցեալ ծառայից քոց : Յիշեա՛
յաւուր մեծի գալստեան արքայութեան քոյ :
Ընթա՛ արժանի ողորմութեան՝ քաւութեան և
թողութեան մեղաց : Վասաւորեալ պայծա-
ռացո՛ւ ընդ սուրբս քո յաջակողման դասուն :
Օ՛ր դու ես Տէր և արարիչ ամենեցուն .
դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց : Եւ քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ , այ-
ժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Լ՛մէն :

(Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐԻՍՏՈՍ . Լ՛մէն :

Նայր մեր որ յերկինս ես . սուրբ եղիցի
անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո . եղի-
ցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի :
Օ հաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր :
Եւ թող մեզ զպարտիս մեր , որպէս և մեք
թողումք մերոց պարտապանաց : Եւ մի տա-
նիր զմեզ 'ի փորձութիւն , այլ փրկեա՛ զմեզ
'ի չարէ : Օ՛ր քո է արքայութիւն և զօրու-
թիւն և փառք յաւիտեանս . Լ՛մէն :

ԿԵՐԳ-ԸՆԴՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՎԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Դ ԴԷՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ՁԻ

ԳԱՀԳԱՆՈՂԱԿԱՆ ԱԶՈՎ ՄԻԱԾՆԻՆ

ԳԱՀԵՍՑԷ ԶՄԵԶ Դ ԽԱԽԱՐԱՅԻՆ ԳԻՇԵՐԻՍ

Որհնեալ Տէր մեր Յիսոսիս Քրիստոս . Ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԱՊԱՔԵՑՆ Տէր զլոյս քո՝ և զճշմարտութիւն քո . զի առաջնորդեցեն ինձ , և հանդէս զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած . որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :

Խոստառվան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստուած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէր խռովես զիս . յուսած առ Աստուած ,
խոստովանեա նմա . փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ՝ Այժմ և միշտ և՝ :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեա-
ցուք . ընկալ կեցած և ողորմեա :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

ԱԸՂՄՈՍ

Եկեացէ՛ ի վերայ իմ ողորմութիւն քո
Տէր . և փրկութիւն քո ըստ բանի քում :

Տաց պատասխանի , ոյք նախատեն զիս բա-
նիւք . զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ :

Մի՛ ի բացեայ առնեա ՚ի բերանոյ իմ
զբան ճշմարտութեան մինչև յոյժ . զի յիբա-
ւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ , յա-
ւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

Գնայի ես յանդորբու . զի զպատուիրանս
քո խնդրեցի :

Խօսեի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւո-
րաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո , զոր սիրեցի :

Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանս քո՝
զոր սիրեցի . և խորհէի յարդարութեան
քում :

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո , յոր և յուսա-
ցուցեր զիս :

Սա մխիթարեսցէ զիս 'ի խոնարհութեան
իմում . զի բան քո կեցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ ,
այլ յօրինաց քոց ես սչ խոտորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր ,
և մխիթարեցայ :

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց ,
և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գողցիւ եմ ինձ իրաւունք քո , 'ի տեղւոյ
պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո Տէր . և պա-
հեցի զօրէնս քո :

Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս . զի զար-
դարութիւնս քո խնդրեցի :

( ) անօրէնս ատեցի . և զօրէնս քո սիրեցի :

( ) Գնական և փրկիչ իմ ես դու . և ես 'ի
բանս քո յուսացայ :

'Ի բաց եղբրուք յինէն չտրք . և քննեցից
զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

( ) Գնեա՛ ինձ ըստ բանի քում , և կեցն զիս .
և մի յամօթ առնեմ զիս 'ի յուսոյ իմե :

( ) Գնեա՛ ինձ , և ապրեցն զիս . և խորհեա՛

ցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարդեցներ զամենեսեան՝ որք ապստամբք եղեն յարդարութեանց քոց : զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի : Վասն այսորիկ՝ սիրեցի զպատուիրանս քո :

Բեւեռեա՛ն ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ : զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր : Ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Սոցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , և բանիւ քո փրկեա՛ն զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո , յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո , զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս , զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր , և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ , և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ , խնդրեա՛ն զճառայս քո՝ զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :

Ս'ի եկեացեն 'ի վերայ մեր ռաբ ամբարտա-
ւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի դողացուցեն
զմեզ :

Անդ անկցին ռմենեքեան ոյք գործեն զա-
նօրէնութիւն, մերժեսցին և այլ մի կարաս-
ցեն հաստատիլ :

Ես 'ի Տէր յուսացայ, ցնծացայց և ու-
րախ եղէց յ'Աստուած փրկիչ իմ :

Տէր Տէր ետ ինձ զօրութիւն և կացոյց զո-
տըս իմ 'ի հաստատութեան, 'ի վերայ պարա-
նոցի թշնամւոյն կացոյց զիս, և հանգոյց զիս
երազ երազ :

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն,
ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հանգիցէ :

Ասացէ Տեառն՝ ընդունօղ իմ ես, ա-
պաւէն իմ Աստուած, և ես յուսամ 'ի նա :

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին, և
'ի բանիցն 'ի խռովութենէ :

'Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ . 'ի հո-
վանի թեոց նորա յուսացիս :

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքե՝ ճշմարտու-
թիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկազէ գիշերի, և ոչ
'ի նեոէ՝ որ թռչի 'ի տուէ :

Յիրէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի գայթակ-
ղութենէ գիւին 'ի հասարակ աւուր :

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հաղարօք, և

բիւրք ընդ աջմէ քուսմէ . և առ քեզ ինչ ոչ մերձեցին :

Իսոյց միայն աչօք քովք հայեցիս դու , և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես , զի դու Տէր յոյս իմ ես :

Օ բարձրեալն արարեր քեզ ապաւնն . զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք , և տանջանք մի մերձեցին 'ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալէ վասն քո , 'ի պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո :

'Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ . զի մի երբեք հարցես զքարի զոան քո :

'Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես դու . և առ ոտն կոխեսցես զաւիւծն և զվիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ , և փրկեցից զնա . հովանի եղէց նմա , զի ծանեաւ զանուն իմ :

Կարդասցէ առիս՝ և ես լուայց նմա . և առ նմա եղէց 'ի նեղութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա . երկայն աւուրբք լցուցից , և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ :

Լնա քեզ Տէր համբարձի զաչս իմ . որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն Տեառն իւրոյ . և որպէս աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ :

Այնպէս եւն աչք մեր առ քեզ Տէր Աստուած մեր . մինչև ողորմեցիս 'ի վերայ մեր :

Ողորմեա մեզ Տէր՝ ողորմեա մեզ . զի բազում լցաք արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան տնճինք մեր նախատանօք , որք նախատէին զմեզ . և արհամարհանօք ամբարտաւանից :

Աստուած յանուան քում կեցո՞ղիս , և 'ի զօրութեան քում իբաւ արա ինչ :

Աստուած լուր աղօթից խնոց , աւնկնդիր բանից բերանոց խնոց :

( ) Ետարք յարեան 'ի վերայ իմ , և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ , և ոչ համարեցան բզբեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ , և Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ :

'Ի դարձուցանել զլարն 'ի Թշնամիս իմ , ճշմարտութեամբ քով ստատկեա՞ զնստա :

Ես կամօք խնովք պատարագս մատուցից քեզ . և խոստովան եղէց անուան քում Տէր , զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմէ փրկեցեր զիս , և 'ի Թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

( ) Եհնեալ ես դու Տէր Աստուած հարցն մերոց , գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոյ ,
գովեալ և առաւել” :

( ) օրհնեալ ես ’ի տաճարի փառաց սրբու-
թեան քո , գովեալ և առաւել” :

( ) օրհնեալ ես ’ի վերայ աթոռոյ արքայու-
թեան քո , գովեալ և առաւել” :

( ) օրհնեալ ես որ նստիս ’ի Վրովբէս և հա-
յիս յանդունդս , գովեալ և առաւել” :

( ) օրհնեալ ես ’ի վերայ հաստատութեան
երկնից , գովեալ և առաւել” :

( ) օրհնեցէք զ¹ստուած ’ի սրբութեան նո-
րա , օրհնեցէք զնա ’ի հաստատութեան ’ի զօ-
րութեան նորա :

( ) օրհնեցէք զնա ’ի զօրութեան նորա , օրհ-
նեցէք զնա ’ի բաղում մեծութեան նորա :

( ) օրհնեցէք զնա ’ի ձայն օրհնութեան , օրհ-
նեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնութեամբ :

( ) օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ , գովեցէք
զնա ուրախութեամբ :

( ) օրհնեցէք զնա ’ի բանս քաղցր , գովեցէք
զնա ’ի բարբառ լսելի :

( ) օրհնեցէք զնա ’ի ձայն գոհութեան , ա-
մենայն հոգիք օրհնեցէք զՏէր :

Արդ՝ արձակեալ զճառայս քո Տէր՝ ըստ բա-
նի քում ’ի խաղաղութիւն , զի տեսնի աչք
իմ՝ զդրելութիւն քո՝ զոր պատրաստեցեր ա-
ռաջի ամենայն ժողովրդոց :

Ի յոյ յայտնեցար Հեթանոսաց , և փառք
ժողովրդեան քում Խարայէլի :

Ձգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս աջ քո ,
և Տէր Հատուցէ ընդ իմ :

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան , զգոր-
ծըս ձեռաց քոց մի անտես առներ :

Տէր՝ Հան'ի բանտէ զանձն իմ , գոհանամ
զանուանէ քումմի :

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչև Հատու-
ցես :

Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր , և ցնծաս-
ցէ Հոգի իմ Լստուծով փրկչաւ իմով :

Լայ արար 'ի վերայ խոնարհութեան ա-
ղախնոյ իւրոյ , այսուհետև երանիցեն քնձ ա-
մենայն ազգք :

Լրար ընդիս մեծամեծս Հզօրն , և սուրբ
է անուն նորա :

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւ-
ղածաց իւրոց , արար զօրութիւն բազկաւ
իւրով :

Տրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց սրտից ,
և քակեաց զՀզօրս յաթռոց :

Օ խոնարհս բարձրացոյց՝ զկարօտս ելից
բարութեամբ , և զմեծատունս արձակեաց
ունայնս :

Պաշտպանեաց Խարայէլի ծառայի իւրոյ ,
յիշելով զողորմութիւն իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր՝ ընդ Աբ-
րահամու և զաւակի նորա յաւիտեան :

Տնէր զօրութիւն ծառայի քո , կեցս զոր-
դի ազախնոյ քո , և արս առիս նշան բարու-
թեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն , զի
դու Տէր օգնեցեր ինձ և մօխթարեցեր զիս :
Փառք Հօր և Որդւոյ : Այժմ և միշտ և :

ՄԱՂԹԱՆԻՔ .

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ ,
և 'ի սուրբ խաչ քո յուսացեալ եմ թագա-
ւոր երկնաւոր . զբազմութիւնսրբոց քոց բա-
րեխօս ունիմք առ քեզ : Որ երկայնամիտդ եո
առ ամենեսեան . մի անտես առներ զապտ-
ւինեալս 'ի քեզ . այլ պահեա՛ պատուական
և սուրբ խաչիւ քով 'ի խաղաղութեան :

ՔԱՊՈՒՑ

Աղաչեցաւք զամենակտն Աստուած . և
խնդրեսցաւք 'ի նմանէ . զի առաքեսցէ զժրեշ-
տակ խաղաղութեան , որ եկեալ պահեցէ
զմեզ յերկիւղական գիշերիս , 'ի գիւական
խռովութենէ՝ ամբողջ պահելով զհոգի և
զմարմին մեր մինչև 'ի կատարումն ժամանա-
կի ամաց մերոց : Ամենակալ Տէր Աստուած

մեր . կեցո՛ւ ե ողորմեա՛ն : Օ հանգիստ գիշերիս
խաղաղութեամբ : " Օ հրեշտակ խաղաղու՛ : "
Օ քաւութիւն ե՛ : " Օ սրբոյ խաչին՛ : " Եւ
ևս միաբան՛ : " Օ անձինս՛ : " Ողորմեաց՛ : "

ԸՊԾԻՔ

Տէր Լստուած մեր՝ դու պահեա՛ն զմեզ
խաղաղութեամբ 'ի գիշերիս յայսմիկ ե յա-
մենայն ժամանակի : Ընդ սուրբ երկիւղ քո
բեկեռեալ պահեա՛ն զմիտս ե զխօրհուրդս մեր :
Որպէս զի յամենայն ժամ քե պահպանեալ
լիցուք յորոգայթից թշնամոյն : Եւ քեզ
հանցուք զօրհնութիւն ե զփառս Հօր ե Որ-
դւոյ ե Հոգւոյդ սրբոյ , այժմ ե միշտ ե յա՛ն :
Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Հրեշտակի խաղաղութեան յանձն արա՛
նանձինս մեր Տէր զօրութեանց . որ եկեալ
պահեսցէ զմեզ անխռովս 'ի տուէ ե 'ի գի-
շերի , յարթնութեան ե 'ի հանգստեան մե-
րում . զի դու ես արարիչ լուսոյ , ե հաստիչ
գիշերի : Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր Լստ-
ուած մեր , զհանգիստ գիշերիս շնորհեա՛ն խա-
ղաղութեամբ անցուցանել , ե հասանիլ 'ի
պաշտօն առաւօտու յերկրպագութիւն ե 'ի
փառաբանութիւն ամենասուրբ Երրորդու-
թեանդ : այժմ ե միշտ ե յաւիտեանս յաւի՛ :

ՍԵՂՄՈՍ

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն ննջեացուք և զարթիցուք : գի դու Տէր միայն առանձին յուսով քո բնակեցուցեր զմեզ :

'Ի կարգալ խմում լուար ինձ Լստուած ըստ արդարութեան , 'ի նեղութենէ ինձ անդորր արարեր . ողորմեա ինձ և լուր աղութից իմոց :

Որդէք մարդկան՝ մինչև յերբ էք խստասիրտք . ընդէր սիրէք զնանրութիւն , և խնդրէք զստութիւն :

'Օհաներս՛ք զի սքանչելիս արար Տէր սըրբոյ իւրում . և Տէր լուիցէ ինձ 'ի կարգալ խմում առնա :

Բարկանայք՝ և մի մեղանչէք . զոր ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս ձեր զգլացարուք :

Մատուցէք պատարագս արդարութեան , և յուսացարո՛ւք 'ի Տէր :

Բազումք ասէին թէ ո՛ր ցուցցէ մեզ զբարութիւն Տեառն . նշանեցաւ տա մեզ լոյս երեսաց քոց , և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

'Ի պտղոյ ցորենոյ գինոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն ննջեաց

ցուք և զարթեցուք ՝ զի դու Տէր միայն ա-
ռանձին յուսով քո բնակեցուցեր զմեզ :

Սարկաւոգն

Ալէ^ր լուխա ( )^ր թի :

Քահանայն

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Դպիւն

Եւ ընդ հոգւո^րյդ քո^րւմ :

Սարկաւոգն

Երկիւղածութեամբ^ր լուա^ր բռնք :

Քահանայն

Արբոյ Աւետարանիս (ՅԻՍՈՒՍԻ ՎՔՐԻՍՏՈՍԻ

որ ըստ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԳԼ . ԺԲ . Է . ԶԷ .)

Դպիւն

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Սարկաւոգն

Պաօսխո^րւմէ :

Դպիւն

Ասէ Աստուծա^ր :

Քահանայն

Տէրն մեր (ՅԻՍՈՒՍ ՎՔՐԻՍՏՈՍ) ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . եթէ ոչ հասն
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի , ինքն

միայն կայ . անպա եթէ մեռանիցի՝ բազում
արգիւնս առնէ : Որ սիրէ զանձն իւր արձակէ
զնա . և որ ատենայ զանձն իւր յաշխարհիս
յայսմիկ , 'ի կեանսն յաւիտենականս պահեա-
ցէ զնա : Եթէ պէ զիս պաշտիցէ , զկնի իմ
եկեցցէ . և ուր ենն եմ , անդ և պաշտօնեայն
իմ եղևիցի . եթէ պէ զիս պաշտիցէ , պատուեա-
ցէ զնա Հայրն իմ : Ս . Եր . 2 , 26 :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

ՎԵՐՈՒՑ

Սուրբ խաչիւս աղաչեսց՛ւք զՏէր . զի
սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց՝ և կեցուցէ
շնորհիւ . ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ
Տէր Աստուած մեր . կեց՛ս և ողորմես :

ԱՂՕԹՎ

Պահպանես զմեզ ՎԵՐԻՍՏՈՍ Աստուած
մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական
խաչիւղ . քով 'ի խաղաղութեան . փրկեալ յե-
րևելի և աներևոյթ թշնամւոյն : Արժանա-
ւորեալ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ
Հօր և ընդ որդոյ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր (ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐԻՍՏՈՍ . Ամէն .
Հայր մեր որ յերկինս ես) :

ԽՆԴԹԱՆԻՔ

Լնկանիմք առաջի քոյ սուրբ Լստուածածին և աղաչեմք զանարատ զկոյսդ , բարեխօսեա՛վասն անձանց մերոց , և աղաչեա՛ ըզմիածին որդիդ փրկել զմեզ 'ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց :

Որ արձակիչդ ես կապելոց՝ պարգևատու ամենեցուն . այսօր հայցմամբ ծերունոյն՝ արձակեա՛ և զիս զբաղմամեղս 'ի կապանաց մահու 'ի կեանսն յաւիտենից :

ՆԱՐԵԿ . ԳԼ . ԶԲ .

ՈՏԱՆԻ ԿԱՐԴԱՆԻ ԶԳԵՐԻՆ

Երբ՝ քոնդի յաւէտ յառաջնում՝ զգջմանն՝ յուսահատական բանիւ լքայ , և տարակուսանաց հեծանաւն 'ի մահ ձաղկեցայ , աստանօր յուսոյն կերպարան փոխեալ՝ յարդաւատել համարձակեցայց , զԵրբորդութիւնն սուրբ կարգալով՝ յօգնականութիւն ինձ մեղաւորիս : Որ և անդստին իսկ յօրհնաբանելն և 'ի դաւանելն զկենդանաբարն բնաւից Լստուած , իսկոյն և կոչումն ընտանի՛ ձայնին ահաւորութեան անուան շնորհաձիբն բարերարի՝ մահացելոյս է կենդանութիւն . ըստ մարգարէին՝ նախաձառութեան , թէ որ կար-

դայ զանուն Տեառն՝ կեցցէ : Իսկ ես ոչ միայն
կարդամ, այլ նախ հաւատամ մեծութեան
նորին : Ոչ եթէ վասն պարգևաց նորա մա-
տուցեալ յողոք դեղերիմ, այլ իբր զկենդա-
նութիւն իսկապէս, և զշնչոյ տուրեառու-
թիւն հաւաստի, առանց որոյ ոչ է շարժո-
ղութիւն կամ ընթացութիւն. զի ոչ այկբան
յուսոյն հանգուցիւ՝ որչափ սիրոյն կապանօք
բերկրիմ : Ոչ 'ի տուրսն, այլ 'ի տուօղն յա-
ւէտ կարօտիմ. ոչ փառքն են ինձ անձկալի,
այլ փառաւորեալն է համբուրելի. ոչ կե-
նացն փափազանօք, այլ կենարարին յիշատա-
կաւն միշտ ճենճերիմ. ոչ վայելիցն տարփա-
նօք հեծեմ, այլ հանդերձողին տենչանօք յե-
րիկամանց աստի կականիմ. ոչ զհանգիստն
խնդրեմ, այլ զհանգուցչին երեսս աղաչեմ.
ոչ հարանարանին խնձոյիւք, այլ փեսային
անձկութեամբն մաշիմ : Ի՛նչ ձեռն որոյ զօրու-
թեան վստահապէս անկալութեամբ վերա-
դրեցելովք յանցանօք բեռանց՝ աներկաւ
յուսով հաւատամ 'ի կարողին ձեռն ապաս-
տանեալ : Ոչ քաւութեան միայն հասանել,
այլ զնոյն ինքն տեսանել ողորմութիւն և գը-
թութիւն և յերկնիցն ժառանգութիւն, թէ-
պէտ և յոյժ եմ ատրադրելի :

Եւ արդ՝ բազում պատկառանօք ամաչե-
ցեալ գիմօք կորացեալ, զմիջնորդ աղգման

կափուցմանց երկակի շքեանցս՝ արժանափակ աղխիւ կարկելոց՝ առ անհամարձակ լեզուիս շարժութիւն , նորոգեցից երգ հառաչման պազատանաց յեղանակութեանց՝ աղիողորմ հեծեծանաց՝ ՚ի բարձունս աղաղակելոյ :

Մաղթանք պարտէ՛ք՝ արհաւիրք գիշերայնոյ ,

Բնկալ քաղցրութեամբ Տէր Աստուած հզօր՝ զդառնացողիս զաղտչանս . մատիւր գլխութեամբ առ պատկառեալս դիմեք . փարատեա՛ն ամենապարզէ , զամօթական տխրութիւնս . բարձ յինէն սղորմած , զանբերելի ծանրութիւնս . անջրպետեա՛ն հնարաւոր , զմահացու կրթութիւնս . աւարեա՛ն միշտ յաղթօղ , զխաբողին հաճութիւնս . բացադրեա՛ն վերնային , զմոլելոյն մառախուղ . կնքեա՛ն կեցուցիչ , զկորուսչին ընթացմունս . ցրուեա՛ն ծածկատես , զբաւնողին չար գտմունս . խորտակեա՛ն անքննին , զմարտողին դիմեցմունս : Տեառնադրեա՛ն քո անուամբդ զլուսանցոյց երգ յարկիս . պարփակեա՛ն քո ձեռամբդ զառաստաղ տաճարիս . գծադրեա՛ն քո արեամբդ զմուտ սեմոց սենեկիս . կերպացո՛ղքո նշանդ ՚ի հետս ելից մաղթողիս . ամրացո՛քո աջովդ զհանգստեանս խշտի . մաքրեսցե՛ս ՚ի հաղբից զծածկարան անկողնոյս : պահեսցե՛ս քո կամօքդ զտառապեալ անձն ոգւոյս . անխար-

դախ արածացես զքո շնորհեալ շունչ մարմնոյս •
կարցուացես շրջափակ զպար զօրուգ երկնայնոյ •
կարգեսցես 'ի գիմի ընդգէմ գիւտցն գասու •
Տճւր հագիստ բերկրութեան մահահանգոյնս
նիրհման 'ի խորութեան գիշերիս , բարեխո-
սութեամբ հայցուածոց սրբոյ Աստուածած-
նիդ՝ և ամենայն ընտրելոց : Ամբոփեալ պա-
րուրեմ զպատուհան տեսութեանց զգայա-
րանացս իմաստից անգարհուրելի զետեղմամբ՝
'ի ծփական խռովութեանց , կենցաղական
զբաղմանց , անբական երազոց , խօլականաց
ցնորից , յիշատակու քո յուսոյդ անվնասելի
պաշտպանեալ :

Եւ սթափեալ վերստին 'ի ննջմանէ ծան-
րութեան , ամենազգաստ արթնութեամբ ,
հոգնորոգ զուարթութեամբ 'ի քեզ արձա-
նացեալ , զայս ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ
հաւատոց քեզ աննօրհնեալ թագաւոր փա-
ռաց անձաւից , փառաբանողաց երկնագու-
մար խմբից երգակցեալ , յերկինս առաքել :
Օ ի դու փառաւորեալ ես յամենայն արա-
րածոց յաւիտեանս յաւիտենից • Ամէն :

ՆԱՐԵԿ • ԴԼ, ԶԳ

Աստուած յաւիտենական՝ բարերար և
ամենակալ • ստեղծիչ լուսոյ՝ և յօրինիչ գի-
շերոյ • կեանք 'ի մահու՝ և լոյս 'ի խաւարի •

յոյս անհունողաց՝ և երկայնմուծիւն տա-
րակուսելոց : Որ ամենարուեստ իմաստու-
թեամբ քո՝ գարձուցանես յոյդ զստուերս
մահու . աննուաղ ծագումն՝ և անմուտ արե-
գակն . քանզի ոչ զօրէ ծածկել զփառս Տե-
րութեան քո խաւար գիշերոյ . որում կրկնի
ծունր երկրպագութեան ամենայն եղելոց՝
երկնաւորաց և երկրաւորաց և սանդարամու-
տականաց : Որ լսես զհեծութիւն կապելոց .
և հայիս յաղօթս խնարհաց . և ընդունիս
զխնդրուածս . նոցա . Աստուած իմ և թա-
գաւոր իմ . կեանք իմ և ապաւէն իմ . յոյս
իմ և վստահութիւն իմ . ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐԻՍՅՈՍ
Աստուածդ ամենայնի . սուրբդ հանգուցեալ
'ի հոգիս սրբոց , մօխթարութիւն վշտաց .
և քաւարան մեղուցելոց . սր գիտես զամենայն
յառաջ քան զլինիլ նոցա . Առաքեալ զպահ-
պանողական զօրութիւն աջոյ քո , և փրկեալ
զիս յերկիւղէ գիշերի և 'ի գիւէ չարէ . որ-
պէս զի՝ զյիշատակ ստեղծի և սուրբ քո ան-
ուանդ միշտ համբուրեալ շրթամբք հոգւոյ
ըզձութեան շնչոյ , կեցից պահպանեալ ընդ
այնոսիկ՝ որք կարգան զքեզ 'ի բոլոր սրտէ :
Իշ և 'ի գորշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ , զոր
Աստուածային արեամբ քո՝ ներկեալ նորոգե-
ցեր , և 'ի նոյն շնորհ որդեգրութեան զմեզ
մկրտեցեր , և 'ի փառս պատկերի քո՝ նկարեալ

յորինեցեր : այսու պարզեօք Մատուածա-
կանօք՝ ամաչեցեցէ սատանայ , քակտեսցին մե-
քենայքն : բարձցին որոգայթքն : պարտեա-
ցին մարտուցեալքն : պակասեցին զէնքն սայ-
րասուրք , մերժեցի մէզն , փարատեցի խա-
ւարն : մեկնեցի մառախուղն , բազուկ քո
հովանացի և աջ քո կնքեցեցէ : վասն զի գը-
թած ես և ողորմած : և անուն քո կոչեցեալ
է՝ ի վերայ ծառայից քոց : Եւ քեզ քնդ Հօր՝
Հոգևորդ սրբով , փառք և իշխանութիւն
յաւիտեանս յաւիտենից : Մէն :

ՆԱՐԵԿ . ԶԼ , ԽԵ

Որդի Մատուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ յա-
մնայնի՝ Հօրդ ահաւորի անքննին ծնունդ ,
որ տկարանայ առ ՚ի քէն և սչ ինչ : Որ ՚ի ծա-
գել անստուեր նշուլից ողորմութեան քոյ
փառաց , հալին մեղք , հալածին դեք : Չնճին
յանցանք , խզին կապանք : խորտակին շղթայք ,
կենդանածնին մահացեալք : բժշկին հար-
ուածք , ողջանան վերք : բառնին ապականու-
թիւնք , տեղի տան տխրութիւնք : նահանգին
հեծութիւնք , փախնու խաւարն , մեկնի մե-
զքն : մերժի մառախուղն , փարատի մաւայլն :
սպառի աղջամուղջն : վերանայ մութն , գը-
նայ գիշերն : տարագրի տողնապն : չքանան
չարիքն : հալածին յուսահատութիւնքն :

և թագաւորէ ձեռն քո ամենակար՝ քաւիչդ
ամենայնի . որ ոչ եկիր կորուսանել զմարդ-
կան հոգիս՝ այլ կեցուցանել, թող ինձ զան-
թիւ չարիսն իմ՝ բազում ողորմութեամբդ .
Օ ի դու միայն ես յերկնի անճառ, և յեր-
կրի անգննին . 'ի տարբ գոյի, և յեզրս ծա-
գաց աշխարհի, սկիզբն ամենայնի, և յամե-
նայնի . ամենայն լրմամբ օրհնեալ 'ի բար-
ձունս . և քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ սրբոյ
փառք՝ յաւիտեանս . Ամէն .

ԸՂԾԹԻՔ

ԻՐԻՓԱՆՁԻՐ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱԻԱՏԱՅԵԼՈՑ

Ի ՔՐԻՍՏՈՍ .

ԱՐԱՐԵԱԼ ՍՐԻՈՅՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀՆՈՐՀԱԼԻՈՆ

❖
Նաւատով խոստովանիմ՝ և երկիրպա-
գանեմ քեզ՝ Հայր և Որդի և սուրբ Հոգի,
անեղ և անմահ բնութիւն, արարիչ հրեշ-
տակաց և մարդկան և ամենայն եղելոց . և ո-
ղորմեա քո արարածոց, և ինձ բազմամեղիս,
Նաւատով խոստովանիմ, և երկիրպագա-
նեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս, միասնական
սուրբ Երրորդութիւն և մի Աստուածու-
թիւն, արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւարի .

հալածեա՛ն 'ի հոգւոյ իմէ՛, զիսաւար մեղաց և անգիտութեան, և լուսաւորեա՛ն զմիտս իմ՝ 'ի ժամուսյայսմիկ աղօթել քեզ 'ի հաճոյս, և ընդունել 'ի քէն զինդ բուսածս իմ. և ողոր՛:

Հայր երկնաւոր Աստուած Ճշմարիտ՝ որ առաքեցեր զՈրդիդ քո սիրելի 'ի խնդիր մալորեալ ոչխարին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընկա՛լ զիս որպէս զանառակ օրդին, և զգեցո՛ ինձ զպատմութեանն զառաջին զոր մերկացայ մեղօք. և ողոր՛:

Որդի Աստուծոյ Աստուած Ճշմարիտ՝ որ խոնարհեցար 'ի Հայրական ծոցոյ՝ և առեր մարմին 'ի սրբոյ կուսէն Մարիամայ վասն մերոյ փրկութեան. խաչեցար՝ թաղեցար՝ և յարեար 'ի մեռելոց և համբարձար փառօք առ Հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո. յիշեա՛ զիս որպէս զաւազակն՝ յորժամ գաս արքայութեամբ քով. և ողոր՛:

Հօգի Աստուծոյ Աստուած Ճշմարիտ՝ որ իջեր 'ի ճորդանան և 'ի վերնաստունն, և լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ աւազանին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. մաքրեա՛ զիս վերստին Աստուծային հրով քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք սուրբ զառաքեալուն. և ողոր՛:

Անհղ բնութիւն՝ մեղայ քեզ մաօք իմովք, հոգւով և մարմնով իմով. մի՛ յիշեր զմեզ

- իմ զառաջինս զանն անուանդ քում սրբոյ .
և ողոր” :

Տեսօղ ամենայնի՝ մեղայ քեզ խորհրդով
բանիւ և դործով . ջնջեան զձեռագիր յանցա-
նաց իմոց , և քրեան զանուն իմ՝ ի դպրու-
թեան կենաց . և ողոր” :

Վննօղ գաղտնեաց՝ մեղայ քեզ կամայ և
ակամայ , գիտութեամբ և անգիտութեամբ .
թողութիւն շնորհեա մեղաւորիս , զի՝ ի ծնն-
դենէ սսւրբ աւագանին մինչև ցայսօր մեղու-
ցեալ եմ առաջի Աստուածութեանդ քո ըզ-
գայարանօք իմովք , և ամենայն անգամօք
մարմնոյս . և ողոր” :

Ամենախնամ Տէր՝ դիր պահապան աչաց
իմոց զերկիւղ քո աուրբ՝ ոչ և սհայիլ յարատ ,
և ականջաց իմոց՝ ոչ ակորժել լսել զբանս
չարութեան , և բերանոյ իմոց՝ ոչ խօսիլ զսը-
տութիւն , և սրտի իմոց՝ ոչ խորհիլ զչարու-
թիւն , և ձեռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւ-
ութիւն , և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ ի ճանա-
պարհս անօրէնութեան . այլ ուղղեա՛ զչար-
ժութիւնս սոցա լինել միշտ ըստ պատուիրանաց
քոց յամենայնի . և ողոր” :

Հօւր կենդանի ՎԼԻՍՏՅՈՍ՝ զհուր սիրոյ քո
զոր արկեր յերկիր , բորբոքեա յանձն իմ . զի
այրեսցէ զաղտ հոգւոյ իմոյ , և սրբեսցէ ըզ-
խիղձ մտաց իմոց , և մաքրեսցէ զմեղս մարմնոյ

իմոյ, և վառեսցէ զլոյս գիտութեան քո 'ի սրտի իմում. և ողոր",

Իմաստութիւն Հօր ՅԻՍՈՒՄ՝ տօւր ինձ իմաստութիւն, զբարիս խորհիլ և խօսիլ և գործել առաջի քո յամենայն ժամ. 'ի չար խորհրդոց' 'ի բանից և 'ի գործոց փրկեա՛ զիս. և ողոր":

Կամեցօ՛ղ բարեաց Տէր կամարար՝ մի թողուր զիս 'ի կամանձին իմոյ գնալ. այլ առաջնորդեա՛ ինձ լինիլ միշտ ըստ կամաց քոց բարեսիրաց. և ողոր":

Արքայ երկնաւոր՝ տօւր ինձ զարքայութիւն քո, զոր խոստացար սիրելեաց քոց. և զօրացօ՛ զսիրտ իմ՝ ատել զմեղս, և սիրել ըզքեզ միայն, և առնել զկամս քո. և ողոր":

Իննամօղ արարածոց՝ պահեա՛ նշանաւ խաչի քո զՀոգի և զմարմին իմ՝ 'ի պատրանաց մեղաց՝ 'ի փորձութեանց դիւաց, և 'ի մարդոց անիրաւաց, և յամենայն վտանգէց հոգւոյ և մարմնոյ. և սղոր":

Պահապան ամենայնի ՎԵՐԻՍՏՈՍ՝ աջ քո հովանի լիցի 'ի վերայ իմ՝ 'ի տուէ և 'ի գիշերի. 'ի նստիլ 'ի տան, 'ի գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել և 'ի յառնել՝ զի մի երբէք սասանեցայց. և ողոր":

Աստուած իմ՝ որ բանաս զձեռն քո, և ընուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ

քով, քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ. դու
հոգան և պատրաստեան զպէտս հոգւոյ և մարմ-
նոյ իմոյ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան . և
ողոր” :

Վարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձն զիս ’ի չար
սովորութեանց իմոց ’ի բարի սովորութիւն ,
և բեռեան ’ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն ,
և զերկիւղ գեհնոյն , և զսէր արքայու-
թեանն , զի զզջացայց ’ի մեղաց , և գործեցից
զարգարութիւն . և ողոր” :

Աղբէր անմահութեան՝ աղբերացո՛ր ’ի սրբ-
տէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութեան որ-
պէս պոռնկին . զի լուացից զմեղս անձին իմոյ
յառաջ քան զելանելն իմ յաշխարհէս . և
ողոր” :

Պարգեւիչ օղորմութեան՝ պարգեւեա՛ն ինձ
ուղղափառ հաւատով , և բարի գործով , և
սուրբ մարմնոյ և արեան քահպորդութեամբ
գալ առ քեզ . և ողոր” :

Բարերար Տէր՝ հրեշտակի բարւոյ յանձն
արասցես զիս քաղցրութեամբ աւանգել ըզ-
հոգի իմ , և անխռով անցուցանել բնդ չա-
րութիւն սյոռցն որք են ’ի ներքոյ երկնից . և
ողոր” :

Այս ճշմարիտ ՎԵՐՍՏԱՍ՝ արժանաւորեա՛ն
զհոգի իմ ուրախութեամբ աեռանել զլոյս
փառաց քոց ’ի կոչման աւուրն , և հանգչել

յուսով բարեաց յօթեանս արդարոց մինչև
յօր մեծի գալստեան քո . և ողոր” :

Պատաւճճ արդար՝ յորժամ գաս փառօք
Հօր դատել զկենդանիս և զմեռեալս , մի ժը-
տաներ ’ի դատաստան ընդ ծառայի քում .
այլ փրկեա՛ զիս ’ի յաւիտենական Հրոյն , և
լսելի արա ինձ զերանաւէտ կոչումն արդա-
րոց յերկնից արքայութիւնդ . և ողոր” :

Լճնողորմ Տէր՝ ողորմեա՛ ամենայն հաւա-
տացելոց ’ի քեզ , իմոց և օտարաց , ծանօթից
և անծանօթից , կենդանեաց և մեռելոց . շնոր-
հեա՛ և թշնամեաց իմոց և ատելեաց զթողու-
թիւն որ առիս յանցանաց , և դարձօ զնոստ
’ի չարեացն զոր ունին վասն իմ , զի ողորմու-
թեան քում արժանի եղիցին . և ողոր” :

Փառաւորեալ Տէր՝ ընկալ զաղաչանս ծա-
ռայիս քո , և կատարեա՛ ’ի բարի զխնդրուա-
ծըս իմ՝ բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Լստ-
ուածածնին , և սրբոյն Յովհաննու մկրտչին ,
և սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային , և սրբ-
ոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին , և սրբոց
Լճաքելոց՝ Սարգարէից՝ Արդապետաց՝
Սարտիրոսաց՝ Հայրապետաց՝ Ճգնաւորաց՝
Կոստանաց , և ամենայն սրբոց քոց Երկնաւո-
րաց և Երկրաւորաց : Եւ քեզ փառք և երկր-
պագութիւն անբաժանելի սուրբ Երբորդու-
թեանդ յաւիտեանս յաւիտենից , Լճն .

ՄԵԳԹԱՆՔ

Ասան սրբուհւոյ Աստուածածինն բարեխօսութեանն՝ Տէր՝ ընկալ զաղաչանս մեր, և կեցո՛ղմեղ :

ՔԱՐԱՕ

Սուրբ զԱստուածածինն և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի յերկինս . զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և գթացեալ կեցուցէ զարարածս իւր : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուցէ և ողորմեսցի :

ԵՂՕԹՔ

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածինն անարածնողի միածնի Որդւոյ քոյ . և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց . և որոց այսօր է յիշատակ : **Լ**ո՛ւր մեզ Տէր, և ողորմեա՛ . ներեա՛ քաւեա՛ և թող զմեզս մեր : Արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ՝ և միշտ և" :

Օրհնեալ Տէր մեր ՅԻՍՈՒՍ ՎԵՐԻՍՏՈՍ . Ամէն .

Հայր մեր որ յերկինս ես . սո՛ւրբ եղիցի անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո . եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի :

Օ հաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր : Եւ թող մեզ զսլարտիս մեր, որպէս և մեք թո-

ղումք մերոց պարտապանաց : Եւ մի տանիւր
զմեզ 'ի փորձութիւն , այլ փրկեա՛ն զմեզ 'ի
չարէ : Օ՛ի քո է արքայութիւն և զօրու-
թիւն և փառք յաւիտեանս , Լ՛աճն :

ՄԵՂԹԵՆԻՔ

Օհանգոտեան զաղօթս և զաղաչանս ըն-
կալ մարդասէր Լ՛ստուած՝ 'ի հաճոյս բարե-
րար կամաց քոց , և մեր մեղաց և բազում
յանցանացն թողութիւն շնորհեա՛ն , և քեզ
փառք յաւիտեանս , Լ՛աճն :

Փառք քեզ Տէր Լ՛ստուած մեր , որ պար-
գեցեցեր զօրս զայս բարեաւ և խաղաղու-
թեամբ անցուցանել :

Մարդասէր Լ՛ստուած՝ զառաջիկայ գի-
շերս որ 'ի վերայ մեր գալոց է , 'ի մեղաց փրկե-
ա՛ն , 'ի չարեաց ազատեա՛ն , և 'ի գործս բա-
րիս առաջնորդեա՛ն :

Լ՛ուստու ուրհնութեանցն և փառաբա-
նութեանցն արժանի արա՛ զամենայն հաւա-
տացեալս անուանդ քում սրբոյ , և պահեա՛ն
'ի խաղաղութեան :

Տէր Լ՛ստուած մեր՝ տո՛ւր զքո խաղաղու-
թիւնդ ամենայն աշխարհի , բո՛րձ զցասումն
և զպատուհասն 'ի յաբարածոցս :

Ողորմեա՛ հարց և եղբարց մերոց՝ կենդանե-
աց և հանգուցելոց :

Ողորմեան Եկեղեցի և Պարատուն շինողաց, երախտաւորաց, պողատուից, սպասաւորաց, և այնոցիկ որք ընդ հովանեաւ սրբոյ տաճարիս են հանգուցեալ :

Տէր Աստուած՝ օգնեա՛ թագաւորացն Քրիստոնէից, և իշխանացն բարեպաշտից, զօրաց և զաւակաց նոցին՝ պահելով 'ի խաղաղութեան :

Տէր Աստուած մեր՝ պահեա՛ զառաջնորդս և զեղբայրութիւնս մեր ամբողջ և անխռով 'ի կամս ողորմութեան քոյ :

Նշանաւ սուրբ և պատուական խաչիւ քոյ՝ հալածեա՛ զերեւելի և զաներեւոյթ թշնամին 'ի սահմանաց մերոց և 'ի բնակութենէս մերմէ . փրկեա՛ զմեզ 'ի հրոյն յաւիտեանից, և քեզ փառք յաւիտեանս . Ամէն :

(Օ)րհնեալք եղերուք 'ի շնորհաց սուրբ Հոգւոյն . հանգերո՛ւք խաղաղութեամբ . և Տէր եղիցի ընդ ամենեանեանգ . Ամէն :

ԽՐԱՆՏՎ

ՍԱՐԿԱՒԱԳՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԴԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԳԱՏԱՐԱԳԻ

Աստուծոյ Քահանայն շնորհաւորեալ Սարկաւորացիս , եւ Դգրուորացիս ,
որքապանն եւ ասէն ՍԱՂՄՈՍ :

ԿՑ . Քահանայք քո զգեցցին զարդարու-
թիւն . եւ սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն ,

ԷԲ . Յեշեմ Տէր զՍաւաթ , եւ զամենայն
հեղութիւն նորա : ՍԱՂ . ԳԼ , ՃԼԱ :

Խնդրեցանք հաւատով միաբանութեամբ
'ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհսն իւր
արասցէ 'ի վերայ մեր . Տէրն ամենակալ կե-
ցուսցէ եւ ողորմեսցի :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ՝ :

Եւ ասէ Քահանայն Երնոբանան Տէր ողորմեա . եւ ապա զԱ-
ղճիս : Եւ Սարկաւորացի ասէն զՍաղաւորացի եւ ասէ :

Եւ եւ իրազողութեան զՏէր աղաչեա-
ցուք . ընկալ կեցոյ եւ ողորմեա :

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն սրբոյ . այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

Սոյնդէս եւ Հաղիկն ասէ եւ Ուրաբի եւ Գօփոյն եւ Բաղա-
նի եւ Հոսրեալի :

ԱՐԱՐՈՂԱԿԹԻԻՆ

ՄԲՈՑ

ՊԸՏԱՐԸԳԻ

ՀԱՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՐՁԻ

ՅՈՐՁԱՄ

ԶԳԵՆՈՒ ՊԱՏԱՐԱԳԻԶՆ

Դ . * **Ս**ՈՐՀՈՒՐԻ խորին անհատ անընկեր զքան . ո՛ր զարդարեցե՛ր զվե՛րի՛ն պե՛տու թի՛ծւնդ . 'ի յառա՛գատ անմա՛տոյց լուսո՛րի՛յն . գե՛րապա՛նծ փա՛ռօք զդասը՛ս հրե՛ղինաց : Ա՛նճա՛ռաւրա՛շ զօ՛րութեա՛մբ . ստե՛ղծ եր զԱ՛գա՛մ պա՛տկե՛ր տիրա՛կա՛ծն . ե՛նազե՛լի՛ փառօք զգե՛ստաւո՛րե՛ցե՛լի՛ր 'ի գրա՛խան ա՛ղե՛նի՛ տեղե՛րե՛րկրա՛նաց : Զա՛րչարանօք քո՛ սուրբ մի՛ածնի՛ն . նմրո

---

* Դպիւն առէ :

գե'ցա՛ն արա՛րա՛ծ քա՛մնա՛ծ յն . և՛ վերը՛ս
 Թի՛ն մարդն անմահացա՛ն . զա՛րդա
 րեա՛լ ի՛ զգե՛ստ անկո՛ղո՛ պտե՛լի : Ա՛նձրե
 ւ՛ածի՛ն բա՛ժա՛կ հրա՛հոսա՛ն . ո՛ր հեղե՛ր
 յառաքեա՛լսն ՚ի սուրբ վե՛րնատա՛ծնն . Հեղ
 և ՚ի մե՛զ Հոգի՛դ սո՛ւրբ Աստու՛ա . Թ
 ը՛նդ պա՛տմուճանի՛ զքո՛ զիմա՛ստու՛թիւն :
 Տա՛ն քո՛ւմ վա՛յել է սը՛րբութիւն . ո՛ր ըզ
 գեցա՛ր ըզվայե՛լ լսութի՛ ծնն . սը՛րբութիւն
 փառա՛ց ընդ մե՛ջ քո՛ ածեա՛ն . Եւ պա՛
 տեա՛ ըզմէ՛ս մեր ճը՛շմա՛րտութեա՛մբ :
 Ո՛ր զարա՛րչա՛գործ բազո՛ւկըս քո՛ . տա՛
 րածեցե՛ր ընդդէմ ա՛ստեղա՛ծց . հաստա՛
 տեա՛ զբազո՛ւկս մեր կարո՛ղո՛ւթեա՛ն . Եւ
 հա՛մբարձմա՛մբ ձե՛ռաց առ քեզ մի՛ջնոր
 դի՛լ : Ի՛նչսմամբ թա՛գ ՚ի՛ գլո՛ւխ . պա՛
 տեսցես ըզմի՛տս և ըզգա՛յարա՛ծնս . խա՛
 չանի՛շ ուրա՛րա՛մբ ը՛ստ Ա՛հարո՛յնի՛ .
 ծաղկեա՛լ յոսկե՛թե՛լ ՚ի զա՛րդ խո՛րանի՛ :
 Բա՛մից բո՛լորից . տիբապէ՛ս Ա՛ստուածապե՛
 տակա՛ծն . նափորտապա՛տ սիրո՛վ զմե՛զ
 զգեոտա՛ւորեցե՛ն . քո՛ւմ սո՛ւրբ խո՛ր
 հը՛րդո՛յդ լինել օպա՛սաւոր : Խա՛ղաւոր
 ե՛րկնաւոր . զի՛նչեղեցի՛ քո՛ անշա՛րժ պա՛

- Հեա՝ և՛ զերկրապագո՛ւս ա՛նուանըդ քո՛ւմ պա՛հեա՛նք՝ ՚ի խա՛ղաղութեա՛ն ։

Քահանայն լռեալ զիստէն՝ առէ ։

* . * | Եւացից սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր ։

† | Կատարա ինձ Տէր՝ զի ես յանբժու-
թեան իմում գնացի, ՚ի Տէր յուսացայ՝ զի
մի եղէց հիւանդ ։

Փորձեա՛ն զիս Տէր և քննեա՛ն զիս, փորձեա՛ն
զերկեամունս իմ և զսիրտ իմ ։

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոց,
և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում ։

Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և ընդ
անօրէնս ես ո՛չ մտից ։

Լսեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամբա-
րիշտս ես ո՛չ նստայց ։

| Եւացից սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ
եղէց զսեղանով քով Տէր ։

| Եւ ինձ զձայն օրհնութեան քո, և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո ։

Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո, և
զոնղի յարկի փառաց քոց ։

Ս՛ի կորուսանեի ընդ ամբարիշտս զանձն
իմ, և մի ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ ։

* Քահանայն առէ ։

† Սուրբառքն առէ ։

• Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան նն ։
և աջ նոցա լի է կաշառօք ։

Ես յանբժուութեան խմում գնացի , փրկեան
զիս Տէր և ողորմեան ինձ ։

Ոտն իմ կացցէ յուզողութեան ,

Յէկեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ ։

Լէյժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից” ։

* . Եւ վասն սրբուհւոյ Լստուածածնին” ։

• Սուրբ զԼստուածածինն և զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր ’ի յեր-
կինս , զի կամեցեալ ողորմեսցի և զթացեալ
կեցուցէ զարարածս իւր ։ Լսմնակալ Տէր
Լստուած մեր • կեցո՛ւ և ողորմեա՛ւ ։

* . Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօ” ։

Եւ ապա առէ , Խոստովանիմ առաջի Լստու” ։

Եւ Քրիստոսայ Կահնայն առէ ։ Ողորմեսցի” ։

Եւ Ինչն առէ ։ Լսգատեսցէ և զձեզ” ։

• Յիշեսցիւր և զմեզ առաջի անմահ Գառին
Լստուծոյ ։

* . Յիշեալ լիջէք առաջի անմահ Գառին
Լստուծոյ ։

• Լսղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր •
ծառայցէք” ։ Գի’ • ԵԷԷ , 314 ։

• Սուրբ Եկեղեցեալս աղաչեսցուք զՏէր •
զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ’ի մեղաց • և կեցու-
ցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ ։ Լսմնակալ

Տէր Աստուած մեր . կեցն և ողորման :
 + . 'Ի մէջ տաճարիս և առաջի Աստուած-
 ընկալ : Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ
 առ Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկու-
 թիւն իմ :

Ս . 'Գնատ արա ինձ Աստուած , և իրաւ արա
 ինձ 'ի դատաստանի իմում :

Յազգէ որ ճչ է սուրբ , 'ի մարդոյ մեղա-
 ւորէ նենգաւորէ փրկեալ զիս :

'Գուր Աստուած հզօրիչ իմ ես՝ ընդէր մո-
 աացար զիս , ընդէր տրտում գնամ ես 'ի
 նեղել թշնամոյ իմոյ :

Առաքեալ Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն
 քո , զի առաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն զիս
 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստու-
 ած , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստու-
 ած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ , կամ
 ընդէր խռովես զիս . յուսան առ Աստուած ,
 խոստովանեալ նմա . փրկիչ երեսաց իմոյ Աստու-
 ած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :

Ս . Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
 նից . Ամէն : Օրհնեսց՛ուք զամենակալն Աստու-
 ած զՀայր Տեառն մերոյ ՀԻՍՏՈՒՄԻ ՎԵՐԻՍ-

ՏՈՍԻ • որ արժանի արար զմեզ կալ 'ի տեղւոջ
փառաբանութեան և երգել զերգս հոգեւորս :
Լ՛մենակալ Տէր Լ՛ստուած մեր • կեցո՛ւ և ողոր-
մեա՛ :

• • 'Ի յարկի սրբութեան՝ և 'ի տեղւոջ փա՛ :

Իսկապէս զմեզ գոյն, և Դպիրսն էղանալէն Մեղե-
րի՛ ըստ պատշաճի առաւել, իմ ՏԱՂ Խորհրդաւոր • և իմ
Ընտրեալ, Բայց Ընտրեալն որ առն' Մեղեմի իմ ՏԱՂ Գլխեւոր :

Մեղեմի Գլ ԵՒ ՏԱՂ

ԸՆՏՐԵԱԼ

ԸՍՑ ԳԱՏԸԱՃԻ ԱՌՈՐ

ԱՌԵՏԵԱՑ

Իսկապէս աւետեաց ձայնիւ • ինչեւ •
Գլխորդէ՛ր Գոյն Եւ Սրբութեան • Լ՛մ
քեզ առաքիմ մա՛քուր • ինչեւ • պատրաս-
տեա՛ր և տեղի Տէ՛րութեան :

ԾՆՆԴԵԱՆ

Եւր ծաղիկ և ախո՛ր բլղիւն՝ Բ՛հ •
յարմա՛տոյն Յե՛սսեայ • Եւ ողորդ Գլխեւ
թի՛ ծնա՛նի զՈրդի՛ն Լ՛ստուածոյ :

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴԱՌԱՋԻ

Բարձրագոյն փառաց թագաւորն . այս
սօր եկեալ յընծայո՜ւն : Կատարելով
նա զօրէ՜րսն . քառանկորեայ գալձս
տեալն :

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ

Լա՛ստ Երբայեցւո՜ց մանկո՜ւնքն .
զերգ ըզբրո՜վէիցն ա՛ւետ . հե՛
թա՛նսակա՛ն գա՛սուց . սո՛նակից
վե՛հիցն ե՛ղեա՛լ :

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ես ձայն զա՛սկիւ՜ծո՛յնս ան-
սե՛մ . ո՞ր գո՛չի՛ս : Եւ ի՛նչ
ա՛մբձմէ՛ր ի՛ք քա՛ռա՛ թեկա՛մս .
ի՛ք քա՛ռա՛ թեկն գոչէ՛ր . Ինչե՛ս : ձայն
առե՛ր ի՛ սա՛նդարամե՛տսն . Ինչե՛ս :

ՆՈՐ ԿԻՒՐԱԿԷԻ

Ես սօր նո՛ր ա՛րե՛ր հարեա՛լս ի՛նչ
րա՛հրա՛լ ա՛րե՛ր գա՛հե՛ս շարձո՛ւնս .

Ինչեւ : Այսօր նոր շնչան ծաղկեալ .
 'ի' նորատունկ բոլորստանէ մ'ըն :
 —

ՀԱՐԱՐԱՐՁԵԱՆ

Այսօր անդրանիկ շօր միաժեռ
 Որդի'ն . յե'րկի'նս սըլա'նայ Ա'դամա'
 յի'ն կե'րպի'լ : Նը'ւադ ներբողից եղա'
 նակեն ա'յսօր . հո'յլք հոգեղինա'ց ե'րկ
 նաւորացն խմբի'ց :
 —

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Նը'ւադ ե'մք շո'գւոյն նը'ւադս զա'
 ե'լո'ւչս : Այն լո'ւչս բա'նի'լ : զա'րա'ր
 չո'ւթի'ւնն նախ ա'սե'մք :
 —

ԳԱՅԻՆԱԲԱԿԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Գոհա'ր վարդըն վառա'ւեալ . Ինչեւ :
 'ի' վե'հի'մ'ց վա'րսիցն ա'րփենի'ց . Ինչեւ :
 'ի' վե'ր 'ի' վերայ վարսիցն : պղպղ'ի'լ
 ծաղիկ ծոգայի'ն . Ինչեւ :
 —

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

Այսօր Գա'բրիէ'լ հրե'շտա'կապե'տն
 ե'կեալ . բե'րեա'լ զգրա'րի'նս պը'տի'կ

յաղթօղ կուսի՛ն . Ա՛յժօր կոչեւո՛ղ
աճ բո՛լորիցըն Տէ՛րն . զտա՛ճա՛ր բա՛րճ
բե՛լոյն և՛ զքնակարա՛ն շո՛գւոյն :

ԽԱՉԻ

Խա՛նչն ՚ի նա՛խնո՛ր Վճա՛ն . Ե՛րե՛նցա՛մ
Վո՛րՎ՛ ծա՛ղկեա՛լ ՚ի՛ գրախոն Ա՛ստուածա-
տո՛ւնկ . մըխիթա՛րիչ ե՛ղեա՛լ Սե՛թա՛ր
նախա՛գո՛ւշա՛կ շո՛րն Ա՛յգա՛մա՛յ . մե՛ք
՚ի՛ յա՛յն փա՛րՎ՛ստն ե՛մք յո՛ւստ՛ցեա
՚ի՛ Վ . զո՛ր Տէ՛ր ՅԻՍՈՒՍ բե՛նճա՛մա՛ւ . Ե՛ր
խո՛նա՛րհեա՛լ ե՛րկը՛րպա՛գե՛մք Ա՛ստուած-
ը՛նկա՛լ սո՛ւրբ նը՛շտե՛նի՛ս :

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ

Գո՛ր, Վճա՛ն սոբերկրա՛նաց . քա՛ղ
ցրա՛ճալնեա՛լ ե՛րգե՛ն Վճա՛ն Վճա՛ն
ձե՛ն Վ Հրե՛շտա՛կա՛պե՛տք . և Հրե՛շտա՛մ
կա՛ց գո՛ւմա՛մ Վճա՛ն :

ԱՌԱՊԱԵԼՈՅ

Ա՛յբեգակն աբգա՛ն ո՛ր Վճա՛ն ծա
գեա՛լ . զա՛ռա՛քեալըն քո՛ անձառ շնոր
հօ՛ք լըցեա՛լ : Ո՛րա՛ն լուսոյ ցուցեա՛լ Վճա՛ն
աստա՛նեալց ազա՛նց . մե՛ծը՛ն Թա՛րհոն
Թա՛րգուղիմա՛ւ փալեա՛լ :

ԾԱՐԳԱՐԷԻՑ

Աստուածային խորոցն անձա՛ռ . խոր
հըրդածո՛ւք սուրբ մարգարէ՛րէ՞ք . բանիւ
պատմո՛ղք զապագայիցն . յառաջա՛դոյն
զեղելու թի՛ւն :

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ

Ի՛նչ հանդէ՛ն ասոնի՛ն . քո՛ր բա՛խա՞
ցեալ՝ ցը՛նծա՛մք . հայր եւ վա՛րդա՛պետ
սուրբ հայրապետ Պետրո՛սի՛ն :

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ե՛կեղեցե՛ր կաթողիկէ՛ր ի՛նչ հայա՛ն
տա՛ն . այսօր զմանկո՛ւնըս ժո՛ղովեալ
իւր համաձայն :

ԸՆՏՐԵԱԼ

Րեւոյեալ ըզ՝ յԱստու՛ծոյ . ո՛վ ե՛րջա
նի՛կ սուրբ քա՛նչահայն : Ելմանեալ Ա՛հա՛
րո՛վնի՛ն . եւ Մովսիսի մարգարէի՛ն : Այնտ
որ զգեստո՛ւցն էր յօրի՛նօղ . զոր Ա՛հա՛
րո՛վն միշտ ըզգենոյր : Յօրինէ՛ր ըզպա՛տ
մո՛ւճա՛նն . զոր ի՛նչ չորից կազմեալ նիւ
թոց : Ի՛նչ կարմըրոյ ի՛նչ կա՛պո՛ւտոյ ի՛նչ բե՛

- Հեղոյ 'ի ծի՛ բանւոյ՝ թեւ զթեքլն յօրի նէ՛ր . կարգն աւազի՛ն էր կա՛րկեհա՛ն : Եւ օժո՛ւմըն գրա՛պա՛նի՛ն . շուրջանակի՛ բոլո՛րաշէ՛ն : Եւ յընթա՛ցս գարշա՛պա՛րի՛ն . հընչէր երկի՛ր ցընծա՛յր խորա՛նն : Արդ՝ի նոյն նմա՛նութեա՛ն . ՎԲԻՍՅՈՍ ԲՂ մե՛ր Տէրս յօ՛րինէ՛ :

Յորժամ մըտցե՛ս 'ի սո՛ւրբ խո՛րա՛նն . անդ յի՛շեոցե՛ս զմե՛ր նը՛նջեցեա՛լն : Յոր ժամ առնե՛ս ըզպա՛տա՛րա՛զս . յի՛շեա՛ և զի՛ս ըզբա՛զմա՛մի՛դս : Օ ի և մե՛զ ո՛գո՛ր մե՛սցի՛ . 'ի՛ մի՛ւսանդա՛մ իւր գա՛լը՛սա ե՛անն : Հօրըն փա՛ռք Որդւոյն պատի՛ւ . և սո՛ւրբ Հո՛գւոյն այժմ յա՛լի՛տեա՛ն : Յաւիտեա՛նս յաւի՛տե՛նի՛ց . ՎԲԻՍՅՈՍ օրհնեա՛լ 'ի՛ հա՛մայնի՛ց :

ՀԱՐԱԿԱՆ

ԽՆԿԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

Դ. Յայս յարկնութեանց ո՛ւխտի՛ Տեառը՛ն տաճարիս . ժողովեա՛լք անսանձօր 'ի խո՛րհուրդ պաշտմա՛ն պաղա՛տանաց առաջիկայ՝ սո՛ւրբ պա՛տարագի՛ս . խը՛նկօք անուշիւք խո՛ւմբ առեա՛լ պարեմք 'ի վե՛րնա՛

յա՛րկ սրա՛նք՛ս խորանի՛ս . ուղղութեամբ
լինկա՛լ զա՛ղճութս մե՛ր ո՛րպէ՛ս բո՛ւրով մե
ա՛նո՛ւշահոտ խընկո՛ց տա՛լիս և՛ կի՛նա
մենա՛ց . և՛ ըզմատուցո՛ղը՛ս պահեա սը՛րբու
թեամբ մի՛շտ և հա՛նապա՛շ քե՛զ սպա՛սա
ւորե՛լ . բա՛րեխօ՛սութեա՛մբ մօ՛ր քո՛ և կու
սի՛ . ընկալ զաղաչա՛նս քո՛ց պա՛շտօնէի՛ցս :

Ա՛ր գերահո՛յն քա՛ն զե՛րկինքս պայժա
ռացո՛ւցեր սո՛ւրբ զԵկե՛ղե՛ցի՛ ա՛րեամբ
քո ՎԻՍՏՈ՛Ս . և՛ ըստ երկնայնոցը՛ն կա՛րգե
ցեր ՚ի սմա՛ զդա՛սս առաքելո՛ց և մարդա՛
բէ՛ից սո՛ւրբ վա՛րդապետաց . ա՛յսօր ժո
ղովեա՛լ դա՛սք քահանայից սա՛րկա՛ւադա՛ց
դը՛պրաց և՛ գղե՛րիկոսաց . խո՛ւնկ մատու
ցանե՛մք առա՛ջի՛ քո Տէր յօ՛րինակ ըստ
հը՛նո՛ւմըն Օ՛ ա՛քարիայ . ընկալ առ ՚ի
մէ՛նջ ը՛զխընկանուէր մաղթա՛նս . որպէ՛ս
զպատա՛րագն Աբելի՛ գո՛յի՛ և՛ զԱ՛բրա
համո՛ւ բա՛րեխօ՛սութեա՛մբ վե՛րի՛ն քո
զօրացդ . մի՛շտ ա՛նշա՛րժ պահեա՛ զա՛թո՛ւ
հայկազնեայ :

Խը՛նդա՛ յո՛յժ գուստըր լո՛ւսո՛յ մայր
սո՛ւրբ կա՛թո՛ւղի՛կէ՛ մա՛նկա՛մբք քո Ա
ն՛իւն . զարդարեա՛լ սը՛ճնեա՛ հա՛րսըն պանծա

- լի երկնանք՝ ման լուսա՛ծեմ խորան • զի՛
օծեալն Ա՛ստուած Իշնն 'ի յԻշնն ա՛նծա՛
խապէ՛ս 'ի՛ քեզ միշտ պատարագի • Հօ՛ր
'ի հաշուութիւն մե՛զ 'ի քաւութիւն բաշխէ՛
զմա՛րմի՛ն և զա՛րիւն իւր սո՛ւրբ • զա՛սն
իւր կատարման սո՛ւրբ տեօ՛րէնութեան •
Հնո՛րհէ զթո՛ղութիւն կանգնողի՛ տաճարիս :

Օ ա՛նապա՛կա՛ն կոյսըն Սարխա՛մ Աստ-
ուածածին խոստովա՛նի՛ սո՛ւրբ Եկեղեցի •
սւստի տրւաւ հա՛ցն անմահութեան և՛ բա՛
ժա՛կ մե՛զ ո՛ւրախարա՛ք • տո՛ւք օ՛րհնու
թիւնդ նրմա՛ չօ՛գե՛ր երգո՛վ :

• ()՝ րհնեա՛ Տէ՛ր :

• ()՝ րհնեալ Թագաւորութիւնն Հօր և՛ :

• Եւ առի Թաճաճո-ր՝ ըսք պարշաճի առ-դն : Գի՛ր
յէլ, 365—383 :

• Եւ ևս խաղաղութեան՝ ()՝ րհնեա՛
Տէ՛ր :

• ()՝ րհնութիւն և փառք՝ : Խաղաղու՛ :

• Ե՛ւ ընդ հո՛գւո՞յդ քո՛ւմ :

• Ա՛ստուծո՞յ երկը՛րպագեսցո՛ւք :

• Ա՛ստուծո՞յ քո՛ Տէ՛ր :

• Տէր Աստուած մեր • որոյ կարողու-
թիւնդ անքննին :

Եւ ասի քօրն եւ Շաքալանն ըստ պատշաճի առաւր : ըստ
ցոյցալի Տօնացոյցին : Գի'դ յէջ. 384—403:

Ս . Օ՛րհնեա՛մ Տէ՛ր :

Դ . Օ ի քո է կարողութիւն եւ զօրութիւն' :

Ս . Պա՛օսխո՛ր՛ւմէ՛ :

Հոյն գէօ եւ վիւրբ Աստուածն՝ ըստ պատշաճի առաւր : Գի'դ
յէջ. 363—365 : Բայց չփոտաւորեալն զի՛ առէր :

Ս . Եւ ե՛րս խաղաղութեան ըզՏէ՛ր աղա
չե՛սցուք :

Դ . Տէ՛ր ողո՛րմեա՛ :

Ս . Ս՛ան խա՛ղաղութե՛ան ամենայն աշ
խարհի . եւ հաստատութեան սրբոյ Եկեղեց՛յ
ւոյ . զՏէ՛ր աղաչե՛սցուք :

Դ . Տէ՛ր ողո՛րմեա՛ :

Ս . Ս՛ան ամենայն սո՛ւրբ եւ ուղղափա
եպիսկոպոսաց . զՏէ՛ր աղաչե՛սցուք :

Դ . Տէ՛ր ողո՛րմեա՛ :

Ս . Ս՛ան Հա՛յրապետի՛ն մերոյ Տեառն
(այս առան) կենաց , եւ փրկութեան հոգւոյ
նորին . զՏէ՛ր աղաչե՛սցուք :

Դ . Տէ՛ր ողո՛րմեա՛ :

Ս . Ս՛ան վարդապետաց քահանայից սար
կաւազաց դպրաց , եւ ամենայն ուխտի ման
կանց Եկեղեցւոյ . զՏէ՛ր աղաչե՛սցուք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ս. Սանբարեպա՛շտ թագաւորա՛յք և Աստ-
ուածասէր իշխանա՛յք . զօրավարա՛յք , և զօ-
րա՛յք նոցին . զՏէ՛ր աղաչե՛սցուք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ս. Սանհոգւո՛ցն հանգուցելոց . ո՛րք ճըշ-
մարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի ՎԲԻՍՅՈՍ նըն-
ջեցին . զՏէ՛ր աղաչե՛սցուք :

Դ. Շե՛շեա՛ր Տէր և ողո՛րմեա՛ :

Ս. Եւ ե՛ս միաբա՛ն վասն ճշմարիտ և
սուրբ հաւատոյս մերոյ . զՏէ՛ր աղաչե՛սցուք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ս. Օնձինքս մե՛ր և ը՛զմիմա՛նքս՝ Տեա-
ւըն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արաս-
ցուք :

Դ. Վե՛ղ Տեա՛ռնդ յանձն եղեցո՛ւք :

Ս. Ողորմեա՛յ միշտ Տէր Աստուա՛ծ մեր բառ-
մեծի ողորմութեան քում . ասացուք ամենե-
քեան միաբանութեամբ :

Դ. Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէ՛ր
Ի՛նչ ողո՛րմեա՛ :

Ս. Օրհնեա՛մ Տէ՛ր :

Դ. Օ՛ր ողորմած և մարդասէր ես Աստ-
ուած գալով . և քեզ՛ :

Ըստ պատշաճի Ստեփանն՝ Մեռեղին՝ Ստեփաննի՝ Գի՛ր Եւ. 405—419: Գի՛րն՝ Գործոյն՝ Կաթողիկէայն՝ ըստ ցոյցայի՛ Տօնացոյնն, Կէս ՚ի Ճաշունն: Աւելուն Գի՛ր Եւ. 420—438: Ըստ պատշաճի Աւետարանն՝ ըստ ցոյցայի՛ Տօնացոյնն:

Դ. Փա՛ռք քե՛զ Տէ՛ր Ա՛ստու՛ած մե՛ր:

Ե. Հաւատամք՝ ՚ի մի Ա՛ստուած Հայրն ամենակալ՝: Գի՛ր Եւ. 439—440:

Ս. ()ՐՀնեա՛ն Տէ՛ր:

Զ. Իսկ մեք փառաւորեսցուք. որ յա՛:

Ս. Ե՛ւ և՛ս խա՛ղաղութեան զՏէ՛ր աղաչեսցուք:

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ն:

Ս. Եւ և՛ս հաւատով ա՛ղաչեսցուք և խնդրեսցուք՝ ՚ի Տեառնէ Աստուծոյ և՛ ՚ի փրկիչէ՛ն մերմէ Եստիսէ՛ Բարսեղոսէ՛ ՚ի ժա՛մուս պաշտաման և աղօթից: Օ ՚ի արժանի՛ ընդունելութեա՛ն արա՛սցէ՛ լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանա՛ց մերոց: Ընկալցի ըղինդըր ուածս սրտից մերոց. թողցէ զյանցանքս մե՛ր ողորմեսցի՛ ՚ի վերայ մե՛ր: Ա՛ղօթք մեր և խնդրուածք յա՛մենայն ժամ. մըտցեն առաջի մեծի՛ Տէրութեան նորա՛: Եւ նա՛տացէ մե՛զ միաբան միով հաւատով ա՛ղաբութեա՛ն վաստակի՛լ ՚ի գործը՛ս բարիս: Օ ՚ի զողորմութեան ըզնե՛րհան իւր. արա

ցէ 'ի վերայ մեր . Տէ՛րն ամենակալ . կեցուս
ցէ և ողորմեսցի :

Դ . Կե՛րցո՞ւմ Տէ՛ր :

Ս . Օ՛ ժամ՝ սո՛ւրբ պա՛տարագիս և զառա
ջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել Հա
ւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցո՛ւք :

Դ . Շնորհեա՛ւ Տէ՛ր :

Ս . Օ՛ հրե՛շտա՛կ խա՛ղաղութեան՝ պահա
պան անձանց մերոց . 'ի Տեառնէ՛ խնդրե՛ս
ցո՛ւք :

Դ . Շնորհեա՛ւ Տէ՛ր :

Ս . Օ՛ քաւութի՛ւն և ըզթողութիւն յանցա
նաց մերոց . 'ի Տեառնէ՛ խնդրեսցո՛ւք :

Դ . Շնորհեա՛ւ Տէ՛ր :

Ս . Օ՛ սրբոյ խաչին մեծ և կարօղ զօրու
թիւն յօգնութիւն անձանց մերոց . 'ի Տեառ
նէ խնդրեսցո՛ւք :

Դ . Շնորհեա՛ւ Տէ՛ր :

Ս . Եւ և՛ս միաբա՛ն վա՛սը՛ն ճը՛շմարիտ
և սուրբ Հաւատոյս մերոյ՝ զՏէ՛ր աղաչես
ցո՛ւք :

Դ . Տէ՛ր ողորմես՛ :

Ս . Օ՛ անձի՛նքս մե՛ր և ը՛զմիմա՛նս Տեառն
Աստուծոյ ամենակալին յա՛նձն ա՛րասցո՛ւք :

Դ. Քե՛զ Տեա՛նք յանձն ե՛ղիցո՛ւք :

Ս. Ո՛ղորմեաց մեզ Տէր Ա՛ստուած մեք՝
ըստ մեծի ողորմութեան քում. աստցուք
ամենեքեան միաբա՛նութեամբ :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛մ . Տէր ո՛ղորմեա՛ . Տէ՛ր
ո՛ղորմեա՛ :

Ս. ()Քննեա՛մ Տէ՛ր :

Դ. Որպէս զի արժանաւորք՝ : Խաղաղու՛ :

Դ. Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ :

Ս. Ա՛ստուծոյ՛ երկը՛րպագեսցո՛ւք :

Դ. Ա՛ռաջի՛ քո՛ Տէ՛ր :

Դ. Խաղաղութեամբ քով ՔԱՌՅՈՍ փրկիչ
մեր , որ 'ի վեր է քան :

Ս. ()Քննեա՛մ Տէ՛ր :

Դ. Տէր Աստուած օրհնեցէ զամենեանդ :

Ս. Մի՛ դք յերա՛խայից՝ . մի՛ ո՛ք 'ի թե
բա՛նւնաւտից՝ . և մի՛ ո՛ք յա՛ղաշխաւրո՛
ղաց՝ . և յանմաքրից՝ մե՛րձեսցի Ա՛ստուա-
ծայի՛ն խո՛րհու՛րդս :

Դ. Մաւրմին Տէրո՛ւնաւկա՛ն . և՛ Արի՛ւն
Փըրկչա՛ւկա՛ն . կայ ա՛ռաջի՛ . ե՛րկնայի՛ն զօ
րութիւնքն ա՛ներեւոյթս . երգե՛ն և ասե՛ն
անհա՛նգի՛ստ բա՛րբառով . սո՛ւրբ . սո՛ւրբ .
սո՛ւրբ Տէ՛ր զօ՛րութեա՛նց :

ս. Սաղմոս անասցէ՛ք Տեառն Աստուծոյ
 ան՛րոյ. գրպիրք ձայնիւ քաղցրութեա՛մբ
 շե՛րգըս հոգեկո՛րս :

ՍՐԲԱՍԸՑՈՒԹԻՒՆՔ

ԸՍՑ ՊԱՏԸԱԾԻ ԱՌՈՒՐ

— 000 —

ԾՆՆԴԵԱՆ, ԱԻԵՏԵԱՑ

ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ
 ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Բա՛ղմոլթի լնըք հրեշտակա՛ց . և՛
 զօրա՛ց ե՛րկընա՛ւո՛րաց . իջեա՛լ յե՛ր
 կընի՛ց ընդ ըմիա՛ ծիւն թա՛գա՞ւմ . Բժու՛
 բի՛ն . Ո՛րք ե՛րգէ՛ի նեւսէ՛ի . աա՛
 է՛ Ո՛րդի՛ն Աստուծո՛յ . ա՞մենեքեա՛ն
 անասցո՛ւք . ո՛ւրա՛խ լե՛րուք ե՛րկի՛նք և՛
 ցընծա՛սցե՛ն հի՛մո՞մմի՛ լնք ա՛ շխա՛հ
 հի՛ . Օ՛ր լ՛ստը՛ուա՛ծըն ըյա՛ւիտե՛նա՛
 կա՛ն ի՛ յե՛րկրի՛ երեւե՛ցա՛ւ . և՛ ընդ
 մարդկա՛ի հն շըրջե՛ցա՛ւ . զի՛ կեցո՛ւսցէ՛
 զանձի՛նըն՞ա ան՞ր :

ԱՒԱԳ ՀՒՆԳՇԱԲԱԹԻ

Որ վերայ նըստիս՝ ի կառս հրաժ
նի՝ լիս քառա՝ կե՛րպետ՝ ընտնս .
Լնճաճմծ՝ աե՛լի՝ Բանը՛դ Լնստը՛
ուա՛ծ : Լնյաօ՛ր ի՛ջեալ ի՛յեքկընայնո՛
յըն՛ ըվասըն՛ ը՛քո՛յ տրա՛րա՛ծոցս .
յա՛նճն ա՛ռե՛ր բա՛րճի՛լ ընդ ա՛հա՛
նա՛կ կե՛րտսն . Ե՛լ Սերո՛վբէ՛քն ե՛լ Քե
րո՛վբէ՛քն հիացեալ զա՛րմա՛նայի՛ն . Է՛ր
պետո՛ւթիւնը՛ք վե՛րին զօ՛րա՛ցն ըսքա՛նչա՛
ցեալ ա՛ղա՛ղակէ՛ի՛ն ա՛սե՛լ Բա՛լո՛վ .
սո՛ւրբ . սո՛ւրբ . սո՛ւմը՛ն Ե՛ր Տէ՛ր
զօ՛րո՛ւթիւնս :

ՅԻՆԱՆՑ ԵՒ ԽԱՉԻ

Ո՛վ է ո՛րպէս՛ Տէ՛ր Լնստը՛ուաճ
ըմբ՛ր . խաչեցա՛լ վա՛սըն՛ մե՛ր . Թա՛ղե՛
յալ . Է՛յ յա՛րեալ հա՛ւա՛տարի՛մ ե՛ղե՛
յա՛ղա՛րհի՛ Է՛ հա՛մբա՛րճա՛լ Գա՛ռօ՛ք .
Ե՛կայ՛ք ժո՛ղովո՛ւրդ . զօ՛րհնո՛ւթի՛ւն
ընդ հրե՛շտակս ե՛րգե՛սցո՛ւք նըմա՛ ա՛
սե՛լո՛վ . սո՛մմ Բա՛լո՛ր . սո՛ւրբ . սո՛մմ
ե՛ս Տէ՛ր Լնստը՛ուաճ ըմբ՛ր :

ԿԻՒՐԱԿԷԻ • ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ • ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ

ԵՈ

ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ

Հրեշտակայի՛ն կա՛րդա՛ւո՛րո՞ւթեամբ
լըցե՛ր Ա՛ստուա՛նս . զքո՛ւմ սո՛ւրբ
ղե՛կեղե՛հցի՛ւ . Հա՛ղարը՛ք հա՛ղարաց
հրեշտակապե՛տը՛ք կա՛ն ա՛ռա՛ջի՞ք քո՛յ .
Ե՛ւ բի՛ւրը՛ք բի՛ւրո՞ց հրեշտակը՛ք պա՛շ
տե՛ն ը՛քեզ Տէ՛ր . Ե՛ր մա՛րդկա՛նէ՛ր հա՛
ճե՛ցա՛ր ը՛նդու՛նի՛ւ զո՛րհնո՛ւթի՛ւմն .
Ձայնի՛ւ խո՛րհըրդա՛կա՛նս . սո՛մի
ւրբ . սո՛ւրբ . սո՛ւրբ . Տէ՛ր զո՛րհնո՛ւթ
թեա՛նց .

ՊԱՀՈՑ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Ա՛յսըն յի՛շտա՛կի՛ հա՛նգո՛ւցե՛
լո՞ցն . ը՛նկա՛ւ Հա՛յր սո՛ւրբ մա՛րդա՛սէ՛ր
ըզպա՛տա՛րա՛գս . Ե՛ւ հա՛մա՛րեա՛ր ըզ
հոգի՛ս նո՞ցա՛ . Ի՛թի՛ւ սրբո՞ց քո՞ց յա՛ր
քայո՛ւթեա՛նդ ե՛մմա՛րկնի՛ց . Ա՛յ
նա՛ւա՛նդ . զի՛ հա՛ւա՛տո՛վ մա՛տո՛ւս
ցո՛ւք ըզպա՛տա՛րա՛գս . հա՛շտե՛սցի՛ւ Ա՛ստ
ուա՛նս թի՛ւնդ . Ե՛ հա՛նգուսցե՛ զհո՛
գի՛ւս նո՛մո՞ցա՛ն .

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Այլ բնութիւն սրբոց մեծ եւս և՛ ա՛հ
համբաւոր : Եւ զի նըւորոնք անբ՛ք
հրեշտա՛յկա՛նքն օրհնե՛ն ըզքեզ և՛
ա՛հ սեփա՛ն : Փա՛հսք ի՞նչ բարձրո՛ւնս
Աստուծո՛յ : Եւ յերկի՛ր խաղա՛մ մմա՛հ
զնութիւն :

ՄԱՐԿԱՐԷԻՑ · ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԵՒ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ

Ամենակալես Տէր զօրո՛ւնութեա՛հնց .
ո՛ր թա՛գալո՞րդ եւս յաւիտեա՛նից :
Ո՛ր նըստիս յերկնից ի՛նչ երկի՛հես և՛
լոյս ծա՛ղե՛ս յաբա՛րածըս քո՞ : Ո՛ր
խոնարհութեա՛մբ ի՛նչ երկի՛հեր .
քեզ պատա՛րա՛գ ըս մա՛տո՛ւցա՛նե՞ք :
Եւ սուրբ զանո՛ւնըդ քո՛ փառա՛ւո՞ր
բե՛հեմք . Տէ՛ր ո՛ր պըսակի՛չդ ես քո՛ց
սըրբոց (այո առաւ) : Ա՛յսն զի սո՛քա՛ն
մեզ բարե՛խո՛հես . Տէ՛ր ամենակա՛լ
ի՛նչ քո՛ւմ յաբա՛յո՛ւնութեա՛նդ :

• Ե- Քէ հանդիսաւոր օր լինի , և զոտքէ իորհոտքէն լեցա-
 քերէլ խօսիս , այս է որբորդոթիւնն : Յորժամ խհանայն
 առէ :

“ Բ . Տէր Աստուած օրհնեսցէ զամենե
 ր , սեանդ : ”

Ե- Ետեւորդն յայնէ :

“ Ե . Աս^ժ զմոս անացէ՛ք Տեա^ճն Ա[՛]ստու-
 ր ծոյ մերոյ ” :

Ե- Դիւրի երգէն շնորհատոյնիւնն՝ ըստ զարշաճի տոտ-
 րէն խնդնէալ :

“ Ե . Ա՛ր՛ ո՛ք յե՛րա՛խա՛յից . մի ո՛ք ՚ի
 ր թերահաւատից ” :

“ Դ . Ա՛րմին Տէրո՛ւնական . և ” :

Ե- Գան ինչորիւնէն ՚ի տոտքէ իորհոտքէն :

“ Ե . Յարեւ^ժն էհար ը՛ղխո՛րան իւր . և
 ր ինքն որպէ՛ս փեսայ . զի ելանէ յառադաս
 ր տէ՛ր իւրմէ ” :

“ Դ . Եւ ցընծայ^ճ նա^ժ որպէս Հըսկայ . յըն
 ր թանալ ըզճանապա՛րհ ըս իւր :

“ Ե . Ո՛ր^ա բք ը՛զԲրո՛ր^ա զբէ՛րի^ա բէբ .
 ր բա՛ն^ա ցն ” :

“ Դ . Խո՛րհը՛րդա՛րա^ա զբէբ^ա կե՛րպա՛մ
 ր բա՛ն^ա ցն մք ” :

Ե- Գան յարեւելից իւրն :

“ Ե . Ղանապա՛րհ արարէ՛ք այնմիկ՝ որ նըս

” * . Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց և Տէր

” զօրութեանց :

” Դ . Եւ ըզհրե՛շտակացն հա՛նդի՛սա՛ղէ՛ս

” ընծա՛յեա՛լ բե՛րեմք ըզկա՛րգ :

” Ս . Սա ինքն է թագաւոր փառաց : ”

Եւ պարտագօշն երջողագէտն և Դուռ-Բեմա՛ն՝ և առ-
նա՛ն ի յիւսաց պարտագօշն . և խաւսինս՛ ի վերայ ծողը-
վերդեանն առելով :

” * . Օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն :

” Դ . Եւ ի՞նչ ասիմք ի՛նչ լո՛ւիս : ”

” Եւ ի՛նչ ասիմք : ”

Ս . Եւ և՛ս խաղաղութեան ըզՏէ՛ր աղա՛
շեսցո՛ւք :

Դ . Տէ՛ր ռ՜զո՛րմեա՛լ :

Ս . Եւ և՛ս հաւատով և սրբութեամբ
կացցո՛ւք յաղօթս առաջի սրբո՛յ սեղանո՛յս
Աստուծոյ ահիւ : Սի՛ խղճիւ և գայթակ
ղութեամբ . մի՛ նենգութեամբ խորամանկու
թեամբ . մի՛ պատրանօ՛ք և խաբէութեամբ .
Սի՛ երկմտութեամբ և մի՛ թերահա՛ւատու
թեամբ . ա՛յլ ուղի՛ղ վարուք . պարզ մը
տօ՛ք . միամիտ սրտիւ . կատարեալ հաւա՛
տով : Եւ ըցեալ սիրով լի՛ և առաւելեալ
ամենայն գործո՛վք բարութեան : Կացցուք
յաղօթս առաջի սրբոյ սեղանո՛յս Աստուծոյ :

և գտցուք զողորմութեան ըզնորհս : Յա
ւուր յայտնութեան և 'ի միւսանգամ
գալըստեան՝ Տեառն մերոյ և փրկչին (Յե-
սուսի՝ Քրիստոսի • կեցուցէ՛ և ողորմացի՛ :

Դ. Կեցո՛՛ Տէ՛ր և՛ ողորմեա՛ :

Յ. Օրհնեա՛ Տէ՛ր :

Զ. Շնորհօք և մարգասի՛ : Խաղաղու՛ :

Դ. Եւ ընդ հոգւոյդ քօ՛ւմ :

Յ. Աստուծոյ՛ երկը՛րպագեսցօ՛ւք :

Դ. Ա՛ռաջի՛ քոյ՛ Տէ՛ր :

Յ. Ողջո՛յն տա՛ւք միմեանց 'ի՛ համբօյր
սրբութեան • և որք ո՛չ էք կարօք հաղոր
դիլ Աստուածայի՛ն խորհը՛րդոյս՝ առ գլբ
ունս ելէ՛ք և ա՛ղօթեցէ՛ք :

Դ. Քրիստոս 'ի մէջ մե՛ր յայտնե՛ցաւ •
ո՛ր.] քնն Աստուած անտ բա՛ղմեցաւ : Խա՛
ղա՛ղութեա՛ն ձայն հընչեցաւ • սո՛ւբբ ո՛ղ
ջո՛ւնի՛ հրաման տըլաւ : Եկեղեցիս մի անձն
եղև • համբոյրքս յօդ լը՛րման տըլաւ : Թուշ
նամութիւնն հեռացաւ • սէրն ընդհանուրս
սփռեցաւ : Արգ պաշտօնեայք բարձեալ ըզ-
ձայն • տա՛ւք զօրհնութիւն 'ի մի բերան :
Սիսանական Աստուածօւթեանն՝, որու՞
Սրովբէքն են սրբա՛բա՛ն :

Որո՞նք և զայս ոտին ք հանդիսի գտնի :

Ս . Ո՛րք հա՛ւատո՛վ կայք յանդի՛ման .
սուրբ սեղանո՛յս ա՛րքայա՛կա՛ն : Տեռե՛ք
բաշմեա՛լ զԲՐԻՍՏՈ՛Ս ա՛րքայն . Ե՛ւ շո՛ւրջ
պատեա՛լ զօրք վե՛րնա՛կա՛ն :

Դ . Ա՛յ ե՛ր համբառնա՛մք զա՛յս ունե՛լով .
Ե՛ւ պա՛ղատիմք զայս ա՛սե՛լով : Ը՛նդմեղըս
մե՛ր մի յիշե՛սցես . այլ գը՛ծութեա՛մք քո՛
քաւե՛սցես : Ը՛նդ հրե՛շտահա՛ցն օրհնե՛մք
ը՛ղբեղ . Ե՛ւ ը՛նդ սըրբոց քոց Տէր փա՛ռը՛ք
քեզ :

Ս . Ա՛հ ե՛ւ կա՛ցցողք . երկիւղի՛ւ կացցօւք .
բա՛րեք կացցօ՛ւք , Ե՛ւ նայեցարո՛ւք ը՛ղ
գուշութեա՛մք :

Դ . Ա՛հ քե՛զ Ա՛ստը՛ուա՛մս :

Ս . Պա՛տա՛րա՛ք ԲՐԻՍՏՈ՛Ս մատչի Գա՛նն
Ա՛ստուծոց :

Դ . Ո՛ղո՛րմո՛ւթի՛ւն և խա՛ղա՛ղո՛ւթիւն և
պա՛տա՛րա՛ք օրհնո՛ւթեա՛ն :

Ս . Օ՛րհնեա՛մ Տէ՛ր :

Ճ . Հնորհք՝ սէր՝ և Ա՛ստուածային սըր-
բարար գորութիւնն :

Դ . Եւ ընդ հո՛գւոյդ քո՛ւմ :

Ս . Ը՛ղգրո՛ւնս . ը՛ղգրո՛ւնս . անձնայն
խմաստութեա՛մբ և ըզգուշութեա՛մբ : 'Ի
վե՛ր ընծայեցուցէք ը՛ղմիտըս ձե՛ր Աստ-
ուածայի՛ն երկիւղե՛ւ :

Դ . Ո՛ւնի՛ մք ան քե՛զ Տէր անձնա՛կա՛լ :

Ս . Ե՛ւ գոհացարո՞ւք ը՛զՏեառնե՛ր բո՛լո
րով սըրտի՛ւ :

Դ . Ա՛րժան՛ է՛ թրա՛ւ :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . Եւ ընդ Սերովբէսն և ընդ Քերով-
բէսն :

Իսկ ՚ի հանդիտի սահարո՛ւ ո՛հանս զնի՛ Արժան և Իրաւին
ռոնի զայս :

Ս . Ե՛ւ զըստոյդ փը՛րկո՛ւթեա՛ն ո՛ր
միշտ ընդ անձնայն տե՛ղիս գո՛հութիւն
մատուցանեմք քե՛զ Քրիստոս : Ո՛րո՛վ
և ըզհրա՛շակ՛ զյարութիւնը՛դ քո՛ գո՛
վե՛ն զո՛րութիւնք : Սա՛րսի՛ն Սերո՛վ
բէ՛քն . գո՛ղա՛ն Քերո՛վբէ՛քն . և եշ
խանութի՛ւնք վե՛րի՛ն պետութեանցընդ
պտրառեա՛լ ձայնի՛ւ եղանա՛կե՛ն և ան-
սե՛ն :

Դ . Սո՛մմո՞ւրբ . սո՛ւրբ . սո՛ւրբ . Տէ՛ր
զո՛րութեա՛մնս : Լ՛ի՛ն երկե՛ք և՛ եր

կի՛ր փա՛ռօ՛ք քո՛ . օ՛րհնո՛ւթի՛ւն 'ի՛ բա՛ր
ձո՛ւնս . օ՛րհնեա՛ւ զո՛ր ե՛կի՛ր և զա՛
լո՛ցդ ե՛ս անուա՛մբ Տեառն . Ո՛վսա՛ննա՛ր
բա՛րձո՛ւնս :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . Առէ՛ք կերէ՛ք այս է Ս՝ԱՐԾԻՆ՝ :

Դ . Ա՛ռէ՛ր :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . Առէ՛ք 'ի սմանէ՛ ամենեքեան այս է
Ա՛ՐԾԻՆ՝ :

Դ . Ա՛ռէ՛ն : ՀԱ՛ՅՐ ե՛րկնա՛ւոր . ո՛ր
զՈ՛րդի՛ք քո՛ ետո՛րա՛ւր 'ի՛ մա՛հ . վա՛ն
սը՛ն մե՛ք պա՛րտա՛պա՛ն պա՛րտեա՛ց
մե՛րո՛ց . հե՛ղմա՛մբ ա՛րեա՛ն նո՛րա՛ր .
ա՛ղա՛լեկ՛մբ ը՛ղբե՛զ ո՛ղոր՛մեա՛բ քո՛
բա՛նա՛ւոր Հօ՛տի՛ր :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . Եւ զքոյս՛ 'ի քոյոց՛ քեզ մատուցա՛ :

Դ . Յա՛մենա՛յնի՛ օ՛րհնեա՛ւ ե՛րա՛ Տէ՛
ր . օ՛րհնեա՛մբ ը՛ղբե՛զ . գողե՛մբ
ը՛ղբե՛զ . գո՛հանա՛մբ ը՛ղբե՛ն . ա՛ղա՛լեկ՛մբ
ը՛ղբե՛զ Տէ՛ր Ա՛ստը՛ ուա՛ծ մե՛մ / ր :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . Խաղաղութիւն ամենեցուն :

7. Ի՞նչ ընդհանրություններ կան :
8. Աստուծո՞յ երկիրապետացո՞ւք :
9. Ա՛նձազե՞քո՞յ Տէ՛ր : Ո՞րտե՞՞ս Ա՛նձա-
տո՛ւծո՞յ . ո՞ր պատճառաւ՝ երա՞ւանե՞լ չ'ո՞ր՝ ի՞նչ
հանձնո՛ւթի՞ք ևն հա՛յց կե՛նեմք՝ ըստ շխտեալս
'ի՞ մե՞զ հե՛ղմամբ Ա՛րեա՛ն քո՞ սո՛ր՝ Լորբ .
աղա՜նչեմք ը՛ղբե՛մք ո՞ր զո՞րք մեա՛նք՝
ա՛րեամբ քով փըրկեա՛լ հո՛տի՞նք :
10. Օրհնեա՛կ Տէ՛ր :
11. Որպէս զի եզիցի սա՛ ամենեցուն մեզ
մերձեցելոցս . յան՛ :
12. Հո՞րտե՞՞ս Ա՛նձատո՛ւծոյ . ո՞ր զգա՛նաւցի՞ն
քո՞ զխո՛րհո՛րք Լորբ . ի՞նչեա՞լ ի՛նչ յե՛րկ
նի՞ւեա՛նք կա՛տարեմ , ի՛նչ ձե՛ւըս մե՞նա
ք . հե՛ղմամբ Ա՛րեա՛ն սո՛րա՛նք աղա՜նչեմք
ը՛ղբե՛մք հա՛նգո՞ղհո՛ղիս մե՛ր նը՛ն
ջե՛ցե՛լ լոցն :
13. Օրհնեա՛կ Տէ՛ր :
14. Բնդ որս և մե՛զ այց արասցես բարե
բար Աստուած աղաչեմք :
15. Յե՛ղեա՛կ Տէ՛ր և ողո՞րմա՛ն :
16. Աստուածածնին սրբոյ կուսին Սարե-
ամու և՛ :
17. Յե՛ղեա՛կ Տէ՛ր և ողո՞րմա՛ն :

Ստի՛ստֆէն յախօղօ՛ւմ յեղանոյն յեւնոմա՛ծ առաջէ ։

Ս . Առաքելո՛ց սըրբո՛ց . Մարգարէից .
Սարգսպետաց . Մա՛րտիրոսաց . և ամենայն
Հայրապետաց սըրբո՛ց . Առաքելագո՛րծ
Կախկոպոսաց . Երիցա՛նց . ուղղափառ սա՛ր
կաւագաց . և ամենայն սըրբո՛ց . Եղիցի
յիշա՛տա՛կ՝ Խո՛ւրբ պատարագս՝ աղաչե՛մք ։
Դ . Անճա՛ր Տէր և ո՛ղորմա՛ւ ։

Յարո՛ւթեան իիւրիկէն զայն առաջ ։

Ս . ()ՐՀՆԵՄ Լ ԳՈՎԵՄ Լ և փառա՛ւոր
եմալ , հրաշալի և Աստուածազարդ յարու
թեանըն ՎՐԻՍՏՈՍԻ երկի՛ր պա՛գանե՛մք ։
Դ . Փա՛ռք յարութեա՛ն քո՛ Տէ՛ր ։

Ի քօնի սրբոյն զայն առաջ ։

Ս . Սո՛ւրբ և Աստուածահաճոյ . Մարգա
րէին . Հայրապետին . Առաքելոյն . Մար
տիրոսին . (այն առաջ) որոյ այսօր զյիշատա
կըն կա՛տարեցա՛ք ։ Եղիցի յիշա՛տա՛կ՝ Խ
սո՛ւրբ պատարագս՝ աղաչե՛մք ։

Դ . Անճա՛ր Տէր և ո՛ղորմա՛ւ ։

Ս . Առաջնորդացըն մերոց և առաջին լու
սաւորչացըն սըրբո՛ց . Թագեոսի և Բար
դուղիմեոսի առաքելո՛ցն և Պրիգորի՛ լու

սաւորչի՝ն : Արիստակիսի . Վրդանիսի .
 Յուսկանքն . Գրիգորիսի . Ներսիսի . Սա
 հակայ . Գանիէլի . և Խաղայ . Մեսրոբ
 պայ . Վարդապետին . և Գրիգորի Նարե-
 կացւոյն . և Ներսիսի Ալայեցւոյն . Յովհան
 նու Որոտնեցւոյն . և Գրիգորի և Մովսիսի
 Տաթևացեացն . և սրբոց Գրիգորիսեանց և
 Ներսիսեանց . Հովուաց և Հովուապետա
 ցըն Հայաստանեայց : Եղիցի յիշատակ
 ՚ի սո՛ւրբ պատարա՛գս՝ աղաչե՛մք :

Դ . Յիշեա՛՞մք Տէ՛ր և ողո՛րմեա՛ :

Յ . Միանձնացելո՛ց սրբոց . առաքինա
 սէ՛ր և Աստուածուսոյց կրօնաւորացն .
 Պօ՛ղոսի . Ի՛նտօնի . Պօ՛ղայ . Մա՛կարայ .
 Մոփրիոսի . արքայ Մարկոսի . Սրապիոնի .
 Նիգղոսի . Արսենի . Եւաղրի . Պարսամայ :
 Յովհաննիսեա՛նց և Սիմէօնեա՛նց . սրբոց
 Սեկեա՛նց և Սուքիասանց . և ամենայն սրբ
 բոց . Հա՛րց և աշակերտելոց նոցին ը՛նդ
 տիեզե՛րս : Եղիցի յիշատակ ՚ի սո՛ւրբ պա
 տարա՛գս՝ աղաչե՛մք :

Դ . Յիշեա՛՞մք Տէ՛ր և ողո՛րմեա՛ :

Յ . Թագաւորաց հաւատացելո՛ց սրբոց .
 Ի՛րգարո՛ւ . Կոստանդիանոսի . Տէրդա

այս . և Թեոդոսից . և ամենայն սուրբ և բարեպաշտ Թագաւորաց և Աստուածատէր Իշխանաց : Եւ զիցի յիշատակ 'ի սուրբ պատարագս՝ աղաչեմք :

Դ . Յիշեա՛՛՛ Տէ՛ր և ո՛ղորմեա՛ :

Ս . Բնդհանուր ամենայն հաւատացելոց . աբա՛նց և՛ կանա՛նց . ծերոց և տղայոց . և ամենայն չափու հասակի հաւատով և սրբ բութեամբ 'ի ՎԻՐԻՍՏՈՅ նը՛նջեցելոցն : Եւ զիցի յիշատակ 'ի սուրբ պատարագս՝ աղաչեմք :

Դ . Յիշեա՛՛՛ Տէ՛ր և ո՛ղորմեա՛ :

Ս . Օրհնեա՛՛՛ Տէ՛ր :

Դ . Եւս խաւել զեպիսկոպոսականն՝ :

Ս . Վր՛հուծի՛ւն և փառաբանութիւն մատուցանեմք քեզ Տէր Աստուած մեր . վասն սուրբ և անմահ պատարագիս որ 'ի վերայ սրբոյ սեղանոյս՝ զի սա մեզ 'ի սրբութիւն կենդանութեան պարգեւեացէ՛ : Մովաւ շնորհեա՛ զսէր զհաստատութիւն և զըզձալի զխաղաղութի՛ւն ամենայն աշխարհի . սրբոյ Եւկեղեցւոյ և ամենայն ուղղափա՛ռ եպիսկոպոսաց . եպիսկոպոսականին մերոյ և պառուա կան Հայրապետին ամենայն Հայոց տեառն

(այս ահռան .) և մերոյ արհի եպիսկոպոսին և
երջանիկ բաբունապետին տեսան (այս ա-
հռան .) և քահանայիս որ զպատարագն մե-
տուցանէ : Եւ վասն զօրութեանց և յաղ-
թութեանց թագաւորաց Վարխտոնէից և իշ-
խանացն բարեպաշտից : Աղաչեսցուք և
խնդրեսցուք և վասն հոգւոցն հանգուցե-
լոց : Եւ առաւել վասն հանգուցեալ
բաբունապետացն մերոց . և շինողաց սուրբ
Եկեղեցւոյս . և որք ընդ հովանեաւ սորին են
հանգուցեալ : Ազատութիւն եղբայր մերոց
գերեւոյց և շնորհ առաջիկայ ժողովրդեանս :
Հանգի՛ստ հաւատով և սրբութեամբ 'ի
ՎԲԻՍՏՈՍ կատարելոցն : Եղիցի յիշատակ
'ի սո՛ւրբ պատարագս՝ աղաչե՛մք :

1. Ստ ա՛մենայնի՛ . և յաղագս ամենե՛-
ցո՛ւն :

2. (Մհնեա՛ճ Տէ՛ր :

3. Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծիս Աստու-
ծոյ և Փրկչիս մերոյ՝ :

4. Եւ ընդ հոգւոյդ քն՛ւմ :

Եւ Սուրբ-ազն տարուէ 'ի Եի- :

5. Եւ ևս խաղաղութեան . զՏէր աղաչե-
ցուք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ս. Ամենայն սրբովք զորս յիշատակեցաք՝
ևս տաւելլապէս . զՏէ՛ր աղաչեսցո՛ւք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ս. Սկսան մատուցեալ սուրբ և Աստուա-
ծային պատարագիսոր 'ի վերայ սրբոյ սեղա-
նոյս . զՏէ՛ր աղաչեսցո՛ւք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ս. Որպէս զի Տէ՛ր Աստուած մեր որ ընկա-
լաւ զան 'ի սուրբ երկնային և յիմանալի իւր
մատուցարանն . զվսխանակն առաքեսցէ առ
մեզ զչնորհս և զպարգևս Հոգւոյն սրբոյ .
զՏէ՛ր աղաչեսցո՛ւք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ս. Ընկալ կեցո՛ւ և ողորմեա՛ . և պահեա՛
զմեզ Տէ՛ր քոյին շնորհիւդ :

Դ. Կեցո՛ւ մեզ Տէ՛ր քոյին շնորհիւդ :

Ս. Օրհնասրբբուհի զԱստուածածինն
զմիշտ կոյսն Մարիամ, հանդերձ ամենայն
սրբովք յիշելով . զՏէ՛ր աղաչեսցո՛ւք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Ս. Եւ ևս միաբան վարսն ճշմարիտ և սուրբ
Հաւատոյս մերոյ . զՏէ՛ր աղաչեսցո՛ւք :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Վ. Օ՛ւնձինս մեր և զմիմանս . Տեառն
Լստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք :

Դ. Քե՛զ Տեառնդ յա՛նձն եղիցու՛ք :

Վ. Ողորմեաց մեզ Տէր Լստուած մեր .
ըստ մեծի ողորմութեան քում ասանցուք
ամենեքեան միաբանութեամբ :

Դ. Տէ՛ր ողորմեա՛ . Տէ՛ր ողորմեա՛ . Տէ՛ր
ողորմեա՛ :

Վ. Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք. Եւ տո՛ւր մեզ համարձակաճայն բար՛ :

Դ. Հա՛յր մեր ո՞ր յե՛րկե՛նս ե՛ս . սո՞ւ
ւբբ եղիցի ա՛նո՛ւն քո՛ , Երկեսցէ ա՛րքայո՛ւ
թի՛ւն քո՛ . եղիցի՞ն կամք քո՛ որպէս յե՛ր
կե՛նս և՞ յե՛րկե՛ր : Օ հա՛ց մեր հա՛նապա՛
զո՛րդ տո՛ւր մե՛զ ա՛յսօ՛ր : Եւ թո՞ղ մե՛զ ըզ
պա՛րտիս մե՛ր . ո՛րպէ՛ս և՛ մե՛ք թո՛ղնմք մե՛
րո՞ց պա՛րտա՛պանա՛ց : Ե՛ւ մի՛ տա՛նիւր ը՛զ
մե՛զ ՚ի փո՛րձո՛ւթի՛ւն . ա՛յլ փը՛րկեա՛նք
չա՛րե՛ :

Վ. Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք. Օ՛ր քո է արքայո՛ւ : Խաղաղու՛ :

Դ. Եւ ը՛նդ հո՛գւո՞յդ քո՛ւմ :

Վ. Լստուծո՞յ երկըրպագեսցու՛ք :

Դ. Լս՛ւաջե՛քն Տէ՛ր :

Բահանայն խնարհի • եւ ամենայն ժողովուրդն խնարհին
ի ձայր : Եւ Սաբլաւագն յայնէ :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . ԿՐԻՍՏՈՍԻՒՒՆ ԵՒՍՈՒՍԻՒՆ ՏԵՐԱՄԲ ՄԵՐՈՎ :

Եւ Սաբլաւագն յայնէ Բարչր :

Ս . ՊԵ՛ՆՈ՛ՍԻՍՈ՛ՐՄԻ՛ՆԱՔ՛ :

Ք . Ի՛նչ արբբուծի՛նն սրբբոց :

Դ . ՍԻ՛նյն սո՛ւրբ • Պա՛յն Տէ՛ր • ԵՒՍՈ՛ՒՍ
ԿՐԻՍՏՈ՛Ս Ի՛նչ քա՛նս Աստուծո՛յ Հօ՛ր •
Ա՛նձն :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . ՕՐՀՆԵԱԼ ՀԱՅՐ սուրբ Աստուած ճըշ
մարիտ :

Դ . Ա՛նձն :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . ՕՐՀՆԵԱԼ ՈՐԴԻՒՒ սուրբ Աստուած ճըշ
մարիտ :

Դ . Ա՛նձն :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Ք . ՕՐՀՆԵԱԼ ՀԱՅԻՒՒ սուրբ Աստուած ճըշ
մարիտ :

Դ . Ա՛նձն :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

- ա. Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որ՝
 Դ. Ամէն : ՀԱՅՐ ՍՈՒՐՐ. ՈՐԻՆԻՎԻՍՈՒՐՐ.
 ՀՈՎԻՄԻՎԻՍՈՒՐՐ : Օրհնութիւն ՀՕՐԻ և՝
 ՈՐԻՆՈՑ և ՍՐՐՐՐՐՐ ՀՈՎԻՄԻՍՈՒՐՐ. այժմ և միշտ
 և՝ յաւիտեանս յաւիտեանից : Ամէն :
 Ե. Օրհնեալ Տէր :
 Զ. 'Ի սո՛ւրբ 'ի սո՛ւրբ պատուական՝ :

Եւ իսկայն Բանաստեղծն ի վերայ ժողովրդեանն
 և զառնայ ի սուրբ ուղանն, և բարեն զմարգարէն : Եւ
 բարեւ Սարգիստեան :

Ե. Սաղմոս ասացէ՛ք Տեառն Աստուծոյ
 մերոյ՝ դպիրք ձայնիւ քաղցրութեամբ զերգս
 Հոգեորոս : Օ՛ր սմա վայելեն սաղմոսք և
 օրհնութիւնք : Եւ ի՛նչ և երգք Հոգեորոս :
 Պաշտօնեայք Հանդերձ երգովք սաղմոս աս-
 ացէ՛ք : և զՏէր յերկինս օրհնեցէ՛ք :

Եւ 'Դպիրն եղանակէն :

Դ. ՔՐԻՍՏՈՍ պատա՛րաւ ի՞նչ քեան՝ բա՛շ-
 խի՛ք 'ի միջի՛ մարմնի՛. Ալէ՛ք ի՛նչ լո՛ւիսի՛ :
 ԶԱՐԻՍՏԻՆՆ ԽՆԵՐ ՍԱՅՄԱՅ՝ զԿԵՐԱՄԿՈՒՐ և՝
 սուրբ ԶԱՐԻՍՏԻՆՆ Ի՛նչ ցօ՛ղէ՛ 'ի՞ մի՛շտ : Ալէ՛ք
 ի՛նչ լո՛ւիսի՛ :

Սաղմոսք ա՛յն Տէ՛ր և՝ առէ՛ք Ը՛ղբոյս :
 Ալէ՛ք լո՛ւիսի՛ :

Ճաշակեցէք և՛ տեռէք զի քաղցրը է
Տէ՛ր . Ա՛լէ՛լո՛ւիա՛ւ .

Օ՛րհնեցէ՛ք ըզՏէ՛ր յե՛րկի՛նս . Ա՛լէ՛ն .

Օ՛րհնեցէ՛ք ըզնա՛ն՝ ի՛ր բարձո՛ւնս . Ա՛լէ՛
լո՛ւիա՛ւ .

Օ՛րհնեցէ՛ք ըզնա՛ն ա՛մենայն՝ հրե՛շ
տա՛կք՝ նո՛րա՛ն . Ա՛լէ՛լո՛ւիա՛ւ .

Օ՛րհնեցէ՛ք ըզնա՛ն ամենայն զօ՛րո՛ւթի՛ւնք
նո՛րա՛ն . Ա՛լէ՛լո՛ւիա՛ւ .

Ե- Դպիւստի երգեն ճաշ Իրհնեցէ՛ք ըստ զարշաճի
տա՛նն .

Ե- ապա խորեն շնորհագոյն յերս . Ե- Ստիւտագն խա-
բուէ Բարձր յայն .

Ս . Երկիւղիւ և հաւատով յառաջ մատիք
և սրբութեամբ հաղորդեցարուք .

Ե- Ժողովուրդն եւ տէն յայն .

Դ . Աստուած մեր և Տէր մեր երեւցաւ
մեզ . օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն .

Դ . Կեցո՛ Տէր զժողովուրդս քո . և օրհնէ՛ .

Դպիւստ խորեն շնորհագոյն . Ե- Դպիւստ երգեն .

Դ . Ի ըջաք ի՛ր բարձրութեա՛նց քո՛ց Տէր .
ճաշակելո՛ւ ՁՍՅՐԾԻ Ն քո՛ն և՛ ՁԱՐԻՆ .
Քա՛ն , Բա՛ն , ի՛ր բարձո՛ւնքս կերա՛կրո՛ղիդ
ը՛զ ը՛մե՛զ . Ո՛ր հանա՛պա՛ղ կերա՛կրե՛ս
ը՛զմե՛զ , ա՛ռա՛քեա՛ն ի՛ մեզ ըզհո՛գեո՛ր

քո՞ զԻրհնոլթի՛ւն . փա՛ռք 'ի բա՛ւր
ձուներս կե՛րանկրո՞յիլնդ Ը՞ զըմե՛շ :

Ե- Սարկաւոգն տարուէ :

Յ . Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա չեա-
ցուք : Եւ ևս հաւատով ընկալեալք յԱստ-
ուածային . սուրբ երկնային անմահ անարատ
և անապական խորհրդոյս . զՏեառնէ գոհա-
ցարուք :

Դ . Գոհանամք Ը՞ զքե՛ն Տէ՛ր . ո՛ր կե՛ր
բա՛կըրե՛մք ցե՛ր ըզմեզ յա՛նմանահա՛ն սե՛ր
ղա՛նո՞յ քո՞յ : Բաշխե՛լով ՁՍՄԹԻՒՆԻ
և ՁԼԻՒՆԻ 'ի՛ փրկութիւն աշխարհի՛ . և
կեա՛նք անձա՛նց մե՛րոց :

Իսկ աստուծոյ Դպիրն եղանակէն ճառս խորհրդաւորս , զիչե-
զհանայն խորհրդոյն շխարհ աղօթիցն : Եւ յորժամ հաղոր-
դին արժանաւորն Դպիրն երգեն ճառս զայս :

Սա՛յր հա՛ւատով սո՛ւրբ հա՛րսնա՛րան .
և ա՛ռա՛ն գա՛ստ գե՛րա՛ղբակա՛ն .
դո՛ւ փե՛սայիդ անմա՛հա՛կա՛ն .
որ զա՛րդարեա՛ց զքե՛զ ա՛նկա՛խճա՛ն :
Ե՛րկրո՞ւր Ե՛րկի՛նք դո՛ւ հրա՛շակա՛ն .
փա՛ռք 'ի փա՛ռքս բա՛րձրա՛կա՛ն .
ո՛ր զմե՛զ ծնա՛նին լո՛ւսո՛յ նը՛մա՛ն .
աւա՛ղանա՛ն որդի՛ն ա՛կա՛ն :

Այն ո՞ր օրհնեալ է յաւիտեան .
 հարբ է՝ հոգւո՞վըն միակա՞ն .
 ա՛յժմ և յաւէ՛տ և յապագա՛յն .
 և անըստա՛ռ միշտ յաւի՛տեան :

Եւ ՚ի վերջ Տաշին՝ Կարէն Ղաթաբաճի յետոյ . և Սաբիւ-
 ռաֆն առէ :

Ս . Օ՛րհնեա՛ Տէ՛ր :

Դ . Ո՛ր օրհնես զայնոսիկ որք օրհնեն՝ :

Դ . Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմ
 հետէ մինչև յաւիտեան : Երէջ՝ Իրէնե՛ս :

Դ . Կատարումն օրինաց և մարդա՛ն :

Ս . Ալէլուիա Օ՛րթի :

Դ . Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Ս . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Դ . Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Դ . Սրբոյ Աւետարանիս ՅԻՍՈՒՍԻ ՎԲԻՍ-
 ՏՈՍԻ որ ըստ Յովհաննու :

Դ . Փառք քեզ Տէ՛ր Աստուած մեր :

Ս . Պաօսխումէ :

Դ . Ասէ Աստուած :

Դ . 'Ի Հօրէ լուսոյ : 'Ի սկզբանէ էր Բա-
 նըն՝ : ԳԼ . Ա . Հ . Դ . Ս . Երբ . Հ . 14 :

Կա՛մ . Յետ յարութեան Տեառն մերոյ ՅԻ-
 ՍՈՒՍԻ ՎԲԻՍՏՈՍԻ : Եւ իբրև ճաշեցին, առէ
 ցՈՒՄԱՅՆ ՊԵՐՈՍՈՒՆ՝ : ԳԼ . ԻԱ . Հ . 15 . Ս . Երբ :

Ս . Սուրբ Աւետարանաւս աղաչես՝ :

« Պահպանեալ զժառանգութեամբ զԲԱՐՍԵՏՈՍ
ԼԱՍՏՈՒԱԾ » :

Դ. Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ, յամե-
նայն ժամ՝ օրհնութիւն նորա՝ ի բերան իմ :

« Օրհնեալք եղերուք ՚ի շնորհաց սուրբ
Հոգւոյն . երթայք խաղաղութեամբ, և
Տէր եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ամենեւեանդ .
Լիմէն :

Ի՞նչ է Բաշիկէն շնչեալս առ Ժողովարարս՝ Գրգրոս երգի
զՍահման զայս :

Ի՞նչ Տէր պարծեացի՞ ա՛ն նա՛ն ի՛մ . լուի
ցեն հեզք, և ուրախ եղի՞ցի՛ն :

Սե՛ճ արարէ՛ք զՏէր . ինչ, և բարձր
արասցա՛ւք զանո՛ւն նորա՝ ի միմս՞սի՛ն :

Ինչդրեցի՛ ի Տեառնէ՛ և լը՛ւաւ ինձ .
յամենայն նեղութենէ իմէ՛ փրկեա՛ց զի՛ն :

Ստո՛րք առ Տէ՛ր . ե՛ր առէ՛ք զլոյս, և ե-
րեօք ձեր մի՛ ամաչե՛ցսցե՛ն :

Լ՛յտադրեա՛տ կա՛րդաց առ Տէր, և Տէր
լուաւ սմա՛ն . յամենայն նեղութենէ սորա՛ փրկ
զեաց ըն՛սա՛ :

Իանա՛կք հրեշտակա՛ց Տեա՛ռն շուրճ են
դերկիւղածո՛վք իւրո՛վք, և զաճեն զնո՛սա՛ :

Ճաշակեցէ՛ք և տեսէ՛ք, զի՛ն . քա՛ղցր է

Տէր • երանեալ է այր որ յուսայ 'ի նա •
Երկերո՛ւք 'ի Տեառնէ՛ ամենայն սուրբք
նորա • զի ոչինչ է պակասութի՛ւն երկիւղա
ծաց նո՛րա •

Մեծամեծք աղքատացա՛ն և քաղցեան •
բայց ոյք խընդրեն ըզՏէր • մի՛ սկսասեսցի
'ի նոցանէ ամենայն բարո՛ւթիւն •

Եկա՛յք որդեա՛կք իմ լո՛ւարո՛ւք քնձ • և
ղերկիւղ Տեառն ուսուցից՝ ձեզ •

Ո՛վ է մա՛րդ • որ կամի՛ ըզկեանս • սիրէ՛
զաւուրս իւր տեսնել 'ի բարո՛ւթեա՛ն •

Լրեցո՛ղ զլեզո՞ւ քո 'ի չարութենէ՛ • և
շրթունք քո մի՛ խօսեսցի ըզնենդո՛ւթիւն •

Խոտորեա՛ 'ի չարէ՛ և արա՛ զբարի •
խընդրեա՛ զխաղաղութիւն • և երթ ըզհետ
նո՛րա •

Ա՛չք Տեառն 'ի վերա՛յ արդարոց • և ան
կանջք նորա՛ 'ի վերայ աղօթից նո՛ցա •

Երե՛սք Տեառն 'ի վերա՛յ չարագործաց •
սատակել յերկրէ՛ զյիշատակըս նո՛ցա •

Կարգացի՛ն արդա՛բքն առ Տէր • և Տէր
չուաւ նոցա՛ • յամենայն նեղութենէ նոցա
փրկեաց զզնո՛սա •

Մե՛րձ է Տէ՛ր առ այնոսիկ՝ որք մաշեալ

են սրտիւք . և ըղխոնարհս հողւո՛վ կեցուցանէ՛ :

Բազում նեղութիւնք են արդարոց .
յամենայմէ փրկէ՛ զնոսա Տէր . և պահէ զամենայն ոսկերըս նոցա . և մի 'ի նոցանէ՛ մի փրշրեմցի՛ :

Սա՛հ մեղաւորին չար է . բայց որ ատէ՛
զարդա՛րն , զղջացի՛ :

Փրկէ՛ Տէր զանձի՛նս ծառայից իւրոց .
մի զղջացին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ
են 'ի՛ նա՛ :

Փա՛ռք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն որբոյ՛ ,
Ըյժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ը՛մէն՛ :

ՅԵՆԿ

Լէւուք աւագ շաբաթուն . . .	170
" " Եկեղեցւոյ . . .	162
" " Խաչի . . .	157
" " Ճրագալուցի և՛՝՝ 157—158	
" " Համբարձման . . .	148
" " Հոգւոյ գալստեան . . .	153
" " Հրեշտակապետոց . . .	167
" " Պաշարու և՛՝՝ 168—169	
" " Շարութեան . . .	144
" " Պայծառակերպութեան . . .	174
" " Վառառնորեաց Պալատեան 143	
Լազարկեցեք առ Տէր ամենայն . . .	314
Լազնեսցուք զամենակալն . . .	470
Լասոր անձառ լուսոյն ծա . . .	53
Լնրիծք Սաղմոսք . . .	510
Լնխարհ ամենայն . առ իս նայե . . .	24
Լաւօտ լուսոյ . արեգակն . . .	27
Լաւօտու երգք . . .	240
Լսացուք ամենեքեան միաքա . . .	252
Լսողաժ անեղ անժամանակ . . .	90
Լսողաժ Լսողաժ իմ . . .	318
Լսողաժ մեծ հզօր և փառա . . .	255
Լաքեա Տէր զլոյս քո . . .	535
Լստ օրհնեցէք . . .	484
Լրարիչ և մարդասէր . . .	99

Արարչական Բանին հրաման . . .	298
Արեադալի կարգաւորութիւնք . . .	311
Աւետարանք հանգստեան . . .	83
" " Իւղաբերից . . .	205
" " Բժշկութեան . . .	268
Բանից իմոց ուկնդիր Տէր . . .	294
Գոհանամք զքէն Տէր Աստուած .	262
Գոհացարո՛ւք զՏեառնէ . . .	502
Երանի որ խորհի զաղքատն . .	345
Երգ աստիճանաց . . .	492
Ես առ Աստուած կարդացի . . .	451
Եւ ևս հաւատով աղաչես . . .	441
Օ արթուցեալքս ամենեքեան . .	21
Օ կնի իւղաբերիցին երգք . . .	214
Օ ուարճացեալքս մեծաւ ուրա . .	218
Օ սաղմոսերգութիւնս և . . .	364
Օ քէն գոհանամք Տէր Աստուած .	29
Թադաւորք ապաշխարութեան . .	118
" " Մարտիրոսաց . . .	128
Թափօրի երգն . . .	275
Ժամամուտքն . . .	365
'Ի կարդալ իմում լուար ինձ . . .	495
Իւղաբերիցի երգն . . .	203
'Ի քէն հայցեմք շարական . . .	524
Լցաք առաւօտու . . .	177
Լոյս զուարթ . . .	457
Խաչ քո եղիցի մեզ ապա . . .	509

Խաւարեցաւ	340
Ինդրեսցուք Հաւատով միա	274
Իսնարհեց՛ Տէր զունկն քո	452
Խորհուրդ խորին	563
Պափս հարէք	405
Սանն երկրպագութեան տաճն	487
Սաննագլուխք	31
Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս	473
Համբարձի շարականք	474
Հարցի փոխն	178
Հարցի շարականք	183
Հաւատամք 'ի մի Աստուած Հայրն	439
Հոգւոցն Հանգուցելոց	104
Հրաժարիմք 'ի սատանայէ	1
Հաշու շարականք	388
" " Սաղմոսք մարտիրոսաց նախ քան զԳիրքն	412
" " Սաղմոսք յետ Գրքին	405—406
" " Փոխ մարտիրոսաց շարականի	384
Սաղմանք Տէրունական տանից	405
" " Պահոց	407
Մայր սուրբ սքանչելի լուսոյն	259
Մանկանց շարականք	279
Մեծացուցէ անձն իմ	193
Մեծացուցէ շարականք	196
Մեսեդիք աղցից կիւրակէին	417
" " Հաշու աղուհացից	414

" " Խրեկոյեան	459
" " Ճաշու յարութեան	416
" " Յետ Գրքին	412
" " Հարաթապահոց նախ քան դիւրքն	415
Յարութեան ճաշու ալէլուքն	422
Յետ Գրքին Սաղմուք	402
Յիշեա՛ Տէր զպաշտօնեայս քո	288
Յիշեցուք 'ի գիշերի զանուն	48
Վայեաց սիրով	506
Նշեցելոց շարականք	357
Նորաստեղծեալ Քանն	272
Նորոգող տիեզերաց	67
Հարաթապահոց երկու շարաթի, ևն	421
Հնորհեա մեղ Տէր	500
Ողորմեա՛ ինձ Աստուած՝ ըստ մեծի	219
Ողորմեա՛ շարականք	221
Ողորմեայքն	329
Որ բնականն է յօգնութիւն	480
Չարչարակցեալ	350
Պսակիչ սրբոց Քրիստոս	289
Սաղմուք Աւետարանի	75
Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր	356
Սուրբ Աստուած . սուրբ և հզօր	265
Սուրբ ես Տէր Աստուած մեր հզօր	285
Սուրբ խաչիւս աղաչեցուք	277
Սանն սուրբ տեղոյս շինութեան	202

Տէր ամենակալ՝ Աստուած Աբրա . . .	290
Տէր բարերար , որ մեծաւ . . .	503
Տէր՝ եթէ զըթունս իմ բա . . .	12
Տէր երկնից շտրականք . . .	230
Տէր երկնիցի փոխն . . .	227
Տէր՝ զի բազում եղեն նեղիչք . . .	12
Տէր հովուեացէ զիս . . .	323
Փառաւորեացո՛ւք զամենա . . .	261
Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ . . .	238
Քեզ վայելէ օրհնութիւն . . .	409
Քում ամենաղօր և հրա . . .	274
ՔՐԻՍՏՍՍ Աստուած մեր վասն . . .	286
Օրհնեմք զքեզ Հայր . . .	331
Օրհնեցէք մանկունք զՏէր . . .	278
Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ . . .	491
Օրհնութիւն սեղանոյ . . .	445

ԻՌԵՏ

ՅՕՄԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇՏՆՋԵՆԱԻՈՐ

ԱՂԻՒՍԱԿԱՑ

Կ'ալ զթուականն Հայոց յորում ամի և
իցես, յառաջիկայ աղիւսակէ աստի՝ որ յեր-
կուսերեսս թղթոց եղեալ է, և գէտ'ի կարգի
այնր թուականի զտարեգիրն նոյն տարւոյն.
յորոյ կարգի եղեալ կայ գլխագրով միայն
Իօթներեակն՝ Վ Երադիրն և Տանուտէրն :
Իւ աստի յառաջ գնացեալ յայն մշտնջե-
նաւոր աղիւսակն՝ որ յերիս զոյգ երեսս թղ-
թոց պարունակեալ է, գտցես անդ զնոյն
տարեգիրն, որ ըստ կարգի այբուբենից ե-
ղեալ կայ գլխագրով, և 'ի շարս նորին գլտ-
ցես յառաջին տուփն զօրն Յայտնութեան,
յերկրորդումն՝ զմիջոց ուտիքն, և այսու
կարգաւ յառաջ գնացես մինչև ցօր բարեն-
դանի Յայտնութեան :

(Օրինակ իմն, թուական առաջիկայ տար-
ւոյս է (աճղէ), և տարեգիրն . (ՆՅ), զոր
գտցես յերկրորդում աղիւսակի անդ, և 'ի նմին
կարգի տուփն առ ձեռն պատրաստ գտանես
զօրն Յայտնութեան՝ որ է (ուրբաթ), և
զմիջոց ուտիքն՝ որ է (Ժ) օր, և զառաջա-
ւորաց բարեկենդանն որ է Յահվարի (Ժե),
և զայլն ամենայն ըստ վերոյգրեալ խորատու
մինչև ցօր բարեկենդանի Յայտնութեան :

ԱՄԻ ՑԵԱՌՆ ԵՒ ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ	ՄԱՍԻՆ ԳԻՏՈՒՄ	ԳԻՏՈՒՄ ԵՐԱՆՈՒՄ	ՑԵԱՌՆ
1848 . աճիէ	ն8	դէ	կարիճ
1849 . աճիբ	ն	դ	Աղեղնաւոր
1850 . աճիթ	8	իէ	Այծեղջիւր
1851 . այ	ն	ւ	Ջրհոս
1852 . այա	ԺԹ	ԺԹ	Չուկ
1853 . այբ	Ս	դ	Խոյ
1854 . այգ	8	է	Ցուլ
1855 . այդ	ն	իբ	Եկաւոր
1856 . այե	92	դ	Խեցդեաին
1857 . այզ	2	ժդ	Ասիւծ
1858 . այէ	Բ	իե	Կոյս
1859 . այը	ն	դ	Կշեռ
1860 . այթ	ԾԽ	ժէ	կարիճ
1861 . այժ	8	իբ	Աղեղնաւոր
1862 . այժա	ն	թ	Այծեղջիւր
1863 . այժբ	Ժ	իա	Ջրհոս
1864 . այժգ	ՎՍ	Դդ	Չուկ
1865 . այժդ	Ծ	ի	Խոյ
1866 . այժե	ն	իգ	Ցուլ
1867 . այժզ	9	է	Եկաւոր
1868 . այժէ	ԻԺ	ժզ	Խեցդեաին
1869 . այժը	Վ	իէ	Ասիւծ
1870 . այժթ	ն	դ	Կոյս
1871 . այի	է	ժթ	Կշեռ
1872 . այիա	29	իէ	կարիճ
1873 . այիբ	2	ժա	Աղեղնաւոր

1874	•	այիգ	ժ	բ	Եր	Այծեղջիւր
1875	•	այիգ	Շ	դ	Զ	ԲՀոս
1876	•	այիե	ԿԾ	դե	Ջ	ուկ
1877	•	այիղ	Զ	ը	Ի	սոյ
1878	•	այիէ	Գ	է	Ղ	Յուլ
1879	•	այիը	Ի	»	ժէ	Եկաւոր
1880	•	այիթ	ՏՎ	ԲԳ	Իը	Խեցդեաքն
1881	•	այլ	Ն	դ	Թ	Աւիւծ
1882	•	այլա	Է	է	Իա	Կոյս
1883	•	այլբ	Զ	ը	բ	Կշիւ
1884	•	այլգ	ՃՂ	է»	ժգ	Կարիճ
1885	•	այլդ	Գ	բ	Իդ	Աղեղնաւոր
1886	•	այլե	Գ	դ	Է	Այծեղջիւր
1887	•	այլզ	Կ	դ	ժդ	Զ
1888	•	այլէ	ՓԻ	եղ	Իէ	ուկ
1889	•	այլը	Ճ	է	բ	Խոյ
1890	•	այլթ	Ի	»	ժթ	Յուլ
1891	•	այխ	Տ	բ	Լ	Եկաւոր
1892	•	այխա	ՀԿ	Էդ	ժա	Խեցդեաքն
1893	•	այխբ	Է	է	Իբ	Աւիւծ
1894	•	այխգ	Զ	ը	դ	Կոյս
1895	•	այխդ	Լ	է	ժդ	Կշիւ
1896	•	այխե	ԴԳ	»բ	Իե	Կարիճ
1897	•	այխզ	Շ	ը	ղ	Աղեղնաւոր
1898	•	այխէ	Կ	դ	ժէ	Այծեղջիւր
1899	•	այխը	Խ	է	Իը	Զ
1900	•	այխթ	ՄՃ	դէ	ժթ	ուկ
1901	•	այծ	Ի	»	Իա	Խոյ
1902	•	այծա	Ո	բ	բ	Յուլ
1903	•	այծբ	Հ	դ	ժդ	Եկաւոր

Գիտ աստուծոյ :	Օր Յայնսեփեան :	Միջոյ աստուծոյ :	Աստուծոյ աստուծոյ Բարեկենդան :	Բարեկենդան :	Ջ ԱՍԻԿ :	Երեսնական :	Հայր աստուծոյ :	Հայր աստուծոյ :	Աստուծոյ Բարեկենդան :	Աստուծոյ :
Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ
Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ
Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա
Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ
Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ
Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ
Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե
Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ
Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե
Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ
Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է
Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը
Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ
Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա
Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ
Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ
Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ
Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե
Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ
Զ	Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե
Է	Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ
Ը	Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է
Թ	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը
Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ջ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ԿԱՐԳ

ՅԱՋՈՐԳՈՒԹԵԱՆ

ՄՐԱԶԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԹԱԴԻՆՈՍԻ

ԵՒ

ԲԱՐԹՈՒԴՆՄԻՆՈՍԻ

ՈՐԲ ԵՂԵՆ ՀՈՎԻԻՔ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՄԵՐՈՑ

ՄԻՆՁԵՒ

ՑՍՈՒՐՆ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ԱՇԽԱՐՀԻ

1 Տէր սուրբ ԹԱԴԻՆՈՍ առաքեալ :

2 Տէր սուրբ ԲԱՐԹՈՒԴՆՄԻՆՈՍ առաքեալ :

3 Սուրբ ՅԱԶԱԹ ԹԱՊԷՆՈՍ :

4 Սուրբ ԱԳԴԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ :

5 Սուրբ ԵՂԻՉԷ :

6 Սուրբ ՍԱՌԹԷՆՈՍ :

7 Սուրբ ԶԱԲԱՐԷԱ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ :

8 Սուրբ ԹԷՈՓԻԼՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ :

- 9 Սուրբ Կուսմի եղիսկոպոս :
- 10 Սուրբ Բարսուղամ եղիսկոպոս :
- 11 Սուրբ Բարեւամ եղիսկոպոս :
- 12 Սուրբ Զոթիկոս եղիսկոպոս :
- 13 Սուրբ Միքիթար վանահայր (գուցէ եղիսկոպոս) :
- 14 Սուրբ Փաւստ եղիսկոպոս :
- 15 Սուրբ Սէհրուժան եղիսկոպոս :
- 16 Սուրբ Վլասիոս եղիսկոպոս :
- 17 Սուրբ Ակակիոս եղիսկոպոս :
- 18 Սուրբ Աբգղայոս եղիսկոպոս :
- 19 Սուրբ Աղէքսանդր եղիսկոպոս :
- 20 Սուրբ Փերմիլիանոս եղիսկոպոս :
- 21 Սուրբ Կղէնէոս եղիսկոպոս :
- 22 Սուրբ Ղէոնգիոս եղիսկոպոս :

* Տէ՛ս ՂԼԻՄԻՄԱՐԻ Ժանօթոս-Բիւն Առաքելական Յաջորդութեանց, ՚ի Տաթեանն ինկեցեալ Կրօնագիտութիւն՝ գործ յեծիմաստ Հելիւնայի՝ Գեառն Միտայէլի՝ Ժայրագոյն վարդապետի Յովնաթայ Սաւանթեանց, յէջ 96—99 • Կղագրեալ ՚ի Մոսկով, յապ 1831: Սոյն այս հաշտութեամբ Տաթեագիտ է Բիլի Կոստանդնուպոլսոյ, Միտեան և Նոսիւրի օրէոյ էջ 47-48-ին, Փոխանորդ Բեմակալ Աբգղէսիոպոսի, Իսաչիկի Առաքելայեցեան Թառնայ, Դադարանիէլ Գրոց, Կարգաւոր Եղիսկոպոսեանց Ճեմարանի Լայոց, Դառնապոս Լայնթեան-Բեան, Փիլիսոփայութեան և Արարածութեան-Բեան: Արարած ղԲաղճ Տաթեան, յորոց յիշի գլխաւորն են Քրիստոնեան-Բիւն, Կրօնագիտութիւն և Խորոց հաւաքոյ • այլ ցաւի՛մ ղի վերջինն ցարդ ոչ եհաս ՚ի յեառ յէր առ ՚ի Հնդկիս:

ԳՎՍԱԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆԵՐ

ԵՒ

ԱՆՑՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԱԹՈՒՂՈՍՈՍՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՍԿՍԵԱԼ ՅԱՌԱՋԻՆ ԿԱԹՈՒՂՈՍՈՒՆ ՀԱՅՈՑ 'Ի
ՍՐԻՈՑԵ ԳՐԻԳՈՐԷ ԼՈՒՍԱՒՈՐՁԷՆ ԾԵՐԾԷ ՑԱՒՈՒՐՍ
ՑԷՐ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԻՆԳԵՐՐՈՒՄԻ ԱՇՑԱՐԱԿՅՈՑ

Տէր սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչւն : Յթոռն կաթուղիկոսութեան դնի 'ի Վաղարշապատ արքայանիստ , ուր է ԵԶՄԻՍՏԻՆ յամի 302 : Յաւուրս սորա , յամի 325 եղև սուրբ ժողովն Նիկիոյ . և 'ի Հայս ժողովն Վաղարշապատու՝ Ա : Եւ գիւտ խաչափայտին ՔՐԻՍՏՈՍԻ 'ի Հեղինայ Թագուհւոյ յերուսաղէմ , յամի 327 : Եւ 'ի 24 ամի Թագաւորութեան մեծին Կոստանդինոսի , յամի 329 Կոստանդնուպոլիս շինի , յորում ժամանակի Թագաւորէր 'ի Հայս Յրգատ :

2 **Տէր** Արիստակէս Ա : Յաւուրս սորա Արիս Հերետիկոսապետ սատակի :

3 **Տէր** Վրթանէս : Յաւուրս սորա Կարբն Յրգատ վախճանի : Սուրբ Գրիգորիս Աղուանից կաթուղիկոս Նաւատակի : Եւ սուրբ խաչն Երեմի յերուսաղէմ առ Կիւրդիւ :

4 **Տէր** Յուսէկ : Յաւուրս սորա մեծն Վրթանէս վախճանի :

5 **Տէր** Գաւնեբուհ յԱշտիշատայ՝ 'ի վանաց Գլակայ : Յա-

ևուրս սորա Յուսիկ և Դանիէլ, և Սարգիս զօրավար նահապահին :

- 6 Տէր ներսէս ԹԵՃ ԵՍ : Յաւուրս սորա , յամբ 381 եղև սուրբ ժողովն Կոստանդնուպօլսոյ ընդդէմ Ծաղկեղանի : Եւ 'ի Հայս ժողովն Աշտիշատու՝ Ա . և ժողովն Վաղարշապատու՝ Բ :

- 7 Տէր Շահահ 'ի Ծանաղկերտոյ :

- 8 Տէր Զաւէն :

- 9 Տէր Ասպուրահէս : Յաւուրս սորա աշխարհն Հայոց բաժանի 'ի Յոււնաց և 'ի Պարսից :

- 10 Տէր Սահակ Պարթև Ա : Յաւուրս սորա , յամբ 398 սուրբն Յովնան Ոսկերեբան նոսի պատրիարք 'ի Կոստանդնուպօլիս : Եւ յամբ 406 սուրբն Մեսրոպ զբնական զգիրս Հայոց , լինի սկիզբն Թարգմանութեան , և Թարգմանի Աստուածաշունչ մատենան 'ի Վաղարշապատ ընդ Հովանեաւ Վառմշապհոյ Արշակունւոյ Հայոց Թագաւորի : Յայսմ ժամանակի , յամբ 411 բնկանի Թագաւորութիւնն Սկովտիոյ : Եւ յամբ 414 Թագաւորութիւնն Սպանիացւոց : 419 Թագաւորութիւնն Ֆրանսայու : Եւ լինի ժողով յեփեսոս ընդդէմ նեստորի յամբ 431 : Եւ 'ի Հայս կրկին ժողով 'ի Վաղարշապատ՝ Դ և Դ . և կրկին ժողով յԱշտիշատ՝ Բ և Դ :

- 11 Տէր Յովսէփ Ա . 'ի Հողոցիմ աւանէ : Յաւուրս սորա , յամբ 448 Եւսիքէս Հրեաիկոս դատապարտի 'ի Փլաբիանոսէ : Եւ 'ի Հայս կրկին ժողով Շահաղիվանու՝ Ա և Բ . և ժողով Արտաշատու . և ժողով Դիւայ՝ Ա :

- 12 Տէր Մելիտէ 'ի Ծանաղկերտոյ : Յաւուրս սորա , Ղևոնդեանք նահապահին 'ի Յաղկերատ : Եւ աթոռն կաթողիկոսութեան փոխի 'ի Դովին քաղաք յամբ 452 , յետ կալոյ յԵլմիածին ամս 150 :

- 13 Տէր Մովսէս Ա . 'ի Ծանաղկերտոյ : Յաւուրս սորա , նախարարք Հայոց արժանեալ 'ի կապանաց գառնան յաշխարհէն Պարսից 'ի Հայաստան :

- 14 Տէր Դիւտ յԵրազեղայ 'ի Յայոց : Յաւուրս սորա , Դա-
ւթ անյաղթ և Մամբէ և ընկերք նոցա ծաղկին :
- 15 Տէր Քրիստափոր Ա . Արծրունի :
- 16 Տէր Յովհանն Ա . Մանդակունի : Յաւուրս սորա Վա-
հան Մամիկոնեան նորդէ զաշխարհն Հայոց :
- 17 Տէր Բաբկէն յՈթմոյ՝ որ 'ի Վանանդ , Յաւուրս սորա
եղև ժողով Վաղարշապատու՝ Ե : Եւ գիւտ նշխա-
րաց Դրեգորիսի Աղուանից կաթողիկոսի :
- 18 Տէր Սամուէլ յԱրծկէոյ : Յաւուրս սորա եղև սկիզբն
տէրութեանն Հուստայ :
- 19 Տէր Մուշէ յԱղբերց աւանէ : Յաւուրս սորա Թադաւորն
Պարսից Կաւառ՝ առնու զճաղաքն Յիզրանակերտ 'ի
ձեռաց Հայոց :
- 20 Տէր Սահակ Բ . յԱղիկայ որ 'ի Հարք : Յաւուրս սորա
Վահան Մամիկոնեան վախճանի :
- 21 Տէր Քրիստափոր Բ . 'ի Յերառիճ աւանէ Բազրե-
անդայ :
- 22 Տէր Ղևոնդ յԵրաստոյ : Յաւուրս սորա լինի սով
սաստիկ յաշխարհին Հայոց :
- 23 Տէր Դերսէս Բ . յԱշտարակայ 'ի Բազրեանդայ : Յա-
ւուրս սորա եղև ժողովն Դիլիայ՝ Բ :
- 24 Տէր Յովհաննէս Բ . 'ի Սիւնձեղնոյ Դաբեղեանց : Յա-
ւուրս սորա , յայտնեցաւ դաստառական Քրիստոս :
- 25 Տէր Մովսէս Բ . յԵղիվարդայ : Յաւուրս սորա նորո-
գեցաւ առմամբն 'ի Հայոս , որ և յամի Յեռան 552
սկսաւ Թուականն Հայոց : Եղև ժողովն Դիլիայ՝ Դ :
Եւ Յուստինիանոս մեծ կայսրն Յունաց շինեաց զսուր-
բըն Սոփիա 'ի Կոստանդնուպօլիս յամի 557 :
- 26 Տէր Աբրահամ Ա . յԱղբաթանից : Յաւուրս սորա եղև
ժողովն Դիլիայ՝ Դ : Եւ դարձ Անդղիացւոց 'ի Հաւատոս
Քրիստոս յամի 597 :
- 27 Տէր Յովհանն Դ . 'ի Բազարանէ Բազրեանդայ : Սա նըս-
տաւ 'ի բաժնին Յունաց յաւուրս Աբրահամու կա-
թողիկոսի : Յայսմ ժամանակի Պարսիկք առին
զԵրուսաղէմ 'ի Յունաց յաւուրս Զերակլէ կայսեր ,

և գերեցին զսուրբ Խաչն յամբ 614 :

28 Տէր Կսէրաս յԱղցից յԱրագածոտան : Սա շինէ զՔիչոյ-
արանն սրբոց Կռիփիմեանց , և նորագէ զԵջմեանն :
Յաւուրս սորա Մժէժ Կայ կարգի զօրավար 'ի Զե-
րակէ կայսերէն Յունաց , և առնէ մեծամեծ քա-
ջուծիւն 'ի Գարսիկս : Եւ սկսանի թուականն Կա-
գարացւոց . յամբ տեառն 622 , յարուժ էր թուականն
Կայոց : ԿՅ :

29 Տէր Գրիստափոր Գ . յԱպահուհնաց :

30 Տէր Եղբ 'ի Փառաժնակերտ : Սա շինէ զՔիչայարանն
սրբոց Կայիանեանց : Յաւուրս սորա եղևժողովն Կար-
նայ : Եւ գարձ սրբոյ Խաչին յերուսողէժ , և առնի
'ի Կստանդնուպօլիս 'ի ժամանակս Կերակրի կայսեր
Յունաց : Եւ յամբ 637 Կագարացիք առնուն զերու-
սողէժ :

31 Տէր Կերսէս Գ . շինող յԵրեանաց աւանն 'ի Յայոց :
Յաւուրս սորա , յամբ 653 յայանեցաւ սուրբ Խաչն
Վարդապ : Եւ եղև կրկին ժողով 'ի գլին' Ե և Զ ,
և ժողով ինչ 'ի Մանագիւրա 'ի տեղադահութեան
Յովհաննա :

32 Տէր Անաստաս յԱրկուռայ : Յաւուրսորա ծաղկեցաւ
Անանիա Շիրակացի՝ Համարող և աստեղարարչի :

33 Տէր Իսրայէլ յՈթմայ 'ի Վանանդայ : Յաւուրս սու-
րա , Մովսէս Միւնեցի՝ երկրորդ քերթող ծաղկի : Եւ
Մժէժ Կայ նսաի կայսր Յունաց 'ի Կստանդնուպօ-
լիս յամբ տեառն 667 :

34 Տէր Մահակ Գ . յԱրքունաշինն : Սա կալեալ առաքի
'ի Դամասկոս առ ամբրաղեան Կագարացւոց :

35 Տէր Եղիա յԱրճիշայ : Յաւուրս սորա , նախարարք Կայ-
ոց այրին 'ի Կաթիլեան քաղաքի 'ի Կագարաց-
ւոց . Եւ ժողով յԱղուան :

36 Տէր Յովհան Գ . իմաստասէր Օճնեցի 'ի Յաշոց : Յա-
ւուրս սորա , յամբ 722 Կրէայ ոմ յԱսորիս՝ Համբուէ
զաննէ լինել մահա : Եղև ժողովն Դիւայ՝ Ե . և
ժողով Դիւայ կամ Վաղարշապատու ընդգէժ Վաղե-

կեանց և Յուլիանիտաց : Լևոն կայսր Յունաց զինն
ընդգէմ սրբոց պատկերաց :

37 Տէր Դաւիթ Ա . յԱրամնից : Յաւուրս սորա , յամբ
733 յարեան պատկերամարտք յաշխարհին Յունաց :

38 Տէր Յրգատ Ա . Յոթմոյ 'ի Վանանդայ : Յաւուրս
սորա եղև սկիզբն տէրութեան Մաշաւաց ըստ կու-
սակալութեան 'ի գիմաց կայսերն Յունաց : Եւ աթոռ-
ամիրապետին Հագարացւոց փոխի 'ի Դամասկոս 'ի
Բաղասա , զոր 'ի Հիմանց նորդէ ճաֆար ամիրապետ :

39 Տէր Յրգատ Բ . 'ի Դամասկոսից : 'ի Վերջին աւուրս
սորա եղև կարկուտ և մարտի և երաշտութիւն յաշ-
խարհին Հայոց :

40 Տէր Սեփն 'ի Բաւանից Արագածոտան : Յաւուրս սորա ,
եղև ժողովն Պարտաւայ :

41 Տէր Եսայի յեղապարտուշ աւանէ : Յաւուրս սորա ,
Յուշեղ Մամիկոնեան Հարկանէ զՊարսիկս : Եւ Աշոտ
մսակեր աւանէ բազում քաջութիւնս : Եւ Սաքսոնա-
ցիք գաւանս 'ի Հաւասա ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

42 Տէր Ստեփաննոս Ա . 'ի Դիւայ : Յաւուրս սորա , Մարի-
ամ Հայկազն պսակի ընդ կայսեր Յունաց :

43 Տէր Յովար յՌոտանէն Դիւայ :

44 Տէր Յովսէփ 'ի Դաւանայ :

45 Տէր Դէորդ Ա . յԱրագածոտանէ :

46 Տէր Յովսէփ Բ . յԱրագածոտանէ : Յաւուրս սորա , յամբ
803 Հանգանակն Հաւասայ սկսաւ երգիլ յեկեղեցիս
Լատինացւոց : Եւ Վարդան Հայ ընտրի կայսր Յու-
նաց , և հրաժարեալ կրօնաւորի :

47 Տէր Դաւիթ Բ . 'ի Մաղաղայ : Յաւուրս սորա յամբ 813
տոն վերափոխման Հաստատի 'ի Լատինս : Եւ Արշա-
ւիր Հայ ընտրի կայսր Յունաց , և նուաճի 'ի Նիկի-
փուայ : Եւ ապա նստի կայսր Լևոն Արծրունի Հայ :

48 Տէր Յովհաննէս Ե . յՈվայից : Սա Հերքեաց զաղանդն
Թանգրակեցւոց , որ նորդ սկսեալ էր : Յաւուրս սորա
եղև ժողովն Երնջակու : Եւ գարձ Բուլղարաց 'ի Հա-
ւասա ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

- 49 Տէր Զաքարիա Ա. 'ի Զագ աւանէ : Եւաւուրս սորա եղև ժողովն Հրեայի վանու : Եւ եկն ձիւն արիւնազոյն յաշխարհն Արեմոյն : Եւ յամի 861 սկիզբն եղև անբուժեանն Ռուսաց : Եւ դարձ Հելլաւանաց 'ի Հաւաաս Քրիստոս :
- 50 Տէր Դէորդ Բ. 'ի Դաւանոյ : Եւաւուրս սորա սկիզբնաւորի Թագաւորութիւնն Բագրատունեաց 'ի մեծէն Աշոտայ, որ յամի տեառն 888, պսակաւ Թագիւ յամիրապետէն Հագարացոց, և 'ի Վասիլ Հայկազն Արշակունի կայսերէն Յունաց, որ Թագաւորեաց 'ի Կոստանդնուպօլիս յամի տեառն 867 :
- 51 Տէր Մաշտոց յեղեվարդայ :
- 52 Տէր Յովհաննէս Զ. պատմաբան՝ 'ի Դրասխանապետէն. Եւաւուրս սորա, նահատակի Սմբատ արքայ Հայոց և Թագաւորէ Աշոտ Երկաթ : Եւանուն Հագարացիք զգաթուղի կոստարանն Դիւայ. և աթու կաթուղի կոստութեան փոխի 'ի Վասպուրական յամի տեառն 924, յետ կալոյ 'ի Դիւն քաղաք ամա 472 : Եայսմ ժամանակի նստէր կայսր Յունաց Լեոն իմաստասէր Հայկազն 'ի Կոստանդնուպօլիս : Եւ ապա նստի Կոստանդին Պերփեռուժէն Հայկազն :
- 53 Տէր Ստեփաննոս Բ. :
- 54 Տէր Թէոդորոս Ա. Եւաւուրս սորա շինի վանքն Նարեկայ : Եւ յամի 930 Կերուզոս լինի աւաջին Քրիստանայ Թագաւոր Յանիմաւքայի : Եայսմ ժամանակի նստէր կայսր Յունաց 'ի Կոստանդնուպօլիս Ռոմանոս Հայ :
- 55 Տէր Եղեշէ Ա. Եւաւուրս սորա մնանիա Նարեկացի ծաղկի :
- 56 Տէր Անանիա 'ի Կոկաց : Եւաւուրս սորա փոխադրի Դաւառապին Քրիստոս յեղեսիոյ 'ի Կոստանդնուպօլիս : Մնանի սուրբն Դրեդոր Նարեկացի : Եւ յամի 948 Ռոմաւք դառնան 'ի Հաւաաս Քրիստոս :
- 57 Տէր Վահան 'ի Բաղաց : Եւաւուրս սորա Յովհաննէս Զմէլիկ Հայ աղագաւ Թագաւորէ 'ի վերայ Յունաց 'ի

Կոստանդնուպոլիս յամի տեառն 969 :

58 Տէր Ստեփաննոս Գ . վանահայր Սեանայ : Յաւուրս սորա լինի ժողովն Սնւոյ՝ Ա :

59 Տէր Խաչիկ Ա . Արշակունեաց եպիսկոպոս : Յաւուրս սորա , յամի 980 Մարտաթագաւոր շինե զղարիսպ Անի քաղաքին : Եւ Ստեփանէլ Հայ Դերջանեցի քաջ՝ Թագաւորե՝ ի վերայ Բաւղարաց : Եւ լինի ժողովն Սնւոյ՝ Բ :

60 Տէր Սարգիս Ա . վանահայր Սեանայ : Յաւուրս սորա թոռն կաթողիկոսութեան հաստատի յԱնի քաղաք յամի տեառն 993 , յետ կալոյ ի Վասպուրական աշխարհ՝ այսինքն ի ճորոյ վանք , և ի Վարազ , և յԱրդինա ամս 69 : Եւ ժողով չարքայ՝ Ա և Բ , ընդդէմ Թոնդրակեցոց : Եւ յամի 996 Մաճառք դառնան ի հաւատս Քրիստոսի :

61 Տէր Պետրոս Ա . Դետագարձ : Յաւուրս սորա , Դրիգոր Մագիստրոս Ժողիկի , Եւ յամի 1023 Սենեքերիմ Թագաւոր Արծրունի թողեալ զքաղաքն Վան՝ չուէ ի Սեբաստիա քաղաք : Եղև ժողովն Սնւոյ Գ . և ժողով չարքայ՝ Գ :

62 Տէր Խաչիկ Բ . քեռորդի Դետագարձին :

63 Տէր Դրիգոր Բ . վկայասերձորդի Դրիգորի Մագիստրոսի ի զարմէ լուսաւորչին : Յաւուրս սորա , Դադիկ Թագաւոր տայ զհարս քաղաք ի Յոյնս , և ինքն մեկնի ի Հայաստան : Եւ թոռն կաթողիկոսութեան փոխի յԱնւոյ ի Թաւրուզի յամի 1063 , յետ լինելոյ յԱնի ամս 71 . և դնի ի Ծափեղաւ յամի 1066 : Ժողով Սեաւ լերին Ա : Եւ յամի 1079 բառնի Թագաւորութիւնն Բագրատունեաց մահաւմբ Դադիկոյ վերջնոյ , և սկսանի տերութիւնն Ռուբինեանց : Սայինքն երանելին Դրիգոր վկայասեր զնայ ի Կոստանդնուպոլիս առ կայսրն Յունաց Ալէքսանդրինոս վան ժարանութեան , և ճշ յաջողի :

64 Տէր Բարսեղ Ա . Անեցի : Յաւուրս սորա թոռն կաթողիկոսութեան դնի յԱնի : Եւ յամի 1089 լինի

սկիզբն աւերութեան փորժուելից, Սուրբն Ներսէս շնորհալի ծնանի, Լաւինացի խաչակիր զօրք առնուն զերուսաղէմ յամի 1099 . և անգողրէ նախ առաջին թագաւոր յերուսաղէմ :

- 65 Տէր Գրիգոր Գ . կամ Գրիգորիս զալհաւուն : Յաւուրս սորա , որ էր ամ ճեառն 1113 , Դաւիթ Թառնիկեան նախ առաջին կաթուղիկոս յԱղթամար : Լինի ժողով 'ի Սեաւ լիւրին Բ . և աթոռ կաթուղիկոսաւ թեան փոխադրի անգր յամի 1115 , յետ լինելոյ 'ի Թաւրուլը և 'ի Կաթուղիկ . և յմի ամս 49 : Եւ յամի 'ի 1125 'ի Կաթուղիկ . և յետ կալոյ 'ի Սեաւ լեռան և 'ի Կաթուղիկ զղեակ . և յետ կալոյ 'ի Սեաւ լեռան և 'ի Կաթուղիկ զղեակ 34 , փոխի 'ի Կաթուղիկ յամի ճեառն 1147 : Սուրբն Ներսէս շնորհալի , Սարգիս շնորհալի , և Իգնատիոս վարդապետ ծաղկին . և սուրբն Ներսէս Լամբրոնացի ծնանի :

- 66 Տէր Ներսէս Դ . Կալոյցի , որ և շնորհալի : Գրէ Թուղթ առ Կիւ Մանուէլ Կաթուղիկոս կայսր Յունաց . և նա առ շնորհալին՝ վասն փառանութեան :

- 67 Տէր Գրիգոր Գ . կամ Գրիգորիս տղայ կոչեցեալ : Սա զսուրբն Ներսէս Լամբրոնացի ձեռնադրէ եպիսկոպոս : Յաւուրս սորա եղև ժողովն Կաթուղիկոս փոքր՝ և ժողովն Կաթուղիկոս մեծ՝ վասն փառանութեան ընդ Եկեղեցւոյն Յունաց : Եւ յամի 1187 սուրբն Սալահաթին ձեռնու զերուսաղէմ՝ ձեռաց Լաւինացւոց :

- 68 Տէր Գրիգոր Ե . Դահաւէժ :

- 69 Տէր Գրիգոր Զ . որ և ապիրատ : Յաւուրս սորա , յամի 1197 եղև սկիզբն թագաւորութեան Բուրքինեանց՝ յերկրորդ Լեւոն :

- 70 Տէր Յովհաննէս Ե . Մեծաբարոյ՝ 'ի Սոյ , Յաւուրս տար յամի 1202 ճինկիդ խան տիրապետ :

- 71 Տէր Դաւիթ Դ . 'ի Վանաց Արքակազնոյ , Յաւուրս սորա լինի ժողով Սոյ Ե . և ժողով 'ի Լոռի . և ժողով Ունոյ Դ : Լաւինացիք առին զառաանդնու պօլիս՝ 'ի ձեռաց Յունաց . և Բաղդովնոս Լաւին թագաւորէ անգ յամի 1204 :

- 72 Տէր Կոստանդին Ա . 'ի Բարձր բերդոյ : Յաւուրս սորա վանական վարդապետ ծաղկի : ժողով Սոյ' Բ և Դ : Յարձակին Թաթարք բնդ տիեզերս : Լեթում թաղաւոր զնայ առ Մանգոյ խան կայսր Թաթարաց : Եւ յամի 1261 Յոյնք գարձեալ առին զԿոստանդնուպօլիս 'ի ձեռաց Լատինացւոց , և Միքայէլ Բալէոլոգ թագաւորեաց 'ի Կոստանդնուպօլիս :
- 73 Տէր Յակովբ Ա . Կլայեցի՝ գիտնական : Յաւուրս սորա Լեթում թագաւոր լինի կրօնաւոր :
- 74 Տէր Կոստանդին Բ . Գրօնագործ , եպիսկոպոս Կեսաբիոյ :
- 75 Տէր Սահիմննո Գ . 'ի Խախ աւանէ , յեկեղեաց գաւառէ : Յաւուրս սորա եղև ժողով Սոյ' Գ :
- 76 Տէր Գրիգոր Ե . Անաւարդեցի : Յաւուրս սորա , Եգիպտացիք առին զՀռոմկայ , և աթոռ կաթուղիկոսու թեան փոխադրեցաւ 'ի Սիս յամի Յեառն 1294 , յետ կայլ 'ի Հռոմկայ ամս 147 : ժողով Սոյ Ե : Յայոմ ժամանակի , յամի Յեառն 1300 սկիզբն եղև Հղօթ թագաւորութեան Օսմանցւոց , և թագաւորեաց 'ի Սեօյիւտճիւք , որ է մերձ Գրուսայոռ՝ Օսման Ա : 'ի կայսերութեան Յունաց Անդրնիսոս Բ . և Միքայէլի Թ . և 'ի թագաւորութեան Հայոց Լեթմոյ Բ . Եւ գիւտ բեւեալացուցի , որ է Բուսուկայ :
- 77 Տէր Կոստանդին Բ . Կեսարացի վերստին : Յաւուրս սորա լինի ժողով ինչ 'ի Սիս . և ժողովն Աստանոյ : Եւ յամի 1319 կործանուին Անի քաղաքին :
- 78 Տէր Կոստանդին Գ . 'ի Լամբրունէ :
- 79 Տէր Յակովբ Բ . 'ի Սոյ , Յաւուրս սորա գտանի Վառօղն որ է Բարուք , 'ի Կաղոնիա Բարթուղիմէայ Գերմանացւոյ՝ յամի Յեառն 1329 :
- 80 Տէր Միխիթար 'ի Քունայ՝ որ յերնշակ : Յաւուրս սորա եղև ժողով Սոյ՝ Զ :
- 81 Տէր Յակովբ Բ . վերստին :
- 82 Տէր Մեսրովկ՝ առաջնորդ Վանաց Թագէի յԵրտաղ , Յաւուրս սորա եղև ժողով Սոյ՝ Է :

83 Տէր Կոստանդին Դ :

84 Տէր Պօղոս Ա : Յաւուրս սորա , որ էր ամ ճեառն 1375 ,
լեռն ղերջին թագաւոր յըմբռնի յեզիպտացաց ,
և դնի 'ի բանտ . բառնի թագաւորութիւնն չայոց ,
և աւերի աշխարհն Կիւլիկիոյ . յորում ժամանակի
էր կայսր Յունաց Յովհաննէս Բալէոլոգ , և թագաւոր
Օսմանցաց սուլթան Մուրատ Ա :

85 Տէր Թէոդորոս Բ : Յաւուրս սորա , յամբ 1383 , Լեռն
Թագաւոր ազատի 'ի բանտ , զնայ 'ի Հռոմ և 'ի
Սպանիա , շըջի յԱնգղիա և 'ի Դաղդիա . և յամբ
1393 մեռանի 'ի Փարէզ մայրաքաղաքի Դաղդիաց-
աց , ուր և կայ զերեզման նորա մինչև ցայսօր , և
իօղաւ բառնի թագաւորութիւնն չայոց :

86 Տէր Կարապետ Ա . Կեղեցի :

87 Տէր Դաւիթ Դ :

88 Տէր Կարապետ Բ : Յաւուրս սորա մեռանի Մարիամ
Թագուհին չայոց :

89 Տէր Յակովբ Դ :

90 Տէր Դրիգոր Ը . Խանձողատ :

91 Տէր Պօղոս Բ . առաջնորդ երուսաղէմի :

92 Տէր Կոստանդին Ե . 'ի Վահկայ ամբոցն Կիլիկիոյ :

93 Տէր Յովսէփ Դ :

94 Տէր Դրիգոր Թ . Մուսարեկեանց : Յաւուրս սորա լինի
ժողովն Եղմածնի , և յամբ 1441 վախճարի աթոռ-
կաթուղիկոսութեան յԵղմածին , յետ կալայ 'ի Յի-
ամս 147 :

95 Տէր Կերակոս Խորվիրապետի՝ նստի առաջին կաթուղիկոս
Եղմածին :

96 Տէր Դրիգոր Ժ . 'ի Մակուայ : Յաւուրս սորա , յամբ
1453 սուլթան Մէհմէտ թագաւոր Օսմանցաց առ-
նու զԿոստանդնուպոլիս , և բառնայ զկայսրութիւն
Յունաց . որ սկսաւ 'ի շինութենէն Կոստանդնու-
պոլիս յամբ 329 'ի մեծէն Կոստանդիանոս կայսրէն
Հուսթմայ , և աւերաց ամս 1124 մինչև 'ի ղերջին Կոս-
տանդին Բալէոլոգ կայսր Յունաց :

- 97 Տէր Զաքարիա Բ : Սա էր յառաջագոյն կաթողիկոս Աղթամարայ , և նստաւ յԵջմիածին : Յաւուրս սորա , յամի 1461 , 'ի 11 ամի Թագաւորութեան Ֆաթիհ սուլթան Մէհմէտի , Յովակիմ եպիսկոպոս Պրուսայու-
ռա նստաւ առաջին պատրիարգ Հայոց 'ի Կոստանդնու-
պօլիս :
- 98 Տէր Արիստակէս Բ . մականնուանեալ Աթոռակալ : Յա-
ւուրս սորա աջ սուրբ Լուսաւորչին ածի յաղթամար :
- 99 Տէր Սարգիս Գ . Յաւուրս սորա աջ սուրբ Լուսաւոր-
չին ածի յԱղթամարայ յԵջմիածին :
- 100 Տէր Արիստակէս Գ . Յաւուրս սորա , յամի 1492
Բրիտանափոր Կալուկոս ճէնոփացի մօտնէ 'ի նոր աշ-
խարհն . և յամի 1497 Ամերիկոս Վեսպուչիկոս Գլորիեն-
տացի յայտնէ զնա , յորոյ անուանէ կոչեցաւ աշխար-
հն . Ամերիգոս . յորում ժամանակի Թագաւորէր 'ի
Կոստանդնուպօլիս սուլթան Պայազիտ Բ :
- 101 Տէր Թադէոս Ա : Յաւուրս սորա շահ Իսմայէլ արքայ
Պարսից նորոգէ զԱսպահան քաղաք :
- 102 Տէր Եղիշէ Բ : Յաւուրս սորա , յամի 1503 եղև զիւտ
փաքիկ ժամացուցի , այսինքն զԷմպերէկլի սահաթի ,
'ի Պետրոսէ Հելայ Գերմանացւոյ :
- 103 Տէր Զաքարիա Գ : Յաւուրս սորա , յամի 1516 սուլթան
Սէլիմ Ա . առնաւ զԵգիպտոս : 'Ի սմին ժամանակի ,
յամի 1517 յարեաւ լուտեր Մարտինոս Սաքսոնիացի
աղանդապետ , յորմէ Լուտերականք :
- 104 Տէր Սարգիս Գ : Յաւուրս սորա , յամի 1521 սուլթան
Սուլէյման Բ . հառ զՊէլլոդատ :
- 105 Տէր Գրիգոր ԺԱ : Յաւուրս սորա էր Կալվին Դադղիացի
աղանդապետ , յորմէ Կալվինեանք :
- 106 Տէր Ստեփաննոս Ե . 'ի Սալամաստայ :
- 107 Տէր Միքայէլ 'ի Սեքստոիոյ : Յաւուրս սորա շահ Թահ-
մաղ արքայ Պարսից հաժ աւեր աշխարհին Հայոց :
- 108 Տէր Բարսեղ Բ : Յաւուրս սորա , յամի 1567 եղև սկիզբն
աղաքութեան Հայերէն գրոց :
- 109 Տէր Գրիգոր ԺԲ : Յաւուրս սորա , յամի 1571 Օսմանցիք

առին զնիպրոս 'ի ձեռաց Վենետիցաց, 'ի Թաղա-
ւորութեան տուգան սելլիքի Բ :

110 Տէր Ստեփաննոս Զ . յԱռնշոյ : Յաւուրս սորա , յամի
1574 Ուլահ անկաւ ընդ տէրութեամբ Օսմանցաց :

111 Տէր Թադէոս Բ : Յաւուրս սորա շահ Թահմաշ հեղ-
ձանի 'ի բաղանիս :

112 Տէր Առաքել յԵջմիածնէ :

113 Տէր Դաւիթ Ե . յԵջմիածնէ :

114 Տէր Մելքիսէթ 'ի Դառնշոյ : Սա յամի 1599 յԵթնե-
րորդ ամի Կաթուղիկոսութեան իւրոյ եկեալ նստի
պատրիարք 'ի Կոստանդնուպօլիս :

115 Տէր Սրապիսն , որ և Դրիգոր' յԵդեսիոյ : Յաւուրս
սորա , յամի 1605 շահ Աբաս զայ և վարէ զԲնակիչս
Հայաստանու յաշխարհն Պարսից , և անէ աւեր և
ամայութիւն աշխարհին Հայոց և Եջմիածնի :

116 Տէր Սահակ Դ :

117 Տէր Մովսէս Դ . Սիւնեցի' որ և Յաթեւացի : յամի 1629
նորդէ զԵջմիածնէ :

118 Տէր Փիլիպոս յԵրկունէ փոքր Աղբակոյ : Սա Կանգնե-
րադում շինուածս յԵջմիածնէ , և Դրիգոր Պարոն
Յէր' յԵրուսաղէմ :

119 Տէր Յովովք Դ . 'ի նոր Աուղայէ : Յաւուրս սորա , յամի
1664 Եղեազար Անթաղցի ձեռնադրի առանձին կա-
թուղիկոս , և զնէ զաթոռն յԵրուսաղէմ : Յովովք
Կաթուղիկոս զնայ 'ի Կոստանդնուպօլիս : Յայսմ Ժա-
մանակի յամի 1669 Սաբեթայ Սէվի Համբաւէ զանձնէ
լինել մեռիս :

120 Տէր Եղիազար Անթաղցի : Սա յամի 1680 յեռ վախճա-
նի Յովովք Կաթուղիկոսի , Հաստաթի յաթոռ իւր յԵ-
րուսաղէմ . և յամի 1682 զնայ և նստի յԵջմիածնէ :
Յաւուրս սորա , յամի 1688 մեծն Պետրոս Թաղաւորէ
'ի վերայ Թուոսց :

121 Տէր Նահապետ յԵդեսիոյ : Յաւուրս սորա , յամի 1701
Փրիտերիկոս նստի առաջին Թաղաւոր Պրուշից :

122 Տէր Աղեքսանդր Ե . 'ի նոր Աուղայէ :

- 123 Տէր Աստուածատուր 'ի Համատանայ : Յաւուրս սորա ,
յամբ 1732 Մահմեւ Միւլլէյիդեան առնու զՍիւս-
հան և թագաւորէ Պարսից : Եւ յամբ 1724 Դաւիթ
Իշխան Հայ զօրանայ 'ի Սիւնիս :
- 124 Տէր Կարապետ Դ . Յուլիկայ : Յաւուրս սորա Թահմազ-
ղուլի զօրավար զօրանայ : Եւ յամբ 1728 Դաւիթ Իշ-
խանն Սիւնեաց մեռանի :
- 125 Տէր Աբրահամ Բ . 'ի Խոջարայ՝ առաջնորդ սուրբ Կարա-
պետի որ 'ի Մուշ : Յաւուրս սորա մեռանի Միքիթա
քաջ սպարապետ Հայոց 'ի Սիւնիս :
- 126 Տէր Աբրահամ Դ . 'ի Դանտիոյ Կրեմեայ՝ առաջնորդ Թե-
քերապետ : Յաւուրս սորա , յամբ 1736 Թահմազղուլի
խան թագաւորէ 'ի վերայ Պարսից , և հոգի նստորչահ :
- 127 Տէր Ղազար Զահկեցի : Յաւուրս սորա , առաւովն բը-
նահիլ չք Հայոց աշխարհին 'ի ծառայիցն Թահմազայ :
- 128 Տէր Գևորգ Բ . Գիւթիւր կոչեցեալ՝ մեթապի : Յա-
ւուրս սորա , յամբ 1748 Կարդուկ Հայկազն Իշխան Ակ-
նեցի՝ եղև երևելի յոյժ 'ի Կոստանդնուպոլիս :
- 129 Տէր Մինաս Եմինայ՝ պատրիարկ Կոստանդնուպոլսի :
- 130 Տէր Աղեքսանդր Բ . Ղարաղաջ կոչեցեալ՝ Կոստանդ-
նուպոլսեցի :
- 131 Տէր Մահալ Ե . Ահաբին Կեղեցի , առաջնորդ Կարնայ :
Յաւուրս սորա Դերիմ խան Պարսից զօրանայ :
- 132 Տէր Յակոբ Ե . Համախեցի :
- 133 Տէր Սիմոն Երևանցի : Յաւուրս սորա , յամբ 1766 եղև
շարժ մեծ 'ի Կոստանդնուպոլիս : Եւ 'ի 12 ամի Թա-
գաւորութեան սուլթան Մուստաֆայի Դ . յամբ 1769
եղև պատերազմ Օսմանցւոց ընդ Ռուսո : Եւ 'ի 1 ամի
Թագաւորութեան սուլթան Կարսի , յամբ 1774
հաշտեցան ընդ միմեանս : Եւ յամբ 1779 Ղրիմցի Հայք
վարին 'ի Ղրիմու յաշխարհն Ռուսաց 'ի Ռոստով-
սուր ապա շինեցաւ նոր նախիջնվան քաղաքն Հայոց :
- 134 Տէր Ղուկաս 'ի Կարնայ : Յաւուրս սորա , յամբ 1780 ,
եղև զիւս Օդապարիկ զնայ 'ի Մանկուքեայ Դաղդի-
այցայ :

135 Տէր ԴուկԹ Զ. 'ի սփիւսոյ :

136 Տէր Դանիէլ 'ի Գայաղխոյ՝ զտարիորդ Կոստանդնու-
ղօլէ :

137 Տէր Եփրեմ Երեանցի : Յաւուրս տրաւ , յամի 1820 ,
եղև ժողով 'ի Աստատանդնուպօլիս 'ի մէջ
լուսաւորչակրօն եւ պապագաւան Հայոց ,
առ 'ի բառնալոյ 'ի միջոյ զինճիւռն տառ-
լութեան եւ հաստատելոյ զյօդ սիրոյ եւ
միաբանութեան : (Յայտմ ժողովի եղեն
բանք եւ խնդիրք 'ի վերայ զանազանու-
թեան մասանց հաւատոյ եւ ծիսից : Երկին
յայն ժողով եւ եօթն գիտնական վար-
դապետք Վ ննետկեցիք հանդերձ ժո-
ղովրդովք , եւ առաւել քան զամբոս եր-
կուս քարոզեցին զուղղափառութիւն Ե-
կեղեցւոյն Հայոց , եւ պատարագեցին
ըստ ծիսի Հայաստանեայց սուրբ Եկե-
ղեցւոյ : Բայց եղեն 'ի նոցանէ՝ որք ան-
համաձայն մնացին վասն չիղելոյ 'ի ժամ
պատարագին զժամին Հռովմայ . եւ ըստ
սովորութեան լուսաւորչակրօն Հայոց
Եկեղեցեաց զանուն կաթողիկոսի սըբ-
բոյ Եղմիածնի միայն յիղելոյ աղագաւ՝
արկին 'ի մէջ աամկաց զվէճս եւ զյոյզս
խռովութեան փոխանակ սիրոյ եւ միաբա-
նութեան : Հրամանաւ արքունի գրանն
զութ եւ տասն անձինս 'ի նախապատի-

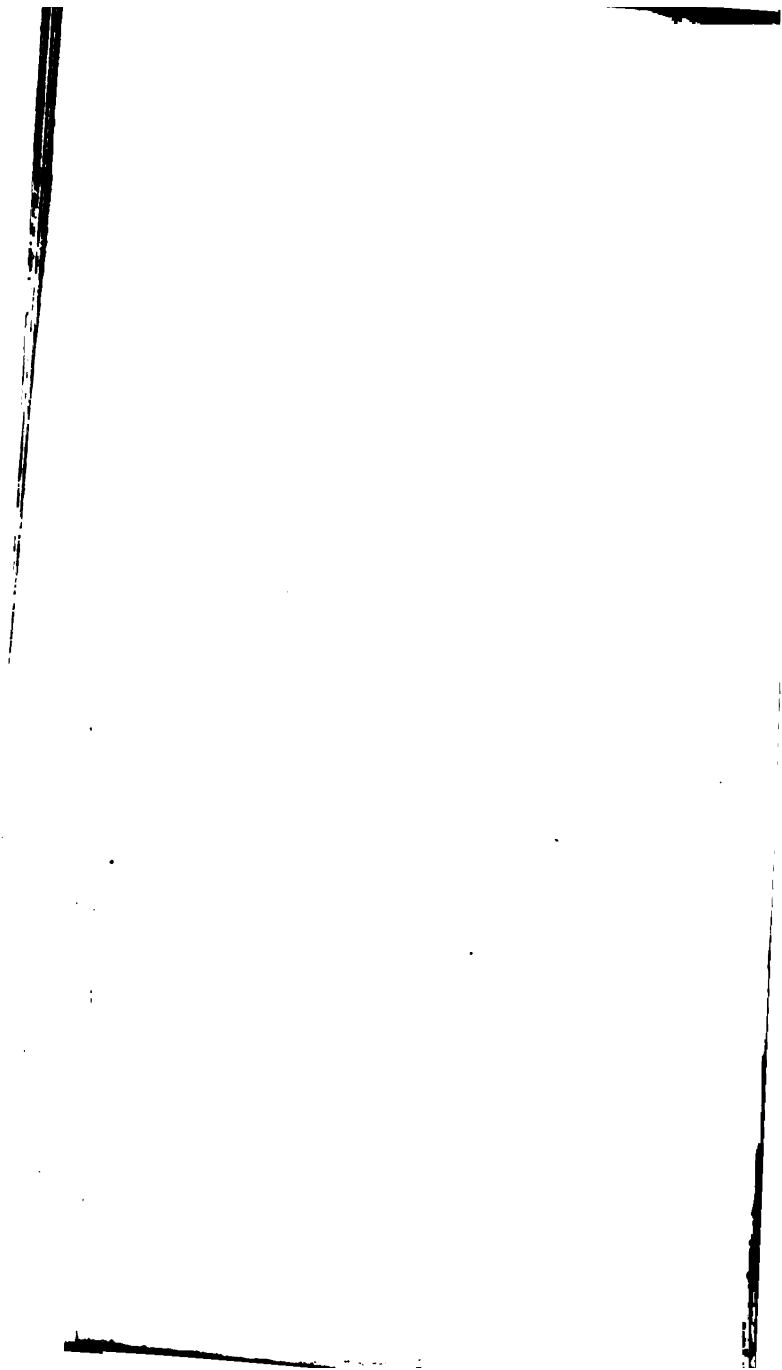
ազգապետացն Հայոց յաքսորս ետուն
 յղել՝ զերկուս արք եպիսկոպոսունս
 Աստուածատուր և Երեմիա անուն՝ ար-
 հին 'ի բանտ մահապարտաց, որ 'ի լեզու
 Տաճկաց կոչի Պօպանձը պաշտ Բոսնի-
 նո, իբրև զչարագործս և զմեղապարտս:
 Եւ յաշխարհականաց անտի զհինգ ան-
 ձինս չարաչար 'ի մահ մատնեցին: Սբն
 'ի սոցանէ էր Սախայեան Գրիգոր Լիշայ՝
 զոր գլխատեցին, առ դրան Բոսնի-
 Աստուածածնի Պատրիարքական Եկե-
 ղեցւոյն Հայոց և միւսն՝ Տէր Պաղտա-
 սար՝ զոր կախեցին 'ի Սահաբիոս իսկ երե-
 քնն էին զուարթածաղիկ երիտասարդք,
 յորոց զմին՝ աստիճանաւ սարկաւազ՝
 կախեցին 'ի Պաշ Դահաշուար Գարսի Կա-
 փուռ: Իսկ մնացեալ երկուքն փախըս-
 տեամբ փրկեցին զանձինս 'ի մահուա-
 նէ: Եւ այսպէս փոխանակ սիրոյ՝ դար-
 ձեալ արմատացաւ սաստիկ ատելու-
 թիւն. քահանայք՝ և ժողովուրդք՝ որք
 եկեալ էին յԵկեղեցին Հայոց՝ ցրուե-
 ցան և դնացին, և վերստին յարեցան
 'ի պապագաւանս. բայց արիւն անմե-
 ղաց իբրև զԱբելին բողոքէ առ Աստ-
 ուած մինչև ցյաւիտեան: Եւ յամբ
 1820 ապստամբեցան Անյէք յ( )մանս-

եան աւերութենէ, և եղև 'ի միջեւ սոցա պատերազմ արիւնայեղոյ և երկարատե : () Դնական եղեն (Յունաց Անգղեա, Գաղղիա, Ռուսք և Հռովմ առ 'ի տալ նոցա զազատութիւն : որոյ վառն և եղև սաստիկ պատերազմ 'ի մէջ Ռուսաց և Տաճկաց : Յաւուրս այսոցիկ խառովութեանց և պատերազմաց դժուանք իւրաքանչիւր դաշնակից տէրութեանց՝ որք էին 'ի Կոստանդնուպօլիս՝ հրամանաւ Սուլթանին և ըստ դորութեան դաշանց ելին մեկնեցան օնտի վաճառմամբ ստացուածոց իւրեանց հանդերձ նորք՝ որք էին ընդ հովանաւորութեամբ նոցին :

138 Տէր Յովհանէս Ը. Կարեցի : Յաւուրս սորա կայսրն Ռուսաց Նիքօլա Բաղլօվիչ գնաց 'ի սուրբ Էջմածին : և եղև կայսերական կարգադրութիւն 'ի վերայ միաբանից և կառավարութեան և ստացուածոց և ընտրութեան կաթողիկոսաց . . . և յամի 1834 ՔՐԻՍՏՈՍՏՈՐ և բարեհալի իշխանն Հայոց Յարութիւն Պաթմանթիս Եկեղեցւոյ Սուրբ Աստուածածնի՝ որ կառուցեալ և զորդարեալ է արդեամբք նորին՝ 'ի Կոստանդնուպօլիս, ըստ արքունի հրամանին : և յամի 1838 սուլթան Մահմուդ Բ, մեռանի, և մեծ որդին սուլթան Ապիւլ Կէօքի Ժառանգէ առանց իրիք խռովութեան :

139 Տէր Ներսէս Ե. յԱշտարակ գեղէն յԱրագածոտն գաւառէ Արարատայ : Յաւուրս սորա, մինչ ցամ նեռն 1848, եղեն մեծամեծ և զարմանալի դիւսք յարհեստ և 'ի դիտութիւնս յԵւրոպիա . այսինքն՝

գիւտ շփերական կամ ելեքտրական հեռագրութեան (Electric Telegraph) . գիւտ՝ ծծմբախառն բամբակի վառօդայ (Gun Cotton) . գիւտ՝ կամ լուսաստեղ՝ արծաթնուծ Գեոմերականութեան կամ կենդանական մագնիսութիւն (Mesmerism or Animal Magnetism) . գիւտ՝ լուսածին (Photogenic) պատկերահանութեան . գիւտ՝ քննութեան կամ տեսութեան պատճառաց մրդկաց և փոթորկաց (Theory of the Law of storms) . գիւտ՝ ծծմբային եթերի, (Chloroform) որ առաւել զարմացոյց զմարգրիկ քան զմեծերականութիւն . գիւտ՝ ելեքտրական թղթոյ կամ թղթեայ վառօդի, (Electric Gun Paper) որ առաւել զօրեղ և ուժեղ է քան զծծմբախառն վառօդ բամբակեայ, սղեն մեծամեծ խռովութիւնք յեւրոպիա . Թաղաւորութիւն Դաղղիայ փոխեցաւ 'ի Հասարակապետութիւն . հետեանք փոփոխութեանս եղեն աղետալի արիւնայեղջ քաղաքական մարտք և կրուիւք : Աւստրիացիք հետեւեցան շաւղաց Դաղղիացւոց . և կայսր Նոյա փախեալ Յինշպրուկ, 'ի կողմանս չնդկաստանի եղև սաստիկ պատերազմ ընդ Սիկայ 'ի Գանշաղ, և Նահու անկաւ ընդ իշխանութեամբ Անգղիացւոց, ճէր ՄԱՅԹԻՈՍ արժանընտիր բարեկարգ Գաորիարգ Կոստանդնուպօլսոյ արար զբաղում աղգային բարեկարգութիւնս : Յայտմա՞ք Մէհմետ շահ արքայ Գարսից մեռանի, և որդի նորա շահ Աբդուս Նասի յաթու. Թաղաւորութեան առանց իրիք քաղաքական խռովութեան, պաշտպանութեամբ դեսպանաց երկուց հզօր տէրութեանց Ռուսաց և Անգլիացւոց :

Էջ.	ՅՈՂ.	ՎՐԻՊԱԿ.	ՈՒՂԻՂ.
9.	15.	սուրբ	սուրբ
16.	12.	արարողք	և արարողք
17.	21.	աստակեան	աստակեան
30.	20.	յանձնայն	յանձնայն
68.	18.	որդուցն	որդուցն
91.	21.	մաշնով	մաշնով
92.	20.	չեցելոց	չեցելոց
108.	1.	Տէրամբ	Տէրամբ
113.	11.	գթութամբ	գթութեամբ
116.	20.	օրհնութամբ	օրհնութեամբ
117.	5.	արդարութամբ	արդարութեամբ
118.	15.	զլէրինիս	զլէրինիս
164.	5.	մշտ	և մշտ
172.	8.	սրբութամբ	սրբութեամբ
291.	13.	խոնարհեցուցանեմ	խոնարհեցուցանեմ
303.	23.	օհնութիւն	օրհնութիւն
338.	20.	յանցանց	յանցանց
"	"	բարեբութեամբ	բարեբարութեամբ
345.	13.	պարգեւ	պարգեւ
369.	17.	զուարթիւնք	զուարթեւնք
376.	8.	յարգեգրութիւն	յարգեգրութիւն
379.	15.	աշխարհս	աշխարհս
382.	20.	ամենասուք	ամենասուրբ
405.	12.	վարդ	վարդ
417.	8.	բութամբ	բութեամբ
423.	10.	ցծասցեն	ցնծասցեն
441.	8.	մրհ	մրհ
471.	2. 3.	զառաջակայ	զառաջակայ
515.	10.	լստ	լնդ
519.	13.	անիրաւ	անիրաւ
"	19.	գառաստանց	գառաստանց
542.	18.	Աղաչեցնէք	Աղաչեցնէք
550.	2.	կարցուցես	կարցուցես
"	4.	հագիտ	հանգիտ

[illegible]

THE
NEW YORK
LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
1890

